MATI′ KI′ INJI′L

---

1 Yisú‘ Masíh, ibn i Dáúd, ibn i Ibráhím ká nasabnáma.

2 Ibráhím se Izháq paidá húá; aur Izháq se Ya‘qúb paidá húá; aur Ya‘qúb se Yahúdáh aur us ke bháí paidá húe; 3 aur Yahúdáh se Fíris aur Zorah Támár ke peṭ se paidá húe; aur Fíris se Hisron paidá húá; aur Hisron se Rám paidá húá; 4 aur Rám se ‘Ammínádáb paidá húá; aur ‘Ammínádáb se Nahshon paidá húá; aur Nahshon se Salmon paidá húá; 5 aur Salmon se Bo‘az Ráháb ke peṭ se paidá húá; aur Bo‘az se ‘Obed Rút ke peṭ se paidá húá; aur ‘Obed se Yishai paidá húá; 6 aur Yishai se Dáúd bádsháh paidá húá.

Aur Dáúd se Sulaimán us ‘aurat se paidá húá, jo pahle Uriyyáh kí bíwí thí; 7 aur Sulaimán se Rahab‘ám paidá húá; aur Rahab‘ám se Abiyyáh paidá húá; aur Abiyyáh se A′sá paidá húá; 8 aur A′sá se Yahosháfát paidá húá; aur Yahosháfát se Yorám paidá húá; aur Yorám se ‘Uzziyyáh paidá húá; 9 aur ‘Uzziyyáh se Yotám paidá húá; aur Yotám se A′ház paidá húá; aur A′ház se Hizqiyyáh paidá húá; 10 aur Hizqiyyáh se Manashshih paidá húá; aur Manashshih se A′mon paidá húá; aur A′mon se Yoshiyyáh paidá húá; 11 aur giriftár hokar Bábil jáne ke zamáne meṉ Yoshiyyáh se Yakunyáh aur us ke bháí paidá húe.

12 Aur giriftár hokar Bábil jáne ke ba‘d Yakunyáh se Sha‘altiyel paidá húá; aur Sha‘altiyel se Zarubbábil paidá húá; 13 aur Zarubbábil se Abíhúd paidá húá; aur Abíhúd se Ilyáqím paidá húá; aur Ilyáqím se ‘A′zor paidá húá; 14 aur ‘A′zor se Sadoq paidá húá; aur Sadoq se Aḳhím paidá húá; aur Aḳhím se Ilíhúd paidá húá; 15 aur Ilíhúd se Il‘ázár paidá húá; aur Il‘ázár se Mattán paidá húá; aur Mattán se Ya‘qúb paidá húá; 16 aur Ya‘qúb se Yúsuf paidá húá; yih us Maryam ká shauhar thá, jis se Yisú‘ paidá húá jo Masíh kahlátá hai.

17 Pas sab pushteṉ Ibráhím se Dáúd tak chaudah pushteṉ húíṉ, aur Dáúd se lekar giriftár hokar Bábil jáne tak chaudah pushteṉ; aur giriftár hokar Bábil jáne se lekar Masíh tak chaudah pushteṉ húíṉ.

18 Ab Yisú‘ Masíh kí paidáish is tarah húí, ki jab us kí máṉ Maryam kí maṉgní Yúsuf ke sáth ho gayí, to un ke ikaṭṭhe hone se pahle, wuh Rúhu’l Quds kí qudrat se hámila pái gayí. 19 Pas us ke shauhar Yúsuf ne, jo rástbáz thá, aur use badnám karná nahíṉ cháhtá thá, chupke se us ke chhoṛ dene ká iráda kiyá. 20 Wuh in bátoṉ ko soch hí rahá thá, ki Ḳhudáwand ke firishte ne use ḳhwáb meṉ dikhái dekar kahá; Ai Yúsuf ibn i Dáúd, apní bíwí Maryam ko apne háṉ le áne se na ḍar; kyúṉki jo us ke peṭ meṉ hai, wuh Rúhu’l Quds kí qudrat se hai. 21 Wuh beṭá janegí, aur tú us ká nám Yisú‘ rakhná; kyúṉki wuhí apne logoṉ ko un ke gunáhoṉ se naját degá. 22 Yih sab kuchh is liye húá, ki jo Ḳhudáwand ne nabí kí ma‘rifat kahá thá, wuh púrá ho, ki

23 Dekho, ek kuṉwárí hámila hogí,
aur beṭá janegí,
Aur us ká nám ‘Immánúel rakkheṉge;

jis ká tarjuma yih hai; Ḳhudá hamáre sáth. 24 Pas Yúsuf ne níṉd se jágkar waisá hí kiyá, jaisá Ḳhudáwand ke firishte ne use hukm diyá thá; aur apní bíwí ko apne háṉ le áyá; 25 aur us ko na jáná, jab tak wuh beṭá na janí; aur us ká nám Yisú‘ rakkhá.

2 Jab Yisú‘ Herodes bádsháh ke zamáne meṉ Yahúdiya ke Baitlahm meṉ paidá húá, to dekho, kaí Majúsí púrab se Yarúshalem meṉ yih kahte húe áe, ki 2 Yahúdíoṉ ká bádsháh jo paidá húá hai, wuh kaháṉ hai? kyúṉki púrab meṉ us ká sitára dekhkar, ham use sijda karne áe haiṉ. 3 Yih sunkar Herodes bádsháh, aur us ke sáth Yarúshalem ke sab log ghabrá gaye. 4 Aur us ne qaum ke sab sardár káhinoṉ aur faqíhoṉ ko jama‘ karke un se púchhá,

ki Masíh kí paidáish kahán honí cháhiye? 5 Unhon ne us se kahá, ki Yahúdiya ke Baitlahm men; kyúnki nabí kí ma'rifat yún likhá gayá hai, ki

6 Ai Baitlahm, Yahúdáh ke 'iláqe,
Tú Yahúdáh ke hákimon men hargiz sab se chhoṭá nahín;
Kyúnki tujh men se ek sardár niklegá,
Jo merí ummat Isráíl kí gallabání karegá.

7 Is par Herodes ne Majúsíon ko chupke se bulákar un se tahqíq kiyá, ki wuh sitára kis waqt dikhái diyá thá; 8 aur yih kahkar unhen Baitlahm ko bhejá, ki Jákar us bachche kí bábat ṭhík ṭhík daryáft karo, aur jab wuh mile, to mujhe khabar do, táki main bhí ákar use sijda karún. 9 Wuh bádsháh kí bát sunkar rawána húe, aur dekho, jo sitára unhon ne púrab men dekhá thá, wuh un ke áge áge chalá, yahán tak ki us jagah ke úpar jákar ṭhahr gayá, jahán wuh bachcha thá. 10 Wuh sitáre ko dekhkar niháyat hí khush húe. 11 Aur us ghar men pahunchkar, bachche ko us kí mán Maryam ke pás dekhá, aur us ke áge girkar sijda kiyá; aur apne ḍibbe kholkar soná aur lubán aur murr us ko nazr kiyá. 12 Aur Herodes ke pás phir na jáne kí hidáyat khwáb men pákar, dúsrí ráh se apne mulk ko rawána húe.

13 Jab wuh rawána ho gaye, to dekho, Khudáwand ke firishte ne Yúsuf ko khwáb men dikhái dekar kahá, ki Uṭh, bachche aur us kí mán ko sáth lekar Misr ko bhág já; aur jab tak ki main tujh se na kahún, wahín rahná, kyúnki Herodes is bachche ko talásh karne ko hai táki use halák kare. 14 Pas wuh uṭhá, aur rát ke waqt bachche aur us kí mán ko sáth lekar, Misr ko rawána ho gayá; 15 aur Herodes ke marne tak wahín rahá; táki jo Khudáwand ne nabí kí ma'rifat kahá thá, wuh púrá ho, ki Misr men se main ne apne beṭe ko buláyá. 16 Jab Herodes ne dekhá, ki Majúsíon ne mere sáth hansí kí, to niháyat gusse húá, aur ádmí bhejkar Baitlahm aur us kí sárí sarhaddon ke andar ke un sab laṛkon ko qatl karwá diyá, jo do do baras ke yá is se chhoṭe the, us waqt ke hisáb se jo us ne Majúsíon se tahqíq kiyá thá. 17 Us waqt wuh bát púrí húí, jo Yirmayáh nabí kí ma'rifat kahí gayí thí, ki

18 Rámáh men áwáz sunáí dí,
Roná aur baṛá mátam,
Ráhel apne bachchon ko ro rahí hai,
Aur tasallí qubúl nahín kartí, is liye ki wuh hain nahín.

19 Jab Herodes mar gayá, to dekho, Khudáwand ke firishte ne Misr men Yúsuf ko khwáb men dikhái dekar kahá; ki 20 Uṭh, is bachche aur is kí mán ko lekar Isráíl ke mulk men chalá já, kyúnki jo bachche kí ján ke khwáhán the, wuh mar gaye. 21 Pas wuh uṭhá, aur bachche aur us kí mán ko sáth lekar, Isráíl ke mulk men á gayá. 22 Magar jab suná, ki Arkhiláus apne báp Herodes kí jagah Yahúdiya men bádsháhí kartá hai, to wahán jáne se ḍará; aur khwáb men hidáyat pákar Galíl ke 'iláqe ko rawána ho gayá; 23 aur Násarat nám ek shahr men ja basá; táki jo nabíon kí ma'rifat kahá gayá thá púrá ho, ki wuh Násarí kahláegá.

3 Un dinon men Yúhanná baptisma denewálá áyá, aur Yahúdiya ke biyábán men yih manádí karne lagá, ki 2 Tauba karo; kyúnki ásmán kí bádsháhat nazdík á gayí hai. 3 Yih wuhí hai jis ká zikr Yasha'yáh nabí kí ma'rifat yún húá, ki

Biyábán men pukárnewále kí áwáz átí hai, ki
Khudáwand kí ráh taiyár karo,
Us ke ráste sídhe banáo.

4 Yih Yúhanná únṭ ke bálon kí poshák pahine, aur chamṛe ká paṭká apní kamar se bándhe rahtá thá, aur is kí khurák ṭiḍḍiyán aur janglí shahd thá. 5 Us waqt Yarúshalem, aur sáre Yahúdiya, aur Yardan ke girdnawáh ke sab log nikalkar us ke pás gaye; 6 aur apne gunáhon ká iqrár karke daryá e Yardan men us se baptisma liyá. 7 Magar jab us ne bahut se Farísíon aur Sadúqíon ko baptisma ke liye apne pás áte dekhá, to un se kahá, ki Ai sánp ke bachcho, tumhen kis ne jatá diyá, ki ánewále gazab se bhágo? 8 Pas tauba ke muwáfiq phal láo; 9 aur apne dilon men yih kahne ká khayál na karo, ki Ibráhím hamárá báp hai; kyúnki main tum se kahtá hún, ki Khudá in pattharon se Ibráhím ke liye auláe paidá kar saktá hai. 10 Aur ab darakhton kí jaṛ par kulháṛá rakkhá húá hai; pas jo darakht achchhá phal nahín látá,

wuh kátá aur ág men dálá játá hai. 11 Main to tumhen tauba ke liye pání se baptisma detá hún; lekin jo mere ba'd átá hai, wuh mujh se zoráwar hai; main us kí jútiyán uṭháne ke láiq nahín: wuh tumhen Rúhu'l Quds aur ág se baptisma degá: 12 us ká chháj us ke háth men hai, aur wuh apne khaliyán ko khúb sáf karegá, aur apne gehúon ko to khatte men jama' karegá, magar bhúsí ko us ág men jaláegá, jo bujhne kí nahín.

13 Us waqt Yisú' Galíl se Yardan ke kanáre Yúhanná ke pás us se baptisma lene áyá. 14 Magar Yúhanná yih kahkar use mana' karne lagá, ki Main áp tujh se baptisma lene ká muhtáj hún, aur tú mere pás áyá hai? 15 Yisú' ne jawáb men us se kahá, ki Ab to hone hí de; kyúnki hamen isí tarah sárí rástbází púrí karní munásib hai. Is par us ne hone diyá. 16 Aur Yisú' baptisma lekar fi'lfaur pání ke pás se úpar gayá; aur dekho, us ke liye ásmán khul gayá, aur us ne Khudá kí Rúh ko kabútar kí mánind utarte, aur apne úpar áte dekhá. 17 Aur dekho, ásmán se yih áwáz áí, ki Yih merá piyárá Beṭá hai, jis se main khush hún.

4 Us waqt Rúh Yisú' ko jangal men le gayí, táki Iblís se ázmáyá jáe. 2 Aur chálís din aur chálís rát fáqa karke, ákhir ko use bhúk lagí. 3 Aur ázmánewále ne pás ákar us se kahá, ki Agar tú Khudá ká Beṭá hai, to farmá ki yih patthar roṭiyán ban jáen. 4 Us ne jawáb men kahá; Likhá hai, ki A'dmí sirf roṭí hí se jítá na rahegá, balki har bát se, jo Khudá ke munh se nikaltí hai. 5 Tab Iblís use muqaddas shahr men le gayá, aur haikal ke kangure par khaṛá karke us se kahá, ki 6 Agar tú Khudá ká Beṭá hai, to apne taín níche girá de; kyúnki likhá hai, ki

Wuh terí bábat apne firishton ko
hukm degá;
Aur wuh tujhe háthon par uṭhá
lenge,
Aisá na ho, ki tere pánw ko patthar
kí ṭhes lage.

7 Yisú' ne us se kahá; Yih bhí likhá hai, ki Tú Khudáwand apne Khudá kí ázmáish na kar. 8 Phir Iblís use ek bahut únche paháṛ par le gayá, aur dunyá kí sárí bádsháhaten aur un kí shán o shaukat use dikhái, 9 aur us se kahá, ki Agar tú jhukkar mujhe sijda kare, to yih sab kuchh tujhe de dúngá. 10 Yisú' ne us se kahá; Ai Shaitán, dúr ho, kyúnki likhá hai, ki Tú Khudáwand apne Khudá ko sijda kar, aur sirf usí kí 'ibádat kar. 11 Tab Iblís us ke pás se chalá gayá; aur dekho, firishte ákar us kí khidmat karne lage.

12 Jab us ne suná, ki Yúhanná pakaṛwá diyá gayá, to Galíl ko rawána húá; 13 aur Násarat ko chhoṛkar Kafarnahúm men já basá, jo jhíl ke kanáre, Zabúlún aur Naftálí kí sarhadd par hai; 14 táki jo Yasha'yáh nabí kí ma'rifat kahá gayá thá, wuh púrá ho, ki

15 Zabúlún ká 'iláqa, aur Naftálí ká
'iláqa,
Daryá kí ráh Yardan ke pár,
Gairqaumon kí Galíl,
16 Jo log andhere men baiṭhe the,
Unhon ne baṛí raushní dekhí;
Aur jo maut ke mulk aur sáye
men baiṭhe the,
Un par raushní chamkí.

17 Us waqt se Yisú' ne manádí karní aur yih kahná shurú' kiyá, ki Tauba karo, kyúnki ásmán kí bádsháhat nazdík á gayí hai.

18 Aur us ne Galíl kí jhíl ke kanáre phirte húe do bháiyon, ya'ní Shama'ún ko jo Patras kahlátá hai, aur us ke bhái Andriyás ko jhíl men jál ḍálte dekhá; kyúnki wuh machhliyon ke pakaṛnewále the; 19 aur un se kahá, ki Mere píchhe chale áo, to main tumhen ádmíon ká pakaṛnewálá banáúngá. 20 Wuh fauran jál chhoṛkar us ke píchhe ho liye. 21 Aur wahán se áge baṛhkar, us ne aur do bháiyon, ya'ní Zabdí ke beṭe Ya'qúb, aur us ke bhái Yúhanná ko dekhá ki apne báp Zabdí ke sáth kishtí par apne jálon kí marammat kar rahe hain, aur unhen buláyá. 22 Wuh fauran kishtí aur apne báp ko chhoṛkar us ke píchhe ho liye.

23 Aur Yisú' tamám Galíl men phirtá rahá, aur un ke 'ibádatkhánon men ta'lím detá, aur bádsháhat kí khushkhabarí kí manádí kartá, aur logon kí har tarah kí bímárí aur har tarah kí kamzorí ko dúr kartá rahá. 24 Aur us kí shuhrat tamám Súriya men phail gayí; aur log sab bímáron ko, jo tarah tarah kí bímárion aur taklífon men giriftár the, aur unhen jin men badrúhen thín, aur mirgíwálon, aur maflújon ko us ke pás láe; aur

us ne unhen achchhá kiyá. 25 Aur Galíl, aur Dikapulis, aur Yarúshalem, aur Yahúdiya, aur Yardan ke pár se barí bhír us ke píchhe ho lí.

5 Wuh is bhír ko dekhkar, pahár par charh gayá; aur jab baith gayá, to us ke shágird us ke pás áe; 2 aur wuh apní zabán kholkar unhen yún ta'lím dene lagá;

3 Mubárak hain wuh jo dil ke garíb hain, kyúnki ásmán kí bádsháhat unhín kí hai.

4 Mubárak hain wuh jo gamgín hain, kyúnki wuh tasallí páenge.

5 Mubárak hain wuh jo halím hain, kyúnki wuh zamín ke wáris honge.

6 Mubárak hain wuh jo rástbází ke bhúke aur piyáse hain, kyúnki wuh ásúda honge.

7 Mubárak hain wuh jo rahmdil hain, kyúnki un par rahm kiyá jáegá.

8 Mubárak hain wuh jo pákdil hain, kyúnki wuh Khudá ko dekhenge.

9 Mubárak hain wuh jo sulh karáte hain, kyúnki wuh Khudá ke bete kahláenge.

10 Mubárak hain wuh jo rástbází ke sabab satáe gaye hain, kyúnki ásmán kí bádsháhat unhín kí hai. 11 Jab mere sabab log tumhen la'n ta'n karenge, aur satáenge, aur har tarah kí burí báten tumhárí nisbat náhaqq kahenge, to tum mubárak hoge. 12 Khushí karná, aur niháyat shádmán honá, kyúnki ásmán par tumhárá ajr bará hai, is liye ki logon ne ún nabíon ko bhí jo tum se pahle the, isí tarah satáyá thá.

13 Tum zamín ke namak ho, lekin agar namak ká maza játá rahe, to wuh kis chíz se namkín kiyá jáegá? Phir wuh kisí kám ká nahín, siwá is ke, ki báhar phenká jáe, aur ádmíon ke pánwon ke níche raundá jáe. 14 Tum dunyá ke núr ho; jo shahr pahár par basá húá hai, wuh chhip nahín saktá; 15 aur chirág jalákar paimáne ke níche nahín, balki chirágdán par rakhte hain, to us se ghar ke sab logon ko raushní pahunchtí hai. 16 Isí tarah tumhárí raushní ádmíon ke sámne chamke, táki wuh tumháre nek kámon ko dekhkar tumháre Báp kí, jo ásmán par hai, baráí karen.

17 Yih na samjho, ki main Tauret yá nabíon kí kitábon ko mansúkh karne áyá hún; mansúkh karne nahín, balki púrá karne áyá hún. 18 Kyúnki main tum se sach kahtá hún, ki jab tak ásmán aur zamín tal na jáen, ek nuqta yá ek shosha Tauret se hargiz na talegá, jab tak sab kuchh púrá na ho jáe. 19 Pas jo koí in chhote se chhote hukmon men se bhí kisí ko toregá, aur yihí ádmíon ko sikháegá, wuh ásmán kí bádsháhat men sab se chhotá kahláegá; lekin jo un par 'amal karegá, aur un kí ta'lím degá, wuh ásmán kí bádsháhat men bará kahláegá. 20 Kyúnki main tum se kahtá hún, ki Agar tumhárí rástbází faqíhon aur Farísíon kí rástbází se ziyáda na hogí, to tum ásmán kí bádsháhat men hargiz dákhil na hoge.

21 Tum sun chuke ho, ki aglon se kahá gayá thá, ki Khún na kar, aur jo koí khún karegá, wuh 'adálat kí sazá ke láiq hogá; 22 lekin main tum se yih kahtá hún, ki jo koí apne bháí par gusse hogá, wuh 'adálat kí sazá ke láiq hogá; aur jo koí apne bháí ko págal kahegá, wuh sadr 'adálat kí sazá ke láiq hogá; aur jo us ko ahmaq kahegá, wuh ág ke jahannam ká sazáwár hogá. 23 Pas agar tú qurbángáh par apní nazr guzrántá ho, aur wahán tujhe yád áe, ki mere bháí ko mujh se kuchh shikáyat hai; 24 to wahín qurbángáh ke áge apní nazr chhor de, aur jákar pahle apne bháí se miláp kar; tab ákar apní nazr guzrán. 25 Jab tak tú apne mudda'í ke sáth ráh men hai, us se jald sulh kar le, kahín aisá na ho ki mudda'í tujhe munsif ke hawále kar de, aur munsif tujhe sipáhí ke hawále kar de, aur tú qaidkháne men dálá jáe. 26 Main tujh se sach kahtá hún, ki jab tak tú kaurí kaurí adá na kar degá, wahán se hargiz na chhútegá.

27 Tum sun chuke ho ki kahá gayá thá, ki Ziná na kar; 28 lekin main tum se yih kahtá hún, ki jis kisí ne burí khwáhish se kisí 'aurat par nigáh kí, wuh apne dil men us ke sáth ziná kar chuká. 29 Pas agar terí dahiní ánkh tujhe thokar khiláe, to use nikálkar apne pás se phenk de; kyúnki tere liye yihí bihtar hai, ki tere a'zá men se ek játá rahe, aur terá sárá badan jahannam men na dálá jáe. 30 Aur agar terá dahiná háth tujhe thokar khiláe, to us ko kátkar apne pás se phenk de; kyúnki tere liye yihí bihtar hai, ki tere a'zá men se ek játá rahe, aur terá sárá badan jahannam men na jáe 31 Yih

bhí kahá gayá thá, ki Jo koí apní bíwí ko chhore, use taláqnáma likh de. 32 Lekin main tum se yih kahtá hún, ki jo koí apní bíwí ko harámkárí ke siwá kisí aur sabab se chhor de, wuh us se ziná karátá hai; aur jo koí us chhorí húí se biyáh kare, wuh ziná kartá hai.

33 Phir tum sun chuke ho, ki aglon se kahá gayá thá, ki Jhúthí qasam na khá, balki apní qasamen Khudáwand ke liye púrí kar. 34 Lekin main tum se yih kahtá hún, ki bi'lkull qasam na kháná; na to ásmán kí, kyúnki wuh Khudá ká takht hai; 35 na zamín kí, kyúnki wuh us ke pánwon ke níche kí chaukí hai; na Yarúshalem kí, kyúnki wuh buzurg Bádsháh ká shahr hai; 36 na apne sir kí qasam kháná, kyúnki tú ek bál ko bhí safed yá kálá nahín kar saktá. 37 Balki tumhárá kalám Hán hán, yá Nahín nahín ho; kyúnki jo is se ziyáda hai, wuh badí se hai.

38 Tum sun chuke ho, ki kahá gayá thá, ki A'nkh ke badle ánkh, aur dánt ke badle dánt; 39 lekin main tum se yih kahtá hún, ki sharír ká muqábala na karná; balki jo koí tere dahine gál par tamáncha máre, dúsrá bhí us kí taraf pher de; 40 aur agar koí tujh par nálish karke terá kurtá lená cháhe, to choga bhí use le lene de; 41 aur jo koí tujhe ek kos begár men le jáe, us ke sáth do kos chalá já. 42 Jo koí tujh se mánge, use de; aur jo tujh se qarz cháhe, us se munh na mor.

43 Tum sun chuke ho, ki kahá gayá thá; Apne parausí se mahabbat rakh, aur apne dushman se 'adáwat; 44 lekin main tum se yih kahtá hún, ki apne dushmanon se mahabbat rakkho, aur apne satánewálon ke liye du'á mángo; 45 táki tum apne Báp ke jo ásmán par hai bete thahro; kyúnki wuh apne súraj ko badon aur nekon donon par chamkátá hai, aur rástbázon aur náráston donon par menh barsátá hai. 46 Kyúnki agar tum apne mahabbat rakhnewálon hí se mahabbat rakkho, to tumháre liye kyá ajr hai? kyá mahsúl lenewále bhí aisá nahín karte? 47 Aur agar tum faqat apne bháiyon hí ko salám karo, to kyá ziyáda karte ho? kyá gairqaumon ke log bhí aisá nahín karte? 48 Pas cháhiye ki tum kámil ho jaisá tumhárá ásmání Báp kámil hai.

6 Khabardár, apne rástbází ke kám ádmíon ke sámne dikháne ke liye na karo; nahín to tumháre Báp ke pás jo ásmán par hai tumháre liye kuchh ajr nahín hai.

2 Pas jab tú khairát kare, to apne áge narsingá na bajwá, jaisá riyákár 'ibádatkhánon aur kúchon men karte hain, táki log un kí baraí karen. Main tum se sach kahtá hún, ki wuh apná ajr pá chuke. 3 Balki jab tú khairát kare, to jo terá dahiná háth kartá hai, use terá báyán háth na jáne; 4 táki terí khairát poshída rahe; is súrat men terá Báp, jo poshídagí men dekhtá hai, tujhe badla degá.

5 Aur jab tum du'á mángo, to riyákáron kí mánind na ho; kyúnki wuh 'ibádatkhánon men aur bázáron ke moron par khare hokar du'á mángní pasand karte hain, táki log unhen dekhen. Main tum se sach kahtá hún, ki wuh apná ajr pá chuke. 6 Balki jab tú du'á mánge, to apní kothrí men já, aur darwáza band karke apne Báp se jo poshídagí men hai du'á máng; is súrat men terá Báp jo poshídagí men dekhtá hai, tujhe badla degá. 7 Aur du'á mángte waqt, gairqaumon ke logon kí tarah bak bak na karo; kyúnki wuh samajhte hain, ki hamáre bahut bolne ke sabab hamárí suní jáegí. 8 Pas un kí mánind na bano, kyúnki tumhárá Báp tumháre mángne se pahle hí jántá hai, ki tum kin kin chízon ke muhtáj ho. 9 Pas tum is tarah du'á mángá karo, ki Ai hamáre Báp, tú jo ásmán par hai; terá nám pák máná jáe; 10 terí bádsháhat áe; terí marzí, jaisí ásmán par púrí hotí hai, zamín par bhí ho; 11 hamárí roz kí rotí áj hamen de; 12 aur jis tarah ham ne apne qarzdáron ko mu'áf kiyá hai, tú bhí hamáre qarz hamen mu'áf kar; 13 aur hamen ázmáish men na lá, balki buráí se bachá. [Kyúnki bádsháhí aur qudrat aur jalál hamesha tere hí hain. A'mín.] 14 Is liye ki agar tum ádmíon ke qusúr mu'áf karoge, to tumhárá ásmání Báp bhí tumhen mu'áf karegá. 15 Aur agar tum ádmíon ke qusúr mu'áf na karoge, to tumhárá Báp bhí tumháre qusúr mu'áf na karegá.

16 Aur jab tum roza rakkho, to riyákáron kí tarah apní súrat udás na banáo, kyúnki wuh apná munh bigárte hain, táki log unhen rozadár

jánen. Main tum se sach kahtá hún, ki wuh apná ajr pá chuke. 17 Balki jab tú roza rakkhe, to apne sir men tel dál, aur munh dho; 18 táki ádmí nahín, balki terá Báp, jo poshídagí men hai, tujhe rozadár jáne; is súrat men terá Báp, jo poshídagí men dekhtá hai, tujhe badla degá.

19 Apne wáste zamín par mál jama' na karo, jahán kírá aur zang kharáb kartá hai, aur jahán chor naqb lagáte aur churáte hain; 20 balki apne liye ásmán par mál jama' karo, jahán na kírá kharáb kartá hai, na zang, aur na wahán chor naqb lagáte aur churáte hain; 21 kyúnki jahán terá mál hai, wahín terá dil bhí lagá rahegá. 22 Badan ká chirág ánkh hai: pas agar terí ánkh durust ho, to terá sárá badan raushan hogá; 23 aur agar terí ánkh kharáb ho, to terá sárá badan tárík hogá; pas agar wuh raushní jo tujh men hai táríkí ho, to táríkí kaisí barí hogí! 24 Koí ádmí do málikon kí khidmat nahín kar saktá; kyúnki yá to ek se 'adáwat rakkhegá, aur dúsre se mahabbat, yá ek se milá rahegá, aur dúsre ko náchíz jánegá. Tum Khudá aur daulat donon kí khidmat nahín kar sakte. 25 Is liye main tum se kahtá hún, ki apní ján kí fikr na karná ki ham kyá kháenge? yá kyá píenge? aur na apne badan kí, ki kyá pahinenge? Kyá ján khurák se, aur badan poshák se barhkar nahín? 26 Hawá ke parandon ko dekho, ki na bote hain, na kátte, na kothiyon men jama' karte hain; taubhí tumhárá ásmání Báp un ko khilátá hai. Kyá tum un se ziyáda qadr nahín rakhte? 27 Tum men aisá kaun hai, jo fikr karke apní 'umr men ek gharí bhí barhá sake? 28 Aur poshák ke liye kyún fikr karte ho? Janglí sosan ke darakhton ko gaur se dekho, ki wuh kis tarah barhte hain; wuh na mihnat karte, na kátte hain; 29 taubhí main tum se kahtá hún, ki Sulaimán bhí, báwujúd apní sárí shán o shaukat ke, un men se kisí kí mánind poshák pahine húe na thá. 30 Pas jab Khudá maidán kí ghás ko, jo áj hai, aur kal tanúr men jhonkí jáegí, aisí poshák pahinátá hai, to ai kamí'tiqádo, tum ko kyún na pahináegá? 31 Is liye fikrmand hokar yih na kaho, ki Ham kyá kháenge? yá kyá píenge? yá kyá pahinenge? 32 kyúnki in sab chízon kí talásh men gairqaumen rahtí hain; aur tumhárá ásmání Báp jántá hai, ki tum in sab chízon ke muhtáj ho; 33 balki tum pahle us kí bádsháhat aur us kí rástbází kí talásh karo, to yih sab chízen bhí tumhen mil jáengí. 34 Pas kal ke liye fikr na karo, kyúnki kal ká din apne liye áp fikr kar legá. A'j ke liye áj hí ká dukh káfí hai.

7 'Aibjoí na karo, ki tumhárí bhí 'aibjoí na kí jáe; 2 kyúnki jis tarah tum 'aibjoí karte ho, usí tarah tumhárí bhí 'aibjoí kí jáegí, aur jis paimáne se tum nápte ho, usí se tumháre wáste nápá jáegá. 3 Tú kyún apne bhái kí ánkh ke tinke ko dekhtá hai, aur apní ánkh ke shahtír par gaur nahín kartá? 4 Aur jab terí hí ánkh men shahtír hai, to tú apne bhái se kyúnkar kah saktá hai, ki Lá, terí ánkh men se tinká nikál dún? 5 Ai riyákár, pahle apní ánkh men se to shahtír nikál, phir apne bhái kí ánkh men se tinke ko achchhí tarah dekhkar nikál sakegá.

6 Pák chíz kutton ko na do, aur apne motí súaron ke áge na dálo; aisá na ho, ki wuh unhen pánwon ke níche raunden, aur palatkar tumhen pháren.

7 Mángo, to tumhen diyá jáegá; dhúndho, to páoge; darwáza khatkhatáo, to tumháre wáste kholá jáegá; 8 kyúnki jo koí mángtá hai, use miltá hai; aur jo dhúndhtá hai, wuh pátá hai; aur jo khatkhatátá hai, us ke wáste kholá jáegá. 9 Tum men aisá kaun sá ádmí hai, ki agar us ká betá us se rotí mánge, to wuh use patthar de? 10 Yá agar machhlí mánge, to use sánp de? 11 Pas jab ki tum bure hokar, apne bachchon ko achchhí chízen dení jánte ho, to tumhárá Báp jo ásmán par hai apne mángnewálon ko achchhí chízen kyún na degá? 12 Pas jo kuchh tum cháhte ho, ki log tumháre sáth karen wuhí tum bhí un ke sáth karo; kyúnki Tauret aur nabíon kí ta'lím yihí hai.

13 Tang darwáze se dákhil ho, kyúnki wuh darwáza chaurá hai, aur wuh rásta kusháda hai, jo halákat ko pahunchátá hai; aur us se dákhil honewále bahut hain; 14 kyúnki wuh darwáza tang hai, aur wuh rásta sakrá hai, jo zindagí ko pa-

pahuṉchátá hai, aur us ke pánewále thoṛe haiṉ.

15 Jhúṭhe nabíoṉ se ḳhabardár raho, jo tumháre pás bheṛoṉ ke bhes meṉ áte haiṉ, magar báṭin meṉ phárnewále bheṛiye haiṉ. 16 Un ke phaloṉ se tum unheṉ pahchán loge. Kyá jháṛiyoṉ se angúr, yá úṉtkaṭároṉ se anjír toṛte haiṉ? 17 Isí taraḥ har ek achchhá daraḳht achchhá phal látá hai, aur burá daraḳht burá phal látá hai. 18 Achchhá daraḳht burá phal nahíṉ lá saktá, na burá daraḳht achchhá phal lá saktá hai. 19 Jo daraḳht achchhá phal nahíṉ látá, wuh káṭá aur ág meṉ ḍálá játá hai. 20 Pas un ke phaloṉ se tum unheṉ pahchán loge. 21 Jo mujh se, Ai Ḳhudáwand, ai Ḳhudáwand, kahte haiṉ, un meṉ se har ek ásmán kí bádsháhat meṉ dáḳhil na hogá, magar wuhí jo mere ásmání Báp kí marzí par chaltá hai. 22 Us din bahutere mujh se kahenge; Ai Ḳhudáwand, ai Ḳhudáwand, kyá ham ne tere nám se nubuwwat nahíṉ kí, aur tere nám se badrúhoṉ ko nahíṉ nikálá, aur tere nám se bahut se mu'jize nahíṉ dikháe? 23 Us waqt maiṉ un se sáf kah dúṉgá, ki Merí kabhí tum se wáqifíyat na thí: ai badkáro, mere pás se chale jáo. 24 Pas jo koí merí yih báteṉ suntá, aur un par 'amal kartá hai, wuh us 'aqlmand ádmí kí mánind ṭhahregá, jis ne chaṭán par apná ghar banáyá; 25 aur menh barsá, aur pání chaṛhá, aur áṉdhiyáṉ chalíṉ, aur us ghar par ṭakkareṉ lagíṉ; lekin wuh na girá, kyúṉki us kí bunyád chaṭán par ḍálí gayí thí. 26 Aur jo koí merí yih báteṉ suntá hai, aur un par 'amal nahíṉ kartá, wuh us bewuqúf ádmí kí mánind ṭhahregá, jis ne apná ghar ret par banáyá; 27 aur menh barsá, aur pání chaṛhá, aur áṉdhiyáṉ chalíṉ, aur us ghar ko sadma pahuṉcháyá, aur wuh gir gayá, aur bi'lkull barbád ho gayá.

28 Jab Yisú' ne yih báteṉ ḳhatm kíṉ, to aisá húá ki bhíṛ us kí ta'lím se hairán húí: 29 kyúṉki wuh un ke faqíhoṉ kí taraḥ nahíṉ, balki sáhib i iḳhtiyár kí taraḥ unheṉ ta'lím detá thá.

8 Jab wuh us paháṛ se utrá, to bahut sí bhíṛ us ke píchhe ho lí. 2 Aur dekho, ek koṛhí ne pás ákar use sijda kiyá, aur kahá; Ai Ḳhudáwand, agar tú cháhe, to mujhe pák sáf kar saktá hai. 3 Us ne háth baṛhákar use chhúá, aur kahá; Maiṉ cháhtá húṉ, tú pák sáf ho já. Wuh fauran koṛh se pák sáf ho gayá. 4 Yisú' ne us se kahá; Ḳhabardár, kisí se na kahná, balki jákar apne taiṉ káhin ko dikhá, aur jo nazr Músá ne muqarrar kí hai use guzrán, táki un ke liye gawáhí ho.

5 Aur jab wuh Kafarnahúm meṉ dáḳhil húá, to ek súbadár us ke pás áyá, aur us kí minnat karke kahá; 6 Ai Ḳhudáwand, merá ḳhádim fálij ká márá ghar meṉ paṛá hai, aur niháyat taklíf meṉ hai. 7 Us ne us se kahá; Maiṉ ákar us ko achchhá kar dúṉgá. 8 Súbadár ne jawáb meṉ kahá; Ai Ḳhudáwand, maiṉ is láiq nahíṉ, ki tú merí chhat ke níche áe; balki sirf zabán se kah de, to merá ḳhádim shifá pá jáegá. 9 Kyúṉki maiṉ bhí dúsre ke iḳhtiyár meṉ húṉ, aur sipáhí mere mátaht haiṉ; aur jab ek se kahtá húṉ, ki Já, to wuh játá hai; aur dúsre se, ki Á, to wuh átá hai; aur apne naukar se, ki Yih kar, to wuh kartá hai. 10 Yisú' ne yih sunkar ta'ajjub kiyá, aur píchhe ánewáloṉ se kahá; Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki maiṉ ne Isráíl meṉ bhí aisá ímán nahíṉ páyá. 11 Aur maiṉ tum se kahtá húṉ, ki bahutere púrab aur pachchhim se ákar, Ibráhím aur Izháq aur Ya'qúb ke sáth ásmán kí bádsháhat kí ziyáfat meṉ sharík honge: 12 magar bádsháhat ke beṭe báhar andhere meṉ ḍále jáenge; wahán roná aur dánṭoṉ ká písná hogá. 13 Aur Yisú' ne súbadár se kahá; Já, jaisá tú ne i'tiqád kiyá, tere liye waisá hí ho; aur usí ghaṛí ḳhádim ne shifá páí.

14 Aur Yisú' ne Patras ke ghar meṉ ákar, us kí sás ko tap meṉ paṛá dekhá. 15 Us ne us ká háth chhúá, aur tap us par se utar gayí; aur wuh uṭh khaṛí húí, aur us kí ḳhidmat karne lagí. 16 Jab shám húí, to us ke pás bahut se logoṉ ko láe, jin meṉ badrúheṉ thíṉ: us ne rúhoṉ ko zabán hí se kahkar nikál diyá, aur sab bímároṉ ko achchhá kar diyá; 17 táki jo Yasha'yáh nabí kí ma'rifat kahá gayá thá, wuh púrá ho, ki Us ne áp hamárí kamzoríáṉ le líṉ, aur bímáríáṉ uṭhá líṉ.

18 Jab Yisú' ne apne gird bahut sí bhíṛ dekhí, to pár chalne ká hukm diyá. 19 Aur ek faqíh ne pás ákar

us se kahá; Ai Ustád, jahán kahín tú jáegá, main tere píchhe chalúngá. 20 Yisú' ne us se kahá, ki Lomṛiyon ke bhaṭ hote hain, aur hawá ke parandon ke ghonsle; magar Ibn i A'dam ke liye sir dharne kí bhí jagah nahín. 21 Ek aur shágird ne us se kahá; Ai Khudáwand, mujhe ijázat de, ki pahle jákar apne báp ko dafn karún. 22 Yisú' ne us se kahá; Tú mere píchhe chal, aur murdon ko apne murde dafn karne de.

23 Jab wuh kishtí par chaṛhá, to us ke shágird us ke sáth ho liye. 24 Aur dekho, jhíl men aisá baṛá túfán áyá, ki kishtí lahron men chhip gayí; magar wuh sotá thá. 25 Unhon ne pás ákar use jagáyá, aur kahá; Ai Khudáwand, hamen bachá; ham halák húe játe hain. 26 Us ne un se kahá; Ai kam'tiqádo, ḍarte kyún ho? Tab us ne uṭhkar hawá aur pání ko ḍánṭá, aur baṛá amn ho gayá. 27 Aur log ta'ajjub karke kahne lage; Yih kis tarah ká ádmí hai, ki hawá aur pání bhí us ká hukm mánte hain?

28 Jab wuh us pár Gadarenion ke mulk men pahunchá, to do ádmí jin men badrúhen thín, qabron se nikalkar use mile; wuh aise tundmizáj the, ki koí us ráste se guzar nahín saktá thá. 29 Aur dekho, unhon ne chillákar kahá; Ai Khudá ke Beṭe, hamen tujh se kyá kám? Kyá tú is liye yahán áyá hai, ki waqt se pahle hamen 'azáb men ḍále? 30 Un se kuchh dúr bahut se súaron ká gol char rahá thá. 31 Pas badrúhon ne us kí minnat karke kahá, ki Agar tú ham ko nikáltá hai, to hamen súaron ke gol men bhej de. 32 Us ne un se kahá, ki Jáo. Wuh nikalkar súaron ke andar chalí gayín; aur dekho, sárá gol karáṛe par se jhapaṭkar jhíl men já paṛá, aur pání men ḍúb mará. 33 Aur charánewále bháge, aur shahr men jákar sab májará, aur un ká ahwál, jin men badrúhen thín, bayán kiyá. 34 Aur dekho, sárá shahr Yisú' se milne ko niklá, aur use dekhkar minnat kí, ki hamárí sarhaddon se báhar chalá já.

9 Phir wuh kishtí par chaṛhkar pár gayá, aur apne shahr men áyá. 2 Aur dekho, log ek maflúj ko, chárpáí par paṛá húá, us ke pás láe. Yisú' ne un ká ímán dekhkar, maflúj se kahá; Beṭá, khátir jama' rakh; tere gunáh mu'áf húe. 3 Aur dekho, ba'z faqíhon ne apne dil men kahá; Yih kufr baktá hai. 4 Yisú' ne un ke khayál ma'lúm karke kahá, ki Tum kyún apne dilon men bure khayál láte ho? 5 A'sán kyá hai, yih kahná, ki Tere gunáh mu'áf húe, yá yih kahná, ki Uṭh aur chal phir? 6 Lekin is liye ki tum ján lo, ki Ibn i A'dam ko zamín par gunáhon ke mu'áf karne ká ikhtiyár hai, (us ne maflúj se kahá,) Uṭh; apní chárpáí uṭhá, aur apne ghar chalá já. 7 Wuh uṭhkar apne ghar chalá gayá. 8 Log yih dekhkar ḍar gaye, aur Khudá kí baṛáí karne lage, jis ne ádmíon ko aisá ikhtiyár bakhshá.

9 Yisú' ne wahán se áge baṛhkar, Matí nám ek shakhs ko mahsúl kí chaukí par baiṭhe dekhá; aur us se kahá; Mere píchhe ho le. Wuh uṭhkar us ke píchhe ho liyá.

10 Aur jab wuh ghar men khána kháne baiṭhá húá thá, to aisá húá ki bahut se mahsúl lenewále aur gunahgár ákar Yisú' aur us ke shágirdon ke sáth kháne baiṭhe. 11 Farísíon ne yih dekhkar us ke shágirdon se kahá; Tumhárá ustád mahsúl lenewálon aur gunahgáron ke sáth kyún khátá hai? 12 Us ne yih sunkar kahá, ki Tandruston ko hakím darkár nahín, balki bímáron ko. 13 Magar tum jákar is ke ma'ní daryáft karo, ki Main qurbání nahín, balki rahm pasand kartá hún; kyúnki main rástbázon ko nahín, balki gunahgáron ko buláne áyá hún.

14 Us waqt Yúhanná ke shágirdon ne us ke pás ákar kahá; Kyá sabab hai, ki ham aur Farísí to aksar roza rakhte hain, aur tere shágird roza nahín rakhte? 15 Yisú' ne un se kahá; Kyá barátí, jab tak dulhá un ke sáth hai, mátam kar sakte hain? Magar wuh din áenge, ki dulhá un se judá kiyá jáegá, us waqt wuh roza rakkhenge. 16 Kore kapṛe ká paiwand purání poshák men koí nahín lagátá, kyúnki wuh paiwand poshák men se kuchh khench letá hai, aur wuh ziyáda phaṭ játí hai. 17 Aur nayí mai purání mashkon men nahín bharte, warna mashken phaṭ játí hain, aur mai bah játí hai, aur mashken barbád ho játí hain; balki nayí mai nayí mashkon men bharte hain, aur wuh donon bachí rahtí hain.

18 Wuh un se yih báten kah hí rahá thá, ki dekho, ek sardár ne ákar

use sijda kiyá aur kahá; Merí betí abhí marí hai; lekin tú chalkar apná háth us par rakh, to wuh zinda ho jáegí. 19 Yisú' uṭhkar apne shágirdon samet us ke píchhe ho liyá. 20 Aur dekho, ek 'aurat ne jis ke bárah baras se khún járí thá, us ke píchhe ákar us kí poshák ká kanára chhúá; 21 kyúnki wuh apne jí men kahtí thí, ki Agar sirf us kí poshák hí chhú lúngí, to achchhí ho jáúngí. 22 Yisú' ne phirkar use dekhá, aur kahá; Beṭí, khátir jama' rakh; tere ímán ne tujhe achchhá kar diyá; pas wuh 'aurat usí gharí achchhí ho gayí. 23 Aur jab Yisú' sardár ke ghar men áyá, aur bánslí bajánewálon ko, aur bhír ko gul macháte dekhá, 24 to kahá; Haṭ jáo, kyúnki laṛkí marí nahín, balki sotí hai. Wuh us par hansne lage. 25 Magar jab bhíṛ nikál dí gayí, to us ne andar jákar, us ká háth pakṛá, aur laṛkí uṭhí. 26 Aur is bát kí shuhrat us tamám 'iláqe men phail gayí.

27 Jab Yisú' wahán se áge baṛhá, to do andhe us ke píchhe yih pukárte húe chale, ki Ai Ibn i Dáúd, ham par rahm kar. 28 Jab wuh ghar men pahunchá, to wuh andhe us ke pás áe; aur Yisú' ne un se kahá; Kyá tumhen i'tiqád hai, ki main yih kar saktá hún? Unhon ne us se kahá; Hán, Khudáwand. 29 Tab us ne un kí ánkhen chhúkar kahá; Tumháre i'tiqád ke muwáfiq tumháre liye ho. 30 Aur un kí ánkhen khul gayín. Aur Yisú' ne unhen tákíd karke kahá; Khabardár, koí is bát ko na jáne. 31 Magar unhon ne nikalkar us tamám 'iláqe men us kí shuhrat phailá dí.

32 Jab wuh báhar já rahe the, to dekho, log ek gúnge ko us ke pás láe, jis men badrúh thí. 33 Aur jab wuh badrúh nikál dí gayí, to gúngá bolne lagá; aur logon ne ta'ajjub karke kahá, ki Isráíl men aisá kabhí nahín dekhá gayá. 34 Magar Farísíon ne kahá, ki Yih to badrúhon ke sardár kí madad se badrúhon ko nikáltá hai.

35 Aur Yisú' sab shahron aur gánwon men phirtá rahá, aur un ke 'ibádatkhánon men ta'lím detá, aur bádsháhat kí khushkhabarí kí manádí kartá, aur har tarah kí bímárí aur har tarah kí kamzorí dúr kartá rahá. 36 Aur jab us ne bhíṛ ko dekhá, to us ko logon par tars áyá, kyúnki wuh un bheṛon kí mánind jin ká charwáhá na ho, khastahál aur paráganda the. 37 Tab us ne apne shágirdon se kahá, ki Fasl to bahut hai, lekin mazdúr thoṛe hain. 38 Pas fasl ke málik kí minnat karo, ki wuh apní fasl káṭne ke liye mazdúr bhej de.

10 1 Phir us ne apne bárah shágirdon ko pás bulákar, unhen nápák rúhon par ikhtiyár bakhshá, ki un ko nikálen, aur har tarah kí bímárí aur har tarah kí kamzorí ko dúr karen.

2 Aur bárah rasúlon ke nám yih hain: pahlá, Shama'ún, jo Patras kahlátá hai, aur us ká bháí Andriyás; Zabdí ká beṭá Ya'qúb, aur us ká bháí Yúhanná; 3 Filippus, aur Bar-Tulmáí; Tomá aur Matí mahsúl lenewálá; 4 Halfai ká beṭá Ya'qúb aur Taddí; Shama'ún Qan'ání, aur Yahúdáh Iskariyotí, jis ne use pakaṛwá bhí diyá. 5 In bárah ko Yisú' ne bhejá, aur unhen hukm deke kahá, ki

Gairqaumon kí taraf na jáná, aur Sámarion ke kisí shahr men dákhil na honá; 6 balki Isráíl ke gharáne kí khoí húí bheṛon ke pás jáná. 7 Aur chalte chalte yih manádí karná, ki A'smán kí bádsháhat nazdík á gayí hai. 8 Bímáron ko achchhá karná; murdon ko jiláná; koṛhiyon ko pák sáf karná; badrúhon ko nikálná: tum ne muft páyá, muft dená: 9 na soná apne kamarband men rakhná, na chándí, na paise; 10 ráste ke liye na jholí lená, na do do kurte, na jútiyán, na láṭhí; kyúnki mazdúr apní khurák ká haqqdár hai. 11 Aur jis shahr yá gánw men dákhil ho, daryáft karo ki us men kaun láiq hai; aur jab tak wahán se rawána na ho, usí ke hán raho. 12 Aur ghar men dákhil hote waqt, use du'á e khair do; 13 aur agar wuh ghar láiq ho, to tumhárá salám use pahunche, aur agar láiq na ho, to tumhárá salám tum par phir áe. 14 Aur agar koí tumhen qubúl na kare, aur tumhárí báten na sune, to us ghar, yá us shahr se báhar nikalte waqt, apne pánwon kí gard jháṛ do. 15 Main tum se sach kahtá hún, ki 'adálat ke din, us shahr kí nisbat Sadom aur 'Amoráh ke 'iláqe ká hál ziyáda bardásht ke láiq hogá.

16 Dekho, main tumhen bhejtá

hún, goyá bheron ko bheriyon ke bích men; pas sánpon kí mánind hoshyár, aur kabútaron kí mánind bhole bano. 17 Magar ádmíon se khabardár raho, kyúnki wuh tumhen 'adálaton ke hawále karenge, aur apne 'ibádatkhánon men tumháre kore márenge; 18 aur tum mere sabab hákimon aur bádsháhon ke sámne házir kiye jáoge, táki un ke aur gairqaumon ke liye gawáhí ho. 19 Lekin jab wuh tumhen pakarwáen, to fikr na karná ki ham kis tarah kahen yá kyá kahen; kyúnki jo kuchh kahná hogá, usí ghari tumhen batáyá jáegá. 20 Kyúnki bolnewále tum nahín, balki tumháre Báp kí Rúh hai jo tum men boltí hai. 21 Bhái ko bhái qatl ke liye hawále karegá, aur bete ko báp; aur bete apne mán báp ke barkhiláf khare hokar unhen marwá dálenge. 22 Aur mere nám ke bá'is sab log tum se 'adáwat karenge; magar jo ákhir tak bardásht karegá, wuhí naját páegá. 23 Lekin jab tumhen ek shahr men satáen, to dúsre ko bhág jáo, kyúnki main tum se sach kahtá hún, ki tum Isráíl ke sab shahron men na phir chukoge, ki Ibn i A'dam á jáegá.

24 Shágird apne ustád se bará nahín hotá, aur na naukar apne málik se. 25 Shágird ke liye yih káfí hai, ki apne ustád kí mánind ho, aur naukar ke liye yih, ki apne málik kí mánind. Jab unhon ne ghar ke málik ko Ba'alzabúl kahá, to us ke gharáne ke logon ko kyún na kahenge? 26 Pas un se na daro, kyúnki koí chíz dhakí nahín, jo kholí na jáegí, aur na koí chíz chhipí hai, jo jání na jáegí. 27 Jo kuchh main tum se andhere men kahtá hún, ujále men kaho, aur jo kuchh tum kán men sunte ho, kothon par us kí manádí karo. 28 Jo badan ko qatl karte hain, aur rúh ko qatl nahín kar sakte, un se na daro; balki usí se daro, jo rúh aur badan donon ko jahannam men halák kar saktá hai. 29 Kyá paise kí do chiriyán nahín biktín? Aur un men se ek bhí tumháre Báp kí marzí bagair zamín par nahín gir saktí; 30 balki tumháre sir ke bál bhí sab gine húe hain. 31 Pas daro nahín; tumhárí qadr to bahut sí chiriyon se ziyáda hai. 32 Pas jo koí ádmíon ke sámne merá iqrár karegá, main bhí apne Báp ke sámne, jo ásmán par hai, us ká iqrár karúngá. 33 Magar jo koí ádmíon ke sámne merá inkár karegá, main bhí apne Báp ke sámne, jo ásmán par hai, us ká inkár karúngá.

34 Yih na samjho, ki main zamín par sulh karáne áyá; sulh karáne nahín, balki talwár chalwáne áyá hún. 35 Kyúnki main is liye áyá hún, ki ádmí ko us ke báp se, aur betí ko us kí mán se, aur bahú ko us kí sás se, judá kar dún; 36 aur ádmí ke dushman us ke ghar hí ke log honge. 37 Jo koí báp yá mán ko mujh se ziyáda 'azíz rakhtá hai, wuh mere láiq nahín; aur jo koí bete yá betí ko mujh se ziyáda 'azíz rakhtá hai, wuh mere láiq nahín. 38 Aur jo koí apní salíb na uthác aur mere píchhe na chale, wuh mere láiq nahín. 39 Jo koí apní ján bachátá hai, use khoegá, aur jo koí mere sabab apní ján khotá hai, use bacháegá.

40 Jo tumhen qubúl kartá hai, wuh mujhe qubúl kartá hai, aur jo mujhe qubúl kartá hai, wuh mere bhejnewále ko qubúl kartá hai. 41 Jo nabí ke nám se nabí ko qubúl kartá hai, wuh nabí ká ajr páegá; aur jo rástbáz ke nám se rástbáz ko qubúl kartá hai, wuh rástbáz ká ajr páegá. 42 Aur jo koí shágird ke nám se in chhoton men se kisí ko sirf ek piyála thandá pání hí piláegá, main tum se sach kahtá hún, ki wuh apná ajr hargiz na khoegá.

11 Jab Yisú' apne bárah shágirdon ko hukm de chuká, to aisá húá ki wahán se chalá gayá, táki un ke shahron men ta'lím de aur manádí kare.

2 Aur Yúhanná ne qaidkháne men Masíh ke kámon ká hál sunkar, apne shágirdon kí ma'rifat us se puchhwá bhejá, 3 ki A'newálá tú hí hai, yá ham dúsre kí ráh dekhen? 4 Yisú' ne jawáb men un se kahá, ki Jo kuchh tum sunte aur dekhte ho, jákar Yúhanná se bayán kar do, 5 ki andhe dekhte, aur langre chalte phirte hain, korhí pák sáf kiye játe, aur bahre sunte hain, aur murde zinda kiye játe hain, aur garíbon ko khushkhabarí sunáí játí hai; 6 aur mubárak wuh hai, jo mere sabab se thokar na kháe. 7 Jab wuh rawána ho liye, to Yisú' ne Yúhanná kí bábat logon se kahná shurú' kiyá, ki Tum biyábán men kyá dekhne gaye the?

kyá hawá se hilte húe sarkande ko? 8 To phir kyá dekhne gaye the? Kyá mihín kapre pahine húe shakhs ko? Dekho, jo mihín kapre pahinte hain, wuh bádsháhon ke gharon men hote hain. 9 To phir kyún gaye the? Kyá ek nabí ke dekhne ko? Hán, main tum se kahtá hún, balki nabí se bare ko. 10 Yih wuhí hai, jis kí bábat likhá hai, ki

Dekh, main apná paigambar tere áge bhejtá hún,
Jo terí ráh tere áge taiyár karegá.

11 Main tum se sach kahtá hún, ki jo 'auraton se paidá húe hain, un men Yúhanná baptisma denewále se koí bará nahín húá, lekin jo ásmán kí bádsháhat men chhotá hai, wuh us se bará hai. 12 Aur Yúhanná baptisma denewále ke dinon se ab tak, ásmán kí bádsháhat par zor hotá rahá hai, aur zoráwar use chhín lete hain. 13 Kyúnki sab nabíon aur Tauret ne Yúhanná tak nubuwwat kí. 14 Aur cháho to máno, Eliyyáh jo ánewálá thá, yihí hai. 15 Jis ke sunne ke kán hon, wuh sun le. 16 Pas is zamáne ke logon ko main kis se tashbíh dún? Wuh un larkon kí mánind hain, jo bázáron men baithe húe apne sáthiyon ko pukárkar kahte hain, 17 ki Ham ne tumháre liye bánslí bajáí, aur tum na náche; ham ne mátam kiyá, aur tum ne chhátí na pítí. 18 Kyúnki Yúhanná na khátá áyá, na pítá; aur wuh kahte hain, ki Us men badrúh hai. 19 Ibn i A'dam khátá pítá áyá, aur wuh kahte hain; Dekho, kháú aur sharábí ádmí, mahsúl lenewálon aur gunahgáron ká yár! Magar hikmat apne kámon se rást sábit húí.

20 Wuh us waqt un shahron ko malámat karne lagá, jin men us ke aksar mu'jize záhir húe the, kyúnki unhon ne tauba na kí thí; ki 21 Ai Khurázín, tujh par afsos! Ai Baitsaidá, tujh par afsos! kyúnki jo mu'jize tum men záhir húe, agar wuh [illegible]r aur Saidá men záhir hote, to tát [illegible]kar aur khák men baithkar, kab [illegible] tauba kar lete. 22 Magar main [illegible]m se kahtá hún, ki 'adálat ke din [illegible]úr aur Saidá ká hál tumháre hál se ziyáda bardásht ke láiq hogá. 23 Aur ai Kafarnahúm, kyá tú ásmán tak baland kiyá jáegá? tú to 'álam i arwáh men utregá, kyúnki jo mu'jize tujh men záhir húe, agar Sadom men hote, to áj tak qáim rahtá. 24 Magar main tum se kahtá hún, ki 'adálat ke din Sadom ke 'iláqe ká hál tere hál se ziyáda bardásht ke láiq hogá.

25 Us waqt Yisú' ne kahá; Ai Báp, ásmán aur zamín ke Khudáwand, main terí hamd kartá hún, ki tú ne yih báten dánáon aur 'aqlmandon se chhipáín, aur bachchon par záhir kín. 26 Hán, ai Báp; kyúnki aisá hí tujhe pasand áyá. 27 Mere Báp kí taraf se sab kuchh mujhe saunpá gayá, aur koí Bete ko nahín jántá, siwá Báp ke; aur koí Báp ko nahín jántá, siwá Bete ke, aur us ke, jis par Betá use záhir karná cháhe. 28 Ai mihnat utbánewálo, aur bojh se dabe húe logo, sab mere pás áo, main tumhen árám dúngá. 29 Merá júá apne úpar uthá lo, aur mujh se síkho; kyúnki main halím hún, aur dil ká firotan; to tumhárí jánen árám páengí. 30 Kyúnki merá júá muláim hai, aur merá bojh halká.

12 Us waqt Yisú' sabt ke din kheton men hokar gayá, aur us ke shágirdon ko bhúk lagí, aur bálen tor torkar kháne lage. 2 Farísíon ne dekhkar us se kahá, ki Dekh, tere shágird wuh kám karte hain, jo Sabt ke din karná rawá nahín. 3 Us ne un se kahá; Kyá tum ne yih nahín parhá, ki jab Dáúd aur us ke sáthí bhúke the, to us ne kyá kiyá? 4 wuh kyúnkar Khudá ke ghar men gayá, aur nazr kí rotiyán kháín, jin ká kháná na us ko rawá thá, na us ke sáthiyon ko, magar sirf káhinon ko? 5 Yá tum ne Tauret men nahín parhá, ki káhin Sabt ke din haikal men Sabt kí behurmatí karte hain, aur bequsúr rahte hain? 6 Main tum se kahtá hún, ki yahán wuh hai, jo haikal se bhí bará hai. 7 Lekin agar tum is ke ma'ní jánte, ki Main qurbání nahín, balki rahm pasand kartá hún, to bequsúron ko qusúrwár na thahráte. 8 Kyúnki Ibn i A'dam Sabt ká málik hai.

9 Aur wuh wahán se chalkar, un ke 'ibádatkháne men gayá; 10 aur dekho, wahán ek ádmí thá, jis ká háth súkhá húá thá. Unhon ne us par ilzám lagáne ke iráde se yih púchhá, ki Kyá Sabt ke din tandurust karná rawá hai? 11 Us ne un se kahá; Tum men aisá kaun hai, jis kí ek hí bher ho, aur wuh Sabt ke din garhe men gir jáe, to wuh use pakar-

kar na nikále? 12 Pas ádmí kí qadr to bheṛ se bahut hí ziyáda hai. Is liye Sabt ke din neki karní rawá hai. 13 Tab us ne us ádmí se kahá, ki Apná háth baṛhá. Us ne baṛháyá, aur wuh dúsre háth kí mánind durust ho gayá. 14 Is par Farísíon ne báhar jákar us ke barkhiláf mashwara kiyá, ki use kis tarah halák kaṛen. 15 Yisú' yih ma'lúm karke wahán se rawána húá; aur bahut se log us ke píchhe ho liye; aur us ne sab ko achchhá kar diyá, 16 aur unhen tákíd kí, ki mujhe záhir na karná; 17 táki jo Yasha'yáh nabí kí ma'rifat kahá gayá thá, wuh púrá ho, ki

18 Dekho, yih merá khádim hai, jise main ne chuná,
Merá piyárá, jis se merá dil khush hai;
Main apní Rúh is par ḍálúngá;
Aur yih gairqaumon ko insáf kí khabar degá.
19 Yih na jhagṛá karegá, na shor;
Aur na bázáron men koí is kí áwáz sunegá.
20 Yih kuchle húe sarkanḍe ko na toṛegá,
Aur dhuwán uṭhte húe san ko na bujháegá,
Jab tak ki insáf kí fath na karáe;
21 Aur is ke nám se gairqaumen ummed rakkhengí.

22 Us waqt log us ke pás ek andhe gúnge ko láe, jis men badrúh thí; us ne use achchhá kar diyá; chunánchi wuh gúngá bolne aur dekhne lagá. 23 Aur sári bhíṛ hairán hokar kahne lagí; Kyá yih Ibn i Dáúd hai? 24 Farísíon ne sunkar kahá, ki Yih badrúhon ke sardár Ba'alzabúl kí madad bagair badrúhon ko nahín nikáltá. 25 Us ne un ke khayálon ko jánkar un se kahá; Jis kisí bádsháhat men phúṭ paṛtí hai, wuh wírán ho játí hai, aur jis kisí shahr yá ghar men phúṭ paṛegí, wuh qáim na rahegá; 26 aur agar Shaitán hí ne Shaitán ko nikálá, to apná mukhálif áp ho gayá; phir us kí bádsháhat kyúnkar qáim rahegí? 27 Aur agar main Ba'alzabúl kí madad se badrúhon ko nikáltá hún, to tumháre beṭe kis kí madad se nikálte hain? Pas wuhí tumháre munsif honge. 28 Lekin agar main Khudá kí Rúh kí madad se badrúhon ko nikáltá hún, to Khudá kí bádsháhat tumháre pás á pahunchí. 29 Yá kyúnkar koí ádmí kisí zoráwar ke ghar men ghuskar us ká asbáb lúṭ saktá hai, jab tak ki pahle us zoráwar ko na bándh le? phir wuh us ká ghar lúṭ legá. 30 Jo mere sáth nahín, wuh mere khiláf hai; aur jo mere sáth jama' nahín kartá, wuh bakhertá hai. 31 Is liye main tum se kahtá hún, ki A'dmíon ká har gunáh aur kufr to mu'áf kiyá jáegá; magar jo kufr Rúh ke haqq men ho, wuh mu'áf na kiyá jáegá. 32 Aur jo koí Ibn i A'dam ke barkhiláf koí bát kahegá, wuh to use mu'áf kí jáegí; magar jo koí Rúhu'l Quds ke barkhiláf koí bát kahegá, wuh use mu'áf na kí jáegí, na is 'álam men, na ánewále men. 33 Yá to darakht ko bhí achchhá kaho, aur us ke phal ko bhí achchhá; yá darakht ko bhí burá kaho, aur us ke phal ko bhí burá; kyúnki darakht phal hí se pahcháná játá hai. 34 Ai sánp ke bachcho, tum bure hokar kyúnkar achchhí báten kah sakte ho? kyúnki jo dil men bhará hai, wuhí munh par átá hai. 35 Achchhá ádmí achchhe khazáne se achchhí chízen nikáltá hai; aur burá ádmí bure khazáne se burí chízen nikáltá hai. 36 Aur main tum se kahtá hún, ki jo nikammí bát log kahenge, 'adálat ke din us ká hisáb denge. 37 Kyúnki tú apní báton ke sabab se rástbáz ṭhahráyá jáegá, aur apní báton ke sabab se qusúrwár ṭhahráyá jáegá.

38 Is par ba'z faqíhon aur Farísíon ne jawáb men us se kahá; Ai Ustád, ham tujh se ek nishán dekhná cháhte hain. 39 Us ne jawáb dekar un se kahá, ki Is zamáne ke bure aur zinákár log nishán talab karte hain; magar Yúnus nabí ke nishán ke siwá koí aur nishán un ko na diyá jáegá; 40 kyúnki jaise Yúnus tín rát din machhlí ke peṭ men rahá, waise hí Ibn i A'dam tín rát din zamín ke andar rahegá. 41 Nínaweh ke log is zamáne ke logon ke sáth 'adálat ke din khaṛe hokar inhen mujrim ṭhahráenge, kyúnki unhon ne Yúnus kí manádí par tauba kar lí, aur dekho yahán wuh hai jo Yúnus se bhí baṛá hai. 42 Dakkhan kí malika is zamáne ke logon ke sáth 'adálat ke din uṭhkar inhen mujrim ṭhahráegí, kyúnki wuh dunyá ke kanáre se Sulaimán kí hikmat sunne ko áí, aur dekho, yahán wuh hai, jo Sulaimán se bhí baṛá hai. 43 Jab nápák rúh ádmí men se nikaltí hai, to súkhe ma-

gámon men árám ḍhúnḍhtí phirtí hai, aur pátí nahín. 44 Tab kahtí hai, ki Main apne us ghar men phir jáúngí, jis se niklí thí; aur ákar use ḳhálí aur jhaṛá húá aur árásta pátí hai. 45 Phir jákar âur sát rúhen apne se burí hamráh le átí hai, aur wuh dákhil hokar wahán bastí hain, aur us ádmí ká pichhlá hál pahle se bhí ḳharáb ho játá hai. Is zamáne ke bure logon ká hál bhí aisá hí hogá.

46 Jab wuh bhíṛ se yih kah hí rahá thá, to dekho, us kí mán aur bháí báhar khaṛe the, aur us se báten karní cháhte the. 47 Kisí ne us se kahá; Dekh, terí mán aur tere bháí báhar khaṛe hain, aur tujh se báten karní cháhte hain. 48 Us ne ḳhabar denewále ke jawáb men kahá; Kaun hai merí mán, aur kaun hain mere bháí? 49 Aur apne shágirdon kí taraf háth baṛhákar kahá; Dekho, merí mán aur mere bháí yih hain. 50 Kyúnki jo koí mere ásmání Báp kí marzí par chale, wuhí merá bháí aur bahin aur mán hai.

13 Usí roz Yisú' ghar se nikalkar jhíl ke kanáre já baiṭhá; 2 aur us ke pás aisí baṛí bhíṛ jama' ho gayí, ki wuh kishtí par chaṛh baiṭhá aur sárí bhíṛ kanáre par khaṛí rahí. 3 Aur us ne un se bahut sí báten tamsílon men kahín, ki Dekho, ek bonewálá bíj bone niklá; 4 aur bote waqt kuchh dáne ráh ke kanáre gire, aur parandon ne ákar unhen chug liyá; 5 aur kuchh pathrílí zamín par gire, jahán unhen bahut miṭṭí na milí, aur gahrí miṭṭí na milne ke sabab jald ug áe; 6 aur jab súraj niklá, to jal gaye, aur jaṛ na hone ke sabab súkh gaye. 7 Aur kuchh jháṛiyon men gire, aur jháṛiyon ne baṛhkar unhen dabá liyá; 8 aur kuchh achchhí zamín men gire, aur phal láe; kuchh sau guná, kuchh sáṭh guná, kuchh tís guná. 9 Jis ke kán hon, wuh sun le.

10 Shágirdon ne pás ákar us se kahá; Tú un se tamsílon men kyún báten kartá hai? 11 Us ne jawáb men un se kahá; Is liye ki tum ko ásmán kí bádsháhat ke bhedon kí samajh dí gayí hai, magar unhen nahín dí gayí. 12 Kyúnki jis ke pás hai, use diyá jáegá, aur us ke pás ziyáda ho jáegá; aur jis ke pás nahín hai, us se wuh bhí le liyá jáegá, jo us ke pás hai. 13 Main un se tamsílon men is liye báten kartá hún, ki dekhte hain aur phir nahín dekhte, aur sunte hain aur phir nahín sunte, aur nahín samajhte. 14 Aur un ke haqq men Yasha'yáh kí yih peshíngoí púrí hotí hai, ki

Tum kánon se sunoge, aur hargiz na samjhoge;
Aur ánkhon se dekhoge, aur hargiz ma'lúm na karoge;
15 Kyúnki is ummat ke dil par charbí chhá gayí hai,
Aur wuh kánon se úncha sunte hain,
Aur unhon ne apní ánkhen band kar lí hain;
Kahín aisá na ho, ki ánkhon se ma'lúm karen,
Aur kánon se sunen,
Aur dil se samjhen,
Aur rujú' láen,
Aur main unhen shifá baḳhshún.

16 Lekin mubárak hain tumhárí ánkhen, is liye ki wuh dekhtí hain, aur tumháre kán, is liye ki wuh sunte hain. 17 Kyúnki main tum se sach kahtá hún, ki bahut se nabíon aur rástbázon ko árzú thí, ki jo báten tum dekhte ho, dekhen, magar na dekhín; aur jo báten tum sunte ho, sunen, magar na sunín. 18 Pas bonewále kí tamsíl suno. 19 Jab koí bádsháhat ká kalám suntá hai, aur samajhtá nahín, to jo us ke dil men boyá gayá thá, use wuh sharír ákar chhín le játá hai. Yih wuh hai, jo ráh ke kanáre boyá gayá thá. 20 Aur jo pathrílí zamín men boyá gayá, yih wuh hai jo kalám ko suntá hai, aur use fi'lfaur ḳhushí se qubúl kar letá hai; 21 lekin apne andar jaṛ nahín rakhtá, balki chandroza hai; aur jab kalám ke sabab musíbat yá zulm barpá hotá hai, to fi'lfaur ṭhokar khá játá hai. 22 Aur jo jháṛiyon men boyá gayá, yih wuh hai, jo kalám ko suntá hai, aur dunyá kí fikr, aur daulat ká fareb us kalám ko dabá detá hai, aur wuh bephal rah játá hai. 23 Aur jo achchhí zamín men boyá gayá, yih wuh hai, jo kalám ko suntá aur samajhtá hai, aur phal bhí látá hai; koí sau guná phaltá hai, koí sáṭh guná, koí tís guná.

24 Us ne ek âur tamsíl un ke sámne pesh karke kahá, ki A'smán kí bádsháhat us ádmí kí mánind hai, jis ne apne khet men achchhá bíj boyá; 25 magar logon ke sote men,

us ká dushman áyá, aur gehúoṉ meṉ kaṛwe dáne bhí bokar chalá gayá. 26 Pas jab pattiyáṉ nikliṉ, aur báleṉ áiṉ, to wuh kaṛwe dáne bhí dikhái diye. 27 Ghar ke málik ke naukaroṉ ne ákar us se kahá; Ai ḳhudáwand, kyá tú ne apne khet meṉ achchhá bíj na boyá thá; phir us meṉ kaṛwe dáne kaháṉ se á gaye? 28 Us ne un se kahá; Yih kisí dushman ne kiyá hai. Naukaroṉ ne us se kahá; To kyá tú cháhtá hai, ki ham jákar unheṉ jama' kareṉ? 29 Us ne kahá; Nahíṉ; kahíṉ aisá na ho, ki kaṛwe dánoṉ ke jama' karne meṉ, tum un ke sáth gehúṉ bhí ukháṛ lo. 30 Fasl tak to donoṉ ko ikaṭṭhá baṛhne do; aur fasl ke waqt maiṉ káṭnewáloṉ se kah dúṉgá, ki Pahle kaṛwe dáne jama' kar lo, aur jaláne ke wáste un ke gaṭṭhe báṉdh lo, aur gehúṉ mere khatte meṉ jama' kar do.

31 Us ne ek âur tamsíl un ke sámne pesh karke kahá, ki A'smán kí bádsháhat us rái ke dáne kí mánind hai, jise kisí ádmí ne lekar apne khet meṉ bo diyá: 32 wuh sab bíjoṉ se chhoṭá to hai, magar jab baṛh játá hai, to sab tarkáriyoṉ se baṛá hotá hai, aur aisá daraḳht ho játá hai, ki hawá ke parande ákar us kí ḍáliyoṉ par baserá karte haiṉ.

33 Us ne ek âur tamsíl unheṉ sunái, ki A'smán kí bádsháhat us ḳhamír kí mánind hai, jise kisí 'aurat ne lekar tín paimáne áṭe meṉ milá diyá, aur hote hote sab ḳhamír ho gayá.

34 Yih sab báteṉ Yisú' ne bhíṛ se tamsíloṉ meṉ kahíṉ, aur bagair tamsíl ke wuh un se kuchh na kahtá thá; 35 táki jo nabí kí ma'rifat kahá gayá thá, wuh púrá ho, ki

Maiṉ tamsíleṉ kahne ko apná muṉh kholúṉgá;
Maiṉ un bátoṉ ko záhir karúṉgá, jo biná e 'álam ke waqt se poshída rahí haiṉ.

36 Us waqt wuh bhíṛ ko chhoṛkar ghar meṉ gayá, aur us ke shágirdoṉ ne us ke pás ákar kahá, ki Khet ke kaṛwe dánoṉ kí tamsíl hameṉ samjhá de. 37 Us ne jawáb meṉ kahá, ki Achchhe bíj ká bonewálá Ibn i A'dam hai, 38 aur khet dunyá, aur achchhá bíj bádsháhat ke farzand, aur kaṛwe dáne us sharír ke farzand; 39 jis dushman ne unheṉ boyá, wuh Iblís hai; aur fasl dunyá ká áḳhir, aur káṭnewále firishte. 40 Pas jaise kaṛwe dáne jama' kiye játe, aur ág meṉ jaláe játe haiṉ, waise hí dunyá ke áḳhir meṉ hogá. 41 Ibn i A'dam apne firishtoṉ ko bhejegá, aur wuh sab ṭhokar khilánewálí chízoṉ aur badkároṉ ko us kí bádsháhat meṉ se jama' kareṉge; 42 aur unheṉ ág kí bhaṭṭí meṉ ḍál deṉge; waháṉ roná aur dáṉtoṉ ká písná hogá. 43 Us waqt rástbáz apne Báp kí bádsháhat meṉ áftáb kí mánind chamkeṉge. Jis ke kán hoṉ, wuh sun le.

44 A'smán kí bádsháhat khet meṉ ek chhipe húe ḳhazáne kí mánind hai, jise kisí ádmí ne pákar chhipá diyá, aur ḳhushí ke máre jákar jo kuchh us ká thá bech ḍálá, aur us khet ko mol le liyá.

45 Phir ásmán kí bádsháhat us saudágar kí mánind hai, jo 'umda 'umda motiyoṉ kí talásh meṉ thá: 46 jab use ek beshqímat motí milá, to jákar jo kuchh us ká thá, sab bech ḍálá, aur use mol le liyá.

47 Phir ásmán kí bádsháhat us baṛe jál kí mánind hai, jo daryá meṉ ḍálá gayá, aur us ne har qism kí machhliyáṉ sameṭ líṉ: 48 aur jab bhar gayá, to use kanáre par kheṉch láe, aur baiṭhkar achchhí achchhí to bartanoṉ meṉ jama' kar líṉ, aur burí burí pheṉk díṉ. 49 Dunyá ke áḳhir meṉ aisá hí hogá; ki firishte nikleṉge, aur sharíroṉ ko rástbázoṉ meṉ se judá kareṉge, aur unheṉ ág kí bhaṭṭí meṉ ḍál deṉge; 50 waháṉ roná aur dáṉtoṉ ká písná hogá.

51 Kyá tum yih sab báteṉ samajh gaye? Unhoṉ ne us se kahá; Háṉ. 52 Us ne un se kahá; Is liye har faqíh jo ásmán kí bádsháhat ká shágird baná hai, us ghar ke málik kí mánind hai, jo apne ḳhazáne meṉ se nayí aur puráni chízeṉ nikáltá hai.

53 Jab Yisú' yih tamsíleṉ ḳhatm kar chuká, to aisá húá ki waháṉ se rawána ho gayá. 54 Aur apne watan meṉ ákar un ke 'ibádatḳháne meṉ unheṉ aisí ta'lím dene lagá, ki wuh hairán hokar bole, ki Is ko yih hikmat aur mu'jize kaháṉ se mil gaye? 55 Kyá yih baṛhai ká beṭá nahíṉ? aur is kí máṉ ká nám Maryam, aur is ke bhái Ya'qúb, aur Yúsuf, aur Shama'ún, aur Yahúdáh nahíṉ? 56 Aur kyá is kí sab bahineṉ hamáre háṉ nahíṉ? Phir yih sárí báteṉ is ko kaháṉ se á gayíṉ? 57 Aur unhoṉ ne us ke sabab se ṭhokar kháí.

Magar Yisú' ne un se kahá, ki Nabí apne watan aur apne ghar ke siwá, aur kahín be'izzat nahín hotá. 58 Aur us ne un kí bei'tiqádí ke sabab wahán bahut se mu'jize na dikháe.

14 Us waqt chauthái mulk ke hákim Herodes ne Yisú' kí shuhrat suní, 2 aur apne khádimon se kahá, ki Yih Yúhanná baptisma denewálá hai; wuh murdon men se jí uṭhá hai, is liye us se yih mu'jize záhir hote hain. 3 Kyúnki Herodes na apne bhái Filippus kí bíwí Herodiyás ke sabab Yúhanná ko pakaṛkar bándhá, aur qaidkháne men ḍál diyá thá; 4 is liye ki Yúhanná né us se kahá thá, ki Is ká rakhná tujhe rawá nahín. 5 Aur wuh harchand use qatl karná cháhtá thá, magar 'ámm logon se ḍartá thá, kyúnki wuh use nabí jánte the. 6 Lekin jab Herodes kí sálgirih húí, to Herodiyás kí beṭí ne mahfil men náchkar, Herodes ko khush kiyá. 7 Is par us ne qasam khákar us se wa'da kiyá, ki Jo kuchh tú mángegí, tujhe dúngá. 8 Wuh apní mán ke sikháne se bolí, ki Yúhanná baptisma denewále ká sir thál men yahín mujhe mangwá de. 9 Bádsháh gamgín húá, magar apní qasamon aur mihmánon ke sabab us ne hukm diyá, ki de diyá jáe; 10 aur ádmí bhejkar, qaidkháne men Yúhanná ká sir kaṭwá diyá. 11 Aur us ká sir thál men láyá gayá, aur laṛkí ko diyá gayá; aur wuh use apní mán ke pás le gayí. 12 Aur us ke shágirdon ne ákar lásh uṭhá lí, aur use dafn kar diyá, aur jákar Yisú' ko khabar dí.

13 Jab Yisú' ne yih suná, to wahán se kishtí par alag kisí wirán jagah ko rawána húá; aur log yih sunkar shahr shahr se paidal us ke píchhe gaye. 14 Us ne utarkar baṛí bhíṛ dekhí, aur use un par tars áyá; aur us ne un ke bímáron ko achchhá kar diyá. 15 Aur jab shám húí, to shágird us ke pás ákar bole, ki Jagah wirán hai, aur ab waqt guzar gayá hai; logon ko rukhsat kar de, táki gánwon men jákar apne wáste kháná mol len. 16 Yisú' ne un se kahá, ki In ká jáná zarúr nahín; tum hí inhen kháne ko do. 17 Unhon ne us se kahá, ki Yahán hamáre pás pánch roṭiyon aur do machhliyon ke siwá âur kuchh nahín. 18 Us ne kahá; Unhen yahán mere pás le áo. 19 Aur us ne logon ko ghás par baiṭhne ká hukm diyá; phir us ne wuh pánch roṭiyán, aur do machhliyán lín, aur ásmán kí taraf dekhkar barakat cháhí, aur toṛkar shágirdon ko roṭiyán dín, aur shágirdon ne logon ko. 20 Aur sab khákar ser ho gaye, aur unhon ne bache húe ṭukṛon se bharí húí bárah ṭokriyán uṭháin. 21 Aur khánewále, siwá 'auraton aur bachchon ke, pánch hazár mard ke qaríb the.

22 Aur us ne fauran shágirdon ko majbúr kiyá, ki kishtí par sawár hokar us se pahle pár chale jáen, jab tak wuh logon ko rukhsat kare. 23 Aur logon ko rukhsat karke 'aláhida du'á mángne ke liye pahár par chaṛh gayá; aur jab shám húí, to wahán akelá thá. 24 Magar kishtí us waqt jhíl ke bích men thí, aur lahron se ḍagmagá rahí thí, kyúnki hawá mukhálif thí. 25 Aur wuh rát ke chauthe pahar jhíl par chaltá húá un ke pás áyá. 26 Shágird use jhíl par chalte húe dekhkar ghabrá gaye aur kahne lage, ki Bhút hai; aur ḍar ke máre chillá uṭhe. 27 Yisú' ne fauran un se kahá; Khátir jama' rakkho; main hún; ḍaro nahín. 28 Patras ne us se jawáb men kahá; Ai Khudáwand, agar tú hai, to mujhe hukm de, ki pání par chalkar tere pás áún. 29 Us ne kahá; A'. Patras kishtí se utarkar, Yisú' ke pás jáne ke liye pání par chalne lagá. 30 Magar jab hawá dekhí, to ḍar gayá, aur jab ḍúbne lagá, to chillákar kahá; Ai Khudáwand, mujhe bachá! 31 Yisú' ne fauran háth baṛhákar use pakaṛ liyá, aur us se kahá; Ai kami'tiqád, tú ne kyún shakk kiyá? 32 Aur jab wuh kishtí par chaṛh áe, to hawá tham gayí. 33 Aur jo kishtí par the, unhon ne use sijda karke kahá; Yaqínan tú Khudá ká Beṭá hai.

34 Wuh pár jákar Gannesarat ke 'iláqe men pahunche. 35 Aur wahán ke logon ne use pahchánkar, us sáre girdnawáh men khabar bhejí, aur sab bímáron ko us ke pás láe; 36 aur wuh us kí minnat karne lage, ki us kí poshák ká kanára hí chhú len; aur jitnon ne chhúá, wuh achchhe ho gaye.

15 Us waqt Farísíon aur faqíhon ne Yarúshalem se Yisú' ke pás ákar kahá, ki 2 Tere shágird buzurgon kí riwáyat ko kyún ṭál dete hain, ki roṭí kháte waqt háth

nahín dhote? 3 Us ne jawáb meṉ un se kahá, ki Tum apní riwáyat se Khudá ká hukm kyúṉ ṭál dete ho? 4 Kyúṉki Khudá ne farmáyá hai, ki Báp kí aur máṉ kí 'izzat kar; aur, Jo báp yá máṉ ko burá kahe, wuh zarúr ján se márá jáe. 5 Magar tum kahte ho, ki Jo koí báp yá máṉ se kahe, ki Jis chíz ká tujhe mujh se fáida pahuṉch saktá thá, wuh Khudá kí nazr ho chukí; 6 to wuh apne báp kí 'izzat na kare. Pas tum ne apní riwáyat se Khudá ká kalám bátil kar diyá. 7 Ai riyákáro, Yasha'yáh ne tumháre haqq meṉ kyá khúb nubuwwat kí, ki

8 Yih ummat zabán se to merí
'izzat kartí hai; magar in ká
dil mujh se dúr hai.
9 Aur yih befáida merí parastish
karte haiṉ;
Kyúṉki ádmioṉ ke hukmoṉ kí
ta'lím dete haiṉ.

10 Phir us ne logoṉ ko pás bulákar un se kahá, ki Suno aur samjho; 11 Jo chíz muṉh meṉ játí hai, wuh ádmí ko nápák nahíṉ kartí, magar jo muṉh se nikaltí hai, wuhí ádmí ko nápák kartí hai. 12 Is par shágirdoṉ ne us ke pás ákar kahá; Kyá tú jántá hai, ki Farísioṉ ne yih bát sunkar ṭhokar khái? 13 Us ne jawáb meṉ kahá, ki Jo paudá mere ásmání Báp ne nahíṉ lagáyá, jaṛ se ukháṛá jáegá. 14 Unheṉ chhoṛ do; wuh andhe ráh batánewále haiṉ, aur agar andhe ko andhá ráh bataegá, to donoṉ gaṛhe meṉ gir paṛeṉge. 15 Patras ne jawáb meṉ us se kahá, ki Yih tamsíl hameṉ samjhá de. 16 Us ne kahá; Kyá tum bhí ab tak besamajh ho? 17 Kyá nahíṉ samajhte, ki jo kuchh muṉh meṉ játá hai, wuh peṭ meṉ paṛtá, aur páekháne meṉ nikal játá hai? 18 Magar jo báteṉ muṉh se nikaltí haiṉ, wuh dil se nikaltí haiṉ, aur wuhí ádmí ko nápák kartí haiṉ. 19 Kyúṉki bure khayál, khúnreziáṉ, zinákáriáṉ, harámkáriáṉ, choriyáṉ, jhúṭhí gawáhiáṉ, badgoiáṉ dil hí se nikaltí haiṉ. 20 Yihí báteṉ haiṉ, jo ádmí ko nápák kartí haiṉ; magar bagair háth dhoe kháná kháná ádmí ko nápák nahíṉ kartá.

21 Phir Yisú' wahán se nikalkar Súr aur Saidá ke 'iláqe ko rawána húá. 22 Aur dekho, ek Kan'ání 'aurat un sarhaddoṉ se niklí, aur pukárkar kahá, ki Ai Khudáwand, Ibn i Dáúd, mujh par rahm kar; ek badrúh merí beṭí ko burí tarah satátí hai. 23 Magar us ne kuchh jawáb use na diyá. Aur us ke shágirdoṉ ne pás ákar, us se yih 'arz kí, ki Use rukhsat kar de, kyúṉki hamáre píchhe chillátí hai. 24 Us ne jawáb meṉ kahá, ki Maiṉ Isráíl ke gharáne kí khoí húí bheṛoṉ ke siwá aur kisí ke pás nahíṉ bhejá gayá. 25 Magar us ne ákar use sijda kiyá aur kahá; Ai Khudáwand, merí madad kar. 26 Us ne jawáb meṉ kahá, ki Laṛkoṉ kí roṭí lekar kuttoṉ ko ḍál dení achchhí nahíṉ. 27 Us ne kahá; Háṉ, Khudáwand; kyúṉki kutte bhí un ṭukṛoṉ meṉ se kháte haiṉ, jo un ke málikoṉ kí mez se girte haiṉ. 28 Is par Yisú' ne jawáb meṉ us se kahá; Ai 'aurat, terá baṛá hí ímán hai; jaisá cháhtí hai, tere liye waisá hí ho; aur us kí beṭí ne usí ghaṛí shifá páí.

29 Phir Yisú' wahán se chalkar, Galíl kí jhíl ke nazdík áyá, aur pahár par chaṛhkar wahíṉ baiṭh gayá. 30 Aur ek baṛí bhíṛ laṉgṛoṉ, andhoṉ, gúṉgoṉ, ṭuṉḍoṉ, aur bahut se aur bímároṉ ko apne sáth lekar us ke pás áí, aur unheṉ us ke páṉwoṉ meṉ ḍál diyá; aur us ne unheṉ achchhá kar diyá; 31 chunánchi jab logoṉ ne dekhá, ki gúṉge bolte, ṭuṉḍe tandurust hote, aur laṉgṛe chalte phirte, aur andhe dekhte haiṉ, to ta'ajjub kiyá, aur Isráíl ke Khudá kí baṛáí kí.

32 Aur Yisú' ne apne shágirdoṉ ko pás bulákar kahá, ki Mujhe is bhíṛ par tars átá hai, kyúṉki yih tín din se barábar mere sáth rahí hai, aur in ke pás kuchh kháne ko nahíṉ; aur inheṉ bhúká rukhsat karná maiṉ nahíṉ cháhtá, kahíṉ aisá na ho, ki ráh meṉ thakkar rah jáeṉ. 33 Shágirdoṉ ne us se kahá, ki Biyábán meṉ ham itní roṭiyáṉ kahán se láeṉ, ki aisí baṛí bhíṛ ko ser kareṉ? 34 Yisú' ne un se kahá, ki Tumháre pás kitní roṭiyáṉ haiṉ? Wuh bole, Sát, aur thoṛí sí chhoṭí machhliyáṉ haiṉ. 35 Us ne logoṉ ko hukm diyá, ki zamín par baiṭh jáeṉ. 36 Aur un sát roṭiyoṉ aur machhliyoṉ ko lekar shukr kiyá, aur unheṉ toṛkar shágirdoṉ ko detá gayá, aur shágird logoṉ ko. 37 Aur sab khákar ser ho gaye, aur bache húe ṭukṛoṉ se bhare húe sát ṭokre uṭháe. 38 Aur khánewále, siwá 'auratoṉ aur bachchoṉ ke, chár hazár

mard the. 39 Phir wuh bhír ko rukhsat karke, kishtí par sawár húá, aur Magadan kí sarhaddon men á gayá.

16 Phir Farísíon aur Sadúqíon ne pás ákar, ázmáne ke liye us se darkhwást kí, ki Hamen koí ásmání nishán dikhá. 2 Us ne jawáb men un se kahá, ki Shám ko tum kahte ho, ki Khulá rahegá, kyúnki ásmán lál hai. 3 Aur subh ko yih, ki Aj ándhí chalegí, kyúnki ásmán lál aur dhundhlá hai. Tum ásmán kí súrat men to tamíz karní jánte ho, magar zamánon kí 'alámaton men tamíz nahín kar sakte? 4 Is zamáne ke bure aur zinákár log nishán talab karte hain, magar Yúnus ke nishán ke siwá, koí âur nishán un ko na diyá jáegá. Aur wuh unhen chhorkar chalá gayá.

5 Aur shágird pár játe waqt roṭí sáth lení bhúl gaye the. 6 Yisú' ne un se kahá; Khabardár, Farísíon aur Sadúqíon ke khamír se hoshyár rahná. 7 Wuh ápas men charchá karne lage, ki Ham roṭí nahín láe. 8 Yisú' ne yih ma'lúm karke kahá; Ai kamí'tiqádo, tum ápas men kyún charchá karte ho, ki hamáre pás roṭí nahín? 9 Kyá ab tak nahín samajhte, aur un pánch hazár ádmíon kí pánch roṭiyán tumhen yád nahín, aur na yih ki kitní ṭokriyán uṭháín? 10 Aur na un chár hazár ádmíon kí sát roṭiyán, aur na yih ki kitne ṭokre uṭháe? 11 Kyá wajh hai, ki tum yih nahín samajhte, ki main ne tum se roṭí kí bábat nahín kahá? Farísíon aur Sadúqíon ke khamír se khabardár raho. 12 Tab un kí samajh men áyá, ki us ne roṭí ke khamír se nahín, balki Farísíon aur Sadúqíon kí ta'lím se khabardár rahne ko kahá thá.

13 Jab Yisú' Qaisariya Filippí ke 'iláqe men áyá, to apne shágirdon se yih púchhá, ki Log Ibn i A'dam ko kyá kahte hain? 14 Unhon ne kahá; Ba'z Yúhanná baptisma denewálá kahte hain, ba'z Eliyyáh, ba'z Yarmiyáh, yá nabíon men se koí. 15 Us ne un se kahá; Magar tum mujhe kyá kahte ho? 16 Shama'ún Patras ne jawáb men kahá; Tú zinda Khudá ká Beṭá Masíh hai. 17 Yisú' ne jawáb men us se kahá, ki Mubárak hai tú, Shama'ún BarYoná; kyúnki yih bát gosht aur khún ne nahín, balki mere Báp ne, jo ásmán par hai, tujh par záhir kí hai. 18 Aur main bhí tujh se kahtá hún, ki Tú Patras hai, aur main is patthar par apní kalísiyá banáúngá, aur 'álam i arwáh ke darwáze us par gálib na áenge. 19 Main ásmán kí bádsháhat kí kunjiyán tujhe dúngá, aur jo kuchh tú zamín par bándhegá, wuh ásmán par bandhegá; aur jo kuchh tú zamín par kholegá, wuh ásmán par khulegá. 20 Us waqt us ne shágirdon ko hukm diyá, ki kisí ko na batáná, ki yih Masíh hai.

21 Us waqt se Yisú' apne shágirdon par záhir karne lagá, ki Mujhe zarúr hai, ki Yarúshalem ko jáún, aur buzurgon aur sardár káhinon aur faqíhon kí taraf se bahut dukh uṭháún, aur qatl kiyá jáún, aur tísre din jí uṭhún. 22 Is par Patras us ko alag le jákar use malámat karne lagá, ki Ai Khudáwand, Khudá na kare; yih tujh par hargiz nahín hone ká. 23 Us ne phirkar Patras se kahá; Ai Shaitán, mere sámne se dúr ho: tú mere liye ṭhokar ká bá'is hai; kyúnki tú Khudá kí báton ká nahín, balki ádmíon kí báton ká khayál rakhtá hai. 24 Us waqt Yisú' ne apne shágirdon se kahá, ki Agar koí mere píchhe áná cháhe, to apní khudí se inkár kare, aur apní salíb uṭháe aur mere píchhe ho le. 25 Kyúnki jo koí apní ján bacháni cháhe, wuh use khoegá, aur jo koí mere wáste apní ján khoegá, wuh use páegá. 26 Aur agar ádmí sárí dunyá hásil kare aur apní ján ká nuqsán uṭháe, to use kyá fáida hogá? yá ádmí apní ján ke badle kyá degá? 27 Kyúnki Ibn i A'dam apne Báp ke jalál men apne firishton ke sáth áegá; us waqt har ek ko us ke kámon ke muwáfiq badla degá. 28 Main tum se sach kahtá hún, ki Jo yahán khaṛe hain, un men se ba'z aise hain ki jab tak Ibn i A'dam ko us kí bádsháhat men áte húe na dekh lenge, maut ká maza hargiz na chakkhenge.

17 Chha din ke ba'd Yisú' ne Patras aur Ya'qúb aur us ke bháí Yúhanná ko hamráh liyá, aur unhen ek únche paháṛ par alag le gayá; 2 aur un ke sámne us kí súrat badal gayí; aur us ká chihra súraj kí mánind chamká, aur us kí poshák núr kí mánind safed ho gayí. 3 Aur dekho, Músá aur Eliyyáh us ke sáth báten karte húe unhen dikhái diye. 4 Patras ne Yisú' se kahá; Ai Khudáwand, hamárá yahán rahná

achchhá hai; marzí ho, to main yahán tín dere banáún, ek tere liye, ek Músá ke liye, ek Eliyyáh ke liye. 5 Wuh bol hí rahá thá, ki dekho, ek núrání bádal ne un par sáya kar liyá, aur dekho, us bádal men se áwáz áí, ki Yih merá piyárá Betá hai, jis se main khush hún; is kí suno. 6 Shágird yih sunkar munh ke bal gire, aur bahut hí dare. 7 Yisú' ne pás ákar unhen chhúá, aur kahá, ki Utho, aur daro nahín. 8 Jab unhon ne apní ánkhen utháín, to ek Yisú' ke siwá áur kisí ko na dekhá.

9 Jab wuh pahár se utarte the to Yisú' ne unhen yih hukm diyá, ki Jab tak Ibn i A'dam murdon men se na jí uthe, jo kuchh tum ne dekhá hai us ká zikr kisí se na karná. 10 Us ke shágirdon ne us se púchhá, ki Phir faqíh yih kyún kahte hain, ki Eliyyáh ká pahle áná zarúr hai? 11 Us ne jawáb men kahá; Eliyyáh albatta áegá, aur sab kuchh bahál karegá; 12 lekin main tum se kahtá hún, ki Eliyyáh to á chuká, aur unhon ne us ko nahín pahcháná, balki jo cháhá, us ke sáth kiyá; isí tarah Ibn i A'dam bhí un ke háth se dukh utháegá. 13 Tab shágird samajh gaye ki us ne ham se Yúhanná baptisma denewále kí bábat kahá hai.

14 Aur jab wuh bhír ke pás pahunche, to ek ádmí us ke pás áyá, aur us ke áge ghutne tekkar kahne lagá; 15 Ai Khudáwand, mere bete par rahm kar, kyúnki us ko mirgí átí hai, aur wuh bahut dukh uthátá hai, is liye ki aksar ág men gir partá hai, aur aksar pání men bhí. 16 Aur main us ko tere shágirdon ke pás láyá thá, magar wuh use achchhá na kar sake. 17 Yisú' ne jawáb men kahá; Ai bei'tiqád aur kajrau qaum, main kab tak tumháre sáth rahúngá? kab tak tumhárí bardásht karúngá? use yahán mere pás le áo. 18 Yisú' ne use jhirká, aur badrúh us se nikal gayí, aur wuh larká usí gharí achchhá ho gayá. 19 Us waqt shágirdon ne Yisú' ke pás alag ákar kahá, ki Ham is ko kyún na nikál sake? 20 Us ne un se kahá; Apne ímán kí kamí ke sabab; kyúnki main tum se sach kahtá hún, ki Agar tum men ráí ke dáne ke barábar bhí ímán hogá, to is pahár se kah sakoge, ki Yahán se sarakkar wahán chalá já, aur wuh chalá jáegá; aur koí bát tumháre liye námumkin na hogí. [21 Lekin yih qism du'á ke siwá áur kisí tarah nahín nikal saktí.]

22 Aur jab wuh Galíl men rahte the, to Yisú' ne un se kahá, ki Ibn i A'dam ádmíon ke háth men hawále kiyá jáegá; 23 aur wuh use qatl karenge, aur wuh tísre din zinda kiyá jáegá. Is par wuh bahut hí gamgín húe.

24 Aur jab Kafarnahúm men áe, to ním misqál lenewálon ne Patras ke pás ákar kahá; Kyá tumhárá ustád ním misqál nahín detá? 25 Us ne kahá; Hán, detá hai. Aur jab wuh ghar men áyá, to Yisú' ne us ke bolne se pahle hí kahá; Ai Shama'ún, tú kyá samajhtá hai? Dunyá ke bádsháh kin se mahsúl yá jizya lete hain? apne beton se, yá gairon se? 26 Jab us ne kahá, ki Gairon se; to Yisú' ne us se kahá; Pas bete barí húe. 27 Magar is liye ki ham unhen thokar na khiláen, tú jhíl par jákar bansí dál, aur jo machhlí pahle nikle use le; aur jab us ká munh kholegá, to ek misqál milegá; wuh lekar mere aur apne badle unhen de.

18 Us waqt shágird Yisú' ke pás ákar bole; Pas ásmán kí bádsháhat men bará kaun hai? 2 Us ne ek bachche ko pás bulákar use un ke bích men khará kar diyá, 3 aur kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki agar tum na phiro, aur bachchon kí mánind na bano, to ásmán kí bádsháhat men hargiz dákhil na hoge. 4 Pas jo koí apne áp ko is bachche kí mánind chhotá banáegá, wuhí ásmán kí bádsháhat men bará hogá. 5 Aur jo koí aise bachche ko mere nám par qubúl kartá hai, wuh mujhe qubúl kartá hai; 6 lekin jo koí in chhoton men se, jo mujh par ímán láe hain, kisí ko thokar khilátá hai, us ke liye yih bihtar hai, ki ek barí chakkí ká pát us ke gale men latkáyá jáe, aur wuh gahre samundar men dubo diyá jáe. 7 Thokaron ke sabab dunyá par afsos hai; kyúnki thokaron ká lagná zarúr hai, lekin us ádmí par afsos hai, jis ke bá'is se thokar lage. 8 Pas agar terá háth yá terá pánw tujhe thokar khiláe, to use kátkar apne pás se phenk de; tundá yá langrá hokar zindagí men dákhil honá tere liye is se bihtar hai, ki do háth yá do pánw hote, tú hamesha kí ág men dálá jáe. 9 Aur agar terí ánkh tujhe thokar

khiláe, to use nikálkar apne pás se phenk de; káná hokar zindagí meṉ dákhil honá tere liye is se bihtar hai, ki do áṉkheṉ hote, tú ág ke jahannam meṉ ḍálá jáe. 10 Ḳhabardár, in chhoṭoṉ meṉ se kisí ko náchíz na jánná; kyúṉki maiṉ tum se kahtá húṉ, ki A'smán par un ke firishte mere ásmání Báp ká muṉh har waqt dekhte haiṉ. [11 Kyúṉki Ibn i A'dam khoe húoṉ ko ḍhúṉḍhne aur naját dene áyá hai.] 12 Tum kyá samajhte ho? agar kisí ádmí kí sau bheṛeṉ hoṉ, aur un meṉ se ek bhaṭak jáe, to kyá wuh ninnánawe ko chhoṛkar aur paháṛoṉ par jákar, us bhaṭkí húí ko na ḍhúṉḍhegá? 13 Aur agar aisá ho ki use páe, to maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki wuh un ninnánawe kí nisbat jo bhaṭkí nahíṉ, is bheṛ kí ziyáda ḳhushí karegá. 14 Isí tarah tumháre Báp kí jo ásmán par hai yih marzí nahíṉ, ki in chhoṭoṉ meṉ se ek bhí halák ho.

15 Agar terá bháí terá gunáh kare, to já, aur akele meṉ bát chít karke use samjhá; agar wuh terí sune, to tú ne apne bháí ko pá liyá. 16 Aur agar na sune, to aur ek do ádmíoṉ ko apne sáth le já, táki har ek bát do tín gawáhoṉ kí zabán se sábit ho jáe. 17 Agar wuh un kí bhí sunne se inkár kare, to kalísiyá se kah; aur agar kalísiyá kí bhí sunne se inkár kare, to tú use gairqaumwále aur mahsúl lenewále ke barábar ján. 18 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Jo kuchh tum zamín par bándhoge, wuh ásmán par bandhegá; aur jo kuchh tum zamín par khologe, wuh ásmán par khulegá. 19 Phir maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Agar tum meṉ se do shaḳhs zamín par kisí bát ke liye, jise wuh máṉgte hoṉ, ittifáq kareṉ, to wuh mere Báp kí taraf se, jo ásmán par hai, un ke liye ho jáegí. 20 Kyúṉki jaháṉ do yá tín mere nám par ikaṭṭhe haiṉ, waháṉ maiṉ un ke bích meṉ húṉ.

21 Us waqt Patras ne pás ákar us se kahá; Ai Ḳhudáwand, agar merá bháí merá gunáh kartá rahe, to maiṉ kitní daf'a use mu'áf karúṉ? kyá sát daf'a tak? 22 Yisú' ne us se kahá; Maiṉ tujh se yih nahíṉ kahtá, ki sát daf'a, balki sát daf'a ke sattar gune tak. 23 Pas ásmán kí bádsháhat us bádsháh kí mánind hai, jis ne apne naukaroṉ se hisáb lená cháhá. 24 Aur jab hisáb lene lagá, to us ke sámne ek qarzdár házir kiyá gayá, jise das hazár toṛe dene the. 25 Magar chúṉki us ke pás kuchh adá karne ko na thá, is liye us ke málik ne hukm diyá, ki Yih aur is ke jorú bachche, aur jo kuchh is ká hai, sab bechá jáe, aur qarz wusúl kar liyá jáe. 26 Pas naukar ne girkar use sijda kiyá aur kahá; Ai Ḳhudáwand, mujhe muhlat de, to maiṉ terá sárá qarz adá karúṉgá. 27 Us naukar ke málik ne tars khákar use chhoṛ diyá, aur us ká qarz baḳhsh diyá. 28 Jab wuh naukar báhar niklá, to us ke hamḳhidmatoṉ meṉ se ek us ko milá, jis par us ke sau dínár áte the; us ne us ko pakaṛkar us ká galá ghonṭá aur kahá, ki Jo merá átá hai, adá kar de. 29 Pas us ke hamḳhidmat ne us ke sámne girkar us kí minnat kí aur kahá, Mujhe muhlat de, maiṉ tujhe adá kar dúṉgá. 30 Us ne na máná, balki jákar use qaidḳháne meṉ ḍál diyá, ki jab tak qarz adá na kar de, qaid rahe. 31 Pas us ke hamḳhidmat yih hál dekhkar bahut gamgín húe, aur ákar apne málik ko sárá ahwál suná diyá. 32 Is par us ke málik ne us ko pás bulákar us se kahá; Ai sharír naukar, maiṉ ne wuh sárá qarz tujhe is liye baḳhsh diyá ki tú ne merí minnat kí thí; 33 kyá tujhe lázim na thá, ki jaisá maiṉ ne tujh par rahm kiyá, tú bhí apne hamḳhidmat par rahm kartá? 34 Aur us ke málik ne gusse hokar, us ko jalládoṉ ke hawále kiyá, ki jab tak tamám qarz adá na kar de, qaid rahe. 35 Isí tarah tumháre sáth merá ásmání Báp bhí karegá, agar tum meṉ se har ek apne bháí ko dil se mu'áf na kare.

19 Jab Yisú' yih báteṉ ḳhatm kar chuká, to aisá húá ki Galíl se rawána hokar, Yardan ke pár Yahúdiya kí sarhaddoṉ meṉ áyá; 2 aur us ke pichhe ek baṛí bhíṛ ho lí, aur us ne unheṉ waháṉ achchhá kiyá.

3 Aur Farísí use ázmáne ke wáste us ke pás áe aur kahne lage; Kyá har ek sabab se apní bíwí ká chhoṛ dená rawá hai? 4 Us ne jawáb meṉ kahá; Kyá tum ne nahíṉ paṛhá, ki jis ne unheṉ banáyá, us ne ibtidá hí se unheṉ mard aur 'aurat banákar kahá, ki 5 Is sabab se mard báp se aur máṉ se judá hokar, apní bíwí

ke sáth rahegá, aur wuh donon ek jism honge? 6 Pas wuh do nahín, balki ek jism hain. Is liye jise Khudá ne joṛá hai, use ádmí judá na kare. 7 Unhon ne us se kahá; Phir Músá ne kyún hukm diyá hai, ki taláqnáma dekar use chhoṛ de? 8 Us ne un se kahá, ki Músá ne tumhárí sakhtdilí ke sabab tumhen apní bíwiyon ke chhoṛ dene kí ijázat dí, magar ibtidá se aisá na thá. 9 Aur main tum se kahtá hún, ki Jo koí apní bíwí ko harámkárí ke siwá kisí aur sabab se chhoṛ de, aur dúsrí se biyáh kare, wuh ziná kartá hai; aur jo koí chhoṛí húí se biyáh kar le wuh bhí ziná kartá hai. 10 Shágirdon ne us se kahá, ki Agar mard ká bíwí ke sáth aisá hí hál hai, to biyáh karná hí achchhá nahín. 11 Us ne un se kahá, ki Sab is bát ko qubúl nahín kar sakte, magar wuhí jinhen yih qudrat dí gayí hai. 12 Kyúnki ba'z khoje aise hain, jo mán ke peṭ hí se aise paidá húe, aur ba'z khoje aise hain, jinhen ádmíon ne khoja banáyá, aur ba'z khoje aise hain, jinhon ne ásmán kí bádsháhat ke liye apne áp ko khoja banáyá. Jo qubúl kar saktá hai, wuh qubúl kare.

13 Us waqt log bachchon ko us ke pás láe, táki wuh un par háth rakkhe aur du'á mánge, magar shágirdon ne unhen jhiṛká. 14 Lekin Yisú' ne kahá; Bachchon ko mere pás áne do, aur unhen mana' na karo, kyúnki ásmán kí bádsháhat aison hí kí hai. 15 Aur wuh un par háth rakhkar wahán se chalá gayá.

16 Aur dekho, ek shakhs ne pás ákar us se kahá; Ai ustád, main kaun sí nekí karún, táki hamesha kí zindagí páún? 17 Us ne us se kahá, ki Tú mujh se nekí kí bábat kyún púchhtá hai? nek to ek hí hai; lekin agar tú zindagí men dákhil honá cháhtá hai, to hukmon par 'amal kar. 18 Us ne us se kahá; Kaun se hukmon par? Yisú' ne kahá; Yih, ki Khún na kar; Ziná na kar; Chorí na kar; Jhúṭhí gawáhí na de; 19 Apne báp kí aur mán kí 'izzat kar; aur apne paṛausí se apní mánind mahabbat rakh. 20 Us jawán ne us se kahá, ki Main ne in sab par 'amal kiyá hai; ab mujh men kis bát kí kamí hai? 21 Yisú' ne us se kahá; Agar tú kámil honá cháhtá hai, to já, apná mál o asbáb bechkar garíbon ko de; tujhe ásmán par khazána milegá; aur ákar mere píchhe ho le. 22 Magar wuh jawán yih bát sunkar gamgín hoke chalá gayá, kyúnki baṛá máldár thá.

23 Aur Yisú' ne apne shágirdon se kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki daulatmand ká ásmán kí bádsháhat men dákhil honá mushkil hai. 24 Aur phir tum se kahtá hún, ki únṭ ká súí ke náke men se nikal jáná is se ásán hai, ki daulatmand Khudá kí bádsháhat men dákhil ho. 25 Shágird yih sunkar bahut hí hairán húe, aur bole, ki Phir kaun naját pá saktá hai? 26 Yisú' ne un kí taraf dekhkar kahá, ki Yih ádmíon se to nahín ho saktá, lekin Khudá se sab kuchh ho saktá hai. 27 Is par Patras ne jawáb men us se kahá, ki Dekh, ham to sab kuchh chhoṛkar tere píchhe ho liye hain; pas ham ko kyá milegá? 28 Yisú' ne un se kahá; Main tum se sach kahtá hún; ki jab Ibn i A'dam nayí paidáish men apne jalál ke takht par baiṭhegá, to tum bhí jo mere píchhe ho liye ho, bárah takhton par baiṭhkar, Isráíl ke bárah qabílon ká insáf karoge. 29 Aur jis kisí ne gharon, yá bháiyon, yá bahinon, yá báp, yá mán, yá bachchon, yá kheton ko mere nám kí khátir chhoṛ diyá hai, us ko sau guná milegá aur hamesha kí zindagí ká wáris hogá. 30 Lekin bahut se awwal ákhir ho jáenge, aur ákhir awwal.

20 1 Kyúnki ásmán kí bádsháhat us ghar ke málik kí mánind hai, jo sawere niklá, táki apne angúrí bág men mazdúr lagáe. 2 Aur us ne mazdúron se ek dínár roz ṭhahrákar, unhen apne bág men bhej diyá. 3 Phir pahar din chaṛhe ke qaríb nikalkar, us ne auron ko bázár men bekár khaṛe dekhá, 4 aur un se kahá; Tum bhí bág men chale jáo; jo wájib hai, tumhen dúngá. Pas wuh chale gaye. 5 Phir us ne do pahar aur tísre pahar ke qaríb nikalkar waisá hí kiyá. 6 Aur koí ek ghanṭá din rahe, phir nikalkar auron ko khaṛe páyá, aur un se kahá; Tum kyún yahán tamám din bekár khaṛe rahe? 7 Unhon ne us se kahá; Is liye ki kisí ne ham ko mazdúrí par nahín lagáyá. Us ne un se kahá; Tum bhí bág men chale jáo. 8 Jab shám húí, to bág ke málik ne apne kárinde se kahá, ki Mazdúron ko bulá, aur pichhlon se

lekar pahlon tak unhen mazdúrí de de. 9 Jab wuh áe jo ghanṭá bhar din rahe lagáe gaye the, to unhen ek ek dínár milá. 10 Jab pahle mazdúr áe, to unhon ne yih samjhá, ki hamen ziyáda milegá, aur un ko bhí ek hí ek dínár milá. 11 Jab milá, to ghar ke málik se yih kahkar shikáyat karne lage, ki 12 In pichhlon ne ek hí ghanṭá kám kiyá hai, aur tú ne inhen hamáre barábar kar diyá, jinhon ne din bhar ká bojh uṭháyá, aur sakht dhúp sahí. 13 Us ne jawáb dekar un men se ek se kahá; Miyán, main tere sáth beinsáfí nahín kartá; kyá terá mujh se ek dínár nahín ṭhahrá thá? 14 Jo terá hai uṭhá le, aur chalá já; merí marzí yih hai, ki jitná tujhe detá hún, is pichhle ko bhí utná hí dún. 15 Kyá mujhe rawá nahín, ki apne mál ko jo cháhún so karún? Yá tú is liye ki main nek hún, burí nazar se dekhtá hai? 16 Isí tarah ákhir awwal ho jáenge, aur awwal ákhir.

17 Aur Yisú' Yarúshalem játe men bárah shágirdon ko alag le gayá, aur ráh men un se kahá; 18 Dekho, ham Yarúshalem ko játe hain, aur Ibn i A'dam sardár káhinon aur faqíhon ke hawále kiyá jáegá, aur wuh us ke qatl ká hukm denge, 19 aur use gairqaumon ke hawále karenge, táki wuh use ṭhaṭṭhon men uṛáen, aur koṛe máren, aur salíb par chaṛháen, aur wuh tísre din zinda kiyá jáegá.

20 Us waqt Zabdí ke beṭon kí mán ne, apne beṭon ke sáth us ke sámne ákar sijda kiyá, aur us se kuchh 'arz karne lagí. 21 Us ne us se kahá, ki Tú kyá cháhtí hai? Us ne us se kahá; Farmá, ki yih mere do beṭe terí bádsháhat men ek terí dahiní, aur ek terí báin taraf baiṭhe. 22 Yisú' ne jawáb men kahá; Tum nahín jánte, ki kyá mángte ho. Jo piyála main píne ko hún, kyá tum pí sakte ho? Unhon ne us se kahá; Pí sakte hain. 23 Us ne un se kahá; Merá piyála to pioge, lekin apne dahine báen kisí ko biṭhá dená merá kám nahín, magar jin ke liye mere Báp kí taraf se taiyár kiyá gayá, unhín ke liye hai. 24 Aur jab dason ne yih suná, to un donon bháiyon se khafá húe. 25 Magar Yisú' ne unhen pás bulákar kahá; Tum jánte ho, ki gairqaumon ke sardár un par hukúmat chaláte, aur amír un par ikhtiyár jatáte hain. 26 Tum men aisá na hogá, balki jo tum men baṛá honá cháhe, wuh tumhárá khádim bane, 27 aur jo tum men awwal honá cháhe, wuh tumhárá gulám bane: 28 chunánchi Ibn i A'dam is liye nahín áyá, ki khidmat le, balki khidmat kare, aur apní ján bahuteron ke badle fidye men de.

29 Aur jab wuh Yarího se nikalte the, to ek baṛí bhíṛ us ke píchhe ho lí. 30 Aur dekho, do andhon ne jo ráh ke kanáre baiṭhe húe the, yih sunkar, ki Yisú' já rahá hai, chillákar kahá; Ai Khudáwand, Ibn i Dáúd, ham par rahm kar. 31 Logon ne unhen ḍánṭá ki chup rahen; lekin wuh áur bhí chillákar bole; Ai Khudáwand, Ibn i Dáúd, ham par rahm kar. 32 Yisú' ne khaṛe hokar unhen buláyá aur kahá; Tum kyá cháhte ho, ki main tumháre liye karún? 33 Unhon ne us se kahá; Ai Khudáwand, yih ki hamárí ánkhen khul jáen. 34 Yisú' ko taras áyá, aur us ne un kí ánkhon ko chhúá; aur wuh fauran bíná ho gaye, aur us ke píchhe ho liye.

21 Aur jab wuh Yarúshalem ke nazdík pahunche, aur Zaitún ke pahár par Baitfage ke pás áe, to Yisú' ne do shágirdon ko yih kahkar bhejá, ki 2 Apne sámne ke gánw men jáo; wahán pahunchte hí ek gadhí bandhí húí, aur us ke sáth bachcha tumhen milegá; unhen kholkar mere pás le áo. 3 Aur agar koí tum se kuchh kahe, to kahná, ki Yih Khudáwand ko darkár hain; wuh fi'lfaur unhen bhej degá. 4 Yih is liye húá, ki jo nabí kí ma'rifat kahá gayá thá, wuh púrá ho, ki

5 Siyyon kí beṭí se kaho, ki
Dekh, terá Bádsháh tere pás átá hai;
Wuh halím hai, aur gadhe par sawár hai;
Balki ládú ke bachche par.

6 Pas shágirdon ne jákar, jaisá Yisú' ne unhen hukm diyá thá, waisá hí kiyá; 7 aur gadhí aur bachche ko lákar apne kapṛe un par ḍále; aur wuh un par baiṭh gayá. 8 Aur bhíṛ men ke aksar logon ne apne kapṛe ráste men bichháe, aur áuron ne darakhton se ḍáliyán káṭkar ráh men phailáín. 9 Aur bhíṛ jo us ke áge áge játí aur píchhe píchhe chalí átí thí, pukár pukárkar kahtí thí, ki Ibn i Dáúd ko Hoshá'ná, mubárak hai wuh jo Khudáwand ke nám par átá

hai, 'álam i bálá par Hosha'ná. 10 Aur jab wuh Yarúshalem men dákhil húá, to sáre shahr men halchal par gayí, aur log kahne lage; Yih kaun hai? 11 Bhír ke logon ne kahá; Yih Galíl ke Násarat ká nabí Yisú' hai.

12 Aur Yisú' ne Khudá kí haikal men dákhil hokar, un sab ko nikál diyá, jo haikal men kharíd o farokht kar rahe the, aur sarráfon ke takhte aur kabútarfaroshon kí chaukiyán ulat dín, 13 aur un se kahá; Likhá hai, ki Merá ghar du'á ká ghar kahláegá; magar tum use dákúon kí khoh banáte ho. 14 Aur andhe aur langre haikal men us ke pás áe; aur us ne unhen achchhá kiyá. 15 Lekin jab sardár káhinon aur faqíhon ne un 'ajíb kámon ko, jo us ne kiye, aur larkon ko haikal men Ibn i Dáúd ko Hosha'ná pukárte dekhá, to khafá hokar us se kahne lage; 16 Tú suntá hai, ki yih kyá kahte hain? Yisú' ne un se kahá; Hán; kyá tum ne yih kabhí nahín parhá, ki Bachchon aur shírkhwáron ke munh se tú ne hamd ko kámil karáyá? 17 Aur wuh unhen chhorkar shahr ke báhar Bait'aniyyáh men gayá, aur rát ko wahín rahá.

18 Aur jab subh ko phir shahr men játá thá, to use bhúk lagí. 19 Aur anjír ká ek darakht ráh ke kanáre dekhkar us ke pás gayá, aur patton ke siwá us men kuchh na pákar us se kahá, ki A'yanda tujh men kabhí phal na lage. Aur anjír ká darakht usí dam súkh gayá. 20 Shágirdon ne yih dekhkar ta'ajjub kiyá, aur kahá; Yih anjír ká darakht kyúnkar ek dam men súkh gayá? 21 Yisú' ne jawáb men un se kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki Agar ímán rakkho aur shakk na karo, to na sirf wuh karoge, jo anjír ke darakht ke sáth húá, balki agar is pahár se bhí kahoge, ki Tú ukhar já, aur samundar men já par, to yih ho jáegá. 22 Aur jo kuchh du'á men ímán ke sáth mángoge, wuh sab tumhen milegá.

23 Aur jab wuh haikal men ákar ta'lím de rahá thá, to sardár káhinon, aur qaum ke buzurgon ne us ke pás ákar kahá; Tú in kámon ko kis ikhtiyár se kartá hai? aur kis ne tujhe yih ikhtiyár diyá hai? 24 Yisú' ne jawáb men un se kahá, ki Main bhí tum se ek bát púchhtá hún; agar wuh mujhe batáoge, to main bhí tum ko batáúngá, ki in kámon ko kis ikhtiyár se kartá hún. 25 Yúhanná ká baptisma kahán se thá? ásmán kí taraf se, yá insán kí taraf se? Wuh ápas men saláh karne lage, ki Agar ham kahen, A'smán kí taraf se, to wuh ham se kahegá, phir tum ne kyún us ká yaqín na kiyá? 26 Aur agar kahen, Insán kí taraf se, to ham 'awámm se darte hain, kyúnki sab Yúhanná ko nabí jánte hain. 27 Pas unhon ne jawáb men Yisú' se kahá, ki Ham nahín jánte. Us ne bhí un se kahá; Main bhí tumhen nahín batátá, ki in kámon ko kis ikhtiyár se kartá hún. 28 Tum kyá samajhte ho? Ek ádmí ke do bete the; us ne pahle ke pás jákar kahá; Betá, já; áj angúrí bág men kám kar. 29 Us ne jawáb men kahá; Main nahín jáúngá; magar píchhe pachhtákar gayá. 30 Phir dúsre ke pás jákar us ne isí tarah kahá. Us ne jawáb diyá; Achchhá janáb: magar gayá nahín. 31 In donon men se kaun apne báp kí marzí bajá láyá? Wuh bole; Pahlá. Yisú' ne un se kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki Mahsúl lenewále aur kasbíán tum se pahle Khudá kí bádsháhat men dákhil hotí hain. 32 Kyúnki Yúhanná rástbází kí taríq par tumháre pás áyá, aur tum ne us ká yaqín na kiyá, magar mahsúl lenewálon aur kasbíon ne us ká yaqín kiyá; aur tum yih dekhkar píchhe bhí na pachhtáe, ki us ká yaqín kar lete.

33 Ek áur tamsíl suno. Ek ghar ká málik thá, jis ne angúrí bág lagáyá, aur us ke cháron taraf iháta gherá aur us men hauz khodá, aur burj banáyá, aur use bágbánon ko theke par dekar pardes chalá gayá. 34 Aur jab phal ká mausim qaríb áyá, to us ne apne naukaron ko bágbánon ke pás apná phal lene ko bhejá. 35 Aur bágbánon ne us ke naukaron ko pakarkar kisí ko pítá, aur kisí ko qatl kiyá, aur kisí ko sangsár kiyá. 36 Phir us ne áur naukaron ko bhejá, jo pahlon se ziyáda the, aur unhon ne in ke sáth bhí usí tarah kiyá. 37 A'khir us ne apne bete ko un ke pás yih kahkar bhejá, ki Wuh mere bete ká to liház karenge. 38 Jab bágbánon ne bete ko dekhá, to ápas men kahá, ki Yihí wáris hai; áo, ise qatl karke is kí mírás par qabza kar len. 39 Aur use pakarkar bág se báhar nikálá, aur qatl kar diyá.

40 Pas jab bág ká málik áegá, to un bágbánon ke sáth kyá karegá? 41 Unhon ne us se kahá; Un bure ádmíon ko burí tarah halák karegá, aur bág ká ṭheká âur bágbánon ko degá, jo mausim par us ko phal den. 42 Yisú' ne un se kahá; Kyá tum ne kitáb i muqaddas men kabhí nahín parhá, ki

Jis patthar ko mi'máron ne radd kiyá,
Wuhí kone ke sire ká patthar ho gayá;
Yih Khudáwand kí taraf se húá,
Aur hamárí nazar men 'ajíb hai?

43 Is liye main tum se kahtá hún, ki Khudá kí bádsháhat tum se le lí jáegí, aur us qaum ko, jo us ke phal láe, de dí jáegí. 44 Aur jo is patthar par giregá, us ke ṭukṛe ṭukṛe ho jáenge, magar jis par wuh giregá, use pís ḍálegá. 45 Aur jab sardár káhinon aur Farísíon ne us kí tamsílen sunín, to samajh gaye, ki hamáre haqq men kahtá hai. 46 Aur wuh us ke pakaṛne kí koshish men the, lekin logon se ḍarte the, kyúnki wuh use nabí jánte the.

22 Aur Yisú' phir un se tamsílon men kahne lagá, ki 2 A'smán kí bádsháhat us bádsháh kí mánind hai, jis ne apne beṭe kí shádí kí; 3 aur apne naukaron ko bhejá ki buláe húon ko shádí men buláen; magar unhon ne áná na cháhá. 4 Phir us ne âur naukaron ko yih kahkar bhejá, ki Buláe húon se kaho, ki Dekho, main ne ziyáfat taiyár kar lí hai; mere bail aur moṭe moṭe jánwar zabh ho chuke hain, aur sab kuchh taiyár hai; shádí men áo. 5 Magar wuh beparwáí karke chal diye, koí apne khet ko, koí apní saudágarí ko, 6 aur báqíon ne us ke naukaron ko pakaṛkar be'izzat kiyá, aur már ḍálá. 7 Bádsháh ko gussa áyá, aur apná lashkar bhejkar, un khúníon ko halák kar diyá, aur un ká shahr phúnk diyá. 8 Tab us ne apne naukaron se kahá, ki Shádí kí ziyáfat to taiyár hai, magar buláe húe láiq na the. 9 Pas ráston ke nákon par jáo, aur jitne tumhen milen, shádí men bulá láo. 10 Aur wuh naukar báhar ráston par jákar, jo unhen mile, kyá bure kyá bhale, sab ko jama' kar láe, aur shádí kí mahfil mihmánon se bhar gayí. 11 Aur jab bádsháh mihmánon ke dekhne ko andar áyá, to us ne wahán ek ádmí ko dekhá, jo shádí kí poshák pahine húe na thá; 12 aur us se kahá; Miyán, tú shádí kí poshák pahine bagair yahán kyúnkar á gayá? Lekin us ká munh band ho gayá. 13 Is par bádsháh ne khádimon se kahá; Us ke háth pánw bándhkar us ko báhar andhere men ḍál do; wahán roná aur dánton ká písná hogá. 14 Kyúnki buláe húe bahut hain, magar barguzída thoṛe.

15 Us waqt Farísíon ne jákar mashwara kiyá, ki use kyúnkar báton men phansáen. 16 Pas unhon ne apne shágirdon ko Herodíon ke sáth us ke pás bhejá, aur unhon ne kahá; Ai ustád, ham jánte hain ki tú sachchá hai, aur sachchái se Khudá kí ráh kí ta'lím detá hai, aur kisí kí parwá nahín kartá; kyúnki tú kisí ádmí ká tarafdár nahín. 17 Pas hamen batá, tú kyá samajhtá hai? Qaisar ko jizya dená rawá hai, yá nahín? 18 Yisú' ne un kí sharárat jánkar kahá; Ai riyákáro, mujhe kyún ázmáte ho? 19 Jizye ká sikka mujhe dikháo. Wuh ek dinár us ke pás le áe. 20 Us ne un se kahá; Yih súrat aur nám kis ká hai? 21 Unhon ne us se kahá; Qaisar ká. Is par us ne un se kahá; Pas jo Qaisar ká hai, Qaisar ko, aur jo Khudá ká hai, Khudá ko adá karo. 22 Unhon ne yih sunkar ta'ajjub kiyá, aur use chhoṛkar chale gaye.

23 Usí din Sadúqí, jo kahte hain, ki qiyámat hai hí nahín, us ke pás áe, aur us se yih suwál kiyá, ki 24 Ai ustád, Músá ne kahá thá ki Agar koí beaulád mar jáe, to us ká bháí us kí bíwí se biyáh kar le, aur apne bháí ke liye nasl paidá kare. 25 Ab hamáre darmiyán sát bháí the; aur pahlá biyáh karke mar gayá, aur is sabab se, ki us ke aulád na thí, apní bíwí apne bháí ke liye chhoṛ gayá; 26 isí tarah dúsrá aur tísrá bhí, sátwen tak. 27 Sab ke píchhe wuh 'aurat bhí mar gayí. 28 Pas wuh qiyámat men un sáton men se kis kí bíwí hogí? kyúnki sab ne us se biyáh kiyá thá. 29 Yisú' ne jawáb men un se kahá, ki Tum gumráh ho, is liye ki na kitáb i muqaddas ko jánte ho, na Khudá kí qudrat ko; 30 kyúnki qiyámat men biyáh shádí na hogí, balki log ásmán par firishton kí mánind honge. 31 Magar murd-

on ke jí uṭhne kí bábat, jo Ḳhudá ne tumhen farmáyá thá, kyá tum ne wuh nahín paṛhá, ki 32 Main Ibráhím ká Ḳhudá, aur Izháq ká Ḳhudá, aur Ya'qúb ká Ḳhudá hún? Wuh to murdon ká Ḳhudá nahín, balki zindon ká hai. 33 Log yih sunke us kí ta'lím se hairán húe.

34 Aur jab Farísíon ne suná, ki us ne Sadúqíon ká munh band kar diyá, to wuh jama' ho gaye; 35 aur un men se ek 'álim i shara' ne ázmáne ke liye us se púchhá; 36 Ai ustád, Tauret men kaun sá hukm baṛá hai? 37 Us ne us se kahá, ki Ḳhudáwand apne Ḳhudá se apne sáre dil, aur apní sárí ján, aur apní sárí 'aql se mahabbat rakh. 38 Baṛá aur pahlá hukm yihí hai. 39 Aur dúsrá us kí mánind yih hai, ki Apne paṛausí se apne barábar mahabbat rakh. 40 In hí do hukmon par tamám Tauret aur ambiyá ke sahífon ká madár hai.

41 Aur jab Farísí jama' húe, to Yisú' ne un se yih púchhá, 42 ki Tum Masíh ke haqq men kyá samajhte ho? Wuh kis ká beṭá hai? Unhon ne us se kahá; Dáúd ká. 43 Us ne un se kahá; Pas Dáúd Rúh kí hidáyat se kyúnkar use Ḳhudáwand kahtá hai, ki

44 Ḳhudáwand ne mere Ḳhudáwand se kahá;
Merí dahiní taraf baiṭh,
Jab tak main tere dushmanon ko tere pánwon ke níche na kar dún?

45 Pas jab Dáúd us ko Ḳhudáwand kahtá hai, to wuh us ká beṭá kyúnkar ṭhahrá? 46 Aur koí us ke jawáb men ek bát na bol saká, aur na us din se phir kisí ne us se suwál karne kí jur'at kí.

23 Us waqt Yisú' ne bhíṛ se aur apne shágirdon se yih báten kahín, ki 2 Faqíh aur Farísí Músá kí gaddí par baiṭhe hain; 3 pas jo kuchh wuh tumhen batáen, wuh sab karo aur máno, lekin un ke se kám na karo, kyúnki wuh kahte hain, aur karte nahín. 4 Wuh aise bhárí bojh, jin ká uṭháná mushkil hai, bándhkar logon ke kandhon par rakhte hain, magar áp unhen apní unglí se bhí hiláná nahín cháhte. 5 Wuh apne sab kám logon ke dikháne ko karte hain, kyúnki apne ta'wíz baṛe banáte, aur apní poshák ke kanáre chauṛe rakhte hain; 6 aur ziyáfaton men sadrnishíní, aur 'ibádatḳhánon men a'lá darje kí kursián, 7 aur bázáron men salám, aur ádmíon se Rabbí kahláná pasand karte hain. 8 Magar tum Rabbí na kahláo; kyúnki tumhárá ustád ek hí hai, aur tum sab bháí ho. 9 Aur zamín par kisí ko apná báp na kaho; kyúnki tumhárá Báp ek hí hai, jo ásmání hai. 10 Aur na tum hádí kahláo; kyúnki tumhárá hádí ek hí hai, ya'ní Masíh. 11 Lekin jo tum men baṛá hai, wuh tumhárá ḳhádim bane. 12 Aur jo koí apne áp ko baṛá banáegá, wuh chhoṭá kiyá jáegá; aur jo apne áp ko chhoṭá banáegá, wuh baṛá kiyá jáegá.

13 Ai riyákár faqího aur Farísío, tum par afsos hai! ki ásmán kí bádsháhat logon par band karte ho; kyúnki na to áp dáḳhil hote ho, aur na dáḳhil honewálon ko dáḳhil hone dete ho.

[14 Ai riyákár faqího aur Farísío, tum par afsos hai! ki tum bewa 'auraton ke gharon ko dabá baiṭhte ho, aur dikháwe ke liye namáz ko túl dete ho: tumhen ziyáda sazá hogí.]

15 Ai riyákár faqího aur Farísío, tum par afsos hai! ki ek muríd karne ke liye tarí aur ḳhushkí ká daura karte ho, aur jab wuh muríd ho chuktá hai, to use apne se dúná jahannam ká farzand baná dete ho.

16 Ai andhe ráh batánewálo, tum par afsos hai! jo kahte ho, ki Agar koí maqdis kí qasam kháe, to kuchh bát nahín; lekin agar maqdis ke sone kí qasam kháe, to us ká pá-band hogá. 17 Ai ahmaqo aur andho, kaun sá baṛá hai? soná, yá maqdis jis ne sone ko muqaddas kiyá? 18 Aur phir kahte ho, ki Agar koí qurbángáh kí qasam kháe, to kuchh bát nahín, lekin jo nazr us par chaṛhí ho, agar us kí qasam kháe, to us ká páband hogá. 19 Ai andho, kaun sí baṛí hai? nazr, yá qurbángáh jo nazr ko muqaddas kartí hai? 20 Pas jo qurbángáh kí qasam khátá hai, wuh us kí, aur sab chízon kí jo us par hain, qasam khátá hai. 21 Aur jo maqdis kí qasam khátá hai, wuh us kí aur us ke rahnewále kí qasam khátá hai. 22 Aur jo ásmán kí qasam khátá hai, wuh Ḳhudá ke taḳht kí, aur us par baiṭhnewále kí qasam khátá hai.

23 Ai riyákár faqího aur Farísío, tum par afsos hai! ki podíne aur

[illegible] aur zíre par dahyakí dete ho, aur tum ne sharí'at kí ziyáda bhárí báton, ya'ní insáf aur rahm aur ímán ko chhoṛ diyá hai. Lázim thá, ki yih bhí karte, aur wuh bhí na chhoṛte. 24 Ai andhe ráh batánewálo, jo machchhar ko to chhánte ho, aur úṇṭ ko nigal játe ho.

25 Ai riyákár faqího aur Farísío, tum par afsos hai! ki piyále aur rikábí ko úpar se ṣáf karte ho, magar wuh andar lúṭ aur náparhezgárí se bhare hain. 26 Ai andhe Farísí, pahle piyále aur rikábí ko andar se sáf kar, táki úpar se bhí sáf ho jáen.

27 Ai riyákár faqího aur Farísío, tum par afsos hai! ki tum safedí phirí húí qabron kí mánind ho, jo úpar se to ḳhúbsúrat dikháí detí hain, magar andar murdon kí haḍḍiyon, aur har tarah kí najásat se bharí húí hain. 28 Isí tarah tum bhí záhir men to logon ko rástbáz dikháí dete ho, magar bátin men riyákárí aur bedíní se bhare húe ho.

29 Ai riyákár faqího aur Farísío, tum par afsos hai! ki nabíon kí qabren banáte, aur rástbázon ke maqbare árásta karte ho, 30 aur kahte ho, ki Agar ham apne bápdádá ke zamáne men hote, to nabíon ke ḳhún men un ke sharík na hote. 31 Is tarah tum apní nisbat gawáhí dete ho, ki ham nabíon ke qátilon ke farzand hain. 32 Garaz apne bápdádá ká paimána bhar do. 33 Ai sánpo, ai afa'í ke bachcho, tum jahannam kí sazá se kyúnkar bachoge? 34 Is liye dekho, main nabíon aur dánáon aur faqíhon ko tumháre pás bhetjá hún; un men se ba'z ko qatl karoge, aur salíb par chaṛháoge, aur ba'z ko apne 'ibádatḳhánon men koṛe mároge, aur shahr ba shahr satáte phiroge; 35 táki sab rástbázon ká ḳhún, jo zamín par baháyá gayá, tum par áe; rástbáz Hábil ke ḳhún se lekar Birikyáh ke beṭe Zakaryáh ke ḳhún tak, jise tum ne maqdis aur qurbángáh ke darmiyán qatl kiyá. 36 Main tum se sach kahtá hún, ki Yih sab kuchh is zamáne ke logon par áegá.

37 Ai Yarúshalem, ai Yarúshalem, tú jo nabíon ko qatl kartí hai, aur jo tere pás bheje gaye, unhen sangsár kartí hai! kitní hí bár main ne cháha, ki jis tarah murgí apne bachchon ko paron tale jama' kar letí hai, usí tarah main bhí tere laṛkon ko jama' kar lún, magar tum ne na cháhá! 38 Dekho, tumhárá ghar tumháre liye wírán chhoṛá játá hai. 39 Kyúnki main tum se kahtá hún, ki Ab se mujhe phir hargiz na dekhoge, jab tak na kahoge, ki Mubárak hai wuh jo Ḳhudáwand ke nám par átá hai.

24

Aur Yisú' haikal se nikalkar já rahá thá, ki us ke shágird us ke pás áe, táki use haikal kí 'imáraten dikháen. 2 Us ne jawáb men un se kahá; Kyá tum in sab chízon ko nahín dekhte? Main tum se sach kahtá hún, ki Yahán kisí patthar par patthar báqí na rahegá, jo giráyá na jáegá.

3 Aur jab wuh Zaitún ke paháṛ par baiṭhá thá, to us ke shágird alag us ke pás ákar bole; Hamen batá ki yih báten kab hongí? aur tere áne aur dunyá ke áḳhir hone ká nishán kyá hogá? 4 Yisú' ne jawáb men un se kahá, ki Ḳhabardár, koí tumhen gumráh na kar de. 5 Kyúnki bahutere mere nám se áenge, aur kahenge ki Main Masíh hún, aur bahut se logon ko gumráh karenge. 6 Aur tum laṛáiyán, aur laṛáiyon kí afwáh sunoge; khabardár, ghabrá na jáná; kyúnki in báton ká wáqi' honá zarúr hai, lekin us waqt ḳhátima na hogá. 7 Kyúnki qaum par qaum, aur bádsháhat par bádsháhat chaṛhái karegí; aur jagah jagah kál paṛenge, aur bhaunchál áenge. 8 Lekin yih sab báten musíbaton ká shurú' hí hongí. 9 Us waqt log tumhen taklíf dene ke liye pakaṛwáenge, aur tumhen qatl karenge, aur mere nám ke sabab sárí qaumen tum se 'adáwat rakkhengí. 10 Aur us waqt bahutere ṭhokar kháenge, aur ek dúsre ko pakaṛwáenge, aur ek dúsre se 'adáwat rakkhenge. 11 Aur bahut se jhúṭhe nabí uṭh khaṛe honge, aur bahuteron ko gumráh karenge. 12 Aur bedíní ke baṛh jáne ke sabab bahuteron kí mahabbat ṭhandí paṛ jáegí. 13 Magar jo áḳhir tak bardásht karegá, wuh naját páegá. 14 Aur bádsháhat kí is ḳhushḳhabarí kí manádí tamám dunyá men hogí, táki sab qaumon ke liye gawáhí ho; aur us waqt ḳhátima hogá.

15 Pas jab tum us ujáṛnewálí

makrúh chíz ko, jis ká zikr Dániyál nabí kí ma'rifat húá, muqaddas maqám men khará húá dekho, (parhnewálá samajh le,) 16 to jo Yahúdiya men hon, wuh paháron par bhág jáen: 17 jo kothe par ho, wuh apne ghar ká asbáb lene ko níche na utre; 18 aur jo khet men ho, wuh apná kaprá lene ko píchhe na laute. 19 Magar un par afsos hai, jo un dinon men hámila hon, aur jo dúdh pilátí hon! 20 Pas du'á mángo, ki tumhen járon men yá Sabt ke din bhágná na pare; 21 kyúnki us waqt aisí barí musíbat hogí, ki dunyá ke shurú' se na ab tak húí, na kabhí hogí. 22 Aur agar wuh din ghatáe na játe, to koí bashar na bachtá; magar barguzídon kí khátir wuh din ghatáe jáenge. 23 Us waqt agar koí tum se kahe, ki Dekho, Masíh yahán hai, yá wahán hai, to yaqín na karná. 24 Kyúnki jhúthe Masíh aur jhúthe nabí uth khare honge, aur aise bare nishán aur 'ajíb kám dikháenge, ki agar mumkin ho, to barguzídon ko bhí gumráh kar len. 25 Dekho, main ne pahle hí tum se kah diyá hai. 26 Pas agar wuh tum se kahen, ki Dekho, wuh biyábán men hai, to báhar na jáná; Dekho, wuh kothriyon men hai, to yaqín na karná. 27 Kyúnki jaise bijlí púrab se kaundhkar pachchhim tak dikhái detí hai, waise hí Ibn i A'dam ká áná hogá. 28 Jahán murdár hai, wahán giddh jama' ho jáenge.

29 Aur fauran un dinon kí musíbat ke ba'd súraj tárík ho jáegá, aur chánd apní raushní na degá, aur sitáre ásmán se girenge, aur ásmánon kí quwwaten hilái jáengí: 30 aur us waqt Ibn i A'dam ká nishán ásmán par dikhái degá; aur us waqt zamín kí sárí qaumen chhátí pítengí aur Ibn i A'dam ko barí qudrat aur jalál ke sáth ásmán ke bádalon par áte dekhengí. 31 Aur wuh narsinge kí barí áwáz ke sáth apne firishton ko bhejegá, aur wuh us ke barguzídon ko cháron taraf se ásmán ke is sire se us sire tak jama' karenge.

32 Ab anjír ke darakht se ek tamsíl síkho: júnhí us kí dálí narm hotí aur patte nikalte hain tum ján lete ho, ki garmí nazdík hai: 33 isí tarah jab tum in sab báton ko dekho, to ján lo ki wuh nazdík, balki darwáze par hai. 34 Main tum se sach kahtá hún, ki Jab tak yih sab báten na ho len, yih nasl hargiz tamám na hogí. 35 A'smán aur zamín tal jáenge, lekin merí báten hargiz na talengí. 36 Lekin us din aur us gharí kí bábat koí nahín jántá, na ásmán ke firishte, na Betá, magar sirf Báp. 37 Jaisá Núh ke dinon men húá, waisá hí Ibn i A'dam ke áne ke waqt hogá. 38 Kyúnki jis tarah túfán se pahle ke dinon men log kháte píte the, aur un men biyáh shádí hotí thí, us din tak, ki Núh kishtí men dákhil húá, 39 aur jab tak túfán ákar un sab ko bahá na le gayá, un ko khabar na húí, isí tarah Ibn i A'dam ká áná hogá. 40 Us waqt do ádmí khet men honge; ek le liyá jáegá, aur dúsrá chhor diyá jáegá. 41 Do 'auraten chakkí pístí hongí; ek le lí jáegí, aur dúsrí chhor dí jáegí. 42 Pas jágte raho; kyúnki tum nahín jánte, ki kis din tumhárá Khudáwand áegá. 43 Lekin yih ján rakkho, ki agar ghar ke málik ko ma'lúm hotá, ki chor rát ke kaun se pahar áegá, to jágtá rahtá, aur apne ghar men naqb hone na detá. 44 Is liye tum bhí taiyár raho; kyúnki jis gharí tumhen gumán bhí na hogá, Ibn i A'dam á jáegá. 45 Pas wuh diyánatdár aur 'aqlmand naukar kaun sá hai, jise málik ne apne naukar chákaron par muqarrar kiyá, táki waqt par unhen kháná de? 46 Mubárak hai wuh naukar, jise us ká málik ákar aisá hí karte páe. 47 Main tum se sach kahtá hún, ki Wuh use apne sáre mál ká mukhtár kar degá. 48 Lekin agar wuh kharáb naukar apne dil men yih kahkar, ki Mere málik ke áne men der hai, 49 apne hamkhidmaton ko márná shurú' kare, aur sharábíon ke sáth kháe píe; 50 to us naukar ká málik aise din ki wuh us kí ráh na dekhtá ho, aur aisí gharí ki wuh na jántá ho, á maujúd hogá; 51 aur khúb kore lagákar us ko riyákáron men shámil karegá; wahán roná aur dánton ká písná hogá.

25 Us waqt ásmán kí bádshháhat un das kunwáriyon kí mánind hogí, jo apní apní mash'alen lekar dulhá ke istiqbál ko niklín. 2 Un men pánch bewuqúf,

aur pánch 'aqlmand thíṉ. 3 Jo bewuqúf thíṉ, unhoṉ ne apní mash'aloṉ to le líṉ, magar tel apne sáth na liyá. 4 Magar 'aqlmandoṉ ne apní mash'aloṉ ke sáth apní kuppiyoṉ meṉ tel bhí le liyá. 5 Aur jab dulhá ne der lagáí, to sab úṉghne lagíṉ aur so gayíṉ. 6 A'dhí rát ko dhúm machí, ki Dekho, dulhá á gayá! Us ke istiqbál ko niklo. 7 Us waqt wuh sab kuṉwáriyáṉ uṭhkar apní apní mash'aleṉ durust karne lagíṉ. 8 Aur bewuqúfoṉ ne 'aqlmandoṉ se kahá, ki Apne tel meṉ se kuchh hameṉ bhí de do; kyúṉki hamári mash'aleṉ bujhí játí haiṉ. 9 'Aqlmandoṉ ne jawáb meṉ kahá, ki Sháyad hamáre tumháre donoṉ ke liye púrá na ho; bihtar yih hai, ki bechnewáloṉ ke pás jákar apne wáste mol le lo. 10 Jab wuh mol lene já rahí thíṉ, to dulhá á pahuṉchá; aur jo taiyár thíṉ, wuh us ke sáth shádí meṉ chalí gayíṉ, aur darwáza band kiyá gayá. 11 Píchhe wuh báqí kuṉwáriyáṉ bhí áíṉ aur kahne lagíṉ; Ai Ḳhudáwand, ai Ḳhudáwand, hamáre liye darwáza khol de. 12 Us ne jawáb meṉ kahá; Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki maiṉ tumheṉ nahíṉ jántá. 13 Pas jágte raho, kyúṉki tum na us din ko jánte ho, na us ghaṛí ko.

14 Kyúṉki yih us ádmí ká sá hál hai, jis ne pardes játe waqt, apne ghar ke naukaroṉ ko bulákar, apná mál un ke supurd kiyá. 15 Aur ek ko páṉch toṛe diye, dúsre ko do, tísre ko ek; ya'ní har ek ko us kí liyáqat ke muwáfiq diyá, aur pardes chalá gayá. 16 Jis ko páṉch toṛe mile the, us ne fauran jákar un se len den kiyá, aur páṉch toṛe âur paidá kar liye. 17 Isí tarah jise do mile the, us ne bhí do âur kamáe. 18 Magar jis ko ek milá thá, us ne jákar zamín khodí, aur apne málik ká rupaya chhipá diyá. 19 Baṛí muddat ke ba'd un naukaroṉ ká málik áyá, aur un se hisáb lene lagá. 20 Jis ko páṉch toṛe mile the, wuh páṉch toṛe âur lekar áyá, aur kahá; Ai Ḳhudáwand, tú ne páṉch toṛe mere supurd kiye the; dekh, maiṉ ne páṉch toṛe âur kamáe. 21 Us ke málik ne us se kahá; Ai achchhe aur diyánatdár naukar, shábásh! tú thoṛe meṉ diyánatdár rahá, maiṉ tujhe bahut chízoṉ ká muḳhtár banáúṉgá: apne málik kí ḳhushí meṉ sharík ho. 22 Aur jis ko do toṛe mile the, us ne bhí pás ákar kahá; Ai Ḳhudáwand, tú ne do toṛe mere supurd kiye the; dekh, maiṉ ne do toṛe âur kamáe. 23 Us ke málik ne us se kahá; Ai achchhe aur diyánatdár naukar, shábásh! tú thoṛe meṉ diyánatdár rahá, maiṉ tujhe bahut chízoṉ ká muḳhtár banáúṉgá; apne málik kí ḳhushí meṉ sharík ho. 24 Aur jis ko ek toṛá milá thá, wuh bhí pás ákar kahne lagá; Ai Ḳhudáwand, maiṉ tujhe jántá thá, ki tú saḳht ádmí hai, aur jaháṉ nahíṉ boyá, waháṉ se káṭṭá hai, aur jaháṉ nahíṉ bakherá, waháṉ se jama' kartá hai; 25 pas maiṉ ḍará, aur jákar terá toṛá zamín meṉ chhipá diyá: dekh, jo terá hai wuh maujúd hai. 26 Us ke málik ne jawáb meṉ us se kahá; Ai sharír aur sust naukar, tú jántá thá, ki jaháṉ maiṉ ne nahíṉ boyá, waháṉ se káṭṭá húṉ, aur jaháṉ maiṉ ne nahíṉ bakherá, waháṉ se jama' kartá húṉ; 27 pas tujhe lázim thá, ki merá rupaya sáhúkároṉ ko detá, to maiṉ ákar apná mál súd samet le letá. 28 Pas is se wuh toṛá le lo, aur jis ke pás das toṛe haiṉ, use de do. 29 Kyúṉki jis kisí ke pás hai, use diyá jáegá, aur us ke pás ziyáda ho jáegá; magar jis ke pás nahíṉ hai, us se wuh bhí, jo us ke pás hai, le liyá jáegá. 30 Aur is nikamme naukar ko báhar andhere meṉ ḍál do; waháṉ roná aur dáṉtoṉ ká písná hogá.

31 Jab Ibn i A'dam apne jalál meṉ áegá, aur sab firishte us ke sáth áeṉge, to us waqt wuh apne jalál ke taḳht par baiṭhegá; 32 aur sab qaumeṉ us ke sámne jama' kí jáeṉgí, aur wuh ek ko dúsre se judá karegá, jaise charwáhá bheṛoṉ ko bakriyoṉ se judá kartá hai; 33 aur bheṛoṉ ko apne dahine, aur bakriyoṉ ko báeṉ khaṛá karegá. 34 Us waqt bádsháh apne dahiní tarafwáloṉ se kahegá, ki A'o, mere Báp ke mubárak logo; jo bádsháhat bina e 'álam ke waqt se tumháre liye taiyár kí gayí hai, use mirás meṉ lo; 35 kyúṉki maiṉ bhúká thá, tum ne mujhe kháná khiláyá; maiṉ piyásá thá, tum ne mujhe pání piláyá; maiṉ pardesí thá, tum ne mujhe apne ghar meṉ utárá; 36 naṉgá thá, tum ne mujhe kapṛá

pahináyá; bímár thá, tum ne merí khabar lí; qaid men thá, tum mere pás áe. 37 Tab rástbáz jawáb men us se kahenge; Ai Khudáwand, ham ne kab tujhe bhúká dekhkar kháná khiláyá, yá piyásá dekhkar pání piláyá? 38 ham ne kab tujhe pardesí dekhkar ghar men utárá? yá nangá dekhkar kaprá pahináyá? 39 ham kab tujhe bímár yá qaid men dekhkar tere pás áe? 40 Bádsháh jawáb men un se kahegá; Main tum se sach kahtá hún, chúnki tum ne mere in sab se chhoṭe bháiyon men se kisí ek ke sáth yih kiyá, is liye mere hí sáth kiyá. 41 Phir wuh báin tarafwálon se kahegá; Ai mal'úno, mere sámne se us hamesha kí ág men chale jáo, jo Iblís aur us ke firishton ke liye taiyár kí gayí hai; 42 kyúnki main bhúká thá, tum ne mujhe kháná na khiláyá; piyásá thá, tum ne mujhe pání na piláyá; 43 pardesí thá, tum ne mujhe ghar men na utárá; nangá thá, tum ne mujhe kaprá na pahináyá; bímár aur qaid men thá, tum ne merí khabar na lí. 44 Tab wuh bhí jawáb men kahenge; Ai Khudáwand, ham ne kab tujhe bhúká, yá piyásá, yá pardesí, yá nangá, yá bímár, yá qaid men dekhkar terí khidmat na kí? 45 Us waqt wuh un se jawáb men kahegá; Main tum se sach kahtá hún, chúnki tum ne in sab se chhoṭon men se kisí ek ke sáth yih na kiyá, is liye mere sáth na kiyá. 46 Aur yih hamesha kí sazá páenge, magar rástbáz hamesha kí zindagí.

26 Aur jab Yisú' yih sab báten khatm kar chuká, to aisá húá ki us ne apne shágirdon se kahá; 2 Tum jánte ho, ki do din ke ba'd 'I'd i Fasah hogí, aur Ibn i A'dam maslúb hone ko pakaṛwáyá jáegá. 3 Us waqt sardár káhin aur qaum ke buzurg Káifá nám sardár káhin ke díwánkháne men jama' ho gaye; 4 aur saláh kí, ki Yisú' ko fareb se pakaṛkar qatl karen. 5 Magar kahte the, ki 'I'd ko nahín, aisá na ho ki logon men balwá ho jáe.

6 Aur jab Yisú' Bait'aniyyáh men Shama'ún koṛhí ke ghar men thá, 7 to ek 'aurat sang i marmar kí 'itrdání men qímatí 'itr lekar us ke pás áí, aur jab wuh kháná kháne baiṭhá thá, to us ke sir par ḍálá. 8 Shágird yih dekhkar khafa húe, aur kahne lage, ki Yih kis liye záí' kiyá gayá? 9 Yih to baṛe dámon ko bikkar garíbon ko diyá já saktá thá. 10 Yisú' ne yih jánkar un se kahá, ki Is 'aurat ko kyún diqq karte ho? us ne to mere sáth bhaláí kí hai. 11 Kyúnki garíb gurbá to hamesha tumháre pás hain; lekin main tumháre pás hamesha na rahúngá. 12 Aur is ne jo yih 'itr mere badan par ḍálá, yih mere dafn kí taiyárí ke wáste kiyá. 13 Main tum se sach kahtá hún, ki Tamám dunyá men jahán kahín is khushkhabarí kí manádí kí jáegí, yih bhí jo is ne kiyá, is kí yádgárí men kahá jáegá.

14 Us waqt un bárah men se ek ne, jis ká nám Yahúdáh Iskariyotí thá, sardár káhinon ke pás jákar kahá, ki 15 Agar main use tumháre hawále kará dún, to mujhe kyá doge? Unhon ne use tís rupaye tolkar de diye. 16 Aur wuh us waqt se us ke pakaṛwáne ká mauqa' ḍhúnḍhne lagá.

17 Aur 'I'd i Fatír ke pahle din shágird Yisú' ke pás ákar bole; Tú kahán cháhtá hai, ki ham tere liye Fasah kháne kí taiyárí karen? 18 Us ne kahá; Shahr men fulán shakhs ke pás jákar us se kahná; Ustád farmátá hai, ki Merá waqt nazdík hai; main apne shágirdon ke sáth tere hán 'I'd i Fasah karúngá. 19 Aur jaisá Yisú' ne shágirdon ko hukm diyá thá, unhon ne waisá hí kiyá aur Fasah taiyár kiyá. 20 Jab shám húí, to wuh bárah shágirdon ke sáth kháná kháne baiṭhá thá; 21 aur jab wuh khá rahe the, to us ne kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki tum men se ek mujhe pakaṛwáegá. 22 Wuh bahut hí dilgír húe, aur har ek us se kahne lagá; Ai Khudáwand, kyá main hún? 23 Us ne jawáb men kahá, ki Jis ne mere sáth tabáq men háth ḍálá hai, wuhí mujhe pakaṛwáegá. 24 Ibn i A'dam to jaisá us ke haqq men likhá hai, játá hí hai; lekin us ádmí par afsos hai, jis ke wasíle se Ibn i A'dam pakaṛwáyá játá hai! agar wuh ádmí paidá na hotá, to us ke liye achchhá hotá. 25 Us ke pakaṛwánewále Yahúdáh ne jawáb men kahá; Ai Rabbí, kyá main

húe? Us ne us se kahá; Tú ne khud kah diyá. 26 Jab wuh khá rahe the to Yisú‘ ne roṭí lí, aur barakat cháhkar toṛí, aur shágirdoṉ ko dekar kahá; Lo, kháo, yih merá badan hai. 27 Phir piyála lekar shukr kiyá, aur unheṉ dekar kahá, ki Tum sab is meṉ se pí lo; 28 kyúṉki yih ‘ahd ká merá wuh ḳhún hai, jo bahuteroṉ ke liye gunáh-oṉ kí mu‘áfí ke wáste baháyá játá hai. 29 Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Angúr ká yih shíra phir kabhí na píúṉgá, us din tak ki tumháre sáth apne Báp kí bádsháhat meṉ nayá na píúṉ.

30 Phir wuh gít gákar báhar Zaitún ke pahár par gaye.

31 Us waqt Yisú‘ ne un se kahá, ki Tum sab isí rát merí bábat ṭhokar kháoge; kyúṉki likhá hai, ki Maiṉ charwáhe ko márúṉgá, aur galle kí bheṛeṉ parágandá ho jáeṉgí. 32 Lekin maiṉ apne jí uṭhne ke ba‘d tum se pahle Galíl ko jáúṉgá. 33 Patras ne jawáb meṉ us se kahá; Go sab terí bábat ṭhokar kháeṉ, lekin maiṉ kabhí ṭhokar na kháúṉgá. 34 Yisú‘ ne us se kahá; Maiṉ tujh se sach kahtá húṉ, ki Isí rát, murg ke báṉg dene se pahle, tú tín bár merá inkár karegá. 35 Patras ne us se kahá; Agar tere sáth mujhe marná bhí paṛe, taubhí terá inkár hargiz na karúṉgá. Aur sab shágirdoṉ ne bhí isí tarah kahá.

36 Us waqt Yisú‘ un ke sáth Gatsamane nám ek jagah meṉ áyá, aur apne shágirdoṉ se kahá, ki Yahíṉ baiṭhe rahná, jab tak ki maiṉ waháṉ jákar du‘á máṉgúṉ. 37 Aur Patras aur Zabdí ke donoṉ beṭoṉ ko sáth lekar, gamgín aur beqarár hone lagá. 38 Us waqt us ne un se kahá; Merí ján niháyat gamgín hai, yaháṉ tak ki marne kí naubat pahunch gayí hai; tum yaháṉ ṭhahro, aur mere sáth jágte raho. 39 Phir thoṛá áge baṛhá, aur muṉh ke bal girkar yih du‘á máṉgí; Ai mere Báp, agar ho sake, to yih piyála mujh se ṭal jáe; táham jaisá maiṉ cháhtá húṉ waisá nahíṉ, balki jaisá tú cháhtá hai waisá hí ho. 40 Phir shágirdoṉ ke pás ákar unheṉ sote páyá, aur Patras se kahá; Kyúṉ, tum mere sáth ek ghaṛí bhí na jág sake? 41 Jágo aur du‘á máṉgo, táki ázmáish meṉ na paṛo: rúh to musta‘idd hai, magar jism kamzor hai. 42 Phir dobára us ne jákar yih du‘á máṉgí; Ai mere Báp, agar yih mere piye bagair nahíṉ ṭal saktá, to terí marzí púrí ho. 43 Aur ákar unheṉ phir sote páyá, kyúṉki un kí áṉkheṉ níṉd se bharí húí thíṉ. 44 Aur unheṉ chhoṛkar phir chalá gayá, aur wuhí bát phir kahkar tísrí bár du‘á máṉgí. 45 Tab shágirdoṉ ke pás ákar un se kahá; Ab sote raho aur árám karo: dekho, waqt á pahunchá hai, aur Ibn i A′dam gunahgároṉ ke háth meṉ hawále kiyá játá hai. 46 Uṭho, chaleṉ; dekho, merá pakaṛwánewálá nazdík á pahunchá hai.

47 Wuh yih kah hí rahá thá, ki Yahúdáh, jo un bárah meṉ se ek thá, áyá, aur us ke sáth ek baṛí bhíṛ talwáreṉ aur láṭhiyáṉ liye húe, sardár káhinoṉ aur qaum ke buzurgoṉ kí taraf se á pahunchí. 48 Aur us ke pakaṛwánewále ne unheṉ yih patá diyá thá, ki jis ká maiṉ bosa lúṉ, wuhí hai; use pakaṛ lená. 49 Aur fauran Yisú‘ ke pás ákar kahá; Ai Rabbí, salám; aur us ke bose liye. 50 Yisú‘ ne us se kahá; Miyáṉ, jis kám ko áyá hai, wuh kar le. Is par unhoṉ ne pás ákar Yisú‘ par háth ḍálá, aur use pakaṛ liyá. 51 Aur dekho, Yisú‘ ke sáthiyoṉ meṉ se ek ne háth baṛhákar apní talwár kheṉchí, aur sardár káhin ke naukar par chalákar us ká kán uṛá diyá. 52 Yisú‘ ne us se kahá; Apní talwár ko miyán meṉ kar le; kyúṉki jo talwár kheṉchte haiṉ, wuh sab talwár se halák kiye jáeṉge. 53 A′yá tú nahíṉ samajhtá, ki maiṉ apne Báp se minnat kar saktá húṉ, aur wuh firishtoṉ ke bárah tuman se ziyáda mere pás abhí maujúd kar degá? 54 Magar wuh nawishte ki yúṉhíṉ honá zarúr hai, kyúṉkar púre hoṉge? 55 Usí ghaṛí Yisú‘ ne bhíṛ se kahá; Kyá tum talwáreṉ aur láṭhiyáṉ lekar mujhe ḍákú kí tarah pakaṛne nikle ho? Maiṉ har roz haikal meṉ baiṭhkar ta‘lím detá thá, aur tum ne mujhe nahíṉ pakṛá. 56 Magar yih sab kuchh is liye húá hai, ki nabíoṉ ke nawishte púre hoṉ. Is par sáre shágird use chhoṛkar bhág gaye.

57 Aur Yisú‘ ke pakaṛnewále us ko Káifá nám sardár káhin ke pás le gaye, jahán faqíh aur buzurg

jama' ho gaye the. 58 Aur Patras fásile par us ke píchhe píchhe sardár káhin ke díwánkháne tak gayá, aur andar jákar piyádon ke sáth natíja dekhne ko baiṭh gayá. 59 Aur sardár káhin aur sáre sadr 'adálatwále Yisú' ko már ḍálne ke wáste us ke khiláf jhúṭhí gawáhí ḍhúnḍhne lage, 60 magar na páí, go ki bahut se jhúṭhe gawáh áe. Lekin ákhir kár do gawáhon ne ákar kahá, ki 61 Is ne kahá hai; Main Khudá ke maqdis ko ḍhá saktá, aur tín din men use baná saktá hún. 62 Aur sardár káhin ne khaṛe hokar us se kahá; Tú jawáb nahín detá? yih tere khiláf kyá gawáhí dete hain? 63 Magar Yisú' chupká hí rahá. Sardár káhin ne us se kahá; Main tujhe zinda Khudá kí qasam detá hún, ki agar tú Khudá ká Beṭá Masíh hai, to ham se kah de. 64 Yisú' ne us se kahá; Tú ne khud kah diyá; balki main tum se kahtá hún, ki is ke ba'd tum Ibn i A'dam ko Qádir i Mutlaq kí dahiní taraf baiṭhe, aur ásmán ke bádalon par áte dekhoge. 65 Is par sardár káhin ne yih kahkar apne kapṛe pháṛe, ki Us ne kufr baká hai; ab hamen gawáhon kí kyá hájat rahí? dekho, tum ne abhí yih kufr suná hai: tumhárí kyá ráe hai? 66 Unhon ne jawáb men kahá; Wuh qatl ke láiq hai. 67 Is par unhon ne us ke munh par thúká, aur us ke mukke máre, aur ba'z ne tamánche márke kahá; 68 Ai Masíh, hamen nubuwwat se batá, ki kis ne tujhe márá?

69 Aur Patras báhar sahn men baiṭhá húá thá, ki ek laundí us ke pás ákar bolí; Tú bhí Yisú' Galílí ke sáth thá. 70 Us ne sab ke sámne yih kahkar inkár kiyá, ki Main nahín jántá, tú kyá kahtí hai. 71 Aur jab wuh ḍeoṛhí men chalá gayá, to dúsrí ne use dekhá, aur jo wahán the un se kahá; Yih bhí Yisú' Násarí ke sáth thá. 72 Us ne qasam kháhkar phir inkár kiyá, ki Main is ádmí ko nahín jántá. 73 Thoṛí der ke ba'd, jo wahán khaṛe the, unhon ne Patras ke pás ákar kahá, ki Beshakk tú bhí un men se hai; kyúnki terí bolí se bhí záhir hotá hai. 74 Is par wuh la'nat karne aur qasam kháne lagá, ki Main is ádmí ko nahín jántá; aur fi'lfaur murg ne báng dí. 75 Patras ko Yisú' kí wuh bát yád áí jo us ne kahí thí, ki Murg ke báng dene se pahle tú tín bár merá inkár karegá. Aur wuh báhar jákar zár zár royá.

27 Jab subh húí, to sab sardár káhinon aur qaum ke buzurgon ne Yisú' ke khiláf mashwara kiyá ki use már ḍálen; 2 aur use bándhkar le gaye, aur Pílátus hákim ke hawále kiyá.

3 Jab us ke pakaṛwánewále Yahúdáh ne yih dekhá ki wuh mujrim ṭhahráyá gayá, to pachhtáyá, aur wuh tís rupaye sardár káhinon aur buzurgon ke pás pher láyá, aur kahá; 4 Main ne gunáh kiyá, ki bequsúr ko qatl ke liye pakaṛwáyá. Wuh bole; Hamen kyá? tú ján. 5 Aur wuh rupayon ko maqdis men phenkkar chalá gayá, aur jákar apne áp ko phánsí dí. 6 Sardár káhinon ne rupaye lekar kahá; Inhen haikal ke khazáne men ḍálná rawá nahín, kyúnki khún kí qímat hai. 7 Pas unhon ne saláh karke un rupayon se kumhár ká khet pardesiyon ke dafn karne ke liye kharídá. 8 Is sabab se wuh khet áj tak Khún ká khet kahlátá hai. 9 Us waqt jo Yirmayáh nabí kí ma'rifat kahá gayá thá, wuh púrá húá, ki Jis kí qímat ṭhahráí gayí thí, unhon ne us kí qímat ke wuh tís rupaye le liye; (us kí qímat ba'z baní Isráíl ne ṭhahráí thí;) 10 aur unhen kumhár ke khet ke wáste diyá, jaisá Khudáwand ne mujhe hukm diyá.

11 Yisú' hákim ke sámne khaṛá thá, aur hákim ne us se yih púchhá; Kyá tú Yahúdíon ká bádsháh hai? Yisú' ne us se kahá; Tú khud kahtá hai. 12 Aur jab sardár káhin aur buzurg us par ilzám lagá rahe the, to us ne kuchh jawáb na diyá. 13 Is par Pílátus ne us se kahá; Kyá tú nahín suntá, ki yih tere khiláf kitní gawáhíán dete hain? 14 Us ne ek bát ká bhí us ko jawáb na diyá, yahán tak ki hákim ne bahut ta'ajjub kiyá. 15 Aur hákim ká dastúr thá, ki 'I'd par logon kí khátir ek qaidí jise wuh cháhte the, chhoṛ detá thá. 16 Us waqt Bar Abbá nám un ká ek mashhúr qaidí thá. 17 Pas jab wuh ikaṭṭhe húe, to Pílátus ne un se kahá; Tum kise cháhte ho, ki main tumhárí khátir chhoṛ dún? Bar Abbá ko, yá Yisú' ko jo Masíh kahlátá hai? 18 Kyúnki use ma'-

lúm thá, ki unhon ne is ko hasad se pakarwáyá hai. 19 Aur jab wuh takht i 'adálat par baithá húá thá, to us kí bíwí ne use kahlá bhejá, ki Tú us rástbáz se kuchh kám na rakh; kyúnki main ne áj khwáb men is ke sabab se bahut dukh utháyá hai. 20 Lekin sardár káhinon aur buzurgon ne logon ko ubhárá, ki Bar Abbá ko máng len, aur Yisú' ko halák karáen. 21 Hákim ne un se kahá, ki In donon men se kis ko cháhte ho, ki tumhárí khátir chhor dún? Wuh bole; Bar Abbá ko. 22 Pilátus ne un se kahá; Phir Yisú' ko jo Masíh kahlátá hai kyá karún? Sab ne kahá, ki Us ko salíb dí jáe. 23 Us ne kahá; Kyún, us ne kyá buráí kí hai? Magar wuh aur bhí chillá chillákar bole, ki Us ko salíb dí jáe. 24 Jab Pilátus ne dekhá, ki kuchh ban nahín partá, balki ultá balwá hotá játá hai, to páni lekar logon ke rúbarú apne háth dhoe, aur kahá; Main is rástbáz ke khún se barí hún; tum jáno. 25 Sab logon ne jawáb dekar kahá, ki Is ká khún hamárí aur hamárí aulád kí gardan par! 26 Is par us ne Bar-Abbá ko un kí khátir chhor diyá, aur Yisú' ko kore lagwákar hawále kiyá, táki salíb dí jáe.

27 Is par hákim ke sipáhíon ne Yisú' ko qil'e men le jákar sárí paltan us ke gird jama' kí; 28 aur us ke kapre utárkar use qirmizí choga pahináyá; 29 aur kánton ká táj banákar us ke sir par rakkhá, aur ek sarkandá us ke dahine háth men diyá, aur us ke áge ghutne tekkar use thatthon men uráne lage, ki Ai Yahúdíon ke bádsháh, ádáb! 30 Aur us par thúká, aur wuhí sarkandá lekar us ke sir par márne lage. 31 Aur jab us ká thatthá kar chuke, to choge ko us par se utárkar phir usí ke kapre use pahináe, aur salíb dene ko le gaye.

32 Jab báhar áe, to unhen Shama'ún nam ek Kurení ádmí milá; use begár men pakrá, ki us kí salíb utháe. 33 Aur us jagah jo Gulguta, ya'ní khoprí kí jagah, kahlátí hai pahunchkar, 34 pit milí húí mai use píne ko dí, magar us ne chakhkar píná na cháhá. 35 Aur unhon ne use salíb par charháyá, aur us ke kapre qur'a dálkar bánt liye, 36 aur wahán baithkar us kí nigahbání karne lage. 37 Aur us ká ilzám likhkar us ke sir se úpar lagá diyá, ki YIH YAHÚDÍON KÁ BÁDSHÁH YISÚ' HAI. 38 Us waqt us ke sáth do dákú salíb par charháe gaye, ek dahine, aur ek báen. 39 Aur ráh chalnewále sir hilá hilákar us ko la'n ta'n karte, aur kahte the; 40 Ai maqdis ke dhánewále, aur tín din men banánewále, apne taín bachá; agar tú Khudá ká Betá hai, to salíb par se utar á. 41 Isí tarah sardár káhin bhí, faqíhon aur buzurgon ke sáth milke, thatthe se kahte the; 42 Is ne auron ko bacháyá, apne taín nahín bachá saktá. Yih to Isráíl ká bádsháh hai; ab salíb par se utar áe, to ham us par ímán láen. 43 Is ne Khudá par bharosá rakkhá hai; agar wuh ise cháhtá hai, to ab is ko chhurá le, kyúnki is ne kahá thá; Main Khudá ká Betá hún. 44 Isí tarah dákú bhí, jo us ke sáth salíb par charháe gaye the, us par la'n ta'n karte the.

45 Aur do pahar se lekar tísre pahar tak tamám mulk men andherá chháyá rahá. 46 Aur tísre pahar ke qaríb Yisú' ne barí áwáz se chillákar kahá; Elí, Elí, lamá shabaqtaní? ya'ní Ai mere Khudá, ai mere Khudá, tú ne mujhe kyún chhor diyá? 47 Jo wahán khare the, un men se ba'z ne sunkar kahá; Yih Eliyyáh ko pukártá hai. 48 Aur fauran un men se ek shakhs daurá, aur isfanj lekar sirke men duboyá, aur sarkande par rakhkar use chusáyá. 49 Magar báqíon ne kahá; Thahar jáo, dekhen to, Eliyyáh use bacháne átá hai, yá nahín. 50 Yisú' phir barí áwáz se chilláyá, aur ján de dí. 51 Aur maqdis ká parda úpar se níche tak phatkar do tukre ho gayá, aur zamín larzí aur chatánen tarak gayín; 52 aur qabren khul gayín, aur bahut se jism un muqaddason ke jo so gaye the jí uthe; 53 aur us ke jí uthne ke ba'd qabron se nikalkar muqaddas shahr men gaye, aur bahuton ko dikhái diye. 54 Pas súbadár aur jo us ke sáth Yisú' kí nigahbání karte the, bhaunchál aur tamám májará dekhkar, bahut hí dare aur bole, ki Beshakk yih Khudá ká Betá thá. 55 Aur wahán bahut sí 'auraten, jo Galíl se Yisú' ke píchhe píchhe us kí khidmat kartí húí ái thín, dúr se dekh rahí thín

56 Un men Maryam Magdaliní thí, aur Ya'qúb aur Yoses kí mán Maryam, aur Zabdí ke beṭon kí mán.

57 Jab shám húí, to Yúsuf nám Arimatiyáh ká ek daulatmand shakhs áyá, jo khud bhí Yisú' ká shágird thá. 58 Us ne Pilátus ke pás jákar Yisú' kí lásh mángí. Is par Pilátus ne de dene ká hukm diyá. 59 Aur Yúsuf ne lásh ko lekar sáf mihín chádar men lapeṭá, 60 aur apní nayí qabr men rakh diyá, jo us ne chaṭán men khudwáí thí, aur ek baṛá patthar qabr ke munh par luṛhkáke chalá gayá. 61 Aur Maryam Magdaliní, aur dúsrí Maryam wahán qabr ke sámne baiṭhí thín.

62 Dúsre din, jo taiyárí ke ba'd ká din thá, sardár káhinon aur Farísíon ne Pilátus ke pás jama' hokar kahá; 63 Khudáwand, hamen yád hai, ki us dhokebáz ne jíte jí kahá thá, ki Main tín din ke ba'd jí uṭhúngá. 64 Pas hukm de, ki tísre din tak qabr kí hifázat kí jáe, kahín aisá na ho ki us ke shágird ákar use churá le jáen aur logon se kah den, ki wuh murdon men se jí uṭhá: to yih pichhlá dhoká pahle se bhí burá hogá. 65 Pilátus ne un se kahá; Tumháre pás pahrewále hain; jáo, jahán tak tum se ho sake us kí hifázat karo. 66 Pas wuh pahrewálon ko sáth lekar gaye, aur patthar par muhr karke qabr kí hifázat kí.

28 Aur sabt ke ba'd hafte ke pahle din, pau phaṭte waqt, Maryam Magdaliní aur dúsrí Maryam qabr ko dekhne áín. 2 Aur dekho, ek baṛá bhaunchál áyá, kyúnki Khudáwand ká firishta ásmán se utrá, aur pás ákar patthar ko luṛkhá diyá, aur us par baiṭh gayá. 3 Us kí súrat bijlí kí mánind thí, aur us kí poshák barf kí mánind safed thí: 4 aur us ke ḍar ke máre nigahbán kánp uṭhe, aur murda se ho gaye. 5 Firishte ne 'auraton se kahá; Tum na ḍaro, kyúnki main jántá hún, ki tum Yisú' ko ḍhúnḍhtí ho, jo maslúb húá thá. 6 Wuh yahán nahín hai, kyúnki apne kahne ke muwáfiq jí uṭhá hai; áo, yih jagah dekho, jahán Khudáwand paṛá thá; 7 aur jald jákar us ke shágirdon se kaho, ki Wuh murdon men se jí uṭhá hai; aur dekho, wuh tum se pahle Galíl ko játá hai; wahán tum use dekhoge; dekho, main ne tum se kah diyá. 8 Aur wuh khauf aur baṛí khushí ke sáth qabr se jald rawána hokar, us ke shágirdon ko khabar dene dauṛín. 9 Aur dekho, Yisú' unhen milá, aur kahá; Salám. Unhon ne pás ákar us ke qadam pakṛe, aur use sijda kiyá. 10 Is par Yisú' ne un se kahá; Ḍaro nahín; jáo, mere bháiyon ko khabar do, táki Galíl ko chale jáen; wahán mujhe dekhenge.

11 Jab wuh já rahí thín, to dekho, pahrewálon men se ba'z ne shahr men ákar tamám májará sardár káhinon se bayán kiyá. 12 Aur unhon ne buzurgon ke sáth jama' hokar saláh kí, aur sipáhíon ko bahut rupaye diye aur bole; 13 Yih kah dená, ki Rát ko jab ham sote the, to us ke shágird ákar use churá le gaye. 14 Aur agar yih bát hákim ke kán tak pahunchí, to ham use samjhákar tumhen khatre se bachá lenge. 15 Pas unhon ne rupaye lekar, jaisá sikháe gaye the, waisá hí kiyá; aur yih bát áj tak Yahúdíon men mashhúr hai.

16 Aur gyárah shágird Galíl ke us pahár par gaye, jo Yisú' ne un ke liye muqarrar kiyá thá. 17 Aur use dekhkar sijda kiyá, magar ba'z ne shakk kiyá. 18 Yisú' ne pás ákar un se báten kín, aur kahá, ki A'smán aur zamín ká kull ikhtiyár mujhe diyá gayá hai. 19 Pas tum jákar sab qaumon ko shágird banáo, aur unhen Báp aur Beṭe aur Rúhu'l Quds ke nám par baptisma do; 20 aur unhen yih ta'lím do, ki un sab báton par 'amal karen jin ká main ne tum ko hukm diyá; aur dekho, main dunyá ke ákhir tak hamesha tumháre sáth hún.

MARQUS KI' INJI'L

1 Ḳhudá ke Beṭe Yisú' Masíh kí ḳhushḳhabarí ká shurú'.

2 Jaisá Yasha'yáh nabí ke sahífe meṉ likhá hai, ki

Dekh, maiṉ apná paigambar
tere áge bhejtá húṉ,
Jo terí ráh taiyár karegá;

3 Biyábán meṉ pukárnewále kí
áwáz átí hai, ki
Ḳhudáwand kí ráh taiyár karo,
Us ke ráste sídhe banáo;

4 Yúhanná áyá, aur biyábán meṉ baptisma detá, aur gunáhoṉ kí mu'áfí ke liye tauba ke baptisma kí manádí kartá thá. 5 Aur Yahúdiya ke mulk ke sab log aur Yarúshalem ke sab rahnewále nikalkar us ke pás gaye, aur apne gunáhoṉ ká iqrár karke daryá e Yardan meṉ us se baptisma liyá. 6 Aur Yúhanná úṉṭ ke báloṉ ká libás pahine, aur chamṛe ká paṭká apní kamar se bándhe rahtá, aur ṭiḍḍiyáṉ aur janglí shahd khátá thá; 7 aur yih manádí kartá thá, ki Mere ba'd wuh shaḳhs ánewálá hai, jo mujh se zoráwar hai; maiṉ is láiq nahíṉ ki jhukkar us kí jútiyoṉ ká tasma kholúṉ. 8 Maiṉ ne to tumheṉ pání se baptisma diyá, magar wuh tumheṉ Rúhu'l Quds se baptisma degá.

9 Aur un dinoṉ aisá húá, ki Yisú' ne Galíl ke Násarat se ákar Yardan meṉ Yúhanná se baptisma liyá. 10 Aur jab wuh pání se nikalkar úpar áyá, to fi'lfaur us ne ásmán ko phaṭte, aur Rúh ko kabútar kí mánind apne úpar utarte dekhá: 11 aur ásmán se áwáz áí, ki Tú merá piyárá Beṭá hai, tujh se maiṉ ḳhush húṉ.

12 Aur fi'lfaur Rúh ne use biyábán meṉ bhej diyá. 13 Aur wuh biyábán meṉ chális din tak Shaitán se ázmáyá gayá; aur janglí jánwaroṉ ke sáth rahá kiyá; aur firishte us kí ḳhidmat karte rahe.

14 Phir Yúhanná ke pakaṛwáe jáne ke ba'd Yisú' ne Galíl meṉ ákar Ḳhudá kí ḳhushḳhabarí kí manádí kí, 15 aur kahá, ki Waqt púrá ho gayá hai, aur Ḳhudá kí bádsháhat nazdík á gayí hai; tauba karo, aur ḳhushḳhabarí ko máno.

16 Aur Galíl kí jhíl ke kanáre kanáre játe húe, us ne Shama'ún aur Shama'ún ke bháí Andriyás ko jhíl meṉ jál ḍálte dekhá; kyúṉki wuh machhliyoṉ ke pakaṛnewále the. 17 Aur Yisú' ne un se kahá; Mere píchhe chale áo, to maiṉ tumheṉ ádmioṉ ká pakaṛnewálá banáúṉgá. 18 Wuh fi'lfaur jáloṉ ko chhoṛkar us ke píchhe ho liye. 19 Aur thoṛí dúr baṛhkar, us ne Zabdí ke beṭe Ya'qúb aur us ke bháí Yúhanná ko, kishtí par jáloṉ kí marammat karte dekhá. 20 Us ne fi'lfaur unheṉ buláyá; aur wuh apne báp Zabdí ko kishtí par mazdúroṉ ke sáth chhoṛkar us ke píchhe chale gaye.

21 Phir wuh Kafarnahúm meṉ dáḳhil húe, aur wuh fi'lfaur sabt ke din 'ibádatḳháne meṉ jákar ta'lím dene lagá. 22 Aur log us kí ta'lím se hairán húe; kyúṉki wuh un ko faqíhoṉ kí tarah nahíṉ, balki sáhib i iḳhtiyár kí tarah ta'lím detá thá. 23 Aur fi'lfaur un ke 'ibádatḳháne meṉ ek shaḳhs milá, jis meṉ nápák rúh thí; wuh yúṉ kahkar chilláyá, 24 ki Ai Yisú' Násarí! hameṉ tujh se kyá kám? Kyá tú hameṉ halák karne áyá hai? Maiṉ tujhe jántá húṉ, ki tú kaun hai—Ḳhudá ká Quddús hai. 25 Yisú' ne use jhiṛakkar kahá, Chup rah, aur us meṉ se nikal já. 26 Pas wuh nápák rúh use maroṛkar, aur baṛí áwáz se chillákar, us meṉ se nikal gayí. 27 Aur sab log hairán húe, aur ápas meṉ yih kahkar bahs karne lage, ki Yih kyá hai? Yih to nayí ta'lím hai! Wuh nápák rúhoṉ ko bhí iḳhtiyár ke sáth hukm detá hai, aur wuh us ká hukm mántí haiṉ. 28 Aur fi'lfaur us kí shuhrat Galíl kí us tamám nawáhí meṉ har jagah phail gayí.

29 Aur wuh fi'lfaur 'ibádatḳháne se nikalkar, Ya'qúb aur Yúhanná ke sáth Shama'ún aur Andriyás ke ghar áe. 30 Shama'ún kí sás tap

meṉ paṛí thí, aur unheṉ ne fi'lfaur us kí ḳhabar use dí. 31 Us ne pás jákar, aur us ká háth pakaṛke, use uṭháyá, aur tap us par se utar gayí, aur wuh un kí ḳhidmat karne lagí.

32 Shám ko jab súraj ḍúb gayá, to log sáre bímároṉ ko aur un ko jin meṉ badrúheṉ thíṉ us ke pás láe. 33 Aur sárá shahr darwáze par jama' ho gayá. 34 Aur us ne bahutoṉ ko, jo ṭarah ṭarah kí bímárioṉ meṉ giriftár the, achchhá kiyá, aur bahut sí badrúhoṉ ko nikálá; aur badrúhoṉ ko bolne na diyá, kyúṉki wuh use pahchántí thíṉ.

35 Aur subh hí, din nikalne se bahut pahle, wuh uṭhkar niklá, aur ek wírán jagah meṉ gayá, aur waháṉ du'á máṉgí. 36 Aur Shama'ún aur us ke sáthí us ke píchhe gaye; 37 aur jab wuh milá, to us se kahá, ki Sab log tujhe ḍhúṉḍh rahe haiṉ. 38 Us ne un se kahá; A'o, ham aur kahíṉ ás pás ke shahroṉ meṉ chaleṉ, táki maiṉ waháṉ bhí manádí karúṉ, kyúṉki maiṉ isí liye niklá húṉ. 39 Aur wuh sáre Galíl meṉ un ke 'ibádatḳhánoṉ meṉ já jákar manádí kartá, aur badrúhoṉ ko nikáltá rahá.

40 Aur ek koṛhí ne us ke pás ákar us kí minnat kí, aur us ke sámne ghuṭne ṭekkar us se kahá; Agar tú cháhe, to mujhe pák sáf kar saktá hai. 41 Us ne us par tars khákar háth baṛháyá, aur use chhúkar us se kahá; Maiṉ cháhtá húṉ, tú pák sáf ho já. 42 Aur fi'lfaur us ká koṛh játá rahá, aur wuh pák sáf ho gayá. 43 Aur us ne use tákíd karke fi'lfaur ruḳhsat kiyá, 44 aur us se kahá; Ḳhabardár, kisí se kuchh na kahná, magar jákar apne taíṉ káhin ko dikhá, aur apne pák sáf ho jáne kí bábat un chízoṉ ko jo Músá ne muqarrar kíṉ, nazr guzráṉ, táki un ke liye gawáhí ho. 45 Lekin wuh báhar jákar bahut charchá karne lagá, aur is bát ko aisá mashhúr kiyá, ki Yisú' shahr meṉ phir záhirá dáḳhil na ho saká, balki báhar wírán maqámoṉ meṉ rahá; aur log cháron taraf se us ke pás áte the.

2 Kaí din ba'd jab wuh Kafarnahúm meṉ phir dáḳhil húá, to suná gayá, ki wuh ghar meṉ hai. 2 Phir itne ádmí jama' ho gaye, ki darwáze ke pás bhí jagah na rahí; aur wuh unheṉ kalám suná rahá thá. 3 Aur log ek maflúj ko chár ádmíoṉ se uṭhwákar us ke pás láe. 4 Magar jab wuh bhíṛ ke sabab us ke nazdík na á sake, to unhoṉ ne us chhat ko jahán wuh thá khol diyá, aur use udheṛkar us chárpáí ko, jis par maflúj leṭá thá, laṭká diyá. 5 Yisú' ne, un ká ímán dekhkar, maflúj se kahá; Beṭá, tere gunáh mu'áf húe. 6 Magar waháṉ ba'z faqíh jo baiṭhe the, apne diloṉ meṉ sochne lage, ki 7 Yih kyúṉ aisá kahtá hai? Kufr baktá hai. Gunáh kaun mu'áf kar saktá hai, siwá ek, ya'ní Ḳhudá ke? 8 Aur fi'lfaur Yisú' ne apní rúh se ma'lúm karke, ki wuh apne diloṉ meṉ aisá sochte haiṉ, un se kahá; Tum kyúṉ apne diloṉ meṉ yih báteṉ sochte ho? 9 A'sán kyá hai, maflúj se yih kahná, ki Tere gunáh mu'áf húe: yá yih kahná, ki Uṭh, aur apní chárpáí uṭhákar chal phir? 10 Lekin is liye ki tum jáno, ki Ibn i A'dam ko zamín par gunáhoṉ ke mu'áf karne ká iḳhtiyár hai, (us ne us maflúj se kahá,) 11 Maiṉ tujh se kahtá húṉ; Uṭh, apní chárpáí uṭhákar apne ghar chalá já. 12 Aur wuh uṭhá, aur fi'lfaur chárpáí uṭhákar un sab ke sámne báhar chalá gayá; chunánchi sab hairán ho gaye, aur Ḳhudá kí baṛáí karke bole; Ham ne aisá kabhí nahíṉ dekhá.

13 Wuh phir báhar jhíl ke kanáre gayá, aur sárí bhíṛ us ke pás áí, aur wuh unheṉ ta'lím dene lagá. 14 Jab wuh já rahá thá, to us ne Halfaí ke beṭe Lewí ko mahsúl kí chaukí par baiṭhe dekhá, aur us se kahá; Mere píchhe ho le. Pas wuh uṭhkar us ke píchhe ho liyá. 15 Aur aisá húá ki wuh us ke ghar meṉ kháná kháne baiṭhá, aur bahut se mahsúl lenewále aur gunahgár log Yisú' aur us ke shágirdoṉ ke sáth kháne baiṭhe; kyúṉki wuh bahut the, aur us ke píchhe ho liye the. 16 Aur Farísíoṉ ke faqíhoṉ ne use gunahgároṉ aur mahsúl lenewáloṉ ke sáth kháte dekhkar, us ke shágirdoṉ se kahá; Yih to mahsúl lenewáloṉ aur gunahgároṉ ke sáth khátá pítá hai. 17 Yisú' ne sunkar un se kahá; Tandurustoṉ ko hakím darkár nahíṉ, balki bímároṉ ko; maiṉ rástbázoṉ ke nahíṉ, balki gunahgároṉ ko buláne áyá húṉ.

18 Aur Yúhanná ke shágird aur

Farísí roze se the; unhoṉ ne ákar us se kahá; Kyá sabab hai, ki Yúhanná ke aur Farísíoṉ ke shágird to roza rakhte haiṉ, magar tere shágird roza nahíṉ rakhte? 19 Yisú‘ ne un se kahá; Kyá barátí, jab tak dulhá un ke sáth hai, roza rakh sakte haiṉ? Jis waqt tak dulhá un ke sáth hai, wuh roza nahíṉ rakh sakte. 20 Magar wuh din áeṉge ki dulhá un se judá kiyá jáegá; us waqt wuh roza rakkheṉge. 21 Kore kapṛe ká paiwand purání poshák par koí nahíṉ lagátá; nahíṉ to wuh paiwand us poshák meṉ se kuchh khench legá, ya‘ní nayá purání se, aur wuh ziyáda phaṭ jáegí. 22 Aur nayí mai ko purání mashkoṉ meṉ koí nahíṉ bhartá; nahíṉ to mashkeṉ mai se phaṭ jáeṉgí, aur mai aur mashkeṉ donoṉ barbád ho jáeṉgí: balki nayí mai ko nayí mashkoṉ meṉ bharte haiṉ.

23 Aur aisá húá ki wuh Sabt ke din khetoṉ meṉ hokar já rahá thá; aur us ke shágird ráh meṉ chalte húe báleṉ toṛne lage. 24 Aur Farísíoṉ ne us se kahá; Dekh, yih Sabt ke din wuh kám kyúṉ karte haiṉ jo rawá nahíṉ? 25 Us ne un se kahá; Kyá tum ne kabhí nahíṉ paṛhá, ki Dáúd ne kyá kiyá, jab us ko aur us ke sáthiyoṉ ko zarúrat húí aur wuh bhúke húe? 26 Wuh kyúṉkar sardár káhin Abiyátár ke ‘ahd meṉ Khudá ke ghar meṉ gayá, aur nazr kí roṭiyáṉ kháíṉ, jin ká kháná káhinoṉ ke siwá aur kisí ko rawá nahíṉ, aur apne sáthiyoṉ ko bhí díṉ? 27 Aur us ne un se kahá; Sabt ádmí ke wáste baná hai, na ádmí Sabt ke wáste: 28 pas Ibn i A‘dam Sabt ká bhí málik hai.

3 Aur wuh ‘ibádatkháne meṉ phir dákhil húá; aur waháṉ ek ádmí thá, jis ká háth súkhá húá thá. 2 Aur wuh us kí ták meṉ rahe, ki agar wuh use Sabt ke din achchhá kare, to us par ilzám lagáeṉ. 3 Us ne us ádmí se, jis ká háth súkhá húá thá, kahá; Bích meṉ khaṛá ho. 4 Aur un se kahá; Sabt ke din nekí karní rawá hai, yá badí karní? ján ko bachána, yá qatl karná? Wuh chup rah gaye. 5 Us ne un kí sakhtdilí ke sabab gamgín hokar, aur chároṉ taraf un par gusse se nazar karke us ádmí se kahá, ki Apná háth baṛhá. Us ne baṛhá diyá, aur us ká háth durust ho gayá. 6 Phir Farísí fi’lfaur báhar jákar Herodíoṉ ke sáth us ke barkhiláf mashwara karne lage, ki use kis tarah halák kareṉ.

7 Aur Yisú‘ apne shágirdoṉ ke sáth jhíl kí taraf chalá gayá: aur Galíl se ek baṛí bhíṛ píchhe ho lí; aur Yahúdiya, 8 aur Yarúshalem, aur Idúmaya se, aur Yardan ke pár, aur Súr aur Saidá ke ás pás se ek baṛí bhíṛ, yih sunkar ki wuh kaise baṛe kám kartá hai, us ke pás áí. 9 Pas us ne apne shágirdoṉ se kahá; Bhíṛ kí wajh se ek chhoṭí kishtí mere liye taiyár rahe, táki wuh mujhe dabá na ḍáleṉ; 10 kyúṉki us ne bahut logoṉ ko achchhá kiyá thá; chunánchi jitne log sakht bímáríoṉ meṉ giriftár the, us par gire paṛte the, ki use chhú leṉ. 11 Aur nápák rúheṉ jab use dekhtí thíṉ, us ke áge gir paṛtí, aur pukárkar kahtí thíṉ, ki Tú Khudá ká Beṭá hai. 12 Aur wuh unheṉ baṛí tákíd kartá thá, ki mujhe záhir na karná.

13 Phir wuh pahár par chaṛh gayá, aur jin ko wuh áp cháhtá thá unheṉ pás buláyá; aur wuh us ke pás chale áe. 14 Aur us ne bárah ko muqarrar kiyá, táki us ke sáth raheṉ, aur wuh unheṉ bheje ki manádí kareṉ, 15 aur badrúhoṉ ke nikálne ká ikhtiyár rakkheṉ: 16 wuh yih haiṉ; Shama‘ún, jis ká nám Patras rakkhá; 17 aur Zabdí ká beṭá Ya‘qúb, aur Ya‘qúb ká bhái Yúhanná, jin ká nám Búanargis, ya‘ní Garaj ke Beṭe rakkhá; 18 aur Andriyás, aur Filippus, aur Bar-Tulmái, aur Matí, aur Tomá, aur Halfai ká beṭá Ya‘qúb, aur Tadúí, aur Shama‘ún Qan‘ání, 19 aur Yahúdáh Iskariyotí, jis ne use pakaṛwá bhí diyá.

Wuh ghar meṉ áyá; 20 aur itne log phir jama‘ ho gaye, ki wuh roṭí bhí na khá sake. 21 Jab us ke ‘azízoṉ ne yih suná, to use pakaṛne ko nikle; kyúṉki kahte the, ki Wuh bekhud hai. 22 Aur faqíh jo Yarúshalem se áe the yih kahte the, ki Us ke sáth Ba‘alzabúl hai, aur yih bhí, ki Wuh badrúhoṉ ke sardár kí madad se badrúhoṉ ko nikáltá hai. 23 Wuh unheṉ pás bulákar tamsíloṉ meṉ un se kahne lagá; Shaitán ko Shaitán kis tarah nikál saktá hai? 24 Aur agar kisí bádsháhat meṉ

phúṭ paṛe, to wuh bádsháhat qáim nahíṇ rah saktí. 25 Aur agar kisí ghar meṇ phúṭ paṛe, to wuh ghar qáim na rah sakegá. 26 Aur agar Shaitán apná hí mukhálif hokar apne meṇ phúṭ ḍále, to wuh qáim nahíṇ rah saktá, balki us ká kháti-ma ho játá hai. 27 Lekin koí ádmí kisí zoráwar ke ghar meṇ ghuskar us ke asbáb ko lúṭ nahíṇ saktá, jab tak wuh pahle us zoráwar ko na báṇdh le; phir us ke ghar ko lúṭ legá. 28 Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki baní A'dam ke sab gunáh aur jitná kufr wuh bakte haiṇ, mu'áf kiyá jáegá: 29 lekin jo koí Rúhu'l Quds ke haqq meṇ kufr bake, wuh abad tak mu'áfí na páe-gá, balki abadí gunáh ká qusúrwár hai: 30 kyúṇki wuh kahte the, ki Us meṇ nápák rúh hai.

31 Phir us kí máṇ aur us ke bháí áe, aur báhar khaṛe hokar use bul-wá bhejá. 32 Aur bhíṛ us ke ás pás baiṭhí thí; aur unhoṇ ne us se kahá; Dekh, terí máṇ aur tere bháí báhar tujhe púchhte haiṇ. 33 Us ne unheṇ yih jawáb diyá; Kaun hai merí máṇ aur mere bháí? 34 Aur un par jo us ke gird baiṭhe the nazar karke kahá; Dekho, merí máṇ aur mere bháí yih haiṇ! 35 Kyúṇki jo koí Khudá kí marzí par chale, wuhí merá bháí aur bahin aur máṇ hai.

4 Wuh phir jhíl ke kanáre ta'-lím dene lagá. Aur us ke pás aisí baṛí bhíṛ jama' ho gayí, ki wuh jhíl meṇ ek kishtí par chaṛh baiṭhá, aur sárí bhíṛ khushkí par jhíl ke kanáre rahí. 2 Aur wuh unheṇ tamsíloṇ meṇ bahut báteṇ sikháne lagá, aur apní ta'lím meṇ un se kahá; 3 Suno: dekho, ek bonewálá bíj bone niklá. 4 Aur bote waqt aisá húá, ki kuchh ráh ke kanáre girá, aur parandoṇ ne ákar use chug liyá. 5 Aur kuchh pathrílí zamín par girá, jaháṇ use bahut miṭṭí na milí, aur gahrí miṭṭí na milne ke sabab jald ug áyá; 6 aur jab súraj niklá, to jal gayá, aur jaṛ na hone ke sabab súkh gayá. 7 Aur kuchh jháṛiyoṇ meṇ girá, aur jháṛiyoṇ ne baṛhkar use dabá liyá, aur wuh phal na láyá. 8 Aur kuchh achchhí zamín par girá, aur wuh ugá aur baṛhkar phalá; aur koí tís guná, koí sáṭh guná, koí sau guná phal láyá. 9 Phir us ne ka-há; Jis ke sunne ke kán hoṇ wuh sun le.

10 Jab wuh akelá rah gayá, to us ke sáthiyoṇ ne un bárah samet us se in tamsíloṇ kí bábat púchhá. 11 Us ne un se kahá, ki Tumheṇ Khudá kí bádsháhat ká bhed diyá gayá hai, magar un ke liye jo báhar haiṇ sab báteṇ tamsíloṇ meṇ hotí haiṇ; 12 táki wuh dekhte húe dekheṇ aur ma'lúm na kareṇ, aur sunte húe suneṇ aur na samjheṇ; aisá na ho ki wuh rujú' láeṇ, aur mu'áfí páeṇ. 13 Phir us ne un se kahá; Kyá tum yih tamsíl nahíṇ samajhte? To sab tamsíloṇ ko kyúṇkar samjhoge? 14 Bonewálá kalám botá hai. 15 Jo ráh ke kanáre haiṇ, jaháṇ ki kalám boyá játá hai, yih wuh haiṇ, ki jab unhoṇ ne suná, to Shaitán fi'lfaur ákar us kalám ko jo un meṇ boyá gayá thá, uṭhá le játá hai. 16 Aur isí taraḥ jo pathrílí zamín meṇ boe gaye, yih wuh haiṇ, jo kalám ko sunkar fi'l-faur khushí se qubúl kar lete haiṇ; 17 aur apne andar jaṛ nahíṇ rakhte, balki chandroza haiṇ; ba'd us ke, jab kalám ke sabab musíbat yá zulm barpá hotá hai, to fi'lfaur ṭho-kar kháte haiṇ. 18 Aur jo jháṛiyoṇ meṇ boe gaye, wuh áur haiṇ. Yih wuh haiṇ, jinhoṇ ne kalám suná, 19 aur dunyá ká fikr aur daulat ká fareb aur áur chízoṇ ká lálach dá-khil hokar kalám ko dabá detá hai, aur wuh bephal rah játá hai. 20 Aur jo achchhí zamín meṇ boe gaye, yih wuh haiṇ, jo kalám ko sunte aur qubúl karte aur phal láte haiṇ, koí tís guná, koí sáṭh guná, koí sau guná.

21 Aur us ne un se kahá; Kyá chirág is liye láyá játá hai, ki pai-máne yá palang ke tale rakkhá jáe? kyá is liye nahíṇ, ki chirágdán par rakkhá jáe? 22 Kyúṇki koí chíz chhipí nahíṇ, magar is liye ki záhir ho jáe; aur poshída nahíṇ húí, magar is liye ki zuhúr meṇ áe. 23 Agar kisí ke sunne ke kán hoṇ, to sun le. 24 Phir us ne un se kahá; Khabardár raho, ki kyá sunte ho; jis paimáne se tum nápte ho, usí se tumháre wáste nápá jáegá, aur tumheṇ ziyáda diyá jáegá. 25 Kyúṇki jis ke pás hai, use diyá jáegá; aur jis ke pás nahíṇ hai, us se wuh bhí jo us ke pás hai, le liyá jáegá.

26 Aur us ne kahá; Khudá kí bádsháhat aisí hai, jaise koí ádmí zamín men bíj dále; 27 aur rát ko soe aur din ko jáge, aur wuh bíj is tarah uge aur baṛhe ki wuh na jáne. 28 Zamín áp se áp phal látí hai, pahle pattí, phir bálen, ba'd us ke bálon men taiyár dáne. 29 Phir jab anáj pak chuká, to wuh fi'lfaur daránti lagátá hai, kyúnki káṭne ká waqt á pahunchá.

30 Phir us ne kahá, ki Ham Khudá kí bádsháhat ko kis se tashbíh den, aur kis tamsíl men use bayán karen? 31 Wuh rái ke dáne kí mánind hai; ki jab zamín men boyá játá hai, to zamín ke sab bíjon se chhoṭá hotá hai; 32 magar jab bo diyá gayá, to ugkar sab ṭarkárion se baṛá ho játá hai, aur aisí baṛí ḍáliyán nikáltá hai, ki hawá ke parande us ke sáye men baserá kar sakte hain.

33 Aur wuh un ko is qism kí bahut sí tamsílen de dekar un kí samajh ke muwáfiq kalám sunátá thá: 34 aur bagair tamsíl ke un se kuchh na kahtá thá, lekin khalwat men apne kháss shágirdon se sab báton ke ma'ní bayán kartá thá.

35 Usí din jab shám húí, us ne un se kahá; A'o, pár chalen. 36 Aur wuh bhír ko chhoṛkar use, jis tarah wuh thá, kishtí par sáth le chale; aur us ke sáth aur bhí kishtián thín. 37 Tab baṛí ándhí chalí, aur lahren kishtí par yahán tak lagín, ki kishtí pání se bharí játí thí. 38 Aur wuh khud píchhe kí taraf gaddí par sotá thá; pas unhon ne use jagákar kahá; Ai Ustád, kyá tujhe fikr nahín, ki ham halák húe játe hain? 39 Us ne uṭhkar hawá ko ḍánṭá, aur pání se kahá; Chup rah, tham já: to hawá band ho gayí, aur baṛá amn ho gayá. 40 Phir un se kahá; Tum kyún darte ho? Ab tak ímán nahín rakhte? 41 Aur wuh niháyat dare, aur ápas men kahne lage; Pas yih kaun hai, ki hawá aur pání bhí us ká hukm mánte hain?

5 Aur wuh jhíl ke pár Girásenion ke 'iláqe men pahunche. 2 Aur jab wuh kishtí se utrá, to fi'lfaur ek ádmí jis men nápák rúh thí, qabron se nikalkar use milá. 3 Wuh qabron men rahá kartá thá, aur ab koí use zanjíron se bhí na bándh saktá thá; 4 kyúnki wuh bár bár beṛiyon aur zanjíron se bándhá gayá thá, lekin us ne zanjíron ko toṛá, aur beṛiyon ke ṭukṛe ṭukṛe kiye the, aur koí use qábú men na lá saktá thá. 5 Aur wuh hamesha rát din qabron aur paháṛon men chillátá, aur apne taín pattharon se zakhmí kartá thá. 6 Wuh Yisú' ko dúr se dekhkar dauṛá, aur use sijda kiyá, 7 aur baṛí áwáz se chillákar kahá; Ai Yisú', Khudá Ta'álá ke Beṭe, mujhe tujh se kyá kám? Tujhe Khudá kí qasam detá hún, mujhe 'azáb men na ḍál. 8 Kyúnki wuh us se kahtá thá, ki Ai nápák rúh, is ádmí men se nikal á. 9 Phir us ne us se púchhá; Terá nám kyá hai? Us ne us se kahá; Merá nám Lashkar hai, is liye ki ham bahut hain. 10 Phir us ne us kí bahut minnat kí, ki hamen is 'iláqe se báhar na bhej. 11 Aur wahán paháṛ par súaron ká ek baṛá gol char rahá thá. 12 Pas unhon ne us kí minnat karke kahá, ki Ham ko un súaron men bhej de, táki ham un ke andar jáen. 13 Pas us ne unhen ijázat dí, aur nápák rúhen nikalkar súaron ke andar gayín, aur wuh gol, jo koí do hazár ká thá, karáre par se jhapaṭkar jhíl men já paṛá, aur jhíl men ḍúb mará. 14 Aur un ke charánewálon ne bhágkar, shahr aur díhát men khabar pahunchái. 15 Pas log yih májará dekhne ko nikalkar Yisú' ke pás áe, aur jis men badrúhen, ya'ní badrúhon ká lashkar thá, us ko baiṭhe aur kapṛe pahine aur hosh men dekhkar, ḍar gaye. 16 Aur dekhnewálon ne us shakhs ká ahwál, jis men badrúhen thín, aur súaron ká májará un se bayán kiyá. 17 Wuh us kí minnat karne lage, ki Hamárí sarhadd se chalá já. 18 Aur jab wuh kishtí par chaṛhne lagá, to jis men badrúhen thín, us ne us kí minnat kí, ki main tere sáth rahún. 19 Lekin us ne use ijázat na dí, balki us se kahá, ki Apne logon ke pás apne ghar já, aur unhen khabar de, ki Khudáwand ne tere liye kaise baṛe kám kiye, aur tujh par rahm kiyá. 20 Wuh gayá, aur Dikapulis men is bát ká charchá karne lagá, ki Yisú' ne mere liye kaise baṛe kám kiye; aur sab ta'ajjub karte the.

21 Jab Yisú' phir kishtí men pár gayá, to baṛí bhíṛ us ke pás jama' húí, aur wuh jhíl ke kanáre thá.

22 Aur 'ibádatkháne ke sardáron men se ek shakhs Yáír nám áyá, aur use dekhkar us ke qadamon par girá, 23 aur yih kahkar us kí bahut minnat kí, ki Merí chhotí betí marne ko hai: tú ákar apne háth us par rakh, táki wuh achchhí ho jáe aur zinda rahe. 24 Pas wuh us ke sáth chalá; aur bahut log us ke píchhe ho liye, aur us par gire parte the.

25 Phir ek 'aurat, jis ke bárah baras se khún járí thá, 26 aur us ne bahut hakímon se barí taklíf uthái thí, aur apná sab mál kharch karke bhí use kuchh fáida na húá thá, balki ziyáda bímár ho gayí thí, 27 Yisú' ká hál sunkar, bhír men us ke píchhe se áí, aur us kí posháh ko chhúá; 28 kyúnki wuh kahtí thí, ki Agar main sirf us kí poshák hí chhú lúngí, to achchhí ho jáúngí. 29 Aur fi'lfaur us ká khún bahná band ho gayá; aur us ne apne badan men ma'lúm kiyá, ki main ne is bímárí se shifá páí. 30 Yisú' ne fi'lfaur apne men ma'lúm karke, ki mujh men se quwwat niklí, us bhír men phirkar kahá; Kis ne merí poshák chhúí? 31 Us ke shágirdon ne us se kahá; Tú dekhtá hai, ki bhír tujh par girí partí hai, phir tú kahtá hai; Mujhe kis ne chhúá? 32 Us ne cháron taraf nigáh kí, táki jis ne yih kám kiyá thá use dekhe. 33 Wuh 'aurat yih jánkar, ki mujh par kyá asar húá, dartí kánptí áí, aur us ke áge gir parí, aur sárá hál sach sach us se kah diyá. 34 Us ne us se kahá; Betí, tere ímán ne tujhe achchhá kiyá hai; salámat já, aur apní is bímárí se bachí rah.

35 Wuh yih kah hí rahá thá, ki 'ibádatkháne ke sardár ke hán se logon ne ákar kahá, ki Terí betí mar gayí; ab ustád ko kyún taklíf detá hai? 36 Jo bát wuh kah rahe the, us par Yisú' ne tawajjuh na karke, 'ibádatkháne ke sardár se kahá; Khauf na kar; faqat i'tiqád rakh. 37 Phir us ne siwá Patras aur Ya'qúb aur Ya'qúb ke bháí Yúhanná ke, âur kisí ko apne sáth chalne na diyá. 38 Aur wuh 'ibádatkháne ke sardár ke ghar men áe, aur us ne dekhá ki hullar ho rahá hai, aur log bahut ro pít rahe hain, 39 aur andar jákar un se kahá; Tum kyún gul macháte aur rote ho? larkí mar nahín gayí, balki sotí hai. 40 Wuh us par hansne lage. Lekin wuh sab ko nikálkar larkí ke mán báp ko aur apne sáthiyon ko lekar, jahán larkí parí thí andar áya, 41 aur larkí ká háth pakarkar us se kahá, Talítá qúmí; jis ká tarjuma yih hai, ki Ai larkí, main tujh se kahtá hún; Uth. 42 Wuh larkí fi'lfaur uthkar chalne phirne lagí; kyúnki wuh bárah baras kí thí. Is par log bahut hí hairán húe. 43 Phir us ne unhen takíd se hukm diyá, ki yih koí na jáne: aur farmáyá, ki use kuchh kháne ko diyá jáe.

6 Phir wahán se nikalkar wuh apne watan men áyá, aur us ke shágird us ke píchhe ho liye. 2 Jab Sabt ká din áyá, to wuh 'ibádatkháne men ta'lím dene lagá; aur bahut log sunkar hairán húe aur kahne lage, ki Yih báten is ko kahán se á gayín? aur yih kyá hikmat hai jo ise bakhshí gayí hai, aur kaise mu'jize is ke háth se záhir hote hain! 3 Kyá yih wuhí barhai nahín, jo Maryam ká betá, aur Ya'qúb aur Yoses aur Yahúdáh aur Shama'ún ká bháí hai? Aur kyá us kí bahinen yahán hamáre hán nahín? Pas unhon ne us ke sabab se thokar khái. 4 Yisú' ne un se kahá, ki Nabí apne watan aur apne rishtadáron aur apne ghar ke siwá âur kahín be'izzat nahín hotá. 5 Aur wuh koí mu'jiza wahán na dikhá saká, siwá is ke, ki thore se bímáron par háth rakhkar unhen achchhá kar diyá. 6 Aur us ne un kí bei'tiqádí par ta'ajjub kiyá.

Aur wuh cháron taraf ke gánwon men ta'lím detá phirá.

7 Aur us ne un bárah ko pás bulákar unhen do do karke bhejná shurú' kiyá; aur unhen nápák rúhon par ikhtiyár diyá; 8 aur hukm diyá, ki ráste ke liye, siwá láthí ke, kuchh na lo; na rotí, na jholí, na apne kamarband men paise; 9 magar jútiyán pahino, aur do kurte na pahino. 10 Aur us ne un se kahá; Jahán tum kisí ghar men dákhil ho, to usí men raho, jab tak wahán se rawána na ho. 11 Aur jis jagah ke log tumhen qubúl na karen, aur tumhárí na sunen, wahán se chalte waqt apne talwon kí gard jhár do, táki un par gawáhí ho. 12 Aur unhon ne rawána hokar

manádí kí, ki Tauba karo; 13 aur bahut badrúhon ko nikálá, aur bahut bímáron ko tel malkar achchhá kiyá.
14 Aur Herodes bádsháh ne us ká zikr suná, kyúnki us ká nám mashhúr ho gayá thá, aur us ne kahá, ki Yúhanná baptisma denewálá murdon men se jí uṭhá hai, is liye us se mu'jize záhir hote hain. 15 Magar ba'z kahte the, ki Eliyyáh hai, aur ba'z yih, ki Nabíon men se kisí kí mánind ek nabí hai. 16 Magar Herodes ne sunkar kahá, ki Yúhanná jis ká sir main ne kaṭwáyá, wuhí jí uṭha hai. 17 Kyúnki Herodes ne áp ádmí bhejkar Yúhanná ko pakaṛwáyá, aur apne bháí Filippus [illegible] bíwí Herodiyás ke sabab se, use [illegible]idkháne men bándh rakkhá thá, kyúnki Herodes ne us se biyáh kiyá thá, 18 aur Yúhanná ne us se kahá thá, ki Apne bháí kí bíwí rakhní tujhe rawá nahín. 19 Pas Herodiyás us se dushmaní rakhtí, aur cháhtí thí ki use qatl karáe, magar na ho saká; 20 is wáste ki Herodes Yúhanná ko rástbáz aur muqaddas ádmí jánkar us se ḍartá, aur use bacháe rakhtá thá. Aur us kí báten sunkar bahut hairán ho játá thá; magar suntá khushí se thá. 21 Aur mauqa' ke din, jab Herodes ne apní sálgirih men apne amíron aur faují sardáron, aur Galíl ke raíson kí ziyáfat kí, 22 aur usí Herodiyás kí beṭí andar áí, aur náchkar Herodes aur us ke mihmánon ko khush kiyá; to bádsháh ne us laṛkí se kahá, Jo cháhe mujh se máng, main tujhe dúngá; 23 aur us se qasam kháí, ki Jo tú mujh se mángegí, apní ádhí bádsháhat tak tujhe dúngá. 24 Aur us ne báhar jákar apní mán se kahá, ki Main kyá mángún? Wuh bolí; Yúhanná baptisma denewále ká sir. 25 Wuh fi'lfaur bádsháh ke pás jaldí se andar áí, aur us se yih 'arz kí; Main cháhtí hún, ki tú Yúhanná baptisma denewále ká sir ek thál men abhí mujhe mangwá de. 26 Bádsháh bahut gamgín húá, magar apní qasamon aur mihmánon ke sabab us se inkár karná na cháhá. 27 Pas bádsháh ne fi'lfaur ek sipáhí ko hukm dekar bhejá, ki us ká sir láe. Us ne jákar us ká sir qaidkháne men káṭá, 28 aur ek thál men rakhkar láyá aur laṛkí ko diyá, aur laṛkí ne apní mán ko diyá. 29 Phir us ke shágird sunkar áe, aur us kí lásh uṭhákar qabr men rakkhí.
30 Aur rasúlon ne Yisú' ke pás jama' hokar, jo kuchh unhon ne kiyá, aur jo kuchh sikháyá thá, sab us se bayán kiyá. 31 Us ne un se kahá; Tum áp alag wírán jagah men chale áo, aur zará árám karo: is liye ki bahut log áte játe the, aur unhen kháná kháne kí bhí fursat na miltí thí. 32 Pas wuh kishtí men baiṭhkar alag ek wírán jagah men chale gaye. 33 Aur logon ne unhen játe dekhá, aur bahuteron ne pahchan liyá, aur sáre shahron se ikaṭṭhe ho hokar paidal udhar dauṛe, aur un se pahle já pahunche. 34 Aur us ne utarkar baṛí bhíṛ dekhí, aur use un par tars áyá, kyúnki wuh un bheṛon kí mánind the, jin ká charwáhá na ho; aur wuh unhen bahut báten sikháne lagá. 35 Jab din bahut ḍhal gayá, us ke shágird us ke pás ákar kahne lage; Yih jagah wírán hai, aur din bahut ḍhal gayá hai; 36 unhen rukhsat kar, táki wuh cháron taraf kí bastiyon aur gánwon men jákar, apne liye kuchh kháne ko mol len. 37 Us ne un se jawáb men kahá; Tum hí unhen kháne ko do. Unhon ne us se kahá; Kyá ham jákar do sau dínár kí roṭiyán mol láen, aur unhen khiláen? 38 Us ne un se kahá; Tumháre pás kitní roṭiyán hain? jáo, dekho. Unhon ne daryáft karke kahá; Pánch, aur do machhliyán. 39 Us ne unhen hukm diyá, ki sab harí ghás par jamá'at jamá'at karke baiṭh jáen. 40 Pas wuh sau sau aur pachás pachás kí qatáren bándhkar baiṭh gaye. 41 Phir us ne wuh pánch roṭiyán aur do machhliyán lín, aur ásmán kí taraf dekhkar barakat cháhí, aur roṭiyán toṛkar shágirdon ko detá gayá, ki un ke áge rakkhen; aur wuh do machhliyán bhí un sab men bánṭ dín. 42 Pas wuh sab khákar ser ho gaye. 43 Aur unhon ne ṭukṛon se bárah ṭokriyán bharkar uṭháin, aur kuchh machhliyon se bhí. 44 Aur jinhon ne roṭiyán kháin, wuh pánch hazár mard the.
45 Aur fi'lfaur us ne apne shágirdon ko majbúr kiyá, ki kishtí par chaṛhkar us se pahle us pár

Baitsaidá ko chale jáen, jab tak wuh logon ko rukhsat kare. 46 Aur unhen rukhsat karke, pahár par du'á mángne gayá. 47 Aur jab shám húí, to kishtí jhíl ke bích men thí, aur wuh akelá khushkí par thá. 48 Jab us ne dekhá, ki wuh khene se bahut tang hain, kyúnki hawá un ke mukhálif thí, to rát ke pichhle pahar ke qaríb wuh jhíl par chaltá húá un ke pás áyá; aur un se áge nikal jáná cháhtá thá. 49 Lekin unhon ne use jhíl par chalte dekhkar khayál kiyá ki bhút hai, aur chillá uthe, 50 kyúnki sab use dekhkar ghabrá gaye the. Magar us ne fi'lfaur un se báten kín aur kahá; Khátir jama' rakkho: main hún; daro nahín. 51 Phir wuh kishtí par un ke pás áyá, aur hawá tham gayí: aur wuh apne dil men niháyat hairán húe; 52 is liye ki wuh rotiyon ke báre men na samjhe the, balki un ke dil sakht ho gaye the.

53 Aur wuh pár jákar Gannesarat ke 'iláqe men pahunche, aur kishtí ghát par lagáí. 54 Aur jab kishtí par se utre, to fi'lfaur log use pahchánkar 55 us sáre 'iláqe men chár-on taraf daure, aur bímáron ko chár-páiyon par dálkar, jahán jahán suná ki wuh hai, wahán wahán liye phire. 56 Aur wuh khwáh gánwon, khwáh shahron, khwáh bastiyon men jahán kahín játá thá, log bímáron ko bázáron men rakhkar us kí minnat karte the, ki wuh sirf us kí poshák ká kanára chhú len: aur jitne use chhúte the, sab achchhe ho játe the.

7 Phir Farísí aur ba'z faqíh us ke pás jama' húe; wuh Yarúshalem se áe the, 2 aur unhon ne dekhá, ki us ke ba'z shágird nápák, ya'ní bin dhoe háthon se rotí kháte hain. 3 Kyúnki Farísí aur sab Yahúdí, buzurgon kí riwáyat par qáim rahne ke sabab, jab tak apne háth khúb dho na len nahín kháte. 4 Aur bázár se ákar, jab tak gusl na kar len, nahín kháte; aur bahut sí aur báten hain, jo qáim rakhne ke liye buzurgon se unhen pahunchí hain, jaise piyálon, aur loton, aur tánbe ke bartanon ká dhoná. 5 Pas Farísíon aur faqíhon ne us se púchhá; Kyá sabab hai, ki tere shágird buzurgon kí riwáyat par nahín chalte, balki nápák háthon se rotí kháte hain. 6 Us ne un se kahá; Yasha'yáh ne tum riyákáron ke haqq men kyá khúb nubuwwat kí; jaisá ki likhá hai;

Yih ummat zabán se to merí 'izzat kartí hai,
Magar in ká dil mujh se dúr hai.
7 Aur yih befáida merí parastish karte hain,
Kyúnki ádmíon ke hukmon kí ta'lím dete hain.

8 Tum Khudá ke hukm ko tark karke ádmíon kí riwáyat ko qáim rakhte ho. 9 Aur us ne un se kahá; Tum apní riwáyat ke mánne ke liye Khudá ke hukm ko kyá khúb bátil karte ho! 10 Kyúnki Músá ne farmáyá hai ki Apne báp kí aur apní mán kí 'izzat kar; aur, Jo koí báp yá mán ko burá kahe, wuh zarúr ján se márá jáe. 11 Lekin tum kahte ho; Agar koí báp yá mán se kahe, ki Jis chíz ká tujhe mujh se fáida pahunch saktá thá, wuh qurbán, ya'ní Khudá kí nazr ho chukí, 12 to tum use phir báp yá mán kí kuchh madad karne nahín dete. 13 Yún tum Khudá ke kalám ko apní riwáyat se, jo tum ne járí kí hai, bátil kar dete ho; aur aise bahutere kám karte ho. 14 Aur wuh logon ko phir pás bulákar un se kahne lagá, ki Tum sab merí suno aur samjho. 15 Koí chíz báhar se ádmí men dákhil hokar use nápák nahín kar saktí; magar jo chízen ádmí men se nikaltí hain, wuhí ádmí ko nápák kartí hain. [16 Agar kisí ke sunne ke kán hon to sun le.] 17 Aur jab wuh bhír ke pás se ghar men gayá, to us ke shágirdon ne us se is tamsíl ke ma'ní púchhe. 18 Us ne un se kahá; Kyá tum bhí aise besamajh ho? Kyá tum nahín samajhte ki koí chíz jo báhar se ádmí ke andar játí hai, use nápák nahín kar saktí; 19 is liye ki wuh us ke dil men nahín, balki pet men játí hai, aur páekháne men nikal játí hai? Yih kahkar us ne tamám kháne kí chízon ko pák thahráyá. 20 Phir us ne kahá; Jo ádmí men se nikaltá hai, wuhí ádmí ko nápák kartá hai. 21 Kyúnki andar se, ya'ní ádmí ke dil se, bure khayál, harámkárián, 22 choriyán, khúnrezián, zinákárián, lálach, badián, makr, shahwatparastí, badnazarí, badgoí, shekhí, bewuqúfí nikaltí hai; 23 yih sab burí báten andar se nikalkar ádmí ko nápák kartí hain.

24 Phir wahán se uṭhkar Súr aur Saidá kí sarhaddon men gayá. Aur ek ghar men dákhil húá, aur na cháhtá thá, ki koí jáne; magar poshída na rah saká; 25 balki fi'lfaur ek 'aurat jis kí chhoṭí beṭí men nápák rúh thí, us kí ḳhabar sunkar áí, aur us ke qadamon par girí. 26 Yih 'aurat Yúnání thí, aur qaum kí Súrufiníkí. Us ne us se darḳhwást kí, ki badrúh ko merí beṭí men se nikál. 27 Us ne us se kahá, ki Pahle laṛkon ko ser hone de, kyúnki laṛkon kí roṭí lekar kutton ko ḍál deni achchhí nahín. 28 Us ne jawáb men kahá; Hán, Ḳhudáwand; kutte bhí mez ke tale laṛkon kí roṭí ke ṭukṛon men se kháte hain. 29 Us ne us se kahá; Is kalám ke sabab já; badrúh terí beṭí se nikal gayí hai; 30 aur us ne apne ghar men jákar dekhá, ki laṛkí palang par paṛí hai, aur badrúh nikal gayí hai.

31 Aur wuh phir Súr kí sarhaddon se nikalkar Saidá kí ráh se Dikapulis kí sarhaddon men hotá húá Galíl kí jhíl par pahunchá. 32 Aur logon ne ek bahre ko jo haklá bhí thá, us ke pás lákar us kí minnat kí, ki apná háth us par rakh. 33 Wuh us ko bhíṛ men se alag le gayá, aur apní ungliyán us ke kánon men ḍálín, aur thúkkar us kí zabán chhúí, 34 aur ásmán kí taraf nazar karke ek áh bharí, aur us se kahá; Iffattah, ya'ní Khul já. 35 Aur us ke kán khul gaye, aur us kí zabán kí girih khul gayí, aur wuh sáf bolne lagá. 36 Aur us ne unhen hukm diyá, ki Kisí se na kahná; lekin jitná wuh un ko hukm detá rahá, utná hí ziyáda wuh charchá karte rahe. 37 Aur unhon ne niháyat hí hairán hokar kahá; Jo kuchh us ne kiyá, sab achchhá kiyá; wuh bahron ko sunne kí, aur gúngon ko bolne kí táqat detá hai.

8 Un dinon men, jab phir baṛí bhíṛ jama' húí, aur un ke pás kuchh kháne ko na thá, to us ne apne shágirdon ko pás bulákar un se kahá; 2 Mujhe is bhíṛ par tars átá hai, kyúnki yih tín din se barábar mere sáth rahí hai, aur in ke pás kuchh kháne ko nahín: 3 agar main inhen bhúká ghar ko ruḳhsat karún, to ráh men thakkar rah jáenge; aur ba'z in men se dúr ke hain. 4 Us ke shágirdon ne use jawáb diyá, ki Is biyábán men kahán se koí itní roṭiyán láe ki inhen ser kar sake? 5 Us ne un se púchhá, ki Tumháre pás kitní roṭiyán hain? Wuh bole, Sát. 6 Phir us ne logon ko hukm diyá, ki zamín par baiṭh jáen: aur us ne wuh sát roṭiyán lín, aur shukr karke toṛín, aur apne shágirdon ko detá gayá ki un ke áge rakkhen; aur unhon ne logon ke áge rakh dín. 7 Aur un ke pás thoṛí sí chhoṭí machhliyán thín: us ne un par barakat cháhkar kahá, ki Yih bhí un ke áge rakh do. 8 Pas wuh khákar ser húe; aur bache húe ṭukṛon ke sát ṭokre uṭháe. 9 Aur log chár hazár ke qaríb the; phir us ne unhen ruḳhsat kiya. 10 Aur wuh fi'lfaur apne shágirdon ke sáth kishtí men baiṭhkar Dalmanúta ke 'iláqe men gayá.

11 Phir Farísí nikalkar us se bahs karne lage, aur use ázmáne ke liye us se koí ásmání nishán talab kiyá. 12 Us ne apní rúh men áh khenchkar kahá; Is zamáne ke log kyún nishán talab karte hain? Main tum se sach kahtá hún, ki is zamáne ke logon ko koí nishán diyá na jáegá. 13 Aur wuh unhen chhoṛkar phir kishtí men baiṭhá, aur pár chalá gayá.

14 Aur wuh roṭí lení bhúl gaye the; aur kishtí men un ke pás ek se ziyáda roṭí na thí. 15 Aur us ne unhen yih hukm diyá, ki Ḳhabardár, Farísíon ke ḳhamír aur Herodes ke ḳhamír se hoshyár rahná. 16 Wuh ápas men charchá karne aur kahne lage, ki Hamáre pás roṭí nahín. 17 Magar Yisú' ne yih ma'lúm karke un se kahá; Tum kyún charchá karte ho, ki hamáre pás roṭí nahín? kyá ab tak nahín jánte, aur nahín samajhte? kyá tumhárá dil saḳht ho gayá hai? 18 Ánkhen hain, aur tum dekhte nahín? kán hain, aur sunte nahín? aur kyá tumhen yád nahín? 19 Jis waqt main ne wuh pánch roṭiyán pánch hazár ke liye toṛín, to tum ne kitní ṭokriyán ṭukṛon se bharí húí uṭháín? Unhon ne us se kahá; Bárah. 20 Aur jis waqt sát roṭiyán chár hazár ke liye toṛín, to tum ne kitne ṭokre ṭukṛon se bhare húe uṭháe? Unhon ne us se kahá; Sát. 21 Us ne un se kahá; Kyá tum ab tak nahín samajhte?

22 Phir wuh Baitsaidá men áe. Aur log ek andhe ko us ke pás láe, aur us kí minnat kí, ki use chhúe. 23 Wuh us andhe ká háth pakaṛkar use gánw se báhar le gayá; aur us kí ánkhon men thúkkar apne háth us par rakkhe, aur us se púchhá; Kyá tú kuchh dekhtá hai? 24 Us ne nazar uṭhákar kahá; Main ádmíon ko dekhtá hún; kyúnki wuh mujhe chalte húe aise dikhái dete hain, jaise darakht. 25 Phir us ne dobára us kí ánkhon par apne háth rakkhe, aur us ne gaur se nazar kí, aur achchhá ho gayá, aur sárí chízen sáf sáf dekhne lagá. 26 Phir us ne yih kahkar us ko us ke ghar kí taraf rawána kiyá, ki Is gánw ke andar qadam bhí na rakhná.

27 Phir Yisú' aur us ke shágird Qaisariya Filippí ke gánwon men chale gaye: aur ráh men us ne apne shágirdon se yih púchhá, ki Log mujhe kyá kahte hain? 28 Unhon ne yih jawáb diyá, ki Yúhanná baptisma denewálá; aur ba'z; Eliyyáh; aur ba'z; Nabíon men se koí. 29 Us ne un se púchhá; Lekin tum mujhe kyá kahte ho? Patras ne jawáb men us se kahá; Tú Masíh hai. 30 Phir us ne unhen tákíd kí, ki merí bábat kisí se yih na kahná. 31 Phir wuh unhen ta'lím dene lagá, ki Zarúr hai ki Ibn i A'dam bahut dukh uṭháe aur buzurg aur sardár káhin aur faqíh use radd karen, aur wuh qatl kiyá jáe, aur tín din ke ba'd jí uṭhe. 32 Aur us ne yih bát sáf sáf kahí. Patras use alag le jákar use malámat karne lagá. 33 Magar us ne phirke, aur apne shágirdon par nigáh karke Patras ko malámat kiyá, aur kahá; Ai Shaitán, mere sámne se dúr ho, kyúnki tú Khudá kí báton ká nahín, balki ádmíon kí báton ká khayál rakhtá hai. 34 Phir us ne bhíṛ ko apne shágirdon samet pás bulákar un se kahá; Agar koí mere píchhe áná cháhe, to apní khudí se inkár kare, aur apní salíb uṭháe, aur mere píchhe ho le. 35 Kyúnki jo koí apní ján bacháni cháhe wuh use khoegá, aur jo koí merí aur Injíl ke wáste apní ján khoegá, wuh use bacháegá. 36 Aur ádmí agar sárí dunyá ko hásil kare aur apní ján ká nuqsán uṭháe to use kyá fáida hogá? 37 Aur ádmí apní ján ke badle kyá de? 38 Kyúnki jo koí is zinákár aur khatákár qaum men mujh se aur merí báton se sharmáegá, Ibn i A'dam bhí, jab apne Báp ke jalál men pák firishton ke sáth áegá, to us se sharmáegá.

9 Aur us ne un se kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki Jo yahán khaṛe hain, un men se ba'z aise hain, ki jab tak Khudá kí bádsháhat ko qudrat ke sáth áyá húá na dekh len, maut ká maza hargiz na chakkhenge.

2 Chha din ke ba'd Yisú' ne Patras aur Ya'qúb aur Yúhanná ko hamráh liyá, aur unhen alag ek únche paháṛ par akele men le gayá; aur un ke sámne us kí súrat badal gayí: 3 aur us kí poshák aisí núrání aur niháyat safed ho gayí, ki dunyá men koí dhobí waisí safed nahín kar saktá. 4 Aur Eliyyáh Músá ke sáth unhen dikhái diyá; aur wuh Yisú' se báten karte the. 5 Patras ne Yisú' se kahá; Rabbí, hamárá yahán rahná achchhá hai: pas ham tín ḍere banáen; ek tere liye, ek Músá ke liye, ek Eliyyáh ke liye. 6 Kyúnki wuh na jántá thá, kí kyá jawáb de; is liye ki wuh bahut ḍar gaye the. 7 Phir ek bádal ne un par sáya kar liyá, aur us bádal men se áwáz áí, ki Yih merá piyárá Beṭá hai; is kí suno. 8 Aur unhon ne yakáyak jo cháron taraf nazar kí, to Yisú' ke siwá áur kisí ko apne sáth phir na dekhá.

9 Jab wuh paháṛ se utarte the, to us ne unhen hukm diyá, ki Jab tak Ibn i A'dam murdon men se jí na uṭhe, jo kuchh tum ne dekhá hai, kisí se na kahná. 10 Unhon ne us kalám ko yád rakkhá; aur wuh ápas men bahs karte the, ki murdon men se jí uṭhne ke kyá ma'ní hain? 11 Phir unhon ne us se yih púchhá, ki Faqíh kyúnkar kahte hain, ki Eliyyáh ká pahle áná zarúr hai? 12 Us ne un se kahá, ki Eliyyáh albatta pahle ákar sab kuchh bahál karegá; magar kyá wajh hai ki Ibn i A'dam ke haqq men likhá hai, ki wuh bahut se dukh uṭháegá, aur haqír kiyá jáegá? 13 Lekin main tum se kahtá hún, ki Eliyyáh to á chuká, aur jaisá us ke haqq men likhá húá hai, unhon ne jo kuchh cháhá us ke sáth kiyá.

14 Aur jab wuh shágirdon ke pás

áe, to dekhá ki un ke chároṉ taraf baṛí bhíṛ hai, aur faqíh un se bahs kar rahe haiṉ. 15 Aur fi'lfaur sárí bhíṛ use dekhkar niháyat hairán húí, aur us kí taraf dauṛkar use salám karne lagí. 16 Us ne un se púchhá; Tum un se kyá bahs karte ho? 17 Aur bhíṛ meṉ se ek ne use jawáb diyá, ki Ai ustád, maiṉ apne beṭe ko, jis meṉ gúṉgí rúh hai, tere pás láyá thá: 18 wuh jaháṉ use pakaṛtí hai, paṭak detí hai: aur wuh kaf bhar látá, aur dáṉt pístá, aur súkhtá játá hai: aur maiṉ ne tere shágirdoṉ se kahá thá ki wuh use nikál deṉ, magar wuh na nikál sake. 19 Us ne jawáb meṉ un se kahá: Ai bei'tiqád qaum, maiṉ kab tak tumháre sáth rahúṉgá? kab tak tumhárí bardásht karúṉgá? use mere pás láo. 20 Pas wuh use us ke pás láe: aur jab us ne use dekhá, to fi'lfaur rúh ne use maroṛá; aur wuh zamín par girá, aur kaf bhar lákar loṭne lagá. 21 Us ne us ke báp se púchhá; Yih is ko kitní muddat se hai? Wuh bolá, Bachpan se: 22 aur us ne aksar use ág meṉ aur aksar pání meṉ ḍálá, táki use halák kare: lekin agar tú kuchh kar saktá hai, to ham par tars khákar hamárí madad kar. 23 Yisú' ne us se kahá; Kyá! Agar tú kar saktá hai! Jo i'tiqád rakhtá hai, us ke liye sab kuchh ho saktá hai. 24 Fi'lfaur us laṛke ká báp chillákar bolá; Maiṉ i'tiqád rakhtá húṉ, tú merí bei'tiqádí ká 'iláj kar. 25 Jab Yisú' ne dekhá, ki log dauṛ dauṛkar jama' ho rahe haiṉ, to us nápák rúh ko jhiṛakkar us se kahá; Ai gúṉgí bahrí rúh, maiṉ tujhe hukm kartá húṉ, is meṉ se nikal á, aur is meṉ phir kabhí dákhil na ho. 26 Wuh chillákar, aur use bahut maroṛkar, nikal áí: aur wuh murda sá ho gayá, aisá ki aksaroṉ ne kahá, ki Wuh mar gayá. 27 Magar Yisú' ne us ká háth pakaṛkar use uṭháyá, aur wuh uṭh khaṛá húá. 28 Jab wuh ghar meṉ áyá, to us ke shágirdoṉ ne alag us se púchhá, ki Ham use kyúṉ na nikál sake? 29 Us ne un se kahá, ki Yih qism du'á ke siwá kisí aur tarah nahíṉ nikal saktí.

30 Phir waháṉ se rawána húe, aur Galíl meṉ hokar guzre, aur wuh na cháhtá thá, ki koí jáne; 31 is liye ki wuh apne shágirdoṉ ko ta'lím detá aur un se kahtá thá, ki Ibn i A'dam ádmíoṉ ke háth hawále kiyá jáegá, aur wuh use qatl kareṉge, aur wuh qatl hone ke tín din ba'd jí uṭhegá. 32 Lekin wuh is bát ko samajhte na the, aur us se púchhte húe ḍarte the.

33 Phir wuh Kafarnahúm meṉ áe; aur jab wuh ghar meṉ thá, to us ne un se púchhá, ki Tum ráh meṉ kyá bahs karte the? 34 Wuh chup rahe; kyúṉki unhoṉ ne ráh meṉ ek dúsre se yih bahs kí thí, ki baṛá kaun hai. 35 Phir us ne baiṭhkar un bárah ko buláyá aur un se kahá, ki Agar koí awwal honá cháhe, to wuh sab meṉ pichhlá aur sab ká khádim bane. 36 Aur ek bachche ko lekar, un ke bích meṉ khaṛá kiyá; phir use god meṉ lekar un se kahá; 37 Jo koí mere nám par aise bachchoṉ meṉ se ek ko qubúl kartá hai, wuh mujhe qubúl kartá hai; aur jo koí mujhe qubúl kartá hai, wuh mujhe nahíṉ, balki use jis ne mujhe bhejá hai qubúl kartá hai.

38 Yúhanná ne us se kahá, Ai ustád, ham ne ek shakhs ko tere nám se badrúhoṉ ko nikálte dekhá, aur ham use mana' karne lage, kyúṉki wuh hamárí pairawí nahíṉ kartá thá. 39 Lekin Yisú' ne kahá; Use mana' na karná; kyúṉki aisá koí nahíṉ jo mere nám se mu'jiza dikháe, aur mujhe jald burá kah sake; 40 is liye ki jo hamáre khiláf nahíṉ, wuh hamárí taraf hai. 41 Aur jo koí ek piyála pání tumheṉ is liye piláe ki tum Masíh ke ho, maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki wuh apná ajr hargiz na khoegá. 42 Aur jo koí in chhoṭoṉ meṉ se jo mujh par ímán láe haiṉ kisí ko ṭhokar khiláe, us ke liye yih bihtar hai, ki ek baṛí chakkí ká páṭ us ke gale meṉ laṭkáyá jáe, aur wuh samundar meṉ pheṉk diyá jáe. 43 Aur agar terá háth tujhe ṭhokar khiláe, to use káṭ ḍál; ṭuṉḍá hokar zindagí meṉ dákhil honá tere liye is se bihtar hai, ki do háth hote jahannam ke bích us ág meṉ jáe jo kabhí bujhne kí nahíṉ; [44 jaháṉ un ká kíṛá nahíṉ martá, aur ág nahíṉ bujhtí.] 45 Aur agar terá páṉw tujhe ṭhokar khiláe, use káṭ ḍál; laṉgṛá hokar zindagí meṉ dákhil honá tere liye is se bihtar hai, ki do páṉw hote jahannam meṉ ḍálá jáe; [46 jaháṉ un ká kíṛá nahíṉ martá,

aur ág nahín bujhtí.] 47 Aur agar terí áṉkh tujhe ṭhokar khiláe, to use nikál dál; káná hokar Ḳhudá kí bádsháhat meṉ dáḳhil honá tere liye is se bihtar hai, ki do áṉkheṉ hote jahannam meṉ ḍálá jáe, 48 jaháṉ un ká kíṛá nahíṉ martá, aur ág nahíṉ bujhtí.' 49 Kyúṉki har shaḳhs ág se namkín kiyá jáegá, [aur har ek qurbání namak se namkín kí jáegí.] 50 Namak achchhá hai; lekin agar namak kí namkíní játí rahe, to us ko kis chíz se mazadár karoge? Apne meṉ namak rakkho, aur ek dúsre ke sáth mel miláp se raho.

10 Phir wuh waháṉ se uṭhkar Yahúdiya kí sarhaddoṉ meṉ aur Yardan ke pár áyá; aur bhíṛ us ke pás phir jama' ho gayí, aur wuh apne dastúr ke muwáfiq phir unheṉ ta'lím dene lagá. 2 Aur Farísíoṉ ne pás ákar us ke ázmáne ke wáste us se púchhá; Kyá yih rawá hai, ki mard apní bíwí ko chhoṛ de? 3 Us ne un se jawáb meṉ kahá, ki Músá ne tumheṉ kyá hukm diyá hai? 4 Wuh bole; Músá ne to ijázat dí hai, ki taláqnáma likhkar chhoṛ deṉ. 5 Magar Yisú' ne un se kahá, ki Us ne tumhárí saḳhtdilí ke sabab tumháre liye yih hukm likhá thá. 6 Lekin ḳhilqat ke shurú' se, Us ne unheṉ mard aur 'aurat banáyá. 7 Is sabab se mard apne báp se aur máṉ se judá hokar apní bíwí ke sáth rahegá, 8 aur wuh aur us kí bíwí donoṉ ek jism honge: pas wuh do nahíṉ, balki ek jism haiṉ. 9 Is liye jise Ḳhudá ne joṛá hai, use ádmí judá na kare. 10 Aur ghar meṉ shágirdoṉ ne us se is kí bábat phir púchhá. 11 Us ne un se kahá; Jo koí apní bíwí ko chhoṛ de, aur dúsrí se biyáh kare, wuh us pahli ke barḳhiláf ziná kartá hai: 12 aur agar 'aurat apne shauhar ko chhoṛ de aur dúsre se biyáh kare, to ziná kartí hai.

13 Phir log bachchoṉ ko us ke pás láne lage, táki wuh unheṉ chhúe, magar shágirdoṉ ne un ko jhiṛká. 14 Yisú' yih dekhkar ḳhafá húá, aur un se kahá; Bachchoṉ ko mere pás áne do; unheṉ mana' na karo; kyúṉki Ḳhudá kí bádsháhat aisoṉ hí kí hai. 15 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Jo koí Ḳhudá kí bádsháhat ko bachche kí tarah qubúl na kare, wuh us meṉ hargiz dáḳhil na hogá. 16 Phir us ne unheṉ apní god meṉ liyá, aur un par háth rakhkar unheṉ barakat dí.

17 Aur jab wuh báhar nikalkar ráh meṉ já rahá thá, to ek shaḳhs us ke pás dauṛtá húá áyá, aur us ke áge ghuṭne ṭekkar us se púchhá; Ai nek ustád, maiṉ kyá karúṉ, táki hamesha kí zindagí ká wáris banúṉ? 18 Yisú' ne us se kahá; Tú mujhe kyúṉ nek kahtá hai? koí nek nahíṉ, magar ek, ya'ní Ḳhudá. 19 Tú hukmoṉ ko to jántá hai; Ḳhún na kar, Ziná na kar, Chorí na kar, Jhúṭhí gawáhí na de, Fareb dekar nuqsán na kar, Apne báp kí aur máṉ kí 'izzat kar. 20 Us ne us se kahá; Ai ustád, maiṉ ne laṛakpan se in sab par 'amal kiyá hai. 21 Yisú' ne us par nazar kí, aur use us par piyár áyá, aur us se kahá; Ek bát kí tujh meṉ kamí hai: já, jo kuchh terá hai bechkar ġaríboṉ ko de, tujhe ásmán par ḳhazána milegá: aur ákar mere píchhe ho le. 22 Is bát se us ke chihre par udásí chhá gayí, aur wuh ġamgín hokar chalá gayá: kyúṉki baṛá máldár thá.

23 Phir Yisú' ne chároṉ taraf nazar karke apne shágirdoṉ se kahá, ki Daulatmandoṉ ká Ḳhudá kí bádsháhat meṉ dáḳhil honá kaisá mushkil hai! 24 Shágird us kí bátoṉ se hairán húe. Yisú' ne phir jawáb meṉ un se kahá; Bachcho, jo log daulat par bharosá rakhte haiṉ, un ke liye Ḳhudá kí bádsháhat meṉ dáḳhil honá kyá hí mushkil hai! 25 Úṉṭ ká súí ke náke meṉ se nikal jáná is se ásán hai, ki daulatmand Ḳhudá kí bádsháhat meṉ dáḳhil ho. 26 Wuh niháyat hí hairán hokar us se kahne lage; Phir kaun naját pá saktá hai? 27 Yisú' ne un kí taraf nazar karke kahá; Yih ádmíoṉ se to nahíṉ ho saktá, lekin Ḳhudá se ho saktá hai: kyúṉki Ḳhudá se sab kuchh ho saktá hai. 28 Patras us se kahne lagá; Dekh, ham ne to sab kuchh chhoṛ diyá, aur tere píchhe ho liye haiṉ. 29 Yisú' ne kahá; Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Aisá koí nahíṉ, jis ne ghar, yá bháiyoṉ, yá bahinoṉ, yá máṉ, yá báp, yá bachchoṉ, yá khetoṉ ko, mere aur Injíl ke wáste chhoṛ diyá ho, 30 aur ab is zamáne meṉ sau guná na páe; ghar, aur bháí, aur bahineṉ, aur máeṉ, aur bachche, aur khet,

magar zulm ke sáth; aur ánewále 'álam men hamesha kí zindagí. 31 Lekin bahut se awwal ákhir ho jáenge, aur ákhir awwal.

32 Aur wuh Yarúshalem ko játe húe ráste men the, aur Yisú' un ke áge áge já rahá thá: wuh hairán hone lage; aur jo píchhe píchhe chalte the darne lage. Pas us ne phir un bárah ko sáth lekar un se wuh báten kahní shurú' kín, jo us par wáqi' honewálí thín, 33 ki Dekho, ham Yarúshalem ko játe hain; aur Ibn i A'dam sardár káhinon aur faqíhon ke hawále kiyá jáegá; aur wuh us ke qatl ká hukm denge, aur use gairqaumon ke hawále karenge; 34 aur wuh use ṭhaṭṭhon men uṛáenge, aur us par thúkenge, aur use koṛe márenge, aur qatl karenge; aur tín din ke ba'd wuh jí uṭhegá.

35 Tab Zabdí ke beṭon Ya'qúb aur Yúhanná ne us ke pás ákar us se kahá; Ai ustád, ham cháhte hain, ki jo kuchh ham tujh se darkhwást karen tú hamáre liye kare. 36 Us ne un se kahá; Tum kyá cháhte ho, ki main tumháre liye karún? 37 Unhon ne us se kahá; Hamáre liye yih kar, ki tere jalál men ham men se ek terí dahiní, aur ek terí báin taraf, baiṭhe. 38 Yisú' ne un se kahá; Tum nahín jánte, ki kyá mángte ho. Jo piyála main píne ko hún, kyá tum pí sakte ho? aur jo baptisma main lene ko hún, tum le sakte ho? 39 Unhon ne us se kahá; Ham se ho saktá hai. Yisú' ne un se kahá; Jo piyála main píne ko hún, tum pioge: aur jo baptisma main lene ko hún, tum le loge; 40 lekin apní dahiní yá báin taraf kisí ko biṭhá dená merá kám nahín: magar jin ke liye taiyár kiyá gayá, unhín ke liye hai. 41 Aur jab un dason ne yih suná, to Ya'qúb aur Yúhanná se khafá hone lage. 42 Magar Yisú' ne unhen pás bulákar un se kahá; Tum jánte ho, ki jo gairqaumon ke sardár samjhe játe hain, wuh un par hukúmat chaláte hain; aur un ke amír un par ikhtiyár jatáte hain. 43 Magar tum men aisá nahín hai: balki jo tum men baṛá honá cháhe, wuh tumhárá khádim bane: 44 aur jo tum men awwal honá cháhe, wuh sab ká gulám bane. 45 Kyúnki Ibn i A'dam bhí is liye nahín áyá ki khidmat le, balki khidmat kare, aur apní ján bahuteron ke badle fidye men de.

46 Aur wuh Yarího men áe, aur jab wuh aur us ke shágird aur ek baṛí bhíṛ Yarího se nikaltí thí, to Timáí ká beṭá Bar Timáí, ek andhá faqír ráh ke kanáre baiṭhá húá thá. 47 Aur yih sunkar ki Yisú' Násarí hai, chillá chillákar kahne lagá; Ai Ibn i Dáúd, ai Yisú', mujh par rahm kar. 48 Aur bahuton ne use ḍánṭá, ki chup rahe: magar wuh aur bhí ziyáda chilláyá, ki Ai Ibn i Dáúd, mujh par rahm kar. 49 Yisú' ne khaṛe hokar kahá; Use buláo. Pas unhon ne us andhe ko yih kahkar buláyá, ki Khátir jama' rakh: uṭh, wuh tujhe bulátá hai. 50 Wuh apná kapṛá phenkkar uchhal paṛá, aur Yisú' ke pás áyá. 51 Yisú' ne us se kahá; Tú kyá cháhtá hai, ki main tere liye karún? Andhe ne us se kahá; Ai Rabbúní, yih ki main biná ho jáún. 52 Yisú' ne us se kahá; Já, tere ímán ne tujhe achchhá kar diyá. Wuh fi'lfaur biná ho gayá, aur ráh men us ke píchhe ho liyá.

11 Jab wuh Yarúshalem ke nazdík Zaitún ke pahár par Baitfage aur Bait'aniyyáh ke pás áe, to us ne apne shágirdon men se do ko bhejá, 2 aur un se kahá, ki Apne sámne ke gánw men jáo, aur us men dákhil hote hí ek gadhí ká bachcha bandhá húá tumhen milegá, jis par koí ádmí ab tak sawár nahín húá; use khol láo. 3 Aur agar koí tum se kahe, ki Tum yih kyún karte ho? to kahná, ki Khudáwand ko darkár hai; wuh fi'lfaur use yahín wápas bhej degá. 4 Pas wuh gaye, aur bachche ko darwáze ke nazdík báhar chauk men bandhá húá páyá, aur use kholne lage. 5 Magar jo log wahán khaṛe the, un men se ba'z ne un se kahá; Yih kyá karte ho, ki gadhí ká bachcha kholte ho? 6 Unhon ne jaisá Yisú' ne kahá thá, waisá un se kah diyá: phir unhon ne un ko jáne diyá. 7 Pas wuh gadhí ke bachche ko Yisú' ke pás láe, aur apne kapṛe us par ḍál diye; aur wuh us par sawár ho gayá. 8 Aur bahut logon ne apne kapṛe ráh men bichhá diye, auron ne kheton men se ḍáliyán káṭke phailá dín. 9 Aur jo us ke áge áge játe aur píchhe píchhe chale áte the, pukár pukárkar kahte játe the, ki Hosha'ná; mubárak

hai wuh jo Khudáwand ke nám par átá hai; 10 mubárak hai hamáre báp Dáúd kí bádsháhat jo á rahí hai: 'álam i bálá par Hosha'ná.

11 Aur wuh Yarúshalem men dákhil hokar haikal men áyá; aur cháron taraf sab chízen muláhaza karke, un bárah ke sáth Bait'aniyyáh ko gayá, kyúnki shám ká waqt ho gayá thá.

12 Dúsre din, jab wuh Bait'aniyyáh se nikle, us ko bhúk lagí. 13 Aur dúr se anjír ká ek darakht, jis men patte the, dekhkar gayá, ki sháyad us men kuchh páe: magar jab us ke pás pahunchá, to patton ke siwá kuchh na páyá; kyúnki anjír ká mausim na thá. 14 Us ne us se kahá; A'yanda koí tujh se kabhí phal na kháe. Aur us ke shágirdon ne suná.

15 Phir wuh Yarúshalem men áe: aur Yisú' haikal men dákhil hokar unhen jo haikal men kharíd o farokht kar rahe the báhar nikálne lagá, aur sarráfon ke takhte aur kabútar-faroshon kí chaukiyán ulat dín; 16 aur us ne kisí ko haikal men se hokar koí bartan le jáne na diyá; 17 aur apní ta'lím men un se kahá; Kyá yih nahín likhá hai, ki Merá ghar sab qaumon ke liye du'á ká ghar kahláegá? magar tum ne use dákúon kí khoh baná diyá hai. 18 Aur sardár káhin aur faqíh yih sunkar us ke halák karne ká mauqa' dhúndhne lage: kyúnki us se darte the, is liye ki sáre 'ámm log us kí ta'lím se hairán hote the.

19 Aur roz shám ko wuh shahr se báhar jáyá kartá thá.

20 Phir subh ko jab wuh udhar se guzre, to us anjír ke darakht ko jar tak súkhá húá dekhá. 21 Patras ko wuh bát yád áí aur us se kahá; Ai Rabbí, dekh, yih anjír ká darakht, jis par tú ne la'nat kí thí, súkh gayá hai. 22 Yisú' ne jawáb men un se kahá: Khudá par ímán rakkho. 23 Main tum se sach kahtá hún, ki Jo koí is pahár se kahe; Tú ukhar já, aur samundar men já par, aur apne dil men shakk na kare, balki yaqín kare, ki jo kahtá hai wuh ho jáegá, to us ke liye wuhí hogá. 24 Is liye main tum se kahtá hún, ki jo kuchh tum du'á men mángte ho, yaqín karo ki tum ko mil gayá, aur tumháre liye ho jáegá. 25 Aur jab kabhí tum khare húe du'á mángte ho, agar tumhen kisí se kuchh shikáyat ho, to use mu'áf karo; táki tumhárá Báp bhí jo ásmán par hai tumháre qusúr mu'áf kare. [26 Aur agar tum mu'áf na karoge, to tumhárá Báp jo ásmán par hai tumháre qusúr bhí mu'áf na karegá.]

27 Wuh phir Yarúshalem men áe: aur jab wuh haikal men phir rahá thá, to sardár káhin aur faqíh aur buzurg us ke pás áe, 28 aur us se kahá; Tú in kámon ko kis ikhtiyár se kartá hai? yá kis ne tujhe yih ikhtiyár diyá, ki in kámon ko kare? 29 Yisú' ne un se kahá, ki Main tum se ek bát púchhtá hún; tum jawáb do, to main tumhen batáúngá, ki in kámon ko kis ikhtiyár se kartá hún. 30 Yúhanná ká baptisma ásmán kí taraf se thá, yá insán kí taraf se? mujhe jawáb do. 31 Wuh ápas men saláh karne lage, ki Agar ham kahen, A'smán kí taraf se, to wuh kahegá; Phir tum ne kyún us ká yaqín na kiyá? 32 Aur agar kahen; Insán kí taraf se—to logon ká dar thá, is liye ki sab log wáqa'í Yúhanná ko nabí jánte the. 33 Pas unhon ne jawáb men Yisú' se kahá; Ham jánte nahín. Yisú' ne un se kahá; Main bhí tumhen nahín batátá, ki in kámon ko kis ikhtiyár se kartá hún.

12 Phir us ne un se tamsílon men báten karní shurú' kín, aur kahá; Ek shakhs ne angúrí bág lagáyá, aur us ke cháron taraf ihátá ghéra, aur hauz khodá, aur burj banáyá, aur use bágbánon ko theke par dekar pardes chalá gayá. 2 Phir phal ke mausim men us ne ek naukar ko bágbánon ke pás bhejá, táki bágbánon se bág ke phalon ká hissa le le. 3 Lekin unhon ne use pakarke pítá, aur khálí háth lautá diyá. 4 Us ne phir ek âur naukar ko un ke pás bhejá; magar unhon ne us ká sir phor diyá aur be'izzat kar dálá. 5 Phir us ne ek âur ko bhejá; unhon ne use qatl kiyá: phir âur bahuteron ko bhejá; unhon ne un men se ba'z ko pítá, aur ba'z ko qatl kiyá. 6 Ab ek báqí thá, jo us ká piyárá betá thá: us ne ákhir ko use un ke pás yih kahkar bhejá, ki Wuh mere bete ká to liház karenge. 7 Lekin un bágbánon ne ápas men kahá; Yihí

wáris hai; áo, ise qatl karen, to mírás hamárí ho jáegí. 8 Pas unhon ne use pakarke qatl kiyá, aur bág ke báhar phenk diyá. 9 Ab bág ká málik kyá karegá? Wuh áegá, aur un bágbánon ko halák karke bág auron ko de degá. 10 Kyá tum ne yih nawishta bhí nahín parhá, ki

Jis patthar ko mi'máron ne radd kiyá,
Wuhí kone ke sire ká patthar ho gayá:
11 Yih Khudáwand kí taraf se húá,
Aur hamárí nazar men 'ajíb hai?

12 Is par wuh us ke pakarne kí koshish karne lage; magar logon se dare; kyúnki wuh samajh gaye the, ki us ne yih tamsíl ham par kahí: pas use chhorkar chale gaye.

13 Phir unhon ne ba'z Farísíon aur Herodíon ko us ke pás bhejá, táki báton men us ko phansáen. 14 Aur unhon ne ákar us se kahá; Ai ustád, ham jánte hain, ki tú sachchá hai, aur kisí kí parwá nahín kartá; kyúnki tú kisí ádmí ká tarafdár nahín, balki sachchái se Khudá kí ráh kí ta'lím detá hai. 15 Pas Qaisar ko jizya dená rawá hai, yá nahín? Ham den, yá na den? Us ne un kí riyákárí ma'lúm karke un se kahá; Tum mujhe kyún ázmáte ho? Mere pás ek dínár láo, ki main dekhún. 16 Wuh le áe. Us ne un se kahá; Yih súrat aur nám kis ká hai? Unhon ne us se kahá, Qaisar ká. 17 Yisú' ne un se kahá; Jo Qaisar ká hai Qaisar ko, aur jo Khudá ká hai Khudá ko adá karo. Wuh us par bará ta'ajjub karne lage.

18 Phir Sadúqíon ne, jo kahte hain ki qiyámat hai hí nahín, us ke pás ákar us se yih suwál kiyá, ki 19 Ai ustád, hamáre liye Músá ne likhá hai, ki Agar kisí ká bhái beaulád mar jáe, aur us kí bíwí rah jáe, to us ká bhái us kí bíwí ko kar le, táki apne bhái ke liye nasl paidá kare. 20 Sát bhái the; pahle ne bíwí kí, aur beaulád mar gayá; 21 dúsre ne use kar liyá aur beaulád mar gayá; aur isí tarah tísre ne; 22 yahán tak ki sáton beaulád mar gaye. Sab ke píchhe 'aurat bhí mar gayí. 23 Qiyámat men yih un men se kis kí bíwí hogí? kyúnki sáton kí bíwí baní thí. 24 Yisú' ne un se kahá; Kyá tum is sabab se gumráh nahín ho, ki na kitáb i muqaddas ko jánte ho, na Khudá kí qudrat ko? 25 Kyúnki jab log murdon men se jí uthenge, to un men biyáh shádí na hogí; balki ásmán par firishton kí mánind honge. 26 Magar is báre men ki murde jí uthte hain, kyá tum ne Músá kí kitáb men Jhárí ke zikr men nahín parhá, ki Khudá ne us se kahá, ki Main Ibráhím ká Khudá, aur Izháq ká Khudá, aur Ya'qúb ká Khudá hún? 27 Wuh to murdon ká Khudá nahín, balki zindon ká hai: pas tum bare gumráh ho.

28 Aur faqíhon men se ek ne un ko bahs karte sunkar ján liyá ki us ne unhen khúb jawáb diyá hai. Wuh pás áyá aur us se púchhá, ki Sab hukmon men awwal kaun sá hai? 29 Yisú' ne jawáb diyá, ki Awwal yih hai; Ai Isráíl, sun: Khudáwand hamárá Khudá ek hí Khudáwand hai: 30 aur tú Khudáwand apne Khudá se apne sáre dil, aur apní sárí ján, aur apní sárí 'aql, aur apní sárí táqat se mahabbat rakh. 31 Dúsrá yih hai, ki Tú apne parausí se apne barábar mahabbat rakh. In se bará âur koí hukm nahín. 32 Faqíh ne us se kahá; Ai ustád, kyá khúb! tú ne sach kahá, ki wuh ek hí hai, aur us ke siwá âur koí nahín: 33 aur us se sáre dil, aur sárí 'aql, aur sárí táqat se mahabbat rakhní, aur apne parausí se apne barábar mahabbat rakhní sab sokhtaní qurbáníon aur zabíhon se barhkar hai. 34 Jab Yisú' ne dekhá, ki us ne dánái se jawáb diyá, to us se kahá; Tú Khudá kí bádsháhat se dúr nahín. Aur phir kisí ne us se suwál karne kí jur'at na kí.

35 Phir Yisú' ne haikal men ta'lím dete waqt yih kahá, ki Faqíh kyúnkar kahte hain, ki Masíh Dáúd ká betá hai? 36 Dáúd ne khud Rúhu'l Quds kí hidáyat se kahá hai, ki

Khudáwand ne mere Khudáwand se kahá;
Merí dahiní taraf baith,
Jab tak main tere dushmanon ko
tere pánwon ke níche kí chaukí
na kar dún.

37 Dáúd to áp use Khudáwand kahtá hai, phir wuh us ká betá kahán se thahrá? Aur 'ámm log khushí se us kí sunte the.

38 Phir us ne apní ta'lím men kahá, ki Faqíhon se khabardár

raho, jo lambe lambe jáme pahinkar phirná, aur bázáron men salám, 39 aur 'ibádatkhánon men a'lá darje kí kursíán, aur ziyáfaton men sadrnishíní cháhte hain; 40 aur wuh bewa 'auraton ke gharon ko dabá baithte hain, aur dikháwe ke liye namáz ko túl dete hain; inhen ziyáda sazá hogí.

41 Phir wuh haikal ke khazáne ke sámne baithá dekh rahá thá, ki log haikal ke khazáne men paise kis tarah dálte hain: aur bahutere daulatmand bahut kuchh dál rahe the. 42 Itne men ek kangál bewa ne ákar do damriyán, ya'ní ek dhelá, dálá. 43 Us ne apne shágirdon ko pás bulákar un se kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki jo haikal ke khazáne men dál rahe hain is kangál bewa ne un sab se ziyáda dálá; 44 kyúnki sabhon ne apne mál kí bahutát se dálá; magar is ne apní nádárí kí hálat men jo kuchh us ká thá, ya'ní apní sárí rozí, dál dí.

13 Jab wuh haikal se báhar já rahá thá, to us ke shágirdon men se ek ne us se kahá; Ai ustád, dekh, yih kaise kaise patthar aur kaisí kaisí 'imáraten hain! 2 Yisú' ne us se kahá; Tú in barí barí 'imáraton ko dekhtá hai? yahán kisí patthar par patthar báqí na rahegá, jo giráyá na jáe.

3 Jab wuh Zaitún ke pahár par haikal ke sámne baithá thá, to Patras aur Ya'qúb aur Yúhanná aur Andriyás ne akele men us se púchhá; 4 Hamen batá, ki yih báten kab hongí? aur jab yih sárí báten púrí hone ko hon, us waqt ká kyá nishán hai? 5 Yisú' ne un se kahná shurú' kiyá; Khabardár, koí tumhen gumráh na kar de. 6 Bahutere mere nám se áenge, aur kahenge, ki Wuh main hí hún; aur bahut se logon ko gumráh karenge. 7 Aur jab tum laráiyán, aur laráiyon kí afwáhen suno, to ghabrá na jáná: in ká wáqi' honá zarúr hai; lekin us waqt khátima na hogá. 8 Kyúnki qaum par qaum, aur bádsháhat par bádsháhat charhái karegí; jagah jagah bhaunchál áenge, aur kál parenge: yih báten musíbaton ká shurú' hí hongí.

9 Lekin tum khabardár raho; kyúnki log tumhen 'adálaton ke hawále karenge, aur tum 'ibádatkhánon men píte jáoge, aur hákimon aur bádsháhon ke áge mere sabab házir kiye jáoge, táki un ke liye gawáhí ho. 10 Aur zarúr hai ki pahle sab qaumon men Injíl kí manádí kí jáe. 11 Lekin jab tumhen le jákar hawále karen, to pahle se andesha na karná, ki ham kyá kahen; balki jo kuchh us gharí tumhen batáyá jáe, wuhí kahná; kyúnki kahnewále tum nahín ho, balki Rúhu'l Quds hai. 12 Aur bhái ko bhái aur bete ko báp qatl ke liye hawále karegá, aur bete mán báp ke barkhiláf khare hokar unhen marwá dálenge. 13 Aur mere nám ke sabab sab log tum se 'adáwat rakkhenge: magar jo ákhir tak bardásht karegá, wuh naját páegá.

14 Pas jab tum us ujárnewálí makrúh chíz ko us jagah khará húá dekho, jahán us ká khará honá rawá nahín (parhnewálá samajh le), us waqt jo Yahúdiya men hon, wuh paháron par bhág jáen; 15 jo kothe par ho, wuh apne ghar se kuchh lene ko na níche utre, na andar jáe: 16 aur jo khet men ho, wuh apná kaprá lene ko píchhe na laute. 17 Magar un par afsos hai, jo un dinon men hámila hon, aur jo dúdh pilátí hon! 18 Aur du'á mángo, ki yih járon men na ho. 19 Kyúnki wuh din aisí musíbat ke honge, ki khilqat ke shurú' se, jise Khudá ne khalq kiyá, na ab tak húí hai, na kabhí hogí. 20 Aur agar Khudáwand un dinon ko na ghatátá, to koí bashar na bachtá: magar un barguzídon kí khátir, jin ko us ne chuná hai, un dinon ko ghatáyá. 21 Aur us waqt agar koí tum se kahe, ki Dekho, Masíh yahán, yá Dekho, wahán hai, to yaqín na karná: 22 kyúnki jhúthe Masíh aur jhúthe nabí uth khare honge, aur nishán aur 'ajíb kám dikháenge; táki agar mumkin ho to barguzídon ko bhí gumráh kar den. 23 Lekin tum khabardár raho: dekho, main ne tum se sab kuchh pahle hí kah diyá hai.

24 Magar un dinon men, us musíbat ke ba'd, súraj tárík ho jáegá, aur chánd apní raushní na degá, 25 aur ásmán se sitáre girne lagenge, aur jo quwwaten ásmán men hain, wuh hiláí jáengí. 26 Aur us waqt log Ibn i A'dam ko barí qudrat

aur jalál ke sáth bádalon men áte dekhenge. 27 Us waqt wuh firishton ko bhejkar apne barguzídon ko, zamín ke sire se ásmán ke sire tak, cháron taraf se jama' karegá.

28 Ab anjír ke darakht se ek tamsíl síkho: júnhí us kí dálí narm hotí, aur patte nikalte hain, tum ján lete ho, ki garmí nazdík hai; 29 isí tarah jab tum in báton ko hote dekho, to ján lo ki wuh nazdík, balki darwáze par hai. 30 Main tum se sach kahtá hún, ki jab tak yih sab báten na ho len, yih nasl hargiz tamám na hogí. 31 A'smán aur zamín tal jáenge: lekin merí báten na talengí. 32 Lekin us din yá us gharí kí bábat koí nahín jántá, na ásmán ke firishte, na Betá, magar Báp. 33 Khabardár, jágte aur du'á mángte raho; kyúnki tum nahín jánte, ki wuh waqt kab áegá. 34 Yih us ádmí ká sá hál hai, jo pardes gayá húá hai, aur us ne ghar chhorte waqt apne naukaron ko ikhtiyár diyá, ya'ní har ek ko us ká kám batá diyá, aur darbán ko hukm diyá, ki Jágtá rah. 35 Pas jágte raho: kyúnki tum nahín jánte ki ghar ká málik kab áegá; shám ko, yá ádhí rát ko, yá murg ke báng dete waqt, yá subh ko; 36 aisá na ho ki achának ákar wuh tum ko sotá páe. 37 Aur jo main tum se kahtá hún, wuhí sab se kahtá hún, ki Jágte raho.

14 Do din ke ba'd Fasah aur 'I'd i Fatír honewálí thí: aur sardár káhin aur faqíh mauqa' dhúndh rahe the, ki use kyúnkar fareb se pakarke qatl karen; 2 kyúnki kahte the, ki 'I'd ko nahín, aisá na ho ki logon men balwá ho jáe.

3 Jab wuh Bait'aniyyáh men Shama'ún korhí ke ghar kháná kháne baithá húá thá, to ek 'aurat jatámásí ká beshqímat khális 'itr sang i marmar kí 'itrdání men láí; aur 'itrdání torke, 'itr ko us ke sir par dálá. 4 Magar ba'z apne dil men khafá hokar kahne lage; Yih 'itr kis liye zái' kiyá gayá? 5 Kyúnki yih 'itr tín sau dínár se ziyáda ko bikkar, garíbon ko diyá já saktá thá. Aur wuh use malámat karne lage. 6 Yisú' ne kahá; Use chhor do: kyún use diqq karte ho? us ne mere sáth bhaláí kí hai. 7 Kyúnki garíb gurbá to hamesha tumháre pás hain; jab cháho, un ke sáth nekí kar sakte ho; lekin main tumháre pás hamesha na rahúngá. 8 Jo kuchh wuh kar sakí, us ne kiyá; us ne dafn ke liye mere badan par pahle se 'itr malá. 9 Main tum se sach kahtá hún, ki Tamám dunyá men, jahán kahín Injíl kí manádí kí jáegí, yih bhí jo is ne kiyá is kí yádgárí men kahá jáegá.

10 Phir Yahúdáh Iskariyotí, jo un bárah men se thá, sardár káhinon ke pás chalá gayá, táki use un ke háth pakarwá de. 11 Wuh yih sunkar khush húe, aur us ko rupaye dene ká iqrár kiyá. Aur wuh mauqa' dhúndhne lagá, ki kisí tarah qábú pákar use pakarwá de.

12 'I'd i Fatír ke pahle din, ya'ní jis roz Fasah ko zabh kiyá karte the, us ke shágirdon ne us se kahá; Tú kahán cháhtá hai, ki ham jákar tere liye Fasah kháne kí taiyárí karen? 13 Us ne apne shágirdon men se do shakhs bheje, aur un se kahá; Shahr men jáo; ek shakhs pání ká ghará liye húe tumhen milegá: us ke píchhe ho lená; 14 aur jahán wuh dákhil ho, us ghar ke málik se kahná; Ustád kahtá hai, ki Merá mihmánkhána, jahán main apne shágirdon ke sáth Fasah kháún, kahán hai? 15 to wuh áp tumhen ek bará bálákhána árásta aur taiyár dikháegá: wahín hamáre liye taiyárí karná. 16 Pas shágird chale gaye, aur shahr men ákar, jaisá us ne un se kahá thá, waisá hí páyá, aur Fasah taiyár kiyá.

17 Jab shám húí, to wuh un bárah ke sáth áyá. 18 Aur jab wuh baithe khá rahe the, to Yisú' ne kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki tum men se ek, jo mere sáth khátá hai, mujhe pakarwáegá. 19 Wuh dilgír hone aur ek ek karke us se kahne lage; Kyá main hún? 20 Us ne un se kahá, ki Wuh bárah men se ek hai, jo mere sáth tabáq men háth dáltá hai. 21 Kyúnki Ibn i A'dam to, jaisá us ke haqq men likhá hai, játá hí hai; lekin us ádmí par afsos hai, jis ke wasíle se Ibn i A'dam pakarwáyá játá hai! agar wuh ádmí paidá na hotá, to us ke liye achchhá hotá.

22 Aur wuh khá hí rahe the ki us ne rotí lí, aur barakat cháhkar torí, aur unhen dí, aur kahá, ki Lo, yih

merá badan hai. 23 Phir us ne piyála lekar shukr kiyá, aur unhen diyá; aur un sabhon ne us men se piyá. 24 Aur us ne un se kahá, ki Yih 'ahd ká merá wuh khún hai, jo bahuteron ke liye baháyá játá hai. 25 Main tum se sach kahtá hún, ki Angúr ká shíra phir kabhí na píúngá, us din tak ki Khudá kí bádsháhat men nayá na píún.

26 Phir gít gáke báhar Zaitún ke pahár par gaye.

27 Aur Yisú' ne un se kahá; Tum sab thokar kháoge, kyúnki likhá hai, ki Main charwáhe ko márúngá, aur bheren parágaṇda ho jáengí. 28 Magar main apne jí uṭhne ke ba'd tum se pahle Galíl ko jáúngá. 29 Patras ne us se kahá; Go sab ṭhokar kháen, lekin main na kháúngá. 30 Yisú' ne us se kahá; Main tujh se sach kahtá hún, ki Tú áj isí rát, murg ke do bár báng dene se pahle, tín bár merá inkár karegá. 31 Lekin us ne bahut zor dekar kahá; Agar tere sáth mujhe marná bhí pare, taubhí terá inkár hargiz na karúngá. Isí tarah âur sab ne bhí kahá.

32 Phir wuh ek jagah áe jis ká nám Gatsamane thá, aur us ne apne shágirdon se kahá; Yahán baiṭhe raho, jab tak main du'á mángún. 33 Aur Patras aur Ya'qúb aur Yúhanná ko apne sáth lekar niháyat hairán aur beqarár hone lagá, 34 aur un se kahá; Merí ján niháyat gamgín hai, yahán tak ki marne kí naubat pahunch gayí hai: tum yahán ṭhahro, aur jágte raho. 35 Aur wuh thoṛá áge baṛhá, aur zamín par girke du'á mángne lagá, ki agar ho sake, to yih gharí mujh par se ṭal jáe; 36 aur kahá; Ai Abbá, ai Báp, tujh se sab kuchh ho saktá hai; is piyále ko mere pás se haṭá le: táham jo main cháhtá hún wuh nahín, balki jo tú cháhtá hai wuhí ho. 37 Phir wuh áyá, aur unhen sotá pákar Patras se kahá; Ai Shama'ún, tú sotá hai? kyá tú ek gharí bhí na jág saká? 38 Jágo aur du'á mángo, táki ázmáish men na paro: rúh to musta'idd hai, magar jism kamzor hai. 39 Wuh phir chalá gayá aur wuhí bát kahkar du'á mángí; 40 aur phir ákar unhen sotá páyá, kyúnki un kí ánkhen nínd se bharí thín; aur wuh na jánte the, ki use kyá jawáb den. 41 Phir tísrí bár ákar un se kahá; Ab sote raho aur árám karo: bas, waqt á pahunchá hai; dekho, Ibn i Ádam gunahgáron ke háth men hawále kiyá játá hai. 42 Uṭho, chalen: dekho, merá pakaṛwánewálá nazdík á pahunchá hai.

43 Wuh yih kah hí rahá thá, ki fi'lfaur Yahúdáh, jo un bárah men se thá, aur us ke sáth ek bhíṛ talwáren aur láṭhiyán liye húe sardár káhinon aur faqíhon aur buzurgon kí taraf se á pahunchí. 44 Aur us ke pakaṛwánewále ne unhen yih patá diyá thá, ki Jis ká main bosa lún, wuhí hai: use pakaṛkar hifázat se le jáná. 45 Wuh ákar fi'lfaur us ke pás gayá, aur kahá; Ai Rabbí; aur us ke bose liye. 46 Unhon ne us par háth ḍálkar use pakaṛ liyá. 47 Un men se jo pás khaṛe the, ek ne talwár khenchkar, sardár káhin ke naukar par chaláí, aur us ká kán uṛá diyá. 48 Yisú' ne un se kahá; Kyá tum talwáren aur láṭhiyán lekar mujhe ḍákú kí tarah pakaṛne nikle ho? 49 Main har roz tumháre pás haikal men ta'lím detá thá, aur tum ne mujhe nahín pakṛá: lekin yih is liye húá hai ki nawishte púre hon. 50 Is par sáre shágird use chhoṛkar bhág gaye.

51 Magar ek jawán apne nange badan par mihín chádar oṛhe húe us ke píchhe ho liyá; use logon ne pakṛá, 52 magar wuh chádar chhoṛkar nangá bhág gayá.

53 Phir wuh Yisú' ko sardár káhin ke pás le gaye: aur sab sardár káhin, aur buzurg, aur faqíh us ke hán jama' ho gaye. 54 Aur Patras fásile par us ke píchhe píchhe sardár káhin ke díwánkháne ke andar tak gayá; aur piyádon ke sáth baiṭhkar ág tápne lagá. 55 Aur sardár káhin aur sáre sadr 'adálatwále Yisú' ke már ḍálne ke wáste us ke khiláf gawáhí ḍhúnḍhne lage, magar na páí; 56 kyúnki bahuteron ne us par jhúṭhí gawáhián to dín, lekin un kí gawáhián muttafiq na thín. 57 Phir ba'z ne uṭhkar us par yih jhúṭhí gawáhí dí, ki 58 Ham ne use yih kahte suná hai, ki Main is maqdis ko jo háth se baná hai ḍháúngá, aur tín din men dúsrá banáúngá, jo háth se na baná ho. 59 Lekin is par bhí un kí gawáhí muttafiq na niklí. 60 Phir sardár

káhin ne bích men khare hokar Yisú' se púchhá, ki Tú kuchh jawáb nahín detá? yih tere khiláf kyá gawáhí dete hain? 61 Magar wuh chupká hí rahá, aur kuchh jawáb na diyá. Sardár káhin ne us se phir suwál kiyá aur kahá; Kyá tú us Sitúda ká Betá Masíh hai? 62 Yisú' ne kahá; Hán, main hún: aur tum Ibn i A'dam ko Qádir i Mutlaq kí dahiní taraf baithe, aur ásmán ke bádalon ke sáth áte dekhoge. 63 Sardár káhin ne apne kapre phárke kahá; Ab hamen gawáhon kí kyá hájat rahí? 64 Tum ne yih kufr suná: tumhárí kyá ráe hai? Un sab ne fatwá diyá, ki Wuh qatl ke láiq hai. 65 Tab ba'z us par thúkne, aur us ká munh dhánpne, aur us ke mukke márne, aur us se kahne lage, Nubuwwat kí báten suná! aur piyádon ne use tamánche már márke apne qabze men liyá.

66 Jab Patras níche sahn men thá, to sardár káhin kí laundiyon men se ek wahán áí, 67 aur Patras ko ág tápte dekhkar us par nazar kí aur kahne lagí; Tú bhí us Násarí Yisú' ke sáth thá. 68 Us ne inkár kiyá, aur kahá, ki Main to na jántá aur na samajhtá hún, ki tú kyá kahtí hai: phir wuh báhar deorhí men gayá; aur murg ne báng dí. 69 Wuh laundí use dekhkar un se jo pás khare the phir kahne lagí; Yih un men se hai. 70 Magar us ne phir inkár kiyá. Aur thorí der ba'd unhon ne jo pás khare the Patras se phir kahá; Beshakk tú un men se hai; kyúnki tú Galílí bhí hai. 71 Magar wuh la'nat karne aur qasam kháne lagá, ki Main is ádmí ko, jis ká tum zikr karte ho, nahín jántá. 72 Aur fi'lfaur dúsrí bár murg ne báng dí. Patras ko wuh bát jo Yisú' ne us se kahí thí yád áí, ki Murg ke do bár báng dene se pahle tú tín bár merá inkár karegá. Aur is par gaur karke wuh ro pará.

15 Aur fi'lfaur, subh hote hí, sardár káhinon ne buzurgon aur faqíhon aur sáre sadr 'adálatwálon samet saláh karke, Yisú' ko bándhwáyá, aur le jákar Pilátus ke hawále kiyá. 2 Aur Pilátus ne us se púchhá; Kyá tú Yahúdíon ká bádsháh hai? Us ne jawáb men us se kahá; Tú khud kahtá hai. 3 Aur sardár káhin us par bahut báton ká ilzám lagáte rahe. 4 Pilátus ne us se dobára suwál karke yih kahá; Tú kuchh jawáb nahín detá? dekh, yih tujh par kitní báton ká ilzám lagáte hain? 5 Yisú' ne phir kuchh jawáb nahín diyá; yahán tak ki Pilátus ne ta'ajjub kiyá.

6 Aur wuh 'I'd par ek qaidí ko, jis ke wáste log 'arz karte the, un kí khátir chhor diyá kartá thá. 7 Aur Bar Abbá nám ek ádmí un bágíon ke sáth qaid men pará thá, jinhon ne bagáwat men khún kiyá thá. 8 Aur bhír úpar charhkar us se 'arz karne lagí, ki Jo terá dastúr hai, wuh hamáre liye kar. 9 Pilátus ne unhen yih jawáb diyá; Kyá tum cháhte ho, ki main tumhárí khátir Yahúdíon ke bádsháh ko chhor dún? 10 Kyúnki use ma'lúm thá, ki sardár káhinon ne is ko hasad se mere hawále kiyá hai. 11 Magar sardár káhinon ne bhír ko ubhárá, táki Pilátus un kí khátir Bar Abbá hí ko chhor de. 12 Pilátus ne dobára un se kahá; Phir, jise tum Yahúdíon ká bádsháh kahte ho, us ko main kyá karún? 13 Wuh phir chilláe, ki Use salíb de. 14 Aur Pilátus ne un se kahá; Kyún, is ne kyá burái kí hai? Wuh aur bhí chilláe, ki Use salíb de. 15 Pilátus ne, logon ko khush karne ke iráde se, un ke liye Bar Abbá ko chhor diyá, aur Yisú' ko kore lagwákar hawále kiyá, táki salíb dí jáe.

16 Aur sipáhí us ko us sahn men le gaye, jo Praitoriyun kahlátá hai; aur sárí paltan ko bulá láe. 17 Aur unhon ne use argawání choga pahináyá, aur kánton ká táj banákar us ke sir par rakkhá; 18 aur use salám karne lage, ki Ai Yahúdíon ke bádsháh, ádáb! 19 Aur wuh us ke sir par sarkandá márte, aur us par thúkte, aur ghutne tek tekkar use sijda karte rahe. 20 Aur jab use thatthon men urá chuke, to us par se argawání choga utárkar usí ke kapre use pahináe; phir use salíb dene ko báhar le gaye.

21 Aur Shama'ún nám ek Kurení ádmí, Sikandar aur Rúfus ká báp, dihát se áte húe udhar se guzrá; unhon ne use begár men pakrá, ki us kí salíb utháe. 22 Aur wuh use maqám i Gulgutá par láe, jis ká tarjuma Khoprí kí jagah hai. 23 Aur

murr milí húí mai use dene lage, magar us ne na lí. 24 Aur unhon ne use salíb par chaṛháyá, aur us ke kapron par qur'a dálkar, ki kis ko kyá mile, unhen bánṭ liyá. 25 Aur pahar din chaṛhá thá, jab unhon ne us ko salíb par chaṛháyá. 26 Aur us ká ilzám likhkar us ke úpar lagá diyá gayá, ki YAHÚDION KÁ BÁDSHÁH. 27 Aur unhon ne us ke sáth do ḍákú, ek us kí dahiní, aur ek us kí báín taraf salíb par chaṛháe. [28 Tab is mazmún ká wuh nawishta, ki Wuh badkáron men giná gayá, púrá húá.] 29 Aur ráh chalnewále sir hilá hilákar us par la'n ta'n karte, aur kahte the, ki Wáh! maqdis ke ḍhánewále, aur tín din men banánewále, 30 salíb par se utarke apne taín bachá. 31 Isí tarah sardár káhin bhí, faqíhon ke sáth milke, ápas men ṭhaṭṭhe se kahte the; Is ne auron ko bach- áyá, apne taín nahín bachá saktá. 32 Isráíl ká bádsháh Masíh ab salíb par se utar áe, táki ham dekhkar ímán láen. Aur jo us ke sáth salíb par chaṛháe gaye the, wuh us par la'n ta'n karte the.

33 Jab do pahar húí, to tamám mulk men andherá chhá gayá, aur tísre pahar tak rahá. 34 Aur tísre pahar ko Yisú' baṛí áwáz se chilláyá, ki Ilohí, Ilohí, lamá shabaqtaní? jis ká tarjuma yih hai; Ai mere Khudá, ai mere Khudá, tú ne mujhe kyún chhoṛ diyá? 35 Jo pás khaṛe the, un men se ba'z ne yih sunkar kahá; Dekho, wuh Eliyyáh ko bulátá hai. 36 Aur ek ne dauṛkar isfanj ko sirke men ḍuboyá, aur sarkanḍe par rakhkar use chusáyá, aur kahá; Ṭhahar jáo, dekhen to, Eliyyáh use utárne átá hai yá nahín. 37 Phir Yisú' baṛí áwáz se chilláyá, aur dam de diyá. 38 Aur maqdis ká parda úpar se níche tak phaṭkar do ṭukṛe ho gayá. 39 Aur jo súbadár us ke sámne khaṛá thá, us ne use yún dam dete húe dekhkar kahá, ki Yih ádmí beshakk Khudá ká Beṭá thá. 40 Aur kai 'auraten dúr se dekh rahí thín: un men Maryam Magdaliní aur chhoṭe Ya'qúb aur Yoses kí mán Maryam, aur Salome thín; 41 jab wuh Galíl men thá, yih us ke píchhe ho letí aur us kí khidmat kartí thín; aur âur bhí bahut sí 'auraten thín, jo us ke sáth Yarúshalem men áí thín.

42 Jab shám ho gayí, to is liye ki Taiyárí ká din thá, jo Sabt se ek din pahle hotá hai, 43 Arimatiya ká rahnewálá Yúsuf áyá, jo 'izzatdár mushír aur khud bhí Khudá kí bádsháhat ká muntazir thá, aur jur'at se Pilátus ke pás jákar Yisú' kí lásh mángí. 44 Aur Pilátus ne ta'ajjub kiyá, ki wuh aisá jald mar gayá; aur súbadár ko bulákar us se púchhá, ki Us ko mare húe der ho gayí? 45 Jab súbadár se hál ma'lúm kar liyá, to lásh Yúsuf ko dilá dí. 46 Us ne ek mihín chádar mol lí, aur lásh ko utárkar us chádar men kafnáyá, aur ek qabr ke andar jo chaṭán men khodí gayí thí use rakkhá, aur us qabr ke munh par ek patthar luṛhká diyá. 47 Aur Maryam Magdaliní aur Yoses kí mán Maryam dekh rahí thín, ki wuh kahán rakkhá gayá hai.

16 Jab Sabt ká din guzar gayá, to Maryam Magdaliní aur Ya'qúb kí mán Maryam aur Salome ne khushbúdár chízen mol lín, táki ákar us par malen. 2 Wuh hafte ke pahle din bahut sawere, jab súraj niklá hí thá, qabr par áín. 3 Aur ápas men kahtí thín, ki Hamáre liye patthar ko qabr ke munh par se kaun luṛhkáegá? 4 Jab unhon ne nigáh kí, to dekhá ki patthar luṛhká húá hai; kyúnki wuh bahut hí baṛá thá. 5 Aur qabr ke andar jáke, unhon ne ek jawán ko safed jáma pahine húe dahiní taraf baiṭhe dekhá, aur niháyat hairán húín. 6 Us ne un se kahá, Aisí hairán na ho; tum Yisú' Násarí ko, jo maslúb húá thá, ḍhúnḍhtí ho: wuh jí uṭhá hai; yahán nahín hai; dekho, yih wuh jagah hai jahán unhon ne use rakkhá thá. 7 Lekin tum jákar us ke shágirdon aur Patras se kaho, ki Wuh tum se pahle Galíl ko jáegá; tum wahín use dekhoge, jaisá us ne tum se kahá. 8 Aur wuh nikalkar qabr se bhág gayín; kyúnki larzish aur haibat un par gálib áí thí: aur unhon ne kisí se kuchh na kahá, kyúnki ḍartí thín.

9 Hafte ke pahle roz, jab wuh sawere jí uṭhá, to pahle Maryam Magdaliní ko, jis men se us ne sát badrúhen nikálí thín, dikhái diyá.

10 Us ne jákar us ke sáthiyoṉ ko, jo mátam karte aur rote the, ḳhabar dí. 11 Aur unhoṉ ne yih sunkar, ki wuh jítá hai aur us ne use dekhá hai, yaqín na kiyá.

12 Is ke ba'd wuh dúsrí súrat meṉ un meṉ se do ko jab wuh díhát kí taraf paidal já rahe the dikhái diyá. 13 Unhoṉ ne bhí jákar báqí logoṉ ko ḳhabar dí, magar inhoṉ ne un ká bhí yaqín na kiyá.

14 Phir píchhe wuh un gyárah ko bhí, jab khháná kháne baiṭhe the, dikhái diyá, aur un kí bei'tiqádí aur saḳhtdilí par malámat kí; kyúṉki jinhoṉ ne us ke jí uṭhne ke ba'd use dekhá thá, unhoṉ ne un ká yaqín na kiyá thá. 15 Aur us ne un se kahá, ki Tum tamám dunyá meṉ jákar sárí ḳhalq ke sámne Injíl kí manádí karo. 16 Jo ímán láe aur baptisma le, wuh naját páegá: aur jo ímán na láe, wuh mujrim ṭhahráyá jáegá. 17 Aur ímán lánewáloṉ ke darmiyán yih mu'jize hoṉge: wuh mere nám se badrúhoṉ ko nikáleṉge; 18 nayí nayí zabáneṉ boleṉge; sáṉpoṉ ko uṭhá leṉge; aur agar koí halák karnewálí chíz píeṉge, unheṉ kuchh zarar na pahuṉchegá; wuh bímároṉ par háth rakkheṉge, to achchhe ho jáeṉge.

19 Ġaraz Ḳhudáwand Yisú' un se kalám karne ke ba'd ásmán par uṭháyá gayá, aur Ḳhudá kí dahiní taraf baiṭh gayá. 20 Phir unhoṉ ne nikalkar har jagah manádí kí, aur Ḳhudáwand un ke sáth kám kartá rahá, aur kalám ko, un mu'jizoṉ ke wasíle se jo sáth sáth hote the, sábit kartá rahá. A'mín.

LU'QA' KI' INJI'L

1 Chúṉki bahutoṉ ne is par kamar báṉdhí hai, ki jo báteṉ hamáre darmiyáṉ wáqi' húíṉ, un ko tartíbwár bayán kareṉ, 2 jaisá ki unhoṉ ne, jo shurú' se ḳhud dekhnewále aur kalám ke ḳhádim the, unheṉ ham ko pahuṉcháyá; 3 is liye ai mu'azzaz Thiyufilus, maiṉ ne bhí munásib jáná, ki sab bátoṉ ká silsila shurú' se ṭhík ṭhík daryáft karke unheṉ tere liye tartíb se likhúṉ, 4 táki jin bátoṉ kí tú ne ta'lím páí hai, un kí puḳhtagí tujhe ma'lúm ho jáe.

5 Yahúdiya ke bádsháh Herodes ke zamáne meṉ Abiyyáh ke faríq meṉ se Zakaryáh nám ek káhin thá, aur us kí bíwí Hárún kí aulád meṉ se thí, aur us ká nám Ilíshiba' thá. 6 Aur wuh donoṉ Ḳhudá ke huzúr rástbáz, aur Ḳhudáwand ke sáre hukmoṉ aur qánúnoṉ par be'aib chalnewále the. 7 Aur un ke aulád na thí, kyúṉki Ilíshiba' báṉjh thí, aur donoṉ 'umr rasída the.

8 Jab wuh Ḳhudá ke huzúr apne faríq kí bárí par kahánat ká kám anjám detá thá, to aisá húá 9 ki kahánat ke dastúr ke muwáfiq us ke nám ká qur'a niklá, ki Ḳhudáwand ke maqdis meṉ jákar ḳhushbú jaláe: 10 aur logoṉ kí sárí jamá'at ḳhushbú jaláte waqt báhar du'á máṉg rahí thí, 11 ki Ḳhudáwand ká firishta ḳhushbú ke mazbah kí dahiní taraf khaṛá húá us ko dikhái diyá. 12 Aur Zakaryáh dekhkar ghabráyá aur us par dahshat chhá gayí. 13 Magar firishte ne us se kahá: Ai Zakaryáh, ḳhauf na kar; kyúṉki terí du'á sun lí gayí, aur terí bíwí Ilíshiba' tere liye beṭá janegí; tú us ká nám Yúhanná rakhná. 14 Aur tujhe ḳhushí o ḳhurramí hogí, aur bahut se log us kí paidáish ke sabab ḳhush hoṉge. 15 Kyúṉki wuh Ḳhudáwand ke huzúr meṉ buzurg hogá, aur hargiz na mai na koí aur sharáb píegá, aur apní máṉ ke peṭ hí se Rúhu'l Quds se bhar jáegá, 16 aur bahut se baní Isráíl ko Ḳhudáwand kí taraf jo un ká Ḳhudá hai, pheregá. 17 Aur wuh Eliyyáh kí rúh aur quwwat meṉ us ke áge áge chalegá, ki wálidoṉ ke dil aulád kí taraf, aur náfarmánoṉ ko rástbázoṉ kí dánái par chalne kí taraf phere, aur Ḳhudá-

wand ke liye ek musta'idd qaum taiyár kare. 18 Zakaryáh ne firishte se kahá; Main is bát ko kis tarah jánún, kyúnki main búṛhá hún, aur merí bíwí 'umr rasída hai. 19 Firishte ne jawáb men us se kahá; Main Jibraíl hún, jo Ḳhudá ke huzúr khaṛá rahtá hún, aur is liye bhejá gayá hún, kí tujh se kalám karún aur tujhe in báton kí ḳhushḳhabarí dún; 20 aur dekh, jis din tak yih báten wáqi' na ho len, tú chupká rahegá, aur bol na sakegá, is liye ki tú ne merí báton ká, jo apne waqt par púrí hongí, yaqín na kiyá. 21 Aur log Zakaryáh kí ráh dekhte aur ta'ajjub karte the, ki use maqdis men kyún der lagí. 22 Jab wuh báhar áyá, to un se bol na saká. Pas unhon ne ma'lúm kiyá, ki us ne maqdis men royá dekhí hai, aur wuh un se isháre kartá thá, aur gúngá hí rahá. 23 Phir aisá húá ki jab us kí ḳhidmat ke din púre húe, wuh apne ghar gayá.

24 In dinon ke ba'd us kí bíwí Ilíshiba' hámila húí; aur us ne pánch mahíne tak apne tain yih kahke chhipáe rakkhá, ki 25 Jab Ḳhudáwand ne merí ruswáí logon men se dúr karne ke liye mujh par nazar kí, un dinon men us ne mere liye aisá kiyá.

26 Chhaṭe mahíne Jibraíl firishta Ḳhudá kí taraf se Galíl ke ek shahr men jis ká nám Násarat thá, ek kunwárí ke pás bhejá gayá, 27 jis kí mangní Dáúd ke gharáne ke ek mard Yúsuf nám se húí thí; aur us kunwárí ká nám Maryam thá. 28 Aur firishte ne us ke pás andar áke kahá; Salám tujh ko, jis par fazl húá hai! Ḳhudáwand tere sáth hai. 29 Wuh is kalám se bahut ghabrá gayí aur sochne lagí, kí yih kaisá salám hai. 30 Firishte ne us se kahá; Ai Maryam, ḳhauf na kar, kyúnkí Ḳhudá kí taraf se tujh par fazl húá hai; 31 aur dekh, tú hámila hogí aur beṭá janegí; us ká nám Yisú' rakhná. 32 Wuh buzurg hogá; aur Ḳhudá Ta'álá ká Beṭá kahláegá, aur Ḳhudáwand Ḳhudá us ke báp Dáúd ká taḳht use degá, 33 aur wuh Ya'qúb ke gharáne par abad tak bádsháhí karegá, aur us kí bádsháhí ká áḳhir na hogá. 34 Maryam ne firishte se kahá; Yih kyúnkar hogá, jis hál men ki main mard ko nahín jántí? 35 Aur firishte ne jawáb men us se kahá, ki Rúhu'l Quds tujh par názil hogá, aur Ḳhudá Ta'álá kí qudrat tujh par sáya ḍálegí, aur is sabab se wuh pákíza jo paidá honewálá hai Ḳhudá ká Beṭá kahláegá. 36 Aur dekh, terí rishtadár Ilíshiba' ke bhí buṛhápe men beṭá honewálá hai; aur ab us ko, jo bánjh kahlátí thí, chhaṭá mahína hai. 37 Kyúnki jo qaul Ḳhudá kí taraf se hai, wuh hargiz betásír na hogá. 38 Maryam ne kahá; Dekh, main Ḳhudáwand kí bandí hún; mere liye tere qaul ke muwáfiq ho. Phir firishta us ke pás se chalá gayá.

39 Un hí dinon Maryam uṭhí, aur jaldí se paháṛí mulk men Yahúdáh ke ek shahr ko gayí, 40 aur Zakaryáh ke ghar men dáḳhil hokar Ilíshiba' ko salám kiyá. 41 Aur jonhín Ilíshiba' ne Maryam ká salám suná, to aisá húá ki bachcha us ke peṭ men uchhal paṛá, aur Ilíshiba' Rúhu'l Quds se bhar gayí, 42 aur baland áwáz se pukárke bolí, ki Tú 'auraton men mubárak, aur tere peṭ ká phal mubárak hai; 43 aur mujh par yih fazl kahán se húá, ki mere Ḳhudáwand kí mán mere pás áí? 44 Kyúnki dekh, jonhín tere salám kí áwáz mere kán men pahunchí, bachcha máre ḳhushí ke mere peṭ men uchhal paṛá. 45 Aur mubárak hai wuh jo ímán láí, kyúnki jo báten Ḳhudáwand kí taraf se us se kahí gayí thín, wuh púrí hongí. 46 Phir Maryam ne kahá, ki

Merí ján Ḳhudáwand kí baṛáí kartí hai,
47 Aur merí rúh mere munjí Ḳhudá se ḳhush húí;
48 Kyúnki us ne apní bandí kí pastháli par nazar kí:
Aur dekh, ab se lekar har zamáne ke log mujh ko mubárak kahenge.
49 Kyúnki us Qádir ne mere liye baṛe baṛe kám kiye hain,
Aur us ká nám pák hai.
50 Aur us ká rahm un par jo us se ḍarte hain
Pusht dar pusht rahtá hai.
51 Us ne apne bázú se zor dikhayá;
Aur jo apne tain baṛá samajhte the un ko paráganda kiyá.
52 Us ne iḳhtiyárwálon ko taḳht se girá diyá,

Aur pasthálon ko baland kiyá.
53 Us ne bhúkon ko achchhí chízon se ser kar diyá,
Aur daulatmandon ko khálí háth lauṭá diyá.
54 Us ne apne khádim Isráíl ko sambhál liyá,
Táki apní us rahmat ko yád farmáe,
55 Jo Ibráhím aur us kí nasl par abad tak rahegí;
Jaisá us ne hamáre bápdádá se kahá thá.
56 Aur Maryam tín mahíne ke qaríb us ke sáth rahkar apne ghar ko lauṭ gayí.
57 Aur Ilíshiba' ke janne ká waqt á pahunchá, aur wuh beṭá janí. 58 Aur us ke paṛausiyon aur rishtadáron ne yih sunkar, ki Khudáwand ne us par baṛí rahmat kí, us ke sáth khushí manáí. 59 Aur áthwen din aisá húá ki wuh laṛke ká khatna karne áe, aur us ká nám us ke báp ke nám par Zakaryáh rakhne lage. 60 Magar us kí máṉ ne kahá; Nahín, balki us ká nám Yúhanná rakkhá jáe. 61 Unhon ne us se kahá, ki Tere kunbe men kisí ká yih nám nahín. 62 Aur unhon ne us ke báp ko ishára kiyá, ki Tú us ká nám kyá rakhná cháhtá hai? 63 Us ne takhtí mangáke yih likhá, kí Us ká nám Yúhanná hai; aur sab ne ta'ajjub kiyá. 64 Usí dam us ká munh aur zabán khul gayí, aur wuh bolne aur Khudá kí hamd karne lagá. 65 Aur un ke ás pás ke sab rahnewálon par dahshat chhá gayí; aur Yahúdiya ke tamám paháṛí mulk men in sab báton ká charchá phail gayá. 66 Aur sab sunnewálon ne un ko dil men sochkar kahá; To yih laṛká kaisá honewálá hai? Kyúnki Khudáwand ká háth us par thá.
67 Aur us ká báp Zakaryáh Rúhu'l Quds se bhar gayá, aur nubuwwat kí ráh se kahne lagá, ki
68 Khudáwand Isráíl ke Khudá kí hamd ho,
Kyúnki us ne apní ummat par tawajjuh karke use chhuṭkárá diyá,
69 Aur apne khádim Dáúd ke gharáne men
Hamáre liye naját ká sing nikálá;
70 (Jaisá us ne apne pák nabíon kí zabání kahá thá,
Jo ki dunyá ke shurú' se hote áe hain,)
71 Ya'ní ham ko hamáre dushmanon se, aur sab kína rakhnewálon ke háth se naját bakhshí.
72 Táki hamáre bápdádá par rahm kare,
Aur apne pák 'ahd ko yád farmáe;
73 Ya'ní us qasam ko jo us ne hamáre báp Ibráhím se kháí thí,
74 Ki wuh hamen yih 'ináyat karegá ki apne dushmanon ke háth se chhúṭkar,
75 Us ke huzúr pákízagí aur rástbází se 'umr bhar bekhauf us kí 'ibádat karen.
76 Aur ai laṛke, tú Khudá Ta'álá ká nabí kahláegá;
Kyúnki tú Khudáwand kí ráhen taiyár karne ko us ke áge áge chalegá;
77 Táki us kí ummat ko naját ká 'ilm bakhshe,
Jo un ko gunáhon kí mu'áfí se hásil ho.
78 Yih hamáre Khudá kí 'ain rahmat se hogá,
Jis ke sabab 'álam i bálá ká áftáb ham par tulú' karegá,
79 Táki un ko jo andhere aur maut ke sáye men baiṭhe hain raushní bakhshe,
Aur hamáre qadamon ko salámatí kí ráh par ḍále.
80 Aur wuh laṛká baṛhtá aur rúh men quwwat pátá gayá, aur Isráíl par záhir hone ke din tak jangalon men rahá.

2 Un dinon men aisá húá ki Qaisar Augústus kí taraf se yih hukm járí húá, ki sárí dunyá ke logon ke nám likhe jáen. 2 Yih pahlí ismnawísí Súriya ke hákim Kwiriniyus ke 'ahd men húí; 3 aur sab log nám likhwáne ke liye apne apne shahr ko gaye. 4 Pas Yúsuf bhí Galíl ke shahr Násarat se Dáúd ke shahr Baitlahm ko gayá, jo Yahúdiya men hai, is liye ki wuh Dáúd ke gharáne aur aulád se thá, 5 táki apní mangetar Maryam ke sáth, jo hámila thí, nám likhwáe. 6 Jab wuh wahán the, to aisá húá ki us ke janne ká waqt á pahunchá. 7 Aur wuh pahlauṭhá beṭá janí, aur us ko kapṛe men lapeṭkar charní

men rakkhá, kyúnki un ke wáste saráe men jagah na thí.

8 Usí 'iláqe men charwáhe the, jo rát ko maidán men rahkar apne galle kí nigahbání kar rahe the. 9 Aur Khudáwand ká firishta un ke pás á khará húá, aur Khudáwand ká jalál un ke chaugird chamká, aur wuh niháyat dar gaye. 10 Magar firishte ne un se kahá; Daro nahín; kyúnki dekho, main tumhen barí khushí kí bashárat detá hún, jo sárí ummat ke wáste hogí: 11 ki áj Dáúd ke shahr men tumháre liye ek Munjí paidá húá, ya'ní Masíh Khudáwand; 12 aur is ká tumháre liye yih patá hai, ki tum ek bachche ko kapre men liptá aur charní men pará húá páoge. 13 Aur yakáyak us firishte ke sáth ásmání lashkar kí ek guroh, Khudá kí hamd kartí aur yih kahtí záhir húí, ki

14 'A'lam i bálá par Khudá kí tamjíd ho,
Aur zamín par un ádmíon men, jin se wuh rází hai, sulh.

15 Jab firishte un ke pás se ásmán par chale gaye, to aisá húá ki charwáhon ne ápas men kahá, ki A'o, Baitlahm tak chalen, aur yih bát jo húí hai, aur jis kí Khudáwand ne ham ko khabar dí hai dekhen. 16 Pas unhon ne jaldí se jákar Maryam aur Yúsuf ko dekhá, aur us bachche ko charní men pará páyá; 17 aur unhen dekhkar wuh bát, jo us larke ke haqq men un se kahí gayí thí, mashhúr kí; 18 aur sab sunnewálon ne in báton par, jo charwáhon ne un se kahín, ta'ajjub kiyá. 19 Magar Maryam in sab báton ko apne dil men rakhkar gaur kartí rahí. 20 Aur charwáhe, jaisá un se kahá gayá thá, waisá hí sab kuchh sunkar aur dekhkar Khudá kí baráí aur hamd karte húe laut gaye.

21 Jab áth din púre húe, aur us ke khatne ká waqt áyá, to us ká nám Yisú' rakkhá gayá, jo firishte ne us ke pet men parne se pahle rakkhá thá.

22 Phir jab Músá kí sharí'at ke muwáfiq un ke pák hone ke din púre ho gaye, to wuh us ko Yarúshalem men láe, táki Khudáwand ke áge házir karen, 23 (jaisá ki Khudáwand kí sharí'at men likhá hai, ki Har ek pahlauthá Khudáwand ke liye muqaddas thahregá,) 24 aur Khudáwand kí sharí'at ke is qaul ke muwáfiq qurbání karen, ki Qumríon ká ek jorá, yá kabútar ke do bachche láo. 25 Aur dekho, Yarúshalem men Shama'ún nám ek ádmí thá, aur wuh ádmí rástbáz aur khudátars aur Isráíl kí tasallí ká muntazir thá, aur Rúhu'l-Quds us par thá. 26 Aur us ko Rúhu'l Quds se ágáhí húí thí, ki jab tak tú Khudáwand ke Masíh ko dekh na le, maut ko na dekhegá. 27 Wuh Rúh kí hidáyat se haikal men áyá, aur jis waqt mán báp us larke Yisú' ko andar láe, táki us ke liye sharí'at ke dastúr par 'amal karen, 28 to us ne use apní god men liyá, aur Khudá kí hamd karke kahá, ki

29 Ai Málik, ab tú apne gulám ko apne qaul ke muwáfiq salámatí se rukhsat detá hai;
30 Kyúnki merí ánkhon ne terí naját dekh lí hai,
31 Jo tú ne sab ummaton ke rúbarú taiyár kí hai,
32 Táki gairqaumon ko raushní denewálá núr
Aur terí ummat Isráíl ká jalál bane.

33 Aur us ká báp aur us kí mán in báton par, jo us ke haqq men kahí játí thín, ta'ajjub karte the. 34 Aur Shama'ún ne un ke liye barakat cháhí, aur us kí mán Maryam se kahá; Dekh, yih Isráíl men bahuton ke girne aur uthne ke liye, aur aisá nishán hone ke liye muqarrar húá hai, jis kí mukhálafat kí jáegí—35 balki khud terí ján bhí talwár se chhid jáegí—táki bahut logon ke dilon ke khayál khul jáen. 36 Aur A'sher ke qabíle men se Hannáh nám Fanúel kí betí ek nabiya thí; wuh bahut 'umr rasída thí, aur apne kunwárepan ke ba'd sát baras ek shauhar ke sáth guzáre the; 37 wuh chaurásí baras se bewa thí; aur haikal se judá na hotí thí, balki rát din rozon aur du'áon ke sáth 'ibádat kiyá kartí thí. 38 Aur wuh usí ghaṛí wahán ákar Khudá ká shukr karne lagí, aur un sab se jo Yarúshalem ke chhutkáre ke muntazir the us kí bábat báten karne lagí. 39 Aur jab wuh Khudáwand kí sharí'at ke muwáfiq sab kuchh kar chuke, to Galíl men apne shahr Násarat ko phir gaye.

40 Aur wuh laṛká baṛhtá aur quwwat pátá gayá, aur hikmat se ma'múr hotá gayá, aur Ḳhudá ká fazl us par thá.

41 Us ke máṉ báp har baras 'I'd i Fasah par Yarúshalem ko jáyá karte the. 42 Aur jab wuh bárah baras ká húá, to wuh 'I'd ke dastúr ke muwáfiq Yarúshalem ko gaye. 43 Jab wuh un dinoṉ ko púrá karke lauṭe, to wuh laṛká Yisú' Yarúshalem meṉ rah gayá, aur us ke máṉ báp ko ḳhabar na húí. 44 Magar yih samajhkar ki wuh qáfile meṉ hai, ek manzil nikal gaye, aur use apne rishtadároṉ aur jánpahchánoṉ meṉ ḍhúṉḍhne lage. 45 Jab na milá, to use ḍhúṉḍhte húe Yarúshalem tak wápas gaye. 46 Aur tín roz píchhe aisá húá ki unhoṉ ne use haikal meṉ ustádoṉ ke bích meṉ baiṭhe, un kí sunte aur un se suwál karte húe páyá. 47 Aur jitne us kí sun rahe the, us kí samajh aur us ke jawáboṉ se dang the. 48 Wuh use dekhkar hairán húe, aur us kí máṉ ne us se kahá; Beṭá, tú ne kyúṉ ham se aisá kiyá? Dekh, terá báp aur maiṉ kuṛhte húe tujhe ḍhúṉḍhte the. 49 Us ne un se kahá; Tum mujhe kyúṉ ḍhúṉḍhte the? Kyá tum ko ma'lúm na thá, ki mujhe apne Báp ke háṉ honá zarúr hai? 50 Magar jo bát us ne un se kahí, use wuh na samjhe. 51 Aur wuh un ke sáth rawána hokar Násarat meṉ áyá, aur un ke tábi' rahá; aur us kí máṉ ne yih sab báteṉ apne dil meṉ rakkhíṉ.

52 Aur Yisú' hikmat aur qadd o qámat meṉ, aur Ḳhudá kí aur insán kí maqbúliyat meṉ, taraqqí kartá gayá.

3 Tibiriyus Qaisar kí hukúmat ke pandrahweṉ baras, jab Puntiyus Pilátus Yahúdiya ká hákim thá, aur Herodes Galíl ká, aur us ká bháí Filippus Itúraiya aur Trakhonítis ká, aur Lisániyás Abilene ká hákim thá, 2 aur Hanná aur Káifá sardár káhin the; us waqt Ḳhudá ká kalám biyábán meṉ Zakaryáh ke beṭe Yúhanná par utrá. 3 Aur wuh Yardan ke sáre girdnawáh meṉ jákar gunáhoṉ kí mu'áfí ke liye tauba ke baptisma kí manádí karne lagá, 4 jaisá Yasha'yáh nabí ke kalám kí kitáb meṉ likhá hai, ki

Biyábán meṉ pukárnewále kí áwáz átí hai, ki
Ḳhudáwand kí ráh taiyár karo,
Us ke ráste sídhe banáo.
5 Har ek gháṭí bhar dí jáegí,
Aur har ek paháṛ aur ṭíla níchá kiyá jáegá;
Aur jo ṭeṛhá hai sídhá,
Aur jo úṉchá níchá hai hamwár rásta banegá;
6 Aur har bashar Ḳhudá kí naját dekhegá.

7 Pas jo log us se baptisma lene ko nikalkar áte the, wuh un se kahtá thá; Ai sáṉp ke bachcho, tumheṉ kis ne jatáyá, ki ánewále gazab se bhágo? 8 Pas tauba ke muwáfiq phal láo, aur apne diloṉ meṉ yih kahná shurú' na karo, ki Ibráhím hamárá báp hai; kyúṉki maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Ḳhudá in pattharoṉ se Ibráhím ke liye aulád paidá kar saktá hai. 9 Aur ab to daraḳhtoṉ kí jaṛ par kulháṛá rakkhá húá hai; pas jo daraḳht achchhá phal nahíṉ látá, wuh káṭá aur ág meṉ ḍálá játá hai. 10 Logoṉ ne us se yih púchhá, ki Phir ham kyá kareṉ? 11 Us ne jawáb meṉ un se kahá, ki Jis ke pás do kurte hoṉ, wuh us ko jis ke pás na ho báṉṭ de, aur jis ke pás kháná ho, wuh bhí aisá hí kare. 12 Aur mahsúl lenewále bhí baptisma lene ko áe, aur us se púchhá, ki Ai ustád, ham kyá kareṉ? 13 Us ne un se kahá; Jo tumháre liye muqarrar hai, us se ziyáda na lená. 14 Aur sipáhioṉ ne bhí us se yih púchhá, ki Ham log kyá kareṉ? Us ne un se kahá; Na kisí par zulm karo, aur na kisí se náhaqq kuchh lo, aur apní tanḳhwáh par kifáyat karo.

15 Jab log muntazir the, aur sab apne apne dil meṉ Yúhanná kí bábat sochte the, ki áyá wuh Masíh hai, yá nahíṉ; 16 to Yúhanná ne un sab se jawáb meṉ kahá; Maiṉ to tumheṉ pání se baptisma detá húṉ, magar jo mujh se zoráwar hai, wuh ánewálá hai; maiṉ us kí jútí ká tasma kholne ke láiq nahíṉ; wuh tumheṉ Rúhu'l Quds aur ág se baptisma degá. 17 Us ká chháj us ke háth meṉ hai, táki wuh apne khaliyán ko ḳhúb sáf kare, aur gehúoṉ ko apne khatte meṉ jama' kare; magar bhúsí ko us ág meṉ jaláegá jo bujhne kí nahíṉ.

18 Pas wuh aur bahut sí nasíhateṉ de deke logoṉ ko ḳhushḳhabarí sunátá rahá. 19 Lekin chauthái mulk ke hákim Herodes ne, apne

bhái Filippus kí bíwí Herodiyás ke sabab, aur un sárí buráiyon ke bá'is jo Herodes ne kí thín, Yúhanná se malámat uṭhákar, 20 in sab se baṛhkar yih bhí kiyá, ki us ko qaid men ḍálá.

21 Jab sab logon ne baptisma liyá, aur Yisú' bhí baptisma pákar du'á máng rahá thá, to aisá húá ki ásmán khul gayá, 22 aur Rúhu'l Quds jismání súrat men kabútar kí mánind us par utrá, aur ásmán se áwáz áí, ki Tú merá piyárá Beṭá hai; tujh se main khush hún.

23 Jab Yisú' khud ta'lím dene lagá, to baras tís ek ká thá, aur (jaisá ki samjhá játá thá), Yúsuf ká beṭá thá, aur wuh 'Elí ká, 24 aur wuh Mattát ká, aur wuh Lewí ká, aur wuh Malkí ká, aur wuh Yanná ká, aur wuh Yúsuf ká, 25 aur wuh Mattityáh ká, aur wuh A'mos ká, aur wuh Nahúm ká, aur wuh Asalyáh ká, aur wuh Nogah ká, 26 aur wuh Má'at ká, aur wuh Mattityáh ká, aur wuh Shim'í ká, aur wuh Yosekh ká, aur wuh Yodáh ká, 27 aur wuh Yúhanná ká, aur wuh Resá ká, aur wuh Zarubbábil ká, aur wuh Sha'-altiyel ká, aur wuh Nerí ká, 28 aur wuh Malkí ká, aur wuh Addí ká, aur wuh Qosám ká, aur wuh Ilmodám ká, aur wuh 'Er ká, 29 aur wuh Yeshú' ká, aur wuh Il'ázár ká, aur wuh Yorím ká, aur wuh Mattát ká, aur wuh Lewí ká, 30 aur wuh Shama'ún ká, aur wuh Yahúdáh ká, aur wuh Yúsuf ká, aur wuh Yonán ká, aur wuh Ilyáqím ká, 31 aur wuh Maleáh ká, aur wuh Minnáh ká, aur wuh Mattatá ká, aur wuh Nátán ká, aur wuh Dáúd ká, 32 aur wuh Yishai ká, aur wuh 'Obed ká, aur wuh Bo'az ká, aur wuh Salmon ká, aur wuh Nahshon ká, 33 aur wuh 'Ammínádáb ká, aur wuh Arní ká, aur wuh Hisron ká, aur wuh Firis ká, aur wuh Yahúdáh ká, 34 aur wuh Ya'qúb ká, aur wuh Izháq ká, aur wuh Ibráhím ká, aur wuh Tirah ká, aur wuh Náhor ká, 35 aur wuh Sarúg ká, aur wuh Ra'ú ká, aur wuh Filig ká, aur wuh 'Ebir ká, aur wuh Shilah ká, 36 aur wuh Qenán ká, aur wuh Arfakshad ká, aur wuh Shem ká, aur wuh Núh ká, aur wuh Limik ká, 37 aur wuh Mathúshilah ká, aur wuh Hanok ká, aur wuh Yirid ká, aur wuh Mahalalel ká, aur wuh Qenán ká, 38 aur wuh Inosh ká, aur wuh Shet ká, aur wuh A'dam ká, aur wuh Khudá ká thá.

4 Phir Yisú' Rúhu'l Quds se bhará húá Yardan se lauṭá, aur chálís din tak Rúh kí hidáyat se biyábán men phirtá rahá, 2 aur Iblís use ázmátá rahá. Un dinon men us ne kuchh na kháyá; aur jab wuh din púre ho gaye, to use bhúk lagí. 3 Aur Iblís ne us se kahá; Agar tú Khudá ká Beṭá hai, to is patthar se kah, ki roṭí ban jáe. 4 Yisú' ne us ko jawáb diyá; Likhá hai, ki A'dmí sirf roṭí hí se jítá na rahegá. 5 Aur Iblís ne use únche par le jákar dunyá kí sárí bádsháhaten pal bhar men dikháín, 6 aur us se kahá, ki Yih sárá ikhtiyár aur in kí shán o shaukat main tujhe de dúngá, kyúnki yih mere supurd hai, aur jis ko cháhtá hún detá hún. 7 Pas agar tú mere áge sijda kare, to yih sab terá hogá. 8 Yisú' ne jawáb men us se kahá; Likhá hai, ki Tú Khudáwand apne Khudá ko sijda kar, aur sirf usí kí 'ibádat kar. 9 Aur wuh use Yarúshalem men le gayá, aur haikal ke kangure par khaṛá karke us se kahá; Agar tú Khudá ká Beṭá hai, to apne taín yahán se níche girá de: 10 kyúnki likhá hai, ki

Wuh terí bábat apne firishton ko hukm degá, ki terí hifázat karen:

11 Aur yih bhí, ki

Wuh tujhe háthon par uṭhá lenge,
Aisá na ho ki tere pánw ko patthar kí ṭhes lage.

12 Yisú' ne jawáb men us se kahá; Farmáyá gayá hai, ki Tú Khudáwand apne Khudá kí ázmáish na kar.

13 Jab Iblís tamám ázmáishen kar chuká, to kuchh 'arse ke liye us se judá húá.

14 Phir Yisú' Rúh kí quwwat se bhará húá Galíl ko lauṭá, aur sáre girdnawáh men us kí shuhrat phail gayí. 15 Aur wuh un ke 'ibádat-khánon men ta'lím detá rahá, aur sab us kí baṛáí karte rahe.

16 Aur wuh Násarat men áyá, jahán us ne parwarish pái thí, aur apne dastúr ke muwáfiq Sabt ke din 'ibádatkháne men gayá, aur paṛhne ko khaṛá húá. 17 Aur Yasha'yáh nabí kí kitáb us ko dí gayí, aur kitáb

khol kar us ne wuh maqám nikálá, jahán yih likhá thá, ki
18 Khudáwand kí Rúh mujh par hai,
Is liye ki us ne mujhe garíbon ko khushkhabarí dene ke liye masah kiyá;
Us ne mujhe bhejá hai, ki qaidíon ko rihái,
Aur andhon ko bínáí páne kí khabar sunáún,
Kuchle húon ko ázád karún,
19 Aur Khudáwand ke sál i maqbúl kí manádí karún.
20 Phir wuh kitáb band karke aur khádim ko wápas dekar baith gayá; aur jitne 'ibádatkháne men the, sab kí ánkhen us par lagí thín. 21 Wuh un se kahne lagá, ki A'j yih nawishta tumháre sámne púrá húá hai. 22 Aur sab ne us par gawáhí dí, aur un purfazl báton par, jo us ke munh se nikaltí thín, ta'ajjub karke kahne lage; Kyá yih Yúsuf ká betá nahín? 23 Us ne un se kahá; Tum albatta yih masal mujh par kahoge, ki Ai hakím, apne áp ko to achchhá kar: jo kuchh ham ne suná hai, ki Kafarnahúm men kiyá gayá, yahán apne watan men bhí kar. 24 Aur us ne kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki koí nabí apne watan men maqbúl nahín hotá. 25 Aur main tum se sach kahtá hún, ki Eliyyáh ke dinon men, jab sárhe tín baras ásmán band rahá, yahán tak ki sáre mulk men sakht kál pará, bahut sí bewa 'auraten Isráíl men thín; 26 lekin Eliyyáh un men se kisí ke pás na bhejá gayá, magar mulk i Saidá ke shahr i Sárafat men ek bewa 'aurat ke pás. 27 Aur Ilisha' nabí ke waqt men Isráíl ke darmiyán bahut se korhí the, lekin un men se koí pák sáf na kiyá gayá, magar Na'mán Súriyání. 28 Jitne 'ibádatkháne men the, in báton ko sunte hí gusse se bhar gaye; 29 aur uthkar us ko shahr se báhar nikálá, aur us pahár kí chotí par le gaye, jis par un ká shahr ábád thá, táki use sir ke bal girá den. 30 Magar wuh un ke bích men se nikalkar chalá gayá.
31 Phir wuh Galíl ke shahr i Kafarnahúm ko gayá. Aur wuh Sabt ke din unhen ta'lím de rahá thá; 32 aur log us kí ta'lím se hairán the; kyúnki us ká kalám ikhtiyár ke sáth thá. 33 Aur 'ibádatkháne men ek ádmí thá, jis men nápák deo kí rúh thí; wuh barí áwáz se chillá uthá, kí 34 Ai Yisú' Násarí, hamen tujh se kyá kám? kyá tú hamen halák karne áyá hai? Main tujhe jántá hún, ki tú kaun hai; Khudá ká Quddús hai. 35 Yisú' ne use jhirakkar kahá; Chup rah, aur us men se nikal já. Is par badrúh use bích men patakkar bagair zarar pahunchác us men se nikal gayí. 36 Aur sab hairán hokar ápas men kahne lage, ki Yih kaisá kalám hai? kyúnki wuh ikhtiyár aur qudrat se nápák rúhon ko hukm detá hai, aur wuh nikal játí hain. 37 Aur girdnawáh men har jagah us kí dhúm mach gayí.
38 Phir wuh 'ibádatkháne se uthkar Shama'ún ke ghar men dákhil húá, aur Shama'ún kí sás ko barí tap charhí húí thí; aur unhon ne us ke liye us se 'arz kí. 39 Wuh khará hokar us kí taraf jhuká, aur tap ko jhirká, to utar gayí: aur wuh usí dam uthkar un kí khidmat karne lagí.
40 Aur súraj ke dúbte waqt wuh sab log jin ke hán tarah tarah kí bímárion ke maríz the, unhen us ke pás láe; aur us ne un men se har ek par háth rakhkar unhen achchhá kiyá. 41 Aur badrúhen bhí chillákar aur yih kahkar, ki Tú Khudá ká Betá hai, bahuton men se nikal gayín; aur wuh unhen jhiraktá aur bolne na detá thá, kyúnki wuh jántí thín ki yih Masíh hai.
42 Jab din húá to wuh nikalkar ek wírán jagah men gayá, aur bhír kí bhír us ko dhúndhtí húí us ke pás áí, aur us ko rokne lagí, ki Hamáre pás se na já. 43 Us ne un se kahá; Mujhe aur shahron men bhí Khudá kí bádsháhat kí khushkhabarí sunání zarúr hai, kyúnki main isí liye bhejá gayá hún.
44 Aur wuh Galíl ke 'ibádatkhánon men manádí kartá rahá.

5 Jab bhír us par girí partí thí, aur Khudá ká kalám suntí thí, aur wuh Gannesarat kí jhíl ke kanáre khará thá, to aisá húá ki 2 us ne jhíl ke kanáre do kishtián lagí dekhín, lekin machhlí pakarnewále un par se utarkar jál dho rahe the. 3 Aur us ne un kishtíon men se ek par charhkar, jo Shama'ún kí thí,

us se darkhwást kí, ki Kanáre se zará haṭá le chal. Aur wuh baiṭhkar logoṇ ko kishtí par se ta'lím dene lagá. 4 Jab kalám kar chuká, to Shama'ún se kahá; Gahre meṇ le chal, aur tum shikár ke liye apne jál ḍálo. 5 Shama'ún ne jawáb meṇ kahá; Ai sáhib, ham ne rát bhar mihnat kí, aur kuchh háth na áyá; magar tere kahne se jál ḍáltá húṇ. 6 Yih kiyá aur wuh machhliyoṇ ká baṛá gol gher láe, aur un ke jál phaṭne lage. 7 Aur unhoṇ ne apne sharíkoṇ ko, jo dúsrí kishtí par the, ishára kiyá, ki A'o, hamárí madad karo. Pas unhoṇ ne ákar donoṇ kishtiáṇ yaháṇ tak bhar díṇ ki ḍúbne lagíṇ. 8 Shama'ún Patras yih dekhkar Yisú' ke páṇwoṇ meṇ girá, aur kahá; Ai Ḳhudáwand, mere pás se já, is liye ki maiṇ gunahgár ádmí húṇ. 9 Kyúṇki machhliyoṇ ke is shikár se, jo unhoṇ ne kiyá, wuh aur us ke sab sáthí bahut hairán húe. 10 Aur waise hí Zabdí ke beṭe Ya'qúb aur Yúhanná bhí, jo Shama'ún ke sharík the, hairán húe. Yisú' ne Shama'ún se kahá; Ḳhauf na kar; ab se tú ádmíoṇ ká shikár kiyá karegá. 11 Wuh kishtíoṇ ko kanáre par le áe, aur sab kuchh chhoṛkar us ke píchhe ho liye.

12 Jab wuh ek shahr meṇ thá, to dekho, koṛh se bhará húá ek ádmí thá. Wuh Yisú' ko dekhkar muṇh ke bal girá, aur us kí minnat karke kahá; Ai Ḳhudáwand, agar tú cháhe, to mujhe pák sáf kar saktá hai. 13 Us ne háth baṛhákar use chhúá aur kahá; Maiṇ cháhtá húṇ; tú pák sáf ho já; aur fauran us ká koṛh játá rahá. 14 Aur us ne use tákíd kí, ki Kisí se na kahná, balki jákar apne taiṇ káhin ko dikhá, aur jaisá Músá ne muqarrar kiyá hai, apne pák sáf ho jáne kí bábat nazr guzrán, táki un ke liye gawáhí ho. 15 Lekin us ká charchá ziyáda phailá, aur bahut se log jama' húe, ki us kí suneṇ, aur apní bímáríoṇ se shifá páeṇ. 16 Magar wuh jangaloṇ meṇ alag jákar du'á mángá kartá thá.

17 Aur ek din aisá húá ki wuh ta'lím de rahá thá, aur Farísí aur shara' ke mu'allim waháṇ baiṭhe húe the, jo Galíl ke har gáṇw aur Yahúdiya aur Yarúshalem se áe the; aur Ḳhudáwand kí qudrat shifá baḳhshne ko us ke sáth thí. 18 Aur dekho, kaí mard ek ádmí ko jo maflúj thá chárpái par láe, aur koshish kí, ki use andar lákar us ke áge rakkheṇ; 19 aur jab bhíṛ ke sabab us ko andar le jáne kí ráh na páí, to koṭhe par chaṛhke khaprail meṇ se us ko khaṭole samet bích meṇ Yisú' ke sámne utár diyá. 20 Us ne un ká ímán dekhkar kahá, ki Ai ádmí, tere gunáh mu'áf húe. 21 Is par faqíh aur Farísí sochne lage, ki Yih kaun hai jo kufr baktá hai? Siwá Ḳhudá ke aur kaun gunáhoṇ ko mu'áf kar saktá hai? 22 Yisú' ne un ke ḳhayáloṇ ko ma'lúm karke jawáb meṇ un se kahá; Tum apne diloṇ meṇ kyá sochte ho? 23 A'sán kyá hai? yih kahná, ki Tere gunáh mu'áf húe, yá yih kahná, ki Uṭh aur chal phir? 24 Lekin is liye ki tum jáno, ki Ibn i A'dam ko zamín par gunáhoṇ ke mu'áf karne ká iḳhtiyár hai (us ne maflúj se kahá;) Maiṇ tujh se kahtá húṇ, Uṭh, aur apná khaṭolá uṭhákar apne ghar já. 25 Aur wuh usí dam un ke sámne uṭhá, aur jis par paṛá thá use uṭhákar, Ḳhudá kí baṛáí kartá húá apne ghar chalá gayá. 26 Wuh sab ke sab baṛe hairán húe, aur Ḳhudá kí baṛáí karne lage, aur bahut ḍar gaye, aur kahne lage, ki A'j ham ne 'ajíb báteṇ dekhíṇ.

27 In bátoṇ ke ba'd wuh báhar gayá, aur Lewí nám ek mahsúl lenewále ko mahsúl kí chaukí par baiṭhe dekhá, aur us se kahá; Mere píchhe ho le. 28 Wuh sab kuchh chhoṛkar uṭhá, aur us ke píchhe ho liyá. 29 Phir Lewí ne apne ghar meṇ us kí baṛí ziyáfat kí; aur mahsúl lenewáloṇ aur auroṇ ká, jo un ke sáth kháná kháne baiṭhe the, baṛá majma' thá. 30 Aur Farísí aur un ke faqíh us ke shágirdoṇ se yih kahkar buṛbuṛáne lage, ki Tum kyúṇ mahsúl lenewáloṇ aur gunahgároṇ ke sáth kháte píte ho? 31 Yisú' ne jawáb meṇ un se kahá, ki Tandurustoṇ ko hakím darkár nahíṇ, balki bímároṇ ko. 32 Maiṇ rástbázoṇ ko nahíṇ, balki gunahgároṇ ko tauba ke liye buláne áyá húṇ. 33 Aur unhoṇ ne us se kahá, ki Yúhanná ke shágird aksar roza rakhte aur du'áeṇ mángá karte haiṇ, aur isí tarah Farísíoṇ ke bhí; magar tere shágird kháte píte haiṇ. 34 Yisú' ne un se kahá; Kyá tum barátiyoṇ

se, jab tak dulhá un ke sáth rahe, roza rakhwá sakte ho? 35 Magar wuh din áenge: aur jab dulhá un se judá kiyá jáegá, tab un dinon men wuh roza rakkhenge. 36 Aur us ne un se ek tamsíl bhí kahí, ki Koí ádmí nayí poshák men se phárkar purání poshák men paiwand nahín lagátá; warna nayí bhí phategí, aur us ká paiwand purání men mel bhí na kháegá. 37 Aur koí shakhs nayí mai purání mashkon men nahín bhartá; nahín to nayí mai mashkon ko phárkar khud bhí bah jáegí, aur mashken bhí barbád ho jáengí. 38 Balki nayí mai nayí mashkon men bharní cháhiye. 39 Aur koí ádmí purání mai píkar nayí kí khwáhish nahín kartá, kyúnki kahtá hai, ki Purání hí achchhí hai.

6 Phir Sabt ke din yún húá, ki wuh kheton men hokar já rahá thá; aur us ke shágird bálen tor torkar aur háthon se mal malkar kháte játe the. 2 Aur Farísíon men se ba'z kahne lage; Tum wuh kám kyún karte ho, jo Sabt ke din karná rawá nahín? 3 Yisú' ne jawáb men un se kahá; Kyá tum ne yih bhí nahín parhá, kí jab Dáúd aur us ke sáthí bhúke the to us ne kyá kiyá: 4 wuh kyúnkar Khudá ke ghar men gayá, aur nazr kí rotiyán lekar kháín, jin ká kháná káhinon ke siwá âur kisí ko rawá nahín, aur apne sáthiyon ko bhí dín? 5 Phir us ne un se kahá, kí Ibn i A'dam Sabt ká málik hai.

6 Aur yún húá ki kisí âur Sabt ko wuh 'ibádatkháne men dákhil hokar ta'lím dene lagá; aur wahán ek ádmí thá, jis ká dahiná háth súkh gayá thá. 7 Aur faqíh aur Farísí us kí ták men the, ki áyá Sabt ke din achchhá kartá hai yá nahín, táki us par ilzám lagáne ká mauqa' páen. 8 Magar us ko un ke khayál ma'lúm the; pas us ádmí se jis ká háth súkhá thá kahá; Uth aur bích men khará ho. Wuh uth khará húá. 9 Yisú' ne un se kahá; Main tum se yih púchhtá hún, kí A'yá Sabt ke din nekí karní rawá hai, yá badí karní? ján ko bachána, yá halák karná? 10 Aur un sab par nazar karke us se kahá; Apná háth barhá. Us ne aisá kiyá, aur us ká háth durust ho gayá. 11 Wuh ápe se báhar hokar ek dúsre se kahne lage, kí Ham Yisú' ke sáth kyá karen?

12 Aur un dinon men aisá húá, ki wuh pahár par du'á mángne ko nikla, aur Khudá se du'á mángne men sárí rát guzárí. 13 Jab din húá, to us ne apne shágirdon ko pás bulákar un men se bárah chun liye, aur un ko rasúl ká laqab diyá; 14 ya'ní Shama'ún, jis ká nám us ne Patras bhí rakkhá, aur us ká bháí Andriyás, aur Ya'qúb aur Yúhanná, aur Filippus aur Bar Tulmáí, 15 aur Matí aur Tomá, aur Halfaí ká betá Ya'qúb aur Shama'ún jo Zelotes kahlátá thá, 16 aur Ya'qúb ká betá Yahúdáh, aur Yahúdáh Iskariyotí jo us ká pakarwánewálá húá; 17 aur wuh un ke sáth utarkar hamwár jagah par khará húá; aur us ke shágirdon kí barí jamá'at aur logon kí barí bhír wahán thí, jo sáre Yahúdiya aur Yarúshalem aur Súr aur Saidá ke bahrí kanáre se, us kí sunne aur apní bímárion se shifá páne ke liye us ke pás áí thí. 18 Aur jo nápák rúhon se dukh páte the, wuh achchhe kiye gaye. 19 Aur sab log use chhúne kí koshish karte the, kyúnki quwwat us se nikaltí aur sab ko shifá bakhshtí thí.

20 Phir us ne apne shágirdon kí taraf nazar karke kahá; Mubárak ho tum jo garíb ho, kyúnki Khudá kí bádsháhat tumhárí hai. 21 Mubárak ho tum jo ab bhúke ho, kyúnkí ásúda hoge. Mubárak ho tum jo ab rote ho, kyúnki hansoge. 22 Jab Ibn i A'dam ke sabab log tum se 'adáwat rakkhenge, aur tumhen khárij kar denge, aur la'n ta'n karenge, aur tumhárá nám burá jánkar kát denge, to tum mubárak hoge. 23 Us din khush-honá aur khushí ke máre uchhalná; is liye ki, dekho, ásmán par tumhárá ajr bará hai; kyúnkí un ke bápdádá nabíon ke sáth bhí aisá hí kiyá karte the. 24 Magar afsos tum par jo daulatmand ho, kyúnki tum apní tasallí pá chuke. 25 Afsos tum par jo ab ser ho, kyúnki bhúke hoge. Afsos tum par jo ab hanste ho, kyúnki mátam karoge aur rooge. 26 Afsos tum par jab sab log tumhen bhalá kahen, kyúnki un ke bápdádá jhúthe nabíon ke sáth bhí aisá hí kiyá karte the.

27 Lekin main tum sunnewálon se kahtá hún, kí Apne dushmanon se mahabbat rakkho; jo tum se 'adáwat rakkhen un ká bhalá karo; 28 jo tum par la'nat karen, un ke

liye barakat cháho; jo tumhárí be'izzatí karen, un ke liye du'á mángo. 29 Jo tere ek gál par tamáncha máre, dúsrá bhí us kí taraf pher de; aur jo terá choga le, us ko kurtá lene se bhí mana' na kar. 30 Jo koí tujh se mánge use de, aur jo terá mál le le us se talab na kar. 31 Aur jaisá tum cháhte ho ki log tumháre sáth karen, tum bhí un ke sáth waisá hí karo. 32 Agar tum apne mahabbat rakhnewálon hí se mahabbat rakkho, to tumhárá kyá ihsán hai? kyúnki gunahgár bhí apne mahabbat rakhnewálon se mahabbat rakhte hain. 33 Aur agar tum unhín ká bhalá karo jo tumhárá bhalá karen, to tumhárá kyá ihsán hai? kyúnki gunahgár bhí aisá hí karte hain. 34 Aur agar tum unhín ko qarz do, jin se wusúl hone kí ummed rakhte ho, to tumhárá kyá ihsán hai? gunahgár bhí gunahgáron ko qarz dete hain, táki púrá wusúl kar len. 35 Magar tum apne dushmanon se mahabbat rakkho, aur bhalá karo, aur bagair náummed húe qarz do; to tumhárá ajr bará hogá, aur tum Khudá Ta'álá ke bete thahroge; kyúnki wuh náshukron aur badon par bhí mihrbán hai. 36 Jaisá tumhárá Báp rahím hai, tum bhí rahmdil ho. 37 'Aibjoí na karo, tumhárí bhí 'aibjoí na kí jáegí; mujrim na thahráo, tum bhí mujrim na thahráe jáoge; khalásí do, tum bhí khalásí páoge. 38 Diyá karo, tumhen bhí diyá jáegá, achchhá paimána dáb dábkar aur hilá hilákar aur labrez karke tumháre palle men dálenge; kyúnki jis paimáne se tum nápte ho, usí se tumháre liye nápá jáegá.

39 Aur us ne un se ek tamsíl bhí kahí, ki Kyá andhe ko andhá ráh dikhá saktá hai? kyá donon garhe men na girenge? 40 Shágird apne ustád se bará nahín; balki har ek, jab kámil húá, to apne ustád jaisá hogá. 41 Tú kyún apne bháí ki ánkh ke tinke ko dekhtá hai, aur apní ánkh ke shahtír par gaur nahín kartá? 42 Aur jab tú apní ánkh ke shahtír ko nahín dekhtá, to apne bháí se kyúnkar kah saktá hai, ki Bháí, lá, us tinke ko jo terí ánkh men hai, nikál dún? Ai riyákár, pahle apní ánkh men se to shahtír nikál, phir us tinke ko jo tere bháí ki ánkh men hai achchhí tarah dekhkar nikál sakegá. 43 Kyúnki koí achchhá darakht nahín, jo burá phal láe, aur na koí burá darakht hai, jo achchhá phal láe. 44 Har darakht apne phal se pahcháná játá hai; kyúnki jháriyon se anjír nahín torte, aur na jharberí se angúr. 45 Achchhá ádmí apne dil ke achchhe khazáne se achchhí chízen nikáltá hai, aur burá ádmí bure khazáne se burí chízen nikáltá hai; kyúnki jo dil men bhará hai, wuhí us ke munh par átá hai.

46 Jab tum mere kahne par 'amal nahín karte, to kyún mujhe Khudáwand, Khudáwand kahte ho? 47 Jo koí mere pás átá, aur merí báten sunkar un par 'amal kartá hai, main tumhen jatátá hún ki wuh kis kí mánind hai. 48 Wuh us ádmí kí mánind hai, jis ne ghar banáte waqt zamín gahrí khodkar chatán par neo dálí; jab rau áí to dhár us ghar par zor se girí, magar use hilá na sakí, kyúnki wuh mazbút baná húá thá. 49 Lekin jo sunkar 'amal men nahín látá, wuh us ádmí kí mánind hai, jis ne zamín par ghar ko bebunyád banáyá: jab dhár us par zor se girí, to wuh fi'lfaur gir pará aur wuh ghar bi'lkull barbád húá.

7 Jab wuh logon ko apní sárí báten suná chuká to Kafarnahúm men áyá.

2 Aur kisí súbadár ká naukar, jo us ko 'azíz thá, bímárí se marne ko thá. 3 Us ne Yisú' kí khabar sunkar Yahúdíon ke kaí buzurgon ko us ke pás bhejá, aur us se darkhwást kí, ki A'kar mere naukar ko achchhá kar. 4 Wuh Yisú' ke pás áe, aur us kí barí minnat karke kahne lage, ki Wuh is láiq hai ki tú us kí khátir yih kare; 5 kyúnki wuh hamárí qaum se mahabbat rakhtá hai, aur hamáre 'ibádatkháne ko usí ne banwáyá. 6 Yisú' un ke sáth chalá. Magar jab wuh ghar ke qaríb pahunchá, to súbadár ne ba'z doston kí ma'rifat use yih kahlá bhejá, ki Ai Khudáwand, taklíf na kar, kyúnki main is láiq nahín, ki tú merí chhat ke níche áe; 7 isí sabab main ne apne áp ko bhí tere pás áne ke láiq na samjhá; balki zabán se kah de, to merá khádim shifá páegá. 8 Kyúnki main bhí dúsre ke ikhtiyár men hún, aur sipáhí mere mátaht hain, aur jab ek se kahtá hún, ki Já, to wuh játá hai,

aur dúsre se, kí A', to wuh átá hai, aur apne naukar se, ki Yih kar, to wuh kartá hai. 9 Yisú' ne yih sunkar us par ta'ajjub kíyá, aur phirkar us bhír se jo us ke píchhe átí thí kahá; Main tum se kahtá hún, ki Main ne aisá ímán Isráíl men bhí nahín páyá. 10 Aur bheje húe logon ne ghar men wápas ákar us naukar ko tandurust páyá.

11 Thore 'arse ke ba'd aisá húá, kí wuh Náín nám ek shahr ko gayá, aur us ke shágird aur bahut se log us ke hamráh the. 12 Jab wuh shahr ke phátak ke nazdík pahunchá, to dekho, ek murde ko báhar liye játe the; wuh apní mán ká iklautá betá thá, aur wuh bewa thí: aur shahr ke bahutere log us ke sáth the. 13 Use dekhkar Khudáwand ko tars áyá aur us se kahá; Ro nahín. 14 Phir us ne pás ákar janáze ko chhúá, aur uthánewále khare ho gaye, aur us ne kahá; Ai jawán, main tujh se kahtá hún; Uth. 15 Wuh murda uth baithá, aur bolne lagá. Aur us ne use us kí mán ko saunp diyá. 16 Aur sab par dahshat chhá gayí, aur wuh Khudá kí baraí karke kahne lage, ki Ek bará nabí ham men uthá hai, aur yih, ki Khudá ne apní ummat par tawajjuh kí hai. 17 Aur us kí nisbat yih khabar sáre Yahúdiya aur tamám girdnawáh men phail gayí.

18 Aur Yúhanná ko us ke shágirdon ne in sab báton kí khabar dí. 19 Is par Yúhanná ne apne shágirdon men se do ko bulákar Khudáwand ke pás yih púchhne ko bhejá, ki A'newálá tú hí hai, yá ham dúsre kí ráh dekhen? 20 Unhon ne us ke pás ákar kahá; Yúhanná baptisma denewále ne hamen tere pás yih púchhne ko bhejá hai, ki A'newálá tú hí hai, yá ham dúsre kí ráh dekhen? 21 Usí ghari us ne bahuton ko bímárion aur áfaton aur burí rúhon se naját bakhshí, aur bahut se andhon ko bínáí 'atá kí. 22 Us ne jawáb men un se kahá, ki Jo kuchh tum ne dekhá aur suná hai jákar Yúhanná se bayán kar do; ki andhe dekhte hain, langre chalte phirte hain, korhí pák sáf kiye játe hain, bahre sunte hain, murde zinda kiye játe hain, garíbon ko khushkhabarí sunáí játí hai. 23 Aur mubárak hai wuh jo mere sabab se thokar na kháe.

24 Jab Yúhanná ke qásid chale gaye, to Yisú' Yúhanná ke haqq men logon se kahne lagá, kí Tum biyábán men kyá dekhne gaye the? Kyá hawá se hilte húe sarkande ko? 25 To phir kyá dekhne gaye the? Kyá mihín kapre pahine húe shakhs ko? Dekho, jo chamakdár poshák pahinte aur 'aish o 'ishrat men rahte hain, wuh bádsháhí mahallon men hote hain. 26 To phir tum kyá dekhne gaye the? Kyá ek nabí? Hán, main tum se kahtá hún, balki nabí se bare ko. 27 Yih wuhí hai, jis kí bábat likhá hai, kí

Dekh, main apná paigambar
tere áge bhejtá hún,
Jo terí ráh tere áge taiyár karegá.

28 Main tum se kahtá hún, ki Jo 'auraton se paidá húe hain, un men Yúhanná baptisma denewále se koí bará nahín: lekin jo Khudá kí bádsháhat men chhotá hai, wuh us se bará hai. 29 Aur sab 'ámm logon ne jab suná, to unhon ne aur mahsúl lenewálon ne bhí Yúhanná ká baptisma lekar Khudá ko rástbáz mán liyá. 30 Magar Farísion aur shara' ke 'álimon ne us se baptisma na lekar, Khudá ke iráde ko apní nisbat bátil kar diyá. 31 Pas is zamáne ke ádmíon ko main kis se tashbíh dún, aur wuh kis kí mánind hain? 32 Un larkon kí mánind hain, jo bázár men baithe húe ek dúsre ko pukárkar kahte hain, ki Ham ne tumháre liye bánslí bajáí, aur tum na náche; ham ne mátam kiyá, aur tum na roe. 33 Kyúnki Yúhanná baptisma denewálá na to rotí khátá húá áyá, na mai pítá húá; aur tum kahte ho ki Us men badrúh hai. 34 Ibn i A'dam khátá pítá áyá, aur tum kahte ho, ki Dekho, kháú aur sharábí ádmí, mahsúl lenewálon aur gunahgáron ká yár. 35 Lekin hikmat apne sab larkon kí taraf se rást sábit húí.

36 Phir kisí Farísí ne us se darkhwást kí, ki Mere sáth khána khá. Pas wuh us Farísí ke ghar jákar khána kháne baithá; 37 to dekho, ek badchalan 'aurat, jo us shahr kí thí, yih jánkar ki wuh us Farísí ke ghar men khána kháne baithá hai, sang i marmar kí 'itrdání men 'itr láí, 38 aur us ke pánwon ke pás rotí húí píchhe kharí hokar us ke pánw ánsúon se bhigone lagí, aur apne sir ke

bálon se ponchhe, aur us ke pánw bahut chúme aur un par 'itr dálá. 39 Us kí da'wat karnewálá Farísí yih dekhkar apne jí men kahne lagá, ki Agar yih shakhs nabí hotá, to jántá, ki jo use chhútí hai, wuh kaun aur kaisí 'aurat hai, kyúnki badchalan hai. 40 Yisú' ne jawáb men us se kahá; Ai Shama'ún, mujhe tujh se kuchh kahná hai. Wuh bolá, Ai ustád, kah. 41 Kisí sáhúkár ke do qarzdár the; ek pánch sau dínár ká, dúsrá pachás ká. 42 Jab un ke pás adá karne ko kuchh na rahá, to us ne donon ko bakhsh diyá. Pas un men se kaun us se ziyáda mahabbat rakkhegá? 43 Shama'ún ne jawáb men kahá; Merí dánist men wuh, jise us ne ziyáda bakhshá. Us ne us se kahá; Tú ne thík faisala kiyá. 44 Aur us 'aurat kí taraf phirkar us ne Shama'ún se kahá; Kyá tú is 'aurat ko dekhtá hai? Main tere ghar men áyá; tú ne mere pánw dhone ko pání na diyá; magar is ne mere pánw ánsúon se bhigo diye, aur apne bálon se ponchhe. 45 Tú ne mujh ko bosa na diyá; magar is ne, jab se main áyá hún, mere pánwon ká chúmná na chhorá. 46 Tú ne mere sir men tel na dálá; magar is ne mere pánwon par 'itr dálá hai. 47 Isí liye main tujh se kahtá hún, ki is ke gunáh, jo bahut the, mu'áf húe, kyúnki is ne bahut mahabbat kí; magar jis ke thore gunáh mu'áf húe, wuh thorí mahabbat kartá hai. 48 Aur us 'aurat se kahá; Tere gunáh mu'áf húe. 49 Is par wuh jo us ke sáth kháná kháne baithe the apne jí men kahne lage, ki Yih kaun hai, jo gunáhon ko bhí mu'áf kartá hai? 50 Magar us ne 'aurat se kahá; Tere ímán ne tujhe bachá liyá hai; salámat chalí já.

8 Thore 'arse ke ba'd yún húá, ki wuh manádí kartá aur Khudá kí bádsháhat kí khushkhabarí sunátá húá shahr shahr aur gánw gánw phirne lagá; aur wuh bárah us ke sáth the; 2 aur ba'z 'auraten jinhon ne burí rúhon aur bímárion se shifá pái thí, ya'ní Maryam jo Magdaliní kahlátí thí, jis men se sát badrúhen niklí thín, 3 aur Yoanna Herodes ke díwán Khúza kí bíwí, aur Súsannáh, aur bahuterí aur 'auraten bhí thín, jo apne mál se un kí khidmat kartí thín.

4 Phir jab barí bhír jama' húí, aur har shahr ke log us ke pás chale áte the, us ne tamsíl men kahá, ki 5 Ek bonewálá apná bíj bone niklá. Aur bote waqt kuchh ráh ke kanáre girá aur raundá gayá, aur hawá ke parandon ne use chug liyá. 6 Aur kuchh chatán par girá, aur ugke súkh gayá, is liye ki us ko tarí na pahunchí. 7 Aur kuchh jháriyon men girá, aur jháriyon ne sáth sáth barhkar use dabá liyá. 8 Aur kuchh achchhí zamín men girá, aur ugkar sau guná phal láyá. Yih kahkar us ne pukárá; Jis ke sunne ke kán hon, wuh sun le.

9 Us ke shágirdon ne us se púchhá, ki yih tamsíl kyá hai? 10 Us ne kahá; Tum ko Khudá kí bádsháhat ke bhedon kí samajh dí gayí hai, magar auron ko tamsílon men sunáyá játá hai, táki dekhte húe na dekhen, aur sunte húe na samjhen. 11 Wuh tamsíl yih hai, ki Bíj Khudá ká kalám hai. 12 Ráh ke kanáre ke wuh hain jinhon ne suná; ba'd us ke Iblís ákar kalám ko un ke dil se chhín le játá hai, aisá na ho ki ímán lákar naját páen. 13 Aur chatán par ke wuh hain, jo sunkar kalám ko khushí se qubúl kar lete hain; lekin jar nahín rakhte, magar kuchh 'arse tak ímán rakhkar ázmáish ke waqt phir játe hain. 14 Aur jo jháriyon men pará, us se wuh log murád hain jinhon ne suná, lekin hote hote is zindagí kí fikron aur daulat aur 'aish o 'ishrat men phans játe hain, aur un ká phal paktá nahín. 15 Magar achchhí zamín ke wuh hain, jo kalám ko sunkar 'umda aur nek dil men sambhále rahte, aur sabr se phal láte hain.

16 Koí shakhs chirág jalákar bartan se nahín chhipátá, na palang ke níche rakhtá hai, balki chirágdán par rakhtá hai, táki andar ánewálon ko raushní dikhái de. 17 Kyúnki koí chíz chhipí nahín, jo záhir na ho jáegí; aur na koí aisí poshída bát hai, jo ma'lúm na hogí aur zuhúr men na áegí. 18 Pas khabardár raho, ki tum kis tarah sunte ho; kyúnki jis ke pás hai, use diyá jáegá; aur jis ke pás nahín hai, us se wuh bhí le liyá jáegá jo apná samajhtá hai.

19 Phir us kí mán aur us ke bhái us ke pás áe, magar bhír ke sabab us tak pahunch na sake. 20 Aur use khabar dí gayí, ki Terí mán aur tere bhái báhar khaṛe hain aur tujh se milná cháhte hain. 21 Us ne jawáb men un se kahá, ki Merí mán aur mere bhái to yih hain, jo Khudá ká kalám sunte aur us par 'amal karte hain.

22 Phir ek din aisá húá, ki wuh aur us ke shágird kishtí par charhe; aur us ne un se kahá, ki A'o, jhíl ke pár chalen: pas wuh rawána húe. 23 Magar jab kishtí chalí játí thí to wuh so gayá; aur jhíl par baṛí ándhí áí, aur kishtí pání se bharí játí thí, aur wuh khatre men the. 24 Unhon ne pás ákar use jagáyá aur kahá; ki Sáhib, sáhib, ham halák húe játe hain. Us ne uṭhkar hawá ko aur pání ke zor shor ko jhiṛká, aur donon tham gaye, aur amn ho gayá. 25 Us ne un se kahá; Tumhárá ímán kahán gayá? Wuh ḍar gaye, aur ta'ajjub karke ápas men kahne lage, ki Yih kaun hai? yih to hawá aur pání ko hukm detá hai, aur wuh us kí mánte hain.

26 Phir wuh Girásenion ke 'iláqe men já pahunche, jo us pár Galíl ke sámne hai. 27 Jab wuh kanáre par utrá, to us shahr ká ek mard use milá, jis men badrúhen thín; aur us ne baṛí muddat se kapṛe na pahine the, aur wuh ghar men nahín, balki qabron men rahá kartá thá. 28 Wuh Yisú' ko dekhkar chilláyá, aur us ke áge girkar baṛí áwáz se kahá, ki Ai Yisú', Khudá Ta'álá ke Beṭe, mujhe tujh se kyá kám? terí minnat kartá hún, ki Mujhe 'azáb men na ḍál. 29 Kyúnki wuh us nápák rúh ko hukm detá thá, ki Is ádmí men se nikal já. Is liye ki us ne us ko aksar pakṛá thá, aur harchand log use zanjíron aur beṛiyon se jakaṛke qábú men rakhte the, táham wuh zanjíron ko toṛ ḍaltá thá, aur badrúh us ko biyábánon men bhagáe phirtí thí. 30 Yisú' ne us se púchhá, ki Terá kyá nám hai? Wuh bolá; Lashkar; kyúnki us men bahut sí badrúhen thín. 31 Aur wuh us kí minnat karne lagín, ki Hamen atháh gaṛhe men jáne ká hukm na de. 32 Wahán pahár par súaron ká ek baṛá gol char rahá thá: unhon ne us kí minnat kí, ki Hamen un ke andar jáne de. Us ne unhen jáne diyá. 33 Aur badrúhen us ádmí men se nikalkar súaron ke andar gayín, aur gol karáṛe par se jhapaṭkar jhíl men já paṛá aur ḍúb mará. 34 Yih májará dekhkar charánewále bhága, aur jákar shahr aur dihát men khabar dí. 35 Log us májare ke dekhne ko nikle; aur Yisú' ke pás ákar us ádmí ko, jis men se badrúhen niklí thín, kapṛe pahine aur hosh men Yisú' ke pánwon ke pás baiṭhe páyá, aur ḍar gaye. 36 Aur dekhnewálon ne un ko khabar dí, ki jis men badrúhen thín, wuh kis tarah achchhá húá. 37 Aur Girásenion ke girdnawáh ke sab logon ne us se darkhwást kí, ki Hamáre pás se chalá já; kyúnki un par baṛí dahshat chhá gayí thí; pas wuh kishtí men baiṭhkar wápas gayá. 38 Lekin jis shakhs men se badrúhen nikal gayí thín, wuh us kí minnat karke kahne lagá, ki Mujhe apne sáth rahne de: magar Yisú' ne use rukhsat karke kahá; 39 Apne ghar ko lauṭkar logon se bayán kar, ki Khudá ne tere liye kaise baṛe kám kiye. Wuh rawána hokar tamám shahr men charchá karne lagá, ki Yisú' ne mere liye kaise baṛe kám kiye.

40 Jab Yisú' wápas á rahá thá, to log us se khushí ke sáth mile, kyúnki sab us kí ráh takte the. 41 Aur dekho, Yáír nám ek shakhs, jo 'ibádatkháne ká sardár thá, áyá, aur Yisú' ke qadamon par girke us se minnat kí, ki Mere ghar chal: 42 kyúnki us kí iklautí beṭí, jo baras bárah ek kí thí, marne ko thí. Aur jab wuh já rahá thá to log us par gire paṛte the.

43 Aur ek 'aurat ne, jis ke bárah baras se khún járí thá, aur apná sárá mál hakímon par kharch kar chukí thí, aur kisí ke háth se achchhí na ho sakí thí, 44 us ke píchhe ákar us kí poshák ká kanára chhúá; aur usí dam us ká khún bahná band ho gayá. 45 Is par Yisú' ne kahá; Wuh kaun hai jis ne mujhe chhúá? Jab sab inkár karne lage, to Patras aur us ke sáthiyon ne kahá, ki Ai sáhib, log tujhe dabáte aur tujh par gire paṛte hain. 46 Magar Yisú' ne kahá, ki Kisí ne mujhe chhúá to hai; kyúnki main ne ma'lúm kiyá, ki quwwat mujh men se niklí hai. 47 Jab us 'aurat ne dekhá ki

main chhip nahín sakti, to kánpti húí áí, aur us ke áge girke sab logon ke sámne bayán kiyá, ki main ne kis sabab se tujhe chhúá, aur kis tarah usí dam shifá pá gayí. 48 Us ne us se kahá; Beṭí, tere ímán ne tujhe achchhá kiyá hai; salámat chalí já.

49 Wuh yih kah hí rahá thá, ki 'ibádatkháne ke sardár ke hán se kisí ne ákar kahá, ki Terí beṭí mar gayí; Ustád ko taklíf na de. 50 Yisú' ne sunkar use jawáb diyá, ki Khauf na kar: faqat i'tiqád rakh; wuh bach jáegí. 51 Aur ghar men pahunchkar, Patras aur Yúhanná aur Ya'qúb aur laṛkí ke mán báp ke siwá, kisí ko apne sáth andar na jáne diyá. 52 Aur sab us ke liye ro píṭ rahe the, magar us ne kahá; Roo nahín; wuh mar nahín gayí, balki sotí hai. 53 Wuh us par hansne lage, kyúnki jánte the, ki mar gayí hai. 54 Magar us ne us ká háth pakṛá, aur pukárke kahá; Ai laṛkí, uṭh. 55 Us kí rúh phir áí, aur wuh usí dam uṭhí. Phir Yisú' ne hukm diyá, ki use kuchh kháne ko diyá jáe. 56 Us ke mán báp hairán húe: aur us ne unhen tákíd kí, ki Yih májará kisí se na kahná.

9 Phir us ne un bárah ko bulákar unhen sab badrúhon par, aur bímárion ko dúr karne ke liye qudrat aur ikhtiyár bakhshá, 2 aur unhen Khudá kí bádsháhat kí manádí karne, aur bímáron ko achchhá karne ke liye bhejá. 3 Aur un se kahá, ki Ráh ke liye kuchh na lená, na láṭhí, na jholí, na roṭí, na rupaya; na do do kurte rakhná. 4 Aur jis kisí ghar men dákhil ho, wahín rahná aur wahín se rawána honá. 5 Aur jis kisí shahr ke log tumhen qubúl na karen, us shahr se nikalte waqt apne pánwon kí gard jháṛ do, táki un par gawáhí ho. 6 Pas wuh rawána hokar gánw gánw khushkhabarí sunáte, aur har jagah shifá dete phire.

7 Aur chauthái mulk ká hákim Herodes sab ahwál sunkar ghabrá gayá, is liye ki ba'z kahte the, ki Yúhanná murdon men se jí uṭhá hai; 8 aur ba'z yih, ki Eliyyáh záhir húá hai; aur ba'z yih, ki qadím nabíon men se koí jí uṭhá hai. 9 Magar Herodes ne kahá, ki Yúhanná ká to main ne sir kaṭwá diyá; ab yih kaun hai, jis kí bábat aisí báten suntá hún? Pas us ke dekhne kí koshish men rahá.

10 Phir rasúlon ne jo kuchh kiyá thá lauṭkar us se bayán kiyá. Aur wuh un ko alag lekar Baitsaidá nám ek shahr ko chalá gayá. 11 Yih jánkar bhíṛ us ke píchhe gayí; aur wuh khushí ke sáth un se milá, aur un se Khudá kí bádsháhat kí báten karne lagá, aur jo shifá páne ke muhtáj the unhen shifá bakhshí. 12 Jab din ḍhalne lagá, to un bárah ne ákar us se kahá, ki Bhíṛ ko rukhsat kar, ki cháron taraf ke gánwon aur bastiyon men já ṭiken, aur kháne kí tadbír karen; kyúnki ham yahán wírán jagah men hain. 13 Us ne un se kahá, Tum hí unhen kháne ko do. Unhon ne kahá, ki Hamáre pás pánch roṭiyon aur do machhliyon se ziyáda maujúd nahín; magar hán, ham jákar in sab logon ke liye khháná mol le áen? 14 Kyúnki wuh pánch hazár mard ke qaríb the. Us ne apne shágirdon se kahá, ki Un ko takhmínan pachás pachás kí qatáren karke biṭháo. 15 Unhon ne usí tarah kiyá aur sab ko biṭháyá. 16 Phir us ne wuh pánch roṭiyán aur do machhliyán lín aur ásmán kí taraf dekhkar un par barakat cháhí, aur toṛkar apne shágirdon ko detá gayá, ki logon ke áge rakkhen. 17 Unhon ne kháyá, aur sab ser ho gaye; aur un ke bache húe ṭukṛon kí bárah ṭokriyán uṭhái gayín.

18 Jab wuh tanhái men du'á máng rahá thá, aur shágird us ke pás the, to aisá húá ki us ne un se púchhá, ki Log mujhe kyá kahte hain? 19 Unhon ne jawáb men kahá, Yúhanná baptisma denewálá; aur ba'z Eliyyáh kahte hain; aur ba'z yih, ki qadím nabíon men se koí jí uṭhá hai. 20 Us ne un se kahá; Lekin tum mujhe kyá kahte ho? Patras ne jawáb men kahá, ki Khudá ká Masíh. 21 Us ne un ko tákíd karke hukm diyá, ki Yih kisí se na kahná; 22 aur kahá; Zarúr hai, ki Ibn i A'dam bahut dukh uṭháe, aur buzurg aur sardár káhin aur faqíh use radd karen, aur wuh qatl kiyá jáe, aur tísre din jí uṭhe. 23 Aur us ne sab se kahá, ki Agar koí mere píchhe áná cháhe, to apní khudí se inkár kare, aur har roz apní salíb uṭháe, aur mere píchhe ho le. 24 Kyúnki jo koí apní ján bacháni

uṭháe, wuh use khoegá; aur jo koí mere wáste apní ján khoe, wuhí use bacháegá. 25 Aur ádmí agar sárí dunyá ko hásil kare aur apní ján ko kho de, yá us ká nuqsán uṭháe, to use kyá fáida hogá? 26 Kyúṉki jo koí mujh se aur merí bátoṉ se sharmáegá, Ibn i A'dam bhí, jab apne aur apne Báp aur pák firishtoṉ ke jalál meṉ áegá, to us se sharmáegá. 27 Lekin maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki un meṉ se jo yaháṉ khaṛe haiṉ ba'z aise haiṉ, ki jab tak Ḳhudá kí bádsháhat ko dekh na leṉ, maut ká maza hargiz na chakkheṉge.

28 Phir in bátoṉ ke koí áṭh roz ba'd aisá húá, ki wuh Patras aur Yúhanná aur Ya'qúb ko hamráh lekar pahár par du'á máṉgne gayá. 29 Jab wuh du'á máṉg rahá thá, to aisá húá ki us ke chihre kí súrat badal gayí, aur us kí poshák safed barráq ho gayí. 30 Aur dekho, do shaḳhs, ya'ní Músá aur Eliyyáh, us se báteṉ kar rahe the; 31 yih jalál meṉ dikháí diye, aur us ke intiqál ká zikr karte the, jo Yarúshalem meṉ wáqi' hone ko thá. 32 Magar Patras aur us ke sáthí níṉd meṉ bhare the: aur jab achchhí tarah bedár húe, to us ke jalál ko aur un do shaḳhsoṉ ko dekhá, jo us ke sáth khaṛe the. 33 Jab wuh us se judá hone lage, to aisá húá ki Patras ne Yisú' se kahá; Ai Sáhib, hamárá yaháṉ rahná achchhá hai: pas ham tín ḍere banáeṉ; ek tere liye, ek Músá ke liye, ek Eliyyáh ke liye: lekin wuh jántá na thá, ki kyá kahtá hai. 34 Wuh yih kahtá hí thá, ki bádal ne ákar un par sáya kar liyá; aur jab wuh bádal meṉ ghirne lage, to ḍar gaye. 35 Aur bádal meṉ se ek áwáz áí, ki Yih merá barguzída Beṭá hai; is kí suno. 36 Yih áwáz áte hí Yisú' akelá páyá gayá. Aur wuh chup rahe, aur jo báteṉ dekhí thíṉ, un dinoṉ meṉ kisí ko un kí kuchh ḳhabar na dí.

37 Dúsre din, jab wuh pahár se utre the, to aisá húá ki ek baṛí bhíṛ us se á milí. 38 Aur dekho, ek ádmí ne bhíṛ meṉ se chilIákar kahá; Ai ustád, maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki mere beṭe par nazar kar; kyúṉki wuh merá iklautá hai: 39 aur dekho, ek rúh use pakaṛ letí hai, aur wuh yakáyak chíḳh uṭhtá hai; aur us ko aisá maroṛtí hai, ki kaf bhar látá hai, aur us ko kuchalkar mushkil se chhoṛtí hai. 40 Aur maiṉ ne tere shágirdoṉ kí minnat kí, ki use nikál deṉ; lekin wuh na nikál sake. 41 Yisú' ne jawáb meṉ kahá; Ai bei'tiqád aur kajrau qaum, maiṉ kab tak tumháre sáth rahúṉgá, aur tumhárí bardásht karúṉgá? Apne beṭe ko yaháṉ le á. 42 Wuh átá hí thá, ki badrúh ne use paṭakkar maroṛá. Aur Yisú' ne us nápák rúh ko jhiṛká, aur laṛke ko achchhá karke us ke báp ko de diyá. 43 Aur sab log Ḳhudá kí shán ko dekhkar hairán húe.

Lekin jis waqt sab log un sáre kámoṉ par jo wuh kartá thá, ta'ajjub kar rahe the, us ne apne shágirdoṉ se kahá; 44 Tumháre kánoṉ meṉ yih báteṉ paṛí raheṉ: kyúṉki Ibn i A'dam ádmíoṉ ke háth meṉ hawále kiye jáne ko hai. 45 Lekin wuh is bát ko samajhte na the, balki yih un se chhipáí gayí, táki use ma'lúm na kareṉ: aur is bát kí bábat us se púchhte húe ḍarte the.

46 Phir un meṉ yih bahs shurú' húí, ki ham meṉ se baṛá kaun hai? 47 Lekin Yisú' ne un ke diloṉ ká ḳhayál ma'lúm karke ek bachche ko liyá, aur apne pás khaṛá karke un se kahá; 48 Jo koí is bachche ko mere nám par qubúl kartá hai, wuh mujhe qubúl kartá hai; aur jo mujhe qubúl kartá hai, wuh mere bhejnewále ko qubúl kartá hai; kyúṉki jo tum meṉ sab se chhoṭá hai, wuhí baṛá hai.

49 Yúhanná ne jawáb meṉ kahá; Ai Sáhib, ham ne ek shaḳhs ko tere nám se badrúheṉ nikálte dekhá, aur us ko mana' karne lage, kyúṉki wuh hamáre sáth terí pairawí nahíṉ kartá. 50 Lekin Yisú' ne us se kahá, ki Use mana' na karná, kyúṉki jo tumháre ḳhiláf nahíṉ, wuh tumhárí taraf hai.

51 Jab wuh din nazdík áe ki wuh úpar uṭháyá jáe, to aisá húá ki us ne Yarúshalem ke jáne ko kamar báṉdhí, 52 aur apne áge qásid bheje; wuh jákar Sámaríoṉ ke ek gáṉw meṉ dáḳhil húe, táki us ke liye taiyárí kareṉ. 53 Lekin unhoṉ ne us ko ṭikne na diyá, kyúṉki us ká ruḳh Yarúshalem kí taraf thá. 54 Yih dekhkar us ke shágird Ya'qúb aur Yúhanná ne kahá; Ai Ḳhudáwand, kyá tú cháhtá hai ki ham hukm deṉ, ki ásmán se ág

názil hokar unhen bhasam kar de [jaisá Eliyyáh ne kiyá]? 55 Magar us ne phirkar unhen jhiṛká, [aur kahá, Tum nahín jánte ki tum kaisí rúh ke ho. 56 Kyúnki Ibn i A'dam logon kí ján barbád karne nahín, balki bacháne áyá]. 56 Phir wuh kisí âur gánw men chale gaye.

57 Jab wuh ráh men chale játe the, to kisí ne us se kahá; Jahán kahín tú jáe, main tere píchhe chalúngá. 58 Yisú' ne us se kahá, ki Lomṛiyon ke bhaṭ hote hain, aur hawá ke parandon ke ghonsle; magar Ibn i A'dam ke liye sir dharne kí bhí jagah nahín. 59 Phir us ne dúsre se kahá; Mere píchhe chal. Us ne kahá; Ai Ḳhudáwand, mujhe ijázat de, ki pahle jákar apne báp ko dafn karún. 60 Us ne us se kahá, ki Murdon ko apne murde dafn karne de; lekin tú jákar Ḳhudá kí bádsháhat kí ḳhabar phailá. 61 Ek âur ne bhí kahá, ki Ai Ḳhudáwand, main tere píchhe chalúngá; lekin pahle mujhe ijázat de, ki apne ghar ke logon se ruḳhsat ho áún. 62 Yisú' ne us se kahá, ki Jo koí apná háth hal par rakhkar píchhe dekhtá hai, wuh Ḳhudá kí bádsháhat ke láiq nahín.

10 In báton ke ba'd Ḳhudáwand ne sattar ádmí âur muqarrar kiye, aur jis jis shahr aur jagah ko ḳhud jánewálá thá, wahán unhen do do karke apne áge bhejá. 2 Aur wuh un se kahne lagá, ki Fasl to bahut hai, lekin mazdúr thoṛe hain; is liye fasl ke málik kí minnat karo, ki apní fasl káṭne ke liye mazdúr bheje. 3 Jáo; dekho, main tumhen goyá barron ko bheṛiyon ke bích men bhejtá hún. 4 Na baṭúá le jáo, na jholí, na jútiyán; aur na ráh men kisí ko salám karo. 5 Aur jis kisí ghar men dáḳhil ho, pahle kaho, ki Is ghar kí salámatí ho. 6 Agar wahán koí salámatí ká farzand hogá, to tumhárá salám us par ṭhahregá; nahín to, tum par lauṭ áegá. 7 Usí ghar men raho, aur jo kuchh un se mile kháo piyo; kyúnki mazdúr apní mazdúrí ká haqqdár hai. Ghar ghar na phiro. 8 Aur jis shahr men dáḳhil ho, aur wahán ke log tumhen qubúl karen, to jo kuchh tumháre sámne rakkhá jáe, kháo: 9 aur wahán ke bímáron ko achchhá karo, aur un se kaho, ki Ḳhudá kí bádsháhat tumháre nazdík á pahunchí hai. 10 Lekin jis shahr men dáḳhil ho, aur wahán ke log tumhen qubúl na karen, to us ke bázáron men jákar kaho, ki 11 Ham is gard ko bhí, jo tumháre shahr se hamáre pánwon men lagí hai, tumháre sámne jháṛe dete hain; magar yih ján lo, ki Ḳhudá kí bádsháhat nazdík á pahunchí hai. 12 Main tum se kahtá hún, ki Us din Sadom ká hál us shahr ke hál se ziyáda bardásht ke láiq hogá. 13 Ai Khurázín, tujh par afsos! ai Baitsaidá, tujh par afsos! kyúnki jo mu'jize tum men záhir húe, agar wuh Súr aur Saidá men záhir hote, to ṭáṭ oṛhkar aur ḳhák men baiṭhkar kab ke tauba kar lete. 14 Magar 'adálat men Súr aur Saidá ká hál tumháre hál se ziyáda bardásht ke láiq hogá. 15 Aur ai Kafarnahúm, kyá tú ásmán tak baland kiyá jáegá? Nahín, balki tú 'A'lam i arwáh men utárá jáegá. 16 Jo tumhárí suntá hai wuh merí suntá hai; aur jo tumhen nahín mántá, wuh mujhe nahín mántá; aur jo mujhe nahín mántá, wuh mere bhejnewále ko nahín mántá.

17 Wuh sattar ḳhush hokar phir áe, aur kahne lage; Ai Ḳhudáwand, tere nám se badrúhen bhí hamáre tábi' hain. 18 Us ne un se kahá; Main Shaitán ko bijlí kí tarah ásmán se girá húá dekh rahá thá. 19 Dekho, main ne tum ko iḳhtiyár diyá, ki sánpon aur bichchhúon ko kuchlo, aur dushman kí sárí qudrat par gálib áo; aur tum ko hargiz kisí chíz se zarar na pahunchegá. 20 Taubhí is se ḳhush na ho, ki rúhen tumháre tábi' hain; balki is se ḳhush ho, ki tumháre nám ásmán par likhe húe hain.

21 Usí ghaṛí wuh Rúhu'l Quds se ḳhushí men bhar gayá aur kahá; Ai Báp, ásmán aur zamín ke Ḳhudáwand, main terí hamd kartá hún, ki tú ne yih báten dánáon aur 'aqlmandon se chhipáín, aur bachchon par záhir kín: hán, ai Báp, kyúnki aisá hí tujhe pasand áyá. 22 Mere Báp kí taraf se sab kuchh mujhe saunpá gayá; aur koí nahín jántá, ki Beṭá kaun hai, siwá Báp ke; aur koí nahín jántá, ki Báp kaun hai, siwá Beṭe ke, aur us shaḳhs ke, jis par Beṭá use záhir karná cháhe. 23 Aur shágirdon kí taraf mutawajjih

hokar kháss unhíṉ se kahá; Mubárak haiṉ wuh áṉkheṉ jo yih báteṉ dekhtí haiṉ, jinheṉ tum dekhte ho. 24 Kyúṉki maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Bahut se nabíoṉ aur bádsháhoṉ ne cháhá, ki jo báteṉ tum dekhte ho dekheṉ, magar na dekhíṉ; aur jo báteṉ tum sunte ho suneṉ, magar na suníṉ.

25 Aur dekho, ek 'álim i shara' uṭhá, aur yih kahkar us kí ázmáish karne lagá, ki Ai ustád, maiṉ kyá karúṉ, ki hamesha kí zindagí ká wáris banúṉ? 26 Us ne us se kahá, ki Tauret meṉ kyá likhá hai? Tú kis tarah paṛhtá hai? 27 Us ne jawáb meṉ kahá, ki Ḳhudáwand apne Ḳhudá se, apne sáre dil aur apní sárí ján aur apní sárí táqat aur apní sárí 'aql se mahabbat rakh; aur Apne paṛausí se apne barábar mahabbat rakh. 28 Us ne us se kahá; Tú ne ṭhík jawáb diyá: yihí kar, to tú jiegá. 29 Magar us ne apne taiṉ rástbáz ṭhahráne kí ġaraz se Yisú' se púchhá, Phir merá paṛausí kaun hai? 30 Yisú' ne jawáb meṉ kahá, ki Ek ádmí Yarúshalem se Yarího kí taraf já rahá thá, ki ḍákúoṉ meṉ ghir gayá; unhoṉ ne us ke kapṛe utár liye, aur márá bhí, aur adhmúá chhoṛkar chale gaye. 31 Ittifáqan ek káhin usí ráh se já rahá thá; aur use dekhke katrákar chalá gayá. 32 Isí tarah ek Lewí us jagah áyá; wuh bhí use dekhke katrákar chalá gayá. 33 Lekin ek Sámarí safar karte karte wahán á niklá, aur dekhkar tars kháyá, 34 aur us ke pás áyá, aur us ke zaḳhmoṉ ko tel aur mai lagákar bándhá, aur apne jánwar par sawár karke saráe meṉ le gayá, aur us kí ḳhabargírí kí. 35 Dúsre din do dínár nikálkar bhaṭiyáre ko diye aur kahá; Is kí ḳhabargírí karná; aur jo kuchh is se ziyáda ḳharch hogá, maiṉ phir ákar tujhe adá kar dúṉgá. 36 In tíneṉ meṉ se us shaḳhs ká, jo ḍákúoṉ meṉ ghir gayá thá, terí dánist meṉ kaun paṛausí ṭhahrá? 37 Us ne kahá; Wuh jis ne us par rahm kiyá. Yisú' ne us se kahá; Já, tú bhí aisá hí kar.

38 Phir jab já rahe the, to wuh ek gánw meṉ dáḳhil húá: aur Marthá nám ek 'aurat ne use apne ghar meṉ utárá. 39 Aur Maryam nám us kí ek bahin thí; wuh Yisú' ke páṉwoṉ ke pás baiṭhkar us ká kalám sun rahí thí. 40 Lekin Marthá ḳhidmat karte karte ghabrá gayí; pas us ke pás ákar kahne lagí; Ai Ḳhudáwand, kyá tujhe ḳhayál nahíṉ, ki merí bahin ne ḳhidmat karne ko mujhe akelá chhoṛ diyá hai? Pas use farmá, ki merí madad kare. 41 Ḳhudáwand ne jawáb meṉ us se kahá; Marthá, Marthá, tú to bahut chízoṉ kí fikr o taraddud meṉ hai: 42 lekin ek chíz zarúr hai; aur Maryam ne wuh achchhá hissa chun liyá hai, jo us se chhíná na jáegá.

11 Phir aisá húá ki wuh kisí jagah du'á máṉgtá thá; jab máṉg chuká, to us ke shágirdoṉ meṉ se ek ne us se kahá; Ai Ḳhudáwand, jaisá Yúhanná ne apne shágirdoṉ ko du'á máṉgní sikhái, tú bhí hameṉ sikhá. 2 Us ne un se kahá; Jab tum du'á máṉgo, to kaho, ki Ai Báp, terá nám pák máná jáe. Terí bádsháhat áe. 3 Hamárí roz kí roṭí har roz hameṉ diyá kar. 4 Aur hamáre gunáhoṉ ko mu'áf kar; kyúṉki ham bhí apne har qarzdár ko mu'áf karte haiṉ. Aur hameṉ ázmáish meṉ na lá.

5 Phir us ne un se kahá; Tum meṉ se kaun hai, jis ká ek dost ho, aur wuh ádhí rát ko us ke pás jákar us se kahe, ki Ai dost, mujhe tín roṭiyáṉ de: 6 kyúṉki merá ek dost safar karke mere pás áyá hai, aur mere pás kuchh nahíṉ ki us ke áge rakkhúṉ; 7 aur wuh andar se jawáb meṉ kahe; Mujhe taklíf na de: ab darwáza band hai, aur mere laṛke mere pás bichhaune par haiṉ; maiṉ uṭhkar tujhe de nahíṉ saktá. 8 Maiṉ tum se kahtá húṉ; Agarchi wuh is sabab se ki us ká dost hai, uṭhkar use na de, táham us kí behayáí ke sabab uṭhkar jitní darkár haiṉ use degá. 9 Pas maiṉ tum se kahtá húṉ; Máṉgo, to tumheṉ diyá jáegá; ḍhúṉḍho, to páoge; darwáza khaṭkhaṭáo, to tumháre wáste kholá jáegá. 10 Kyúṉki jo koí máṉgtá hai, use miltá hai; aur jo ḍhúṉḍhtá hai, wuh pátá hai; aur jo khaṭkhaṭátá hai, us ke wáste kholá jáegá. 11 Tum meṉ se aisá kaun sá báp hai, ki jab us ká beṭá roṭí máṉge, to use patthar de? yá machhlí máṉge, to machhlí ke badle use sáṉp de? 12 yá anḍá máṉge, to us ko bichchhú de? 13 Pas jab ki tum bure hokar apne bachchoṉ ko achchhí chízeṉ

deni jánte ho, to ásmání Báp apne mánganewálon ko Rúhu'l Quds kyún na degá?

14 Phir wuh ek gúngí badrúh ko nikál rahá thá. Aur jab wuh badrúh utar gayí, to aisá húá ki gúngá bolá; aur logon ne ta'ajjub kiyá. 15 Lekin un men se ba'z ne kahá; Yih to badrúhon ke sardár Ba'alzabúl kí madad se badrúhon ko nikáltá hai. 16 Ba'z áur log ázmáish ke liye us se ek ásmání nishán talab karne lage. 17 Magar us ne un ke khayálon ko jánkar un se kahá, ki Jis kisí bádsháhat men phút pare, wuh wírán ho játí hai; aur jis ghar men phút pare, wuh barbád ho játá hai. 18 Aur agar Shaitán bhí apná mukhálif ho jáe, to us kí bádsháhat kis tarah qáim rahegí? kyúnki tum merí bábat kahte ho, ki Yih badrúhon ko Ba'alzabúl kí madad se nikáltá hai. 19 Aur agar main badrúhon ko Ba'alzabúl kí madad se nikáltá hún, to tumháre bete kis kí madad se nikálte hain? pas wuhí tumháre munsif honge. 20 Lekin agar main badrúhon ko Khudá kí qudrat se nikáltá hún, to Khudá kí bádsháhat tumháre pás á pahunchí. 21 Jab zoráwar ádmí hathyár bándhe húe apní hawelí kí rakhwálí kartá hai, to us ká mál hifázat se rahtá hai; 22 lekin jab us se koí zoráwar hamla karke us par gálib átá hai, to us ke sab hathyár, jin par us ká bharosá thá chhín letá, aur us ká mál lútkar bánt detá hai. 23 Jo merí taraf nahín, wuh mere khiláf hai; aur jo mere sáth jama' nahín kartá, wuh bakhertá hai. 24 Jab nápák rúh ádmí men se nikaltí hai, to súkhe maqámon men árám dhúndhtí phirtí hai; aur jab nahín pátí, to kahtí hai, ki Main apne usí ghar men laut jáúngí jis se nikli hún; 25 aur ákar use jhará húá aur árásta pátí hai. 26 Phir jákar áur sát rúhen apne se burí hamráh le átí hai, aur wuh us men dákhil hokar wahán bastí hain; aur us ádmí ká pichhlá hál pahle se bhí kharáb ho játá hai.

27 Jab wuh yih báten kah rahá thá, to aisá húá ki bhír men se ek 'aurat ne pukárkar us se kahá; Mubárak hai wuh pet jis men tú rahá, aur wuh chhátiyán jo tú ne chúsín. 28 Us ne kahá; Hán, magar ziyáda mubárak wuh hain, jo Khudá ká kalám sunte, aur us par 'amal karte hain.

29 Jab barí bhír jama' hotí játí thí, to wuh kahne lagá, ki Is zamáne ke log bure hain: wuh nishán talab karte hain; magar Yúnus ke nishán ke siwá koí áur nishán un ko na diyá jáegá. 30 Kyúnki jis tarah Yúnus Nínaweh ke logon ke liye nishán thahrá, usí tarah Ibn i A'dam bhí is zamáne ke logon ke liye thahregá. 31 Dakkhin kí malika is zamáne ke ádmíon ke sáth 'adálat ke din uthkar inhen mujrim thahráegí; kyúnki wuh dunyá ke kanáre se Sulaimán kí hikmat sunne ko áí: aur dekho, yahán wuh hai jo Sulaimán se bhí bará hai. 32 Nínaweh ke log is zamáne ke logon ke sáth 'adálat ke din khare hokar inhen mujrim thahráenge: kyúnki unhon ne Yúnus kí manádí par tauba kar lí; aur dekho, yahán wuh hai jo Yúnus se bhí bará hai.

33 Koí shakhs chirág jalákar tahkháne men yá paimáne ke níche nahín rakhtá, balki chirágdán par rakhtá hai, táki andar ánewálon ko raushní dikhái de. 34 Tere badan ká chirág terí ánkh hai; jab terí ánkh durust hai, to terá sárá badan bhí raushan hai; aur jab kharáb hai, to terá badan bhí tárík hai. 35 Pas dekhná, jo raushní tujh men hai tárikí to nahín. 36 Pas agar terá sárá badan raushan ho, aur koí hissa tárík na rahe, to wuh tamám aisá raushan hogá, jaisá us waqt hotá hai, jab chirág apní chamak se tujhe raushan kartá hai.

37 Jab wuh bát kar rahá thá, to kisí Farísí ne us kí din kí da'wat kí; pas wuh andar jáke kháná kháne baithá. 38 Farísí ne yih dekhkar ta'ajjub kiyá, ki us ne kháne se pahle gusl nahín kiyá. 39 Khudáwand ne us se kahá, ki Ai Farísío, tum piyále aur rikábí ko úpar se to sáf karte ho; lekin tumháre andar lút aur badí bharí húí hai. 40 Ai nádáno, jis ne báhar ko banáyá, kyá us ne andar ko nahín banáyá? 41 Hán, andar kí chízen khairát kar do, to dekho, sab kuchh tumháre liye pák hogá.

42 Lekin ai Farísío, tum par afsos hai! ki podíne aur sudáb aur har ek tarkárí par dahyakí dete ho, aur insáf aur Khudá kí mahabbat se

gáfil rahte ho: lázim thá, ki yih bhí karte aur wuh bhí na chhorte. 43 Ai Farísío, tum par afsos hai! ki tum 'ibádatkhánon men a'lá darje kí kursián aur bázáron men salám cháhte ho. 44 Tum par afsos hai! kyúnki tum un poshída qabron kí mánind ho, jin par ádmí chalte hain, aur un ko is bát kí khabar nahín.

45 Phir shara' ke 'álimon men se ek ne jawáb men us se kahá, ki Ai ustád, in báton ke kahne se tú hamen bhí be'izzat kartá hai. 46 Us ne kahá; Ai shara' ke 'álimo, tum par bhí afsos hai! kí tum aise bojh, jin ká uṭháná mushkil hai, ádmíon par ládte ho, aur áp ek unglí bhí un bojhon ko nahín lagáte. 47 Tum par afsos hai! ki tum to nabíon kí qabron ko banáte ho, aur tumháre bápdádá ne un ko qatl kiyá thá. 48 Pas tum gawáh ho, aur apne bápdádá ke kámon ko pasand karte ho; kyúnki unhon ne to un ko qatl kiyá thá, aur tum un kí qabren banáte ho. 49 Isí liye Khudá kí hikmat ne kahá hai, ki Main nabíon aur rasúlon ko un ke pás bhejúngí; wuh un men se ba'z ko qatl karenge, aur ba'z ko satáenge, 50 táki sab nabíon ke khún kí, jo biná e 'álam se baháyá gayá, is zamáne ke logon se bázpurs kí jáe; 51 Hábíl ke khún se lekar us Zakaryáh ke khún tak, jo qurbángáh aur maqdis ke bich men halák húá; main tum se sach kahtá hún, ki Isí zamáne ke logon se sab kí bázpurs kí jáegí. 52 Ai shara' ke 'álimo, tum par afsos hai! ki tum ne ma'rifat kí kunjí chhín lí: tum áp bhí dákhil na húe, aur dákhil honewálon ko bhí roká.

53 Jab wuh wahán se niklá, to faqíh aur Farísí use betarah chimaṭne aur chheṛne lage, táki wuh bahut sí báton ká zikr kare; 54 aur us kí ghát men rahe, táki us ke munh kí koí bát pakṛen.

12 Itne men, jab hazáron ádmíon kí bhíṛ lag gayí, yahán tak ki ek dúsre par girá paṛtá thá, to us ne sab se pahle apne shágirdon se yih kahná shurú' kiyá, kí Us khamír se hoshyár rahná jo Farísíon kí riyákárí hai. 2 Kyúnkí koí chíz ḍhankí nahín, jo kholí na jáegí; aur na koí chíz chhipí hai, jo jání na jáegí. 3 Is liye jo kuchh tum ne andhere men kahá hai, wuh ujále men suná jáegá; aur jo kuchh tum ne koṭhriyon ke andar kán men kahá hai, koṭhon par us kí manádí kí jáegí. 4 Magar tum doston se main kahtá hún, ki un se na ḍaro, jo badan ko qatl karte hain, aur ba'd us ke kuchh âur nahín kar sakte. 5 Lekin main tumhen jatátá hún, ki kis se ḍarná cháhiye: us se ḍaro, jis ko qatl karne ke ba'd ikhtiyár hai, kí jahannam men ḍále: hán, main tum se kahtá hún, ki usí se ḍaro. 6 Kyá do paise kí pánch chiṛiyán nahín biktín? táham Khudá ke huzúr un men se ek kí bhí bhúl nahín paṛtí, 7 Balkí tumháre sir ke sab bál bhí gine húe hain. Ḍaro nahín: tumhárí qadr to bahut sí chiṛiyon se ziyáda hai. 8 Aur main tum se kahtá hún, ki Jo koí ádmíon ke sámne merá iqrár kare, Ibn i A'dam bhí Khudá ke firishton ke sámne us ká iqrár karegá: 9 magar jo ádmíon ke sámne merá inkár kare, Khudá ke firishton ke sámne us ká inkár kiyá jáegá. 10 Aur jo koí Ibn i A'dam ke khiláf koí bát kahe, us ko mu'áf kiyá jáegá: lekin jo Rúhu'l Quds ke haqq men kufr bake, us ko mu'áf na kiyá jáegá. 11 Aur jab wuh tum ko 'ibádatkhánon men, aur hákimon aur ikhtiyárwálon ke pás le jáen, to fikr na karná, kí ham kis tarah yá kyá jawáb den, yá kyá kahen; 12 kyúnki Rúhu'l Quds usí ghaṛí tumhen sikhá degá, ki kyá kahná cháhiye.

13 Phir bhíṛ men se ek ne us se kahá, ki Ai ustád, mere bhái se kah, ki mírás ká merá hissa mujhe de. 14 Us ne us se kahá; Miyán, kis ne mujhe tumhárá munsif yá bánṭnewálá muqarrar kiyá hai? 15 Aur us ne un se kahá, ki Khabardár, apne áp ko har tarah ke lálach se bacháe rakkho: kyúnkí kisí kí zindagí us ke mál kí kasrat par mauqúf nahín. 16 Aur us ne un se ek tamsíl kahí, kí Kisí daulatmand kí zamín men baṛí fasl húí; 17 pas wuh apne dil men sochkar kahne lagá, ki Main kyá karún, kí mere hán jagah nahín, jahán apní paidáwár bhar rakkhún? 18 Us ne kahá; Main yih karúngá: apní koṭhiyán ḍhákar un se baṛí banáúngá; 19 aur un men apná sárá anáj aur mál bhar rakkhúngá; aur apní ján se kahúngá,

ki Ai ján, tere pás bahut barason ke liye bahut sá mál jama' hai; chain kar, khá, pí, ḳhush rah. 20 Magar Ḳhudá ne us se kahá; Ai nádán, isí rát terí ján tujh se talab kar lí jáegí: pas jo tú ne taiyár kiyá hai, wuh kis ká hogá? 21 Aisá hí wuh shaḳhs hai, jo apne liye ḳhazána jama' kartá hai, aur Ḳhudá ke nazdík daulatmand nahín.

22 Phir us ne apne shágirdon se kahá; Is liye main tum se kahtá hún, ki Apní ján kí fikr na karo, ki ham kyá kháenge; aur na apne badan kí, ki kyá pahinenge; 23 kyúnki ján ḳhurák se baṛhkar hai, aur badan poshák se. 24 Kauwon par gaur karo, ki na bote hain, na kátte; na un ke khattá hotá hai, na koṭhí; taubhí Ḳhudá unhen khilátá hai; tumhárí qadr to parandon se kahín ziyáda hai. 25 Tum men aisá kaun hai, jo fikr karke apní 'umr men ek ghaṛí baṛhá sake? 26 Pas jab sab se chhoṭí bát bhí nahín kar sakte, to báqí chízon kí kyún fikr karte ho? 27 Sosan ke daraḳhton par gaur karo, ki kis tarah baṛhte hain; wuh na mihnat karte, na kátte hain; taubhí main tum se kahtá hún, ki Sulaimán bhí, báwujúd apní sárí shán o shaukat ke, un men se kisí kí mánind poshák pahine húe na thá. 28 Pas jab Ḳhudá maidán kí ghás ko jo áj hai, aur kal tanúr men jhonkí jáegí, aisí poshák pahinátá hai; to ai kami'tiqádo, tum ko kyún na pahiná degá? 29 Aur tum is kí talásh men na raho, ki kyá kháenge aur kyá píenge, aur na shakkí bano. 30 Kyúnki in sab chízon kí talásh men dunyá kí qaumen rahtí hain: aur tumhárá Báp jántá hai, ki tum in ke muhtáj ho. 31 Hán, us kí bádsháhat kí talásh men raho, to yih chízen bhí tumhen mil jáengí. 32 Ai chhoṭe galle, na ḍar; kyúnki tumháre Báp ko pasand áyá, ki tumhen bádsháhat de. 33 Apná mál asbáb bechkar ḳhairát kar do; aur apne liye aise baṭúe banáo, jo puráne nahín hote, ya'ní ásmán par aisá ḳhazána jo ḳhálí nahín hotá, jahán chor nazdík nahín játá, aur kíṛá ḳharáb nahín kartá. 34 Kyúnki jahán tumhárá ḳhazána hai, wahín tumhárá dil bhí lagá rahegá.

35 Tumhárí kamaren bandhí rahen, aur tumháre chirág jalte rahen; 36 aur tum un ádmíon kí mánind raho, jo apne málik kí ráh dekhte hon, ki wuh shádí men se kab lauṭegá; táki jab wuh ákar darwáza khaṭkhaṭáe, to fauran us ke wáste khol den. 37 Mubárak hain wuh naukar, jin ká málik ákar unhen jágtá páe: main tum se sach kahtá hún, ki wuh kamar bándhkar unhen kháná kháne ko biṭháegá, aur pás ákar un kí ḳhidmat karegá. 38 Aur agar wuh rát ke dúsre pahar men, yá tísre pahar men ákar un ko aise hál men páe, to wuh naukar mubárak hain. 39 Lekin yih ján rakkho, ki agar ghar ke málik ko ma'lúm hotá, ki chor kis ghaṛí áegá, to jágtá rahtá, aur apne ghar men naqb hone na detá. 40 Tum bhí taiyár raho; kyúnki jis ghaṛí tumhen gumán bhí na hogá, Ibn i A'dam á jáegá.

41 Patras ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand, tú yih tamsíl ham hí se kahtá hai, yá sab se? 42 Ḳhudáwand ne kahá; Kaun hai wuh diyánatdár aur 'aqlmand dároga, jis ká málik use apne naukar chákaron par muqarrar kare, ki har ek kí ḳhurák waqt par bánṭ diyá kare? 43 Mubárak hai wuh naukar, jis ká málik ákar us ko aisá hí karte páe. 44 Main tum se sach kahtá hún, ki wuh use apne sáre mál ká muḳhtár kar degá. 45 Lekin agar wuh naukar apne dil men yih kahkar, ki Mere málik ke áne men der hai, gulámon aur launḍiyon ko márná, aur khá píkar matwálá honá shurú' kare; 46 to us naukar ká málik aise din, ki wuh us kí ráh na dekhtá ho, aur aisí ghaṛí, ki wuh na jántá ho, á maujúd hogá, aur ḳhúb koṛe lagákar use beímánon men shámil karegá. 47 Aur wuh naukar, jis ne apne málik kí marzí ján lí aur taiyárí na kí, na us kí marzí ke muwáfiq 'amal kiyá, bahut már kháegá. 48 Magar jis ne na jánkar már kháne ke kám kiye, wuh thoṛí már kháegá. Aur jise bahut diyá gayá, us se bahut talab kiyá jáegá; aur jise bahut saunpá hai, us se ziyáda mángenge.

49 Main zamín par ág ḍálne áyá hún; aur agar lag chukí hotí to main kyá hí ḳhush hotá! 50 Lekin mujhe ek baptisma lená hai; aur jab tak wuh na ho le main kyá hí

tang rahúngá! 51 Kyá tum gumán karte ho, ki main zamín par sulh karáne áyá hún? Main tum se kahtá hún, ki Nahín, balki judáí karáne; 52 kyúnki ab se ek ghar ke pánch ádmí ápas men mukhálafat rakkhenge, do se tín aur tín se do. 53 Báp beṭe se mukhálafat rakkhegá, aur beṭá báp se; mán beṭí se, aur beṭí mán se; sás bahú se, aur bahú sás se.

54 Phir us ne logon se bhí kahá, ki Jab bádal ko pachchhim se uṭhte dekhte ho, to fauran kahte ho, ki Menh barsegá; aur aisá hí hotá hai. 55 Aur jab tum ma'lúm karte ho, ki dakkhiná chal rahí hai, to kahte ho, ki Lúh chalegí; aur aisá hí hotá hai. 56 Ai riyákáro, zamín aur ásmán kí súrat men to imtiyáz karná tumhen átá hai; lekin is zamáne kí bábat imtiyáz karná kyún nahín átá? 57 Aur tum apne áp hí kyún faisala nahín kar lete, ki wájib kyá hai? 58 Jab tak tú apne mudda'í ke sáth hákim ke pás já rahá hai, to ráh men koshish kar, ki us se chhúṭ jáe; aisá na ho ki wuh tujh ko munsif ke pás khench le jáe, aur munsif tujh ko sipáhí ke hawále kare, aur sipáhí tujhe qaid men ḍále. 59 Main tujh se kahtá hún, ki Jab tak tú damṛí damṛí adá na kar degá, wahán se hargiz na chhúṭegá.

13 Us waqt ba'z log házir the, jinhon ne use un Galílíon kí khabar dí, jin ká khún Pílátus ne un ke zabíhon ke sáth miláyá thá. 2 Us ne jawáb men un se kahá, ki In Galílíon ne jo aisá dukh páyá, kyá wuh is liye tumhárí dánist men áur sab Galílíon se ziyáda gunahgár the? 3 Main tum se kahtá hún, ki nahín: balki agar tum tauba na karoge, to sab isí tarah halák hoge. 4 Yá wuh aṭhárah ádmí jin par Shilokh ká burj girá, aur wuh dabkar mar gaye, kyá tumhárí dánist men Yarúshalem ke áur sab rahnewálon se ziyáda qusúrwár the? 5 Main tum se kahtá hún, ki nahín: balki agar tum tauba na karoge, to sab isí tarah halák hoge.

6 Phir us ne yih tamsíl kahí, ki Kisí ke angúrí bág men ek anjír ká darakht lagá húá thá: wuh us men phal ḍhúnḍhne áyá, aur na páyá. 7 Is par us ne bágbán se kahá, ki Dekh, tín baras se main is anjír ke darakht men phal ḍhúnḍhne átá hún, aur nahín pátá; use káṭ ḍál; wuh zamín ko bhí kyún roke? 8 Us ne jawáb men us se kahá; Ai Khudáwand, is sál to áur bhí use rahne de, táki main us ke gird tháonlá khodún, aur khád ḍálún: 9 agar áge ko phalá, to khair; nahín to ba'd us ke káṭ ḍálná.

10 Phir wuh Sabt ke din kisí 'ibádatkháne men ta'lím detá thá. 11 Aur dekho, ek 'aurat thí, jis ko aṭhárah baras se kisí badrúh ke bá'is kamzorí thí; wuh kubṛí ho gayí thí, aur kisí tarah sídhí na ho saktí thí. 12 Yisú' ne use dekhkar pás buláyá, aur us se kahá; Ai 'aurat, tú apní kamzorí se chhúṭ gayí. 13 Aur us ne us par háth rakkhe: usí dam wuh sidhí ho gayí, aur Khudá kí baṛáí karne lagí. 14 'Ibádatkháne ká sardár, is liye ki Yisú' ne Sabt ke din shifá bakhshí khafá hokar, logon se kahne lagá; Chha din hain, jin men kám karná cháhiye; pas unhín men ákar shifá páo, na ki Sabt ke din. 15 Khudáwand ne us ke jawáb men kahá, ki Ai riyákáro, kyá har ek tum men se Sabt ke din apne bail yá gadhe ko, thán se kholkar pání piláne nahín le játá? 16 Pas kyá wájib na thá, ki yih jo Ibráhím kí beṭí hai, jis ko Shaitán ne aṭhárah baras se bándh rakkhá thá, Sabt ke din is band se chhuṛáí játí? 17 Jab us ne yih báten kahín, to us ke sab mukhálif sharminda húe: aur sárí bhíṛ un 'álíshán kámon se, jo us se hote the, khush húí.

18 Pas wuh kahne lagá; Khudá kí bádsháhat kis kí mánind hai? main us ko kis se tashbíh dún? 19 Wuh ráí ke dáne kí mánind hai, jis ko ek ádmí ne lekar apne bág men ḍál diyá; wuh ugkar baṛá darakht ho gayá, aur hawá ke parandon ne us kí ḍáliyon par baserá kiyá. 20 Us ne phir kahá; Main Khudá kí bádsháhat ko kis se tashbíh dún? 21 Wuh khamír kí mánind hai, jise ek 'aurat ne lekar tín paimáne áṭe men miláyá, aur hote hote sab khamír ho gayá.

22 Wuh shahr shahr aur gánw gánw ta'lím detá húá, Yarúshalem ká safar kar rahá thá. 23 Aur kisí shakhs ne us se púchhá, ki Ai Khudáwand, kyá naját pánewále thoṛe

hain? 24 Us ne un se kahá; Jánfisháni karo, ki tang darwáze se dákhil ho; kyúnki main tum se kahtá hún, ki bahutere dákhil hone kí koshish karenge, aur na ho sakenge. 25 Jab ghar ká málik uṭhkar darwáza band kar chuká ho, aur tum báhar khaṛe húe darwáza khaṭkhaṭákar yih kahná shurú' karo, ki Ai Ḳhudáwand, hamáre liye khol de; aur wuh jawáb de, ki Main tum ko nahín jántá, ki kahán ke ho: 26 us waqt tum kahná shurú' karoge, ki Ham ne to tere rúbarú kháyá piyá, aur tú ne hamáre bázáron men ta'lím dí. 27 Magar wuh kahegá; Main tum se kahtá hún, ki main nahín jántá, tum kahán ke ho; ai badkáro, tum sab mujh se dúr ho. 28 Wahán roná aur dánton ká písná hogá, jab tum Ibráhím, aur Izháq, aur Ya'qúb, aur sab nabíon ko Ḳhudá kí bádsháhat men shámil, aur apne áp ko báhar nikálá húá dekhoge. 29 Aur púrab, pachchhim, uttar, dakkhin se log ákar Ḳhudá kí bádsháhat kí ziyáfat men sharík honge. 30 Aur dekho, ba'z ákhir aise hain, jo awwal honge, aur awwal hain, jo ákhir honge.

31 Usí ghaṛí ba'z Farísíon ne ákar us se kahá, ki Nikalkar yahán se chal de; kyúnki Herodes tujhe qatl karná cháhtá hai. 32 Us ne un se kahá, ki Jákar us lomṛí se kah do, ki Dekh, main áj aur kal badrúhon ko nikáltá, aur shifá bakhshne ká kám anjám detá rahúngá, aur tísre din kamál ko pahunchúngá. 33 Magar mujhe áj aur kal aur parson apní ráh chalní zarúr hai; kyúnki mumkin nahín, ki nabí Yarúshalem ke báhar halák ho. 34 Ai Yarúshalem, ai Yarúshalem, tú jo nabíon ko qatl kartí hai, aur jo tere pás bheje gaye, un ko sangsár kartí hai; kitní hí bár main ne cháhá, ki jis tarah murgí apne bachchon ko paron tale jama' kar letí hai, usí tarah main bhí tere laṛkon ko jama' kar lún; magar tum ne na cháhá! 35 Dekho, tumhárá ghar tumháre hí liye chhoṛá játá hai; aur main tum se kahtá hún, ki mujh ko us waqt tak hargiz na dekhoge, jab tak na kahoge; ki Mubárak hai wuh, jo Ḳhudáwand ke nám par átá hai.

14 Phir aisá húá ki wuh Sabt ke din Farísíon ke sardáron men se kisí ke ghar kháná kháne ko gayá; aur wuh us kí ták men rahe. 2 Aur dekho, ek shakhs us ke sámne thá, jise jalandar thá. 3 Yisú' ne shara' ke 'álimon aur Farísíon se kahá, ki Sabt ke din shifá bakhshní rawá hai, yá nahín? 4 Wuh chup rah gaye. Us ne use háth lagákar shifá bakhshí, aur chhoṛ diyá; 5 aur un se kahá, ki Tum men se kaun aisá hai, jis ká gadhá yá bail kúe men gir paṛe, aur wuh Sabt ke din us ko fauran na nikál le? 6 Wuh in báton ká jawáb na de sake.

7 Jab us ne dekhá, ki mihmán sadr jagah kis tarah pasand karte hain, to un se ek tamsíl kahí, ki 8 Jab koí tujhe shádí men buláe, to sadr jagah par na baiṭh, ki sháyad us ne tujh se bhí kisí ziyáda 'izzatdár ko buláyá ho; 9 aur jis ne tujhe aur use donon ko buláyá hai ákar tujh se kahe, ki Is ko jagah de; phir tujhe sharminda hokar sab se níche baiṭhná paṛe. 10 Balki jab tú buláyá jáe, to sab se níchí jagah já baiṭh, táki jab terá bulánewálá áe, to tujh se kahe, ki Ai dost, áge baṛhkar baiṭh: to un sab kí nazar men, jo tere sáth kháná kháne baiṭhe hain, terí 'izzat hogí. 11 Kyúnki jo koí apne áp ko baṛá banáegá wuh chhoṭá kiyá jáegá; aur jo apne áp ko chhoṭá banáegá, wuh baṛá kiyá jáegá.

12 Phir us ne apne bulánewále se bhí yih kahá, ki Jab tú din ká yá rát ká khánà taiyár kare, to apne doston, yá bháiyon, yá rishtadáron, yá daulatmand paṛausiyon ko na bulá; ki aisá na ho, wuh bhí tujhe buláen, aur terá badla ho jáe. 13 Balki jab tú ziyáfat kare, to garíbon, lunjon, langṛon, andhon ko bulá: 14 to tujh par barakat hogí; kyúnki un ke pás tujhe badla dene ko kuchh nahín; aur tujhe rástbázon kí qiyámat men badla milegá.

15 Jo us ke sáth khánà kháne baiṭhe the, un men se ek ne yih báten sunkar us se kahá; Mubárak hai wuh jo Ḳhudá kí bádsháhat men khánà kháe. 16 Us ne us se kahá, ki Ek shakhs ne baṛí ziyáfat kí, aur bahut se logon ko buláyá.

17 Aur kháne ke waqt apne naukar ko bhejá, ki buláe húon se kahe, ki A'o, ab khána taiyár hai. 18 Is par sab ne milkar 'uzr karná shurú' kiyá. Pahle ne us se kahá, ki Main ne khet kharídá hai; mujhe zarúr hai ki jákar use dekhún; main terí minnat kartá hún, ki mujhe ma'zúr rakh. 19 Dúsre ne kahá; Main ne bailon kí pánch joriyán kharídí hain, aur unhen ázmáne játá hún; main terí minnat kartá hún, ki mujhe ma'zúr rakh. 20 Ek áur ne kahá; Main ne biyáh kiyá hai, is sabab se nahín á saktá. 21 Pas us naukar ne ákar apne málik ko in báton kí khabar dí. Is par ghar ke málik ne gusse hokar apne naukar se kahá; Jald shahr ke bázáron aur kúchon men jákar garíbon, lunjon, andhon aur langron ko yahán le á. 22 Naukar ne kahá; Ai khudáwand, jaisá tú ne farmáyá thá, waisá hí húá, aur ab bhí jagah hai. 23 Málik ne us naukar se kahá, ki Sarakon aur khet kí báron kí taraf já, aur logon ko majbúr karke lá, táki merá ghar bhar jáe. 24 Kyúnki main tum se kahtá hún, ki jo buláe gaye the, un men se koí shakhs merá khána na chakhne páegá.

25 Jab bahut se log us ke sáth já rahe the, to us ne phirkar un se kahá; 26 Agar koí mere pás áe, aur apne báp, aur mán, aur bíwí, aur bachchon, aur bháiyon, aur bahinon, balki apní ján se bhí dushmaní na kare, to merá shágird nahín ho saktá. 27 Jo koí apní salíb na uthác aur mere píchhe na áe, wuh merá shágird nahín ho saktá. 28 Kyúnki tum men aisá kaun hai, ki jab wuh ek burj banáná cháhe, to pahle baithkar lágat ká hisáb na kar le, ki áyá mere pás us ke taiyár karne ká sámán hai, yá nahín? 29 Aisá na ho, ki jab neo dálkar taiyár na kar sake, to sab dekhnewále yih kahkar us par hansná shurú' karen, ki 30 Is shakhs ne 'imárat banání shurú' to kí, magar taiyár na kar saká. 31 Yá kaun aisá bádsháh hai, jo dúsre bádsháh se larne játá ho, aur pahle baithkar mashwara na kar le, ki áyá main das hazár se us ká muqábala kar saktá hún, yá nahín, jo bís hazár lekar mujh par charhá átá hai? 32 Nahín to, jab wuh hanoz dúr hí hai, elchí bhejkar sulh kí sharten kí darkhwást karegá. 33 Pas isí tarah tum men se jo koí apná sab kuchh tark na kare, wuh merá shágird nahín ho saktá. 34 Namak achchhá to hai; lekin agar namak ká maza játá rahe, to wuh kis chíz se mazadár kiyá jáegá? 35 Na wuh zamín ke kám ká rahá, na khád ke; log use báhar phenk dete hain. Jis ke kán sunne ke hon, wuh sun le.

15 Sáre mahsúl lenewále aur gunahgár us ke pás áte the, táki us kí báten sunen. 2 Aur Farísí aur faqíh burburákar kahne lage, ki Yih ádmí gunahgáron se miltá aur un ke sáth khána khátá hai.

3 Us ne un se yih tamsíl kahí, ki 4 Tum men aisá kaun ádmí hai, jis ke pás sau bheren hon, aur un men se ek khoí jáe, to ninnánawe ko biyábán men chhorkar us khoí húí ko, jab tak mil na jáe, dhúndhtá na rahe? 5 Phir jab mil játí hai to wuh khush hokar use kandhe par uthá letá hai. 6 Aur ghar men pahunchkar, doston aur parausiyon ko bulátá aur kahtá hai, ki Mere sáth khushí karo; kyúnki merí khoí húí bher mil gayí. 7 Main tum se kahtá hún, ki Isí tarah ninnánawe rástbázon kí nisbat, jo tauba kí hájat nahín rakhte, ek tauba karnewále gunahgár kí bábat ásmán par ziyáda khushí hogí.

8 Yá kaun aisí 'aurat hai, jis ke pás das dirham hon, aur ek kho jáe, to wuh chirág jalákar ghar men jhárú na de, aur jab tak mil na jáe, koshish se dhúndhtí na rahe? 9 Phir jab mil játá hai, to bahineliyon aur parausinon ko bulákar na kahe, ki Mere sáth khushí karo, kyúnki merá khoyá húá dirham mil gayá? 10 Main tum se kahtá hún, ki Isí tarah ek tauba karnewále gunahgár kí bábat Khudá ke firishton ke sámne khushí hotí hai.

11 Phir us ne kahá, ki Kisí shakhs ke do bete the. 12 Un men se chhote ne báp se kahá, ki Ai báp, mál ká jo hissa mujh ko pahunchtá hai, mujhe de. Us ne apná mál matá' unhen bánt diyá. 13 Aur bahut din na guzre, ki chhotá betá apná sab kuchh jama' karke, dúr daráz mulk ko rawána húá, aur wahán apná mál badchalní men

uṛá diyá. 14 Aur jab sab kharch kar chuká, to us mulk meṉ sakht kál paṛá; aur wuh muhtáj hone lagá. 15 Phir us mulk ke ek báshinde ke háṉ já paṛá: us ne us ko apne khetoṉ meṉ súar charáne bhejá. 16 Aur use árzú thí, ki jo phaliyáṉ súar kháte the, unhíṉ se apná peṭ bhare; magar koí use na detá thá. 17 Phir us ne hosh meṉ ákar kahá, ki Mere báp ke kitne hí mazdúroṉ ko roṭí ifrát se miltí hai, aur maiṉ yaháṉ bhúká mar rahá húṉ! 18 Maiṉ uṭhkar apne báp ke pás jáúṉgá, aur us se kahúṉgá, ki Ai báp, maiṉ ásmán ká aur terí nazar meṉ gunahgár húá: 19 ab is láiq nahíṉ rahá, ki phir terá beṭá kahláúṉ; mujhe apne mazdúroṉ jaisá kar le. 20 Pas wuh uṭhkar apne báp ke pás chalá. Wuh abhí dúr hí thá, ki use dekhkar us ke báp ko tars áyá, aur dauṛkar us ko gale lagá liyá, aur bose liye. 21 Beṭe ne us se kahá, ki Ai báp, maiṉ ásmán ká aur terí nazar meṉ gunahgár húá; ab is láiq nahíṉ rahá, ki phir terá beṭá kahláúṉ. 22 Báp ne apne naukaroṉ se kahá, ki Achchhe se achchhá jáma jald nikálkar use pahináo; aur us ke háth meṉ angúṭhí, aur páṉw meṉ jútí pahináo. 23 Aur pale húe bachhṛe ko lákar zabh karo, táki ham khákar khushí manáeṉ; 24 kyúṉki merá yih beṭá murda thá, ab zinda húá; khoyá húá thá, ab milá hai. Pas wuh khushí manáne lage. 25 Lekin us ká baṛá beṭá khet meṉ thá: jab wuh ákar ghar ke nazdík pahuṉchá, to gáne bajáne aur náchne kí áwáz suní; 26 aur ek naukar ko bulákar daryáft karne lagá, ki Yih kyá ho rahá hai? 27 Us ne us se kahá, Terá bhái á gayá hai; aur tere báp ne palá húá bachhṛá zabh karáyá hai, is liye ki use bhalá changá páyá. 28 Wuh gusse húá, aur andar jáná na cháhá; magar us ká báp báhar jáke use manáne lagá. 29 Us ne apne báp se jawáb meṉ kahá, ki Dekh, itne baras se maiṉ terí khidmat kartá húṉ, aur kabhí terí hukm'udúlí nahíṉ kí; magar mujhe tú ne kabhí ek bakrí ká bachcha bhí na diyá, ki apne dostoṉ ke sáth khushí manátá: 30 lekin jab terá yih beṭá áyá, jis ne terá mál matá' kasbíoṉ meṉ uṛá diyá, to us ke liye tú ne palá húá bachhṛá zabh karáyá. 31 Us ne us se kahá; Beṭá, tú to hamesha mere pás hai, aur jo kuchh merá hai, wuh terá hí hai; 32 lekin khushí manání aur shádmán honá munásib thá, kyúṉki terá yih bhái murda thá, ab zinda húá; khoyá húá thá, ab milá hai.

16 Phir us ne shágirdoṉ se bhí kahá, ki Kisí daulatmand ká ek mukhtár thá; us kí logoṉ ne us se shikáyat kí, ki Yih terá mál uṛátá hai. 2 Pas us ne us ko bulákar kahá, ki Yih kyá hai, jo maiṉ tere haqq meṉ suntá húṉ? Apní mukhtárí ká hisáb de; kyúṉki áge ko tú mukhtár nahíṉ rah saktá. 3 Us mukhtár ne apne jí meṉ kahá, ki Kyá karúṉ? kyúṉki merá málik mujh se mukhtárí chhíne letá hai: miṭṭí to mujh se khodí nahíṉ játí, aur bhíkh máṉgne se sharm átí hai. 4 Maiṉ samajh gayá ki kyá karúṉ, táki jab mukhtárí se mauqúf ho jáúṉ, to log mujhe apne gharoṉ meṉ jagah deṉ. 5 Pas us ne apne málik ke ek ek qarzdár ko bulákar pahle se púchhá, ki Tujh par mere málik ká kyá átá hai? 6 Us ne kahá; Sau man tel. Us ne us se kahá, ki Apní dastáwez le, aur jald baiṭhkar pachás likh de. 7 Phir dúsre se kahá; Tujh par kyá átá hai? Us ne kahá; Sau man gehúṉ. Us ne us se kahá, ki Apní dastáwez lekar assí likh de. 8 Aur málik ne beímán mukhtár kí ta'ríf kí, is liye ki us ne hoshyárí kí thí: kyúṉki is jahán ke farzand apne hamjinsoṉ ke sáth mu'ámalát meṉ núr ke farzandoṉ kí nisbat ziyáda hoshyár haiṉ. 9 Aur maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Nárástí kí daulat se apne liye dost paidá karo; táki jab wuh játí rahe, to yih tum ko hamesha ke maskanoṉ meṉ jagah deṉ. 10 Jo thoṛe se thoṛe meṉ diyánatdár hai, wuh bahut meṉ bhí diyánatdár hai, aur jo thoṛe se thoṛe meṉ baddiyánat hai, wuh bahut meṉ bhí baddiyánat hai. 11 Pas jab tum nárást daulat meṉ diyánatdár na ṭhahre, to haqíqí daulat kaun tumháre supurd karegá? 12 Aur agar tum begáne mál meṉ diyánatdár na ṭhahre, to jo tumhárá apná hai, use kaun tumheṉ degá? 13 Koí naukar do málikoṉ kí khidmat nahíṉ kar saktá: kyúṉki yá to ek se 'adáwat rakkhegá, aur dúsre se mahabbat;

yá ek se milá rahegá, aur dúsre ko náchíz jánegá. Tum Ḳhudá aur daulat donon kí ḳhidmat nahín kar sakte. 14 Farísí, jo zardost the, in sab báton ko sunkar use ṭhaṭṭhe men uṛáne lage. 15 Us ne un se kahá, ki Tum wuh ho, ki ádmíon ke sámne apne áp ko rástbáz ṭhahráte ho; lekin Ḳhudá tumháre dilon ko jántá hai; kyúnki jo chíz ádmíon kí nazar men 'álíqadr hai, wuh Ḳhudá ke nazdík makrúh hai. 16 Sharí'at aur ambiyá Yúhanná tak rahe; us waqt se Ḳhudá kí bádsháhat kí ḳhushḳhabarí dí játí hai, aur har ek zor márkar us men dáḳhil hotá hai. 17 Lekin ásmán aur zamín ká ṭal jáná sharí'at ke ek nuqte ke miṭ jáne se ásán hai. 18 Jo koí apní bíwí ko chhoṛkar dúsrí se biyáh kare, wuh ziná kartá hai; aur jo shaḳhs shauhar kí chhoṛí húí 'aurat se biyáh kare, wuh bhí ziná kartá hai.

19 Ek daulatmand thá, jo argawání aur mihín kapṛe pahintá, aur har roz ḳhushí manátá aur shán o shaukat se rahtá thá. 20 Aur La'zar nám ek garíb, násúron se bhará húá, us ke darwáze par ḍálá gayá thá. 21 Use árzú thí, ki daulatmand kí mez ke jhúṭe se apná peṭ bhare; balki kutte bhí ákar us ke násúr cháṭte the. 22 Aur aisá húá ki wuh garíb mar gayá, aur firishton ne use le jákar Ibráhím kí god men rakh diyá; aur daulatmand bhí múá, aur dafn húá. 23 Us ne 'álam i arwáh ke darmiyán 'azáb men mubtalá hokar apní ánkhen uṭháín, aur Ibráhím ko dúr se dekhá, aur us kí god men La'zar ko. 24 Aur us ne pukárkar kahá, ki Ai báp Ibráhím, mujh par rahm karke La'zar ko bhej, ki apní unglí ká sirá pání men bhigokar merí zabán tar kare; kyúnki main is ág men taṛaptá hún. 25 Ibráhím ne kahá; Beṭá, yád kar, ki tú apní zindagí men apní achchhí chízen le chuká, aur usí tarah La'zar burí chízen; lekin ab wuh yahán tasallí pátá hai, aur tú taṛaptá hai. 26 Aur in sab báton ke siwá, hamáre tumháre darmiyán ek baṛá gaṛhá rakkhá gayá hai, aisá ki jo yahán se tumhárí taraf pár jáná cháhen, na já saken, aur na log udhar se hamárí taraf wár á saken. 27 Us ne kahá; Pas ai báp, main terí minnat kartá hún, ki tú use mere báp ke ghar bhej; 28 kyúnki mere pánch bháí hain; táki wuh un ke sámne in báton kí gawáhí de, aisá na ho ki wuh bhí is 'azáb kí jagah men áen. 29 Ibráhím ne us se kahá, ki Un ke pás Músá aur ambiyá to hain; un kí sunen. 30 Us ne kahá; Nahín, ai báp Ibráhím; hán, agar koí murdon men se un ke pás jáe, to wuh tauba karenge. 31 Us ne us se kahá, ki Jab wuh Músá aur nabíon kí kí nahín sunte, to agar murdon men se koí jí uṭhe, to us kí bhí na mánenge.

17 Phir us ne apne shágirdon se kahá; Yih nahín ho saktá, ki ṭhokaren na lagen: lekin us par afsos hai, jis ke bá'is se lagen! 2 In chhoṭon men se ek ko ṭhokar khiláne kí banisbat, us shaḳhs ke liye yih mufíd hotá, ki chakkí ká páṭ us ke gale men laṭkáyá játá, aur wuh samundar men phenká játá. 3 Ḳhabardár raho; agar terá bháí gunáh kare, use malámat kar; agar tauba kare, use mu'áf kar. 4 Aur agar wuh ek din men sát daf'a terá gunáh kare, aur sáton daf'a tere pás phir ákar kahe, ki Tauba kartá hún, to use mu'áf kar.

5 Is par rasúlon ne Ḳhudáwand se kahá; Hamáre ímán ko baṛhá. 6 Ḳhudáwand ne kahá, ki Agar tum men rái ke dáne ke barábar bhí ímán hotá, aur tum is tút ke daraḳht se kahte, ki Jaṛ se ukhaṛkar samundar men lag já, to tumhárí mántá. 7 Magar tum men se aisá kaun hai, jis ká naukar hal jottá, yá gallabání kartá ho, aur jab wuh khet se áe, to us se kahe, ki Jald ákar kháná kháne baiṭh? 8 aur yih na kahe, ki Merá kháná taiyár kar, aur jab tak main kháún píún, kamar bándhkar merí ḳhidmat kar; ba'd us ke tú ḳhud khá pí lená? 9 Kyá wuh is liye us naukar ká ihsán mánegá, ki us ne un báton kí jin ká hukm húá ta'míl kí? 10 Isí tarah tum bhí, jab un sab báton kí jin ká tumhen hukm húá ta'míl kar chuko, to kaho, ki Ham nikamme naukar hain; jo ham par karná farz thá, wuhí kiyá hai.

11 Aur aisá húá, ki Yarúshalem ko játe húe wuh Sámariya aur Galíl ke bích se hokar já rahá thá. 12 Aur ek gánw men dáḳhil hote waqt, das koṛhí us ko mile. 13 Unhon ne dúr

khaṛe hokar baland áwáz se kahá; Ai Yisú', ai sáhib, ham par rahm kar. 14 Us ne unheṉ dekhkar kahá; Jáo, apne taiṉ káhinoṉ ko dikháo. Aur aisá húá ki wuh játe játe pák sáf ho gaye. 15 Phir un meṉ se ek, yih dekhkar ki maiṉ shifá pá gayá, baland áwáz se Ḳhudá kí baṛáí kartá húá lauṭá. 16 Aur muṉh ke bal Yisú' ke páṉwoṉ par girke us ká shukr karne lagá; aur wuh Sámarí thá. 17 Yisú' ne jawáb meṉ kahá, Kyá dasoṉ pák sáf na húe? Phir wuh nau kaháṉ haiṉ? 18 Kyá siwá is pardesí ke aur na nikle, jo lauṭkar Ḳhudá kí tamjíd karte? 19 Phir us se kahá; Uṭhkar chalá já; tere ímán ne tujhe achchhá kiyá hai.

20 Jab Farísíoṉ ne us se púchhá, ki Ḳhudá kí bádsháhat kab áegí? to us ne jawáb meṉ un se kahá, ki Ḳhudá kí bádsháhat záhirí taur par na áegí. 21 Aur log yih na kaheṉge, ki Dekho, yaháṉ hai, yá Waháṉ hai! kyúṉki, dekho, Ḳhudá kí bádsháhat tumháre darmiyán hai.

22 Us ne shágirdoṉ se kahá; Wuh din áeṉge, ki tum ko Ibn i A'dam ke dinoṉ meṉ se ek din ke dekhne kí árzú hogí, aur na dekhoge. 23 Aur log tum se kaheṉge, ki Dekho, waháṉ hai, yá Dekho, yaháṉ hai; magar tum chale na jáná, na un ke píchhe ho lená. 24 Kyúṉki jaise bijlí ásmán kí ek taraf se kauṉdkar dúsrí taraf chamaktí hai, waise hí Ibn i A'dam apne din meṉ záhir hogá. 25 Lekin pahle zarúr hai, ki wuh bahut dukh uṭháe, aur is zamáne ke log use radd kareṉ. 26 Aur jaisá Núh ke dinoṉ meṉ húá thá, isí tarah Ibn i A'dam ke dinoṉ meṉ bhí hogá; 27 ki log kháte píte the, aur un meṉ biyáh shádí hotí thí, us din tak, ki Núh kishtí par chaṛhá, aur túfán ne ákar sab ko halák kiyá. 28 Aur jaisá Lút ke dinoṉ meṉ húá thá, ki log kháte píte, aur ḳharíd o faroḳht karte, aur daraḳht lagáte, aur ghar banáte the; 29 lekin jis din Lút Sadom se niklá, ág aur gandhak ne ásmán se baraskar sab ko halák kiyá; 30 Ibn i A'dam ke záhir hone ke din bhí aisá hí hogá. 31 Us din jo koṭhe par ho, aur us ká asbáb ghar meṉ ho, wuh us ke lene ko na utre; aur isí tarah jo khet meṉ ho, wuh píchhe ko na lauṭe. 32 Lút kí bíwí ko yád rakkho. 33 Jo koí apní ján bacháne kí koshish kare, wuh use khoegá: aur jo koí use khoe, wuh us ko zinda rakkhegá. 34 Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Us rát do ádmí ek chárpáí par sote hoṉge; ek le liyá jáegá, aur dúsrá chhoṛ diyá jáegá. 35 Do 'auratеṉ ek sáth chakkí pístí hoṉgí; ek le lí jáegí, aur dúsrí chhoṛ dí jáegí. [36 Do ádmí khet meṉ hoṉge; ek le liyá jáegá, aur dúsrá chhoṛ diyá jáegá.] 37 Unhoṉ ne jawáb meṉ us se kahá, ki Ai Ḳhudáwand, yih kaháṉ hogá? Us ne un se kahá; Jaháṉ murdár hai, waháṉ giddh bhí jama' hoṉge.

18 Phir us ne, is garaz se ki har waqt du'á máṉgte rahná, aur himmat na hární cháhiye, un se yih tamsíl kahí, ki 2 Kisí shahr meṉ ek qází thá; na wuh Ḳhudá se ḍartá, na ádmí kí kuchh parwá kartá thá. 3 Aur usí shahr meṉ ek bewa thí, jo us ke pás ákar yih kahá kartí thí, ki Merá insáf karke mujhe mudda'í se bachá. 4 Us ne kuchh 'arse tak to na cháhá; lekin ba'd is ke apne jí meṉ kahá, ki Go maiṉ na Ḳhudá se ḍartá, aur na ádmíoṉ kí kuchh parwá kartá húṉ, 5 taubhí is liye ki yih bewa mujhe satátí hai, maiṉ us ká insáf karúṉgá; aisá na ho ki wuh bár bár ákar áḳhir ko merá nák meṉ dam kare. 6 Ḳhudáwand ne kahá; Suno, ki yih beinsáf qází kyá kahtá hai. 7 Pas kyá Ḳhudá apne barguzídoṉ ká insáf na karegá, jo rát din us se faryád karte haiṉ? Aur kyá wuh un ke báre meṉ der karegá? 8 Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Wuh jald un ká insáf karegá; táham jab Ibn i A'dam áegá, to kyá zamín par ímán páegá?

9 Phir us ne ba'z logoṉ se, jo apne par bharosá rakhte the, ki ham rástbáz haiṉ, aur báqí ádmíoṉ ko náchíz jánte the, yih tamsíl kahí, 10 ki Do shaḳhs haikal meṉ du'á máṉgne gaye; ek Farísí, dúsrá mahsúl lenewálá. 11 Farísí khaṛá hokar apne jí meṉ yúṉ du'á máṉgne lagá, ki Ai Ḳhudá, maiṉ terá shukr kartá húṉ, ki báqí ádmíoṉ kí tarah zálim, beinsáf, zinákár, yá is mahsúl lenewále kí mánind nahíṉ húṉ. 12 Maiṉ hafte meṉ do bár roza rakhtá, aur apní sárí ámadaní par dahyakí lagátá húṉ. 13 Lekin mahsúl lenewále ne dúr khaṛe hokar itná bhí na cháhá, ki ásmán kí taraf

ánkh uṭháe; balki chhátí píṭ píṭkar kahá, ki Ai Ḳhudá, mujh gunahgár par rahm kar. 14 Main tum se kahtá hún, ki Yih shaḳhs dúsre kí nisbat rástbáz ṭhahrkar apne ghar gayá: kyúnki jo koí apne áp ko baṛá banáegá, wuh chhoṭá kiyá jáegá; aur jo apne áp ko chhoṭá banáegá, wuh baṛá kiyá jáegá.

15 Phir log apne chhoṭe bachchon ko bhí us ke pás láne lage, táki wuh un ko chhúe: aur shágirdon ne dekhkar un ko jhiṛká. 16 Magar Yisú' ne bachchon ko pás bulákar kahá, ki Bachchon ko mere pás áne do, aur unhen mana' na karo; kyúnki Ḳhudá kí bádsháhat aison hí kí hai. 17 Main tum se sach kahtá hún, ki Jo koí Ḳhudá kí bádsháhat ko bachche kí tarah qubúl na kare, wuh us men hargiz dáḳhil na hogá.

18 Phir kisí sardár ne us se yih suwál kiyá, ki Ai nek ustád, main kyá karún, táki hamesha kí zindagí ká wáris banún? 19 Yisú' ne us se kahá, Tú mujhe kyún nek kahtá hai? koí nek nahín, magar ek, ya'ní Ḳhudá. 20 Tú hukmon ko to jántá hai: Ziná na kar, Ḳhún na kar, Chorí na kar, Jhúṭhí gawáhí na de, Apne báp kí aur mán kí 'izzat kar. 21 Us ne kahá; Main ne laṛakpan se in sab par 'amal kiyá hai. 22 Yisú' ne yih sunkar us se kahá; Abhí tak tujh men ek bát kí kamí hai: apná sab kuchh bechkar garíbon ko bánṭ de, tujhe ásmán par ḳhazána milegá: aur ákar mere píchhe ho le. 23 Yih sunkar wuh bahut gamgín húá, kyúnki baṛá daulatmand thá. 24 Yisú' ne us ko dekhkar kahá, ki Daulatmandon ká Ḳhudá kí bádsháhat men dáḳhil honá kaisá mushkil hai! 25 Kyúnki únṭ ká súí ke náke men se nikal jáná is se ásán hai, ki daulatmand Ḳhudá kí bádsháhat men dáḳhil ho. 26 Sunnewálon ne kahá; To phir kaun naját pá saktá hai? 27 Us ne kahá; Jo insán se nahín ho saktá, wuh Ḳhudá se ho saktá hai. 28 Patras ne kahá; Dekh, ham to apná ghar bár chhoṛkar tere píchhe ho liye hain. 29 Us ne un se kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki aisá koí nahín, jis ne ghar, yá bíwí, yá bháiyon, yá mán báp, yá bachchon ko Ḳhudá kí bádsháhat ke wáste chhoṛ diyá ho, 30 aur is zamáne men kaí guná ziyáda na páe, aur ánewále 'álam men hamesha kí zindagí.

31 Phir us ne un bárah ko sáth lekar un se kahá, ki Dekho, ham Yarúshalem ko játe hain, aur jitní báten nabíon kí ma'rifat likhí gayí hain, Ibn i A'dam ke haqq men púrí hongí. 32 Kyúnki wuh gairqaumwálon ke hawále kiyá jáegá, aur log us ko ṭhaṭṭhe men uṛáenge, aur be'izzat karenge, aur us par thúkenge; 33 aur us ko koṛe márenge aur qatl karenge; aur wuh tísre din jí uṭhegá. 34 Lekin unhon ne in men se koí bát na samjhí: aur yih qaul un par poshída rahá, aur in báton ká matlab un kí samajh men na áyá.

35 Jab wuh chalte chalte Yarího ke nazdík pahunchá, to aisá húá ki ek andhá ráh ke kanáre baiṭhá húá bhíkh máng rahá thá. 36 Wuh bhíṛ ke jáne kí áwáz sunkar púchhne lagá, ki Yih kyá ho rahá hai? 37 Unhon ne use ḳhabar dí, ki Yisú' Náṣarí já rahá hai. 38 Us ne chillákar kahá; Ai Yisú', Ibn i Dáúd, mujh par rahm kar. 39 Jo áge játe the, wuh us ko ḍánṭne lage, ki chup rahe: magar wuh aur bhí chilláyá, ki Ai Ibn i Dáúd, mujh par rahm kar. 40 Yisú' ne khaṛe hokar hukm diyá, ki Us ko mere pás láo. Jab nazdík áyá, to us ne us se yih púchhá; 41 Tú kyá cháhtá hai, ki main tere liye karún? Us ne kahá; Ai Ḳhudáwand, yih ki main bíná ho jáún. 42 Yisú' ne us se kahá; Bíná ho já; tere ímán ne tujhe achchhá kiyá. 43 Wuh usí dam bíná ho gayá, aur Ḳhudá kí baṛáí kartá húá us ke píchhe ho liyá. Aur sab logon ne dekhkar Ḳhudá kí hamd kí.

19

Wuh Yarího men dáḳhil hokar já rahá thá. 2 Aur dekho, Zakkái nám ek ádmí thá jo mahsúl lenewálon ká sardár aur daulatmand thá. 3 Wuh Yisú' ke dekhne kí koshish kartá thá, ki kaun sá hai: lekin bhíṛ ke sabab dekh na saktá thá, is liye ki us ká qadd chhoṭá thá. 4 Pas use dekhne ke liye áge dauṛkar ek gúlar ke peṛ par chaṛh gayá; kyúnki wuh usí ráh se jáne ko thá. 5 Jab Yisú' us jagah pahunchá, to úpar nigáh karke us se kahá; Ai Zakkái, jald utar á; kyúnki áj mujhe tere ghar rahná

zarúr hai. 6 Wuh jald utarke us ko khushí se apne ghar le gayá. 7 Jab logoṇ ne yih dekhá, to sab burburákar kahne lage, ki Wuh to ek gunahgár shakhs ke hán já utrá. 8 Aur Zakkáí ne khare hokar Khudáwand se kahá; Ai Khudáwand, dekh, main apná ádhá mál garíbon ko detá húṇ; aur agar kisí ká kuchh náhaqq le liyá hai, to us ko chauguná adá kartá húṇ. 9 Yisú' ne us se kahá, ki Áj is ghar men naját áí hai, is liye ki yih bhí Ibráhím ká betá hai. 10 Kyúnki Ibn i Ádam khoe húon ko dhúndhne aur naját dene áyá hai.

11 Jab wuh in báton ko sun rahe the, to us ne ek tamsíl bhí kahí, is liye ki Yarúshalem ke nazdík thá, aur wuh gumán karte the, ki Khudá kí bádsháhat abhí záhir húá cháhtí hai. 12 Pas us ne kahá, ki Ek amír dúr daráz mulk ko chalá, táki bádsháhí hásil karke phir áe. 13 Us ne apne naukaron men se das ko bulákar unhen das ashrafíán dín, aur un se kahá, ki Mere wápas áne tak len den karná. 14 Lekin us ke shahr ke ádmí us se 'adáwat rakhte the, aur us ke píchhe elchíon kí zabání kahlá bhejá, ki Ham nahín cháhte, ki yih ham par bádsháhí kare. 15 Jab wuh bádsháhí hásil karke phir áyá, to aisá húá ki un naukaron ko bulá bhejá, jinhen rupaya diyá thá, táki ma'lúm kare, ki unhon ne len den se kyá kyá kamáyá. 16 Pahle ne házir hokar kahá; Ai khudáwand, terí ashrafí se das ashrafíán paidá húín. 17 Us ne us se kahá; Ai achchhe naukar, shábásh! is liye ki tú niháyat thore men diyánatdár niklá, ab tú das shahron par ikhtiyár rakh. 18 Dúsre ne ákar kahá; Ai khudáwand, terí ashrafí se pánch ashrafíán paidá húín. 19 Us ne us se bhí kahá, ki Tú bhí pánch shahron ká hákim ho. 20 Tísre ne ákar kahá; Ai khudáwand, dekh, terí ashrafí yih hai jis ko main ne rúmál men bándh rakkhá: 21 kyúnki main tujh se dartá thá, is liye ki tú sakht ádmí hai; jo tú ne nahín rakkhá, use uthá letá hai, aur jo tú ne nahín boyá, use káttá hai. 22 Us ne us se kahá; Ai sharír naukar, main tujh ko tere hí munh se mulzim thahrátá hún. Tú mujhe jántá thá ki sakht ádmí hún, aur jo main ne nahín rakkhá use uthá letá, aur jo nahín boyá, use káttá hún; 23 phir tú ne merá rupaya sáhúkár ke hán kyún na rakh diyá, táki main ákar use súd samet le letá? 24 Aur us ne un se kahá jo pás khare the, ki Wuh ashrafí us se le lo, aur das ashrafíwále ko de do. 25 (Unhon ne us se kahá; Ai khudáwand, us ke pás das ashrafíán to hain.) 26 Main tum se kahtá hún, ki Jis ke pás hai, us ko diyá jáegá; aur jis ke pás nahín, us se wuh bhí le liyá jáegá, jo us ke pás hai. 27 Magar mere un dushmanon ko, jinhon ne na cháhá thá ki main un par bádsháhí karún, yahán lákar mere sámne qatl karo.

28 Yih báten kahkar wuh Yarúshalem kí taraf un ke áge áge chalá.

29 Jab wuh us pahár par jo Zaitún ká kahlátá hai Baitfage aur Bait'aniyyáh ke nazdík pahunchá, to aisá húá ki us ne shágirdon men se do ko yih kahkar bhejá, 30 ki Sámne ke gánw men jáo, aur us men dákhil hote hí ek gadhí ká bachcha bandhá húá milegá, jis par kabhí koí ádmí sawár nahín húá: use khol láo. 31 Aur agar koí tum se púchhe, ki Kyún kholte ho? to yún kah dená, ki Khudáwand ko darkár hai. 32 Pas jo bheje gaye the, unhon ne jákar, jaisá us ne un se kahá thá, waisá hí páyá. 33 Jab gadhí ke bachche ko khol rahe the, to us ke málikon ne un se kahá, ki Is bachche ko kyún kholte ho? 34 Unhon ne kahá, ki Khudáwand ko darkár hai. 35 Wuh us ko Yisú' ke pás le áe, aur apne kapre us bachche par dálkar Yisú' ko sawár kiyá. 36 Jab já rahá thá, to wuh apne kapre ráh men bichháte játe the. 37 Aur jab wuh shahr ke nazdík, Zaitún ke pahár ke utár par pahunchá, to shágirdon kí sárí jamá'at un sab mu'jizon ke sabab, jo unhon ne dekhe the, khush hokar baland áwáz se Khudá kí hamd karne lagí, 38 ki Mubárak hai wuh bádsháh, jo Khudáwand ke nám par átá hai; ásmán par sulh, aur 'álam i bálá par jalál! 39 Bhír men se ba'z Farísíon ne us se kahá, ki Ai ustád, apne shágirdon ko dánt de. 40 Us ne jawáb men kahá; Main tum se kahtá hún, ki agar yih chup rahen, to patthar chillá uthenge.

41 Jab nazdík ákar shahr ko dekhá, to us par royá, aur kahá; 42 Kásh ki tú apne isí din men salámatí kí báten jántá! magar ab wuh terí ánkhon se chhip gayí hain. 43 Kyúnki wuh din tujh par áenge, ki tere dushman tere gird morcha bándhkar tujhe gher lenge, aur har taraf se tang karenge, 44 aur tujh ko, aur tere bachchon ko jo tujh men hain, zamín par de paṭkenge; aur tujh men kisí patthar par patthar báqí na chhoṛenge; is liye ki tú ne us waqt ko na pahcháná, jab tujh par nigáh kí gayí.

45 Phir wuh haikal men jákar bechnewálon ko nikálne lagá, 46 aur un se kahá; Likhá hai, ki Merá ghar du'á ká ghar hogá; magar tum ne us ko ḍákúon kí khoh baná diyá.

47 Aur wuh har roz haikal men ta'lím detá thá. Magar sardár káhin aur faqíh aur qaum ke rais us ke halák karne kí koshish men the. 48 Lekin koí tadbír na nikál sake, ki yih kis tarah karen; kyúnki sab log baṛe shauq se us kí sunte the.

20 Un dinon men ek roz aisá húá, ki jab wuh haikal men logon ko ta'lím aur khushkhabarí de rahá thá, to sardár káhin aur faqíh buzurgon ke sáth us ke pás á khaṛe húe; 2 aur kahne lage, kí Hamen batá, tú in kámon ko kis ikhtiyár se kartá hai, yá kaun hai jis ne tujh ko yih ikhtiyár diyá hai? 3 Us ne jawáb men un se kahá, ki Main bhí tum se ek bát púchhtá hún; mujhe batáo: 4 Yúhanná ká baptismá ásmán kí taraf se thá, yá insán kí taraf se? 5 Unhon ne ápas men saláh kí, ki Agar ham kahen, A'smán kí taraf se, to wuh kahegá; Tum ne kyún us ká yaqín na kiyá? 6 Aur agar kahen, ki Insán kí taraf se, to sab log ham ko sangsár karenge; kyúnki unhen yaqín hai, ki Yúhanná nabí thá. 7 Pas unhon ne jawáb diyá; Ham nahín jánte, ki kis kí taraf se thá. 8 Yisú' ne un se kahá; Main bhí tumhen nahín batátá, ki in kámon ko kis ikhtiyár se kartá hún.

9 Phir us ne logon se yih tamsíl kahní shurú' kí, ki Ek shakhs ne angúrí bág lagákar bágbánon ko ṭheke par diyá, aur ek baṛí muddat ke liye pardes chalá gayá. 10 Aur phal ke mausim par us ne ek naukar bágbánon ke pás bhejá, táki wuh bág ke phal ká hissa use den; lekin bágbánon ne us ko píṭkar khálí háth lauṭá diyá. 11 Phir us ne ek âur naukar bhejá; unhon ne us ko bhí píṭkar aur be'izzat karke khálí háth lauṭá diyá. 12 Phir us ne tísrá bhejá; unhon ne us ko bhí zakhmí karke nikál diyá. 13 Is par bág ke málik ne kahá, ki Kyá karún? Main apne piyáre beṭe ko bhejúngá: sháyad us ká liház karen. 14 Jab bágbánon ne use dekhá, to ápas men saláh karke kahá, ki Yihí wáris hai: ise qatl karen, ki mírás hamárí ho jáe. 15 Pas us ko bág ke báhar nikálkar qatl kiyá. Ab bág ká málik un ke sáth kyá karegá? 16 Wuh ákar un bágbánon ko halák karegá, aur bág auron ko de degá. Unhon ne yih sunkar kahá; Khudá na kare. 17 Us ne un kí taraf dekhkar kahá; Phir yih kyá likhá hai, ki

Jis patthar ko mi'máron ne radd kiyá,
Wuhí kone ke sire ká patthar ho gayá?

18 Jo koí us patthar par giregá, us ke ṭukṛe ṭukṛe ho jáenge; lekin jis par wuh giregá, use pís ḍálegá.

19 Usí ghaṛí faqíh aur sardár káhinon ne us ke pakaṛne kí koshish kí; magar logon se ḍare, kyúnki wuh samajh gaye the, ki us ne yih tamsíl ham par kahí. 20 Aur wuh us kí ták men lage, aur jásús bheje, ki rástbáz bankar us kí koí bát pakṛen, táki us ko hákim ke qabze aur ikhtiyár men de den. 21 Unhon ne us se yih suwál kiyá, ki Ai ustád, ham jánte hain ki terá kalám aur ta'lím durust hai, aur tú kisí kí tarafdárí nahín kartá, balki sachchái se Khudá kí ráh kí ta'lím detá hai; 22 hamen Qaisar ko khiráj dená rawá hai, yá nahín? 23 Us ne un kí makkárí ma'lúm karke un se kahá; 24 Ek dínár mujhe dikháo. Us par kis kí súrat aur nám hai? Unhon ne kahá; Qaisar ká. 25 Us ne un se kahá; Pas jo Qaisar ká hai, Qaisar ko, aur jo Khudá ká hai, Khudá ko adá karo. 26 Wuh logon ke sámne us qaul ko pakaṛ na sake, balki us ke jawáb se ta'ajjub karke chup ho rahe.

27 Phir Sadúqí jo kahte hain, ki qiyámat hai hí nahín, un men se ba'z ne us ke pás ákar yih suwál kiyá, ki 28 Ai ustád. Músá ne hamáre liye likhá hai, ki agar kisí ká biyáhá húá bhái beaulád mar jáe, to us ká bhái us kí bíwí ko kar le, aur apne bhái ke liye nasl paidá kare. 29 Chunánchi sát bhái the: pahle ne bíwí kí, aur beaulád mar gayá. 30 Phir dúsre ne use liyá, aur tísre ne bhí; 31 isí tarah sáton beaulád mar gaye. 32 A'khir ko wuh 'aurat bhí mar gayí. 33 Pas qiyámat men wuh 'aurat un men se kis kí bíwí hogí? kyúnki wuh sáton kí bíwí baní thí. 34 Yisú' ne un se kahá, ki Is jahán ke farzandon men to biyáh shádí hotí hai; 35 lekin jo log is láiq ṭhahrenge, ki us jahán ko hásil karen, aur murdon men se jí uṭhen, un men biyáh shádí na hogí; 36 kyúnki wuh phir marne ke bhí nahín, is liye ki firishton ke barábar honge; aur qiyámat ke farzand hokar Khudá ke bhí farzand honge. 37 Lekin is bát ko ki murde jí uṭhte hain, Músá ne bhí Jhárí ke zikr men záhir kiyá hai; chunánchi wuh Khudáwand ko Ibráhím ká Khudá aur Izháq ká Khudá aur Ya'qúb ká Khudá kahtá hai. 38 Lekin Khudá murdon ká Khudá nahín, balki zindon ká hai; kyúnki us ke nazdík sab zinda hain. 39 Tab ba'z faqíhon ne jawáb men us se kahá, ki Ai ustád, tú ne khúb farmáyá. 40 Kyúnki un ko us se phir koí suwál karne kí jur'at na húí.

41 Phir us ne un se kahá; Masíh ko kis tarah Dáúd ká beṭá kahte hain? 42 Dáúd to Zabúr men áp kahtá hai, ki

Khudáwand ne mere Khudáwand se kahá;
Merí dahiní taraf baiṭh,
43 Jab tak main tere dushmanon ko tere pánwon tale kí chaukí na kar dún.

44 Pas Dáúd to use Khudáwand kahtá hai, phir wuh us ká beṭá kyúnkar ṭhahrá?

45 Jab sab log sun rahe the, to us ne apne shágirdon se kahá, 46 ki Faqíhon se khabardár rahná, jo lambe lambe jáme pahinkar phirne ká shauq rakhte hain, aur bázáron men salám, aur 'ibádatkhánon men a'lá darje kí kursíán, aur ziyáfaton men sadrnishíní pasand karte hain. 47 Wuh bewa 'auraton ke gharon ko dabá baiṭhte hain, aur dikháwe ke liye namáz ko túl dete hain; inhen ziyáda sazá hogí.

21 Phir us ne ánkh uṭhákar un daulatmandon ko dekhá, jo apní nazron ke rupaye haikal ke khazáne men dál rahe the; 2 aur ek kangál bewa ko bhí us men do damṛiyán ḍálte dekhá. 3 Is par us ne kahá; Main tum se sach kahtá hún, ki is kangál bewa ne sab se ziyáda ḍálá; 4 kyúnki un sab ne to apne mál kí bahutát se nazr ká chandá ḍálá: magar is ne apní nádárí kí hálat men jitní rozí us ke pás thí, sab ḍál dí.

5 Aur jab ba'z log haikal kí bábat kah rahe the, ki wuh nafís pattharon aur nazr kí húí chízon se árásta hai, to us ne kahá; 6 Wuh din áenge, ki in chízon men se, jo tum dekhte ho, yahán kisí patthar par patthar báqí na rahegá, jo giráyá na jáe. 7 Unhon ne us se púchhá, ki Ai ustád, phir yih báten kab hongí? aur jab wuh hone ko hon, us waqt ká kyá nishán hai? 8 Us ne kahá; Khabardár, gumráh na honá; kyúnki bahutere mere nám se áenge, aur kahenge, ki Wuh main hí hún; aur yih bhí, ki Waqt nazdík á pahunchá hai: tum un ke píchhe na chale jáná. 9 Aur jab laṛáíyon aur fasádon kí afwáhen suno, to ghabrá na jáná; kyúnki un ká pahle wáqi' honá zarúr hai; lekin us waqt fauran khátima na hogá.

10 Phir us ne un se kahá, ki Qaum par qaum, aur bádsháhat par bádsháhat chaṛháí karegí. 11 Aur baṛe baṛe bhaunchál áenge, aur já ba já kál aur marí paṛegí; aur ásmán par baṛí baṛí dahshatnák báten aur nishánián záhir hongí. 12 Lekin in sab báton se pahle wuh mere nám ke sabab tumhen pakṛenge, aur satáenge, aur 'ibádatkhánon kí 'adálat ke hawále karenge, aur qaidkhánon men ḍalwáenge, aur bádsháhon aur hákimon ke sámne házir karenge. 13 Aur yih tumháre gawáhí dene ká mauqa' hogá. 14 Pas apne dil men ṭhán rakkho, ki ham pahle se fikr na karenge, ki kyá jawáb den. 15 Kyúnki main tumhen aisí zabán aur hikmat dúngá, ki

tumhárá koí mukhálif sámná karne yá khiláf kahne ká maqdúr na rakkhegá. 16 Aur tumhen mán báp, aur bhái, aur rishtadár, aur dost bhí pakarwáenge; balki wuh tum men se ba'z ko marwá dálenge. 17 Aur mere nám ke sabab sab log tum se 'adáwat rakkhenge. 18 Lekin tumháre sir ká ek bál bhí bíká na hogá. 19 Apne sabr se tum apní jánen bacháe rakkhoge.

20 Phir jab tum Yarúshalem ko faujon se ghirá húá dekho, to ján lená, ki us ká ujar jáná nazdík hai. 21 Us waqt jo Yahúdiya men hon, paháron par bhág jáen, aur jo Yarúshalem ke andar hon, báhar nikal jáen; aur jo dihát men hon, shahr men na jáen. 22 Kyúnki yih intiqám ke din honge, jin men sab báten, jo likhí hain, púrí ho jáengí. 23 Un par afsos hai jo un dinon men hámila hon, aur jo dúdh pilátí hon! kyúnki mulk men barí musíbat aur is qaum par gazab hogá. 24 Aur wuh talwár ká luqma ho jáenge, aur asír hokar sab qaumon men pahuncháe jáenge, aur jab tak gairqaumon kí mí'ád púrí na ho, Yarúshalem gairqaumon se pámál hotí rahegí. 25 Aur súraj aur chánd aur sitáron men nishán záhir honge, aur zamín par qaumon ko taklíf hogí; kyúnki wuh samundar aur us kí lahron ke shor se ghabrá jáengí. 26 Aur dar ke máre aur zamín par ánewálí baláon kí ráh dekhte dekhte logon kí ján men ján na rahegí; is liye ki ásmán kí quwwaten hilái jáengí. 27 Us waqt log Ibn i A'dam ko qudrat aur bare jalál ke sáth bádal men áte dekhenge. 28 Aur jab yih báten hone lagen, to sídhe hokar sir úpar uthháná; is liye ki tumhárí makhlasí nazdík hogí.

29 Aur us ne un se ek tamsíl kahí, ki Anjír ke darakht aur sab darakhton ko dekho. 30 Jonhín un men konpalen nikaltí hain, tum dekhkar áp hí ján lete ho, ki ab garmí nazdík hai. 31 Isí tarah jab tum in báton ko hote dekho, to ján lo, ki Khudá kí bádsháhat nazdík hai. 32 Main tum se sach kahtá hún, ki Jab tak yih sab báten na ho len, yih nasl hargiz tamám na hogí. 33 A'smán aur zamín tal jáenge, lekin merí báten hargiz na talengí.

34 Pas khabardár raho; aisá na ho ki tumháre dil khumár, aur nashebází, aur is zindagí kí fikron se sust ho jáen, aur wuh din tum par phande kí tarah nágahán á pare. 35 Kyúnki jitne log tamám rú e zamín par maujúd honge, un sab par wuh isí tarah á paregá. 36 Pas har waqt jágte aur du'á mángte raho, táki tum ko in sab honewálí báton se bachne, aur Ibn i A'dam ke huzúr khare hone ká maqdúr ho.

37 Aur wuh har roz haikal men ta'lím detá thá; aur rát ko báhar jáke us pahár par rahá kartá thá, jo Zaitún ká kahlátá hai. 38 Aur subh sawere sab log us kí báten sunne ko haikal men us ke pás áyá karte the.

22

Aur 'I'd i Fatír, jis ko 'I'd i Fasah kahte hain, nazdík thí. 2 Aur sardár káhin aur faqíh mauqa' dhúndh rahe the ki use kis tarah már dálen, kyúnki logon se darte the.

3 Aur Shaitán Yahúdáh men samáyá, jo Iskariyotí kahlátá, aur un bárah men shumár kiyá játá thá. 4 Us ne jákar sardár káhinon aur sipáhíon ke sardáron se saláh kí, ki us ko kis tarah un ke hawále kare. 5 Wuh khush húe, aur use rupaye dene ká iqrár kiyá. 6 Us ne mán liyá, aur mauqa' dhúndhne lagá, ki use bagair hangáme ke un ke hawále kará de.

7 Aur 'I'd i Fatír ká din áyá, jis men Fasah zabh karná farz thá. 8 Aur Yisú' ne Patras aur Yúhanná ko yih kahkar bhejá, ki Jákar hamáre kháne ke liye fasah taiyár karo. 9 Unhon ne us se kahá; Tú kahán cháhtá hai, ki ham taiyár karen? 10 Us ne un se kahá; Dekho, shahr men dákhil hote hí tumhen ek ádmí pání ká ghará liye húe milegá; jis ghar men wuh jáe, us ke píchhe chale jáná. 11 Aur ghar ke málik se kahná, ki Ustád tujh se kahtá hai; Wuh mihmánkhána kahán hai, jis men apne shágirdon ke sáth Fasah kháún? 12 Wuh tumhen ek bará bálákhána árásta kiyá húá dikháegá: wahín taiyárí karná. 13 Unhon ne jákar, jaisá us ne un se kahá thá waisá hí páyá, aur Fasah taiyár kiyá.

14 Jab waqt ho gayá, to wuh khána kháne baithá, aur rasúl us ke sáth baithe. 15 Us ne un se kahá;

Mujhe barí árzú thí, ki dukh sahne se pahle yih Fasah tumháre sáth kháún; 16 kyúnki main tum se kahtá hún, ki Use kabhí na kháúngá, jab tak wuh Khudá kí bádsháhat men púrá na ho. 17 Phir us ne piyála lekar shukr kiyá, aur kahá, ki Is ko lekar ápas men bánt lo: 18 kyúnki main tum se kahtá hún, ki Angúr ká shíra ab se kabhí na píúngá, jab tak Khudá kí bádsháhat na á le. 19 Phir us ne roṭí lí, aur shukr karke toṛí, aur yih kahkar un ko dí, ki Yih merá badan hai, jo tumháre wáste diyá játá hai: merí yádgárí ke liye yihí kiyá karo. 20 Aur isí tarah kháne ke ba'd piyála yih kahkar diyá, ki Yih piyála mere us khún men nayá 'ahd hai, jo tumháre wáste baháyá játá hai. 21 Magar dekho, mere pakaṛwánewále ká háth mere sáth mez par hai. 22 Kyúnki Ibn i A'dam to, jaisá us ke wáste muqarrar hai, játá hí hai; magar us shakhs par afsos hai, jis ke wasíle se wuh pakaṛwáyá játá hai! 23 Is par wuh ápas men púchhne lage, ki Ham men se kaun hai, jo yih kám karegá?

24 Aur un men yih takrár bhí húí, ki Ham men se kaun baṛá samjhá játá hai? 25 Us ne un se kahá, ki Gairqaumon ke bádsháh un par hukúmat chaláte hain; aur jo un par ikhtiyár rakhte hain, Khudáwand i ni'mat kahláte hain. 26 Magar tum aise na honá; balki jo tum men baṛá hai, wuh chhoṭe kí mánind, aur jo sardár hai, wuh khidmat karnewále kí mánind bane. 27 Kyúnki baṛá kaun hai; wuh jo khána kháne baiṭhá, yá wuh jo khidmat kartá hai? kyá wuh nahín, jo khána kháne baiṭhá hai? Lekin main tumháre darmiyán khidmat karnewále kí mánind hún. 28 Magar tum wuh ho, jo merí ázmáishon men barábar mere sáth rahe. 29 Aur jaise mere Báp ne mere liye ek bádsháhat muqarrar kí hai, main bhí tumháre liye muqarrar kartá hún, 30 táki merí bádsháhat men merí mez par kháo piyo; balki tum takhton par baiṭhkar Isráíl ke bárah qabílon ká insáf karoge. 31 Shama'ún, Shama'ún, dekh, Shaitán ne tum logon ko máng liyá, táki gehúon kí tarah phaṭke; 32 lekin main ne tere liye du'á mángí, ki terá ímán játá na rahe: aur jab tú rujú' kare, to apne bháiyon ko mazbút karná. 33 Us ne us se kahá; Ai Khudáwand, tere sáth main qaid hone, balki marne ko bhí taiyár hún. 34 Us ne kahá; Ai Patras, main tujh se kahtá hún, ki áj murg báng na degá, jab tak tú tín bár merá inkár na kar legá, ki Main use nahín jántá.

35 Phir us ne un se kahá, ki Jab main ne tumhen baṭúe, aur jholí, aur jútí bagair bhejá thá, kyá tum kisí chíz ke muhtáj rahe the? Unhon ne kahá; Kisí chíz ke nahín. 36 Us ne un se kahá, Magar ab jis ke pás baṭúá ho, wuh use le, aur isí tarah jholí bhí; aur jis ke pás na ho, wuh apní poshák bechkar talwár kharíde. 37 Kyúnki main tum se kahtá hún, ki yih jo likhá hai, ki Wuh badkáron men giná gayá, us ká mere haqq men púrá honá zarúr hai; is liye ki jo kuchh mujh se nisbat rakhtá hai, wuh púrá honá hai. 38 Unhon ne kahá; Ai Khudáwand, dekh, yahán do talwáren hain. Us ne un se kahá; Bahut hain.

39 Phir wuh nikalkar apne dastúr ke muwáfiq Zaitún ke paháṛ ko gayá, aur shágird us ke píchhe ho liye. 40 Aur us jagah pahunchkar us ne un se kahá; Du'á mángo, ki ázmáish men na paṛo. 41 Aur wuh un se bamushkil alag hokar koí patthar ke ṭappe áge baṛhá, aur ghuṭne ṭekkar yún du'á mángne lagá, ki 42 Ai Báp, agar tú cháhe, to yih piyála mujh se haṭá le; táham merí marzí nahín, balki terí hí marzí púrí ho. 43 Aur ásmán se ek firishta us ko dikhái diyá; wuh use taqwíyat detá thá. 44 Phir wuh sakht pareshání men mubtalá hokar aur bhí dilsozí se du'á mángne lagá; aur us ká pasína goyá khún kí baṛí baṛí búnden hokar zamín par ṭapaktá thá. 45 Jab du'á se uṭhkar shágirdon ke pás áyá, to unhen gam ke máre sote páyá; 46 aur un se kahá; Tum sote kyún ho? uṭhkar du'á mángo, táki ázmáish men na paṛo.

47 Wuh yih kah hí rahá thá, ki dekho ek bhíṛ áí, aur un bárah men se wuh jis ká nám Yahúdáh thá un ke áge áge thá. Wuh Yisú' ke pás áyá, ki us ká bosa le. 48 Yisú' ne us se kahá, ki Ai Yahúdáh, kyá tú bosa lekar Ibn i A'dam ko pakaṛ-

wálá hai? 49 Jab us ke sáthiyon ne ma'lúm kiyá, ki kyá honewálá hai, to kahá; Ai Khudáwand, kyá ham talwár chaláen? 50 Aur un men se ek ne sardár káhin ke naukar par chalákar us ká dahiná kán urá diyá. 51 Yisú' ne jawáb men kahá; Itne par kifáyat karo: aur us ke kán ko chhúkar us ko achchhá kiyá. 52 Phir Yisú' ne sardár káhinon, aur haikal ke sardáron, aur buzurgon se, jo us par charh áe the, kahá; Kyá tum mujhe dákú jánkar talwáren aur láthiyán lekar nikle ho? 53 Jab main har roz haikal men tumháre sáth thá, to tum ne mujh par háth na dálá; lekin yih tumhárí gharí, aur táríkí ká ikhtiyár hai.

54 Phir wuh use pakarke le chale, aur sardár káhin ke ghar men le gaye. Aur Patras fásile par us ke píchhe píchhe játá thá. 55 Aur jab unhon ne sahn ke bích men ág jaláí, aur milkar baithe, to Patras un ke bích men baith gayá. 56 Ek laundí ne use ág kí raushní men baithá húá dekhkar us par khúb nigáh kí aur kahá; Yih bhí us ke sáth thá. 57 Magar us ne yih kahke inkár kiyá, ki Ai 'aurat, main use nahín jántá. 58 Thorí der ke ba'd koí âur use dekhkar bolá, ki Tú bhí unhín men se hai. Patras ne kahá; Miyán, main nahín hún. 59 Koí ghante bhar ke ba'd ek âur shakhs yaqíní taur se kahne lagá, ki Yih ádmí beshakk us ke sáth thá; kyúnki Galílí hai. 60 Patras ne kahá, Miyán, main nahín jántá tú kyá kahtá hai. Wuh kah hí rahá thá, ki usí dam murg ne báng dí. 61 Aur Khudáwand ne phirkar Patras kí taraf dekhá. Aur Patras ko Khudáwand kí wuh bát yád áí, jo us se kahí thí, ki Áj murg ke báng dene se pahle tú tín bár merá inkár karegá. 62 Aur wuh báhar jáke zár zár royá.

63 Aur jo ádmí Yisú' ko pakre húe the, us ko thatthe men uráte aur márte the. 64 Aur us kí ánkhen band karke us se yih kahkar púchhte the; Nubuwwat se batá, kis ne tujh ko márá? 65 Aur unhon ne ta'ne se âur bhí bahut sí báten us ke khiláf kahín.

66 Jab din húá, to sardár káhin aur faqíh, ya'ní qaum ke buzurgon kí majlis jama' húí: aur unhon ne use apní sadr 'adálat men le jákar kahá; 67 Agar tú Masíh hai, to ham se kah de. Us ne un se kahá; Agar main tum se kahún, to yaqín na karoge; 68 aur agar púchhún, to jawáb na doge. 69 Lekin ab se Ibn i A'dam qádir i mutlaq Khudá kí dahiní taraf baithá rahegá. 70 Is par un sab ne kahá; Pas kyá tú Khudá ká Betá hai? Us ne un se kahá; Tum khud kahte ho, kyúnki main hún. 71 Unhon ne kahá; Ab hamen gawáhí kí kyá hájat rahí? kyúnki ham ne khud usí ke munh se sun liyá hai.

23 Phir un kí sárí jamá'at uthkar use Pilátus ke pás le gayí. 2 Aur unhon ne us par ilzám lagáná shurú' kiyá, ki Ise ham ne apní qaum ko bahkáte, aur Qaisar ko khiráj dene se mana' karte, aur apne áp ko Masíh bádsháh kahte páyá. 3 Pilátus ne us se púchhá; Kyá tu Yahúdíon ká Bádsháh hai? Us ne us ke jawáb men kahá; Tú khud kahtá hai. 4 Pilátus ne sardár káhinon aur 'ámm logon se kahá, ki Main is shakhs men kuchh qusúr nahín pátá. 5 Magar wuh âur bhí zor dekar kahne lage, ki Yih tamám Yahúdiyá men, balki Galíl se lekar yahán tak, logon ko sikhá sikhákar ubhártá hai. 6 Yih sunkar Pilátus ne púchhá; Kyá yih ádmí Galílí hai? 7 Aur yih ma'lúm karke ki Herodes kí 'amaldárí ká hai, use Herodes ke pás bhejá, ki wuh bhí un dinon Yarúshalem men thá.

8 Herodes Yisú' ko dekhkar bahut khush húá; kyúnki muddat se us ke dekhne ká mushtáq thá, is liye ki us ká hál suná thá, aur us ká koí mu'jiza dekhne ká ummedwár thá. 9 Aur wuh us se bahuterí báten púchhtá rahá, magar us ne use kuchh jawáb na diyá. 10 Aur sardár káhin aur faqíh khare húe zor shor se us par ilzám lagáte rahe. 11 Phir Herodes ne apne sipáhíon samet use zalíl kiyá, aur thatthe men uráyá, aur chamakdár poshák pahinákar us ko Pilátus ke pás wápas bhejá. 12 Aur usí din Herodes aur Pilátus ápas men dost ho gaye, kyúnki pahle un men dushmaní thí.

13 Phir Pilátus ne sardár káhinon, aur sardáron, aur 'ámm logon ko jama' karke 14 un se kahá, ki Tum

is shakhs ko logon ká bahkánewálá thahráke mere pás láe ho; aur dekho, main ne tumháre sámne hí us kí tahqíqát kí, magar jin báton ká ilzám tum us par lagáte ho, un kí nisbat na main ne us men kuchh qusúr páyá, 15 na Herodes ne; kyúnki us ne use hamáre pás wápas bhejá hai; aur, dekho, us se koí aisá fi'l nahín húá, ki wuh qatl ke láiq thahrtá. 16 Pas main us ko pitwákar chhore detá hún. [17 Use har 'íd men zarúr thá ki kisí ko un ke wáste chhor de.] 18 Sab milkar chillá uthe, ki Ise le já, aur hamárí khátir Bar Abbá ko chhor de. 19 (Yih kisí bagáwat ke bá'is, jo shahr men húí thí, aur khún karne ke sabab qaid men dálá gayá thá.) 20 Magar Pilátus ne Yisú' ke chhorne ke iráde se phir un se kahá. 21 Lekin wuh chillákar bole, ki Is ko salíb de, salíb. 22 Us ne tísrí bár un se kahá; Kyún? is ne kyá buráí kí hai? main ne is men qatl kí koí wajh nahín páí: pas main ise pitwákar chhore detá hún. 23 Magar wuh chillá chillákar sir hote rahe, ki use salíb dí jáe. Aur un ká chilláná kárgar húá. 24 Pas Pilátus ne hukm diyá, ki un kí darkhwást ke muwáfiq ho. 25 Aur jo shakhs bagáwat aur khún karne ke sabab qaid men pará thá, aur jise unhon ne mángá thá, use chhor diyá; magar Yisú' ko un kí marzí ke muwáfiq sipáhíon ke hawále kiyá.

26 Aur jab us ko liye játe the, to unhon ne Shama'ún nám ek Kurení ko, jo dihát se átá thá, pakarke salíb us par rakh dí, ki Yisú' ke píchhe píchhe le chale.

27 Aur logon kí ek barí bhír, aur bahut sí 'auraten, jo us ke wáste rotí pittí thín, us ke píchhe píchhe chalín. 28 Yisú' ne un kí taraf phirke kahá, ki Ai Yarúshalem kí betiyo, mere liye na roo, balki apne aur apne bachchon ke liye roo. 29 Kyúnki dekho, wuh din áte hain, jin men kahenge; Mubárak hain bánjhen, aur wuh pet jo na jane, aur wuh chhátiyán jinhon ne dúdh na piláyá. 30 Us waqt paháron se kahná shurú' karenge, ki Ham par gir paro; aur tílon se, ki Hamen chhipá lo. 31 Kyúnki jab hare darakht ke sáth aisá karte hain, to súkhe ke sáth kyá kuchh na kiyá jáegá?

32 Aur wuh do âur ádmíon ko bhí, jo badkár the, liye játe the, ki us ke sáth qatl kiye jáen.

33 Jab wuh us jagah par pahunche, jise Khoprí kahte hain, to wahán use salíb dí, aur badkáron ko bhí, ek ko dahiní aur dúsre ko báín taraf. 34 Yisú' ne kahá; Ai Báp, in ko mu'áf kar; kyúnki yih jánte nahín, ki kyá karte hain. Aur unhon ne us ke kapron ke hisse kiye, aur un par qur'a dálá. 35 Aur log khare dekh rahe the. Aur sardár bhí thatthe már márkar kahte the, ki Is ne auron ko bacháyá; agar yih Khudá ká Masíh aur us ká Barguzída hai, to apne áp ko bacháe. 36 Sipáhíon ne bhí pás ákar aur sirka pesh karke us par thatthá márá aur kahá, ki 37 Agar tú Yahúdíon ká bádsháh hai, to apne áp ko bachá. 38 Aur ek nawishta bhí us ke úpar lagáyá gayá thá, ki YIH YAHÚDÍON KÁ BÁDSHÁH HAI.

39 Phir jo badkár salíb par latkáe gaye the, un men se ek use yún ta'na dene lagá, ki Kyá tú Masíh nahín? to apne áp ko aur ham ko bachá. 40 Magar dúsre ne use jhiRakkar jawáb diyá; Kyá tú Khudá se bhí nahín dartá, hálánki usí sazá men giriftár hai? 41 Aur hamárí sazá to wájibí hai; kyúnki apne kámon ká badla pá rahe hain, lekin is ne koí bejá kám nahín kiyá. 42 Phir us ne kahá; Ai Yisú', jab tú apní bádsháhat men áe, to mujhe yád karná. 43 Us ne us se kahá; Main tujh se sach kahtá hún, ki áj hí tú mere sáth Firdaus men hogá.

44 Phir do pahar ke qaríb se tísre pahar tak tamám mulk men andherá chháyá rahá, 45 aur súraj kí raushní játí rahí; aur maqdis ká parda bích men se phat gayá. 46 Phir Yisú' ne barí áwáz se pukárke kahá, ki Ai Báp, main apní rúh tere háthon men saunptá hún: aur yih kahkar dam de diyá. 47 Yih májará dekhkar súbadár ne Khudá kí baráí kí, aur kahá; Beshakk yih ádmí rástbáz thá. 48 Aur jitne log is nazzáre ko áe the, yih májará dekhkar chhátí pítte húe laut gaye. 49 Aur us ke sab jánpahchán, aur wuh 'auraten jo Galíl se us ke sáth áí thín, dúr kharí yih báten dekh rahí thín.

50 Aur dekho, Yúsuf nám ek shakhs mushír thá, jo nek aur rástbáz ádmí thá, 51 aur un kí saláh aur kám se razámand na thá; yih Yahúdíon ke shahr Arimatíya ká báshinda, aur Khudá kí bádsháhat ká muntazir thá. 52 Us ne Pílátus ke pás jákar Yisú' kí lásh mángí; 53 aur us ko utárkar mihín chádar men lapetá; phir ek qabr ke andar rakh diyá, jo chatán men khudí húí thí, aur us men koí kabhí rakkhá na gayá thá. 54 Wuh Taiyárí ká din thá, aur Sabt ká din shurú' hone ko thá. 55 Aur un 'auraton ne jo us ke sáth Galíl se áí thín, píchhe píchhe jákar us qabr ko dekhá, aur yih bhí ki us kí lásh kis tarah rakkhí gayí. 56 Aur lauṭkar khushbúdár chízen aur 'itr taiyár kiyá.

Sabt ke din to unhon ne hukm ke mutábiq árám kiyá;

24. 1 lekin hafte ke pahle din wuh subh sawere hí un khushbúdár chízon ko, jo taiyár kí thín, lekar qabr par áín; 2 aur patthar ko qabr par se luṛhká húá páyá; 3 magar andar jáke Khudáwand Yisú' kí lásh na páí. 4 Aur aisá húá kí jab wuh is bát se hairán thín, to dekho, do shakhs barráq poshák pahine un ke pás á khaṛe húe. 5 Jab wuh ḍar gayín, aur apne sir zamín par jhukáe, to unhon ne un se kahá, ki Zinde ko murdon men kyún ḍhúnḍhtí ho? 6 Wuh yahán nahín, balki jí uṭhá hai; yád karo, ki jab wuh Galíl men thá, to us ne tum se kahá thá; 7 Zarúr hai, ki Ibn i A'dam gunahgáron ke háth men hawále kiyá jáe, aur salíb diyá jáe, aur tísre din jí uṭhe. 8 Us kí báten unhen yád áín; 9 aur qabr se lauṭkar unhon ne un gyárah aur báqí sab logon ko in sab báton kí khabar dí. 10 Jinhon ne rasúlon se yih báten kahín, wuh Maryam Magdaliní aur Yoanna, aur Ya'qúb kí mán Maryam, aur un ke sáth kí báqí 'auraten thín. 11 Magar yih báten unhen kahání sí ma'lúm húín, aur unhon ne un ká yaqín na kiyá. 12 Is par Patras uṭhkar qabr tak dauṛá gayá; aur jhukkar nazar kí aur dekhá, kí sirf kafn hí kafn hai; aur is májare se ta'ajjub kartá húá apne ghar chalá gayá.

13 Aur dekho, usí din un men se do ádmí us gánw kí taraf já rahe the, jis ká nám Immáús hai; wuh Yarúshalem se koí sát míl ke fásile par hai. 14 Aur wuh in sab báton kí bábat, jo wáqi' húí thín, ápas men bátchít karte játe the. 15 Jab wuh bátchít aur púchhpáchh kar rahe the, to aisá húá ki Yisú' áp nazdík ákar un ke sáth ho liyá. 16 Lekin un kí ánkhen band kí gayí thín, ki us ko na pahchánen. 17 Us ne un se kahá; Yih kyá báten hain, jo tum chalte chalte ápas men karte ho? Wuh gamgín se khaṛe ho gaye. 18 Phir ek ne jis ká nám Kliyupás thá, jawáb men us se kahá; Kyá tú Yarúshalem men akelá musáfir hai jo nahín jántá, ki in dinon us men kyá kyá húá hai? 19 Us ne un se kahá; Kyá húá hai? Unhon ne us se kahá; Yisú' Násarí ká májará, jo Khudá aur sárí ummat ke nazdík kám aur kalám men qudratwálá nabí thá; 20 aur sardár káhinon aur hamáre hákimon ne us ko pakaṛwá diyá, táki us par qatl ká hukm diyá jáe; aur use salíb diláí; 21 lekin ham ko ummed thí, ki Isráíl ko makhlasí yihí degá. Aur 'aláwa in sab báton ke, is májare ko áj tísrá din ho gayá; 22 aur ham men se chand 'auraton ne bhí ham ko hairán kar diyá hai, jo sawere hí qabr par gayí thín: 23 aur jab us kí lásh na páí, to yih kahtí húí áín, ki Ham ne royá men firishton ko bhí dekhá: unhon ne kahá, ki wuh zinda hai. 24 Aur ba'z hamáre sáthiyon men se qabr par gaye, aur jaisá 'auraton ne kahá thá, waisá hí páyá, magar us ko na dekhá. 25 Us ne un se kahá, ki Ai nádáno, aur nabíon kí sárí báton ke mánne men sust i'tiqádo! 26 Kyá Masíh ko yih dukh uṭhákar apne jalál men dákhil honá zarúr na thá? 27 Phir Músá se aur sab nabíon se shurú' karke, sáre nawishton men jitní báten us ke haqq men likhí húí hain, wuh un ko samjhá dín. 28 Itne men wuh us gánw ke nazdík pahunch gaye, jahán játe the: aur us ke ḍhang se aisá ma'lúm húá, ki wuh áge baṛhná cháhtá hai. 29 Unhon ne use yih kahkar majbúr kiyá, ki Hamáre sáth rah, kyúnki shám húá cháhtí hai, aur din ab bahut ḍhal gayá. Pas wuh andar gayá, táki un ke sáth rahe. 30 Jab wuh un ke sáth kháná kháne baiṭhá, to aisá húá ki us ne roṭí lekar ba-

rakat cháhí, aur torkar un ko dene lagá. 31 Is par un kí ánkhen khul gayín, aur unhon ne us ko pahchán liyá; aur wuh un kí nazar se gáib ho gayá. 32 Unhon ne ápas men kahá, ki Jab wuh ráh men ham se báten kartá, aur ham par nawishton ká bhed kholtá thá, to kyá hamáre dil josh men na bhar gaye the? 33 Pas wuh usí gharí uṭhkar Yarúshalem ko lauṭ gaye; aur un gyárah aur un ke sáthiyon ko ikaṭṭhá páyá. 34 Wuh kah rahe the, ki Khudáwand beshakk jí uṭhá, aur Shama'ún ko dikhái diyá hai. 35 Aur unhon ne ráh ká hál bayán kiyá, aur yih bhí, ki use roṭí toṛte waqt kis tarah pahcháná.

36 Wuh yih báten kar hí rahe the, ki Yisú' áp un ke bích men á khaṛá húá, aur un se kahá; Tumhárí salámatí ho. 37 Magar unhon ne ghabrákar aur khauf khákar yih samjhá, ki kisí rúh ko dekhte hain. 38 Us ne un se kahá; ki Tum kyún ghabráte ho? aur kis wáste tumháre dil men shakk paidá hote hain? 39 Mere háth aur mere pánw dekho, ki main hí hún; mujhe chhúkar dekho; kyúnki rúh ke gosht aur haḍḍí nahín hotí, jaisá mujh men dekhte ho. 40 Aur yih kahkar us ne unhen apne háth aur pánw dikháe. 41 Jab máre khushí ke un ko yaqín na áyá, aur ta'ajjub karte the, to us ne un se kahá; Kyá yahán tumháre pás kuchh kháne ko hai? 42 Unhon ne use bhuní húí machhlí ká qatla diyá. 43 Us ne lekar un ke rúbarú kháyá.

44 Phir us ne un se kahá, ki Yih merí wuh báten hain, jo main ne tum se us waqt kahí thín, jab tumháre sáth thá, ki zarúr hai ki jitní báten Músá kí Tauret, aur nabíon ke sahífon, aur Zabúr men merí bábat likhí hain, púrí hon. 45 Phir us ne un ká zihn kholá, táki kitáb i muqaddas ko samjhen, 46 aur un se kahá; Yún likhá hai, ki Masíh dukh uṭháegá, aur tísre din murdon men se jí uṭhegá; 47 aur Yarúshalem se shurú' karke sárí qaumon men tauba aur gunáhon kí mu'áfí kí manádí us ke nám se kí jáegí. 48 Tum in báton ke gawáh ho. 49 Aur dekho, jis ká mere Báp ne wa'da kiyá hai, main us ko tum par názil karúngá; lekin, jab tak 'álam i bálá par se tum ko quwwat ká libás na mile, is shahr men ṭhahre raho.

50 Phir wuh unhen Bait'aniyyáh ke sámne tak báhar le gayá; aur apne háth uṭhákar unhen barakat dí. 51 Jab wuh unhen barakat de rahá thá, to aisá húá ki un se judá ho gayá, aur ásmán par uṭháyá gayá. 52 Aur wuh us ko sijda karke baṛí khushí se Yarúshalem ko lauṭ gaye: 53 aur har waqt haikal men házir hokar Khudá kí hamd kiyá karte the.

YU'HANNA' KI' INJI'L

1 Ibtidá men Kalám thá, aur Kalám Khudá ke sáth thá, aur Kalám Khudá thá. 2 Yihí ibtidá men Khudá ke sáth thá. 3 Sárí chízen us ke wasíle se paidá húín; aur jo kuchh paidá húá hai, us men se koí chíz bhí us ke bagair paidá nahín húí. 4 Us men zindagí thí; aur wuh zindagí ádmíon ká núr thá. 5 Aur núr tárikí men chamaktá hai; aur tárikí ne use qubúl na kiyá. 6 Ek ádmí Yúhanná nám á maujúd húá, jo Khudá kí taraf se bhejá gayá thá. 7 Yih gawáhí ke liye áyá, ki núr kí gawáhí de, táki sab us ke wasíle se ímán láen. 8 Wuh khud to núr na thá, magar núr kí gawáhí dene ko áyá thá. 9 Haqíqí núr, jo har ek ádmí ko raushan kartá hai, dunyá men áne ko thá. 10 Wuh dunyá men thá, aur dunyá us ke wasíle se paidá húí, aur dunyá ne use na pahcháná. 11 Wuh apne ghar áyá, aur us ke apnon ne use qubúl na kiyá. 12 Lekin jitnon ne use qubúl kiyá, us ne unhen Khudá ke farzand banne ká haqq bakhshá, ya'ní unhen jo us ke nám par ímán

láte hain. 13 Wuh na khún se, na jism kí khwáhish se, na insán ke iráde se, balki Khudá se paidá húe. 14 Aur Kalám mujassam húá, aur fazl aur sachchái se ma'múr hokar hamáre darmiyán rahá, aur ham ne us ká aisá jalál dekhá, jaisá Báp ke iklaute ká jalál. 15 Yúhanná ne us kí bábat gawáhí dí, aur pukárke kahá hai, ki Yih wuhí hai, jis ká main ne zikr kiyá, ki Jo mere ba'd átá hai wuh mujh se muqaddam thahrá; kyúnki wuh mujh se pahle thá. 16 Kyúnki us kí ma'múrí men se ham sab ne páyá, ya'ní fazl par fazl. 17 Is liye ki sharí'at to Músá kí ma'rifat dí gayí; magar fazl aur sachchái Yisú' Masíh kí ma'rifat pahunchí. 18 Khudá ko kisí ne kabhí nahín dekhá; iklautá Betá, jo Báp kí god men hai, usí ne záhir kiyá.

19 Aur Yúhanná kí gawáhí yih hai, ki jab Yahúdíon ne Yarúshalem se káhin aur Lewí yih púchhne ko us ke pás bheje, ki Tú kaun hai? 20 to us ne iqrár kiyá, aur inkár na kiyá, balki iqrár kiyá, ki Main to Masíh nahín hún. 21 Unhon ne us se púchhá, Phir kaun hai? Kyá tú Eliyyáh hai? Us ne kahá; Main nahín hún. Kyá tú wuh nabí hai? Us ne jawáb diyá, ki Nahín. 22 Pas unhon ne us se kahá; Phir tú hai kaun? táki ham apne bhejnewálon ko jawáb den. Tú apne haqq men kyá kahtá hai? 23 Us ne kahá; Main, jaisá Yasha'yáh nabí ne kahá hai, biyábán men ek pukárnewále kí áwáz hún, ki Tum Khudáwand kí ráh ko sídhá karo. 24 Yih Farísíon kí taraf se bheje gaye the. 25 Unhon ne us se yih suwál kiyá, ki Agar tú na Masíh hai, na Eliyyáh, na wuh nabí, to phir baptisma kyún detá hai? 26 Yúhanná ne jawáb men un se kahá, ki Main pání se baptisma detá hún; tumháre darmiyán ek shakhs khará hai, jise tum nahín jánte, 27 ya'ní mere ba'd ká ánewálá, jis kí jútí ká tasma main kholne ke láiq nahín. 28 Yih báten Yardan ke pár Bait'aniyyáh men wáqi' húín, jahán Yúhanná baptisma detá thá.

29 Dúsre din us ne Yisú' ko apní taraf áte dekhkar kahá; Dekho, yih Khudá ká Barra hai, jo dunyá ká gunáh uthá le játá hai. 30 Yih wuhí hai, jis kí bábat main ne kahá thá, ki Ek shakhs mere ba'd átá hai, jo mujh se muqaddam thahrá hai, kyúnki wuh mujh se pahle thá. 31 Aur main to use pahchántá na thá; magar is liye pání se baptisma detá húá áyá, ki wuh Isráíl par záhir ho jáe. 32 Aur Yúhanná ne yih gawáhí dí, ki Main ne Rúh ko kabútar kí tarah ásmán se utarte dekhá hai, aur wuh us par thahr gayí. 33 Aur main to use pahchántá na thá; magar jis ne mujhe pání se baptisma dene ko bhejá, usí ne mujh se kahá, ki Jis par tú Rúh ko utarte aur thahrte dekhe, wuhí Rúhu'l Quds se baptisma denewálá hai. 34 Chunánchi main ne dekhá aur gawáhí dí hai, ki yih Khudá ká Betá hai.

35 Dúsre din phir Yúhanná aur us ke shágirdon men se do shakhs khare the. 36 Us ne Yisú' par, jo já rahá thá, nigáh karke kahá, Dekho, yih Khudá ká Barra hai! 37 Wuh donon shágird us ko yih kahte sunkar Yisú' ke píchhe ho liye. 38 Yisú' ne phirkar aur unhen píchhe áte dekhkar un se kahá; Tum kyá dhúndhte ho? Unhon ne us se kahá; Ai Rabbí, (ya'ní Ai ustád), tú kahán rahtá hai? 39 Us ne un se kahá; Chalo, dekh loge. Pas unhon ne ákar us ke rahne kí jagah dekhí, aur us roz us ke sáth rahe; aur yih daswen ghante ke qaríb thá. 40 Un donon men se jo Yúhanná kí bát sunkar Yisú' ke píchhe ho liye the, ek Shama'ún Patras ká bhái Andriyás thá. 41 Us ne pahle apne sage bhái Shama'ún se milkar us se kahá, ki Ham ko Khristus, ya'ní Masíh mil gayá. 42 Wuh use Yisú' ke pás láyá: Yisú' ne us par nigáh karke kahá, ki Tú Yúhanná ká betá Shama'ún hai: tú Kefá, ya'ní Patras, kahláegá.

43 Dúsre din Yisú' ne Galíl men jáná cháhá; aur Filippus se milkar kahá; Mere píchhe ho le. 44 Filippus Andriyás aur Patras ke shahr Baitsaidá ká báshinda thá. 45 Filippus ne Natan'el se milkar us se kahá, ki Jis ká zikr Músá ne Tauret men aur nabíon ne kiyá hai, wuh ham ko mil gayá; wuh Yúsuf ká betá Yisú' Násarí hai. 46 Natan'el ne us se kahá; Kyá Násarat se koí achchhí chíz nikal saktí hai? Fi-

lippus ne kahá; Chalkar dekh le. 47 Yisú' ne Natan'el ko apní taraf áte dekhkar us ke haqq men kahá; Dekho, yih fi'lhaqíqat Isráílí hai: is men makr nahín. 48 Natan'el ne us se kahá; Tú mujhe kahán se jántá hai? Yisú' ne us ke jawáb men kahá; Is se pahle ki Filippus ne tujhe buláyá, jab tú anjír ke darakht ke níche thá, main ne tujhe dekhá. 49 Natan'el ne us ko jawáb diyá; Ai Rabbí, tú Khudá ká Betá, tú Israíl ká bádsháh hai. 50 Yisú' ne jawáb men us se kahá; Main ne jo tujh se kahá, ki tujh ko anjír ke darakht ke níche dekhá, kyá tú isí liye ímán láyá hai? Tú in se bhí bare bare májare dekhegá. 51 Phir us se kahá; Main tum se sach sach kahtá hún, ki Tum ásmán ko khulá húá, aur Khudá ke firishton ko úpar játe aur Ibn i A'dam par utarte dekhoge.

2 Phir tísre din Qáná e Galíl men ek shádí húí; aur Yisú' kí mán wahán thí: 2 aur Yisú' aur us ke shágirdon kí bhí us shádí men da'wat thí. 3 Aur jab mai ho chukí, Yisú' kí mán ne us se kahá, ki Un ke pás mai nahín rahí. 4 Yisú' ne us se kahá; Ai 'aurat, mujhe tujh se kyá kám hai? Abhí merá waqt nahín áyá. 5 Us kí mán ne khádimon se kahá; Jo kuchh yih tum se kahe, wuh karo. 6 Wahán Yahúdíon kí tahárat ke dastúr ke muwáfiq patthar ke chha matke rakkhe the, aur un men do do, tín tín man kí gunjáish thí. 7 Yisú' ne un se kahá; Matkon men pání bhar do. Pas unhon ne un ko lab á lab bhar diyá. 8 Phir us ne un se kahá, ki Ab nikálkar mír majlis ke pás le jáo. Pas wuh le gaye. 9 Jab mír majlis ne wuh pání chakkhá, jo mai ban gayá thá, aur na jántá thá, ki yih kahán se áí hai, (magar khádim, jinhon ne pání nikálá thá, jánte the,) to mír majlis ne dulhá ko bulákar us se kahá; 10 Har shakhs pahle achchhí mai pesh kartá hai, aur náqis us waqt jab píkar chhak gaye; magar tú ne achchhí mai ab tak rakh chhorí hai. 11 Yih pahlá mu'jiza Yisú' ne Qáná e Galíl men dikhákar apná jalál záhir kiyá, aur us ke shágird us par ímán láe.

12 Is ke ba'd wuh aur us kí mán aur bháí aur us ke shágird Kafarnahúm ko gaye, aur wahán chand roz rahe.

13 Yahúdíon kí 'I'd i Fasah nazdík thí, aur Yisú' Yarúshalem ko gayá. 14 Us ne haikal men bail aur bher aur kabútar ke bechnewálon ko, aur sarráfon ko baithe húe páyá; 15 aur rassiyon ká korá banákar sab ko, ya'ní bheron aur bailon ko, haikal se nikál diyá, aur sarráfon ke paise bikher diye, aur takhte ulat diye; 16 aur kabútar faroshon se kahá; In ko yahán se le jáo: mere Báp ke ghar ko tijárat ká ghar na banáo. 17 Us ke shágirdon ko yád áyá, ki likhá hai; Tere ghar kí gairat mujhe khá jáegí. 18 Pas Yahúdíon ne jawáb men us se kahá; Tú jo in kámon ko kartá hai, hamen kaun sá nishán dikhátá hai? 19 Yisú' ne jawáb men un se kahá, ki Is maqdis ko dhá do, to main use tín din men khará kar dúngá. 20 Yahúdíon ne kahá; Chhiyálís baras men yih maqdis baná hai, aur kyá tú use tín din men khará kar degá? 21 Magar us ne apne badan ke maqdis kí bábat kahá thá. 22 Pas jab wuh murdon men se jí uthá, to us ke shágirdon ko yád áyá, ki us ne yih kahá thá: aur unhon ne kitáb i muqaddas aur us qaul ká, jo Yisú' ne kahá thá, yaqín kiyá.

23 Jab wuh Yarúshalem men Fasah ke waqt 'I'd men thá, to bahut se log un mu'jizon ko dekhkar, jo wuh dikhátá thá, us ke nám par ímán láe. 24 Lekin Yisú' apní nisbat un par i'tibár na kartá thá, is liye ki wuh sab ko jántá thá, 25 aur is kí hájat na rakhtá thá ki koí insán ke haqq men gawáhí de; kyúnki wuh áp jántá thá, ki insán ke dil men kyá kyá hai.

3 Farísíon men se ek shakhs Níkudemus nám Yahúdíon ká ek sardár thá: 2 us ne rát ko Yisú' ke pás ákar us se kahá; Ai Rabbí, ham jánte hain ki tú Khudá kí taraf se ustád hokar áyá hai; kyúnki jo mu'jize tú dikhátá hai, koí shakhs nahín dikhá saktá, jab tak Khudá us ke sáth na ho. 3 Yisú' ne jawáb men us se kahá; Main tujh se sach sach kahtá hún, ki jab tak koí naye sire se paidá na ho, wuh Khudá kí bádsháhat ko dekh nahín saktá. 4 Níkudemus ne us se kahá; A'dmí jab búrhá ho gayá, to kyúnkar paidá ho

saktá hai? kyá wuh dobára apní mán ke pet men dákhil hokar paidá ho saktá hai? 5 Yisú' ne jawáb diyá, ki Main tujh se sach sach kahtá hún; Jab tak koí ádmí pání aur Rúh se paidá na ho, wuh Khudá kí bádsháhat men dákhil nahín ho saktá. 6 Jo jism se paidá húá hai, jism hai, aur jo Rúh se paidá húá hai, rúh hai. 7 Ta'ajjub na kar, ki main ne tujh se kahá; Tumhen naye sire se paidá honá zarúr hai. 8 Hawá jidhar cháhtí hai chaltí hai, aur tú us kí áwáz suntá hai, magar nahín jántá, ki wuh kahán se átí, aur kahán ko játí hai: jo koí Rúh se paidá húá aisá hí hai. 9 Níkudemus ne jawáb men us se kahá; Yih báten kyúnkar ho saktí hain? 10 Yisú' ne jawáb men us se kahá; Baní Isráíl ká ustád hokar kyá tú in báton ko nahín jántá? 11 Main tujh se sach sach kahtá hún, ki Jo ham jánte hain, wuh kahte hain, aur jise ham ne dekhá hai, us kí gawáhí dete hain; aur tum hamárí gawáhí qubúl nahín karte. 12 Jab main ne tum se zamín kí báten kahín, aur tum ne yaqín nahín kiyá, to agar main tum se ásmán kí báten kahún, to kyúnkar yaqín karoge? 13 Aur ásmán par koí nahín charhá, siwá us ke jo ásmán se utrá, ya'ní Ibn i A'dam, jo ásmán men hai. 14 Aur jis tarah Músá ne sánp ko biyábán men únche par charháyá, usí tarah zarúr hai ki Ibn i A'dam bhí únche par charháyá jáe; 15 táki jo koí ímán láe, us men hamesha kí zindagí páe.

16 Kyúnki Khudá ne dunyá se aisí mahabbat rakkhí, ki us ne apná iklautá Betá bakhsh diyá, táki jo koí us par ímán láe halák na ho, balki hamesha kí zindagí páe. 17 Kyúnki Khudá ne Bete ko dunyá men is liye nahín bhejá, ki dunyá par sazá ká hukm kare, balki is liye ki dunyá us ke wasíle se naját páe. 18 Jo us par ímán látá hai, us par sazá ká hukm nahín hotá; jo us par ímán nahín látá, us par sazá ká hukm ho chuká; is liye ki wuh Khudá ke iklaute Bete ke nám par ímán nahín láyá. 19 Aur sazá ke hukm ká sabab yih hai, ki núr dunyá men áyá hai, aur ádmíon ne táríkí ko núr se ziyáda pasand kiyá, is liye ki un ke kám bure the. 20 Kyúnki jo koí badí kartá hai, wuh núr se dushmaní rakhtá hai, aur núr ke pás nahín átá, aisá na ho ki us ke kámon par malámat kí jáe. 21 Magar jo sachcháí par 'amal kartá hai, wuh núr ke pás átá hai, táki us ke kám záhir hon, ki wuh Khudá men kiye gaye hain.

22 In báton ke ba'd Yisú' aur us ke shágird Yahúdiya ke mulk men áe; aur wuh wahán un ke sáth rahkar baptisma dene lagá. 23 Aur Yúhanná bhí Shálem ke nazdík 'Ainon men baptisma detá thá, kyúnki wahán pání bahut thá, aur log ákar baptisma lete the; 24 kyúnki Yúhanná us waqt tak qaid-kháne men dálá na gayá thá. 25 Pas Yúhanná ke shágirdon kí kisí Yahúdí ke sáth tahárat kí bábat bahs húí. 26 Unhon ne Yúhanná ke pás ákar kahá; Ai Rabbí, jo shakhs Yardan ke pár tere sáth thá, jis kí tú ne gawáhí dí hai, dekh, wuh baptisma detá hai, aur sab us ke pás áte hain. 27 Yúhanná ne jawáb men kahá; Insán kuchh nahín pá saktá, jab tak us ko ásmán se na diyá jáe. 28 Tum khud mere gawáh ho, ki main ne kahá; Main Masíh nahín, magar us ke áge bhejá gayá hún. 29 Jis kí dulhan hai, wuh dulhá hai; magar dulhá ká dost jo khará húá us kí suntá hai, dulhá kí áwáz se bahut khush hotá hai: pas merí yih khushí púrí ho gayí. 30 Zarúr hai ki wuh barhe, aur main ghatún.

31 Jo úpar se átá hai, wuh sab se úpar hai: jo zamín se hai, wuh zamín hí se hai, aur zamín hí kí kahtá hai: jo ásmán se átá hai, wuh sab se úpar hai. 32 Jo kuchh us ne dekhá aur suná, usí kí gawáhí detá hai, aur koí us kí gawáhí qubúl nahín kartá. 33 Jis ne us kí gawáhí qubúl kí, us ne is bát par muhr kar dí, ki Khudá sachchá hai. 34 Kyúnki jise Khudá ne bhejá, wuh Khudá kí báten kahtá hai: is liye ki wuh Rúh náp nápkar nahín detá. 35 Báp Bete se mahabbat rakhtá hai, aur us ne sab chízen us ke háth men de dí hain. 36 Jo Bete par ímán látá hai, hamesha kí zindagí us kí hai; lekin jo Bete kí nahín mántá, zindagí ko na dekhegá, balki us par Khudá ká gazab rahtá hai.

4 Phir jab Khudáwand ko ma'lúm húá, ki Farísíon ne suná hai, ki Yisú' Yúhanná se ziyáda shágird kartá, aur baptisma detá hai; 2 (go Yisú' áp nahín balki us ke shágird baptisma dete the); 3 to wuh Yahúdiya ko chhoṛkar phir Galíl ko chalá gayá. 4 Aur us ko Sámariya se hokar jáná zarúr thá. 5 Pas wuh Sámariya ke ek shahr tak áyá, jo Súkhár kahlátá hai; wuh us qit'a ke nazdík hai, jo Ya'qúb ne apne beṭe Yúsuf ko diyá thá. 6 Aur Ya'qúb ká kúán wahín thá. Chunánchi Yisú' safar se thaká mánda hokar us kúe par yún hí baiṭh gayá. Yih chhaṭe ghanṭe ke qaríb thá. 7 Sámariya kí ek 'aurat pání bharne áí. Yisú' ne us se kahá; Mujhe pání pilá; 8 kyúnki us ke shágird shahr men kháná mol lene ko gaye the. 9 Us Sámarí 'aurat ne us se kahá, ki Tú Yahúdí hokar mujh Sámarí 'aurat se pání kyún mángtá hai? (kyúnki Yahúdí Sámarion se kisí tarah ká bartáo nahín rakhte.) 10 Yisú' ne jawáb men us se kahá; Agar tú Khudá kí bakhshish ko jántí, aur yih bhí jántí, ki wuh kaun hai, jo tujh se kahtá hai; Mujhe pání pilá, to tú us se mángtí, aur wuh tujhe zindagí ká pání detá. 11 'Aurat ne us se kahá; Ai Khudáwand, tere pás pání bharne ko to kuchh hai nahín, aur kúán gahrá hai: phir wuh zindagí ká pání tere pás kahán se áyá? 12 Kyá tú hamáre báp Ya'qúb se baṛá hai, jis ne ham ko yih kúán diyá, aur khud us ne, aur us ke beṭon ne, aur us ke maweshí ne us men se piyá? 13 Yisú' ne jawáb men us se kahá; Jo koí is pání men se pítá hai, wuh phir piyásá hogá; 14 magar jo koí us pání men se píegá jo main use dúngá, wuh abad tak piyásá na hogá; balki jo pání main use dúngá, wuh us men ek chashma ban jáegá, jo hamesha kí zindagí ke liye járí rahegá. 15 'Aurat ne us se kahá; Ai Khudáwand, wuh pání mujh ko de, táki main na piyásí hún, na pání bharne ko yahán tak áún. 16 Yisú' ne us se kahá; Já, apne shauhar ko yahán bulá lá. 17 'Aurat ne jawáb men us se kahá, ki Main beshauhar hún. Yisú' ne us se kahá, ki Tú ne khúb kahá; Main beshauhar hún; 18 kyúnki tú pánch shauhar kar chukí hai; aur jis ke pás tú ab hai, wuh terá shauhar nahín; yih tú ne sach kahá. 19 'Aurat ne us se kahá; Ai Khudáwand, mujhe ma'lúm hotá hai ki tú nabí hai. 20 Hamáre bápdádá ne is pahár par parastish kí; aur tum kahte ho, ki wuh jagah jahán parastish karní cháhiye, Yarúshalem men hai. 21 Yisú' ne us se kahá; Ai 'aurat, merí bát ká yaqín kar, ki wuh waqt átá hai ki tum na to is pahár par Báp kí parastish karoge, aur na Yarúshalem men. 22 Tum jise nahín jánte, us kí parastish karte ho; ham jise jánte hain, us kí parastish karte hain; kyúnki naját Yahúdíon men se hai. 23 Magar wuh waqt átá hai, balki ab hí hai, ki sachche parastár Báp kí parastish rúh aur sachchái se karenge, kyúnki Báp apne liye aise hí parastár ḍhúnḍhtá hai. 24 Khudá rúh hai, aur zarúr hai ki us ke parastár rúh aur sachchái se parastish karen. 25 'Aurat ne us se kahá; Main jántí hún, ki Masíh, jo Khristus kahlátá hai, ánewálá hai; jab wuh áegá, to hamen sab báten batá degá. 26 Yisú' ne us se kahá; Main jo tujh se bol rahá hún, wuhí hún.

27 Itne men us ke shágird á gaye, aur ta'ajjub karne lage ki wuh 'aurat se báten kar rahá hai; táham kisí ne na kahá, ki Tú kyá cháhtá hai? yá, Us se kis liye báten kartá hai? 28 Pas 'aurat apná ghaṛá chhoṛkar shahr men chalí gayí, aur logon se kahne lagí; 29 Ao, ek ádmí ko dekho, jis ne mere sab kám mujhe batá diye: kyá mumkin hai ki Masíh yihí hai? 30 Wuh shahr se nikalkar us ke pás áne lage. 31 Itne men us ke shágird us se yih darkhwást karne lage, ki Ai Rabbí, kuchh khá le. 32 Lekin us ne un se kahá; Mere pás kháne ke liye aisá khááná hai jise tum nahín jánte. 33 Pas shágirdon ne ápas men kahá; Kyá koí us ke liye kuchh kháne ko láyá hai? 34 Yisú' ne un se kahá; Merá kháná yih hai, ki apne bhejnewále kí marzí ke muwáfiq 'amal karún, aur us ká kám púrá karún. 35 Kyá tum kahte nahín, ki Fasl ke áne men abhí chár mahíne báqí hain? Dekho, main tum se kahtá hún; apní ánkhen uṭhákar kheton par nazar karo, ki fasl pak gayí hai. 36 Aur káṭnewálá maz-

dúri pátá, aur hamesha kí zindagí ke liye phal jama' kartá hai, táki bonewálá aur káṭnewálá donon milkar khushí karen. 37 Kyúnki is par yih masal ṭhík átí hai, ki Bonewálá áur hai, káṭnewálá áur. 38 Main ne tumhen wuh khet káṭne ke liye bhejá, jis par tum ne mihnat nahín kí: auron ne mihnat kí, aur tum un kí mihnat ke phal men sharík húe.

39 Aur us shahr ke bahut se Sámarí us 'aurat ke kahne se, jis ne gawáhí dí, ki Us ne mere sab kám mujhe batá diye, us par ímán láe. 40 Pas jab wuh Sámarí us ke pás áe, to us se darkhwást karne lage, ki Hamáre pás rah: chunánchi wuh do roz wahán rahá. 41 Aur us ke kalám ke sabab áur bhí bahutere ímán láe; 42 aur us 'aurat se kahá; Ab ham tere kahne hí se ímán nahín láte; kyúnki ham ne khud sun liyá, aur jánte hain ki yih fi'lhaqíqat dunyá ká Munjí hai.

43 Phir un do dinon ke ba'd wuh wahán se rawána hokar Galíl ko gayá. 44 Kyúnki Yisú' ne khud gawáhí dí, ki Nabí apne watan men 'izzat nahín pátá. 45 Pas jab wuh Galíl men áyá, to Galílíon ne use qubúl kiyá, is liye ki jitne kám us ne Yarúshalem men 'íd ke waqt kiye the, unhon ne un ko dekhá thá; kyúnki wuh bhí 'íd men gaye the.

46 Pas wuh phir Qáná e Galíl men áyá, jahán us ne pání ko mai banáyá thá. Aur bádsháh ká ek mulázim thá, jis ká beṭá Kafarnahúm men bímár thá. 47 Wuh yih sunkar ki Yisú' Yahúdiya se Galíl men á gayá hai, us ke pás gayá, aur us se darkhwást karne lagá, ki Chalkar mere beṭe ko shifá bakhsh: kyúnki wuh marne ko thá. 48 Yisú' ne us se kahá; Jab tak tum nishán aur 'ajíb kám na dekho, hargiz ímán na láoge. 49 Bádsháh ke mulázim ne us se kahá; Ai Khudáwand, mere bachche ke marne se pahle chal. 50 Yisú' ne us se kahá; Já, terá beṭá jítá hai. Us shakhs ne us bát ká yaqín kiyá jo Yisú' ne us se kahí, aur chalá gayá. 51 Wuh ráste hí men thá, ki us ke naukar use mile aur kahne lage, ki Terá laṛká jítá hai. 52 Us ne un se púchhá, ki Use kis waqt se árám hone lagá thá? Unhon ne kahá, ki Kal sátwen ghanṭe men us kí tap utar gayí. 53 Pas báp ján gayá, ki wuhí waqt thá jab Yisú' ne us se kahá thá, ki Terá beṭá jítá hai. Aur wuh khud aur us ká sárá gharáná ímán láyá. 54 Yih dúsrá mu'jiza hai, jo Yisú' ne Yahúdiya se Galíl men ákar dikháyá.

5 In báton ke ba'd Yahúdíon kí ek 'íd húí, aur Yisú' Yarúshalem ko gayá.

2 Yarúshalem men bheṛ darwáze ke pás ek hauz hai, jo 'Ibrání men Bait Hasdá kahlátá hai; aur us ke pánch barámade hain. 3 In men bahut se bímár, aur andhe, aur langṛe, aur pazhmurda log [pání ke hilne ke muntazir hokar] paṛe the. [4 Kyúnki waqt par Khudáwand ká firishta hauz par utarkar pání hiláyá kartá thá: pání hilte hí jo koí pahle utartá so shifá pátá, us kí jo kuchh bímárí kyún na ho.] 5 Wahán ek shakhs thá, jo aṭhtís baras se bímárí men mubtalá thá. 6 Is ko Yisú' ne paṛá húá dekhá, aur yih jánkar ki wuh baṛí muddat se is hálat men hai, us se kahá; Kyá tú tandurust honá cháhtá hai? 7 Us bímár ne use jawáb diyá; Ai Khudáwand, mere pás koí ádmí nahín, ki jab pání hiláyá jáe, to mujhe hauz men utár de; balki mere pahunchte pahunchte dúsrá mujh se pahle utar paṛtá hai. 8 Yisú' ne us se kahá; Uṭh, aur apní chárpái uṭhákar chal phir. 9 Wuh shakhs fauran tandurust ho gayá, aur apní chárpái uṭhákar chalne phirne lagá.

Wuh din Sabt ká thá. 10 Pas Yahúdí us se, jis ne shifá pái thí, kahne lage, ki Áj Sabt ká din hai; tujhe chárpái uṭhání rawá nahín. 11 Us ne unhen jawáb diyá; Jis ne mujhe tandurust kiyá, usí ne mujhe farmáyá, ki Apní chárpái uṭhákar chal phir. 12 Unhon ne us se púchhá, ki Wuh kaun shakhs hai jis ne tujh se kahá; Chárpái uṭhákar chal phir? 13 Lekin jo shifá pá gayá thá, wuh na jántá thá ki kaun hai; kyúnki bhíṛ ke sabab Yisú' wahán se ṭal gayá thá. 14 In báton ke ba'd wuh Yisú' ko haikal men milá. Us ne us se kahá; Dekh, tú tandurust ho gayá hai; phir gunáh na karná, aisá na ho ki tujh par is se bhí ziyáda áfat áe. 15 Us ádmí ne jákar Yahúdíon ko khabar dí, ki Jis ne mujhe tandurust kiyá,

wuh Yisú' hai. 16 Is liye Yahúdí Yisú' ko satáne lage, kyúṇki wuh aise kám Sabt ke din kartá thá. 17 Lekin Yisú' ne un se kahá, ki Merá Báp ab tak kám kartá hai, aur maiṇ bhí kám kartá húṇ. 18 Is sabab se Yahúdí áur bhí ziyáda us ke qatl karne kí koshish karne lage, ki wuh na faqat Sabt ká hukm toṛtá, balki Khudá ko kháss apná Báp kahkar apne áp ko Khudá ke barábar banátá thá.

19 Pas Yisú' ne un se kahá; Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, ki Beṭá áp se kuchh nahíṇ kar saktá, siwá us ke jo Báp ko karte dekhtá hai; kyúṇki jin kámoṇ ko wuh kartá hai, unheṇ Beṭá bhí usí tarah kartá hai. 20 Is liye ki Báp Beṭe ko 'azíz rakhtá hai, aur jitne kám khud kartá hai, use dikhátá hai; balki in se bhí baṛe kám use dikháegá, táki tum ta'ajjub karo. 21 Kyúṇki jis tarah Báp murdoṇ ko uṭhátá aur zinda kartá hai, usí tarah Beṭá bhí jinheṇ cháhtá hai zinda kartá hai. 22 Kyúṇki Báp kisí kí 'adálat bhí nahíṇ kartá, balki us ne 'adálat ká sárá kám Beṭe ke supurd kiyá hai, 23 táki sab log Beṭe kí 'izzat kareṇ, jis tarah Báp kí 'izzat karte haiṇ. Jo Beṭe kí 'izzat nahíṇ kartá, wuh Báp kí, jis ne use bhejá, 'izzat nahíṇ kartá. 24 Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, ki jo merá kalám suntá, aur mere bhejnewále ká yaqín kartá hai, hamesha kí zindagí us kí hai, aur us par sazá ká hukm nahíṇ hotá, balki wuh maut se nikalkar zindagí meṇ dákhil ho gayá hai. 25 Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, ki Wuh waqt átá hai, balki abhí hai, ki murde Khudá ke Beṭe kí áwáz suneṇge, aur jo suneṇge wuh jíeṇge. 26 Kyúṇki jis tarah Báp apne áp meṇ zindagí rakhtá hai, usí tarah us ne Beṭe ko bhí yih bakhshá, ki apne áp meṇ zindagí rakkhe; 27 balki use 'adálat karne ká bhí ikhtiyár bakhshá, is liye ki wuh ádamzád hai. 28 Is se ta'ajjub na karo, kyúṇki wuh waqt átá hai, ki jitne qabroṇ meṇ haiṇ us kí áwáz sunkar nikleṇge; 29 jinhoṇ ne nekí kí hai, zindagí kí qiyámat ke wáste, aur jinhoṇ ne badí kí hai, sazá kí qiyámat ke wáste.

30 Maiṇ apne áp se kuchh nahíṇ kar saktá: jaisá suntá húṇ, 'adálat kartá húṇ, aur merí 'adálat rást hai; kyúṇki maiṇ apní marzí nahíṇ, balki apne bhejnewále kí marzí cháhtá húṇ. 31 Agar maiṇ khud apní gawáhí dúṇ, to merí gawáhí sachchí nahíṇ. 32 Ek áur hai jo merí gawáhí detá hai, aur maiṇ jántá húṇ ki merí gawáhí jo wuh detá hai sachchí hai. 33 Tum ne Yúhanná ke pás payám bhejá, aur us ne sachchái kí gawáhí dí hai. 34 Lekin maiṇ apní nisbat insán kí gawáhí manzúr nahíṇ kartá: taubhí maiṇ yih báteṇ is liye kahtá húṇ ki tum naját páo. 35 Wuh jaltá aur chamaktá húá chirág thá; aur tum ko kuchh 'arse tak us kí raushní meṇ khush rahná manzúr húá. 36 Lekin mere pás jo gawáhí hai, wuh Yúhanná kí gawáhí se baṛí hai: kyúṇki jo kám Báp ne mujhe púre karne ko diye, ya'ní yihí kám jo maiṇ kartá húṇ, wuh mere gawáh haiṇ ki Báp ne mujhe bhejá hai. 37 Aur Báp jis ne mujhe bhejá hai, usí ne merí gawáhí dí hai. Tum ne na kabhí us kí áwáz suní hai, aur na us kí súrat dekhí; 38 aur us ke kalám ko apne diloṇ meṇ qáim nahíṇ rakhte; kyúṇki jise us ne bhejá hai, us ká yaqín nahíṇ karte. 39 Tum kitáb i muqaddas meṇ ḍhúṇḍhte ho; kyúṇki samajhte ho ki us meṇ hamesha kí zindagí tumheṇ miltí hai; aur yih wuh hai, jo merí gawáhí detí hai; 40 phir bhí tum zindagí páne ke liye mere pás áná nahíṇ cháhte. 41 Maiṇ ádmíoṇ se 'izzat nahíṇ cháhtá. 42 Lekin maiṇ tum ko jántá húṇ, ki tum meṇ Khudá kí mahabbat nahíṇ. 43 Maiṇ apne Báp ke nám se áyá húṇ, aur tum mujhe qubúl nahíṇ karte; agar koí áur apne hí nám se áe, to use qubúl kar loge. 44 Tum jo ek dúsre se 'izzat cháhte ho, aur wuh 'izzat jo Khudá e Wáhid kí taraf se hotí hai nahíṇ cháhte, kyúṇkar ímán lá sakte ho? 45 Yih na samjho ki maiṇ Báp se tumhárí shikáyat karúṇgá: tumhárí shikáyat karnewálá to hai, ya'ní Músá, jis par tum ne ummed lagá rakkhí hai. 46 Kyúṇki agar tum Músá ká yaqín karte, to merá bhí yaqín karte, is liye ki us ne mere haqq meṇ likhá hai. 47 Lekin jab tum us ke nawishtoṇ ká yaqín nahíṇ karte, to merí bátoṇ ká kyúṇkar yaqín karoge?

6 In báton ke ba'd Yisú' Galíl kí jhíl, ya'ní Tibiriyás kí jhíl ke pár gayá. 2 Aur barí bhír us ke píchhe ho lí, kyúnki jo mu'jize wuh bímáron par kartá thá, un ko wuh dekhte the. 3 Yisú' pahár par charh gayá, aur apne shágirdon ke sáth wahán baithá. 4 Aur Yahúdíon kí 'I'd i Fasah nazdík thí. 5 Pas jab Yisú' ne apní ánkhen uthákar dekhá, ki mere pás barí bhír á rahí hai, to Filippus se kahá, ki Ham in ke kháne ke liye kahán se rotiyán mol len? 6 Magar us ne us ke ázmáne ke liye yih kahá; kyúnki wuh áp jántá thá, ki main kyá karúngá. 7 Filippus ne use jawáb diyá, ki Do sau dínár kí rotiyán in ke liye káfí na hongí, ki har ek ko thorí bhí mil jáe. 8 Us ke shágirdon men se ek ne, ya'ní Shama'ún Patras ke bhái Andriyás ne, us se kahá; 9 Yahán ek larká hai, jis ke pás jau kí pánch rotiyán, aur do machhliyán hain; magar yih itne logon men kyá hain? 10 Yisú' ne kahá, ki Logon ko bitháo. Aur us jagah bahut ghás thí. Pas wuh mard, jo takhmínan pánch hazár the, baith gaye. 11 Yisú' ne wuh rotiyán lín, aur shukr karke unhen jo baithe the bánt dín; aur isí tarah machhliyon men se jis qadr cháhte the bánt diyá. 12 Jab wuh ser ho chuke, to us ne apne shágirdon se kahá, kí Bache húe tukron ko jama' karo, táki kuchh zái' na ho. 13 Chunánchi unhon ne jama' kiyá, aur jau kí pánch rotiyon ke tukron se, jo khánewálon se bach rahe the, bárah tokriyán bharín. 14 Pas jo mu'jiza us ne dikháyá wuh log use dekhkar kahne lage; Jo nabí dunyá men ánewálá thá, fi'lhaqíqat yihí hai.

15 Pas Yisú' yih ma'lúm karke, ki wuh ákar mujhe bádsháh banáne ke liye pakrá cháhte hain, phir pahár par akelá chalá gayá.

16 Phir jab shám húí, to us ke shágird jhíl ke kanáre gaye; 17 aur kishtí par charhkar jhíl ke pár Kafarnahúm ko chale játe the. Us waqt andherá ho gayá thá, aur Yisú' abhí tak un ke pás na áyá thá. 18 Aur ándhí ke sabab jhíl men maujen uthne lagín. 19 Pas jab wuh khete khete tín chár míl ke qaríb nikal gaye, to unhon ne Yisú' ko jhíl par chalte, aur kishtí ke nazdík áte dekhá, aur dar gaye. 20 Magar us ne un se kahá, ki Main hún; daro nahín. 21 Pas wuh use kishtí par charhá lene ko rází húe, aur fauran wuh kishtí us jagah já pahunchí jahán wuh játe the.

22 Dúsre din us bhír ne, jo jhíl ke pár kharí thí, yih dekhá ki yahán ek ke siwá áur koí chhotí kishtí na thí, aur Yisú' apne shágirdon ke sáth kishtí par sawár na húá thá, balki sirf us ke shágird chale gaye the; 23 (lekin ba'z chhotí kishtián Tibiriyás se us jagah ke nazdík áín, jahán unhon ne Khudáwand ke shukr karne ke ba'd rotí khái thí:) 24 pas jab bhír ne dekhá, ki yahán na Yisú' hai, na us ke shágird, to wuh khud chhotí kishtíon par charhkar, Yisú' kí talásh men Kafarnahúm ko áe, 25 aur jhíl ke pár us se milkar kahá; Ai Rabbí, tú yahán kab áyá? 26 Yisú' ne un ke jawáb men kahá; Main tum se sach sach kahtá hún Tum mujhe is liye nahín dhúndhte kí mu'jize dekhe, balkí is liye ki tum rotiyán khákar ser húe. 27 Fání khurák ke liye mihnat na karo, balki us khurák ke liye jo hamesha kí zindagí tak thahrtí hai, jise Ibn i A'dam tumhen degá; kyúnki Báp, ya'ní Khudá ne usí par muhr kí hai. 28 Pas unhon ne us se kahá, ki Ham kyá karen, táki Khudá ke kám anjám den? 29 Yisú' ne jawáb men un se kahá; Khudá ká kám yih hai, kí jise us ne bhejá hai, us par ímán láo. 30 Pas unhon ne us se kahá; Phir tú kaun sá nishán dikhátá hai, táki ham dekhkar terá yaqín karen? Tú kaun sá kám kartá hai? 31 Hamáre bápdádá ne biyábán men mann kháyá; chunánchi likhá hai, ki Us ne unhen kháne ke liye ásmán se rotí dí. 32 Yisú' ne un se kahá; Main tum se sach sach kahtá hún, ki Músá ne to wuh rotí ásmán se tumhen na dí, lekin merá Báp tumhen ásmán se haqíqí rotí detá hai. 33 Kyúnki Khudá kí rotí wuh hai, jo ásmán se utarkar dunyá ko zindagi bakhshtí hai. 34 Unhon ne us se kahá; Ai Khudáwand, yih rotí ham ko hamesha diyá kar. 35 Yisú' ne un se kahá; Zindagí kí rotí main hún: jo mere pás áe, wuh hargiz bhúká na hogá, aur jo mujh

par ímán láe, wuh kabhí piyásá na hogá. 36 Lekin main ne tum se kahá, ki Tum ne mujhe dekh liyá hai, phir bhí ímán nahín láte. 37 Jo kuchh Báp mujhe detá hai mere pás á jáegá; aur jo koí mere pás áegá, use main hargiz na nikálúngá. 38 Kyúnki main ásmán se utrá hún, na is liye ki apní marzí ke muwáfiq 'amal karún, balki is liye ki apne bhejnewále kí marzí ke muwáfiq 'amal karún. 39 Aur mere bhejnewále kí marzí yih hai, ki jo kuchh us ne mujhe diyá hai, main us men se kuchh kho na dún, balki use ákhirí din phir zinda karún. 40 Kyúnki mere Báp kí marzí yih hai, ki jo koí Bețe ko dekhe, aur us par ímán láe, hamesha kí zindagí páe; aur main use ákhirí din phir zinda karún.

41 Pas Yahúdí us par burburáne lage, is liye ki us ne kahá thá; Jo roțí ásmán se utrí, wuh main hún. 42 Aur unhon ne kahá; Kyá yih Yúsuf ká bețá Yisú' nahín, jis ke báp aur mán ko ham jánte hain? ab kyúnkar kahtá hai, ki Main ásmán se utrá hún? 43 Yisú' ne jawáb men un se kahá, ki A'pas men na burburáo. 44 Koí mere pás nahín á saktá, jab tak Báp, jis ne mujhe bhejá hai, use khench na le; aur main use ákhirí din phir zinda karúngá. 45 Nabíon ke sahífon men yih likhá hai, ki Wuh sab Khudá kí taraf se ta'lím páe húe honge. Jis kisí ne Báp se suná aur sikhá hai, wuh mere pás átá hai. 46 Yih nahín, ki kisí ne Báp ko dekhá hai, magar jo Khudá kí taraf se hai, usí ne Báp ko dekhá hai. 47 Main tum se sach sach kahtá hún, ki Jo ímán látá hai, hamesha kí zindagí us kí hai. 48 Zindagí kí roțí main hún. 49 Tumháre bápdádá ne biyábán men mann kháyá, aur mar gaye. 50 Yih wuh roțí hai jo ásmán se utartí hai, táki ádmí us men se kháe aur na mare. 51 Main hún wuh zindagí kí roțí jo ásmán se utrí: agar koí is roțí men se kháe, to abad tak zinda rahegá; balki jo roțí main jahán kí zindagí ke liye dúngá, wuh merá gosht hai.

52 Pas Yahúdí yih kahkar ápas men jhagarne lage, ki Yih shakhs apná gosht hamen kyúnkar kháne ko de saktá hai? 53 Yisú' ne un se kahá; Main tum se sach sach kahtá hún, ki Jab tak tum Ibn i A'dam ká gosht na kháo, aur us ká khún na piyo, tum men zindagí nahín. 54 Jo merá gosht khátá, aur merá khún pítá hai, hamesha kí zindagí us kí hai, aur main use ákhirí din phir zinda karúngá. 55 Kyúnki merá gosht fi'lhaqíqat kháne kí chíz aur merá khún fi'lhaqíqat píne kí chíz hai. 56 Jo merá gosht khátá aur merá khún pítá hai, wuh mujh men qáim rahtá hai, aur main us men. 57 Jis tarah zinda Báp ne mujhe bhejá, aur main Báp ke sabab se zinda hún; isí tarah wuh bhí jo mujhe kháegá mere sabab se zinda rahegá. 58 Jo roțí ásmán se utrí yihí hai: bápdádá kí tarah nahín ki kháyá, aur mar gaye; jo yih roțí kháegá, wuh abad tak zinda rahegá. 59 Yih báten us ne Kafarnahúm ke ek 'ibádatkháne men ta'lím dete waqt kahín.

60 Is liye us ke shágirdon men se bahuton ne sunkar kahá, ki Yih kalám nágawár hai; use kaun sun saktá hai? 61 Yisú' ne apne jí men jánkar ki mere shágird ápas men is bát par burburáte hain, un se kahá; Kyá tum is bát se ţhokar kháte ho? 62 Agar tum Ibn i A'dam ko úpar játe dekhoge, jahán wuh pahle thá, to kyá hogá? 63 Zinda karnewálí to rúh hai; jism se kuchh fáida nahín: jo báten main ne tum se kahí hain wuh rúh hain, aur zindagí bhí hain. 64 Magar tum men se ba'z aise hain jo ímán nahín láe. Kyúnki Yisú' shurú' se jántá thá ki jo ímán nahín láte, wuh kaun hain, aur kaun mujhe pakarwáegá. 65 Phir us ne kahá; Isí liye main ne tum se kahá thá, ki mere pás koí nahín á saktá, jab tak Báp kí taraf se use yih taufíq na dí jáe.

66 Is par us ke shágirdon men se bahutere ulțe phir gaye, aur is ke ba'd us ke sáth na rahe. 67 Pas Yisú' ne un bárah se kahá; Kyá tum bhí chalá jáná cháhte ho? 68 Shama'ún Patras ne use jawáb diyá; Ai Khudáwand, kis ke pás jáen? hamesha kí zindagí kí báten to tere hí pás hain. 69 Aur ham ímán láe aur ján gaye hain, ki Khudá ká Quddús tú hí hai. 70 Yisú' ne unhen jawáb diyá; Kyá main ne tum bárah ko nahín chun liyá? aur tum men se ek shakhs shaitán hai. 71 Us ne yih Shama'ún Is-

kariyotí ke beṭe Yahúdáh kí nisbat kahá; kyúṉki yihí, jo un bárah meṉ se thá, use pakaṛwáne ko thá.

7 In báton̲ ke ba'd Yisú' Galíl meṉ phirtá rahá, kyúṉki Yahúdiya meṉ phirná na cháhtá thá, is liye ki Yahúdí us ke qatl kí koshish meṉ the. 2 Aur Yahúdíoṉ kí 'I'd i Khiyám nazdík thí. 3 Pas us ke bháiyoṉ ne us se kahá; Yaháṉ se rawána hokar Yahúdíya ko chalá já, táki jo kám tú kartá hai, unheṉ tere shágird bhí dekheṉ; 4 kyúṉki aisá koí nahíṉ jo mashhúr honá cháhe, aur chhipkar kám kare. Agar tú yih kám kartá hai, to apne áp ko dunyá par záhir kar. 5 Kyúṉki us ke bhái bhí us par ímán na láe the. 6 Pas Yisú' ne un se kahá, ki Merá to abhí waqt nahíṉ áyá; magar tumháre liye sab waqt haiṉ. 7 Dunyá tum se 'adáwat nahíṉ kar saktí; lekin mujh se kartí hai, kyúṉki maiṉ us par gawáhí detá húṉ, ki us ke kám bure haiṉ. 8 Tum 'íd meṉ jáo: maiṉ abhí is 'íd meṉ nahíṉ játá; kyúṉki abhí tak merá waqt púrá nahíṉ húá. 9 Yih báteṉ un se kahkar wuh Galíl hí meṉ rahá.

10 Lekin jab us ke bháí 'íd meṉ chale gaye, us waqt wuh bhí gayá, záhirá nahíṉ, balki goyá poshída. 11 Pas Yahúdí use 'íd meṉ yih kahkar ḍhúṉḍhne lage, ki Wuh kaháṉ hai? 12 Aur logoṉ meṉ us kí bábat chupke chupke bahut sí guftgú húí: ba'z kahte the; Wuh nek hai: aur ba'z kahte the; Nahíṉ, balki wuh logoṉ ko gumráh kartá hai. 13 Táham Yahúdíoṉ ke ḍar se koí shakhs us kí bábat sáf sáf na kahtá thá.

14 Aur jab 'íd ke ádhe din guzar gaye, to Yisú' haikal meṉ jákar ta'lím dene lagá. 15 Pas Yahúdíoṉ ne ta'ajjub karke kahá, ki Is ko bagair paṛhe kyúṉkar 'ilm á gayá? 16 Yisú' ne jawáb meṉ un se kahá, ki Merí ta'lím merí nahíṉ, balki mere bhejnewále kí hai. 17 Agar koí us kí marzí par chalná cháhe, to wuh is ta'lím kí bábat ján jáegá ki Khudá kí taraf se hai, yá maiṉ apní taraf se kahtá húṉ. 18 Jo apní taraf se kuchh kahtá hai, wuh apní 'izzat cháhtá hai: lekin jo apne bhejnewále kí 'izzat cháhtá hai, wuh sachchá hai, aur us meṉ nárástí nahíṉ. 19 Kyá Músá ne tumheṉ sharí'at nahíṉ dí? taubhí tum meṉ se sharí'at par koí 'amal nahíṉ kartá. Tum kyúṉ mere qatl kí koshish meṉ ho? 20 Logoṉ ne jawáb diyá; Tujh meṉ to badrúh hai; kaun tere qatl kí koshish meṉ hai? 21 Yisú' ne jawáb meṉ un se kahá; Maiṉ ne ek kám kiyá, aur tum sab ta'ajjub karte ho. 22 Is sabab se Músá ne tumheṉ khatna ká hukm diyá hai, (háláṉki wuh Músá kí taraf se nahíṉ, balki bápdádá se chalá áyá hai;) aur tum Sabt ke din ádmí ká khatna karte ho. 23 Jab Sabt ko ádmí ká khatna kiyá játá hai, táki Músá kí sharí'at ká hukm na ṭúṭe, to kyá mujh se is liye gusse ho ki maiṉ ne Sabt ke din ek ádmí ko bi'lkull achchhá kar diyá? 24 Záhir ke muwáfiq faisala na karo, balki insáf se faisala karo.

25 Tab ba'z Yarúshalemí kahne lage; Kyá yih wuhí nahíṉ, jis ke qatl kí koshish ho rahí hai? 26 Lekin dekho, yih sáf sáf kahtá hai, aur wuh us se kuchh nahíṉ kahte; kyá ho saktá hai ki sardároṉ ne sach sach ján liyá ki yih Masíh hai? 27 Is ko to ham jánte haiṉ ki kaháṉ ká hai; magar Masíh jab áegá, to koí na jánegá ki wuh kaháṉ ká hai. 28 Pas Yisú' ne haikal meṉ ta'lím dete waqt pukárkar kahá, ki Tum mujhe bhí jánte ho, aur yih bhí jánte ho ki maiṉ kaháṉ ká húṉ: aur maiṉ áp se nahíṉ áyá: magar jis ne mujhe bhejá hai, wuh sachchá hai; us ko tum nahíṉ jánte. 29 Maiṉ use jántá húṉ; is liye ki maiṉ us kí taraf se húṉ, aur usí ne mujhe bhejá hai. 30 Pas wuh us ke pakaṛne kí koshish karne lage; lekin is liye ki us ká waqt abhí na áyá thá, kisí ne us par háth na ḍálá. 31 Magar bhíṛ meṉ se bahutere us par ímán láe, aur kahne lage, ki Masíh jab áegá, to kyá in se ziyáda mu'jize dikháegá, jo is ne dikháe? 32 Farísíoṉ ne logoṉ ko suná ki us kí bábat chupke chupke yih guftgú karte haiṉ; pas sardár káhinoṉ aur Farísíoṉ ne us ke pakaṛne ko piyáde bheje. 33 Yisú' ne kahá; Maiṉ âur thoṛe dinoṉ tak tumháre pás húṉ; phir apne bhejnewále ke pás chalá jáúṉgá. 34 Tum mujhe ḍhúṉḍhoge, magar na páoge: aur jaháṉ maiṉ húṉ, tum nahíṉ á sakte. 35 Yahúdíoṉ ne ápas meṉ kahá; Yih kaháṉ jáegá, ki ham ise na páeṉge? kyá un ke pás jáegá jo Yúnáníoṉ meṉ já ba já

rahte hain, aur Yúnánion ko ta'lím degá? 36 Yih kyá bát hai jo is ne kahí, ki Tum mujhe dhúndhoge, magar na páoge: aur jahán main hún, tum nahín á sakte?

37 Phir 'Íd ke ákhir din, jo kháss din hai, Yisú' khará húá, aur pukárke kahá; Agar koí piyásá ho, to mere pás ákar piye. 38 Jo mujh par ímán láegá, us ke andar se, jaisá ki kitáb i muqaddas men áyá hai, zindagí ke pání kí nadiyán jári hongí. 39 Us ne yih bát us Rúh ki bábat kahí, jise wuh páne ko the jo us par ímán láe; kyúnki Rúh ab tak názil na húí thí, is liye ki Yisú' ab tak apne jalál ko na pahunchá thá. 40 Pas bhír men se ba'z ne yih báten sunkar kahá; Beshakk, yihí wuh Nabí hai. 41 Auron ne kahá; Yih Masíh hai. Aur ba'z ne kahá; Kyún? kyá Masíh Galíl se áegá? 42 Kyá kitáb i muqaddas men yih nahín áyá, ki Masíh Dáúd kí nasl aur Baitlahm ke gánw se áegá, jahán ká Dáúd thá? 43 Pas logon men us ke sabab se ikhtiláf húá. 44 Aur un men se ba'z shakhs us ko pakarná cháhte the; magar kisí ne us par háth na dálá.

45 Pas piyáde sardár káhinon aur Farísíon ke pás áe, aur unhon ne un se kahá; Tum use kyún na láe? 46 Piyádon ne jawáb diyá, ki Insán ne kabhí aisá kalám nahín kiyá. 47 Farísíon ne unhen jawáb diyá; Kyá tum bhí gumráh ho gaye? 48 Bhalá, sardáron, yá Farísíon men se bhí koí us par ímán láyá? 49 Magar yih 'ámm log, jo sharí'at se wáqif nahín, la'natí hain. 50 Níkudemus ne, jo pahle us ke pás áyá thá, aur un hí men se thá, un se kahá; 51 Kyá hamárí sharí'at kisí shakhs ko mujrim thahrátí hai, jab tak pahle us kí sunkar ján na le, ki wuh kyá kartá hai? 52 Unhon ne us ke jawáb men kahá; Kyá tú bhí Galíl ká hai? Talásh kar aur dekh, ki Galíl men se koí nabí nahín uthne ká.

53 [Phir un men se har ek apne apne ghar chalá gayá: 1 magar

8

Yisú' Zaitún ke pahár ko gayá. 2 Subh sawere hí wuh phir haikal men áyá, aur sab log us ke pás áe; aur wuh baithkar unhen ta'lím dene lagá. 3 Aur faqíh aur Farísí ek 'aurat ko láe, jo ziná men pakrí gayí thí, aur use bích men khará karke Yisú' se kahá; 4 Ai ustád, yih 'aurat ziná men 'ain fi'l ke waqt pakrí gayí hai. 5 Tauret men Músá ne ham ko hukm diyá ki aisí 'auraton ko sangsár karen; pas tú is 'aurat kí nisbat kyá kahtá hai? 6 Unhon ne use ázmáne ke liye yih kahá, táki us par ilzám lagáne ká koí sabab nikálen. Magar Yisú' jhukkar unglí se zamín par likhne lagá. 7 Jab wuh us se suwál karte hí rahe, to us ne sídhe hokar un se kahá, ki Jo tum men begunáh ho, wuhí pahle us ke patthar máre. 8 Aur phir jhukkar zamín par unglí se likhne lagá. 9 Wuh yih sunkar baron se lekar chhoton tak ek ek karke nikal gaye, aur Yisú' akelá rah gayá, aur 'aurat wahín bích men rah gayí. 10 Yisú' ne sídhe hokar us se kahá; Ai 'aurat yih log kahán gaye? Kyá kisí ne tujh par hukm nahín lagáyá? 11 Us ne kahá; Ai Khudáwand, kisí ne nahín. Yisú' ne kahá; Main bhí tujh par hukm nahín lagátá; já, phir gunáh na karná.]

12 Yisú' ne phir un se mukhátib hokar kahá; Dunyá ká núr main hún; jo merí pairawí karegá, wuh andhere men na chalegá, balki zindagí ká núr páegá. 13 Farísíon ne us se kahá; Tú apní gawáhí áp detá hai; terí gawáhí sachchí nahín. 14 Yisú' ne jawáb men un se kahá; Agarchi main apní gawáhí áp detá hún, taubhí merí gawáhí sachchí hai, kyúnki mujhe ma'lúm hai ki main kahán se áyá hún, aur kahán ko játá hún; lekin tum ko ma'lúm nahín ki main kahán se átá hún yá kahán ko játá hún. 15 Tum jism ke mutábiq faisala karte ho; main kisí ká faisala nahín kartá. 16 Aur agar main faisala karún bhí, to merá faisala sachchá hai; kyúnki main akelá nahín, balki main hún, aur Báp hai jis ne mujhe bhejá hai. 17 Aur tumhárí Tauret men bhí likhá hai, ki do ádmíon kí gawáhí milkar sachchí hotí hai. 18 Ek to main khud apní gawáhí detá hún, aur ek Báp jis ne mujhe bhejá merí gawáhí detá hai. 19 Unhon ne us se kahá; Terá Báp kahán hai? Yisú'

ne jawáb diyá; Na tum mujhe jánte ho, na mere Báp ko; agar mujhe jánte, to mere Báp ko bhí jánte. 20 Us ne haikal men ta'lím dete waqt yih báten Baitu'l Mál men kahín; aur kisí ne us ko na pakrá, kyúnki abhí tak us ká waqt na áyá thá.

21 Us ne phir un se kahá; Main játá hún, aur tum mujhe dhúndhoge, aur apne gunáh men maroge; jahán main játá hún tum nahín á sakte. 22 Pas Yahúdion ne kahá; Kyá wuh apne áp ko már dálegá, jo kahtá hai; Jahán main játá hún tum nahín á sakte? 23 Us ne un se kahá; Tum níche ke ho; main úpar ká hún; tum dunyá ke ho; main dunyá ká nahín hún. 24 Is liye main ne tum se yih kahá, ki apne gunáhon men maroge; kyúnki agar tum ímán na láoge ki main wuhí hún, to apne gunáhon men maroge. 25 Unhon ne us se kahá; Tú kaun hai? Yisú' ne un se kahá; Wuhí hún jo shurú' se tum se kahtá áyá hún. 26 Mujhe tumhárí nisbat bahut kuchh kahná aur faisala karná hai. Lekin jis ne mujhe bhejá, wuh sachchá hai; aur jo main ne us se suná, wuhí dunyá se kahtá hún. 27 Wuh na samjhe ki ham se Báp kí nisbat kahtá hai. 28 Pas Yisú' ne kahá, ki Jab tum Ibn i A'dam ko únche par charháoge, to jánoge ki main wuhí hún, aur apní taraf se kuchh nahín kartá, balki jis tarah Báp ne mujhe sikháyá, usí tarah yih báten kahtá hún. 29 Aur jis ne mujhe bhejá, wuh mere sáth hai; us ne mujhe akelá nahín chhorá; kyúnki main hamesha wuhí kám kartá hún jo use pasand áte hain. 30 Jab wuh yih báten kah rahá thá, to bahutere us par ímán láe.

31 Pas Yisú' ne un Yahúdion se kahá, jinhon ne us ká yaqín kiyá thá, ki Agar tum mere kalám par qáim rahoge, to haqíqat men mere shágird thahroge, 32 aur sachchái se wáqif hoge, aur sachchái tum ko ázád karegí. 33 Unhon ne use jawáb diyá; Ham to Ibráhím kí nasl se hain, aur kabhí kisí kí gulámí men nahín rahe: tú kyúnkar kahtá hai, ki Tum ázád kiye jáoge? 34 Yisú' ne unhen jawáb diyá; Main tum se sach sach kahtá hún, ki Jo koí gunáh kartá hai, gunáh ká gulám hai. 35 Aur gulám abad tak ghar men nahín rahtá; betá abad tak rahtá hai. 36 Pas agar Betá tumhen ázád karegá, to tum wáqa'í ázád hoge. 37 Main jántá hún ki tum Ibráhím kí nasl se ho; taubhí mere qatl kí koshish men ho, kyúnki merá kalám tumháre dil men jagah nahín kartá. 38 Main ne jo apne Báp ke hán dekhá hai, wuh kahtá hún; aur tum ne jo apne báp se suná hai, wuh karte ho. 39 Unhon ne jawáb men us se kahá; Hamárá báp to Ibráhím hai. Yisú' ne un se kahá; Agar tum Ibráhím ke farzand hote, to Ibráhím ke se kám karte. 40 Lekin ab tum mujh jaise shakhs ke qatl kí koshish men ho, jis ne tum ko wuhí haqq bát batáí jo Khudá se suní. Ibráhím ne to yih nahín kiyá thá. 41 Tum apne báp ke se kám karte ho. Unhon ne us se kahá; Ham harám se paidá nahín húe; hamárá ek Báp hai, ya'ní Khudá. 42 Yisú' ne un se kahá; Agar Khudá tumhárá Báp hotá, to tum mujh se mahabbat rakhte; is liye ki main Khudá men se niklá aur áyá hún; kyúnki main áp se nahín áyá, balki usí ne mujhe bhejá. 43 Tum merí báten kyún nahín samajhte? Is liye ki merá kalám sun nahín sakte. 44 Tum apne báp Iblís se ho, aur apne báp kí khwáhishon ko púrá karná cháhte ho. Wuh shurú' hí se khúní hai, aur sachchái par qáim nahín rahá, kyúnki us men sachchái hai nahín. Jab wuh jhúth boltá hai, to apní hí sí kahtá hai; kyúnki wuh jhúthá hai, balki jhúth ká báp hai. 45 Lekin main jo sach boltá hún, isí liye tum merá yaqín nahín karte. 46 Tum men kaun mujh par gunáh sábit kartá hai? Agar main sach boltá hún, to merá yaqín kyún nahín karte? 47 Jo Khudá se hotá hai, wuh Khudá kí báten suntá hai: tum is liye nahín sunte ki Khudá se nahín ho. 48 Yahúdion ne jawáb men us se kahá; Kyá ham khúb nahín kahte ki tú Sámarí hai, aur tujh men badrúh hai? 49 Yisú' ne jawáb diyá, ki Mujh men badrúh nahín; magar main apne Báp kí 'izzat kartá hún, aur tum merí be'izzatí karte ho. 50 Lekin main apní buzurgí nahín cháhtá; hán, ek hai jo use cháhtá, aur faisala

kartá hai. 51 Main tum se sach sach kahtá húṉ, ki Agar koí shakhs mere kalám par 'amal karegá, to abad tak kabhí maut ko na dekhegá. 52 Yahúdíon ne us se kahá, ki Ab ham ne ján liyá ki tujh meṉ badrúh hai. Ibráhím mar gayá, aur nabí mar gaye; magar tú kahtá hai, ki Agar koí mere kalám par 'amal karegá, to abad tak kabhí maut ká maza na chakkhegá. 53 Hamárá báp Ibráhím jo mar gayá, kyá tú us se baṛá hai? aur nabí bhí mar gaye; tú apne áp ko kyá ṭhahrátá hai? 54 Yisú' ne jawáb diyá; Agar main áp apní baṛáí karúṉ, to merí baṛáí kuchh nahíṉ. Lekin merí baṛáí merá Báp kartá hai, jise tum kahte ho ki hamárá Khudá hai: 55 tum ne use nahíṉ jáná: lekin main use jántá húṉ; aur agar kahúṉ ki use nahíṉ jántá, to tumhárí tarah jhúṭhá banúṉgá: magar main use jántá, aur us ke kalám par 'amal kartá húṉ. 56 Tumhárá báp Ibráhím merá din dekhne ki ummed par bahut khush thá; chunánchi us ne dekhá, aur khush húá. 57 Yahúdíon ne us se kahá, ki Terí 'umr to abhí pachás baras kí nahíṉ; phir tú ne Ibráhím ko dekhá? 58 Yisú' ne un se kahá; Main tum se sach sach kahtá húṉ; Peshtar us se ki Ibráhím paidá húá, main húṉ. 59 Pas unhoṉ ne us ke márne ko patthar uṭháe; magar Yisú' chhipkar haikal se nikal gayá.

9 Phir us ne játe meṉ ek shakhs ko dekhá, jo janam ká andhá thá. 2 Aur us ke shágirdoṉ ne us se púchhá, ki Ai Rabbí, kis ne gunáh kiyá thá, jo yih andhá paidá húá; is shakhs ne, yá is ke máṉ báp ne? 3 Yisú' ne jawáb diyá, ki Na is ne gunáh kiyá thá, na is ke máṉ báp ne: balki yih is liye húá ki Khudá ke kám us meṉ záhir hoṉ. 4 Jis ne mujhe bhejá hai, hameṉ us ke kám din hí din meṉ karne zarúr hain: wuh rát ánewálí hai jis meṉ koí shakhs kám nahíṉ kar saktá. 5 Jab tak main dunyá meṉ húṉ, dunyá ká núr húṉ. 6 Yih kahkar us ne zamín par thúká, aur thúk se miṭṭí sání, aur wuh miṭṭí andhe kí áṉkhoṉ par lagákar 7 us se kahá; Já, Shílokh ke hauz meṉ dho le, (jis ká tarjuma Bhejá Húá hai). Pas us ne jákar dhoyá, aur bíná hokar wápas áyá. 8 Pas paṛausí aur jin jin logoṉ ne pahle us ko bhíkh máṉgte dekhá thá, kahne lage; Kyá yih wuh nahíṉ, jo baiṭhá bhíkh máṉgá kartá thá? 9 Ba'z ne kahá; Yih wuhí hai: auroṉ ne kahá, ki Nahíṉ; lekin koí us ke hamshakl hai: us ne kahá; Main wuhí húṉ. 10 Pas wuh us se kahne lage, Phir terí áṉkheṉ kyúṉkar khul gayíṉ? 11 Us ne jawáb diyá, ki Us shakhs ne jis ká nám Yisú' hai miṭṭí sání, aur merí áṉkhoṉ par lagákar mujh se kahá, ki Shílokh meṉ jákar dho le: pas main gayá, aur dhokar bíná ho gayá. 12 Unhoṉ ne us se kahá; Wuh kaháṉ hai? Us ne kahá; Main nahíṉ jántá.

13 Log us shakhs ko jo pahle andhá thá Farísíoṉ ke pás le gaye. 14 Aur jis roz Yisú' ne miṭṭí sánkar us kí áṉkheṉ kholí thíṉ, wuh Sabt ká din thá. 15 Phir Farísíoṉ ne bhí us se púchhá; Tú kis tarah bíná húá? Us ne un se kahá, ki Us ne merí áṉkhoṉ par miṭṭí lagáí, phir main ne dho liyá, aur ab bíná húṉ. 16 Pas ba'z Farísí kahne lage; Yih ádmí Khudá kí taraf se nahíṉ, kyúṉki Sabt ke din ko nahíṉ mántá. Magar ba'z ne kahá, ki Gunahgár ádmí kyúṉkar aise mu'jize dikhá saktá hai? Pas un meṉ ikhtiláf húá. 17 Unhoṉ ne phir us andhe se kahá, ki Us ne jo terí áṉkheṉ kholíṉ, tú us ke haqq meṉ kyá kahtá hai? Us ne kahá, Wuh nabí hai. 18 Lekin Yahúdíoṉ ko yaqín na áyá ki yih andhá thá aur bíná ho gayá hai, jab tak unhoṉ ne us ke máṉ báp ko jo bíná ho gayá thá bulákar 19 un se na púchh liyá, ki Kyá yih tumhárá beṭá hai, jise tum kahte ho ki andhá paidá húá thá? Phir wuh ab kyúṉkar dekhtá hai? 20 Us ke máṉ báp ne jawáb meṉ kahá; Ham jánte hain, ki yih hamárá beṭá hai, aur andhá paidá húá thá; 21 lekin yih ham nahíṉ jánte ki ab wuh kyúṉkar dekhtá hai, aur na yih jánte hain ki kis ne us kí áṉkheṉ kholíṉ; wuh to bálig hai; usí se púchho; wuh apná hál áp kah degá. 22 Yih us ke máṉ báp ne Yahúdíoṉ ke ḍar se kahá: kyúṉki Yahúdí eká kar chuke the, ki agar koí us ke Masíh hone ká iqrár kare, to 'ibádatkháne se khárij kiyá jáe. 23 Is wáste us ke máṉ

báp ne kahá, ki Wuh bálig hai; usí se púchho. 24 Pas unhoṉ ne us shaḳhs ko jo andhá thá dobára bulákar kahá, ki Ḳhudá kí tamjíd kar: ham to jánte haiṉ ki yih ádmí gunahgár hai. 25 Us ne jawáb diyá: Maiṉ nahíṉ jántá ki wuh gunahgár hai yá nahíṉ: ek bát jántá húṉ, ki maiṉ andhá thá, ab bíná húṉ. 26 Phir unhoṉ ne us se kahá, ki Us ne tere sáth kyá kiyá? kis tarah terí áṉkheṉ kholíṉ? 27 Us ne unheṉ jawáb diyá; Maiṉ to tum se kah chuká, aur tum ne na suná; dobára kyúṉ sunná cháhte ho? kyá tum bhí us ke shágird honá cháhte ho? 28 Wuh use burá bhalá kahkar bole, ki Tú hí us ká shágird hai; ham to Músá ke shágird haiṉ. 29 Ham jánte haiṉ ki Ḳhudá ne Músá ke sáth kalám kiyá hai; magar is shaḳhs ko nahíṉ jánte ki kaháṉ ká hai. 30 Us ádmí ne jawáb meṉ un se kahá; Yih to ta'ajjub kí bát hai, ki tum nahíṉ jánte ki wuh kaháṉ ká hai, hálánki us ne merí áṉkheṉ kholíṉ. 31 Ham jánte haiṉ ki Ḳhudá gunahgároṉ kí nahíṉ suntá; lekin agar koí ḳhudáparast ho, aur us kí marzí par chale, to wuh us kí suntá hai. 32 Dunyá ke shurú' se kabhí sunne meṉ nahíṉ áyá, ki kisí ne janam ke andhe kí áṉkheṉ kholí hoṉ. 33 Agar yih shaḳhs Ḳhudá kí taraf se na hotá, to kuchh na kar saktá. 34 Unhoṉ ne jawáb meṉ us se kahá; Tú to bi'lkull gunáhoṉ meṉ paidá húá, tú ham ko kyá sikhátá hai? aur unhoṉ ne use báhar nikál diyá.

35 Yisú' ne suná ki unhoṉ ne use báhar nikál diyá; aur jab us se milá, to kahá; Kyá tú Ḳhudá ke Beṭe par ímán látá hai? 36 Us ne jawáb meṉ kahá; Ai Ḳhudáwand, wuh kaun hai, ki maiṉ us par ímán láúṉ? 37 Yisú' ne us se kahá; Tú ne to use dekhá hai; aur jo tujh se báteṉ kartá hai wuhí hai. 38 Us ne kahá; Ai Ḳhudáwand, maiṉ ímán látá húṉ: aur use sijda kiyá. 39 Yisú' ne kahá; Maiṉ dunyá meṉ 'adálat ke liye áyá húṉ, táki jo nahíṉ dekhte wuh dekheṉ, aur jo dekhte haiṉ wuh andhe ho jáeṉ. 40 Jo Farísí us ke sáth the, unhoṉ ne yih báteṉ sunkar us se kahá; Kyá ham bhí andhe haiṉ? 41 Yisú' ne un se kahá, ki Agar tum andhe hote, to gunahgár na ṭhahrte: magar ab kahte ho, ki Ham dekhte haiṉ; pas tumhárá gunáh qáim rahtá hai.

10 Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki Jo koí darwáze se bheṛḳháne meṉ dáḳhil nahíṉ hotá, balki âur kisí taraf se chaṛh játá hai, wuh chor aur ḍákú hai. 2 Lekin jo darwáze se dáḳhil hotá hai, wuh bheṛoṉ ká charwáhá hai. 3 Us ke liye darbán darwáza khol detá hai; aur bheṛeṉ us kí áwáz suntí haiṉ: aur wuh apní bheṛoṉ ko nám ba nám bulákar báhar le játá hai. 4 Jab wuh apní sab bheṛoṉ ko báhar nikál chuktá hai, to un ke áge áge chaltá hai, aur bheṛeṉ us ke píchhe píchhe ho letí haiṉ; kyúṉki wuh us kí áwáz pahchántí haiṉ. 5 Magar wuh gair shaḳhs ke píchhe na jáeṉgí, balki us se bhágeṉgí; kyúṉki gairoṉ kí áwáz nahíṉ pahchántíṉ. 6 Yisú' ne un se yih tamsíl kahí: lekin wuh na samjhe ki yih kyá báteṉ haiṉ jo ham se kahtá hai.

7 Pas Yisú' ne un se phir kahá; Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki Bheṛoṉ ká darwáza maiṉ húṉ 8 Jitne mujh se pahle áe, sab chor aur ḍákú haiṉ; magar bheṛoṉ ne un kí na suní. 9 Darwáza maiṉ húṉ: agar koí mujh se dáḳhil ho, to naját páegá, aur andar báhar áyá jáyá karegá, aur chárá páegá. 10 Chor nahíṉ átá, magar churáne aur már ḍálne aur halák karne ko. Maiṉ is liye áyá ki wuh zindagí páeṉ, aur kasrat se páeṉ. 11 Achchhá charwáhá maiṉ húṉ: achchhá charwáhá bheṛoṉ ke liye apní ján detá hai. 12 Mazdúr jo na charwáhá hai, na bheṛoṉ ká málik, bheṛiye ko áte dekhkar bheṛoṉ ko chhoṛke bhág játá hai, aur bheṛiyá un ko pakaṛtá aur parágaṇda kartá hai. 13 Wuh is liye bhág játá hai, ki mazdúr hai, aur us ko bheṛoṉ kí fikr nahíṉ. 14 Achchhá charwáhá maiṉ húṉ; jis tarah Báp mujhe jántá hai, aur maiṉ Báp ko jántá húṉ, 15 isí tarah maiṉ apní bheṛoṉ ko jántá húṉ, aur merí bheṛeṉ mujhe jántí haiṉ; aur maiṉ bheṛoṉ ke liye apní ján detá húṉ. 16 Aur merí âur bhí bheṛeṉ haiṉ, jo is bheṛḳháne kí nahíṉ. Mujhe un ká bhí láná zarúr hai; aur wuh merí áwáz suneṉgí; phir ek hí galla aur ek hí charwáhá hogá.

17 Báp mujh se is liye mahabbat rakhtá hai, ki main apní ján detá hún táki use phir le lún. 18 Koí use mujh se chhíntá nahín, balki main use áp hí detá hún. Mujhe us ke dene ká bhí ikhtiyár hai, aur us ke phir lene ká bhí ikhtiyár hai. Yih hukm mere Báp se mujhe milá.

19 In báton ke sabab Yahúdíon men phir ikhtiláf húá. 20 Un men se bahutere to kahne lage, ki Us men badrúh hai, aur wuh díwána hai; tum us kí kyún sunte ho? 21 Auron ne kahá; Yih aise shakhs kí báten nahín jis men badrúh ho. Kyá badrúh andhon kí ánkhen khol saktí hai?

22 Yarúshalem men 'I'd i Tajdíd húí; aur jáṛe ká mausim thá: 23 aur Yisú' haikal ke andar Sulaimání barámade men ṭahal rahá thá. 24 Pas Yahúdíon ne us ke gird jama' hokar us se kahá; Tú kab tak hamáre dil ko ḍánwáḍol rakkhegá? agar tú Masíh hai, to ham se sáf kah de. 25 Yisú' ne unhen jawáb diyá, ki Main ne to tum se kah diyá, magar tum yaqín nahín karte; jo kám main apne Báp ke nám se kartá hún, wuhí mere gawáh hain. 26 Lekin tum is liye yaqín nahín karte, ki merí bheṛon men se nahín ho. 27 Merí bheṛen merí áwáz suntí hain, aur main unhen jántá hún, aur wuh mere píchhe píchhe chaltí hain: 28 aur main unhen hamesha kí zindagí bakhshtá hún; aur wuh abad tak kabhí halák na hongí, aur koí unhen mere háth se chhín na legá. 29 Merá Báp, jis ne mujhe wuh dí hain, sab se baṛá hai; aur koí unhen Báp ke háth se nahín chhín saktá. 30 Main aur Báp ek hain. 31 Yahúdíon ne use sangsár karne ke liye phir patthar uṭháe. 32 Yisú' ne unhen jawáb diyá, ki Main ne tum ko Báp kí taraf se bahutere achchhe kám dikháe hain; un men se kis kám ke sabab mujhe sangsár karte ho? 33 Yahúdíon ne use jawáb diyá, ki Achchhe kám ke sabab nahín, balki kufr ke sabab tujhe sangsár karte hain, aur is liye ki tú ádmí hokar apne áp ko Khudá banátá hai. 34 Yisú' ne unhen jawáb diyá; Kyá tumhárí sharí'at men yih nahín likhá hai ki Main ne kahá; Tum khudá ho? 35 Jab ki us ne unhen khudá kahá, jin ke pás Khudá ká kalám áyá, (aur kitáb i muqaddas ká bátil honá mumkin nahín;) 36 áyá tum us shakhs se jise Báp ne muqaddas karke dunyá men bhejá, kahte ho ki Tú kufr baktá hai, is liye ki main ne kahá; Main Khudá ká Beṭá hún? 37 Agar main apne Báp ke kám nahín kartá, to merá yaqín na karo. 38 Lekin agar main kartá hún, to go merá yaqín na karo, magar un kámon ká to yaqín karo; táki tum jáno aur samjho ki Báp mujh men hai, aur main Báp men. 39 Unhon ne phir us ke pakaṛne kí koshish kí, lekin wuh un ke háth se nikal gayá.

40 Wuh phir Yardan ke pár us jagah chalá gayá, jahán Yúhanná pahle baptisma diyá kartá thá; aur wahín rahá. 41 Aur bahutere us ke pás áe; aur kahte the, ki Yúhanná ne koí mu'jiza nahín dikháyá; magar jo kuchh Yúhanná ne is ke haqq men kahá thá, wuh sach thá. 42 Aur wahán bahutere us par ímán láe.

11 Maryam aur us kí bahin Marthá ke gánw Bait'aniyyáh ká La'zar nám ek ádmí bímár thá. 2 Yih wuhí Maryam thí, jis ne Khudáwand par 'itr ḍálkar apne bálon se us ke pánw ponchhe; isí ká bhái La'zar bímár thá. 3 Pas us kí bahinon ne use yih kahlá bhejá, ki Ai Khudáwand, dekh, jise tú 'azíz rakhtá hai, wuh bímár hai. 4 Yisú' ne sunkar kahá, ki Yih bímárí maut kí nahín, balki Khudá ke jalál ke liye hai, táki us ke wasíle se Khudá ke Beṭe ká jalál záhir ho. 5 Aur Yisú' Marthá aur us kí bahin aur La'zar se mahabbat rakhtá thá. 6 Pas jab us ne suná ki wuh bímár hai, to jis jagah thá, wahín do din aur rahá; 7 phir is ke ba'd shágirdon se kahá, A'o, phir Yahúdiya ko chalen. 8 Shágirdon ne us se kahá; Ai Rabbí, abhí to Yahúdí tujhe sangsár karná cháhte the, aur tú phir wahán játá hai? 9 Yisú' ne jawáb diyá; Kyá din ke bárah ghanṭe nahín hote? Agar koí din ko chale, to ṭhokar nahín khátá, kyúnki wuh dunyá kí raushní dekhtá hai. 10 Lekin agar koí rát ko chale, to ṭhokar khátá hai, kyúnki us men raushní nahín. 11 Us ne yih báten kahín, aur is ke ba'd un se kahne lagá, ki Hamárá dost La'zar so gayá hai, lekin main use

jagáne játá hún. 12 Pas shágirdon ne us se kahá; Ai Khudáwand, agar so gayá hai, to bach jáegá. 13 Yisú' ne to us kí maut kí bábat kahá thá; magar wuh samjhe ki árám kí nínd kí bábat kahá. 14 Tab Yisú' ne un se sáf kah diyá, ki La'zar mar gayá. 15 Aur main tumháre sabab se khush hún ki wahán na thá, táki tum ímán láo; lekin áo, ham us ke pás chalen. 16 Pas Tomá ne, jise Tauam kahte the, apne sáth ke shágirdon se kahá, ki A'o, ham bhí chalen táki us ke sáth maren.

17 Pas Yisú' ko ákar ma'lúm húá, ki use qabr men rakkhe chár din húe. 18 Bait'aniyyáh Yarúshalem ke nazdík, koí do míl ke fásile par thá. 19 Aur bahut se Yahúdí Marthá aur Maryam ko bhái ke báre men tasallí dene áe the. 20 Pas Marthá Yisú' ke áne kí khabar sunkar us se milne ko gayí: lekin Maryam ghar men baiṭhí rahí. 21 Marthá ne Yisú' se kahá, ki Ai Khudáwand, agar tú yahán hotá, to merá bhái na martá. 22 Aur ab bhí main jántí hún, ki jo kuchh tú Khudá se mángegá, wuh tujhe degá. 23 Yisú' ne us se kahá; Terá bhái jí uṭhegá. 24 Marthá ne us se kahá; Main jántí hún, ki qiyámat men ákhirí din jí uṭhegá. 25 Yisú' ne us se kahá; Qiyámat aur zindagí to main hún: jo mujh par ímán látá hai, go wuh mar jáe, taubhí zinda rahegá: 26 aur jo koí zinda hai aur mujh par ímán látá hai, wuh abad tak kabhí na maregá. Kyá tú is par ímán rakhtí hai? 27 Us ne us se kahá; Hán, ai Khudáwand; main ímán lá chukí hún, ki Khudá ká Beṭá Masíh, jo dunyá men ánewálá thá, tú hí hai. 28 Yih kahkar wuh chalí gayí, aur chupke se apní bahin Maryam ko bulákar kahá, ki Ustád yahín hai, aur tujhe bulátá hai. 29 Wuh sunte hí jald uṭhkar us ke pás áí. (30 Yisú' abhí gánw men nahín pahunchá thá, balki usí jagah thá jahán Marthá use milí thí.) 31 Pas jo Yahúdí ghar men us ke pás the, aur use tasallí de rahe the, yih dekhkar ki Maryam jald uṭhke báhar gayí, is khayál se us ke píchhe ho liye ki wuh qabr par rone játí hai. 32 Jab Maryam us jagah pahunchí jahán Yisú' thá, aur use dekhá, to us ke qadamon par girke us se kahá; Ai Khudáwand, agar tú yahán hotá, to merá bhái na martá. 33 Jab Yisú' ne use aur un Yahúdíon ko jo us ke sáth áe the rote dekhá, to dil men nihláyat ranjída húá, aur ghabrákar kahá; 34 Tum ne use kahán rakkhá hai? Unhon ne kahá; Ai Khudáwand, chalkar dekh le. 35 Yisú' ke ánsú bahne lage. 36 Pas Yahúdíon ne kahá; Dekho, wuh is ko kaisá 'azíz thá. 37 Lekin un men se ba'z ne kahá; Kyá yih shakhs, jis ne andhe kí ánkhen kholín, itná na kar saká ki yih ádmí na martá? 38 Yisú' phir apne dil men nihláyat ranjída hokar qabr par áyá. Wuh ek gár thá, aur us par patthar dhará thá. 39 Yisú' ne kahá, ki Patthar uṭháo. Us mare húe shakhs kí bahin Marthá ne us se kahá; Ai Khudáwand, us men se to ab badbú átí hai, kyúnki use chár din ho gaye. 40 Yisú' ne us se kahá; Kyá main ne tujh se kahá na thá, ki Agar tú ímán láegí, to Khudá ká jalál dekhegí. 41 Pas unhon ne us patthar ko uṭháyá. Phir Yisú' ne ánkhen uṭhákar kahá; Ai Báp, main terá shukr kartá hún ki tú ne merí sun lí. 42 Aur mujhe to ma'lúm thá ki tú hamesha merí suntá hai: magar in logon ke bá'is jo ás pás khaṛe hain main ne yih kahá, táki wuh ímán láen ki tú hí ne mujhe bhejá hai. 43 Aur yih kahkar us ne baland áwáz se pukárá, ki Ai La'zar, nikal á. 44 Jo mar gayá thá wuh kafan se háth pánw bandhe húe nikal áyá; aur us ká chihra rúmál se lipṭá húá thá. Yisú' ne un se kahá; Use kholkar jáne do.

45 Pas bahutere Yahúdí jo Maryam ke pás áe the, aur jinhon ne Yisú' ká yih kám dekhá thá, us par ímán le áe. 46 Magar un men se ba'z ne Farísíon ke pás jákar unhen Yisú' ke kámon kí khabar dí.

47 Pas sardár káhinon aur Farísíon ne sadr 'adálat ke logon ko jama' karke kahá, Ham karte kyá hain? yih ádmí to bahut mu'jize dikhátá hai. 48 Agar ham use yún hí chhoṛ den, to sab us par ímán le áenge, aur Romí ákar hamárí jagah aur qaum donon par qabza kar lenge. 49 Aur un men se Káifá nám ek shakhs ne, jo us sál sardár káhin thá, un se kahá; Tum kuchh nahín jánte, 50 aur na sochte ho ki tum-

háre liye yih bihtar hai, ki ek ádmí ummat ke wáste mare, na ki sárí qaum halák ho. 51 Magar us ne yih apní taraf se nahín kahá, balki us sál sardár káhin hokar nubuwwat kí, ki Yisú' us qaum ke wáste maregá; 52 aur na sirf us qaum ke wáste, balki is wáste bhí ki Ḳhudá ke paráganda farzandon ko jama' karke ek kar de. 53 Pas wuh usí roz se us ke qatl karne ká mashwara karne lage.

54 Pas us waqt se Yisú' Yahúdíon men 'aláníya nahín phirá, balki wahán se jangal ke nazdík ke 'iláqe men Ifráím nám ek shahr ko chalá gayá, aur apne shágirdon ke sáth wahín rahne lagá. 55 Aur Yahúdíon kí 'Íd i Fasah nazdík thí, aur bahut log Fasah se pahle dihát se Yarúshalem ko gaye, táki apne áp ko pák karen. 56 Pas wuh Yisú' ko ḍhúṇḍhne, aur haikal men khaṛe hokar ápas men kahne lage, ki Tumhárá kyá ḳhayál hai? kyá wuh 'íd men nahín áegá? 57 Aur sardár káhinon aur Farísíon ne hukm de rakkhá thá, ki agar kisí ko ḳhabar ho, ki wuh kahán hai, to ittilá' de, táki use pakaṛ len.

12 Phir Yisú' Fasah se chha roz pahle Bait'aniyyah men áyá, jahán La'zar thá, jise Yisú' ne murdon men se jiláyá thá. 2 Wahán unhon ne us ke wáste shám ká khána taiyár kiyá; aur Marthá ḳhidmat kartí thí, magar La'zar un men se thá jo us ke sáth khána kháne baiṭhe the. 3 Phir Maryam ne jaṭámásí ká ádh ser ḳhális aur beshqímat 'itr lekar Yisú' ke pánwon par ḍálá, aur apne bálon se us ke pánw ponchhe, aur ghar 'itr kí ḳhushbú se mahak gayá. 4 Magar us ke shágirdon men se ek shaḳhs Yahúdáh Iskariyotí, jo use pakaṛwáne ko thá, kahne lagá; 5 Yih 'itr tín sau dínár men bechkar garíbon ko kyún na diyá gayá? 6 Us ne yih is liye na kahá ki us ko garíbon kí fikr thí, balki is liye ki chor thá, aur chúnki us ke pás un kí thailí rahtí thí, us men jo kuchh paṛtá wuh nikál letá thá. 7 Pas Yisú' ne kahá, ki Use yih 'itr mere dafn ke din ke liye rakhne de; 8 kyúnki garíb gurbá to hamesha tumháre pás hain; lekin main hamesha tumháre pás na rahúngá.

9 Pas Yahúdíon men se 'awámm yih ma'lúm karke ki wuh wahán hai, na sirf Yisú' ke sabab se áe, balki is liye bhí ki La'zar ko dekhen, jise us ne murdon men se jiláyá thá. 10 Lekin sardár káhinon ne mashwara kiyá, ki La'zar ko bhí már ḍálen; 11 kyúnki us ke bá'is bahut se Yahúdí chale gaye aur Yisú' par ímán láe.

12 Dúsre din bahut se logon ne jo 'íd men áe the, yih sunkar ki Yisú' Yarúshalem men átá hai, 13 khajúr kí ḍáliyán lín, aur us ke istiqbál ko nikalkar pukárne lage, ki Hosha'ná! mubárak hai wuh jo Ḳhudáwand ke nám par átá hai, aur Isráíl ká bádsháh hai. 14 Jab Yisú' ko gadhe ká bachcha milá, to us par sawár húá; jaisá ki likhá hai, ki 15 Ai Siyyon kí beṭí, na ḍar: dekh, terá bádsháh gadhe ke bachche par sawár húá átá hai. 16 Us ke shágird pahle to yih báten na samjhe; lekin jab Yisú' apne jalál ko pahunchá, to un ko yád áyá ki yih báten us ke haqq men likhí húí thín, aur logon ne us ke sáth yih sulúk kiyá thá. 17 Pas un logon ne gawáhí dí, jo us waqt us ke sáth the, jab us ne La'zar ko qabr se báhar bulákar murdon men se jiláyá thá. 18 Isí sabab se log us ke istiqbál ko nikle, ki unhon ne suná thá ki us ne yih mu'jiza dikháyá hai. 19 Pas Farísíon ne ápas men kahá; Socho to ki tum se kuchh nahín ban paṛtá. Dekho, jahán us ká pairau ho chalá.

20 Jo log 'íd men parastish karne áe the, un men ba'z Yúnání the. 21 Pas unhon ne Filippus ke pás, jo Baitsaidá e Galíl ká thá, ákar us se darḳhwást kí, ki Janáb, ham Yisú' ko dekhná cháhte hain. 22 Filippus ne ákar Andriyás se kahá; phir Andriyás aur Filippus ne ákar Yisú' ko ḳhabar dí. 23 Yisú' ne jawáb men un se kahá; Wuh waqt á gayá, ki Ibn i A'dam jalál páe. 24 Main tum se sach sach kahtá hún, ki Jab tak gehún ká dána zamín men girke mar nahín játá, akelá rahtá hai; lekin jab mar játá hai, to bahut sá phal látá hai. 25 Jo apní ján ko 'azíz rakhtá hai, wuh use kho detá hai; aur jo dunyá men apní ján se 'adáwat rakhtá hai, wuh use hamesha kí zindagí ke liye mahfúz rakkhegá. 26 Agar koí shaḳhs merí ḳhidmat

kare, to mere píchhe ho le; aur jahán main hún, wahán merá khádim bhí hogá; agar koí merí khidmat kare, to Báp us kí 'izzat karegá. 27 Ab merí ján ghabrátí hai; pas main kyá kahún? Ai Báp, mujhe is gharí se bachá. Lekin main isí sabab se to is gharí ko pahunchá hún. 28 Ai Báp, apne nám ko jalál de. Pas ásmán se áwáz áí, ki Main ne us ko jalál diyá hai, aur phir bhí dúngá. 29 Jo log khare sun rahe the, unhon ne kahá, ki Bádal garjá: auron ne kahá, ki Firishta us se bolá. 30 Yisú' ne jawáb men kahá, ki Yih áwáz mere liye nahín, balki tumháre liye áí hai. 31 Ab dunyá kí 'adálat kí játí hai; ab dunyá ká sardár nikál diyá jáegá. 32 Aur main agar zamín se únche par charháyá jáúngá, to sab ko apne pás khenchúngá. 33 Us ne is bát se ishára kiyá, ki main kis maut se marne ko hún. 34 Logon ne us ko jawáb diyá, ki Ham ne sharí'at kí yih bát suní hai, ki Masíh abad tak rahegá; phir tú kyúnkar kahtá hai, ki Ibn i A'dam ká únche par charháyá jáná zarúr hai? Yih Ibn i A'dam kaun hai? 35 Pas Yisú' ne un se kahá, ki Aur thore dinon núr tumháre darmiyán hai. Jab tak núr tumháre sáth hai, chale chalo, aisá na ho ki táríkí tumhen á pakre; aur jo táríkí men chaltá hai, wuh nahín jántá ki kidhar játá hai. 36 Jab tak núr tumháre sáth hai, núr par ímán láo, táki núr ke farzand bano.

Yisú' yih báten kahkar chalá gayá, aur un se apne áp ko chhipáyá. 37 Aur agarchi us ne un ke sámne itne mu'jize dikháe, taubhí wuh us par ímán na láe: 38 táki Yasha'yáh nabí ká kalám púrá ho, jo us ne kahá, ki

Ai Khudáwand, hamáre paigám ká kis ne yaqín kiyá hai?
Aur Khudáwand ká háth kis par záhir húá hai?

39 Is sabab se wuh ímán na lá sake, ki Yasha'yáh ne phir kahá;

40 Us ne un kí ánkhon ko andhá, aur un ke dil ko sakht kar diyá;
Aisá na ho ki wuh ánkhon se dekhen, aur dil se samjhen,
Aur rujú' karen,
Aur main unhen shifá bakhshún.

41 Yasha'yáh ne yih báten is liye kahín, ki us ká jalál dekhá; aur us ne usí ke báre men kalám kiyá. 42 Táham sardáron men se bhí bahutere us par ímán láe; magar Farísíon ke sabab iqrár na karte the, aisá na ho kí 'ibádatkháne se khárij kiye jáen: 43 kyúnki wuh Khudá se 'izzat hásil karne kí nisbat insán se 'izzat hásil karní ziyáda cháhte the.

44 Yisú' ne pukárke kahá, ki Jo mujh par ímán látá hai, wuh mujh par nahín, balki mere bhejnewále par ímán látá hai. 45 Aur jo mujhe dekhtá hai, wuh mere bhejnewále ko dekhtá hai. 46 Main núr hokar dunyá men áyá hún, táki jo koí mujh par ímán láe andhere men na rahe. 47 Agar koí merí báten sunkar un par 'amal na kare, to main us ko mujrim nahín thahrátá; kyúnki main dunyá ko mujrim thahráne nahín, balki dunyá ko naját dene áyá hún. 48 Jo mujhe nahín mántá, aur merí báton ko qubúl nahín kartá, us ká ek mujrim thahránewálá hai, ya'ní jo kalám main ne kiyá hai, ákhirí din wuhí use mujrim thahráegá. 49 Kyúnki main ne kuchh apní taraf se nahín kahá, balki Báp jis ne mujhe bhejá, usí ne mujh ko hukm diyá hai, ki kyá kahún, aur kyá bolún. 50 Aur main jántá hún ki us ká hukm hamesha kí zindagí hai. Pas jo kuchh main kahtá hún, jis tarah Báp ne mujh se farmáyá hai, usí tarah kahtá hún.

13

'I'd i Fasah se pahle, jab Yisú' ne ján liyá ki merá wuh waqt á pahunchá, ki dunyá se rukhsat hokar Báp ke pás jáún, to apne un logon se jo dunyá men the jaisí mahabbat rakhtá thá, ákhir tak mahabbat rakhtá rahá. 2 Aur jab Iblís Shama'ún ke bete Yahúdáh Iskariyotí ke dil men dál chuká thá ki use pakarwáe, to shám ká kháná kháte waqt, 3 Yisú' ne yih jánkar, ki Báp ne sab chízen mere háth men kar dí hain, aur main Khudá ke pás se áyá, aur Khudá hí ke pás játá hún, 4 dastarkhwán se uthkar kapre utáre, aur rúmál lekar apní kamar men bándhá. 5 Is ke ba'd bartan men pání dálkar, shágirdon ke pánw dhone, aur jo rúmál kamar men bandhá thá, us se ponchh-

ne shurú' kiye. 6 Phir wuh Shama'ún Patras tak pahunchá. Us ne us se kahá; Ai Khudáwand, kyá tú mere pánw dhotá hai? 7 Yisú' ne jawáb men us se kahá, ki Jo main kartá hún, tú ab nahín jántá, magar ba'd men samjhegá. 8 Patras ne us se kahá, ki Tú mere pánw abad tak kabhí dhone na páegá. Yisú' ne use jawáb diyá, ki Agar main tujhe na dhoún, to tú mere sáth sharík nahín. 9 Shama'ún Patras ne us se kahá; Ai Khudáwand, sirf mere pánw hí nahín, balki háth aur sir bhí dho de. 10 Yisú' ne us se kahá; Jo nahá chuká hai, us ko pánw ke siwá aur kuchh dhone kí hájat nahín, balki sarásar pák hai: aur tum pák ho, lekin sab ke sab nahín. 11 Chúnki wuh apne pakarwánewále ko jántá thá, is liye us ne kahá, ki Tum sab pák nahín ho.

12 Pas jab wuh un ke pánw dho chuká, aur apne kapre pahinkar phir baith gayá, to un se kahá; Kyá tum jánte ho ki main ne tumháre sáth kyá kiyá? 13 Tum mujhe Ustád aur Khudáwand kahte ho, aur khúb kahte ho, kyúnki main hún. 14 Pas jab mujh Khudáwand aur Ustád ne tumháre pánw dhoe, to tum par bhí farz hai, ki ek dúsre ke pánw dhoyá karo; 15 kyúnki main ne tum ko ek namúna dikháyá hai, ki jaisá main ne tumháre sáth kiyá hai, tum bhí kiyá karo. 16 Main tum se sach sach kahtá hún, ki Naukar apne málik se bará nahín hotá, aur na bhejá húá apne bhejnewále se. 17 Agar tum in báton ko jánte ho, to mubárak ho, basharte ki un par 'amal bhí karo. 18 Main tum sab kí bábat nahín kahtá; jin ko main ne chuná, unhen main jántá hún; lekin yih is liye hai ki yih nawishta púrá ho, ki Jo merí rotí khátá hai, us ne mujh par lát utháí. 19 Ab main us ke hone se pahle tum ko jatáe detá hún, táki jab ho jáe, to tum ímán láo ki main wuhí hún. 20 Main tum se sach sach kahtá hún, ki Jo mere bheje húe ko qubúl kartá hai, wuh mujhe qubúl kartá hai; aur jo mujhe qubúl kartá hai, wuh mere bhejnewále ko qubúl kartá hai.

21 Yih báten kahkar Yisú' apne dil men ghabráyá, aur yih gawáhí dí, ki Main tum se sach sach kahtá hún, ki tum men se ek shakhs mujhe pakarwáegá. 22 Shágird shubha karke ki wuh kis kí nisbat kahtá hai, ek dúsre ko dekhne lage. 23 Us ke shágirdon men se ek shakhs, jis se Yisú' mahabbat rakhtá thá, Yisú' ke síne kí taraf jhuká húá khána khána baithá thá. 24 Pas Shama'ún Patras ne us se ishára karke kahá, ki Batá to, wuh kis kí nisbat kahtá hai. 25 Us ne usí tarah Yisú' kí chhátí ká sahárá lekar kahá, ki Ai Khudáwand wuh kaun hai? 26 Yisú' ne jawáb diyá, ki Jise main nawála duboke de dúngá, wuhí hai. Phir us ne nawála duboyá, aur leke Shama'ún Iskariyotí ke bete Yahúdáh ko de diyá; 27 aur is nawále ke ba'd Shaitán us men samá gayá. Pas Yisú' ne us se kahá, ki Jo kuchh tú kartá hai, jald kar le. 28 Magar jo khána kháne baithe the, un men se kisí ko ma'lúm na húá, ki us ne yih us se kis liye kahá. 29 Chúnki Yahúdáh ke pás thailí rahtí thí, is liye ba'z ne samjhá, ki Yisú' us se yih kahtá hai, ki Jo kuchh hamen 'íd ke liye darkár hai kharíd le; yá yih, ki muhtájon ko kuchh de. 30 Pas wuh nawála lekar fi'lfaur báhar chalá gayá, aur rát ká waqt thá.

31 Jab wuh báhar chalá gayá, to Yisú' ne kahá, ki Ab Ibn i A'dam ne jalál páyá, aur Khudá ne us men jalál páyá; 32 aur Khudá bhí use apne men jalál degá, balki use fi'lfaur jalál degá. 33 Ai bachcho, main aur thorí der tumháre sáth hún. Tum mujhe dhúndhoge, aur jaisá main ne Yahúdíon se kahá, ki Jahán main játá hún tum nahín á sakte, waisá hí ab tum se bhí kahtá hún. 34 Main tumhen ek nayá hukm detá hún, ki ek dúsre se mahabbat rakkho; ki jaise main ne tum se mahabbat rakkhí, tum bhí ek dúsre se mahabbat rakkho. 35 Agar ápas men mahabbat rakkhoge, to is se sab jánenge ki tum mere shágird ho.

36 Shama'ún Patras ne us se kahá; Ai Khudáwand, tú kahán játá hai? Yisú' ne jawáb diyá ki Jahán main játá hún, ab to tú mere píchhe á nahín saktá; magar ba'd men mere píchhe áegá. 37 Patras ne us se kahá; Ai Khudáwand, main

tere píchhe ab kyún nahín á saktá? Main to tere liye apní ján dúngá. 38 Yisú' ne jawáb diyá; Kyá tú mere liye apní ján degá? Main tujh se sach sach kahtá hún, ki murg báng na degá, jab tak ki tú tín bár merá inkár na kar legá.

14 Tumhárá dil na ghabráe; tum Khudá par ímán rakhte ho, mujh par bhí ímán rakkho. 2 Mere Báp ke ghar men bahut se makán hain; agar na hote, to main tum se kah detá; kyúnki main játá hún, táki tumháre liye jagah taiyár karún. 3 Aur agar main jákar tumháre liye jagah taiyár karún, to phir ákar tumhen apne sáth le lúngá, táki jahán main hún, tum bhí ho. 4 Aur jahán main játá hún, tum wahán kí ráh jánte ho. 5 Tomá ne us se kahá; Ai Khudáwand, ham nahín jánte ki tú kahán játá hai; phir ráh kis tarah jánen? 6 Yisú' ne us se kahá, ki Ráh, aur Haqq, aur Zindagí main hún; koí mere wasíle ke bagair Báp ke pás nahín átá. 7 Agar tum ne mujhe jáná hotá, to mere Báp ko bhí jánte; ab use jánte ho, aur dekh liyá hai. 8 Filippus ne us se kahá; Ai Khudáwand, Báp ko hamen dikhá; yihí hamen káfí hai. 9 Yisú' ne us se kahá; Ai Filippus, main itní muddat se tumháre sáth hún; kyá tú mujhe nahín jántá? Jis ne mujhe dekhá, us ne Báp ko dekhá; tú kyúnkar kahtá hai, ki Báp ko hamen dikhá? 10 Kyá tú yaqín nahín kartá, ki main Báp men hún, aur Báp mujh men hai? Yih báten jo main tum se kahtá hún, apní taraf se nahín kahtá: lekin Báp mujh men rahkar apne kám kartá hai. 11 Merá yaqín karo, ki main Báp men hún, aur Báp mujh men; nahín to mere kámon hí ke sabab merá yaqín karo. 12 Main tum se sach sach kahtá hún, ki Jo mujh par ímán rakhtá hai, yih kám jo main kartá hún, wuh bhí karegá; balki in se bhí bare kám karegá; kyúnki main Báp ke pás játá hún. 13 Aur jo kuchh tum mere nám se cháhoge, main wuhí karúngá, táki Báp Bete men jalál páe. 14 Agar mere nám se mujh se kuchh cháhoge, to main wuhí karúngá. 15 Agar tum mujh se mahabbat rakhte ho, to mere hukmon par 'amal karoge; 16 aur main Báp se darkhwást karúngá, to wuh tumhen dúsrá Madadgár bakhshegá, ki abad tak tumháre sáth rahe, 17 ya'ní sachchái kí Rúh; jise dunyá hásil nahín kar saktí, kyúnki na use dekhtí, aur na jántí hai: tum use jánte ho; kyúnki wuh tumháre sáth rahtí hai, aur tumháre andar hogí. 18 Main tumhen yatím na chhorúngá; main tumháre pás áúngá. 19 Thorí der báqí hai, ki dunyá mujhe phir na dekhegí; magar tum mujhe dekhte rahoge: chúnki main jítá hún, tum bhí jíte rahoge. 20 Us roz tum jánoge ki main apne Báp men hún, aur tum mujh men, aur main tum men. 21 Jis ke pás mere hukm hain, aur wuh un par 'amal kartá hai, wuhí mujh se mahabbat rakhtá hai; aur jo mujh se mahabbat rakhtá hai, wuh mere Báp ká piyárá hogá, aur main us se mahabbat rakkhúngá, aur apne áp ko us par záhir karúngá. 22 Us Yahúdáh ne, jo Iskariyotí na thá, us se kahá; Ai Khudáwand, kyá húá, ki tú apne áp ko ham par to záhir kiyá cháhtá hai, magar dunyá par nahín? 23 Yisú' ne jawáb men us se kahá, ki Agar koí mujh se mahabbat rakkhe, to wuh mere kalám par 'amal karegá, aur merá Báp us se mahabbat rakkhegá, aur ham us ke pás áenge aur us ke sáth sukúnat karenge. 24 Jo mujh se mahabbat nahín rakhtá, wuh mere kalám par 'amal nahín kartá; aur jo kalám tum sunte ho, wuh merá nahín, balki Báp ká hai, jis ne mujhe bhejá.

25 Main ne yih báten tumháre sáth rahkar tum se kahín. 26 Lekin Madadgár, ya'ní Rúhu'l Quds, jise Báp mere nám se bhejegá, wuhí tumhen sab báten sikháegá, aur jo kuchh main ne tum se kahá hai, wuh sab tumhen yád diláegá. 27 Main tumhen itmínán diye játá hún; apná itmínán tumhen detá hún: jis tarah dunyá detí hai, main tumhen us tarah nahín detá. Tumhárá dil na ghabráe aur na dare. 28 Tum sun chuke ho, ki main ne tum se kahá, ki Játá hún, aur tumháre pás phir átá hún. Agar tum mujh se mahabbat rakhte, to is bát se, ki main Báp ke pás játá hún, khush hote; kyúnki Báp mujh se bará hai. 29 Aur ab main ne tum se us ke hone se pahle kah diyá hai, táki jab ho jáe, to tum yaqín

karo. 30 Is ke ba'd main tum se bahut sí báten na karúngá, kyúnki dunyá ká sardár átá hai: aur mujh men us ká kuchh nahín; 31 lekin yih is liye hotá hai ki dunyá jáne, ki main Báp se mahabbat rakhtá hún; aur jis tarah Báp ne mujhe hukm diyá, main waisá hí kartá hún. Uṭho, yahán se chalen.

15 Angúr ká haqíqí daraḳht main hún, aur merá Báp bágbán hai. 2 Jo ḍálí mujh men hai aur phal nahín látí, use wuh káṭ ḍáltá hai; aur jo phal látí hai, use chhánṭtá hai, táki ziyáda phal láe. 3 Ab tum us kalám ke sabab, jo main ne tum se kiyá, pák ho. 4 Tum mujh men qáim raho, aur main tum men. Jis tarah ḍálí, agar angúr ke daraḳht men qáim na rahe, to apne áp se phal nahín lá saktí; isí tarah tum bhí agar mujh men qáim na raho, to phal nahín lá sakte. 5 Main angúr ká daraḳht hún, tum ḍáliyán ho; jo mujh men qáim rahtá hai, aur main us men, wuhí bahut phal látá hai; kyúnki mujh se judá hokar tum kuchh nahín kar sakte. 6 Agar koí mujh men qáim na rahe, to wuh ḍálí kí tarah phenk diyá játá, aur súkh játá hai; aur log unhen jama' karke ág men jhonk dete hain, aur wuh jal játí hain. 7 Agar tum mujh men qáim raho, aur merí báten tum men qáim rahen, to jo cháho, mángo; wuh tumháre liye ho jáegá. 8 Mere Báp ká jalál isí se hotá hai, ki tum bahut sá phal láo; jab hí tum mere shágird ṭhahroge. 9 Jaise Báp ne mujh se mahabbat rakkhí, waise hí main ne tum se mahabbat rakkhí; tum merí mahabbat men qáim raho. 10 Agar tum mere hukmon par 'amal karoge, to merí mahabbat men qáim rahoge, jaise main ne apne Báp ke hukmon par 'amal kiyá hai, aur us kí mahabbat men qáim hún. 11 Main ne yih báten is liye tum se kahí hain, ki merí ḳhushí tum men ho, aur tumhárí ḳhushí púrí ho jáe. 12 Merá hukm yih hai, ki jaise main ne tum se mahabbat rakkhí, tum bhí ek dúsre se mahabbat rakkho. 13 Is se ziyáda mahabbat koí shaḳhs nahín kartá, ki apní ján apne doston ke liye de de. 14 Jo kuchh main tum ko hukm detá hún, agar tum use karo, to mere dost ho. 15 Ab se main tumhen naukar na kahúngá, kyúnki naukar nahín jántá ki us ká málik kyá kartá hai; balki tumhen main ne dost kahá hai, is liye ki jo báten main ne apne Báp se sunín, wuh sab tum ko batá dín. 16 Tum ne mujhe nahín chuná, balki main ne tumhen chun liyá, aur tum ko muqarrar kiyá, ki jákar phal láo, aur tumhárá phal qáim rahe; táki mere nám se jo kuchh Báp se mángo, wuh tum ko de. 17 Main tum ko in báton ká hukm is liye detá hún, ki tum ek dúsre se mahabbat rakkho. 18 Agar dunyá tum se 'adáwat rakhtí hai, to tum jánte ho ki us ne tum se pahle mujh se bhí 'adáwat rakkhí hai. 19 Agar tum dunyá ke hote, to dunyá apnon ko 'azíz rakhtí: lekin chúnki tum dunyá ke nahín, balki main ne tum ko dunyá men se chun liyá hai, is wáste dunyá tum se 'adáwat rakhtí hai. 20 Jo bát main ne tum se kahí thí, use yád rakkho, ki naukar apne málik se baṛá nahín hotá. Agar unhon ne mujhe satáyá, to tumhen bhí satáenge; agar unhon ne merí bát par 'amal kiyá, to tumhárí bát par bhí 'amal karenge. 21 Lekin yih sab kuchh wuh mere nám ke sabab tumháre sáth karenge, kyúnki wuh mere bhejnewále ko nahín jánte. 22 Agar main na átá, aur un se kalám na kartá, to wuh gunahgár na ṭhahrte: lekin ab un ke pás un ke gunáh ká 'uzr nahín. 23 Jo mujh se 'adáwat rakhtá hai, wuh mere Báp se bhí 'adáwat rakhtá hai. 24 Agar main un men wuh kám na kartá, jo kisí dúsre ne nahín kiye, to wuh gunahgár na ṭhahrte: magar ab to unhon ne mujhe aur mere Báp donon ko dekhá, aur donon se 'adáwat kí. 25 Lekin yih is liye húá ki wuh qaul púrá ho, jo un kí sharí'at men likhá hai, ki Unhon ne mujh se muft 'adáwat kí. 26 Lekin jab wuh Madadgár áegá, jis ko main tumháre pás Báp kí taraf se bhejúngá, ya'ní Sachchái kí Rúh, jo Báp kí taraf se nikaltí hai, to wuh merí gawáhí degí: 27 aur tum bhí gawáh ho, kyúnki shurú' se mere sáth ho.

16 Main ne yih báten tum se is liye kahín ki tum ṭhokar na kháo. 2 Log tum ko 'ibádatḳhánon se ḳhárij kar denge,

balki wuh waqt átá hai ki jo koí tum ko qatl karegá, wuh gumán karegá ki main Ḳhudá kí ḳhidmat kartá hún. 3 Aur wuh is liye yih karenge, ki unhon ne na Báp ko jáná, na mujhe. 4 Lekin main ne yih báten is liye tum se kahín, ki jab un ká waqt áe, to tum ko yád á jáe ki main ne tum se kah diyá thá; aur main ne shurú' men tum se yih báten is liye na kahín, ki main tumháre sáth thá. 5 Magar ab main apne bhejnewále ke pás játá hún; aur tum men se koí mujh se nahín púchhtá, ki Tú kahán játá hai? 6 balki is liye ki main ne yih báten tum se kahín, tumhárá dil gam se bhar gayá. 7 Lekin main tum se sach kahtá hún, ki Merá jáná tumháre liye fáidamand hai; kyúnki agar main na jáún, to wuh Madadgár tumháre pás na áegá; lekin agar jáúngá, to use tumháre pás bhej dúngá. 8 Aur wuh ákar dunyá ko gunáh, aur rástbází, aur 'adálat ke báre men qusúrwár ṭhahráegá: 9 gunáh ke báre men, is liye ki wuh mujh par ímán nahín láte; 10 rástbází ke báre men, is liye ki main Báp ke pás játá hún, aur tum mujhe phir na dekhoge; 11 'adálat ke báre men, is liye ki dunyá ká sardár mujrim ṭhahráyá gayá hai. 12 Mujhe tum se aur bhí bahut sí báten kahní hain; magar ab tum un kí bardásht nahín kar sakte. 13 Lekin jab wuh, ya'ní Sachchái kí Rúh, áegí, to tum ko tamám sachchái kí ráh dikháegí: is liye ki wuh apní taraf se na kahegí; lekin jo kuchh sunegí, wuhí kahegí, aur tumhen áyanda kí ḳhabaren degí. 14 Wuh merá jalál záhir karegí: is liye ki mujh hí se hásil karke tumhen ḳhabaren degí. 15 Jo kuchh Báp ká hai, wuh sab merá hai; is liye main ne kahá, ki wuh mujh hí se hásil kartí hai, aur tumhen ḳhabaren degí. 16 Thoṛí der men tum mujhe na dekhoge; aur phir thoṛí der men mujhe dekh loge. 17 Pas us ke ba'z shágirdon ne ápas men kahá, Yih kyá hai jo wuh ham se kahtá hai, ki Thoṛí der men tum mujhe na dekhoge; aur phir thoṛí der men mujhe dekh loge: aur yih, ki Is liye ki main Báp ke pás játá hún? 18 Pas unhon ne kahá, ki Thoṛí der jo wuh kahtá hai, yih kyá bát hai? ham nahín jánte ki kyá kahtá hai. 19 Yisú' ne, yih jánkar ki wuh mujh se suwál karná cháhte hain, un se kahá; Kyá tum ápas men merí is bát kí nisbat púchh páchh karte ho, ki Thoṛí der men tum mujhe na dekhoge; aur phir thoṛí der men mujhe dekh loge? 20 Main tum se sach sach kahtá hún, ki Tum to rooge aur mátam karoge, magar dunyá ḳhush hogí: tum gamgín to hoge; lekin tumhárá gam hí ḳhushí ban jáegá. 21 Jab 'aurat janne lagtí hai, to gamgín hotí hai, is liye ki us ke dukh kí ghaṛí á pahunchí; lekin jab bachcha paidá ho chuktá hai, to is ḳhushí se ki dunyá men ek ádmí paidá húá, us dard ko phir yád nahín kartí. 22 Pas tumhen bhí ab to gam hai; magar main tum se phir milúngá, aur tumhárá dil ḳhush hogá, aur tumhárí ḳhushí koí tum se chhín na legá. 23 Us din tum mujh se kuchh na púchhoge. Main tum se sach sach kahtá hún, ki Agar Báp se kuchh mángoge, to mere nám se tum ko degá. 24 Ab tak tum ne mere nám se kuchh nahín mángá: mángo, to páoge, táki tumhárí ḳhushí púrí ho jáe.

25 Main ne yih báten tum se tamsílon men kahín; wuh waqt átá hai ki phir tum se tamsílon men na kahúngá, balki sáf sáf tumhen Báp kí ḳhabar dúngá. 26 Us din tum mere nám se mángoge: aur main tum se yih nahín kahtá, ki Báp se tumháre liye darḳhwást karúngá; 27 is liye ki Báp to áp hí tum ko 'azíz rakhtá hai, kyúnki tum ne mujh ko 'azíz rakkhá hai, aur ímán láe ho ki main Báp kí taraf se niklá. 28 Main Báp men se niklá aur dunyá men áyá hún; phir dunyá se ruḳhsat hokar Báp ke pás játá hún. 29 Us ke shágirdon ne kahá; Dekh, ab tú sáf sáf kahtá hai, aur koí tamsíl nahín kahtá. 30 Ab ham ján gaye, ki tú sab kuchh jántá hai, aur is ká muhtáj nahín ki koí tujh se púchhe. Is sabab se ham ímán láte hain, ki tú Ḳhudá se niklá hai. 31 Yisú' ne unhen jawáb diyá; Kyá tum ab ímán láte ho? 32 Dekho wuh ghaṛí átí hai, balki á pahunchí, ki tum sab parágandа hokar apne apne ghar kí ráh loge, aur mujhe akelá chhoṛ doge; taubhí main akelá nahín hún, kyúnki Báp mere sáth hai. 33 Main ne tum se

yih báten is liye kahín, ki tum mujh men itmínán páo. Dunyá men musíbat uṭháte ho; lekin khátir jama' rakkho; main dunyá par gálib áyá hún.

17 Yisú' ne yih báten kahín, aur apní ánkhen ásmán kí taraf uṭhákar kahá, ki Ai Báp, wuh gharí á pahunchí; apne Beṭe ká jalál záhir kar, táki Beṭá terá jalál záhir kare; 2 chunánchi tú ne use har bashar par ikhtiyár diyá hai, táki jinhen tú ne use bakhshá hai, un sab ko wuh hamesha kí zindagí de. 3 Aur hamesha kí zindagí yih hai, ki wuh tujh Khudá e wáhid aur barhaqq ko, aur Yisú' Masíh ko, jise tú ne bhejá hai, jánen. 4 Jo kám tú ne mujhe karne ko diyá thá, us ko tamám karke main ne zamín par terá jalál záhir kiyá. 5 Aur ab, ai Báp, tú us jalál se, jo main dunyá kí paidáish se peshtar tere sáth rakhtá thá, mujhe apne sáth jalálí banná de. 6 Main ne tere nám ko un ádmíon par záhir kiyá, jinhen tú ne dunyá men se mujhe diyá. Wuh tere the, aur tú ne unhen mujhe diyá; aur unhon ne tere kalám par 'amal kiyá hai. 7 Ab wuh ján gaye ki jo kuchh tú ne mujhe diyá hai, wuh sab terí hí taraf se hai; 8 kyúnki jo kalám tú ne mujhe pahuncháyá, wuh main ne un ko pahunchá diyá; aur unhon ne us ko qubúl kiyá aur sach sach ján liyá, ki main terí taraf se niklá hún, aur wuh ímán láe, ki tú hí ne mujhe bhejá. 9 Main un ke liye darkhwást kartá hún; main dunyá ke liye darkhwást nahín kartá, balki un ke liye jinhen tú ne mujhe diyá hai; kyúnki wuh tere hain. 10 Aur jo kuchh merá hai, wuh sab terá hai; aur jo terá hai, wuh merá hai: aur in se merá jalál záhir húá hai. 11 Main áge ko dunyá men na húngá; magar yih dunyá men hain, aur main tere pás átá hún. Ai quddús Báp, apne us nám ke wasíle se, jo tú ne mujhe bakhshá hai, un kí hifázat kar, táki wuh hamárí tarah ek hon. 12 Jab tak un ke sáth rahá, main ne tere us nám ke wasíle se, jo tú ne mujhe bakhshá hai, un kí hifázat kí. Main ne un kí nigahbání kí, aur halákat ke farzand ke siwá, un men se koí halák na húá, táki kitáb i muqaddas ká likhá púrá ho. 13 Lekin ab main tere pás átá hún, aur yih báten dunyá men kahtá hún, táki merí khushí unhen púrí púrí hásil ho. 14 Main ne terá kalám unhen pahunchá diyá; aur dunyá ne un se 'adáwat rakkhí, is liye ki jis tarah main dunyá ká nahín, wuh bhí dunyá ke nahín. 15 Main yih darkhwást nahín kartá, ki tú unhen dunyá se uṭhá le, balki yih ki us Sharír se un kí hifázat kar. 16 Jis tarah main dunyá ká nahín, wuh bhí dunyá ke nahín. 17 Unhen sachchái ke wasíle se muqaddas kar: terá kalám sachchái hai. 18 Jis tarah tú ne mujhe dunyá men bhejá, usí tarah main ne bhí unhen dunyá men bhejá. 19 Aur un kí khátir main apne áp ko muqaddas kartá hún, táki wuh bhí sachchái ke wasíle se muqaddas kiye jáen. 20 Main sirf in hí ke liye darkhwást nahín kartá, balki un ke liye bhí, jo in ke kalám ke wasíle se mujh par ímán láenge, 21 táki wuh sab ek hon; ya'ní jis tarah, ai Báp, tú mujh men hai, aur main tujh men hún, wuh bhí ham men hon; aur dunyá ímán láe, ki tú hí ne mujhe bhejá. 22 Aur wuh jalál jo tú ne mujhe diyá hai, main ne unhen diyá hai, táki wuh ek hon, jaise ham ek hain; 23 main un men, aur tú mujh men, táki wuh kámil hokar ek ho jáen, aur dunyá jáne ki tú hí ne mujhe bhejá, aur jis tarah ki tú ne mujh se mahabbat rakkhí, un se bhí mahabbat rakkhí. 24 Ai Báp, main cháhtá hún ki jinhen tú ne mujhe diyá hai, jahán main hún, wuh bhí mere sáth hon; táki mere us jalál ko dekhen, jo tú ne mujhe diyá hai: kyúnki tú ne biná e 'álam ke peshtar mujh se mahabbat rakkhí. 25 Ai 'ádil Báp, dunyá ne to tujhe nahín jáná, magar main ne tujhe jáná; aur inhon ne bhí jáná, ki tú ne mujhe bhejá. 26 Aur main ne unhen tere nám se wáqif kiyá, aur kartá rahúngá; táki jo mahabbat tujh ko mujh se thí, wuh un men ho, aur main un men hún.

18 Yisú' yih báten kahkar, apne shágirdon ke sáth Qidron ke nále ke pár gayá. Wahán ek bág thá; us men wuh aur us ke shágird dákhil húe. 2 Aur us ká pakarwánewálá Yahúdáh bhí us jagah ko jántá thá, kyúnki Yisú' aksar apne shágirdon ke sáth wahán jáyá

kartá thá. 3 Pas Yahúdáh sipáhíoṉ kí palṭan aur sardár káhinoṉ aur Farísíoṉ se piyáde lekar, mash'aloṉ aur chirágoṉ aur hathyároṉ ke sáth waháṉ áyá. 4 Yisú' un sab bátoṉ ko jo us ke sáth honewáli thíṉ jánkar, báhar niklá, aur un se kahne lagá, ki Kise ḍhúṇḍhte ho? 5 Unhoṉ ne use jawáb diyá; Yisú' Násarí ko. Yisú' ne un se kahá; Maiṉ hí húṉ. Aur us ká pakaṛwánewálá Yahúdáh bhí un ke sáth khaṛá thá. 6 Us ke yih kahte hí, ki Maiṉ hí húṉ, wuh píchhe haṭkar zamín par gir paṛe. 7 Pas us ne un se phir púchhá, ki Tum kise ḍhúṇḍhte ho? Wuh bole, Yisú' Násarí ko. 8 Yisú' ne jawáb diyá; Maiṉ tum se kah to chuká, ki maiṉ hí húṉ. Pas agar mujhe ḍhúṇḍhte ho, to inheṉ jáne do. 9 Yih us ne is liye kahá, ki us ká wuh qaul púrá ho, ki Jinheṉ tú ne mujhe diyá, maiṉ ne un meṉ se kisí ko bhí na khoyá. 10 Pas Shama'ún Patras ne talwár jo us ke pás thí khenchí, aur sardár káhin ke naukar par chalákar us ká dahiná kán uṛá diyá. Us naukar ká nám Malkhus thá. 11 Yisú' ne Patras se kahá; Talwár ko miyán kar; jo piyála Báp ne mujh ko diyá, kyá maiṉ use na píúṉ?

12 Tab sipáhíoṉ aur un ke súbadár aur Yahúdíoṉ ke piyádoṉ ne Yisú' ko pakaṛkar báṉdh liyá, 13 aur pahle use Hanná ke pás le gaye; kyúṉki wuh us baras ke sardár káhin Káifá ká susrá thá. 14 Yih wuhí Káifá thá, jis ne Yahúdíoṉ ko saláh dí thí, ki ummat ke wáste ek ádmí ká marná bihtar hai.

15 Aur Shama'ún Patras Yisú' ke píchhe ho liyá, aur ek áur shágird bhí. Yih shágird sardár káhin ká jánpahchán thá, aur Yisú' ke sáth sardár káhin ke díwánkháne meṉ gayá. 16 Lekin Patras darwáze par báhar khaṛá rahá. Pas wuh dúsrá shágird, jo sardár káhin ká jánpahchán thá, báhar niklá, aur darbánní se kahkar Patras ko andar le gayá. 17 Us launḍí ne jo darbánní thí, Patras se kahá; Kyá tú bhí is shaḳhs ke shágirdoṉ meṉ se hai? Wuh bolá, Maiṉ nahíṉ húṉ. 18 Naukar aur piyáde jáṛe ke sabab se koele dahkákar khaṛe táp rahe the, aur Patras bhí un ke sáth khaṛá táp rahá thá.

19 Phir sardár káhin ne Yisú' se us ke shágirdoṉ aur us kí ta'lím kí bábat púchhá. 20 Yisú' ne use jawáb diyá, ki Maiṉ ne dunyá se 'alániya báteṉ kí haiṉ. Maiṉ ne hamesha 'ibádatḳhánoṉ aur haikal meṉ, jaháṉ sab Yahúdí jama' hote haiṉ, ta'lím dí, aur poshída kuchh nahíṉ kahá. 21 Tú mujh se kyúṉ púchhtá hai? Sunnewáloṉ se púchh, ki maiṉ ne un se kyá kahá; dekh, un ko ma'lúm hai ki maiṉ ne kyá kyá kahá. 22 Jab us ne yih kahá, to piyádoṉ meṉ se ek shaḳhs ne jo pás khaṛá thá, Yisú' ke tamáṉcha márke kahá; Tú sardár káhin ko aisá jawáb detá hai? 23 Yisú' ne use jawáb diyá, ki Agar maiṉ ne burá kahá, to us burái par gawáhí de: aur agar achchhá kahá, to mujhe mártá kyúṉ hai? 24 Pas Hanná ne use bandhá húá sardár káhin Káifá ke pás bhej diyá.

25 Shama'ún Patras khaṛá táp rahá thá. Pas unhoṉ ne us se kahá; Kyá tú bhí us ke shágirdoṉ meṉ se hai? Us ne inkár karke kahá; Maiṉ nahíṉ húṉ. 26 Jis shaḳhs ká Patras ne kán uṛá diyá thá, us ke ek rishtadár ne jo sardár káhin ká naukar thá kahá; Kyá maiṉ ne tujhe us ke sáth bág meṉ nahíṉ dekhá? 27 Patras ne phir inkár kiyá, aur fauran murg ne báṉg dí.

28 Phir wuh Yisú' ko Káifá ke pás se qil'e ko le gaye aur subh ká waqt thá, aur wuh ḳhud qil'e meṉ na gaye, táki nápák na hoṉ, balki Fasah khá sakeṉ. 29 Pas Pílátus báhar nikalkar un ke pás áyá aur kahá, ki Tum is ádmí kí kyá faryád karte ho? 30 Unhoṉ ne jawáb meṉ us se kahá, ki Agar yih badkár na hotá, to ham use tere hawále na karte. 31 Pílátus ne un se kahá, ki Ise le jákar tum hí apní sharí'at ke muwáfiq is ká faisala karo. Yahúdíoṉ ne us se kahá; Hameṉ rawá nahíṉ ki kisí ko ján se máreṉ. 32 Yih is liye húá, ki Yisú' kí wuh bát púrí ho, jo us ne apní maut ke taríq kí taraf ishára karke kahí thí.

33 Pas Pílátus qil'e meṉ phir dákhil húá, aur Yisú' ko bulákar us se kahá; Kyá tú Yahúdíoṉ ká bádsháh hai? 34 Yisú' ne jawáb diyá, ki Tú yih bát áp se kahtá hai, yá auroṉ ne mere haqq meṉ tujh se

kahí? 35 Pilátus ne jawáb diyá, Kyá main Yahúdí húṉ? Terí hí qaum aur sardár káhinoṉ ne tujh ko mere hawále kiyá: tú ne kyá kiyá hai? 36 Yisú' ne jawáb diyá, ki Merí bádsháhat dunyá kí nahíṉ; agar merí bádsháhat dunyá kí hotí, to mere khádim laṛte, táki main Yahúdíoṉ ke hawále na kiyá játá. Magar ab merí bádsháhat yahán kí nahíṉ. 37 Pilátus ne us se kahá; Pas kyá tú bádsháh hai? Yisú' ne jawáb diyá; Tú khud kahtá hai, ki main bádsháh húṉ. Main is liye paidá húá, aur is wáste dunyá meṉ áyá húṉ, ki haqq kí gawáhí dúṉ. Jo koí sachchái ká hai, merí áwáz suntá hai. 38 Pilátus ne us se kahá, ki Sachchái hai kyá?

Yih kahkar wuh Yahúdíoṉ ke pás phir báhar gayá, aur un se kahá, ki Main us ká kuchh jurm nahíṉ pátá. 39 Magar tumhárá dastúr hai ki main Fasah ko tumhárí khátir ek ádmí chhoṛ diyá kartá húṉ; pas kyá tum ko manzúr hai, kí main tumhárí khátir Yahúdíoṉ ke bádsháh ko chhoṛ dúṉ? 40 Unhoṉ ne chillákar phir kahá, ki Is ko nahíṉ, lekin Bar Abbá ko. Aur Bar Abbá ek ḍákú thá.

19 Is par Pilátus ne Yisú' ko lekar koṛe lagwáe. 2 Aur sipáhíoṉ ne kánṭoṉ ká táj banákar us ke sir par rakkhá, aur use argawání poshák pahinái; 3 aur us ke pás á ákar kahne lage; Ai Yahúdíoṉ ke bádsháh, ádáb! Aur us ke tamánche bhí máre. 4 Pilátus ne phir báhar jáke logoṉ se kahá, ki Dekho, main use tumháre pás báhar le átá húṉ, táki tum jáno, ki main us ká kuchh jurm nahíṉ pátá. 5 Yisú' kánṭoṉ ká táj rakkhe, aur argawání poshák pahine báhar áyá, aur Pilátus ne un se kahá; Dekho yih ádmí! 6 Jab sardár káhin aur piyádoṉ ne use dekhá, to chilláke kahá, kí Salíb de! Salíb! Pilátus ne un se kahá, kí Tum hí ise le jáo aur salíb do, kyúnki main is ká kuchh jurm nahíṉ pátá. 7 Yahúdíoṉ ne use jawáb diyá, kí Ham ahl i sharí'at hain, aur sharí'at ke muwáfiq wuh qatl ke láiq hai, kyúnki us ne apne áp ko Khudá ká Beṭá banáyá. 8 Jab Pilátus ne yih bát suní, to aur bhí ḍará, 9 aur phir qil'e meṉ jákar Yisú' se kahá; Tú kahán ká hai? Magar Yisú' ne use jawáb na diyá. 10 Pas Pilátus ne us se kahá; Tú mujh se boltá nahíṉ? Kyá tú nahíṉ jántá, ki mujhe tere chhoṛ dene ká bhí ikhtiyár hai, aur salíb dene ká bhí ikhtiyár hai? 11 Yisú' ne use jawáb diyá, ki Agar tujhe úpar se na diyá játá, to terá mujh par kuchh ikhtiyár na hotá; is sabab se jis ne mujhe tere hawále kiyá, us ká gunáh ziyáda hai. 12 Is par Pilátus us ke chhoṛ dene meṉ koshish karne lagá; magar Yahúdíoṉ ne chillákar kahá; Agar tú is ko chhoṛe detá hai, to Qaisar ká khairkhwáh nahíṉ. Jo koí apne áp ko bádsháh banátá hai, wuh Qaisar ká mukhálif hai. 13 Pilátus yih báteṉ sunkar Yisú' ko báhar láyá, aur us jagah jo Chabútara aur 'Ibrání meṉ Gabbatá kahlátí hai, takht i 'adálat par baiṭhá. 14 Yih Fasah kí taiyárí ká din, aur chhaṭe ghanṭe ke qaríb thá. Phir us ne Yahúdíoṉ se kahá; Dekho, yih hai tumhárá bádsháh. 15 Pas wuh chilláe, kí Le já, le já, use salíb de! Pilátus ne un se kahá; Kyá main tumháre bádsháh ko salíb dúṉ? Sardár káhinoṉ ne jawáb diyá, kí Qaisar ke siwá hamárá koí bádsháh nahíṉ. 16 Is par us ne us ko un ke hawále kiyá, táki salíb diyá jáe.

Pas wuh Yisú' ko le gaye, 17 aur wuh apní salíb áp uṭháe húe us jagah tak báhar gayá, jo Khopṛí kí jagah kahlátí hai, jis ká tarjuma 'Ibrání meṉ Gulgutá hai. 18 Wahán unhoṉ ne us ko, aur us ke sáth aur do shakhsoṉ ko salíb dí, ek ko idhar, ek ko udhar, aur Yisú' ko bích meṉ. 19 Aur Pilátus ne ek kitába likhkar salíb par lagá diyá: us meṉ yih likhá húá thá; YISÚ' NÁSARÍ YAHÚDÍOṈ KÁ BÁDSHÁH. 20 Us kitába ko bahut se Yahúdíoṉ ne paṛhá, is liye ki wuh maqám jahán Yisú' salíb diyá gayá thá, shahr ke nazdík thá: aur wuh 'Ibrání aur Latíní aur Yúnání meṉ likhá húá thá. 21 Pas Yahúdíoṉ ke sardár káhinoṉ ne Pilátus se kahá, ki Yahúdíoṉ ká Bádsháh na likh, balkí yih, kí us ne kahá; Main Yahúdíoṉ ká Bádsháh húṉ. 22 Pilátus ne jawáb diyá, ki Main ne jo likh diyá, wuh likh diyá.

23 Jab sipáhí Yisú' ko salíb de chuke, to us ke kapṛe lekar chár hisse kiye, har sipáhí ke liye ek

hissa, aur us ká kurta bhí liyá; yih kurta binsilá sarásar buná húá thá. 24 Is liye unhoṉ ne ápas meṉ kahá, ki Ise pháṛeṉ nahíṉ, balki us par qur'a ḍáleṉ, táki ma'lúm ho ki kis ká nikaltá hai. Yih is liye húá ki wuh nawishta púrá ho jo kahtá hai, ki

Unhoṉ ne mere kapṛe báṉṭ liye,
Aur merí poshák par qur'a ḍálá.

Chunáṉchi sipáhíoṉ ne aisá hí kiyá. 25 Aur Yisú' kí salíb ke pás us kí máṉ, aur us kí máṉ kí bahin, Maryam Klopás kí bíwí, aur Maryam Magdaliní khaṛí thíṉ. 26 Yisú' ne apní máṉ aur us shágird ko jis se mahabbat rakhtá thá, pás khaṛe dekhkar, máṉ se kahá, ki Ai 'aurat, dekh, terá beṭá yih hai. 27 Phir shágird se kahá; Dekh, terí máṉ yih hai: aur usí waqt se wuh shágird use apne ghar le gayá.

28 Is ke ba'd, jab Yisú' ne ján liyá, ki ab sab báteṉ tamám húíṉ, táki nawishta púrá ho, to kahá, ki Maiṉ piyásá húṉ. 29 Wahán ek sirke se bhará húá bartan rakkhá thá. Pas unhoṉ ne sirke meṉ bhigoe húe isfanj ko zúfe kí shákh par rakhkar, us ke muṉh se lagáyá. 30 Pas jab Yisú' ne wuh sirká piyá, to kahá, ki Tamám húá: aur sir jhukákar ján de dí.

31 Pas chúṉki taiyárí ká din thá, Yahúdíoṉ ne Pílátus se darkhwást kí, ki un kí táṉgeṉ toṛ dí jáeṉ, aur lásheṉ utár lí jáeṉ, táki Sabt ke din salíb par na raheṉ; kyúṉki wuh Sabt ek kháss din thá. 32 Pas sipáhíoṉ ne ákar pahle aur dúsre shakhs kí táṉgeṉ toríṉ, jo us ke sáth maslúb húe the. 33 Lekin jab unhoṉ ne Yisú' ke pás ákar dekhá ki wuh mar chuká hai, to us kí táṉgeṉ na toríṉ. 34 Magar un meṉ se ek sipáhí ne bhále se us kí paslí chhedí aur fi'lfaur us se khún aur pání bah niklá. 35 Jis ne yih dekhá hai usí ne gawáhí dí hai, aur us kí gawáhí sachchí hai; aur wuh jántá hai ki sach kahtá hai, táki tum bhí ímán láo. 36 Yih báteṉ is liye húíṉ ki yih nawishta púrá ho, ki Us kí koí haḍḍí na toṛí jáegí. 37 Phir ek áur nawishta kahtá hai, ki Jise unhoṉ ne chhedá, us par nazar kareṉge.

38 In bátoṉ ke ba'd Aramatiya ke rahnewále Yúsuf ne, jo Yisú' ká shágird thá, (lekin Yahúdíoṉ ke ḍar se khufya taur par,) Pílátus se ijázat cháhí, ki Yisú' kí lásh le jáe. Pílátus ne ijázat dí. Pas wuh ákar us kí lásh le gayá. 39 Aur Níkudemus bhí áyá, jo pahle Yisú' ke pás rát ko gayá thá, aur pachás ser ke qaríb murr aur 'úd milá húá láyá. 40 Pas unhoṉ ne Yisú' kí lásh lekar use súti kapṛe meṉ khushbúdár chízoṉ ke sáth kafnáyá, jis tarah ki Yahúdíoṉ meṉ dafn karne ká dastúr hai. 41 Aur jis jagah use salíb dí gayí, wahán ek bág thá, aur us bág meṉ ek nayí qabr thí, jis meṉ kabhí koí na rakkhá gayá thá. 42 Pas unhoṉ ne Yahúdíoṉ kí taiyárí ke din ke bá'is Yisú' ko wahíṉ rakh diyá, kyúṉki yih qabr nazdík thí.

20 Hafte ke pahle din, Maryam Magdaliní aise taṛke ki abhí andherá hí thá, qabr par áí, aur patthar ko qabr se haṭá húá dekhá. 2 Pas wuh Shama'ún Patras aur us dúsre shágird ke pás, jise Yisú' 'azíz rakhtá thá, dauṛí húí gayí, aur un se kahá, ki Khudáwand ko qabr se nikál le gaye; aur hameṉ ma'lúm nahíṉ ki use kahán rakh diyá. 3 Pas Patras aur wuh dúsrá shágird nikalkar qabr kí taraf chale. 4 Aur donoṉ sáth sáth dauṛe: magar wuh dúsrá shágird Patras se áge baṛhkar qabr par pahle pahuṉchá. 5 Us ne jhukkar nazar kí aur súti kapṛe paṛe húe dekhe; magar andar na gayá. 6 Shama'ún Patras us ke píchhe píchhe pahuṉchá, aur us ne qabr ke andar jáke dekhá, ki súti kapṛe paṛe haiṉ, 7 aur wuh rúmál jo us ke sir se bandhá húá thá, súti kapṛoṉ ke sáth nahíṉ, balki lipṭá húá ek jagah alag paṛá hai. 8 Is par dúsrá shágird bhí, jo pahle qabr par áyá thá, andar gayá; aur us ne dekhkar yaqín kiyá. 9 Kyúṉki wuh ab tak us nawishte ko na jánte the, jis ke bamújib us ká murdoṉ meṉ se jí uṭhná zarúr thá. 10 Pas yih shágird apne ghar ko wápas gaye.

11 Lekin Maryam báhar qabr ke pás khaṛí roti rahí, aur jab rote rote qabr kí taraf jhukke andar nazar kí, 12 to do firishtoṉ ko safed poshák pahine húe, ek ko sirháne aur dúsre ko páeṉtí baiṭhe dekhá, jahán Yisú'

ki lásh paṛí thí. 13 Unhoṉ ne us se kahá; Ai 'aurat, tú kyúṉ rotí hai? Us ne un se kahá; Is liye ki mere Ḳhudáwand ko uṭhá le gaye, aur ma'lúm nahíṉ ki use kahán rakkhá. 14 Yih kahkar wuh pích́he phirí, aur Yisú' ko khaṛe dekhá, aur na pahcháná ki yih Yisú' hai. 15 Yisú' ne us se kahá, ki Ai 'aurat, tú kyúṉ rotí hai? kis ko ḍhúṉḍhtí hai? Us ne bágbán samajhkar us se kahá, ki Miyáṉ, agar tú ne us ko yaháṉ se uṭháyá ho, to mujhe batá de, ki use kaháṉ rakkhá hai, táki maiṉ use le jáúṉ. 16 Yisú' ne us se kahá; Maryam! Wuh phirkar us se 'Ibrání zabán meṉ bolí; Rabbúní! ya'ní Ai ustád! 17 Yisú' ne us se kahá; Mujhe na chhú; kyúṉki maiṉ ab tak Báp ke pás úpar nahíṉ gayá; lekin mere bháiyoṉ ke pás jákar un se kah, ki Maiṉ apne Báp aur tumháre Báp ke, aur apne Ḳhudá aur tumháre Ḳhudá ke pás úpar játá húṉ. 18 Maryam Magdaliní ne ákar shágirdoṉ ko ḳhabar dí, ki Maiṉ ne Ḳhudáwand ko dekhá, aur us ne mujh se yih báteṉ kahíṉ.

19 Phir usí din jo hafte ká pahlá din thá, shám ke waqt, jab waháṉ ke darwáze jaháṉ shágird the, Yahúdíoṉ ke ḍar se band the, Yisú' ákar bích meṉ khaṛá húá, aur un se kahá, ki Tumhárí salámatí ho! 20 Aur yih kahkar us ne apne háth aur paslí unheṉ dikhái. Pas shágird Ḳhudáwand ko dekhkar ḳhush húe. 21 Yisú' ne phir un se kahá, ki Tumhárí salámatí ho; jis tarah Báp ne mujhe bhejá hai, usí tarah maiṉ bhí tumheṉ bhejtá húṉ. 22 Aur yih kahkar un par phúṉká aur un se kahá, ki Rúhu'l Quds lo. 23 Jin ke gunáh tum baḳhsho, un ke baḳhshe gaye haiṉ; jin ke gunáh tum qáim rakkho, un ke qáim rakkhe gaye haiṉ.

24 Magar un bárah meṉ se ek shaḳhs, ya'ní Tomá, jise Tauam kahte haiṉ, Yisú' ke áne ke waqt un ke sáth na thá. 25 Pas báqí shágird us se kahne lage, ki Ham ne Ḳhudáwand ko dekhá hai. Magar us ne un se kahá, ki Jab tak maiṉ us ke háthoṉ meṉ meḳhoṉ ke súráḳh na dekh lúṉ, aur meḳhoṉ ke súráḳhoṉ meṉ apní unglí na ḍál lúṉ, aur apná háth us kí paslí meṉ na ḍál lúṉ, hargiz yaqín na karúṉgá.

26 Áṭh roz ke ba'd, jab us ke shágird phir andar the, aur Tomá un ke sáth thá, aur darwáze band the, to Yisú' áyá, aur bích meṉ khaṛá hokar bolá; Tumhárí salámatí ho. 27 Phir us ne Tomá se kahá, ki Apní unglí pás lákar mere háthoṉ ko dekh, aur apná háth pás lákar merí paslí meṉ ḍál, aur bei'tiqád na ho, balki i'tiqád rakh. 28 Tomá ne jawáb meṉ us se kahá; Ai mere Ḳhudáwand! Ai mere Ḳhudá! 29 Yisú' ne us se kahá; Tú to mujhe dekhkar ímán láyá hai; mubárak wuh haiṉ, jo bagair dekhe ímán láe.

30 Aur Yisú' ne aur bahut se mu'jize shágirdoṉ ke sámne dikháe, jo is kitáb meṉ likhe nahíṉ gaye; 31 lekin yih is liye likhe gaye, ki tum ímán láo, ki Yisú' hí Ḳhudá ká Beṭá Masíh hai, aur ímán lákar us ke nám se zindagí páo.

21

In báteṉ ke ba'd Yisú' ne phir apne áp ko Tibiriyás kí jhíl ke kanáre shágirdoṉ par záhir kiyá, aur is tarah záhir kiyá. 2 Shama'ún Patras aur Tomá jo Tauam kahlátá hai, aur Nathan'el jo Qáná e Galíl ká thá, aur Zabdí ke beṭe, aur us ke shágirdoṉ meṉ se do aur shaḳhs jama' the. 3 Shama'ún Patras ne un se kahá, ki Maiṉ machhlí ke shikár ko játá húṉ. Unhoṉ ne us se kahá; Ham bhí tere sáth chalte haiṉ. Wuh nikalkar kishtí par sawár húe, magar us rát kuchh na pakṛá. 4 Aur subh hote hí Yisú' kanáre par á khaṛá húá; magar shágirdoṉ ne na pahchána ki yih Yisú' hai. 5 Pas Yisú' ne un se kahá; Bachcho, tumháre pás kuchh kháne ko hai? Unhoṉ ne jawáb diyá, ki Nahíṉ. 6 Us ne un se kahá, ki Kishtí kí dahiní taraf jál ḍálo, to pakṛoge. Pas unhoṉ ne ḍálá, aur machhliyoṉ kí kasrat se phir khench na sake. 7 Is liye us shágird ne jis se Yisú' mahabbat rakhtá thá, Patras se kahá, ki Yih to Ḳhudáwand hai. Pas Shama'ún Patras ne yih sunkar, ki Ḳhudáwand hai, kurta kamar se bándhá, kyúṉki nangá thá, aur jhíl meṉ kúd paṛá. 8 Aur báqí shágird ḍongí par sawár machhliyoṉ ká jál khenchte húe áe, kyúṉki wuh kanáre se kuchh dúr na the, balki taḳhmínan do sau háth ká fásila thá. 9 Jis

waqt kanáre par utre, to unhon ne koelon kí ág, aur us par machhlí rakkhí húí aur roṭí dekhí. 10 Yisú' ne un se kahá; Jo machhliyán tum ne abhí pakṛí hain, un men se kuchh láo. 11 Shama'ún Patras ne chaṛhkar ek sau trepan baṛí machhliyon se bhará húá jál kanáre par khenchá; magar báwujúd machhliyon kí kasrat ke jál na phaṭá. 12 Yisú' ne un se kahá; A'o, khána khá lo; aur shágirdon men se kisí ko jur'at na húí ki us se púchhtá, ki Tú kaun hai? kyúnki wuh jánte the, ki Khudáwand hí hai. 13 Yisú' áyá, aur roṭí lekar unhen dí; isí tarah machhlí bhí dí. 14 Yisú' murdon men se jí uṭhne ke ba'd yih tísrí bár shágirdon par záhir húá.

15 Aur jab khána khá chuke, to Yisú' ne Shama'ún Patras se kahá, ki Ai Shama'ún, Yúhanná ke beṭe, kyá tú in se ziyáda mujh se mahabbat rakhtá hai? Us ne us se kahá; Hán, Khudáwand; tú to jántá hí hai, ki main tujhe 'azíz rakhtá hún. Us ne us se kahá; To mere barre chará. 16 Us ne dobára us se phir kahá, ki Ai Shama'ún, Yúhanná ke beṭe, kyá tú mujh se mahabbat rakhtá hai? Wuh bolá; Hán, Khudáwand, tú to jántá hí hai, ki main tujh ko 'azíz rakhtá hún. Us ne us se kahá; To merí bheṛon kí gallabání kar. 17 Us ne tísrí bár us se kahá, ki Ai Shama'ún, Yúhanná ke beṭe, kyá tú mujhe 'azíz rakhtá hai? Chúnki us ne tísrí bár us se kahá; Kyá tú mujhe 'azíz rakhtá hai, is sabab se Patras ne dilgír hokar us se kahá; Ai Khudáwand, tú to sab kuchh jántá hai; tujhe ma'lúm hí hai, ki main tujhe 'azíz rakhtá hún. Yisú' ne us se kahá; To merí bheṛen chará. 18 Main tujh se sach sach kahtá hún, ki Jab tú jawán thá, to áp hí apní kamar bándhtá thá, aur jahán cháhtá thá, phirtá thá; magar jab tú búṛhá hogá, to apne háth lambe karegá, aur dúsrá shakhs terí kamar bándhegá, aur jahán tú na cháhegá, wahán tujhe le jáegá. 19 Us ne in báton se ishára kar diyá, ki wuh kis tarah kí maut se Khudá ká jalál záhir karegá. Aur yih kahkar us se kahá, ki Mere píchhe ho le. 20 Patras ne phirkar us shágird ko píchhe áte dekhá, jis se Yisú' mahabbat rakhtá thá, aur jis ne shám ke kháne ke waqt us ke síne ká sahárá lekar púchhá thá, ki Ai Khudáwand, terá pakaṛwánewálá kaun hai? 21 Patras ne use dekhkar Yisú' se kahá; Ai Khudáwand, is ká kyá hál hogá? 22 Yisú' ne us se kahá; Agar main cháhún, ki yih mere áne tak ṭhahrá rahe, to tujh ko kyá? tú mere píchhe ho le. 23 Pas bháiyon men yih bát mashhúr ho gayí, ki wuh shágird na maregá. Lekin Yisú' ne us se yih nahín kahá thá, ki yih na maregá; balki yih, ki Agar main cháhún, ki yih mere áne tak ṭhahrá rahe, to tujh ko kyá?

24 Yih wuhí shágird hai, jo in báton kí gawáhí detá hai aur jis ne in ko likhá hai; aur ham jánte hain, ki us kí gawáhí sachchí hai.

25 Aur bhí bahut se kám hain, jo Yisú' ne kiye; agar wuh judá judá likhe játe, to main samajhtá hún, ki jo kitáben likhí játín, un ke liye dunyá men gunjáish na hotí.

RASU'LON KE A'MA'L

1 Ai Thiyufilus, main ne pahlá risála un sab báton ke bayán men tasníf kiyá, jo Yisú' shurú' men kartá aur sikhátá rahá, 2 us din tak ki wuh un rasúlon ko jinhen us ne chuná thá, Rúhu'l Quds ke wasíle se hukm dekar, úpar uṭháyá na gayá. 3 Us ne dukh sahne ke ba'd bahut se subúton se apne áp ko un par zinda záhir bhí kiyá; chunánchi wuh chális din tak unhen nazar átá, aur Khudá kí bádsháhat kí báten kahtá rahá: 4 aur un se milkar un ko hukm diyá, ki Yarúshalem se báhar na jáo, balki Báp ke us wa'de ke púrá hone ke muntazir raho, jis ká zikr tum mujh se sun chuke ho. 5 Kyúnki Yúhanná ne

to pání se baptisma diyá; magar tum thoṛe dinoṉ ke ba'd Rúhu'l Quds se baptisma páoge.

6 Pas unhoṉ ne jama' hokar us se yih púchhá, ki Ai Ḳhudáwand, kyá tú isí waqt Isráíl ko bádsháhí phir 'atá karegá? 7 Us ne un se kahá; Un waqtoṉ aur mí'ádoṉ ká jánná, jinheṉ Báp ne apne hí iḳhtiyár meṉ rakkhá hai, tumhárá kám nahíṉ. 8 Lekin jab Rúhu'l Quds tum par názil hogá, to tum quwwat páoge; aur Yarúshalem, aur tamám Yahúdiya, aur Sámariya meṉ, balki zamín kí intihá tak, mere gawáh hoge. 9 Yih kahkar wuh un ke dekhte dekhte úpar uṭhá liyá gayá; aur badlí ne use un kí nazaroṉ se chhipá liyá. 10 Aur us ke játe waqt, jab wuh ásmán kí taraf gaur se dekh rahe the, to dekho, do mard safed poshák pahine un ke pás á khaṛe húe, 11 aur kahne lage; Ai Galílí mardo, tum kyúṉ khaṛe ásmán kí taraf dekhte ho? Yihí Yisú', jo tumháre pás se ásmán par uṭháyá gayá hai, usí tarah phir áegá jis tarah tum ne use ásmán par játe dekhá hai.

12 Tab wuh us paháṛ se jo Zaitún ká kahlátá hai, aur Yarúshalem ke nazdík, sabt kí manzil ke fásile par hai, Yarúshalem ko phire. 13 Aur jab us meṉ dáḳhil húe, to us bálá-ḳháne par chaṛhe, jis meṉ wuh, ya'ní Patras aur Yúhanná, aur Ya'qúb aur Andriyás, aur Filippus aur Tomá, aur Bar Tulmái aur Matí, aur Halfai ká beṭá Ya'qúb aur Shama'ún Zelotes aur Ya'qúb ká beṭá Yahúdáh, rahte the. 14 Yih sab ke sab, chand 'auratoṉ aur Yisú' kí máṉ Maryam, aur us ke bháiyoṉ ke sáth ek dil hokar, du'á meṉ mashgúl rahe.

15 Aur unhíṉ dinoṉ Patras bháiyoṉ meṉ, jo taḳhmínan ek sau bís shaḳhsoṉ kí jamá'at thí, khaṛá hokar kahne lagá; 16 Ai bháiyo, us nawishte ká púrá honá zarúr thá, jo Rúhu'l Quds ne Dáúd kí zabání us Yahúdáh ke haqq meṉ pahle se kahá thá, jo Yisú' ke pakaṛnewáloṉ ká rahnumá húá; 17 kyúṉki wuh ham meṉ shumár kiyá gayá, aur us ne is ḳhidmat ká hissa páyá. 18 (Us ne badkárí kí kamáí se ek khet hásil kiyá; aur sir ke bal girá, aur us ká peṭ phaṭ gayá, aur us kí sárí antṛiyáṉ nikal paṛíṉ. 19 Aur yih Yarúshalem ke sab rahnewáloṉ ko ma'lúm húá, yaháṉ tak ki us khet ká nám un kí zabán meṉ Haqal Damá paṛ gayá, ya'ní Ḳhún ká Khet.) 20 Kyúṉki Zabúr meṉ likhá hai, ki

Us ká ghar ujaṛ jáe,
Aur us meṉ koí basnewálá na rahe:

aur

Us ká 'uhda dúsrá le le.

21 Pas jitne 'arse tak Ḳhudáwand Yisú' hamáre sáth átá játá rahá, ya'ní Yúhanná ke baptisma se lekar Ḳhudáwand ke hamáre pás se uṭháe jáne tak, jo barábar hamáre sáth rahe, 22 cháhiye ki un meṉ se ek mard hamáre sáth us ke jí uṭhne ká gawáh bane. 23 Phir unhoṉ ne do ko pesh kiyá, ek Yúsuf ko, jo Bar Sabá kahlátá, aur jis ká laqab Yústus hai, dúsrá Mattiyyáh ko; 24 aur yih kahkar du'á máṉgí; Ai Ḳhudáwand, tú jo sab ke diloṉ kí jántá hai, yih záhir kar, ki in donoṉ meṉ se tú ne kis ko chuná hai, 25 ki wuh is ḳhidmat aur risálat kí jagah le, jise Yahúdáh chhoṛkar apní jagah gayá. 26 Phir unhoṉ ne un ke báre meṉ qur'a ḍálá, aur qur'a Mattiyyáh ke nám ká niklá. Pas wuh un gyárah rasúloṉ ke sáth shumár húá.

2 Jab 'Í'd i Pintekust ká din áyá, to wuh sab ek jagah jama' the; 2 ki yakáyak ásmán se aisí áwáz áí, jaise zor kí áṉdhí ká sannáṭá hotá hai, aur us se sárá ghar, jaháṉ wuh baiṭhe the, gúṉj gayá. 3 Aur unheṉ ág ke shu'le kí sí phaṭtí húí zabáneṉ dikhái diṉ; aur un meṉ se har ek par á ṭhahríṉ. 4 Aur wuh sab Rúhu'l Quds se bhar gaye, aur gair zabáneṉ bolne lage, jis tarah Rúh ne unheṉ bolne kí táqat baḳhshí.

5 Aur har qaum meṉ se jo ásmán ke tale hai, ḳhudátars Yahúdí Yarúshalem meṉ rahte the. 6 Jab yih áwáz áí, to bhíṛ lag gayí, aur log dang ho gaye, kyúṉki har ek ko yihí sunái detá thá, ki yih merí hí bolí bol rahe haiṉ. 7 Aur sab hairán aur muta'ajjib hokar kahne lage; Dekho, yih bolnewále kyá sab Galílí nahíṉ? 8 Phir kyúṉkar ham meṉ se har ek apne apne watan kí bolí suntá hai? 9 Háláṉki ham Párthí, aur Medí, aur 'Elámí, aur rahnewále Misuputámiya aur Yahú-

diya aur Kappadukiya, aur Puntus aur A'siya, 10 aur Frúgiya aur Pamfúliya, aur Misr aur Libúa ke 'iláqe ke jo Kurene ki taraf hai, aur Romí musáfir, ḳhwáh Yahúdí ḳhwáh un ke muríd, aur Kretí aur 'Arab haiṉ; 11 magar apní apní zabán meṉ un se Ḳhudá ke baṛe baṛe kámoṉ ká bayán sunte haiṉ. 12 Aur sab hairán húe, aur ghabrákar ek dúsre se kahne lage, ki Yih kyá húá chahtá hai? 13 Aur ba'z ne ṭhaṭṭhá karke kahá, ki Yih to táza mai ke nashe meṉ haiṉ.

14 Lekin Patras un gyárah ke sáth khaṛá húá, aur apní áwáz baland karke logoṉ se kahá, ki Ai Yahúdío, aur ai Yarúshalem ke sab rahnewálo, yih ján lo, aur kán lagákar merí báteṉ suno; 15 ki jaisá tum samajhte ho yih nashe meṉ nahíṉ, kyúṉki abhí to pahar hí din chaṛhá hai; 16 balki yih wuh bát hai, jo Yoel nabí ki ma'rifat kahí gayí hai, ki

17 Ḳhudá farmátá hai, ki áḳhirí dinoṉ meṉ aisá hogá,
Ki maiṉ apní Rúh meṉ se har bashar par ḍálúṉgá;
Aur tumháre beṭe aur tumhárí beṭiyáṉ nubuwwat kareṉgí;
Aur tumháre jawán royá,
Aur tumháre buḍḍhe ḳhwáb dekheṉge:
18 Balki maiṉ apne bandoṉ aur apní bandíoṉ par bhí
Un dinoṉ meṉ apní Rúh meṉ se ḍálúṉgá, aur wuh nubuwwat kareṉgí.
19 Aur maiṉ úpar ásmán par 'ajíb kám, aur níche zamín par nishániáṉ,
Ya'ní ḳhún, aur ág, aur dhuweṉ ká bádal dikháúṉgá.
20 Súraj tárík aur chánd ḳhún ho jáegá,
Peshtar is se ki Ḳhudáwand ká 'azím aur jalíl din áe.
21 Aur yih hogá, ki jo koí Ḳhudáwand ká nám legá naját páegá.

22 Ai Isráílío, yih báteṉ suno, ki Yisú' Násarí ek shaḳhs thá, jis ká Ḳhudá ki taraf se honá tum par un mu'jizoṉ aur 'ajíb kámoṉ aur nishánoṉ se sábit húá, jo Ḳhudá ne us ki ma'rifat tum meṉ dikháe, chunáṉchi tum áp hí jánte ho. 23 Jab wuh Ḳhudá ke muqarrara intizám aur 'ilm i sábiq ke muwáfiq pakaṛwáyá gayá, to tum ne beshara' logoṉ ke háth se use salíb dilwákar már ḍálá: 24 lekin Ḳhudá ne maut ke band kholkar use jiláyá; kyúṉki mumkin na thá, ki wuh us ke qabze meṉ rahtá. 25 Kyúṉki Dáúd us ke haqq meṉ kahtá hai, ki

Maiṉ Ḳhudáwand ko hamesha apne sámne dekhtá rahá;
Kyúṉki wuh merí dahiní taraf hai, táki mujhe jumbish na ho:
26 Isí sabab se merá dil ḳhush húá, aur merí zabán shád;
Balki merá jism bhí ummed meṉ basá rahegá.
27 Is liye ki tú merí ján ko 'álam i arwáh meṉ na chhoṛegá;
Aur na apne Muqaddas ke saṛne ki naubat pahuṉchne degá.
28 Tú ne mujhe zindagí ki ráheṉ batáíṉ;
Tú mujhe apne dídár ke bá'is ḳhushí se bhar degá.

29 Ai bháiyo, maiṉ qaum ke buzurg Dáúd ke haqq meṉ tum se dilerí ke sáth kah saktá húṉ, ki wuh múá aur dafn bhí húá, aur us kí qabr áj tak ham meṉ maujúd hai. 30 Pas nabí hokar, aur yih jánkar ki Ḳhudá ne mujh se qasam kháí hai, ki terí nasl se ek shaḳhs ko tere taḳht par biṭháúṉgá; 31 us ne peshíngoí ke taur par Masíh ke jí uṭhne ká zikr kiyá, ki na wuh 'álam i arwáh meṉ chhoṛá gayá, na us ke jism ke saṛne ki naubat pahuṉchí. 32 Isí Yisú' ko Ḳhudá ne jiláyá, jis ke ham sab gawáh haiṉ. 33 Pas Ḳhudá ke dahine háth se sarbaland hokar, aur Báp se wuh Rúhu'l Quds hásil karke, jis ká wa'da kiyá gayá thá, us ne yih názil kiyá, jo tum dekhte aur sunte ho. 34 Kyúṉki Dáúd to ásmán par nahíṉ chaṛhá: lekin wuh ḳhud kahtá hai, ki

Ḳhudáwand ne mere Ḳhudáwand se kahá; Merí dahiní taraf baiṭh,
35 Jab tak maiṉ tere dushmanoṉ ko tere páṉwoṉ tale ki chaukí na kar dúṉ.

36 Pas Isráíl ká sárá gharáná yaqín ján le, ki Ḳhudá ne usí Yisú' ko jise tum ne salíb dí, Ḳhudáwand bhí kiyá aur Masíh bhí.

37 Jab unhoṉ ne yih suná, to un ke diloṉ par choṭ lagí, aur Patras aur báqí rasúloṉ se kahá, ki Ai bháiyo, ham kyá kareṉ? 38 Patras ne un

se kahá, ki Tauba karo, aur tum men se har ek apne gunáhon kí mu'áfí ke liye Yisú' Masíh ke nám par baptisma le; to tum Rúhu'l Quds in'ám men páoge. 39 Is liye ki yih wa'da tum, aur tumhárí aulád, aur un sab dúr ke logon se bhí hai, jin ko Khudáwand hamárá Khudá apne pás buláegá. 40 Aur us ne âur bahut sí báten jatá jatákar, unhen yih nasíhat kí, ki Apne áp ko is terhí qaum se bacháo. 41 Pas jin logon ne us ká kalám qubúl kiyá, unhon ne baptisma liyá; aur usí roz tín hazár ádmíon ke qaríb un men mil gaye. 42 Aur yih rasúlon se ta'lím páne, aur rifáqat rakhne men, aur roṭí toṛne aur du'á mángne men mashgúl rahe.

43 Aur har shakhs par khauf chhá gayá, aur bahut se 'ajíb kám aur nishán rasúlon ke zarí'e se záhir hote the. 44 Aur jo ímán láe the, wuh sab ek jagah rahte the, aur sárí chízon men sharík the; 45 aur apní jáedád aur asbáb bech bechkar har ek kí zarúrat ke muwáfiq sab ko bánṭ diyá karte the. 46 Aur har roz ek dil hokar haikal men jama' húá karte, aur gharon men roṭí toṛkar khushí aur sádadilí se kháná kháyá karte the; 47 aur Khudá kí hamd karte, aur sab logon ko 'azíz the. Aur jo naját páte the, un ko Khudáwand har roz un men milá detá thá.

3 Patras aur Yúhanná du'á ke waqt, ya'ní tísre pahar, haikal ko já rahe the. 2 Aur log ek janam ke langre ko lá rahe the, jis ko har roz haikal ke us darwáze par biṭhá dete the, jo Khúbsúrat kahlátá hai, táki haikal men jánewálon se bhíkh mánge. 3 Jab us ne Patras aur Yúhanná ko haikal men játe dekhá, to un se bhíkh mángí. 4 Patras aur Yúhanná ne us par gaur se nazar kí, aur Patras ne kahá, ki Hamárí taraf dekh. 5 Wuh un se kuchh milne kí ummed par un kí taraf mutawajjih húá. 6 Patras ne kahá, ki Chándí soná to mere pás hai nahín; magar jo mere pás hai, wuh tujhe diye detá hún: Yisú' Masíh Násarí ke nám se chal phir. 7 Aur us ká dahiná háth pakaṛke us ko uṭháyá: aur usí dam us ke pánw aur ṭakhne mazbút ho gaye. 8 Aur wuh kúdkar khaṛá ho gayá, aur chalne phirne lagá; aur chaltá aur kúdtá, aur Khudá kí hamd kartá húá un ke sáth haikal men gayá. 9 Aur sab logon ne use chalte phirte, aur Khudá kí hamd karte dekhkar, 10 us ko pahcháná ki yih wuhí hai, jo haikal ke Khúbsúrat Darwáze par baiṭhá bhíkh mángá kartá thá; aur us májare se jo us par wáqi' húá thá bahut dang aur hairán húe.

11 Jab wuh Patras aur Yúhanná ko pakṛe húe thá, to sab log bahut hairán hokar us barámade kí taraf un ke pás dauṛe áe, jo Sulaimán ká kahlátá hai. 12 Patras ne yih dekhkar logon se kahá; Ai Isráílio, is par tum kyún ta'ajjub karte ho, aur hamen kyún is tarah dekh rahe ho, ki goyá ham ne apní qudrat yá díndárí se is shakhs ko chaltá phirtá kar diyá? 13 Ibráhím aur Izháq aur Ya'qúb ke Khudá, ya'ní hamáre bápdádá ke Khudá ne apne Khádim Yisú' ko jalál diyá, jise tum ne pakaṛwá diyá, aur jab Pilátus ne us ke chhoṛ dene ká qasd kiyá, to tum ne us ke sámne us ká inkár kiyá. 14 Tum ne us Quddús aur Rástbáz ká inkár kiyá, aur darkhwást kí, ki ek khúní tumhárí khátir chhoṛá jáe; 15 magar zindagí ke Málik ko qatl kiyá, jise Khudá ne murdon men se jiláyá; is ke ham gawáh hain. 16 Usí ke nám ne, us ímán ke wasíle se jo us ke nám par hai, is shakhs ko mazbút kiyá, jise tum dekhte aur jánte ho; beshakk usí ímán ne jo us ke wasíle se hai, yih kámil tandurustí tum sab ke sámne use dí. 17 Aur ab, ai bháiyo, main jántá hún ki tum ne yih kám nádání se kiyá, aur aisá hí tumháre sardáron ne bhí. 18 Magar jin báton kí Khudá ne sab nabíon kí zabání peshtar khabar dí thí, ki us ká Masíh dukh uṭháegá, wuh us ne isí tarah púrí kín. 19 Pas tauba karo, aur rujú' láo, táki tumháre gunáh miṭáe jáen, aur is tarah Khudáwand ke huzúr se tázagí ke din áen; 20 aur wuh us Masíh ko, jo tumháre wáste muqarrar húá hai, ya'ní Yisú' ko, bheje. 21 Zarúr hai ki wuh ásmán men us waqt tak rahe, jab tak ki wuh sab chízen bahál na kí jáen, jin ká zikr Khudá ne apne pák nabíon kí zabání kiyá hai, jo dunyá ke shurú' se hote áe hain. 22 Chunánchi Músá ne kahá, ki Khudáwand Khudá tumháre bháiyon men se tumháre liye

mujh sá ek nabí paidá karegá; jo kuchh wuh tum se kahe, us kí sunná. 23 Aur yih hogá, ki jo shakhs us nabí kí na sunegá, wuh ummat men se nest o nábúd kar diyá jáegá. 24 Balki Samwíl se lekar pichhlon tak jitne nabíon ne báten kahín, un sab ne in dinon kí khabar dí hai. 25 Tum nabíon kí aulád, aur us 'ahd ke sharík ho, jo Khudá ne tumháre bápdádá se bándhá, jab Ibráhím se kahá, ki Terí aulád se dunyá ke sáre gharáne barakat páenge. 26 Khudá ne apne Khádim ko uthákar pahle tumháre pás bhejá, táki tum men se har ek ko us kí badíon se pherkar barakat de.

4 Jab wuh logon se yih kah rahe the, to káhin, aur haikal ká sardár, aur Sadúqí un par charh áe; 2 kyúnki sakht ranjída húe, ki wuh logon ko ta'lím dete, aur Yisú' kí nazír dekar murdon ke jí uthne kí manádí karte the. 3 Aur unhon ne un ko pakarke dúsre din tak háwálát men rakkhá; kyúnki shám ho gayí thí. 4 Magar kalám ke sunnewálon men se bahutere ímán láe, yahán tak ki mardon kí ta'dád pánch hazár ke qaríb ho gayí.

5 Dúsre din yún húá, ki un ke sardár aur buzurg aur faqíh, 6 aur sardár káhin Hanná, aur Káifá, aur Yúhanná, aur Iskandar, aur jitne sardár káhin ke gharáne ke the, Yarúshalem men jama' húe; 7 aur un ko bích men khará karke púchhne lage, ki Tum ne yih kám kis qudrat aur kis nám se kiyá? 8 Us waqt Patras ne Rúhu'l Quds se ma'múr hokar un se kahá; 9 Ai ummat ke sardáro aur buzurgo, agar áj ham se us ihsán kí bábat bázpurs kí játí hai, jo ek nátawán ádmí par húá, ki wuh kyúnkar achchhá ho gayá; 10 to tum sab, aur Isráíl kí sárí ummat ko ma'lúm ho, ki Yisú' Masíh Násarí, jis ko tum ne salíb dí, aur Khudá ne murdon men se jiláyá, usí ke nám se yih shakhs tumháre sámne tandurust khará hai. 11 Yih wuhí patthar hai, jise tum mi'máron ne haqír jáná, aur wuh kone ke sire ká patthar ho gayá. 12 Aur kisí dúsre ke wasíle se naját nahín; kyúnki ásmán ke tale ádmíon ko koí dúsrá nám nahín bakhshá gayá, jis ke wasíle se ham naját pá saken.

13 Jab unhon ne Patras aur Yúhanná kí dilerí dekhí, aur ma'lúm kiyá ki yih anparhe aur náwáqif ádmí hain, to ta'ajjub kiyá; phir unhen pahcháná, ki yih Yisú' ke sáth rahe hain. 14 Aur us ádmí ko jo achchhá húá thá, un ke sáth khare dekhkar, kuchh khiláf na kah sake; 15 magar unhen sadr 'adálat se báhar jáne ká hukm dekar, ápas men mashwara karne lage, 16 ki Ham in ádmíon ke sáth kyá karen? kyúnki Yarúshalem ke sab rahnewálon par raushan hai, ki un se ek saríh mu'jiza záhir húá; aur ham is ká inkár nahín kar sakte. 17 Lekin is liye ki yih logon men ziyáda mashhúr na ho, ham unhen dhamkáen, ki phir yih nám lekar kisí se bát na karen. 18 Pas unhen bulákar takíd kí, ki Yisú' ká nám lekar hargiz bát na karná aur na ta'lím dená. 19 Magar Patras aur Yúhanná ne jawáb men un se kahá, ki Tum hí insáf karo, áyá Khudá ke nazdík yih wájib hai, ki ham Khudá kí bát se tumhárí bát ziyáda sunen; 20 kyúnki mumkin nahín, ki jo ham ne dekhá aur suná hai, wuh na kahen. 21 Unhon ne un ko aur dhamkákar chhor diyá, kyúnki logon ke sabab se un ko sazá dene ká koí mauqa' na milá; is liye ki sab log us májare ke sabab se Khudá kí baráí karte the. 22 Kyúnki wuh shakhs, jis par yih shifá dene ká mu'jiza húá thá, chálís baras se ziyáda ká thá.

23 Wuh chhútkar apne logon ke pás gaye, aur jo kuchh sardár káhinon aur buzurgon ne un se kahá thá bayán kiyá. 24 Jab unhon ne yih suná, to ek dil hokar baland áwáz se Khudá se kahá, ki Ai Málik, tú wuh hai, jis ne ásmán aur zamín aur samundar aur jo kuchh un men hai paidá kiyá; 25 tú ne Rúhu'l Quds ke wasíle se hamáre báp apne khádim Dáúd kí zabání farmáyá, ki

Qaumon ne kyún dhúm macháí?
Aur ummaton ne kyún bátil khayál kiye?
26 Khudáwand aur us ke Masíh kí mukhálafat ko
Zamín ke bádsháh uth khare húe,
Aur sardár jama' ho gaye.

27 Kyúnki wáqa'í tere pák Khádim Yisú' ke barkhiláf, jise tú ne masah kiyá, Herodes aur Puntiyus Pílá-

tus, gairqaumon aur Isráílíon ke sáth isí shahr men jama' húe, 28 táki jo kuchh pahle se terí qudrat aur terí maslahat se thahr gayá thá, wuhí 'amal men láen. 29 Ab, ai Khudáwand, un kí dhamkiyon ko dekh; aur apne bandon ko yih taufíq de, ki wuh terá kalám kamál dilerí ke sáth sunáen; 30 aur tú apná háth shifá ko barhá; aur tere pák Khádim Yisú' ke nám se mu'jize aur 'ajíb kám zuhúr men áen. 31 Jab wuh du'á máng chuke, to jis makán men jama' the, wuh hil gayá, aur wuh sab Rúhu'l Quds se bhar gaye, aur Khudá ká kalám dilerí se sunáte rahe.

32 Aur ímándáron kí jamá'at ek dil aur ek ján thí, aur kisí ne bhí apne mál ko apná na kahá, balki un kí sab chízen mushtarak thín. 33 Aur rasúl barí qudrat se Khudáwand Yisú' ke jí uthne kí gawáhí dete rahe, aur un sab par bará fazl thá. 34 Kyúnki un men koí bhí muhtáj na thá; is liye ki jo log zamínon yá gharon ke málik the, un ko bech bechkar, bikí húí chízon kí qímat láte, 35 aur rasúlon ke pánwon men rakh dete the; phir har ek ko us kí zarúrat ke muwáfiq bánt diyá játá thá.

36 Aur Yúsuf nám ek Lewí thá, jis ká laqab rasúlon ne Bar Nabá, ya'ní Nasíhat ká Betá, rakkhá thá, aur jis kí paidáish Kuprus kí thí; 37 us ká ek khet thá, jise us ne bechá, aur qímat lákar rasúlon ke pánwon men rakh dí.

5 Aur ek shakhs Hananyáh nám, aur us kí bíwí Saffíra ne jáedád bechí; 2 aur us ne apní bíwí ke jánte húe, qímat men se kuchh rakh chhorá; aur ek hissa lákar rasúlon ke pánwon men rakh diyá. 3 Magar Patras ne kahá; Ai Hananyáh! kyún Shaitán ne tere dil men yih bát dál dí, ki tú Rúhu'l Quds se jhúth bole, aur zamín kí qímat men se kuchh rakh chhore? 4 Kyá jab tak wuh tere pás thí, terí na thí? aur jab bechí gayí, to tere ikhtiyár men na rahí? Tú ne kyún apne dil men is bát ká khayál bándhá? Tú ádmíon se nahín, balki Khudá se jhúth bolá. 5 Yih báten sunte hí Hananyáh gir pará, aur us ká dam nikal gayá: aur sab sunnewálon par bará khauf chhá gayá. 6 Phir jawánon ne uthkar use kafnáyá, aur báhar le jákar dafn kiyá.

7 Jab tín ek ghante guzre, to us kí bíwí, is májare se bekhabar, andar áí. 8 Patras ne us se kahá; Mujhe batá to, kyá tum ne itne hí ko zamín bechí thí? Us ne kahá; Hán, itne hí ko. 9 Patras ne us se kahá; Tum ne kyún Khudáwand kí Rúh ko ázmáne ke liye eká kiyá? Dekh, tere shauhar ke dafn karnewále darwáze par khare hain, aur tujhe bhí báhar le jáenge. 10 Wuh usí dam us ke qadamon par gir parí, aur us ká dam nikal gayá: aur jawánon ne andar áke use murda páyá, aur báhar le jáke us ke shauhar ke pás dafn kar diyá. 11 Aur sárí kalísiyá, balki in báton ke sab sunnewálon par, bará khauf chhá gayá.

12 Aur rasúlon ke háthon se bahut se nishán aur 'ajíb kám logon men záhir hote the, aur wuh sab ek dil hokar Sulaimán ke barámade men jama' húá karte the. 13 Lekin auron men se kisí ko jur'at na húí, ki un men já mile; magar log un kí baráí karte the; 14 aur ímán lánewále mard o 'aurat Khudáwand kí kalísiyá men aur bhí kasrat se á mile; 15 yahán tak ki log bímáron ko sarakon par lá láke, chárpáiyon aur khatolon par litá dete the, táki jab Patras áe, to us ká sáya hí un men se kisí par par jáe. 16 Aur Yarúshalem ke cháron taraf ke shahron se bhí log, bímáron aur nápák rúhon ke satáe húon ko lákar, kasrat se jama' hote the; aur wuh sab achchhe kar diye játe the.

17 Phir sardár káhin, aur us ke sab sáthí, jo Sadúqíon ke firqe ke the, hasad ke máre uthe, 18 aur rasúlon ko pakarke 'ámm hawálát men rakh diyá. 19 Magar Khudáwand ke ek firishte ne rát ko qaidkháne ke darwáze khole, aur unhen báhar lákar kahá, ki 20 Jáo, haikal men khare hokar is Zindagí kí sab báten logon ko sunáo. 21 Wuh yih sunkar subh hote hí haikal men gaye, aur ta'lím dene lage. Magar sardár káhin aur us ke sáthiyon ne ákar, sadr 'adálatwálon aur baní Isráíl ke sab buzurgon ko jama' kiyá, aur qaidkháne men kahlá bhejá, ki unhen láen. 22 Lekin piyádon ne pahunchkar unhen qaidkháne men

na páyá, aur lauṭkar ḳhabar dí, 23 ki Ham ne qaidḳháne ko to baṛí hifázat se band kiyá húá, aur pahrewálon ko darwázon par khaṛe húe páyá; magar jab kholá, to andar koí na milá. 24 Jab haikal ke sardár, aur sardár káhinon ne yih báten sunín, to un ke báre men hairán húe, ki is ká kyá anjám hogá. 25 Itne men kisí ne ákar unhen ḳhabar dí, ki Dekho, wuh ádmí jinhen tum ne qaid kiyá thá, haikal men khaṛe húe logon ko ta'lím de rahe hain. 26 Tab sardár, piyádon ke sáth jákar, unhen le áyá, lekin zabardastí nahín, kyúnki logon se darte the, ki ham ko sangsár na karen. 27 Phir unhen lákar 'adálat men khaṛá kar diyá. Aur sardár káhin ne un se yih kahá, 28 ki Ham ne to tumhen saḳht tákíd kí thí, ki yih nám lekar ta'lím na dená: magar dekho, tum ne tamám Yarúshalem men apní ta'lím phailá dí, aur us shaḳhs ká ḳhún hamárí gardan par rakhná cháhte ho. 29 Patras aur âur rasúlon ne jawáb men kahá, ki A'dmíon ke hukm kí nisbat Ḳhudá ká hukm mánná ziyáda farz hai. 30 Hamáre bápdádá ke Ḳhudá ne Yisú' ko jiláyá, jise tum ne salíb par laṭkákar már dálá thá. 31 Usí ko Ḳhudá ne Málik aur Munjí ṭhahrákar, apne dahine háth se sarbaland kiyá, táki Isráíl ko tauba kí taufíq aur gunáhon kí mu'áfí baḳhshe. 32 Aur ham in báton ke gawáh hain, aur Rúhu'l Quds bhí, jise Ḳhudá ne unhen baḳhshá hai, jo us ká hukm mánte hain.

33 Wuh yih sunkar jal gaye, aur unhen qatl karná cháhá. 34 Magar Gamlíel nám ek Farísí ne, jo shara' ká mu'allim aur sab logon men 'izzatdár thá, 'adálat men khaṛe hokar hukm diyá, ki in ádmíon ko thoṛí der ke liye báhar kar do. 35 Phir un se kahá, ki Ai Isráílío, in ádmíon ke sáth jo kuchh kiyá cháhte ho, hoshyárí se karná. 36 Kyúnki in dinon se pahle Thiyúdás ne uṭhkar da'wá kiyá thá, ki main bhí kuchh hún; aur taḳhmínan chár sau ádmí us ke sáth ho gaye the. Magar wuh márá gayá; aur jitne us ke mánnewále the, sab tittar bittar húe aur miṭ gaye. 37 Is shaḳhs ke ba'd Yahúdáh Galílí ismnawísí ke dinon men uṭhá, aur kuchh log apní taraf kar liye. Wuh bhí halák húá, aur jitne us ke mánnewále the, sab parágandá ho gaye. 38 Pas ab main tum se kahtá hún, ki in ádmíon se kanára karo, aur un se kuchh kám na rakkho; kahín aisá na ho ki Ḳhudá se bhí laṛnewále ṭhahro; kyúnki yih tadbír yá kám, agar ádmíon kí taraf se húá, to áp barbád ho jáegá: 39 lekin agar Ḳhudá kí taraf se hai, to tum in logon ko maġlúb na kar sakoge. 40 Unhon ne us kí bát mání: aur rasúlon ko pás bulákar un ko piṭwáyá, aur yih hukm dekar chhoṛ diyá, ki Yisú' ká nám lekar bát na karná. 41 Pas wuh 'adálat se is bát par ḳhush hokar chale gaye, ki ham us Nám ke wáste be'izzat hone ke láiq to ṭhahre. 42 Aur wuh haikal men aur gharon men har roz sikháne, aur is bát kí ḳhushḳhabarí dene se, ki Yisú' hí Masíh hai, báz na áe.

6 Un dinon men, jab shágird bahut hote játe the, to Yúnánímáil Yahúdí 'Ibráníon kí shikáyat karne lage, is liye ki rozána ḳhabargírí men un kí bewa 'auraton ke báre men ġaflat hotí thí. 2 Aur un bárah ne shágirdon kí jamá'at ko apne pás bulákar kahá; Munásib nahín ki ham Ḳhudá ke kalám ko chhoṛkar kháne píne ká intizám karen. 3 Pas, ai bháiyo, apne men se sát neknám shaḳhson ko chun lo, jo Rúh aur dánái se bhare húe hon, ki ham un ko is kám par muqarrar karen. 4 Lekin ham to du'á men aur kalám kí ḳhidmat men mashġúl rahenge. 5 Yih bát sárí jamá'at ko pasand áí. Pas unhon ne Stifanus nám ek shaḳhs ko, jo ímán aur Rúhu'l Quds se bhará húá thá, aur Filippus, aur Prukhurus, aur Níkánor, aur Tímon, aur Parminás, aur Níkuláus Antákí ko, jo naumuríd Yahúdí húá thá, chun liyá; 6 aur inhen rasúlon ke áge khaṛá kiyá; unhon ne du'á mángkar in par háth rakkhe.

7 Aur Ḳhudá ká kalám phailtá rahá; aur Yarúshalem men shágirdon ká shumár bahut hí baṛhtá gayá, aur káhinon kí baṛí guroh is dín ke taht men ho gayí.

8 Aur Stifanus, fazl aur quwwat se bhará húá, logon men baṛe baṛe 'ajíb kám aur nishán záhir kiyá

kartá thá; 9 ki us 'ibádatkháne se jo Libirtínon ká kahlátá hai, aur Kureníon aur Iskandaríon aur un men se jo Kilikiya aur A'siya ke the, ba'z log uthkar Stifanus se bahs karne lage. 10 Magar wuh us dánáí aur Rúh ká, jis se wuh kalám kartá thá, muqábala na kar sake. 11 Is par unhon ne ba'z ádmíon ko sikhákar kahlwá diyá, ki Ham ne us ko Músá aur Khudá ke barkhiláf kufr kí báten karte suná. 12 Phir wuh 'awámm aur buzurgon aur faqíhon ko ubhárkar us par charh gaye, aur pakarkar sadr 'adálat men le gaye, 13 aur jhúthe gawáh khare kiye jinhon ne kahá, ki Yih shakhs is pak maqám aur sharí'at ke barkhiláf bolne se báz nahín átá: 14 kyúnki ham ne use yih kahte suná hai, ki wuhí Yisú' Násarí is maqám ko barbád kar degá, aur un rasmon ko badal dálegá jo Músá ne hamen saunpí hain. 15 Aur un sab ne jo 'adálat men baithe the, us par gaur se nazar kí to dekhá, ki us ká firishte ká sá chihra hai.

7 Phir sardár káhin ne kahá, Kyá yih báten isí tarah par hain? 2 Us ne kahá;

Ai bháiyo, aur buzurgo, suno. Khudá e Zu'l jalál hamáre báp Ibráhím par us waqt záhir húá, jab wuh Hárán men basne se peshtar Masopatámiya men thá; 3 aur us se kahá, ki Apne mulk aur apne kunbe se nikalkar us mulk men chalá já, jise main tujhe dikháúngá. 4 Is par wuh Kasdíon ke mulk se nikalkar Hárán men já basá; aur wahán se, us ke báp ke marne ke ba'd, Khudá ne us ko is mulk men lákar basá diyá, jis men tum ab baste ho. 5 Aur us ko kuchh mírás, balki qadam rakhne kí bhí us men jagah na dí: magar wa'da kiyá, ki main yih zamín tere, aur tere ba'd terí nasl ke qabze men kar dúngá; hálánki us ke auláḍ na thí. 6 Aur Khudá ne yih farmáyá, ki Terí nasl gair mulk men pardesí hogí; wuh un ko gulámí men rakkhenge, aur chár sau baras tak un se badsulúkí karenge. 7 Phir Khudá ne kahá, ki Jis qaum kí wuh gulámí men rahenge, us ko main sazá dúngá: aur us ke ba'd wuh nikalkar isí jagah merí 'ibádat karenge. 8 Aur us ne us se khatne ká 'ahd bándhá; aur isí hálat men Ibráhím se Izháq paidá húá, aur áthwen din us ká khatna kiyá gayá; aur Izháq se Ya'qúb, aur Ya'qúb se bárah qabílon ke buzurg paidá húe. 9 Aur buzurgon ne hasad men ákar Yúsuf ko bechá, ki Misr men pahunch jáe: magar Khudá us ke sáth thá, 10 aur us kí sab musíbaton se us ko chhuráyá, aur Misr ke bádsháh Fir'aun ke nazdík us ko maqbúlíyat aur hikmat bakhshí, aur us ne use Misr aur apne sáre ghar ká sardár kar diyá. 11 Phir Misr ke sáre mulk aur Kan'án men kál pará, aur barí musíbat áí; aur hamáre bápdádá ko kháná na miltá thá. 12 Lekin Ya'qúb ne yih sunkar, ki Misr men anáj hai, hamáre bápdádá ko pahlí bár bhejá. 13 Aur dúsrí bár Yúsuf apne bháiyon par záhir ho gayá, aur Yúsuf kí qaumíyat Fir'aun ko ma'lúm ho gayí. 14 Phir Yúsuf ne apne báp Ya'qúb aur sáre kunbe ko, jo pachhattar jánen thín, bulá bhejá. 15 Aur Ya'qúb Misr men gayá; wahán wuh aur hamáre bápdádá mar gaye. 16 Aur wuh shahr Shikim men pahunchác gaye, aur us maqbare men dafn kiye gaye, jis ko Ibráhím ne Shikim men rupaya dekar baní Hamor se mol liyá thá. 17 Lekin jab us wa'de kí mí'ád púrí hone ko thí, jo Khudá ne Ibráhím se farmáyá thá, to Misr men wuh ummat barh gayí, aur un ká shumár ziyáda hotá gayá, 18 us waqt tak ki dúsrá bádsháh Misr par hukmrán húá, jo Yúsuf ko na jántá thá. 19 Us ne hamárí qaum se cháláki karke hamáre bápdádá ke sáth yahán tak badsulúkí kí, ki unhen apne bachche phenkne pare, táki zinda na rahen. 20 Is mauqa' par Músá paidá húá, jo niháyat khúbsúrat thá; wuh tín mahíne tak apne báp ke ghar men pálá gayá. 21 Magar jab phenk diyá gayá, to Fir'aun kí betí ne use uthá liyá, aur apná betá karke pálá. 22 Aur Músá ne Misríon ke tamám 'ulúm kí ta'lím páí; aur wuh kalám aur kám men quwwatwálá thá. 23 Aur jab wuh chális baras ke qaríb húá, to us ke jí men áyá, ki main apne baní Isráíl bháiyon ká hál dekhún. 24 Chunánchi un men se ek ko zulm uthàte dekhkar us kí himáyat kí, aur Misrí ko márkar

mazlúm ká badla liyá. 25 Us ne to khayál kiyá, ki mere bhái samajh lenge, ki Khudá mere háthon unhen chhutkárá degá; magar wuh na samjhe. 26 Phir dúsre din wuh un men se do larte húon ke pás á niklá, aur yih kahkar unhen sulh karne kí targhíb dí, ki Ai jawáno, tum to bhái bhái ho; kyún ek dúsre par zulm karte ho? 27 Lekin jo apne parausí par zulm kar rahá thá, us ne yih kahkar use hatá diyá, ki Tujhe kis ne ham par hákim aur qází muqarrar kiyá? 28 Kyá tú mujhe bhí qatl karná cháhtá hai, jis tarah kal us Misrí ko qatl kiyá thá? 29 Músá yih bát sunkar bhág gayá, aur Midyán ke mulk men pardesí rahá kiyá, aur wahán us ke do bete paidá húe. 30 Aur jab púre chálís baras ho gaye, to Koh i Síná ke biyábán men, jaltí húí jhárí ke shu'le ke bích, us ko ek firishta dikhái diyá. 31 Jab Músá ne us par nazar kí, to us nazzáre se ta'ajjub kiyá; aur jab dekhne ko nazdík gayá, to Khudáwand kí áwáz áí, 32 ki Main tere bápdádá ká Khudá, ya'ní Ibráhím, aur Izháq, aur Ya'qúb ká Khudá hún. Tab to Músá kánp gayá, aur us ko dekhne kí jur'at na rahí. 33 Khudáwand ne us se kahá, ki Apne pánwon se jútí utár le: kyúnki jis jagah tú khará hai, wuh pák zamín hai. 34 Main ne wáqa'í apní us ummat kí musíbat dekhí, jo Misr men hai, aur un ká áh o nála suná; pas unhen chhuráne utrá hún: ab á, main tujhe Misr men bhejúngá. 35 Jis Músá ká unhon ne yih kahkar inkár kiyá thá, ki Tujhe kis ne hákim aur qází muqarrar kiyá? usí ko Khudá ne hákim aur chhuránewálá thahrákar us firishte ke zarí'e se bhejá, jo use jhárí men nazar áyá thá. 36 Yihí shakhs unhen nikál láyá, aur Misr, aur Bahr i Qulzum, aur biyábán men chálís baras tak 'ajíb kám aur nishán dikháe. 37 Yih wuhí Músá hai, jis ne baní Isráíl se kahá, ki Khudá tumháre bháiyon men se tumháre liye mujh sá ek nabí paidá karegá. 38 Yih wuhí hai, jo biyábán kí kalísiyá men us firishte ke sáth, jo Koh i Síná par us se hamkalám húá, aur hamáre bápdádá ke sáth thá. Usí ko zinda kalám milá, ki ham tak pahunchá de; 39 magar hamáre bápdádá ne us ká farmánbardár honá na cháhá, balki us ko hatá diyá, aur un ke dil Misr kí taraf máil húe; 40 aur unhon ne Hárún se kahá, ki Hamáre liye aise ma'búd baná, jo hamáre áge áge chalen: kyúnki yih Músá jo hamen Misr ke mulk se nikál láyá, ham nahín jánte ki wuh kyá húá. 41 Aur un dinon men unhon ne ek bachhrá banáyá, aur us but ko qurbání charháí, aur apne háthon ke kámon kí khushí manáí. 42 Pas Khudá ne munh morkar unhen chhor diyá, ki ásmání fauj ko pújen; chunánchi nabíon kí kitáb men likhá hai, ki

Ai Isráíl ke gharáne,
Kyá tum ne biyábán men chálís baras
Mujh ko zabíhe aur qurbánián guzránín?
43 Balki tum Molak ke khaime,
Aur Rifán deotá ke táre ko liye phirte the,
Ya'ní un súraton ko, jinhen tum ne sijda karne ke liye banáyá thá:
Pas main tumhen Bábil ke pare le jákar basáúngá.

44 Shahádat ká khaima biyábán men hamáre bápdádá ke pás thá, jaisá ki Músá se kalám karnewále ne hukm diyá thá, ki jo namúna tú ne dekhá hai, usí ke muwáfiq ise baná. 45 Usí khaime ko hamáre bápdádá agle buzurgon se hásil karke, Yahoshú' ke sáth láe, jis waqt un qaumon kí milkíyat par qabza kiyá, jin ko Khudá ne hamáre bápdádá ke sámne nikál diyá, aur wuh Dáúd ke zamáne tak rahá. 46 Us par Khudá kí taraf se fazl húá, aur us ne darkhwást kí, ki main Ya'qúb ke Khudá ke wáste maskan taiyár karún. 47 Magar Sulaimán ne us ke liye ghar banáyá. 48 Lekin Bárí Ta'álá háth ke banáe húe gharon men nahín rahtá; chunánchi nabí kahtá hai, ki

49 Khudáwand farmátá hai;
Ásmán merá takht,
Aur zamín mere pánw tale kí chaukí hai:
Tum mere liye kaisá ghar banáoge,
Yá merí árámgáh kaun sí hai?
50 Kyá yih sab chízen mere háth se nahín banín?

51 Ai gardankasho, aur dil aur kán ke námakhtúno, tum har waqt

Rúhu'l Quds kí mukhálafat karte ho; jaise tumháre bápdádá karte the, waise hí tum bhí karte ho. 52 Nabíon men se kis ko tumháre bápdádá ne nahín satáyá? Unhon ne to us Rástbáz ke áne kí peshkhabarí denewálon ko qatl kiyá; aur ab tum us ke pakarwánewále aur qátil húe: 53 tum ne firishton kí ma'rifat se sharí'at to pái, aur 'amal na kiyá.

54 Jab unhon ne yih báten suním to jí men jal gaye, aur us par dánt písne lage. 55 Magar us ne Rúhu'l Quds se ma'múr hokar, ásmán kí taraf gaur se nazar kí, aur Khudá ká jalál, aur Yisú' ko Khudá kí dahiní taraf khará dekhkar 56 kahá, ki Dekho, main ásmán ko khulá húá, aur Ibn i A'dam ko Khudá kí dahiní taraf khará dekhtá hún. 57 Magar unhon ne bare zor se chillákar apne kán band kar liye, aur ek dil hokar us par jhapte; 58 aur shahr se báhar nikálkar us ko sangsár karne lage: aur gawáhon ne apne kapre Sháúl nám ek jawán ke pánwon ke pás rakh diye. 59 Pas yih Stifanus ká sangsár karte rahe; aur wuh yih kahkar du'á mángtá rahá, ki Ai Khudáwand Yisú', merí rúh ko qubúl kar. 60 Phir wuh ghutne tekkar barí áwáz se pukárá, ki Ai Khudáwand, yih gunáh un ke zimme na lagá: aur yih kahkar so gayá.

8 1 Aur Sháúl us ke qatl par rází thá.

Usí din us kalísiyá par jo Yarúshalem men thí, bará zulm barpá húá; aur rasúlon ke siwá sab log Yahúdiya aur Sámariya kí atráf men parágandá ho gaye. 2 Aur díndár log Stifanus ko dafn karne ke liye le gaye, aur us ká bará mátam kiyá. 3 Aur Sháúl kalísiyá ko is tarah tabáh kartá rahá, ki ghar ghar ghuske, aur mardon aur 'auraton ko ghasítkar qaid karátá thá.

4 Pas jo parágandá húe the, wuh kalám kí khushkhabarí dete phire. 5 Aur Filippus shahr i Sámariya men jákar logon men Masíh kí manádí karne lagá. 6 Aur jo mu'jize Filippus dikhátá thá, logon ne unhen sunkar aur dekhkar bi'l ittifáq us kí báton par jí lagáyá. 7 Kyúnki bahutere logon men se nápák rúhen barí áwáz se chillá chillákar nikal gayín, aur bahut se maflúj aur langre achchhe kiye gaye. 8 Aur us shahr men barí khushí húí.

9 Is se pahle Shama'ún nám ek shakhs us shahr men jádúgarí kartá thá, aur Sámariya ke logon ko hairán rakhtá, aur yih kahtá thá, ki Main bhí koí bará shakhs hún. 10 Aur chhote se bare tak sab us kí taraf mutawajjih hote aur kahte the, ki Yih shakhs Khudá kí wuh Qudrat hai, jise Barí kahte hain. 11 Wuh is liye us kí taraf mutawajjih hote the, ki us ne barí muddat se apne jádú ke sabab un ko hairán kar rakkhá thá. 12 Lekin jab unhon ne Filippus ká yaqín kiyá, jo Khudá kí bádshá-hat aur Yisú' Masíh ke nám kí khushkhabarí detá thá, to sab log, khwáh mard, khwáh 'aurat, baptisma lene lage. 13 Aur Shama'ún ne khud bhí yaqín kiyá; aur baptisma lekar Filippus ke sáth rahá kiyá, aur nishán aur bare bare mu'jize hote dekhkar hairán húá.

14 Jab rasúlon ne jo Yarúshalem men the suná, ki Sámaríon ne Khudá ká kalám qubúl kar liyá, to Patras aur Yúhanná ko un ke pás bhejá: 15 inhon ne jákar un ke liye du'á mángí, ki Rúhu'l Quds páen; 16 kyúnki wuh us waqt tak un men se kisí par názil na húá thá; unhon ne sirf Khudáwand Yisú' ke nám par baptisma liyá thá. 17 Phir inhon ne un par háth rakkhe, aur unhon ne Rúhu'l Quds páyá. 18 Jab Shama'ún ne dekhá, ki rasúlon ke háth rakhne se Rúhu'l Quds diyá játá hai, to un ke pás rupaye lákar 19 kahá, ki Mujhe bhí yih ikhtiyár do, ki jis par main háth rakkhún, wuh Rúhu'l Quds páe. 20 Patras ne us se kahá; Tere rupaye tere sáth gárat hon, is liye ki tú ne Khudá kí bakhshish ko rupayon se hásil karne ká khayál kiyá. 21 Terá is amr men na hissa hai, na bakhra; kyúnki terá dil Khudá ke nazdík khális nahín. 22 Pas apní is badí se tauba kar, aur Khudáwand se du'á máng, ki sháyad tere dil ke is khayál kí mu'áfí ho; 23 kyúnki main dekhtá hún, ki tú pitt kí sí karwáhat aur nárástí ke band men giriftár hai. 24 Shama'ún ne jawáb men kahá; Tum mere liye Khudáwand se du'á mángo, ki jo báten tum ne kahín, un men se koí mujhe pesh na áe.

25 Phir wuh gawáhí dekar, aur Khudáwand ká kalám sunákar, Yarúshalem ko wápas húe, aur Sámaríon

ke bahut se gáṉwoṉ meṉ ḳhushḳhabarí dete gaye.

26 Phir Ḳhudáwand ke firishte ne Filippus se kahá, ki Uṭhkar dakkhin kí taraf us ráh tak já, jo Yarúshalem se 'Azzáh ko játí hai, aur jangal meṉ hai. 27 Wuh uṭhkar rawána húá; to dekho ek Habshí ḳhoja á rahá thá; wuh Habshíoṉ kí malika Kandáke ká ek wazír, aur us ke sáre ḳhazáne ká muḳhtár thá; aur Yarúshalem meṉ 'ibádat ke liye áyá thá. 28 Wuh apní rath par baiṭhá húá, aur Yasha'yáh nabí ke sahífe ko paṛhtá húá, wápas já rahá thá. 29 Rúh ne Filippus se kahá, ki Nazdík jákar us rath ke sáth ho le. 30 Pas Filippus ne us taraf dauṛkar use Yasha'yáh nabí ká sahífa paṛhte suná, aur kahá, ki Jo tú paṛhtá hai use samajhtá bhí hai? 31 Wuh bolá, Yih mujh se kyúṉkar ho saktá hai, jab tak koí mujhe hidáyat na kare? Aur us ne Filippus se darḳhwást kí, ki mere pás á baiṭh. 32 Kitáb i muqaddas kí jo 'ibárat wuh paṛh rahá thá yih thí, ki

Log use bheṛ kí tarah zabh karne ko le gaye,
Aur jis tarah barra apne bál katarnewále ke sámne bezabán hotá hai,
Usí tarah wuh apná muṉh nahíṉ kholtá.
33 Us kí pastháli meṉ us ká insáf na húá:
Aur kaun us kí nasl ká hál bayán karegá?
Kyúṉki zamín par se us kí zindagí miṭáí játí hai.

34 Ḳhoje ne Filippus se kahá; Maiṉ terí minnat karke púchhtá húṉ, ki Nabí yih kis ke haqq meṉ kahtá hai? apne, yá kisí dúsre ke? 35 Filippus ne apní zabán kholkar usí nawishte se shurú' kiyá, aur use Yisú' kí ḳhushḳhabarí dí. 36 Aur ráh meṉ chalte chalte, kisí pání kí jagah par pahuṉche. Ḳhoje ne kahá; Dekh, pání maujúd hai; ab mujhe baptisma lene se kaun sí chíz roktí hai? [37 Pas Filippus ne kahá, ki Agar tú dil o ján se ímán láe, to baptisma le saktá hai. Us ne jawáb meṉ kahá, Maiṉ ímán látá húṉ ki Yisú' Masíh Ḳhudá ká Beṭá hai.] 38 Pas us ne rath ke khaṛá karne ká hukm diyá: aur Filippus aur ḳhoja donoṉ pání meṉ utar paṛe; aur us ne us ko baptisma diyá. 39 Jab wuh pání meṉ se nikalkar úpar áe, to Ḳhudáwand kí Rúh Filippus ko uṭhá le gayí, aur ḳhoje ne use phir na dekhá; kyúṉki ḳhushí kartá húá apní ráh chalá gayá. 40 Aur Filippus Ashdod meṉ á niklá, aur Qaisariya meṉ pahuṉchne tak sab shahroṉ meṉ ḳhushḳhabarí sunátá gayá.

9 Aur Sháúl, jo abhí tak Ḳhudáwand ke shágirdoṉ ke dhamkáne aur qatl karne kí dhun meṉ thá, sardár káhin ke pás gayá, 2 aur us se Damishq ke 'ibádatḳhánoṉ ke liye is mazmún ke ḳhaṭṭ máṉge, ki jin ko wuh is Taríq par páe, ḳhwáh mard, ḳhwáh 'aurat, un ko báṉdhkar Yarúshalem meṉ láe. 3 Jab wuh safar karte karte Damishq ke nazdík pahuṉchá, to aisá húá ki yakáyak ásmán se ek núr us ke girdágird á chamká; 4 aur wuh zamín par gir paṛá, aur yih áwáz suní, ki Ai Sháúl, ai Sháúl, tú mujhe kyúṉ satátá hai? 5 Us ne púchhá, ki Ai Ḳhudáwand, tú kaun hai? Us ne kahá; Maiṉ Yisú' húṉ, jise tú satátá hai: 6 magar uṭh, shahr meṉ já, aur jo tujhe karná cháhiye, wuh tujh se kahá jáegá. 7 Jo ádmí us ke hamráh the, wuh ḳhámosh khaṛe rah gaye, kyúṉki áwáz to sunte the, magar kisí ko dekhte na the. 8 Aur Sháúl zamín par se uṭhá; lekin jab áṉkheṉ kholíṉ, to us ko kuchh na dikháí diyá; aur log us ká háth pakaṛke Damishq meṉ le gaye. 9 Aur wuh tín din tak na dekh saká, aur na kháyá na piyá.

10 Damishq meṉ Hananyáh nám ek shágird thá. Us se Ḳhudáwand ne royá meṉ kahá, ki Ai Hananyáh! Us ne kahá; Ai Ḳhudáwand, maiṉ házir húṉ. 11 Ḳhudáwand ne us se kahá; Uṭh, us kúche meṉ já jo Sídhá kahlátá hai, aur Yahúdáh ke ghar meṉ Sháúl nám Tarsí ko puchh le; kyúṉki dekh, wuh du'á máng rahá hai; 12 aur us ne Hananyáh nám ek ádmí ko andar áte, aur apne úpar háth rakhte dekhá hai, táki phir bíná ho. 13 Hananyáh ne jawáb diyá, ki Ai Ḳhudáwand, maiṉ ne bahut logoṉ se is shaḳhs ká zikr suná, ki is ne Yarúshalem meṉ tere muqaddasoṉ ke sáth kaisí kaisí buráiyáṉ kí haiṉ. 14 Aur yaháṉ is ko sardár káhinoṉ kí taraf se iḳhtiyár milá hai, ki jo

log terá nám lete hain, un sab ko bándh le. 15 Magar Khudáwand ne us se kahá, ki Tú já; kyúnki yih qaumon, bádsháhon, aur baní Isráíl par merá nám záhir karne ká merá chuná húá wasíla hai. 16 Aur main use jatá dúngá, ki use mere nám kí khátir kis qadr dukh uṭháná paṛegá. 17 Pas Hananiyáh jákar us ghar men dákhil húá; aur apne háth us par rakhkar kahá, ki Ai bhái Sháúl, Khudáwand, ya'ní Yisú', jo tujh par us ráh men jis se tú áyá záhir húá thá, usí ne mujhe bhejá hai, ki tú bínáí páe aur Rúhu'l Quds se bhar jáe. 18 Aur fauran us kí ánkhon se chhilke se gire, aur wuh bíná ho gayá, aur uṭhkar baptisma liyá; 19 phir kuchh kháke táqat páí. Aur wuh kai din un shágirdon ke sáth rahá jo Damishq men the. 20 Aur fauran 'ibádatkhánon men Yisú' kí manádí karne lagá, ki wuh Khudá ká Beṭá hai. 21 Aur sab sunnewále hairán hokar kahne lage; Kyá yih wuh shakhs nahín hai, jo Yarúshalem men is nám ke lenewálon ko tabáh kartá thá, aur yahán bhií sí liye áyá thá, ki un ko bándhkar sardár káhinon ke pás le jáe? 22 Lekin Sháúl ko áur bhí quwwat hásil hotí gayí, aur wuh is bát ko sábit karke ki Masíh yihí hai, Damishq ke rahnewále Yahúdíon ko hairat dilátá rahá.

23 Aur jab bahut din guzar gaye, to Yahúdíon ne us ke már ḍálne kí saláh kí; 24 magar un kí sázish Sháúl ko ma'lúm ho gayí. Wuh to use már ḍálne ke liye rát din darwázon par lage rahe; 25 lekin rát ko us ke shágirdon ne use lekar ṭokre men biṭháyá aur díwár par se laṭkáke utár diyá.

26 Us ne Yarúshalem men pahunchkar, shágirdon men mil jáne kí koshish kí: aur sab us se ḍarte the, kyúnki un ko yaqín na átá thá, ki yih shágird hai. 27 Magar Bar Nabá ne use apne sáth rasúlon ke pás le jákar un se bayán kiyá, ki is ne is is tarah ráh men Khudáwand ko dekhá, aur us ne is se báten kín, aur us ne Damishq men kaisí dilerí ke sáth Yisú' ke nám se manádí kí. 28 Pas wuh Yarúshalem men un ke sáth átá játá rahá, 29 aur dilerí ke sáth Khudáwand ke nám kí manádí kartá thá: aur Yúnánímáil Yahúdíon ke sáth guftgú aur bahs bhí kartá thá; magar wuh us ke már ḍálne ke darpai the. 30 Aur bháiyon ko jab yih ma'lúm húá to use Qaisariya men le gaye, aur Tarsus ko rawána kar diyá.

31 Pas tamám Yahúdiyá, aur Galíl, aur Sámariya men kalísiyá ko chain ho gayá, aur us kí taraqqí hotí gayí; aur wuh Khudáwand ke khauf aur Rúhu'l Quds kí tasallí par chaltí aur baṛhtí játí thí.

32 Aur aisá húá ki Patras har jagah phirtá húá, un muqaddason ke pás bhí pahunchá, jo Ludda men rahte the. 33 Wahán Ainiyás nám ek mafiúj ko páyá jo áṭh baras se chárpáí par paṛá thá. 34 Patras ne us se kahá; Ai Ainiyás! Yisú' Masíh tujhe shifá detá hai; uṭh, áp apná bistar bichhá. Wuh fauran uṭh khaṛá húá. 35 Tab Ludda aur Sháron ke sab rahnewále use dekhkar Khudáwand kí taraf rujú' láe.

36 Aur Yáfá men ek shágird thí, Tabítá nám, jis ká tarjuma Harní hai; wuh bahut hí nek kám aur khairát kiyá kartí thí. 37 Unhín dinon men aisá húá ki wuh bímár hokar mar gayí, aur use nahlákar bálákháne men rakh diyá. 38 Aur chúnki Ludda Yáfá ke nazdík thá, to shágirdon ne yih sunkar ki Patras wahán hai, do ádmí bheje aur us se darkhwást kí, ki Hamáre pás áne men der na kar. 39 Patras uṭhkar un ke sáth ho liyá. Jab pahunchá, to use bálákháne men le gaye: aur sab bewa 'auraten roti húí us ke pás á khaṛí húín, aur jo kurte aur kapṛe Harní ne un ke sáth men rahkar banáe the dikháne lagín. 40 Patras ne sab ko báhar kar diyá, aur ghuṭne ṭekkar du'á mángí; phir lásh kí taraf mutawajjih hokar kahá, Ai Tabítá, uṭh. Pas us ne ánkhen khol dín; aur Patras ko dekhkar uṭh baiṭhí. 41 Us ne háth pakaṛke use uṭháyá, aur muqaddason aur bewa 'auraton ko bulákar use zinda un ke supurd kiyá. 42 Yih bát sáre Yáfá men mashhúr ho gayí: aur bahutere Khudáwand par ímán le áe. 43 Aur aisá húá ki wuh bahut din Yáfá men Shama'ún nám dabbág ke hán rahá.

10 Qaisariya men Kurneliyus nám ek shakhs thá, wuh us paltan ká súbadár thá, jo Itáliyání kahlátí hai. 2 Wuh díndár thá,

aur apne sáre gharáne samet Ḳhudá se dartá thá, aur Yahúdíon ko bahut ḳhairát detá, aur har waqt Ḳhudá se du'á mángtá thá. 3 Us ne tísre pahar ke qaríb royá men sáf sáf dekhá, ki Ḳhudá ká firishta mere pás ákar kahtá hai; Kurneliyus. 4 Us ne us ko gaur se dekhá, aur darke kahá; Ḳhudáwand, kyá hai? Us ne us se kahá, ki Terí du'áen aur terí ḳhairát yádgárí ke liye Ḳhudá ke huzúr pahunchín. 5 Ab Yáfá men ádmí bhejkar, Shama'ún ko, jo Patras kahlátá hai, bulwá le. 6 Wuh Shama'ún dabbág ke hán mihmán hai, jis ká ghar samundar ke kanáre hai. 7 Aur jab wuh firishta chalá gayá, jis ne us se báten ki thín, to us ne do naukaron ko, aur un men se jo us ke pás házir rahá karte the ek díndár sipáhí ko buláyá; 8 aur sab báten un se bayán karke unhen Yáfá men bhejá.

9 Dúsre din, jab wuh ráh men the, aur shahr ke nazdík pahunche to Patras do pahar ke qaríb kothe par du'á mángne charhá. 10 Aur use bhúk lagí, aur kuchh kháná cháhtá thá: lekin jab log taiyár kar rahe the, to us par beḳhudí chhá gayí; 11 aur us ne dekhá, ki ásmán khul gayá, aur ek chíz, barí chádar kí mánind cháron konon se latakti húí, zamín kí taraf utar rahí hai, 12 jis men zamín ke sab qism ke chaupáe, aur kíre makaure, aur hawá ke parande hain. 13 Aur use ek áwáz áí, ki Ai Patras, uṭh, zabh kar, aur khá. 14 Magar Patras ne kahá; Ai Ḳhudáwand, hargiz nahín; kyúnki main ne kabhí koí harám yá nápák chíz nahín kháí. 15 Phir dúsrí bár use áwáz áí, ki Jin ko Ḳhudá ne pák ṭhahráyá hai, tú unhen harám na kah. 16 Tín bár aisá hí húá; aur fi'lfaur wuh chíz ásmán par uṭhá lí gayí.

17 Jab Patras apne dil men hairán ho rahá thá, ki yih royá jo main ne dekhí kyá hai, to dekho, wuh ádmí jinhen Kurneliyus ne bhejá thá, Shama'ún ká ghar daryáft karke darwáze par á khare húe, 18 aur pukárke púchhne lage, ki Shama'ún jo Patras kahlátá hai, yahín mihmán hai? 19 Jab Patras us royá ko soch rahá thá, to Rúh ne us se kahá, ki Dekh, tín ádmí tujhe púchh rahe hain; 20 pas uṭhkar níche já, aur beḳhaṭke un ke sáth ho le; kyúnki main ne hí un ko bhejá hai. 21 Patras ne utarkar un ádmíon se kahá; Dekho, jis ko tum púchhte ho, wuh main hí hún; tum kis sabab se áe ho? 22 Unhon ne kahá; Kurneliyus súbadár, jo rástbáz aur ḳhudátars ádmí, aur Yahúdíon kí sárí qaum men neknám hai, us ne pák firishte se hidáyat páí, ki tujhe apne ghar bulákar tujh se kalám sune. 23 Pas us ne unhen andar bulákar un kí mihmání kí.

Aur dúsre din wuh uṭhkar un ke sáth rawána húá, aur Yáfá men se ba'z bháí us ke sáth ho liye. 24 Wuh dúsre roz Qaisariya men dáḳhil húe. Aur Kurneliyus apne rishtadáron aur dilí doston ko jama' karke un kí ráh dekh rahá thá. 25 Jab Patras andar áne lagá, to aisá húá ki Kurneliyus ne us ká istiqbál kiyá, aur us ke qadamon men girke sijda kiyá. 26 Lekin Patras ne use uṭhákar kahá, ki Khará ho; main bhí to insán hún. 27 Aur us se báten kartá húá andar gayá, aur bahut se logon ko ikaṭṭhá pákar 28 un se kahá; Tum to jánte ho, ki Yahúdí ko gairqaumwále se suhbat rakhní, yá us ke hán jáná nájáiz hai; magar Ḳhudá ne mujh par záhir kiyá, ki main kisí ádmí ko najis yá nápák na kahún: 29 isí liye jab main buláyá gayá, to be'uzr chalá áyá. Pas ab main púchhtá hún, ki mujhe kis bát ke liye buláyá hai? 30 Kurneliyus ne kahá; Is waqt púre chár roz húe, ki main apne ghar men tísre pahar kí du'á máng rahá thá; to dekho, ek shaḳhs chamakdár poshák pahine húe mere sámne khará húá 31 aur kahá, ki Ai Kurneliyus, terí du'á sun lí gayí, aur terí ḳhairát kí Ḳhudá ke huzúr yád húí. 32 Pas kisí ko Yáfá men bhejkar Shama'ún ko, jo Patras kahlátá hai, apne pás bulá; wuh samundar ke kanáre Shama'ún dabbág ke ghar men mihmán hai. 33 Pas usí dam main ne tere pás ádmí bheje; aur tú ne ḳhúb kiyá jo á gayá. Ab ham sab Ḳhudá ke huzúr házir hain, táki jo kuchh Ḳhudáwand ne tujh se farmáyá hai, use sunen. 34 Patras ne zabán kholkar kahá;

Ab mujhe púrá yaqín ho gayá, ki Ḳhudá kisí ká tarafdár nahín:

35 balki har qaum men jo us se dartá aur rástbází kartá hai, wuh us ko pasand átá hai. 36 Jo kalám us ne baní Isráíl ke pás bhejá, jab ki Yisú' Masíh kí ma'rifat (jo sab ká Khudáwand hai) sulh kí khushkhabarí dí, 37 us bát ko tum jánte ho, jo Yúhanná ke baptisma kí manádí ke ba'd, Galíl se shurú' hokar, tamám Yahúdiya men mashhúr ho gayí; 38 ki Khudá ne Yisú' Násarí ko Rúhu'l Quds aur qudrat se kis tarah masah kiyá: wuh bhaláí kartá, aur un sab ko jo Iblís ke háth se zulm uṭháte the, shifá detá phirá; kyúnki Khudá us ke sáth thá. 39 Aur ham un sab kámon ke gawáh hain, jo us ne Yahúdíon ke mulk aur Yarúshalem men kiye; aur unhon ne us ko salíb par laṭkákar már dálá. 40 Us ko Khudá ne tísre din jiláyá, aur záhir bhí kar diyá, 41 na ki sárí ummat par, balki un gawáhon par jo áge se Khudá ke chune húe the, ya'ní ham par, jinhon ne us ke murdon men se jí uṭhne ke ba'd us ke sáth kháyá piyá. 42 Aur us ne hamen hukm diyá, ki Ummat men manádí karo aur gawáhí do, ki yih wuhí hai jo Khudá kí taraf se zindon aur murdon ká munsif muqarrar kiyá gayá. 43 Is shakhs kí sab nabí gawáhí dete hain, ki jo koí us par ímán láegá, us ke nám se gunáhon kí mu'áfí hásil karegá.

44 Patras yih báten kah hí rahá thá, ki Rúhu'l Quds un sab par názil húá, jo kalám sun rahe the. 45 Aur Patras ke sáth jitne makhtún ímándár áe the, wuh sab hairán húe, ki gairqaumon par bhí Rúhu'l Quds kí bakhshish járí húí. 46 Kyúnki unhen tarah tarah kí zabánen bolte, aur Khudá kí baṛáí karte suná. Patras ne jawáb diyá; 47 Kyá koí pání se rok saktá hai, ki yih baptisma na páen, jinhon ne hamárí tarah Rúhu'l Quds páyá? 48 Aur us ne hukm diyá, ki unhen Yisú' Masíh ke nám se baptisma diyá jáe. Is par unhon ne us se darkhwást kí, ki chand roz hamáre pás rah.

11 Aur rasúlon aur bháiyon ne jo Yahúdiya men the suná, ki gairqaumon ne bhí Khudá ká kalám qubúl kiyá. 2 Jab Patras Yarúshalem men áyá, to makhtún us se yih bahs karne lage, 3 ki Tú námakhtúnon ke pás gayá, aur un ke sáth kháná kháyá. 4 Patras ne shurú' se wuh amr tartíbwár un se bayán kiyá, ki 5 Main Yáfá shahr men du'á máng rahá thá: aur bekhudí kí hálat men ek royá dekhí, ki koí chíz, baṛí chádar kí tarah cháron konon se laṭaktí húí, ásmán se utarkar mujh tak áí: 6 us par jab main ne gaur se nazar kí, to zamín ke chaupáe, aur janglí jánwar, aur kíṛe makauṛe, aur hawá ke parande dekhe; 7 aur yih áwáz bhí suní, ki Ai Patras, uṭh; zabh kar aur khá. 8 Lekin main ne kahá, ki Ai Khudáwand, hargiz nahín; kyúnki kabhí koí harám yá nápák chíz mere munh men nahín gayí. 9 Is ke jawáb men dúsrí bár ásmán se áwáz áí, ki Jin ko Khudá ne pák ṭhahráyá hai, tú unhen harám na kah. 10 Tín bár aisá hí húá: phir wuh sárí chízen ásmán kí taraf khench lí gayín. 11 Aur dekho, usí dam tín ádmí, jo Qaisariya se mere pás bheje gaye the, us ghar ke pás á khaṛe húe, jis men ham the. 12 Rúh ne mujh se kahá, ki Tú bilá imtiyáz un ke sáth chalá já. Aur yih chha bháí bhí mere sáth ho liye; aur ham us shakhs ke ghar men dákhil húe. 13 Us ne ham se bayán kiyá, ki main ne firishte ko apne ghar men khaṛe húe dekhá; jis ne mujh se kahá, ki Yáfá men ádmí bhejkar Shama'ún ko bulwá le, jo Patras kahlátá hai. 14 Wuh tujh se aisí báten kahegá, jin se tú aur terá sárá gharáná naját páegá. 15 Jab main kalám karne lagá, to Rúhu'l Quds un par is tarah názil húá, jis tarah shurú' men ham par názil húá thá. 16 Aur mujhe Khudáwand kí wuh bát yád áí, jo us ne kahí thí, ki Yúhanná ne to pání se baptisma diyá; magar tum Rúhu'l Quds se baptisma páoge. 17 Pas jab Khudá ne un ko bhí wuhí ni'mat dí jo ham ko Khudáwand Yisú' Masíh par ímán lákar milí thí, to main kaun thá, ki Khudá ko rok saktá? 18 Wuh yih sunkar chup rahe, aur Khudá kí baṛáí karke kahá; To beshakk Khudá ne gairqaumon ko bhí zindagí ke liye tauba kí taufíq dí hai.

19 Pas jo log us musíbat se parágandá ho gaye the, jo Stifanus ke

bá'is paṛí thí, wuh phirte phirte Fíníke aur Kuprus aur Antákiya meṉ pahuṉche, magar Yahúdíoṉ ke siwá âur kisí ko kalám na sunáte the. 20 Lekin un meṉ se chand Kuprusí aur Kurení the, jo Antákiya meṉ ákar Yúnáníoṉ ko bhí Ḳhudáwand Yisú' kí khushḳhabarí kí báteṉ sunáne lage. 21 Aur Ḳhudáwand ká háth un par thá; aur bahut se log ímán lákar Ḳhudáwand kí taraf rujú' húe. 22 Un logoṉ kí ḳhabar Yarúshalem kí kalísiyá ke kánoṉ tak pahuṉchí; aur unhoṉ ne Bar Nabá ko Antákiya tak bhejá. 23 Wuh pahuṉchkar, aur Ḳhudá ká fazl dekhkar ḳhush húá; aur un sab ko nasíhat kí, ki dilí iráde se Ḳhudáwand se lipṭe raho: 24 kyúṉki wuh nek mard aur Rúhu'l Quds aur ímán se ma'múr thá: aur bahut se log Ḳhudáwand kí kalísiyá meṉ á mile. 25 Phir wuh Sháúl kí talásh meṉ Tarsus ko chalá gayá: 26 aur jab wuh milá, to use Antákiya meṉ láyá. Aur aisá húá ki wuh sál bhar tak kalísiyá kí jamá'at meṉ shámil hote, aur bahut se logoṉ ko ta'lím dete rahe; aur shágird pahle Antákiya hí meṉ Masíhí kahláe.

27 Unhíṉ dínoṉ meṉ chand nabí Yarúshalem se Antákiya meṉ áe. 28 Un meṉ se ek ne, jis ká nám Agabus thá, khaṛe hokar Rúh kí hidáyat se záhir kiyá, ki tamám dunyá meṉ baṛá kál paṛegá; aur yih Klaudiyus ke 'ahd meṉ wáqi' húá. 29 Pas shágirdoṉ ne tajwíz kí, ki apne apne maqdúr ke muwáfiq Yahúdiya meṉ rahnewále bháiyoṉ kí ḳhidmat ke liye kuchh bhejeṉ. 30 Chunáṉchi unhoṉ ne aisá hí kiyá, aur Bar Nabá aur Sháúl ke háth buzurgoṉ ke pás bhejá.

12 Us waqt meṉ Herodes bádsháh ne satáne ke liye kalísiyá meṉ se ba'z par háth ḍálá. 2 Aur Yúhanná ke bháí Ya'qúb ko talwár se qatl kiyá. 3 Jab dekhá, ki yih bát Yahúdíoṉ ko pasand áí, to Patras ko bhí giriftár kar liyá. Aur yih 'I'd i Fatír ke din the. 4 Aur us ko pakaṛke qaid kiyá, aur nigahbání ke liye chár chár sipáhíoṉ ke chár pahroṉ meṉ rakkhá; is iráde se ki Fasah ke ba'd us ko logoṉ ke sámne pesh kare. 5 Pas qaidḳháne meṉ to Patras kí nigahbání ho rahí thí: magar kalísiyá us ke liye ba dil o ján Ḳhudá se du'á máṉg rahí thí. 6 Aur jab Herodes use pesh karne ko thá, to usí rát Patras do zanjíroṉ se bandhá húá do sipáhíoṉ ke darmiyán sotá thá: aur pahrewále darwáze par qaidḳháne kí nigahbání kar rahe the; 7 ki dekho, Ḳhudáwand ká ek firishta á khaṛá húá, aur us koṭhrí meṉ núr chamak gayá: aur us ne Patras kí paslí par háth márkar use jagáyá aur kahá, ki Jald uṭh. Aur zanjíreṉ us ke háthoṉ meṉ se khul paṛíṉ. 8 Phir firishte ne us se kahá; Kamar báṉdh, aur apní jútí pahin le. Us ne aisá hí kiyá. Phir us ne us se kahá, ki Apná choga pahinkar mere píchhe ho le. 9 Wuh nikalkar us ke píchhe ho liyá, aur yih na jáná, ki jo kuchh firishte kí taraf se ho rahá hai wuh wáqa'í hai, balki yih samjhá, ki royá dekh rahá húṉ. 10 Pas wuh pahle aur dúsre halqe meṉ se nikalkar, us lohe ke pháṭak par pahuṉche, jo shahr kí taraf hai; wuh áp se áp un ke liye khul gayá: pas wuh nikalkar kúche ke us sire tak gaye; aur fauran firishta us ke pás se chalá gayá. 11 Aur Patras ne hosh meṉ ákar kahá, ki Ab maiṉ ne sach sach ján liyá, ki Ḳhudáwand ne apná firishta bhejkar mujhe Herodes ke háth se chhuṛá liyá, aur Yahúdí qaum kí sárí ummed toṛ dí. 12 Aur is par gaur karke us Yúhanná kí máṉ Maryam ke ghar áyá, jo Marqus kahlátá hai: waháṉ bahut se ádmí jama' hokar du'á máṉg rahe the. 13 Jab us ne pháṭak kí khiṛkí khaṭkhaṭáí, to Rude nám ek lauṉḍí áwáz sunne áí; 14 aur Patras kí áwáz pahchánkar ḳhushí ke máre pháṭak na kholá, balki dauṛkar andar ḳhabar kí, ki Patras pháṭak par khaṛá hai. 15 Unhoṉ ne us se kahá; Tú díwání hai. Lekin wuh yaqín se kahtí rahí, ki yún hí hai. Unhoṉ ne kahá, ki Us ká firishta hogá. 16 Magar Patras khaṭkhaṭátá rahá: pas unhoṉ ne khiṛkí kholí, aur us ko dekhkar hairán ho gaye. 17 Us ne unheṉ háth se ishára kiyá, ki chup raheṉ, aur un se bayán kiyá, ki Ḳhudáwand ne mujhe is is tarah qaidḳháne se nikálá. Phir kahá, ki Ya'qúb aur bháiyoṉ ko is bát kí ḳhabar kar dená; aur rawána hokar dúsrí jagah chalá gayá. 18 Jab

subh húí, to sipáhí bahut ghabráe, ki Patras kyá húá. 19 Jab Herodes ne us kí talásh kí aur na páyá, to pahrewálon kí tahqíqát karke un ke qatl karne ká hukm diyá; aur Yahúdiya ko chhoṛkar Qaisariya men já rahá.

20 Aur wuh Súr aur Saidá ke logon se niháyat nákhush thá. Pas wuh ek dil hokar us ke pás áe, aur bádsháh ke hájib Blastus ko apní taraf karke sulh cháhí, is liye ki un ke mulk ko bádsháh ke mulk se rasad pahunchtí thí. 21 Pas Herodes ek din muqarrar karke, aur sháhána poshák pahinkar takht i 'adálat par baiṭhá, aur un se kalám karne lagá. 22 Log pukár uṭhe, ki Yih to Khudá kí áwáz hai, na insán kí. 23 Usí dam Khudá ke firishte ne use márá, is liye ki us ne Khudá kí tamjíd na kí: aur wuh kíṛe paṛke mar gayá.

24 Magar Khudá ká kalám taraqqí kartá aur phailtá gayá.

25 Aur Bar Nabá aur Sháúl apní khidmat púrí karke, aur Yúhanná ko jo Marqus kahlátá hai sáth lekar, Yarúshalem se wápas áe.

13 Antákiya men, us kalísiyá ke muta'alliq jo wahán thí, kai nabí aur mu'allim the, ya'ní Bar Nabá, aur Shama'ún jo Kálá kahlátá hai, aur Lúkiyus Kuríní, aur Manáhem jo chauthái mulk ke hákim Herodes ke sáth palá thá, aur Sháúl. 2 Jab wuh Khudáwand kí 'ibádat kar rahe, aur roze rakh rahe the, to Rúhu'l Quds ne kahá, ki Mere liye Bar Nabá aur Sháúl ko us kám ke wáste makhsús kar do, jis ke wáste main ne un ko buláyá hai. 3 Tab unhon ne roza rakhkar, aur du'á mángkar, aur un par háth rakhkar, unhen rukhsat kiyá.

4 Pas wuh Rúhu'l Quds ke bheje húe Silúkiya ko gaye, aur wahán se jaház par Kuprus ko chale. 5 Aur Salamís men pahunchkar, Yahúdíon ke 'ibádatkhánon men Khudá ká kalám sunáne lage: aur Yúhanná un ká khádim thá. 6 Aur us tamám ṭápú men hote húe Páfus tak pahunche; wahán unhen ek Yahúdí jádúgar aur jhúṭhá nabí, Bar Yisú, nám, milá. 7 Wuh Sirgiyus Paulus súbe ke sáth thá, jo sáhib i tamíz thá. Is ne Bar Nabá aur Sháúl ko bulákar, Khudá ká kalám sunná cháhá. 8 Magar Ilímás jádúgar ne, (ki yihí us ke nám ká tarjuma hai,) un kí mukhálafat kí, aur súbe ko ímán láne se rokná cháhá. 9 Aur Sháúl ne, jis ká nám Paulus bhí hai, Rúhu'l Quds se bharkar us par gaur se nazar kí, 10 aur kahá, ki Ai Iblís ke farzand, tú jo tamám makkárí aur sharárat se bhará húá, aur har tarah kí nekí ká dushman hai, kyá Khudáwand kí sídhí ráhon ko bigáṛne se báz na áegá? 11 Ab dekh, tujh par Khudáwand ká gazab hai, aur tú andhá hokar kuchh muddat tak súraj ko na dekhegá. Usí dam kohar aur andherá us par chhá gayá; aur wuh ḍhúnḍhtá phirá, ki koí us ká háth pakaṛke le chale. 12 Tab súba yih májará dekhkar, aur Khudáwand kí ta'lím se hairán hokar, ímán le áyá.

13 Phir Paulus aur us ke sáthí Páfus se jaház par rawána hokar, Pamfúliya ke Pirga men áe: aur Yúhanná un se judá hokar, Yarúshalem ko wápas chalá gayá. 14 Aur wuh Pirga se chalkar Pisidiya ke Antákiya men pahunche; aur Sabt ke din 'ibádatkháne men já baiṭhe. 15 Phir Tauret aur nabíon kí kitáb ke paṛhne ke ba'd 'ibádatkháne ke sardáron ne unhen kahlá bhejá, ki Ai bháiyo, agar logon kí nasíhat ke wáste tumháre dil men koí bát ho, to bayán karo. 16 Pas Paulus ne khaṛe hokar aur háth se ishára karke kahá;

Ai Isráílío, aur ai khudátarso, suno. 17 Is ummat i Isráíl ke Khudá ne hamáre bápdádá ko chun liyá, aur jab yih ummat Misr ke mulk men pardesíyon kí tarah rahtí thí, to us ko sarbaland kiyá, aur zabardast háth se unhen wahán se nikál láyá. 18 Aur koí chális baras tak biyábán men un kí 'ádaton kí bardásht kartá rahá. 19 Aur Kan'án ke mulk men sát qaumon ko gárat karke, takhmínan sáṛhe chár sau baras men un ká mulk in kí mírás kar diyá. 20 Aur in báton ke ba'd Samwíl nabí ke zamáne tak un men qází muqarrar kiye. 21 Is ke ba'd unhon ne bádsháh ke liye darkhwást kí: aur Khudá ne Binyámín ke qabíle men se ek shakhs, Sháúl Qísh ke beṭe ko chális baras ke liye un par muqarrar kiyá. 22 Phir use ma'zúl karke Dáúd ko un ká bádsháh banáyá; jis kí bábat us ne yih

gawáhí dí, ki Mujhe ek shakhs Yishai ká betá Dáúd mere dil ke muwáfiq mil gayá; wuhí merí tamám marzíon ko púrá karegá. 23 Isí kí nasl men se Khudá ne apne wa'de ke muwáfiq Isráíl ke pás ek munjí, ya'ní Yisú' ko bhej diyá; 24 jis ke áne se pahle Yúhanná ne Isráíl kí tamám ummat ke sámne tauba ke baptisma kí manádí kí. 25 Aur jab Yúhanná apná daur púrá karne ko thá, to us ne kahá, ki Tum mujhe kyá samajhte ho? Main wuh nahín: balki dekho, mere ba'd wuh shakhs ánewálá hai, jis ke pánwon kí jútiyon ká tasma main kholne ke láiq nahín. 26 Ai bháiyo, Ibráhím ke farzando, aur ai khudátarso, is naját ká kalám hamáre pás bhejá gayá. 27 Kyúnki Yarúshalem ke rahnewálon aur un ke sardáron ne na use pahcháná, aur na nabíon kí báten samjhín, jo har Sabt ko sunáí játí hain; is liye us par fatwá dekar un ko púrá kiyá. 28 Aur agarchi us ke qatl kí koí wajh na milí, taubhí unhon ne Pílátus se us ke qatl ki darkhwást kí. 29 Aur jo kuchh us ke haqq men likhá thá, jab us ko tamám kar chuke, to use salíb par se utárkar qabr men rakkhá. 30 Lekin Khudá ne use murdon men se jiláyá; 31 aur wuh bahut dinon tak un ko dikháí diyá, jo us ke sáth Galíl se Yarúshalem men áe the; ummat ke sámne ab wuhí us ke gawáh hain. 32 Aur ham tum ko us wa'de ke báre men, jo bápdádá se kiyá gayá thá, yih khushkhabarí dete hain, 33 ki Khudá ne Yisú' ko jilákar, hamárí aulád ke liye usí wa'de ko púrá kiyá; chunánchi dúsre Mazmúr men likhá hai, ki Tú merá betá hai, áj tú mujh se paidá húá. 34 Aur us ke is tarah murdon men se jiláne ki bábat, ki phir kabhí na mare, us ne yún kahá, ki Main Dáúd kí pák aur sachchí ni'maten tumhen dúngá. 35 Chunánchi wuh ek aur Mazmúr men bhí kahtá hai, ki Tú apne Muqaddas ke sarne kí naubat pahunchne na degá. 36 Kyúnki Dáúd to apne waqt men Khudá kí marzí ká tábi'dár rahkar so gayá, aur apne bápdádá se já milá, aur us ke sarne kí naubat pahunchí: 37 magar jis ko Khudá ne jiláyá, us ke sarne kí naubat nahín pahunchí. 38 Pas, ai bháiyo, tumhen ma'lúm ho, ki usí ke wasíle se tum ko gunáhon kí mu'áfí kí khabar dí játí hai. 39 Aur Músá kí sharí'at ke bá'is jin báton se tum barí nahín ho sakte the, un sab se har ek ímán lánewálá us ke bá'is barí hotá hai. 40 Pas khabardár, aisá na ho ki jo nabíon kí kitáb men áyá hai, wuh tum par sádiq áe, ki

41 Ai tahqír karnewálo, dekho, ta'ajjub karo, aur mit jáo;
Kyúnki main tumháre zamáne men ek kám kartá hún,
Aisá kám, ki agar koí tum se bayán kare, to kabhí us ká yaqín na karoge.

42 Un ke báhar játe waqt log minnat karne lage, kí agle sabt ko bhí yih báten hamen sunáí jáen. 43 Jab majlis barkhwást húí, to bahut se Yahúdí aur khudáparast naumuríd Yahúdí Paulus aur Bar Nabá ke píchhe ho liye. Unhon ne un se kalám kiyá, aur targíb dí, ki Khudá ke fazl par qáim raho.

44 Dúsre Sabt ko taqríban sárá shahr Khudá ká kalám sunne ko ikatthá húá. 45 Magar Yahúdí itní bhír dekhkar hasad men bhar gaye, aur Paulus kí báton kí mukhálafat karne, aur kufr bakne lage. 46 Paulus aur Bar Nabá diler hokar bole, ki Zarúr thá ki Khudá ká kalám pahle tumhen sunáyá jáe. Lekin chúnki tum us ko radd karte ho, aur apne áp ko hamesha kí zindagí ke náqábil thahráte ho, to dekho, ham gairqaumon kí taraf mutawajjih hote hain. 47 Kyúnki Khudáwand ne hamen yih hukm diyá hai, ki

Main ne tujh ko gairqaumon ke liye núr muqarrar kiyá,
Táki tú zamín kí intihá tak naját ká bá'is ho.

48 Gairqaumwále yih sunkar khush húe, aur Khudá ke kalám kí baráí karne lage: aur jitne hamesha kí zindagí ke liye muqarrar kiye gaye the, ímán le áe. 49 Aur us tamám 'iláqe men Khudá ká kalám phail gayá. 50 Magar Yahúdíon ne khudáparast aur 'izzatwálí 'auraton aur shahr ke raíson ko ubhárá, aur Paulus aur Bar Nabá ke satáne par ámáda karke, inhen apní sarhaddon se nikál diyá. 51 Yih apne pánwon kí khák un ke sámne jhárkar Ikuniyum ko gaye. 52 Magar shágird khushí aur Rúhu'l Quds se ma'múr hote rahe.

14 Aur Ikuniyum men aisá húá ki wuh sáth sáth Yahúdíon ke 'ibádatkháne men gaye, aur aisí taqrír kí, ki Yahúdíon aur Yúnáníon donon kí ek barí jamá'at ímán le áí. 2 Magar náfarmán Yahúdíon ne gairqaumon ke dilon men josh paidá karke, un ko bháiyon kí taraf se badgumán kar diyá. 3 Pas wuh bahut 'arse tak wahán rahe, aur Khudáwand ke bharose par dilerí se kalám karte the; aur wuh un ke háthon se nishán aur 'ajíb kám karáke apne fazl ke kalám kí gawáhí detá thá. 4 Lekin shahr ke logon men phút par gayí: ba'z Yahúdíon kí taraf ho gaye, aur ba'z rasúlon kí taraf. 5 Magar jab gairqaumwále aur Yahúdí unhen be'izzat aur sangsár karne ko, apne sardáron samet un par charhe; 6 to wuh is se wáqif hokar Lukáuniya ke shahron Lustra aur Dirbe aur un ke girdnawáh men bhág gaye; 7 aur wahán khushkhabarí sunáte rahe.

8 Aur Lustra men ek shakhs baithá thá, jo pánwon se láchár thá; wuh janam ká langrá thá, aur kabhí na chalá thá. 9 Wuh Paulus ko báten karte sun rahá thá; aur jab is ne us kí taraf gaur karke dekhá, ki us men shifá páne ke láiq ímán hai, 10 to barí áwáz se kahá, ki Apne pánwon ke bal sídhá khará ho já. Pas wuh uchhalkar chalne phirne lagá. 11 Logon ne Paulus ká yih kám dekhkar, Lukáuniya kí bolí men baland áwáz se kahá, ki A'dmíon kí súrat men deotá utarkar hamáre pás áe hain. 12 Aur unhon ne Bar Nabá ko Zyús kahá, aur Paulus ko Hirmes, is liye ki yih kalám karne men sabqat rakhtá thá. 13 Aur Zyús ke us mandir ká pujárí, jo un ke shahr ke sámne thá, bail aur phúlon ke hár pháṭak par lákar, logon ke sáth qurbání karní cháhtá thá. 14 Jab Bar Nabá aur Paulus rasúlon ne yih suná, to apne kapre phárkar logon men já kúde, aur pukár pukárkar 15 kahne lage, ki Logo, tum yih kyá karte ho? ham bhí tumháre hamtabí'at insán hain, aur tumhen khushkhabarí sunáte hain, táki in bátil chízon se kanára karke us zinda Khudá kí taraf phiro, jis ne ásmán aur zamín aur samundar aur jo kuchh un men hai paidá kiyá: 16 us ne agle zamáne men sab qaumon ko apní apní ráh chalne diyá. 17 Táham us ne apne áp ko begawáh na chhorá; chunánchi us ne mihrbáníán kín, aur ásmán se tumháre liye pání barsáyá, aur barí barí paidáwár ke mausim 'atá kiye, aur tumháre dilon ko khurák aur khushí se bhar diyá. 18 Yih báten kahkar bhí logon ko mushkil se roká, ki un ke liye qurbání na karen.

19 Phir ba'z Yahúdí Antákiya aur Ikuniyum se áe; aur logon ko apní taraf karke, Paulus ko sangsár kiyá, aur us ko murda samajhkar shahr ke báhar ghasíṭ le gaye. 20 Magar jab shágird us ke girdágird á khare húe, to wuh uṭhkar shahr men áyá: aur dúsre din Bar Nabá ke sáth Dirbe ko chalá gayá. 21 Aur wuh us shahr men khushkhabarí sunákar, aur bahut se shágird karke, Lustra, aur Ikuniyum, aur Antákiya ko wápas áe, 22 aur shágirdon ke dilon ko mazbút karte, aur yih nasíhat dete the, ki ímán par qáim raho, aur kahte the; Zarúr hai ki ham bahut musíbaten sahkar Khudá kí bádsháhat men dákhil hon. 23 Aur unhon ne har ek kalísiyá men un ke liye buzurgon ko muqarrar kiyá, aur roze se du'á mángkar, unhen Khudáwand ke supurd kiyá, jis par wuh ímán láe the. 24 Aur Pisidiya men se hote húe Pamfúliya men pahunche. 25 Aur Pirga men kalám sunákar, Attaliya ko gaye; 26 aur wahán se jaház par us Antákiya men áe, jahán us kám ke liye, jo unhon ne ab púrá kiyá, Khudá ke fazl ke supurd kiye gaye the. 27 Wahán pahunchkar unhon ne kalísiyá ko jama' kiyá, aur un ke sámne bayán kiyá, ki Khudá ne hamárí ma'rifat kyá kuchh kiyá, aur yih ki us ne gairqaumon ke liye ímán ká darwáza khol diyá. 28 Aur wuh shágirdon ke pás muddat tak rahe.

15 Phir ba'z log Yahúdiya se ákar bháiyon ko ta'lím dene lage, ki Agar Músá kí rasm ke muwáfiq tumhárá khatna na ho, to tum naját nahín pá sakte. 2 Pas jab Paulus aur Bar Nabá kí un se bahut takrár aur bahs húí, to kalísiyá ne yih ṭhahráyá, ki Paulus aur Bar Nabá, aur un men se chand

aur shakhs is mas'ale ke liye rasúlon aur buzurgon ke pás Yarúshalem jáen. 3 Pas kalísiyá ne un ko rawána kiyá, aur wuh gairqaumon ke rujú' láne ká bayán karte húe Fíníke aur Sámariya se guzre: aur sab bháiyon ko bahut khush karte gaye. 4 Jab Yarúshalem men pahunche, to kalísiyá aur rasúl aur buzurg un se khushí ke sáth mile, aur unhon ne sab kuchh bayán kiyá, jo Khudá ne un kí ma'rifat kiyá thá. 5 Magar Farísíon ke firqe men se jo ímán láe the, un men se ba'z ne uthkar kahá, ki Un ká khatna karáná, aur un ko Músá kí sharí'at par 'amal karne ká hukm dená zarúr hai.

6 Pas rasúl aur buzurg is bát par gaur karne ke liye jama' húe. 7 Aur bahut bahs ke ba'd, Patras ne khare hokar un se kahá, ki

Ai bháiyo, tum jánte ho ki bahut 'arsa húá, jab Khudá ne tum logon men se mujhe chuná, ki gairqaumen merí zabán se khushkhabarí ká kalám sunkar ímán láen. 8 Aur Khudá ne, jo dilon kí jántá hai, un ko bhí hamárí tarah Rúhu'l Quds dekar un kí gawáhí dí; 9 aur ímán ke wasíle se un ke dil pák karke, ham men aur un men kuchh farq na rakkhá. 10 Pas ab tum shágirdon kí gardan par aisá júá rakhkar, jis ko na hamáre bápdádá uthá sakte the, na ham, Khudá ko kyún ázmáte ho? 11 Hálánki ham ko yaqín hai, ki jis tarah wuh Khudáwand Yisú' ke fazl hí se naját páenge, usí tarah ham bhí páenge.

12 Phir sárí jamá'at chup rahí, aur Paulus aur Bar Nabá ká bayán sunne lagí, ki Khudá ne un kí ma'rifat gairqaumon men kaise kaise nishán aur 'ajíb kám záhir kiye. 13 Jab wuh khámosh húe, to Ya'qúb kahne lagá, ki

Ai bháiyo, merí suno: 14 Shama'ún ne bayán kiyá hai, ki Khudá ne pahle pahal gairqaumon par kis tarah tawajjuh kí, táki un men se apne nám kí ek ummat baná le. 15 Aur nabíon kí báten bhí is ke mutábiq hain; chunánchi likhá hai, ki

16 In báton ke ba'd main phir ákar,
Dáúd ke gire húe khaime ko uthá'úngá;
Aur us ke phate túte kí marammat karke,
Use khará karúngá:
17 Táki báqí ádmí,
Ya'ní sab qaumen jo mere nám kí kahlátí hain,
Khudáwand ko talásh karen.
18 Yih wuhí Khudáwand farmátá hai jo dunyá ke shurú' se in báton kí khabar detá áyá hai.

19 Pas merá faisala yih hai, ki jo gairqaumon men se Khudá kí taraf rujú' hote hain, ham un ko taklíf na den; 20 magar un ko likh bhejen, ki buton kí makrúhát, aur harámkárí, aur galághonte húe jánwaron, aur lahú se parhez karen. 21 Kyúnki qadím zamáne se har shahr men Músá kí Tauret kí manádí karnewále hote chale áe hain, aur wuh har Sabt ko 'ibádatkhánon men sunáí játí hai.

22 Is par rasúlon aur buzurgon ne, sárí kalísiyá samet, munásib jáná, ki apne men se chand shakhs chunkar, Paulus aur Bar Nabá ke sáth Antákiya ko bhejen; ya'ní Yahúdáh ko jo Bar Sabbá kahlátá hai, aur Silás ko; yih shakhs bháiyon men muqaddam the: 23 aur un ke háth yih likh bhejá, ki Antákiya aur Súriya aur Kilikiya ke rahnewále bháiyon ko, jo gairqaumon men se hain, rasúlon aur buzurg bháiyon ká salám pahunche. 24 Chúnki ham ne suná hai, ki ba'z ne ham men se, jin ko ham ne hukm na diyá thá, wahán jákar tumhen apní báton se ghabrá diyá, aur tumháre dilon ko ulat diyá; 25 is liye ham ne ek dil hokar munásib jáná, ki ba'z chune húe ádmíon ko apne 'azízon Bar Nabá aur Paulus ke sáth tumháre pás bhejen: 26 yih donon aise ádmí hain, jinhon ne apní jánen hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke nám par nisár kar rakkhí hain. 27 Chunánchi ham ne Yahúdáh aur Silás ko bhejá hai; wuh yihí báten zabání bhí bayán karenge. 28 Kyúnki Rúhu'l Quds ne aur ham ne munásib jáná, ki in zarúrí báton ke siwá, tum par aur bojh na dálen; 29 ki tum buton kí qurbáníon ke gosht se, aur lahú, aur galághonte húe jánwaron, aur harámkárí se parhez karo; agar tum in chízon se apne áp ko bacháe rakkhoge, to salámat rahoge. Wa's salám.

30 Pas wuh rukhsat hokar Antákiya men pahunche; aur jamá'at

ko ikatthá karke khatt de diyá. 31 Wuh parhkar us ke tasallíbakhsh mazmún se khush húe. 32 Aur Yahúdáh aur Sílás ne, jo khud bhí nabí the, bháiyon ko bahut sí nasíhat karke mazbút kar diyá. 33 Wuh chand roz rahkar, aur bháiyon se salámatí kí du'á lekar, apne bhejnewálon ke pás rukhsat kar diye gaye. [34 Lekin Sílás ko wahán rahná achchhá lagá.] 35 Magar Paulus aur Bar Nabá Antákiya hí men rahe; aur bahut se áur logon ke sáth Khudáwand ká kalám sikháte, aur us kí manádí karte rahe.

36 Chand roz ba'd Paulus ne Bar Nabá se kahá, ki Jin jin shahron men ham ne Khudá ká kalám sunáyá thá, áo phir un men chalkar bháiyon ko dekhen, ki kaise hain. 37 Aur Bar Nabá ki saláh thí, ki Yúhanná ko, jo Marqus kahlátá hai, apne sáth le chalen. 38 Magar Paulus ne yih munásib na jáná, ki jo shakhs Pamfúliya men kanára karke us kám ke liye un ke sáth na gayá thá, us ko hamráh le chalen. 39 Pas un men aisí sakht takrár húí, ki ek dúsre se judá ho gaye, aur Bar Nabá Marqus ko lekar jaház par Kuprus ko rawána húá; 40 magar Paulus ne Sílás ko pasand kiyá, aur bháiyon kí taraf se Khudáwand ke fazl ke supurd hokar rawána húá. 41 Aur kalísiyáon ko mazbút kartá húá Súriya aur Kilikiya se guzrá.

16 Phir wuh Dirbe aur Lustra men bhí pahunchá, to dekho, wahán Tímuthiyus nám ek shágird thá; us kí mán to Yahúdan thí, jo ímán le áí thí; magar us ká báp Yúnání thá. 2 Wuh Lustra aur Ikuniyum ke bháiyon men neknám thá. 3 Paulus ne cháhá, ki yih mere sáth chale; pas us ko leke un Yahúdion ke sabab, jo us nawáh men the, us ká khatna kar diyá, kyúnki wuh sab jánte the ki is ká báp Yúnání hai. 4 Aur wuh jin jin shahron men guzarte the, wahán ke logon ko wuh ahkám 'amal karne ke liye pahuncháte játe the, jo Yarúshalem ke rasúlon aur buzurgon ne jári kiye the. 5 Pas kalísiyáen ímán men mazbút, aur shumár men roz ba roz ziyáda hotí gayín.

6 Aur wuh Frúgiya aur Galatiya ke 'iláqe men se guzre, kyúnki Rúhu'l Quds ne unhen A'siya men kalám sunáne se mana' kiyá. 7 Aur unhon ne Músiya ke qaríb pahunchkar Bitúniya men jáne kí koshish kí; magar Yisú' kí Rúh ne unhen jáne na diyá. 8 Pas wuh Músiya se guzarkar Troás men áe. 9 Aur Paulus ne rát ko royá men dekhá, ki ek Makiduní ádmí khará húá us kí minnat karke kahtá hai, ki Pár utarkar Makiduniya men á, aur hamárí madad kar. 10 Us ke royá dekhte hí ham ne fauran Makiduniya men jáne ká iráda kiyá, kyúnki ham is se yih samjhe, ki Khudá ne unhen khushkhabarí dene ke liye ham ko buláyá hai.

11 Pas Troás se jaház par rawána hokar ham sídhe Samutráke men, aur dúsre din Niyápulis men áe; 12 aur wahán se Filippí men pahunche, jo Makiduniya ká shahr, aur us qismat ká sadr, aur Romíon kí bastí hai; aur ham chand roz us shahr men rahe. 13 Aur Sabt ke din shahr ke darwáze ke báhar nadí ke kanáre gaye, jahán samjhe ki du'á mángne kí jagah hogí; aur baithkar un 'auraton se jo ikatthí húí thín, kalám karne lage. 14 Aur Thuátíra shahr kí ek khudáparast 'aurat Ludiya nám qirmiz bechnewálí bhí suntí thí: us ká dil Khudáwand ne kholá, táki Paulus kí báton par tawajjuh kare. 15 Aur jab us ne apne gharáne samet baptisma le liyá, to minnat karke kahá, ki Agar tum mujhe Khudáwand kí ímándár bandí samajhte ho, to chalkar mere ghar men raho. Pas us ne hamen majbúr kiyá.

16 Jab ham du'á mángne kí jagah já rahe the, to aisá húá ki hamen ek laundí milí, jis men gaibdán rúh thí; wuh gaibgoí se apne málikon ke liye bahut kuchh kamátí thí. 17 Wuh Paulus ke aur hamáre píchhe ákar chilláne lagí, ki Yih ádmí Khudá Ta'álá ke bande hain, jo tumhen naját kí ráh batáte hain. 18 Wuh bahut dinon tak aisá hí kartí rahí. A'khir Paulus sakht ranjída húá, aur phirkar us rúh se kahá, ki Main tujhe Yisú' Masíh ke nám se hukm detá hún, ki is men se nikal já. Wuh usí gharí nikal gayí.

19 Jab us ke málikon ne dekhá, ki hamárí kamáí kí ummed játí rahí, to Paulus aur Sílás ko pakarke hákimon ke pás chauk men khench

le gaye, 20 aur unhen faujdárí ke hákimon ke áge le jákar kahá, ki Yih ádmí jo Yahúdí hain, hamáre shahr men barí khalbalí dálte hain, 21 aur aisí rasmen batáte hain, jin ká qubúl karná aur 'amal men láná ham Romíon ko rawá nahín. 22 Aur 'ámm log bhí muttafiq hokar un kí mukhálafat par ámáda húe, aur faujdárí ke hákimon ne un ke kapre phárkar utár dále aur bed márne ká hukm diyá; 23 aur bahut se bed lagwákar unhen qaidkháne men dálá, aur dároga ko tákíd kí, ki barí hoshyárí se un kí nigahbání kare. 24 Us ne aisá hukm pákar unhen andar ke qaidkháne men dál diyá, aur un ke pánw káth men thonk diye. 25 A'dhí rát ke qaríb Paulus aur Sílás du'á máng rahe, aur Khudá kí hamd ke gít gá rahe the, aur qaidí sun rahe the, 26 ki yakáyak bará bhaunchál áyá, yahán tak ki qaidkháne kí neo hil gayí: aur usí dam sab darwáze khul gaye; aur sab kí beriyán khul parín. 27 Aur dároga jág uthá, aur qaidkháne ke darwáze khule dekhkar samjhá, ki qaidí bhág gaye; pas talwár khenchkar apne áp ko már dálná cháhá. 28 Lekin Paulus ne barí áwáz se pukárke kahá, ki Apne tain nuqsán na pahunchá, kyúnki ham sab maujúd hain. 29 Wuh chirág mangwákar andar já kúdá, aur kánptá húá Paulus aur Sílás ke áge girá, 30 aur unhen báhar lákar kahá, ki Ai sáhibo, main kyá karún ki naját páún? 31 Unhon ne kahá; Khudáwand Yisú' par ímán lá, to tú aur terá gharáná naját páegá. 32 Aur unhon ne us ko aur us ke sáre gharwálon ko Khudáwand ká kalám sunáyá. 33 Aur us ne rát ko usí gharí unhen le jákar un ke zakhm dhoe, aur usí waqt apne sab logon samet baptisma liyá. 34 Aur unhen úpar ghar men le jákar dastarkhwán bichháyá, aur apne sáre gharáne samet Khudá par ímán lákar barí khushí kí.

35 Jab din húá, to faujdárí ke hákimon ne hawáldáron kí ma'rifat kahlá bhejá, ki Un ádmíon ko chhor de. 36 Aur dároga ne Paulus ko is bát kí khabar dí, ki Faujdárí ke hákimon ne tumháre chhor dene ká hukm bhej diyá: pas ab nikalkar salámat chale jáo. 37 Magar Paulus ne un se kahá, ki Unhon ne ham ko jo Romí hain, qusúr sábit kiye bagair 'aláníya pitwákar qaid men dálá, aur ab ham ko chupke se nikálte hain? Yih nahín ho saktá, balki wuh áp ákar hamen báhar le jáen. 38 Hawáldáron ne faujdárí ke hákimon ko in báton kí khabar dí. Jab unhon ne suná, ki yih Romí hain, to dar gaye: 39 aur ákar un kí minnat kí; aur báhar le jákar darkhwást kí, ki shahr se chale jáen. 40 Pas wuh qaidkháne se nikalkar Ludiya ke hán gaye: aur bháiyon se milkar unhen tasallí dí, aur rawána húe.

17 Phir wuh Amfipulis aur Apulloniya hokar Thissaluníke men áe, jahán Yahúdíon ká ek 'ibádatkhána thá: 2 aur Paulus apne dastúr ke muwáfiq un ke pás gayá, aur tín Sabton ko kitáb i muqaddas se un ke sáth bahs kí; 3 aur us ke ma'ní khol kholkar dalílen pesh kartá thá, ki Masíh ko dukh utháná, aur murdon men se jí uthná zarúr thá; aur yihí Yisú', jis kí main tumhen khabar detá hún, Masíh hai. 4 Un men se ba'z ne mán liyá, aur Paulus aur Sílás ke sharík húe; aur khudáparast Yúnáníon kí ek barí jamá'at, aur bahuterí sharíf 'auraten bhí, un kí sharík húín. 5 Magar Yahúdíon ne hasad men ákar, bázárí ádmíon men se kaí badma'áshon ko apne sáth liyá, aur bhír lagákar shahr men fasád karne lage; aur Yáson ká ghar gherkar unhen logon ke sámne le áná cháhá. 6 Aur jab unhen na páyá, to Yáson aur kaí âur bháiyon ko shahr ke hákimon ke pás chilláte húe khench le gaye, ki Wuh shakhs jinhon ne jahán ko bágí kar diyá, yahán bhí áe hain; 7 aur Yáson ne unhen apne hán utárá hai: aur yih sab ke sab Qaisar ke hukmon kí mukhálafat karke kahte hain, ki bádsháh to âur hí hai, ya'ní Yisú'. 8 Yih sunkar 'ámm log aur shahr ke hákim ghabrá gaye. 9 Aur inhon ne Yáson aur báqíon kí zamánat lekar unhen chhor diyá.

10 Lekin bháiyon ne fauran rátonrát Paulus aur Sílás ko Biriya men bhej diyá. Wuh wahán pahunchkar Yahúdíon ke 'ibádatkháne men gaye. 11 Yih log Thissaluníke ke

Yahúdíon se nekzát the; kyúnki unhon ne baṛe shauq se kalám ko qubúl kiyá, aur roz ba roz kitáb i muqaddas men tahqíq karte the, ki áyá yih báten isí tarah hain. 12 Pas un men se bahutere ímán láe; aur Yúnáníon men se bhí bahut sí 'izzatdár 'auraten aur mard ímán láe. 13 Jab Thissaluníke ke Yahúdíon ko ma'lúm húá, ki Paulus Biríya men bhí Khudá ká kalám sunátá hai, to waháṉ bhí jákar logon ko ubhárá, aur un men khalbalí ḍálí. 14 Us waqt bháiyon ne fauran Paulus ko rawána kiyá, ki samundar ke kanáre tak chalá jáe: lekin Sílás aur Tímuthiyus wahín rahe. 15 Aur Paulus ke rahbar use Athene tak le gaye; aur Sílás aur Tímuthiyus ke liye yih hukm lekar rawána húe, ki jahán tak ho sake jald mere pás áo.

16 Jab Paulus Athene men un kí ráh dekh rahá thá, to shahr ko buton se bhará húá dekhkar us ká jí jal gayá. 17 Is liye wuh 'ibádatkháne men Yahúdíon aur khudáparaston se, aur chauk men jo milte the un se roz bahs kiyá kartá thá. 18 Aur chand Ipikúrí aur Stoíkí failsúf us ká muqábala karne lage. Ba'z ne kahá, ki Yih bakwásí kyá kahná cháhtá hai? Auron ne kahá; Yih gairma'búdon kí khabar denewálá ma'lúm hotá hai: is liye ki wuh Yisú' aur qiyámat kí khushkhabarí detá thá. 19 Pas wuh use apne sáth Ariyupagus men le gaye aur kahá; A'yá ham ko ma'lúm ho saktá hai, ki yih nayí ta'lím jo tú detá hai, kyá hai? 20 Kyúnki tú hamen anokhí báten sunátá hai; pas ham jánná cháhte hain, ki in se garaz kyá hai. 21 (Is liye ki sab Athenawí, aur pardesí jo wahán muqím the, apní fursat ká waqt nayí nayí báten kahne sunne ke siwá âur kisí kám men sarf na karte the.) 22 Paulus ne Ariyupagus ke bích men khaṛe hokar kahá, ki

Aí Athenewálo! Main dekhtá hún, ki tum har bát men deotáon ke baṛe mánnewále ho. 23 Chunánchi main ne sair karte, aur tumháre ma'búdon par gaur karte waqt ek aisí qurbángáh bhí páí, jis par likhá thá, ki NÁMA'LÚM KHUDÁ KE LIYE Pas jis ko tum bagair ma'lúm kiye púјte ho, main tum ko usí kí khabar detá hún. 24 Jis Khudá ne dunyá aur us kí sárí chízon ko paidá kiyá, wuh ásmán aur zamín ká Málik hokar, háth ke banáe húe mandiron men nahín rahtá; 25 na kisí chíz ká muhtáj hokar, ádmíon ke háthon se khidmat letá hai, kyúnki wuh to khud sab ko zindagí aur sáns aur sab kuchh detá hai; 26 aur us ne ek hí asl se ádmíon kí har ek qaum tamám rú e zamín par rahne ke liye paidá kí, aur un kí mí'áden aur sukúnat kí hadden muqarrar kín; 27 táki Khudá ko ḍhúnḍhen, sháyad ki ṭaṭolkar use páen, harchand ki wuh ham men kisí se dúr nahín: 28 kyúnki usí men ham jíte, aur chalte phirte, aur maujúd hain; jaisá tumháre shá'iron men se bhí ba'z ne kahá hai, ki Ham to us kí nasl bhí hain. 29 Pas Khudá kí nasl hokar, ham ko yih khayál karná munásib nahín, ki Zát i Iláhí us sone yá rúpe yá patthar kí mánind hai, jo ádmí ke hunar aur íjád se ghaṛe gaye hon. 30 Pas Khudá jahálat ke waqton se chashmposhí karke, ab sab ádmíon ko har jagah hukm detá hai, ki tauba karen: 31 kyúnki us ne ek din ṭhahráyá hai, jis men wuh rástí se dunyá kí 'adálat us ádmí kí ma'rifat karegá, jise us ne muqarrar kiyá hai; aur use murdon men se jilákar yih bát sab par sábit kar dí hai.

32 Jab unhon ne murdon kí qiyámat ká zikr suná, to ba'z ṭhaṭṭhá márne lage, aur ba'z ne kahá, ki Yih bát ham tujh se phir kabhí sunenge. 33 Isí hálat men Paulus un ke bích men se nikal gayá. 34 Magar chand ádmí us ke sáth mil gaye aur ímán le áe; un men Diyunusiyus Ariyupagus ká ek hákim, aur Damaris nám ek 'aurat thí, aur ba'z âur bhí un ke sáth the.

18 In báton ke ba'd Paulus Athene se rawána hokar Kurinthus men áyá. 2 Aur wahán us ko Akwila nám ek Yahúdí milá, jo Puntus kí paidáish thá, aur apní bíwí Priskilla samet Itáliya se nayá nayá áyá thá, kyúnki Klaudiyus ne hukm diyá thá, ki sab Yahúdí Roma se nikal jáen: pas wuh un ke pás gayá; 3 aur chúnki un ká hampesha thá, un ke sáth rahá, aur wuh kám karne lage; aur un ká pesha khaimadozí thá. 4 Aur wuh har Sabt ko 'ibádatkháne men

bahs kartá, aur Yahúdíon aur Yúnáníon ko qáil kartá thá.

5 Aur jab Silás aur Tímuthiyus Makiduniya se áe, to Paulus kalám sunáne ke josh se majbúr hokar, Yahúdíon ke áge gawáhí de rahá thá, ki Yisú' hí Masíh hai. 6 Jab log mukhálafat karne aur kufr bakne lage, to us ne apne kapre jhárkar un se kahá, ki Tumhárá khún tumhárí hí gardan par; main pák hún: ab se gairqaumon ke pás jáúngá. 7 Pas wahán se chalá gayá, aur Titus Yústus nám ek khudáparast ke ghar gayá, jo 'ibádatkháne se milá húá thá. 8 Aur 'ibádatkháne ká sardár Krispus apne tamám gharáne samet Khudáwand par ímán láyá; aur bahut se Kurinthí sunkar ímán láe aur baptisma liyá. 9 Aur Khudáwand ne rát ko royá men Paulus se kahá; Khauf na kar, balki kahe já, aur chup na rah: 10 is liye ki main tere sáth hún, aur koí shakhs tujh par hamla karke zarar na pahunchá sakegá: kyúnki is shahr men mere bahut se log hain. 11 Pas wuh derh baras un men rahkar Khudá ká kalám sikhátá rahá.

12 Jab Galliyo Akhaya ká súba thá, Yahúdí eká karke Paulus par charh áe, aur use 'adálat men le jákar 13 kahne lage; Yih shakhs logon ko targíb detá hai, ki sharí'at ke barkhiláf Khudá kí parastish karen. 14 Jab Paulus ne bolná cháhá, to Galliyo ne Yahúdíon se kahá; Ai Yahúdío, agar kuchh zulm yá barí sharárat kí bát hotí, to wájib thá ki main sabr karke tumhárí suntá: 15 lekin jab yih aise suwál hain, jo lafzon aur námon aur kháss tumhárí sharí'at se 'iláqa rakhte hain, to tum hí jáno; main aisí báton ká munsif banná nahín cháhtá. 16 Aur us ne unhen 'adálat se nikalwá diyá. 17 Phir sab logon ne 'ibádatkháne ke sardár Sosthines ko pakarke 'adálat ke sámne márá. Magar Galliyo ne in báton kí kuchh parwá na kí.

18 Pas Paulus bahut din wahán rahkar bháiyon se rukhsat húá; aur chúnki us ne mannat mání thí, is liye Kinkhriya men sir mundáyá, aur jaház par Súriya ko rawána húá; aur Priskilla aur Akwila us ke sáth the. 19 Aur Ifisus men pahunchkar us ne unhen wahán chhorá: aur áp 'ibádatkháne men jákar Yahúdíon se bahs karne lagá. 20 Jab unhon ne us se darkhwást kí, ki âur kuchh 'arsa hamáre sáth rah, to us ne manzúr na kiyá; 21 balki yih kahkar un se rukhsat húá, ki Agar Khudá ne cháhá, to tumháre pás phir áúngá; aur Ifisus se jaház par rawána húá. 22 Phir Qaisariya men utarke, Yarúshalem ko gayá, aur kalísiyá ko salám karke Antákiya men áyá. 23 Aur chand roz rahkar wahán se rawána húá, aur tartíbwár Galatiya ke 'iláqe aur Frúgiya men guzartá húá, sab shágirdon ko mazbút kartá gayá.

24 Phir Apullos nám ek Yahúdí, Iskandariya kí paidáish, khushtaqrír aur kitáb i muqaddas ká máhir, Ifisus men pahunchá. 25 Is shakhs ne Khudáwand kí ráh kí ta'lím pái thí; aur rúhání josh se kalám kartá, aur Yisú' kí bábat sahíh sahíh ta'lím detá thá, magar sirf Yúhanná hí ke baptisma se wáqif thá. 26 Wuh 'ibádatkháne men dilerí se bolne lagá; magar Priskilla aur Akwila us kí báten sunkar use apne ghar le gaye, aur us ko Khudá kí ráh âur ziyáda sihhat se batáí. 27 Jab us ne iráda kiyá, ki pár utarkar Akhaya ko jáe, to bháiyon ne us kí himmat barhákar shágirdon ko likhá, ki us se achchhí tarah milná. Us ne wahán pahunchkar un logon kí barí madad kí, jo fazl ke sabab ímán láe the; 28 kyúnki wuh kitáb i muqaddas se Yisú' ká Masíh honá sábit karke, bare zor shor se Yahúdíon ko 'aláníya qáil kartá rahá.

19 Aur jab Apullos Kurinthus men thá, to aisá húá ki Paulus úpar ke 'iláqe se guzarkar Ifisus men áyá, aur kaí shágirdon ko dekhkar 2 un se kahá; Kyá tum ne ímán láte waqt Rúhu'l Quds páyá? Unhon ne us se kahá, ki Ham ne to suná bhí nahín, ki Rúhu'l Quds názil húá hai. 3 Us ne kahá; Pas tum ne kis ká baptisma liyá? Unhon ne kahá; Yúhanná ká baptisma. 4 Paulus ne kahá; Yúhanná ne logon ko yih kahkar tauba ká baptisma diyá, ki Jo mere píchhe ánewálá hai, us par, ya'ní Yisú' par, ímán láná. 5 Unhon ne yih sunkar Khudáwand

Yisú' ke nám ká baptisma liyá. 6 Jab Paulus ne un par háth rakkhe, to Rúhu'l Quds un par názil húá, aur wuh tarah tarah kí zabánen bolne, aur nubuwwat karne lage. 7 Aur wuh sab takhmínan bárah ádmí the.

8 Phir wuh 'ibádatkháne men já-kar tín mahíne tak dilerí se boltá rahá, aur Khudá kí bádsháhat kí bábat bahs kartá, aur logon ko qáil kartá rahá. 9 Lekin jab ba'z sakht-dil aur náfarmán ho gaye, balki logon ke sámne is Taríq ko burá kahne lage, to us ne un se ka-nára karke shágirdon ko alag kar liyá, aur har roz Turannus ke ma-drase men bahs kiyá kartá thá. 10 Do baras tak yihí hotá rahá, yahán tak ki A'siya ke rahnewalon, kyá Yahúdí kyá Yúnání, sab ne Khudáwand ká kalám suná. 11 Aur Khudá Paulus ke háthon se khásss kháss mu'jize dikhátá thá; 12 ya-hán tak ki rúmál aur patke us ke badan se chhuwákar bímáron par dále játe the, aur un kí bímárián játí rahtí thín, aur burí rúhen un men se nikal játí thín. 13 Magar ba'z Yahúdíon ne jo jhárápbhúnkí karte phirte the, yih ikhtiyár kiyá, ki jin men burí rúhen hon, un par Khudáwand Yisú' ká nám yih kah kahkar phúnken, ki Jis Yisú' kí Paulus manádí kartá hai, main tum ko usí kí qasam detá hún. 14 Aur Skiwá Yahúdí sardár káhin ke sát bete aisá kiyá karte the. 15 Burí rúh ne jawáb men un se kahá, ki Yisú' ko to main jántí hún, aur Paulus se bhí wáqif hún, magar tum kaun ho? 16 Aur wuh shakhs jis par burí rúh thí, kúdkar un par já pará; aur donon par gálib ákar aisí ziyádatí kí, ki wuh nange aur zakhmí hokar us ghar se nikal bháge. 17 Aur yih bát Ifisus ke sab rahnewále Yahúdíon aur Yú-nánion ko ma'lúm ho gayí; pas sab par khauf chhá gayá; aur Khudáwand Yisú' ke nám kí bu-zurgí húí. 18 Aur jo ímán láe the, un men se bahuteron ne ákar apne apne kámon ká iqrár aur izhár kiyá. 19 Aur bahut se jádú karne-wálon ne apní apní kitáben ikatthí karke, sab logon ke sámne jalá dín: aur jab un kí qímat ká hisáb húá, to pachás hazár rupaye kí niklín. 20 Isí tarah Khudáwand ká kalám zor pakarkar phailtá aur gálib hotá gayá.

21 Jab yih ho chuká, to Paulus ne jí men thání, ki Makiduniya aur Akhaya se hokar Yarúshalem ko jáúngá; aur kahá, ki Wahán jáne ke ba'd mujhe Roma bhí dekhná zarúr hai. 22 Pas apne khidmatgu-záron men se do shakhs, ya'ní Tí-muthiyus aur Irástus ko Makidu-niya men bhejkar, áp kuchh 'arsa A'siya men rahá.

23 Us waqt is Taríq kí bábat bará fasád uthá. 24 Kyúnki Demetriyus nám ek sunár thá, jo Artimis ke rúpahle mandir banwákar us peshe-wálon ko bahut kamwá detá thá. 25 Us ne un ko, aur un ke muta'alliq aur peshewálon ko jama' karke ka-há, ki Ai logo, tum jánte ho ki hamárí ásúdagí isí kám kí badaulat hai. 26 Aur tum dekhte aur sunte ho, ki sirf Ifisus hí men nahín, balki taqríban tamám A'siya men is Paulus ne bahut se logon ko yih kahkar qáil aur gumráh kar diyá hai, ki jo háth ke banáe húe hain, wuh Khudá nahín hain: 27 pas sirf yihí khatra nahín, ki hamárá pesha beqadr ho jáegá; balki barí dewí Artimis ká mandir bhí náchíz ho jáegá, aur jise tamám A'siya aur sári dunyá pújtí hai, khud us kí bhí 'azmat játí rahegí. 28 Wuh yih sunkar gusse men bhar gaye, aur chillá chillákar kahne lage, ki Ifision kí Artimis barí hai. 29 Aur tamám shahr men hal-chal par gayí: aur logon ne Gayus aur Aristarkhus Makiduniyawálon ko, jo Paulus ke hamsafar the, pakar liyá, aur ek dil hokar tamáshagáh ko daure. 30 Jab Paulus ne majma' men jáná cháhá, to shágirdon ne jáne na diyá. 31 Aur A'siya ke há-kimon men se us ke ba'z doston ne ádmí bhejkar us kí minnat kí, ki tamáshagáh men jáne kí jur'at na karná. 32 Aur ba'z kuchh chilláe, aur ba'z kuchh: kyúnki majlis darham barham ho gayí thí; aur aksar logon ko yih bhí khabar na thí, ki ham kis liye ikatthe húe hain. 33 Phir unhon ne Iskandar ko, jise Yahúdí pesh karte the, bhír men se nikálkar áge kar diyá; aur Iskandar ne háth se ishára karke majma' ke sámne 'uzr bayán karná cháhá. 34 Jab unhen ma'lúm húá

ki yih Yahúdí hai, to sab hamáwáz hokar koí do ghanṭe tak chilláte rahe, ki Ifision kí Artimis baṛí hai. 35 Phir shahr ke muharrir ne logon ko ṭhanḍá karke kahá, ki Ai Ifisío, kaun sá ádmí nahín jántá, ki Ifision ká shahr baṛí dewí Artimis ke mandir aur us múrat ká muháfiz hai, jo Zyús kí taraf se girí thí? 36 Pas jab koí in báton ke khiláf nahín kah saktá, to wájib hai ki tum itmínán se raho, aur besoche kuchh na karo. 37 Kyúnki yih log jin ko tum yahán láe ho, na mandir ke lúṭnewále hain, na hamárí dewí kí badgoí karnewále. 38 Pas agar Demetriyus aur us ke hampesha kisí par da'wá rakhte hon, to 'adálat khulí hai, aur súbe maujúd hain: ek dúsre par nálish karen. 39 Aur agar tum kisí aur amr kí tahqíqát cháhte ho, to bázábita majlis men faisala hogá. 40 Kyúnki áj ke balwe ke sabab hamen apne úpar nálish hone ká andesha hai, is liye ki is kí koí wajh nahín hai: aur is súrat men ham is hangáme kí jawábdihí na kar sakenge. 41 Yih kahkar us ne majlis ko barkhwást kiyá.

20 Jab hullaṛ mauqúf ho gayá, to Paulus ne shágirdon ko bulwákar nasíhat kí, aur un se rukhsat hokar Makiduniya ko rawána húá. 2 Aur us 'iláqe se guzarkar, aur unhen bahut nasíhat karke, Yúnán men áyá. 3 Jab tín mahíne rahkar Súriya kí taraf jaház par rawána hone ko thá, to Yahúdíon ne us ke barkhiláf sázish kí; phir us kí yih saláh húí, ki Makiduniya hokar wápas jáe. 4 Aur Purrus ká beṭá Sopatrus jo Biríya ká thá; aur Thissaluníkíon men se Aristarkhus, aur Sikundus; aur Gayus jo Dirbe ká thá, aur Tímuthiyus; aur A'siya ká Tukhikus aur Trufimus, A'siya tak us ke sáth sáth gaye. 5 Yih áge jákar Troás men hamárí ráh dekhte rahe. 6 Aur 'I'd i Fatír ke dinon ke ba'd ham Filippí se jaház par rawána hokar, pánch din ke ba'd Troás men un ke pás pahunche; aur sát din wahín rahe.

7 Hafte ke pahle din, jab ham roṭí toṛne ke liye jama' húe, to Paulus ne dúsre din rawána hone ká iráda karke un se báten kín, aur ádhí rát tak kalám kartá rahá. 8 Jis bálákháne par ham jama' the, us men bahut se chirág jal rahe the. 9 Aur Yútukhus nám ek jawán khiṛkí men baiṭhá thá; us par nínd ká baṛá galaba thá; aur jab Paulus ziyáda der tak báten kartá rahá, to wuh nínd ke galabe men tísrí manzil se gir paṛá; aur uṭháyá gayá, to murda thá. 10 Paulus utarkar us se lipaṭ gayá, aur gale lagákar kahá; Ghabráo nahín; is men ján hai. 11 Phir úpar jákar roṭí toṛí, aur khákar itní der tak un se báten kartá rahá, ki pau phaṭ gayí; phir wuh rawána ho gayá. 12 Aur wuh us laṛke ko jítá láe, aur un kí baṛí khátir jama' húí.

13 Ham jaház tak áge jákar, is iráde se Assus ko rawána húe, ki wahán pahunchkar Paulus ko chaṛhá len; kyúnki us ne paidal jáne ká iráda karke yihí tajwíz kí thí. 14 Pas jab wuh Assus men hamen milá, to ham use chaṛhákar Mitulene men áe. 15 Aur wahán se jaház par rawána hokar dúsre din Khiyus ke sámne pahunche; aur tísre din Sámus tak áe aur agle din Míletus men á gaye. 16 Kyúnki Paulus ne yih ṭhán liyá thá, ki Ifisus ke pás se guzre, aisá na ho ki use A'siya men der lage; is liye ki wuh jaldí kartá thá, ki agar ho sake, to use Pintekust ká din Yarúshalem men ho.

17 Aur us ne Míletus se Ifisus men kahlá bhejá aur kalísiyá ke buzurgon ko bulwáyá. 18 Jab wuh us ke pás áe, to un se kahá;

Tum khud jánte ho, ki pahle hí din se, ki main ne A'siya men qadam rakkhá har waqt tumháre sáth kis tarah rahá; 19 ya'ní kamál firotaní se, aur ánsú bahá bahákar, aur un ázmáishon men jo Yahúdíon kí sázish ke sabab mujh par wáqi' húín, Khudáwand kí khidmat kartá rahá. 20 Aur jo jo báten tumháre fáide kí thín, un ke bayán karne, aur 'aláníya aur ghar ghar sikháne se kabhí na jhijhká; 21 balki Yahúdíon aur Yúnáníon ke rúbarú gawáhí detá rahá, ki Khudá ke sámne tauba karná, aur hamáre Khudáwand Yisú' Masíh par ímán láná cháhiye. 22 Aur ab dekho, main rúh men bandhá húá Yarúshalem ko játá hún, aur na ma'lúm ki wahán mujh par kyá kyá guzre: 23 siwá is ke ki Rúhu'l Quds har shahr men gawáhí de dekar mujh

se kahtá hai, ki qaid aur musíbaten tere liye taiyár hain. 24 Lekin main apní ján ko 'azíz nahín samajhtá ki us kí kuchh qadr karún, bamuqábala is ke, ki apná daur, aur wuh khidmat jo Khudáwand Yisú' se páí hai, púrí karún, ya'ní Khudá ke fazl kí khushkhabarí kí gawáhí dún. 25 Aur ab dekho, main jántá hún ki tum sab, jin ke darmiyán main bádsháhat kí manádí kartá phirá, merá munh phir na dekhoge. 26 Pas main áj ke din tumhen qata'í kahtá hún, ki sab ke khún se pák hún. 27 Kyúnki main Khudá kí sárí marzí tum se púre taur par bayán karne se na jhijhká. 28 Pas apní aur us sáre galle kí khabardárí karo, jis ká Rúhu'l Quds ne tumhen nigahbán thahráyá, táki Khudá kí kalísiyá kí gallabání karo, jise us ne kháss apne khún se mol liyá. 29 Main yih jántá hún, ki mere jáne ke ba'd pháṛnewále bheṛiye tum men áenge, jinhen galle par kuchh tars na áegá; 30 aur khud tum men se aise ádmí uṭhenge, jo ulṭí ulṭí báten kahenge, táki shágirdon ko apní taraf khench len. 31 Is liye jágte raho, aur yád rakkho, ki main tín baras tak rát din ánsú bahá bahákar har ek ko samjháne se báz na áyá. 32 Ab main tumhen Khudá aur us ke fazl ke kalám ke supurd kartá hún, jo tumhárí taraqqí kar saktá hai, aur sáre muqaddason men sharík karke mírás de saktá hai. 33 Main ne kisí kí chándí, yá sone, yá kapṛe ká lálach nahín kiyá. 34 Tum áp jánte ho, ki inhín háthon ne merí aur mere sáthiyon kí hájaten rafa' kín. 35 Main ne tum ko sab báten karke dikhá dín, ki is tarah mihnat karke kamzoron ko sambhálná, aur Khudáwand Yisú' kí báten yád rakhní cháhiyen, ki us ne khud kahá; Dená lene se mubárak hai.

36 Us ne yih kahkar ghuṭne ṭeke, aur un sab ke sáth du'á mángí. 37 Aur wuh sab bahut roe, aur Paulus ke gale lag lagkar us ke bose liye; 38 aur khásskar is bát par gamgín the, jo us ne kahí thí, ki Tum merá munh phir na dekhoge. Phir use jaház tak pahuncháyá.

21 Aur jab ham un se bamushkil judá hokar jaház par rawána húe, to aisá húá ki sídhí ráh Kos men áe, aur dúsre din Rudus men, aur wahán se Patara men: 2 phir ek jaház sídhá Finíke ko játá húá milá, aur us par sawár hokar rawána húe. 3 Jab Kuprus nazar áyá, to use báen háth chhoṛkar Súriya ko chale, aur Súr men utre; kyúnki wahán jaház ká mál utárná thá. 4 Jab shágirdon ko talásh kar liyá, to ham sát roz wahán rahe: unhon ne Rúh kí ma'rifat Paulus se kahá, ki Yarúshalem men qadam na rakhná. 5 Aur jab wuh din guzar gaye, to aisá húá ki ham nikalke rawána húe; aur sab ne, bíwiyon aur bachchon samet, ham ko shahr ke báhar tak pahuncháyá. Phir ham ne samundar ke kanáre ghuṭne ṭekkar du'á mángí; 6 aur ek dúsre se widá' hokar, ham to jaház par chaṛhe, aur wuh apne apne ghar wápas chale gaye.

7 Aur ham Súr se jaház ká safar tamám karke, Patulimayis men pahunche; aur bháiyon ko salám kiyá, aur ek din un ke sáth rahe. 8 Dúsre din ham rawána hokar Qaisariya men áe; aur Filippus mubashshir ke ghar, jo un sáton men se thá, utarkar us ke sáth rahe. 9 Us kí chár kunwárí beṭiyán thín, jo nubuwwat kartí thín. 10 Aur jab ham wahán bahut roz rahe, to Agabus nám ek nabí Yahúdiya se áyá. 11 Us ne hamáre pás ákar Paulus ká kamarband liyá, aur apne háth pánw bándhkar kahá; Rúhu'l Quds yún kahtá hai, ki Jis shakhs ká yih kamarband hai, us ko Yahúdí Yarúshalem men isí tarah bándhenge, aur gairqaumon ke háth men hawále karenge. 12 Jab yih suná, to ham ne aur wahán ke logon ne us kí minnat kí, ki Yarúshalem ko na jáe. 13 Magar Paulus ne jawáb diyá, ki Tum kyá karte ho? kyún ro roke merá dil toṛte ho? Main to Yarúshalem men Khudáwand Yisú' ke nám par na sirf bándhe jáne, balki marne ko bhí taiyár hún. 14 Jab us ne na máná, to ham yih kahkar chup ho gaye, ki Khudáwand kí marzí púrí ho.

15 Un dinon ke ba'd, ham apne safar ká asbáb taiyár karke Yarúshalem ko gaye. 16 Aur Qaisariya ke bhí ba'z shágird hamáre sáth chale, aur ek qadím shágird Manáson Kuprí ko sáth le áe, táki ham us ke hán mihmán hon.

17 Jab ham Yarúshalem meṉ pahuṉche, to bháí baṛí khushí ke sáth ham se mile. 18 Aur dúsre din Paulus hamáre sáth Ya'qúb ke pás gayá; aur sab buzurg wahán házir the. 19 Us ne unheṉ salám karke, jo kuchh Khudá ne us kí khidmat se gairqaumoṉ meṉ kiyá thá, mufassal bayán kiyá. 20 Unhoṉ ne yih sunkar Khudá kí baṛáí kí: phir us se kahá; Ai bháí, tú dekhtá hai, ki Yahúdíoṉ meṉ hazárhá ádmí ímán le áe haiṉ; aur wuh sab sharí'at ke báre meṉ sargarm haiṉ. 21 Aur un ko tere báre meṉ sikhá diyá gayá hai, ki tú gairqaumoṉ meṉ rahnewále sab Yahúdíoṉ ko yih kahkar Músá se phir jáne kí ta'lím detá hai, ki na apne laṛkoṉ ká khatna karo, na Músawí rasmoṉ par chalo. 22 Pas kyá kiyá jáe? Log zarúr suneṉge, ki tú áyá hai. 23 Is liye jo ham tujh se kahte haiṉ, wuh kar: hamáre háṉ chár ádmí aise haiṉ, jinhoṉ ne mannat mání hai; 24 unheṉ lekar apne áp ko un ke sáth pák kar, aur un kí taraf se kuchh kharch kar, táki wuh sir mundáeṉ: to sab ján leṉge, ki jo báteṉ unheṉ tere báre meṉ sikhái gayí haiṉ, un kí kuchh asl nahíṉ; balki tú khúd bhí sharí'at par 'amal karke durustí se chaltá hai. 25 Magar gairqaumoṉ meṉ se jo ímán láe, un kí bábat ham ne yih faisala karke likhá thá, ki wuh sirf butoṉ kí qurbání ke gosht se, aur lahú, aur galághoṉte húe jánwaroṉ, aur harámkárí se apne áp ko bacháe rakkheṉ. 26 Is par Paulus un ádmíoṉ ko lekar, aur dúsre din apne áp ko un ke sáth pák karke, haikal meṉ dákhil húá, aur khabar dí, ki jab tak ham meṉ se har ek kí nazr na chaṛhái jáe taqaddus ke din púre kareṉge.

27 Jab wuh sát din púre hone ko the, to A'siya ke Yahúdíoṉ ne use haikal meṉ dekhkar, sab logoṉ meṉ halchal machái, aur yúṉ chillákar us ko pakaṛ liyá; 28 ki Ai Isráílío, madad karo: yih wuhí ádmí hai, jo har jagah sab ádmíoṉ ko ummat, aur sharí'at, aur is maqám ke khiláf sikhátá hai: balki Yúnáníoṉ ko bhí haikal meṉ lákar, is pák maqám ko nápák kiyá hai. 29 Kyúṉki unhoṉ ne is se pahle Trufimus Ifisí ko us ke sáth shahr meṉ dekhá thá; usí kí bábat unhoṉ ne khayál kiyá, ki Paulus use haikal meṉ le áyá hai. 30 Aur tamám shahr meṉ halchal paṛ gayí, aur log dauṛkar jama' húe: aur Paulus ko pakaṛke haikal ke báhar ghasíṭkar le gaye: aur fauran darwáze band kar liye gaye. 31 Jab wuh use qatl karná cháhte the, to úpar palṭan ke sardár ke pás khabar pahuṉchí, ki tamám Yarúshalem meṉ khalbalí paṛí húí hai. 32 Wuh usí dam sipáhíoṉ aur súbadároṉ ko lekar un ke pás níche dauṛá áyá: aur wuh palṭan ke sardár aur sipáhíoṉ ko dekhkar Paulus kí már píṭ se báz áe. 33 Is par palṭan ke sardár ne nazdík ákar use giriftár kiyá; aur do zanjíroṉ se bándhne ká hukm dekar púchhne lagá, ki Yih kaun hai, aur is ne kyá kiyá hai? 34 Bhíṛ meṉ se ba'z kuchh chilláe, aur ba'z kuchh: pas jab hullaṛ ke sabab kuchh haqíqat daryáft na kar saká, to hukm diyá, ki use qil'e meṉ le jáo. 35 Jab síṛhiyoṉ par pahuṉchá, to bhíṛ kí zabardastí ke sabab sipáhíoṉ ko use uṭhákar le jáná paṛá; 36 kyúṉki logoṉ kí bhíṛ yih chillátí húí us ke píchhe paṛí, ki Us ká kám tamám kar.

37 Aur jab Paulus ko qil'e ke andar le jáne ko the, to us ne palṭan ke sardár se kahá; Kyá mujhe ijázat hai, ki tujh se kuchh kahúṉ? Us ne kahá; Kyá tú Yúnání jántá hai? 38 Kyá tú wuh Misrí nahíṉ, jo is se pahle gázíoṉ meṉ se chár hazár ádmíoṉ ko bágí karke jangal meṉ le gayá? 39 Paulus ne kahá, ki Main Yahúdí ádmí, Kilikiya ke mashhúr shahr Tarsus ká báshinda húṉ. Main terí minnat kartá húṉ, ki mujhe logoṉ se bolne kí ijázat de. 40 Jab us ne use ijázat dí, to Paulus ne síṛhiyoṉ par khaṛe hokar logoṉ ko háth se ishára kiyá. Jab wuh chupcháp ho gaye, to 'Ibrání zabán meṉ yúṉ kahne lagá, ki

22 Ai bháiyo aur buzurgo, merá 'uzr suno, jo ab tum se bayán kartá húṉ.

2 Jab unhoṉ ne suná, ki ham se 'Ibrání zabán meṉ boltá hai, to aur bhí chupcháp ho gaye. Pas us ne kahá;

3 Main Yahúdí húṉ, aur Kilikiya ke shahr Tarsus meṉ paidá húá magar merí tarbiyat is shahr meṉ

Gamlíel ke qadamon men húí, aur main ne bápdádá kí sharí'at kí khâss pábandí kí ta'lím pái; aur Khudá kí ráh men aisá sargarm thá, jaisá tum sab áj ke din ho. 4 Chunánchi main ne mardon aur 'auraton ko bándh bándhkar, aur qaidkháne men dál dálkar, Masíhí taríqwálon ko yahán tak satáyá, ki marwá bhí dálá. 5 Chunánchi sardár káhin aur sáre buzurg mere gawáh hain, ki un se main bháiyon ke nám khatt lekar Damishq ko rawána húá, táki jitne wahán hon, unhen bhí bándhkar Yarúshalem men sazá diláne ko láún. 6 Jab main safar kartá kartá Damishq ke nazdík pahunchá, to aisá húá ki do pahar ke qaríb yakáyak ek bará núr ásmán se mere girdágird á chamká. 7 Aur main zamín par gir pará, aur yih áwáz suní, ki Ai Sháúl! ai Sháúl! tú mujhe kyún satátá hai? 8 Main ne jawáb diyá, ki Ai Khudáwand, tú kaun hai? Us ne mujh se kahá; Main Yisú' Násarí hún, jise tú satátá hai. 9 Aur mere sáthiyon ne núr to dekhá, lekin jo mujh se boltá thá, us kí áwáz na suní. 10 Main ne kahá; Ai Khudáwand, main kyá karún? Khudáwand ne mujh se kahá; Uthkar Damishq men já; jo kuchh tere karne ke liye muqarrar húá hai, wahán tujh se sab kahá jáegá. 11 Jab mujhe us núr ke jalál ke sabab kuchh na dikhái diyá, to mere sáthí merá háth pakarke mujhe Damishq men le gaye. 12 Aur Hananyáh nám ek shakhs, jo sharí'at ke muwáfiq díndár, aur wahán ke sab rahnewále Yahúdíon ke nazdík neknám thá, 13 mere pás áyá, aur khare hokar mujh se kahá; Bhái Sháúl, phir bíná ho. Usí gharí bíná hokar main ne us ko dekhá. 14 Us ne kahá; Hamáre bápdádá ke Khudá ne tujh ko is liye muqarrar kiyá, ki tú us kí marzí ko jáne, aur us Rástbáz ko dekhe, aur us ke munh kí áwáz sune. 15 Kyúnki tú us kí taraf se sab ádmíon ke sámne un báton ká gawáh hogá, jo tú ne dekhí aur suní hain. 16 Ab kyún der kartá hai? uth, baptisma le, aur us ká nám lekar apne gunáhon ko dho dál. 17 Jab main phir Yarúshalem men ákar haikal men du'á máng rahá thá, to aisá húá ki main bekhud ho gayá, 18 aur us ko dekhá ki mujh se kahtá hai; Jaldí kar, aur fauran Yarúshalem se nikal já: kyúnki mere haqq men terí gawáhí qubúl na karenge. 19 Main ne kahá; Ai Khudáwand, wuh khud jánte hain, ki jo tujh par ímán láe main un ko qaid karátá, aur jábajá 'ibádatkhánon men pitwátá thá: 20 aur jab tere shahíd Stifanus ká khún baháyá játá thá, to main bhí wahán khará thá, aur us ke qatl par rází thá, aur us ke qátilon ke kapron kí hifázat kartá thá. 21 Us ne mujh se kahá; Já: main tujhe gairqaumon ke pás dúr dúr bhejúngá.

22 Wuh is bát tak to us kí sunte rahe; phir baland áwáz se chilláe, ki Aise shakhs ko zamín par se faná kar de! us ká zinda rahná munásib nahín. 23 Jab wuh chilláte aur apne kapre phenkte aur khák uráte the, 24 to paltan ke sardár ne hukm dekar kahá, ki use qil'e men le jáo, aur kore márkar us ká izhár lo, táki mujhe ma'lúm ho, ki wuh kis sabab se us kí mukhálafat men yún chilláte hain. 25 Jab unhon ne use tasmon se bándh liyá, to Paulus ne us súbadár se jo pás khará thá kahá; Kyá tumhen rawá hai, ki ek Romí ádmí ke kore máro, aur wuh bhí qusúr sábit kiye bagair? 26 Súbadár yih sunkar paltan ke sardár ke pás gayá, aur use khabar dekar kahá; Tú kyá kartá hai? yih to Romí ádmí hai. 27 Paltan ke sardár ne us ke pás ákar kahá; Mujhe batá to, kyá tú Romí hai? Us ne kahá; Hán. 28 Paltan ke sardár ne jawáb diyá, ki Main ne barí raqam dekar Romí hone ká rutba hásil kiyá. Paulus ne kahá; Main to paidáishí hún. 29 Pas jo us ká izhár lene ko the, fauran us se alag ho gaye, aur paltan ká sardár bhí yih ma'lúm karke dar gayá, ki jis ko main ne bándhá hai, wuh Romí hai.

30 Subh ko yih haqíqat ma'lúm karne ke iráde se, ki Yahúdí us par kyá ilzám lagáte hain, us ne us ko khol diyá; aur sardár káhin aur sáre sadr 'adálatwálon ko jama' hone ká hukm diyá, aur Paulus ko níche le jákar un ke sámne khará kar diyá.

23 Paulus ne sadr 'adálatwálon ko gaur se dekhkar kahá; Ai bháiyo, main ne áj tak kamál nekníyatí se Khudá ke wáste 'umr guzárí hai. 2 Sardár káhin Hananyáh ne un ko jo us ke pás khare the hukm diyá, ki us ke munh par tamáncha máro. 3 Paulus ne us se kahá; Ai safedí phirí húí díwár, Khudá tujhe máregá: tú sharí'at ke muwáfiq merá insáf karne ko baithá hai, aur kyá sharí'at ke barkhiláf mujhe márne ká hukm detá hai? 4 Jo pás khare the unhon ne kahá; Kyá tú Khudá ke sardár káhin ko burá kahtá hai? 5 Paulus ne kahá; Ai bháiyo, mujhe ma'lúm na thá ki yih sardár káhin hai; kyúnki likhá hai, ki Apní qaum ke sardár ko burá na kah. 6 Jab Paulus ne yih ma'lúm kiyá ki ba'z Sadúqí hain aur ba'z Farísí, to 'adálat men pukárke kahá, ki Ai bháiyo, main Farísí aur Farísíon kí aulád hún; murdon kí ummed aur qiyámat ke báre men mujh par muqaddama ho rahá hai. 7 Jab us ne yih kahá, to Farísíon aur Sadúqíon men takrár húí; aur házirín men phút par gayí. 8 Kyúnki Sadúqí to kahte hain, ki na qiyámat hai, na koí firishta, na rúh; magar Farísí donon ká iqrár karte hain. 9 Pas bará shor húá: aur Farísíon ke firqe ke ba'z faqíh uthe, aur yún kahkar jhagarne lage, ki Ham is ádmí men kuchh buráí nahín páte; aur agar kisí rúh yá firishte ne is se kalám kiyá ho, to phir kyá? 10 Aur jab barí takrár húí, to paltan ke sardár ne, is khauf se ki mabádá Paulus ke tukre kar diye jáen, fauj ko hukm diyá, ki utarkar use un men se zabardastí nikálo, aur qil'e men le áo.

11 Usí rát Khudáwand us ke pás á khará húá, aur kahá; Khátirjama' rakh: ki jaise tú ne merí bábat Yarúshalem men gawáhí dí, waise hí tujhe Roma men bhí gawáhí dení hogí.

12 Jab din húá, to Yahúdíon ne eká karke aur la'nat kí qasam khákar kahá, ki jab tak ham Paulus ko qatl na kar len, na kuchh kháenge na píenge. 13 Aur jinhon ne ápas men yih sázish kí, wuh chálís se ziyáda the. 14 Pas unhon ne sardár káhinon aur buzurgon ke pás jákar kahá, ki Ham ne sakht la'nat kí qasam kháí hai, ki jab tak Paulus ko qatl na kar len, kuchh na chakhenge. 15 Pas ab tum sadr 'adálatwálon se milkar paltan ke sardár se 'arz karo ki use tumháre pás láe, goyá tum us ke mu'ámale kí haqíqat ziyáda daryáft karní cháhte ho: aur ham us ke pahunchne se pahle us ke már dálne ko taiyár hain. 16 Lekin Paulus ká bhánjá un kí ghát ká hál sunkar áyá, aur qil'e men jákar Paulus ko khabar dí. 17 Paulus ne súbadáron men se ek ko bulákar kahá; Is jawán ko paltan ke sardár ke pás le já; yih us se kuchh kahná cháhtá hai. 18 Pas us ne us ko paltan ke sardár ke pás le jákar kahá, ki Paulus qaidí ne mujhe bulákar darkhwást kí, ki is jawán ko tere pás láún, ki tujh se kuchh kahná cháhtá hai. 19 Paltan ke sardár ne us ká háth pakarkar, aur alag jákar púchhá, ki Mujh se kyá bát kahní cháhtá hai? 20 Us ne kahá; Yahúdíon ne eká kiyá hai, ki tujh se darkhwást karen, ki kal Paulus ko sadr 'adálat men láe, goyá tú us ke hál kí áur bhí tahqíqát karní cháhtá hai. 21 Lekin tú un kí na mánná: kyúnki un men chálís shakhs se ziyáda us kí ghát men hain, jinhon ne la'nat kí qasam kháí hai, ki jab tak use már na dálen, na kháenge na píenge; aur ab wuh taiyár hain; sirf tere wa'de ká intizár hai. 22 Pas sardár ne jawán ko yih hukm dekar rukhsat kiyá, ki Kisí se na kahná, ki tú ne mujh par yih záhir kiyá. 23 Aur do súbadáron ko pás bulákar kahá, ki Do sau sipáhí, aur sattar sawár, aur do sau nezabardár pahar rát gaye Qaisariya ke jáne ko taiyár kar rakhná: 24 aur hukm diyá ki Paulus kí sawárí ke liye jánwaron ko bhí házir karen, táki use Feliks hákim ke pás sahíh salámat pahunchá den. 25 Aur is mazmún ká khatt likhá: 26 Klaudiyus Lúsiyás ká Feliks bahádur hákim ko salám. 27 Is shakhs ko Yahúdíon ne pakarkar már dálná cháhá; magar jab mujhe ma'lúm húá ki Romí hai, to fauj samet charh gayá, aur chhurá láyá. 28 Aur is bát ke daryáft karne ká iráda karke, ki wuh kis sabab se us par nálish karte hain, use un kí sadr 'adálat men le gayá; 29 aur ma'lúm húá, ki wuh apní sharí'at ke mas'alon kí bábat us par nálish

karte hain; lekin us par koí aisá ilzám nahín lagáyá gayá, jo qatl yá qaid ke láiq ho. 30 Aur jab mujhe ittilá' húí, ki is shakhs ke barkhiláf sázish honewálí hai, to main ne use fauran tere pás bhej diyá hai, aur us ke mudda'íon ko bhí hukm de diyá hai, ki tere sámne us par da'wá karen.

31 Pas sipáhíon ne hukm ke muwáfiq Paulus ko lekar, ráton rát Antipatris men pahunchá diyá. 32 Aur dúsre din sawáron ko us ke sáth jáne ke liye chhorkar, áp qil'e ko phire. 33 Unhon ne Qaisariya men pahunchkar hákim ko khatt de diyá, aur Paulus ko bhí us ke áge házir kiyá. 34 Us ne khatt parhkar púchhá, ki Yih kis súbe ká hai? aur yih ma'lúm karke ki Kilikiya ká hai, 35 us se kahá, ki Jab tere mudda'í bhí házir honge, to main terá muqaddama karúngá: aur use Herodes ke qil'e men qaid rakhne ká hukm diyá.

24 Pánch din ke ba'd Hananyáh sardár káhin, ba'z buzurgon, aur Tirtullus nám ek wakíl ko sáth lekar wahán áyá, aur unhon ne hákim ke sámne Paulus kí faryád kí. 2 Jab wuh buláyá gayá, to Tirtullus ilzám lagáke kahne lagá, ki Ai Feliks bahádur, chúnki tere wasíle se ham bare amn men hain, aur terí dúrandeshí se is qaum ke fáide ke liye kharábíon kí isláh hotí hai, 3 ham har tarah aur har jagah kamál shukrguzárí ke sáth terá ihsán mánte hain. 4 Magar is liye ki tujhe ziyáda taklíf na dún, main terí minnat kartá hún, ki tú apní mihrbání se hamárí do ek báten sun le. 5 Kyúnki ham ne is shakhs ko mufsid, aur dunyá ke sab Yahúdíon men fitnaangez, aur Násaríon ke bid'atí firqe ká sarguroh páyá. 6 Us ne haikal ko nápák karne kí bhí koshish kí thí, aur ham ne use pakrá: [aur ham ne cháhá ki apní sharí'at ke muwáfiq us kí 'adálat karen. 7 Lekin Lúsiyás sardár ákar barí zabardastí se use hamáre háth se chhín le gayá, 8 aur us ke mudda'íon ko hukm diyá, ki tere pás jáen:] usí se tahqíq karke tú áp in sab báton ko daryáft kar saktá hai, jin ká ham us par ilzám lagáte hain. 9 Aur Yahúdíon ne bhí is da'we men muttafiq hokar kahá, ki yih báten isí tarah hain.

10 Jab hákim ne Paulus ko bolne ká ishára kiyá, to us ne jawáb diyá: Chúnki main jántá hún, ki tú bahut barason se is qaum kí 'adálat kartá hai, is liye main khátirjama'í se apná 'uzr bayán kartá hún. 11 Tú daryáft kar saktá hai, ki bárah din se ziyáda nahín húe, ki main Yarúshalem men 'ibádat karne gayá thá: 12 aur unhon ne mujhe na haikal men kisí ke sáth bahs karte, yá logon men fasád uṭháte páyá; na 'ibádatkháhon men; na shahr men: 13 aur na wuh in báton ko, jin ká mujh par ab ilzám lagáte hain, tere sámne sábit kar sakte hain. 14 Lekin tere sámne yih iqrár kartá hún, ki jis Taríq ko wuh bid'at kahte hain, usí ke mutábiq main apne bápdádá ke Khudá kí 'ibádat kartá hún, aur jo kuchh Tauret aur nabíon ke sahífon men likhá hai, us sab par merá ímán hai. 15 Aur Khudá se usí bát kí ummed rakhtá hún, jis ke wuh khud bhí muntazir hain, ki rástbázon aur nárástor donon kí qiyámat hogí. 16 Isí liye main khud bhí koshish men rahtá hún, ki Khudá aur ádmíon ke báb men merá dil mujhe kabhí malámat na kare. 17 Bahut barason ke ba'd main apní qaum ko khairát pahunchâne, aur nazren charháne áyá thá. 18 Unhon ne bagair hangáme yá balwe ke mujhe tahárat kí hálat men, yih kám karte húe, haikal men páyá—hán, A'siya ke chand Yahúdí the—19 aur agar un ká mujh par kuchh da'wá thá, to unhen tere sámne házir hokar faryád karní wájib thí. 20 Yá yihí khud kahen, ki jab main sadr 'adálat ke sámne khará thá, to mujh men kyá buráí páí thí, 21 siwá is ek bát ke, ki main ne un men khare hokar baland áwáz se kahá thá, ki Murdon kí qiyámat ke báre men áj mujh par tumháre sámne muqaddama ho rahá hai.

22 Feliks ne, jo sahíh taur par is Taríq se wáqif thá, yih kahkar muqaddame ko multawí kar diyá, ki Jab paltan ká sardár Lúsiyás áegá, to main tumhárá muqaddama faisal karúngá: 23 aur súbadár ko hukm diyá, ki us ko qaid to rakh, magar árám se rakhná, aur us ke doston men se kisí ko us kí khidmat karne se mana' na karná.

24 Aur chand roz ke ba'd Feliks apní bíwí Drúsilla ko, jo Yahúdan thí, sáth lekar áyá; aur Paulus ko bulwákar us se Masíh Yisú' ke dín kí kaifíyat suní. 25 Aur jab wuh rástbází, aur parhezgárí, aur áyanda 'adálat ká bayán kar rahá thá, to Feliks ne dahshat khákar jawáb diyá, ki Is waqt to já, fursat pákar tujhe phir buláúngá. 26 Use Paulus se kuchh rupaye milne kí ummed bhí thí; is liye use âur bhí bulá bulákar us ke sáth guftgú kiyá kartá thá. 27 Lekin jab do baras guzar gaye, to Purkiyus Festus Feliks kí jagah muqarrar húá; aur Feliks Yahúdíon ko apná ihsánmand karne kí garaz se Paulus ko qaid hí men chhoṛ gayá.

25 Pas Festus súba men dákhil hokar tín roz ke ba'd Qaisariya se Yarúshalem ko gayá. 2 Aur sardár káhinon aur Yahúdíon ke raíson ne us ke hán Paulus kí faryád kí; 3 aur us kí mukhálafat men yih ri'áyat cháhí, ki wuh use Yarúshalem men bulá bheje, aur ghát men the ki use ráh men már dálen. 4 Magar Festus ne jawáb diyá, ki Paulus to Qaisariya men qaid hai, aur main áp jald wahán jáúngá. 5 Pas tum men se jo ikhtiyárwále hain, wuh sáth chalen, aur agar is shakhs men kuchh bejá bát ho, to us kí faryád karen.

6 Wuh un men áṭh das din rahkar Qaisariya ko gayá, aur dúsre din takht i 'adálat par baiṭhkar Paulus ke láne ká hukm diyá. 7 Jab wuh házir húá, to jo Yahúdí Yarúshalem se áe the, wuh us ke ás pás khaṛe hokar us par bahutere sakht ilzám lagáne lage, magar un ko sábit na kar sake; 8 lekin Paulus ne yih 'uzr kiyá, ki Main ne na to kuchh Yahúdíon kí sharí'at ká gunáh kiyá hai, na haikal ká, na Qaisar ká. 9 Magar Festus ne, Yahúdíon ko apná ihsánmand banáne kí garaz se, Paulus ko jawáb diyá; Kyá tujhe Yarúshalem jáná manzúr hai, ki terá yih muqaddama wahán mere sámne faisal ho? 10 Paulus ne kahá; Main Qaisar ke takht i 'adálat ke sámne khaṛá hún; merá muqaddama yahín faisal honá cháhiye. Yahúdíon ká main ne kuchh qusúr nahín kiyá, chunánchi tú bhí khúb jántá hai. 11 Agar badkár hún, yá main ne qatl ke láiq koí kám kiyá hai, to mujhe marne se inkár nahín. Lekin jin báton ká wuh mujh par ilzám lagáte hain, agar un kí kuchh asl nahín, to un kí ri'áyat se koí mujh ko un ke hawále nahín kar saktá: main Qaisar ke hán apíl kartá hún. 12 Phir Festus ne saláhkáron se maslahat karke jawáb diyá, ki Tú ne Qaisar ke hán apíl kiyá hai; to Qaisar hí ke pás jáegá.

13 Aur kuchh din guzarne ke ba'd, Agrippa bádsháh aur Birníke ne Qaisariya men ákar Festus se mulá-qát kí. 14 Aur un ke kuchh 'arsá wahán rahne ke ba'd Festus ne Paulus ke muqaddame ká hál bádsháh se yih kahkar bayán kiyá, ki Ek shakhs ko Feliks qaid men chhoṛ gayá hai. 15 Jab main Yarúshalem men thá, to sardár káhinon aur Yahúdíon ke buzurgon ne us kí faryád kí, aur sazá ke hukm kí darkhwást kí. 16 Un ko main ne jawáb diyá, ki Romíon ká yih dastúr nahín, ki kisí ádmí ko ri'áyatan sazá ke liye hawále karen, jab tak ki mudda'á 'alaih ko, apne mudda'íon ke rúbarú hokar, da'wá ke jawáb dene ká mauqa' na mile. 17 Pas jab wuh yahán jama' húe, to main ne kuchh der na kí, balki dúsre hí din takht i 'adálat par baiṭhkar, us ádmí ke láne ká hukm diyá. 18 Magar jab us ke mudda'í khaṛe húe, to jin buráíyon ká mujhe gumán thá, un men se unhon ne kisí ká ilzám us par na lagáyá; 19 balki apne dín, aur kisí shakhs Yisú' kí bábat us se bahs karte the, jo mar gayá thá, aur Paulus us ko zinda batátá hai. 20 Chúnki main in báton kí tahqíqát kí bábat uljhan men thá, is liye us se púchhá; Kyá tú Yarúshalem men jáne ko rází hai, ki wahán in báton ká faisala ho? 21 Magar jab Paulus ne apíl kiyá, ki merá muqaddama sháhansháh kí 'adálat men faisal ho, to main ne hukm diyá, ki jab tak use Qaisar ke pás na bhejún, wuh qaid rahe. 22 Agrippa ne Festus se kahá; Main bhí us ádmí kí sunná cháhtá hún. Us ne kahá, ki Tú kal sun legá.

23 Pas dúsre din, jab Agrippa aur Birníke, baṛí shán o shaukat se, palṭan ke sardáron aur shahr ke raíson ke sáth, díwánkháne men

dákhil húe, to Festus ke hukm se Paulus házir kiyá gayá. 24 Phir Festus ne kahá; Ai Agrippa bádsháh, aur ai sab házirín! tum is shakhs ko dekhte ho, jis kí bábat Yahúdíon kí sárí guroh ne Yarúshalem men, aur yahán bhí chillá chillákar mujh se 'arz kí, ki is ká áge ko jítá rahná munásib nahín. 25 Lekin mujhe ma'lúm húá, ki us ne qatl ke láiq kuchh nahín kiyá: aur jab us ne khud sháhansháh ke hán apíl kiyá, to main ne us ke bhejne kí tajwíz kí. 26 Us kí nisbat mujhe koí ṭhík bát ma'lúm nahín, ki Sarkár i 'A'lí ko likhún. Is wáste main ne us ko tumháre áge, aur khásskar, ai Agrippa bádsháh, tere huzúr házir kiyá hai, táki tahqíqát ke ba'd likhne ke qábil koí bát nikle; 27 kyúnki qaidí ke bhejte waqt, un ilzámon ko jo us par lagáe gaye hon záhir na karná, mujhe khiláf i 'aql ma'lúm hotá hai.

26 Agrippa ne Paulus se kahá; Tujhe apne liye bolne kí ijázat hai. Paulus háth baṛhákar apná jawáb yún pesh karne lagá, ki

2 Ai Agrippa bádsháh, jitní báton kí Yahúdí mujh par nálish karte hain, áj tere sámne un kí jawábdihí karní apní khushnasíbí jántá hún: 3 khásskar is liye ki tú Yahúdíon kí sab rasmon aur mas'alon se wáqif hai: pas main minnat kartá hún, ki tahammul se merí sun le. 4 Sab Yahúdí jánte hain, ki apní qaum ke darmiyán aur Yarúshalem men shurú' i jawání se merá chálchalan kaisá rahá hai; 5 chúnki wuh shurú' se mujhe jánte hain, agar cháhen, to gawáh ho sakte hain, ki main Farísí hokar apne dín ke sab se ziyáda páband i mazhab firqe kí tarah zindagí guzártá thá. 6 Aur ab us wa'de kí ummed ke sabab mujh par muqaddama ho rahá hai, jo Khudá ne hamáre bápdádá se kiyá thá; 7 usí wa'de ke púrá hone kí ummed par hamáre bárah ke bárah qabíle dil o ján se rát din 'ibádat kiyá karte hain. Isí ummed ke sabab, ai bádsháh, Yahúdí mujh par nálish karte hain. 8 Jab ki Khudá murdon ko jilátá hai, to yih bát tumháre nazdík kyún gairmu'tabar samjhí játí hai? 9 Main ne bhí samjhá thá, ki Yisú' Násarí ke nám kí tarah tarah se mukhálafat karní mujh par farz hai. 10 Chunánchi main ne Yarúshalem men aisá hí kiyá, aur sardár káhinon kí taraf se ikhtiyár pákar, bahut se muqaddason ko qaid men dálá, aur jab wuh qatl kiye játe the to main bhí yihí ráe detá thá. 11 Aur har 'ibádatkháne men unhen sazá dilá dilákar zabardastí un se kufr kahlwátá thá, balki un kí mukhálafat men aisá díwána baná, ki gair shahron men bhí jákar unhen satátá thá. 12 Isí hál men sardár káhinon se ikhtiyár aur parwána lekar Damishq ko játá thá; 13 to ai bádsháh, main ne do pahar ke waqt ráh men yih dekhá, ki súraj ke núr se ziyáda ek núr ásmán se, mere aur mere hamsafaron ke girdágird á chamká. 14 Jab ham sab zamín par gir paṛe, to main ne 'Ibrání zabán men yih áwáz suní, ki Ai Sháúl, ai Sháúl, tú mujhe kyún satátá hai? Paine kí ár par lát mární tere liye mushkil hai. 15 Main ne kahá; Ai Khudáwand, tú kaun hai? Khudáwand bolá; Main Yisú' hún, jise tú satátá hai. 16 Lekin uṭh, apne pánwon par khaṛá ho; kyúnki main is liye tujh par záhir húá hún, ki tujhe un chízon ká bhí khádim aur gawáh muqarrar karún, jin kí gawáhí ke liye tú ne mujhe dekhá hai, aur un ká bhí jin kí gawáhí ke liye main tujh par záhir húá karúngá. 17 Aur main tujhe is ummat aur gairqaumon se bachátá rahúngá; jin ke pás tujhe is liye bhejtá hún, 18 ki tú un kí ánkhen khol de, táki andhere se raushní kí taraf, aur Shaitán ke ikhtiyár se Khudá kí taraf rujú' láen, aur mujh par ímán láne ke bá'is gunáhon kí mu'áfí, aur muqaddason men sharík hokar mirás páen. 19 Is liye, ai Agrippa bádsháh, main us ásmání royá ká náfarmán na húá: 20 balki pahle Damishqíon ko, phir Yarúshalem aur sáre mulk i Yahúdiya ke báshindon ko, aur gairqaumon ko samjhátá rahá, ki tauba karen, aur Khudá kí taraf rujú' lákar tauba ke muwáfiq kám karen. 21 Inhín báton ke sabab Yahúdíon ne mujhe haikal men pakaṛke, már dálne kí koshish kí. 22 Lekin Khudá kí madad se main áj tak qáim hún, aur chhoṭe baṛe ke sámne gawáhí detá hún, aur un báton ke siwá

kuchh nahín kahtá, jin kí peshíngoí nabíon aur Músá ne bhí kí hai, 23 ki Masíh ko dukh uṭháná zarúr hai, aur sab se pahle wuhí murdon men se zinda hokar is ummat ko aur gairqaumon ko bhí núr ká izhár degá.

24 Jab wuh is tarah jawábdihí kar rahá thá, to Festus ne barí áwáz se kahá; Ai Paulus, tú díwána hai; bahut 'ilm ne tujhe díwána kar diyá hai. 25 Paulus ne kahá; Ai Festus bahádur, main díwána nahín, balkí sachchái aur hoshyárí kí báten kahtá hún. 26 Chunánchi bádsháh, jis se main dileráná kalám kartá hún, yih báten jántá hai: aur mujhe yaqín hai ki in báton men se koí us se chhipí nahín; kyúnki yih májará kone men nahín húá. 27 Ai Agrippa bádsháh, kyá tú nabíon ká yaqín kartá hai? Main jántá hún, ki tú yaqín kartá hai. 28 Agrippa ne Paulus se kahá; Tú to thorí hí sí nasíhat karke mujhe Masíhí kar lená cháhtá hai. 29 Paulus ne kahá; Main to Khudá se cháhtá hún, ki thorí nasíhat se, yá bahut se, sirf tú hí nahín, balki jitne log áj merí sunte hain, merí mánind ho jáen, siwá in zanjíron ke.

30 Tab bádsháh, aur hákim, aur Birníke, aur un ke hamnishín uṭh khare húe; 31 aur alag jákar ek dúsre se báten karne aur kahne lage, ki Yih ádmí aisá to kuchh nahín kartá, jo qatl yá qaid ke láiq ho. 32 Agrippa ne Festus se kahá, ki Agar yih ádmí Qaisar ke hán apíl na kartá, to chhúṭ saktá thá.

27 Jab jaház par Itáliya ko hamárá jáná ṭhahar gayá, to unhon ne Paulus aur ba'z aur qaidíon ko sháhansháhí palṭan ke ek súbadár Yúliyus nám ke hawále kiyá. 2 Aur ham Adramuttiyum ke ek jaház par, jo A'siya ke kanáre kí bandargáhon men jáne ko thá, sawár hokar rawána húe; aur Thissaluníke ká Aristarkhus Makiduní hamáre sáth thá. 3 Dúsre din Saidá men jaház ṭhahrá; aur Yúliyus ne Paulus par mihrbání karke doston ke pás jáne kí ijázat dí, táki us kí khátirdárí ho. 4 Wahán se ham rawána húe, aur Kuprus kí ár men hokar chale, is liye ki hawá mukhálif thí. 5 Phir ham Kilikiya aur Pamfúliya ke samundar se guzarkar Lúkiya ke shahr Múra men utre. 6 Wahán súbadár ko Iskandriya ká ek jaház Itáliya játá húá milá; pas ham ko us men biṭhá diyá. 7 Aur ham bahut dinon tak áhista áhista chalkar jab mushkil se Kanidus ke sámne pahunche, to is liye ki hawá ham ko áge barhne na detí thí Salmone ke sámne se hokar Krete kí ár men chale; 8 aur bamushkil us ke kanáre kanáre chalkar, Hasín Bandar nám ek maqám men pahunche, jis se Lasaya shahr nazdík thá.

9 Jab bahut 'arsa guzar gayá, aur jaház ká safar is liye khatarnák ho gayá, ki Roze ká din guzar chuká thá, to Paulus ne unhen yih kahkar nasíhat kí, 10 ki Ai sáhibo, mujhe ma'lúm hotá hai ki is safar men taklíf aur bahut nuqsán hogá, na sirf mál aur jaház ká, balki hamárí jánon ká bhí. 11 Magar súbadár ne nákhudá aur jaház ke málik kí báton par Paulus kí báton se ziyáda liház kiyá. 12 Aur chúnki wuh bandar járon men rahne ke liye achchhá na thá, is liye aksar logon kí saláh ṭhahrí, ki wahán se rawána hon, aur agar ho sake, to Fíniks men pahunchkar járá káṭen: wuh Krete ká ek bandar hai, jis ká rukh shimál mashriq, aur junúb mashriq hai. 13 Jab kuchh kuchh dakkhiná hawá chalne lagí, to unhon ne, yih samajhkar ki hamárá matlab hásil ho gayá, langar uṭháyá, aur Krete ke kanáre ke qaríb qaríb chale. 14 Lekin thorí der ba'd ek barí túfání hawá, jo Yúrakulon kahlátí hai, Krete par se jaház par áí: 15 aur jab jaház hawá ke qábú men á gayá, aur us ká sámná na kar saká, to ham ne láchár hokar us ko bahne diyá. 16 Aur Kauda nám ek chhoṭe jazíre kí ár men bahte bahte, ham barí mushkil se dongí ko qábú men láe; 17 aur jab malláh us ko úpar charhá chuke, to jaház kí mazbútí kí tadbíren karke us ko níche se bándhá; aur Súrtis ke chorbálú men dhas jáne ke dar se, jaház ká sáz o sámán utár liyá, aur usí tarah bahte chale gaye. 18 Magar jab ham ne ándhí se bahut hichkole kháe, to dúsre din wuh jaház ká mál phenkne lage; 19 aur tísre din unhon ne apne hí háthon se jaház ke álát o asbáb bhí phenk

diye. 20 Aur jab bahut dinon tak na súraj nazar áyá, na táre, aur shiddat kí ándhí chal rahí thí, to ákhir ham ko bachne kí ummed bi'lkull na rahí. 21 Aur jab bahut fáqe kar chuke to Paulus ne un ke bích men khaṛe hokar kahá; Ai sáhibo, lázim thá ki tum merí bát mánkar Krete se rawána na hote, aur yih taklíf aur nuqsán na uṭháte. 22 Magar ab main tum ko nasíhat kartá hún, ki ḳhátirjama' rakkho: kyúnki tum men se kisí kí ján ká nuqsán na hogá, magar jaház ká. 23 Kyúnki Ḳhudá, jis ká main hún, aur jis kí 'ibádat bhí kartá hún, us ke firishte ne isí rát ko mere pás ákar 24 kahá; Ai Paulus, na ḍar; zarúr hai, ki tú Qaisar ke sámne házir ho; aur dekh, jitne log tere sáth jaház men sawár hain, un sab kí Ḳhudá ne terí ḳhátir jánbaḳhshí kí. 25 Is liye, ai sáhibo, ḳhátirjama' rakkho: kyúnki main Ḳhudá ká yaqín kartá hún, ki jaisá mujh se kahá gayá hai, waisá kí hogá. 26 Lekin yih zarúr hai, ki ham kisí ṭápú men já paṛen.

27 Jab chaudahwín rát húí aur ham Bahr i Adriya men ṭakráte phirte the, to ádhí rát ke qaríb malláhon ne aṭkal se ma'lúm kiyá, ki kisí mulk ke nazdík pahunch gaye; 28 aur pání kí tháh lekar bís pursa páyá; aur thoṛá áge baṛhkar, aur phir tháh lekar pandrah pursa páyá. 29 Aur is ḍar se, ki mabádá chaṭánon par já paṛen, jaház ke píchhe se chár langar ḍále, aur subh hone kí du'á mángte rahe. 30 Aur jab malláhon ne cháhá ki jaház par se bhág jáen, aur is baháne se ki galahí se langar ḍálen, ḍongí ko samundar men utárá, 31 to Paulus ne súbadár aur sipáhíon se kahá, ki Agar yih jaház par na rahenge, to tum nahín bach sakte. 32 Is par sipáhíon ne ḍongí kí rassiyán káṭkar use chhoṛ diyá. 33 Aur jab din nikalne ko húá, to Paulus ne sab kí minnat kí, ki kháná khá lo, aur kahá, ki Tum ko intizár karte karte aur fáqa khenchte khenchte áj chaudah din ho gaye, aur tum ne kuchh nahín kháyá. 34 Is liye tumhárí minnat kartá hún, ki kháná khá lo; kyúnki is par tumhárí bihtarí mauqúf hai: aur tum men se kisí ke sir ká ek bál bíká na hogá. 35 Yih kahkar us ne roṭí lí, aur un sab ke sámne Ḳhudá ká shukr kiyá, aur toṛkar kháne lagá. 36 Phir un sab kí ḳhátirjama' húí, aur áp bhí kháná kháne lage. 37 Aur ham sab milkar jaház men do sau chhahattar ádmí the. 38 Jab wuh khákar ser húe, to gehúon ko samundar men phenkkar jaház ko halká karne lage. 39 Jab din nikal áyá, to unhon ne us mulk ko na pahchánná: magar ek kháṛí dekhí, jis ká kanára sáf thá, aur saláh kí, ki agar ho sake, to jaház ko us par chaṛhá len. 40 Pas langar kholkar samundar men chhoṛ diye, aur patwáron kí bhí rassiyán khol dín, aur aglá pál hawá ke rukh par chaṛhákar us kanáre kí taraf chale. 41 Lekin ek aisí jagah já paṛe, jis ke donon taraf samundar ká zor thá, aur jaház zamín par ṭik gayá. Pas galahí to dhakká khákar phans gayí; magar dumbála lahron ke zor se ṭúṭne lagá. 42 Aur sipáhíon kí yih saláh thí, ki qaidíon ko már ḍálen, ki aisá na ho koí tairkar bhág jáe. 43 Lekin súbadár ne, Paulus ke bacháne kí garaz se, un ko is iráde se báz rakkhá; aur hukm diyá, ki jo tair sakte hain, pahle kúdkar kanáre par chale jáen; 44 aur báqí log, ba'z taḳhton par, aur ba'z jaház kí âur chízon ke sahárе se chale jáen. Aur isí tarah sab ke sab ḳhushkí par salámat pahunch gaye.

28 Jab ham pahunch gaye, to jáná ki is ṭápú ká nám Milite hai. 2 Aur un ajnabíon ne ham par ḳháss mihrbání kí, kyúnki menh kí jhaṛí aur járe ke sabab unhon ne ág jaláke ham sab kí ḳhátir kí. 3 Jab Paulus ne lakṛiyon ká gaṭṭhá jama' karke ág men ḍálá, to ek sánp garmí pákar niklá, aur us ke háth par lipaṭ gayá. 4 Jis waqt un ajnabíon ne wuh kíṛá us ke háth men laṭká húá dekhá, to ek dúsre se kahne lage, ki Beshakk yih ádmí ḳhúní hai; agarchi samundar se bach gayá, taubhí 'Adl use jíne nahín detá. 5 Pas us ne kíṛe ko ág men jhaṭak diyá, aur use kuchh zarar na pahunchá. 6 Magar wuh muntazir the, ki is ká badan súj jáegá, yá yih marke yakáyak gir paṛegá. Lekin jab der tak intizár kiyá, aur dekhá ki us ko kuchh zarar na pahunchá, to âur ḳhayál

karke kahá, ki yih to koí deotá hai.

7 Waháṉ se qaríb Publiyus nám us ṭápú ke sardár kí milk thí. Us ne ghar le jákar, tín din tak baṛí mihrbání se hamárí mihmání kí. 8 Aur aisá húá ki Publiyus ká báp bukhár aur pechish kí wajh se bímár paṛá thá. Paulus ne us ke pás jákar du'á mángí, aur us par háth rakhkar shifá dí. 9 Jab aisá húá, to báqí log jo us ṭápú meṉ bímár the áe, aur achchhe kiye gaye. 10 Aur unhoṉ ne hamárí baṛí 'izzat kí; aur chalte waqt jo kuchh hameṉ darkár thá, jaház par rakh diyá.

11 Tín mahíne ke ba'd, ham Iskandriya ke ek jaház par rawána húe, jo jáṛe bhar us ṭápú meṉ rahá thá, aur jis ká nishán Diyuskúrí thá. 12 Aur Surakúsa meṉ jaház ṭhahrákar tín din rahe; 13 aur waháṉ se pher khákar Regiyum meṉ áe: aur ek roz ba'd dakkhiná chalí, to dúsre din Putiyulí meṉ áe. 14 Waháṉ ham ko bháí mile, aur un kí minnat se ham sát din un ke pás rahe: aur isí tarah Roma tak gaye. 15 Waháṉ se bháí, hamárí khabar sunkar, Áppiyus ke Chauk aur Tínsaráe tak hamáre istiqbál ko áe: aur Paulus ne unheṉ dekhkar Khudá ká shukr kiyá, aur us kí khátirjama' húí.

16 Jab ham Roma meṉ pahunche, to Paulus ko ijázat húí, ki akelá us sipáhí ke sáth rahe, jo us par pahrá detá thá.

17 Tín roz ke ba'd aisá húá ki us ne Yahúdíoṉ ke raísoṉ ko bulwáyá; aur jab jama' ho gaye, to un se kahá, ki Ai bháiyo, harchand main ne ummat ke, aur bápdádá kí rasmoṉ ke khiláf kuchh nahíṉ kiyá, taubhí Yarúshalem se qaidí hokar Romíoṉ ke háth hawále kiyá gayá. 18 Unhoṉ ne merí tahqíqát karke mujhe chhoṛ dená cháhá, kyúṉki mere qatl ká koí sabab na thá. 19 Magar jab Yahúdíoṉ ne mukhálafat kí, to main ne láchár hokar Qaisar ke háṉ apíl kiyá; magar is wáste nahíṉ kiyá, ki apní qaum par mujhe kuchh ilzám lagáná thá. 20 Pas is liye main ne tumheṉ buláyá hai, ki tum se milúṉ aur guftgú karúṉ: kyúṉki Isráíl kí ummed ke sabab main is zanjír se jakṛá húá húṉ. 21 Unhoṉ ne us se kahá; Na hamáre pás Yahúdiya se tere báre meṉ khatt áe, na bháiyoṉ meṉ se kisí ne ákar terí kuchh khabar dí, na buráí bayán kí. 22 Magar ham munásib jánte haiṉ ki tujh se suneṉ, tere kyá khayálát haiṉ; kyúṉki is firqe kí bábat ham ko ma'lúm hai, ki har jagah us ke khiláf kahte haiṉ.

23 Aur wuh us se ek din ṭhahrákar, kasrat se us ke háṉ jama' húe, aur wuh Khudá kí bádsháhat kí gawáhí de dekar aur Músá kí Tauret, aur nabíoṉ ke sahífoṉ se Yisú' kí bábat samjhá samjhákar subh se shám tak un se bayán kartá rahá. 24 Aur ba'z ne us kí bátoṉ ko mán liyá, aur ba'z ne na máná. 25 Jab ápas meṉ muttafiq na húe, to Paulus ke is ek bát ke kahne par rukhsat húe, ki Rúhu'l Quds ne Yasha'yáh nabí kí ma'rifat tumháre bápdádá se khúb kahá, ki

26 Is ummat ke pás jákar kah,
Ki tum kánoṉ se sunoge, aur hargiz na samjhoge;
Aur áṉkhoṉ se dekhoge, aur hargiz ma'lúm na karoge:
27 Kyúṉki is ummat ke dil par charbí chhá gayí hai,
Aur wuh kánoṉ se úṉchá sunte haiṉ,
Aur unhoṉ ne apní áṉkheṉ band kar lí haiṉ;
Kahíṉ aisá na ho ki áṉkhoṉ se ma'lúm kareṉ,
Aur kánoṉ se suneṉ,
Aur dil se samjheṉ,
Aur rujú' láeṉ,
Aur main unheṉ shifá bakhshúṉ.

28 Pas tum ko ma'lúm ho, ki Khudá kí is naját ká paigám gairqaumoṉ ke pás bhejá gayá hai, aur wuh use sun bhí leṉgí. [29 Jab us ne yih kahá, to Yahúdí ápas meṉ bahut bahs karke chale gaye.]

30 Aur wuh púre do baras apne kiráe ke ghar meṉ rahá, 31 aur jo us ke pás áte the, un sab se miltá rahá, aur kamál dilerí se bagair rok ṭok ke, Khudá kí bádsháhat kí manádí kartá, aur Khudáwand Yisú' Masíh kí báteṉ sikhátá rahá.

ROMI'OṈ KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' ḲHATT

1 Paulus kí taraf se jo Yisú' Masíh ká banda hai, aur rasúl hone ke liye buláyá gayá, aur Ḳhudá kí us ḳhushḳhabarí ke liye maḳhsús kiyá gayá hai, 2 jis ká us ne peshtar se apne nabíoṉ kí ma'rifat kitáb i muqaddas meṉ, 3 apne Beṭe hamáre Khudáwand Yisú' Masíh kí nisbat wa'da kiyá thá; jo jism ke i'tibár se to Dáúd kí nasl se paidá húá, 4 lekin pákízagí kí rúh ke i'tibár se, murdoṉ meṉ se jí uṭhne ke sabab, qudrat ke sáth Ḳhudá ká Beṭá ṭhahrá; 5 jis kí ma'rifat ham ko fazl aur risálat milí, táki us ke nám kí ḳhátir sab qaumoṉ meṉ se log ímán ke tábi' hoṉ; 6 jin meṉ se tum bhí Yisú' Masíh ke hone ke liye buláe gaye ho— 7 un sab ke nám, jo Roma meṉ Ḳhudá ke piyáre haiṉ, aur muqaddas hone ke liye buláe gaye haiṉ. Hamáre Báp Ḳhudá aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí taraf se tumheṉ fazl aur itmínán hásil hotá rahe.

8 Awwal to maiṉ tum sab ke báre meṉ Yisú' Masíh ke wasíle se apne Ḳhudá ká shukr kartá húṉ, ki tumháre ímán ká tamám dunyá meṉ shuhra ho rahá hai. 9 Chunáṉchi Ḳhudá, jis kí 'ibádat maiṉ apní rúh se us ke Beṭe kí ḳhushḳhabarí dene meṉ kartá húṉ, wuhí merá gawáh hai, ki maiṉ bilánága tumheṉ yád kartá húṉ, 10 aur apní du'áoṉ meṉ hamesha yih darḳhwást kartá húṉ, ki ab áḳhir kár Ḳhudá kí marzí se mujhe tumháre pás áne meṉ kisí tarah kámyábí ho. 11 Kyúṉki maiṉ tumhárí muláqát ká mushtáq húṉ, táki tum ko koí rúhání ni'mat dúṉ, jis se tum mazbút ho jáo; 12 garaz ki maiṉ bhí tumháre darmiyán hokar tumháre sáth us ímán ke bá'is tasallí páúṉ, jo tum meṉ aur mujh meṉ, donoṉ meṉ hai. 13 Aur ai bháiyo, maiṉ is se tumhárá náwáqif rahná nahíṉ cháhtá, ki maiṉ ne bárhá tumháre pás áne ká iráda kiyá, táki jaisá mujhe áur gairqaumoṉ meṉ phal milá, waisá hí tum meṉ bhí mile; magar áj tak ruká rahá. 14 Maiṉ Yúnáníoṉ aur gair Yúnáníoṉ, dánáoṉ aur nádánoṉ ká qarzdár húṉ. 15 Pas maiṉ tum ko bhí jo Roma meṉ ho, ḳhushḳhabarí sunáne ko hatta'l maqdúr taiyár húṉ. 16 Kyúṉki maiṉ Injíl se sharmátá nahíṉ: is liye ki wuh har ek ímán lánewále ke wáste, pahle Yahúdí, phir Yúnání ke wáste, naját ke liye Ḳhudá kí qudrat hai. 17 Is wáste ki us meṉ Ḳhudá kí rástbází ímán se aur ímán ke liye záhir hotí hai, jaisá likhá hai, ki Rástbáz ímán se jítá rahegá.

18 Kyúṉki Ḳhudá ká gazab un ádmíoṉ kí tamám bedíní aur nárástí par ásmán se záhir hotá hai, jo haqq ko nárástí se dabáe rakhte haiṉ; 19 kyúṉki jo kuchh Ḳhudá kí nisbat ma'lúm ho saktá hai, wuh un ke bátin meṉ záhir hai; is liye ki Ḳhudá ne us ko un par záhir kar diyá. 20 Kyúṉki us kí andekhí sifateṉ, ya'ní us kí azalí qudrat aur ulúhiyat, dunyá kí paidáish ke waqt se banái húí chízoṉ ke zarí'e se ma'lúm hokar sáf nazar átí haiṉ; yaháṉ tak ki un ko kuchh 'uzr báqí nahíṉ; 21 is liye ki agarchi unhoṉ ne Ḳhudá ko ján to liyá, magar us kí ḳhudáí ke láiq us kí baṛáí aur shukrguzárí na kí; balki bátil ḳhayálát meṉ paṛ gaye, aur un ke besamajh diloṉ par andherá chhá gayá. 22 Wuh apne áp ko dáná jatákar, bewuqúf ban gaye; 23 aur gairfání Ḳhudá ke jalál ko fání insán, aur parandoṉ aur chaupáyoṉ aur kíṛe makauṛoṉ kí súrat meṉ badal ḍálá.

24 Is wáste Ḳhudá ne un ke diloṉ kí ḳhwáhishoṉ ke mutábiq unheṉ nápákí meṉ chhoṛ diyá, ki un ke badan ápas meṉ behurmat kiye jáeṉ: 25 is liye ki unhoṉ ne Ḳhudá kí sachchái ko badalkar jhúṭh baná ḍálá, aur maḳhlúqát kí

ziyáda parastish aur 'ibádat kí, banisbat us Ḳháliq ke, jo abad tak mahmúd hai. A'mín.

26 Isí sabab se Ḳhudá ne un ko gandí shahwaton men chhoṛ diyá: yahán tak ki un kí 'auraton ne apne taba'í kám ko ḳhiláftaba' kám se badal ḍálá: 27 isí tarah mard bhí 'auraton se taba'í kám chhoṛkar ápas kí shahwat se mast ho gaye; ya'ní mardon ne mardon ke sáth rúsiyáhí ke kám karke, apne áp men apní gumráhí ke láiq badla páyá.

28 Aur jis tarah unhon ne Ḳhudá ká pahchánná nápasand kiyá, isí tarah Ḳhudá ne bhí un ko nápasandída 'aql ke hawále kar diyá, ki náláiq harakaten karen. 29 Pas wuh har tarah kí nárástí, badí, lálach, badḳhwáhí se bhar gaye; aur hasad, ḳhúnrezí, jhagṛe, makkárí, bugz se ma'múr ho gaye; aur gíbat karnewále, 30 badgo, Ḳhudá kí nazar men nafratí, auron ke be'izzat karnewále, magrúr, sheḳhíbáz, badíon ke báni, mán báp ke náfarmán, 31 bewuqúf, 'ahdshikan, taba'í mahabbat se ḳhálí, berahm, ho gaye: 32 hálánki wuh Ḳhudá ká yih hukm jánte hain, ki aise kám karnewále maut kí sazá ke láiq hain; phir bhí na faqat áp hí aise kám karte hain, balki aur karnewálon se ḳhush bhí hote hain.

2 Pas ai ilzám lagánewále, tú koí kyún na ho, tere pás koí 'uzr nahín; kyúnki jis bát ká tú dúsre par ilzám lagátá hai, usí ká tú apne áp ko mujrim ṭhahrátá hai; is liye ki tú jo ilzám lagátá hai, ḳhud wuhí kám kartá hai. 2 Aur ham jánte hain ki aise kám karnewálon kí 'adálat Ḳhudá kí taraf se haqq ke mutábiq hotí hai. 3 Ai insán, tú jo aise kám karnewálon par ilzám lagátá hai, aur ḳhud wuhí kám kartá hai, kyá yih samajhtá hai, ki tú Ḳhudá kí 'adálat se bach jáegá? 4 Yá tú us kí mihrbání aur tahammul aur sabr kí daulat ko náchíz jántá hai, aur nahín samajhtá ki Ḳhudá kí mihrbání tujh ko tauba kí taraf máil kartí hai? 5 Balki tú apní saḳhtí aur gairtáib dil ke mutábiq us qahr ke din ke liye apne wáste gazab kamá rahá hai, jis men Ḳhudá kí sachchí 'adálat záhir hogí. 6 Wuh har ek ko us ke kámon ke muwáfiq badla degá: 7 jo nekokárí men sábitqadam rahkar jalál aur 'izzat aur baqá ke tálib hote hain, un ko hamesha kí zindagí degá; 8 magar jo tafriqaandáz aur haqq ke na mánnewále, balki nárástí ke mánnewále hain, un par gazab aur qahr hogá; 9 aur musíbat aur tangí har ek badkár kí ján par áegí, pahle Yahúdí kí, phir Yúnání kí. 10 Magar jalál aur 'izzat aur salámatí har ek nekokár ko milegí, pahle Yahúdí ko, phir Yúnání ko: 11 kyúnki Ḳhudá ke hán kisí kí tarafdárí nahín. 12 Is liye ki jinhon ne bagair sharí'at páe gunáh kiyá, wuh bagair sharí'at ke halák bhí honge: aur jinhon ne sharí'at ke mátaht hokar gunáh kiyá, un kí sazá sharí'at ke muwáfiq hogí; (13 kyúnki sharí'at ke sunnewále Ḳhudá ke nazdík rástbáz nahín hote, balki sharí'at par 'amal karnewále rástbáz ṭhahráe jáenge. 14 Is liye ki jab wuh qaumen jo sharí'at nahín rakhtín, apní tabí'at se sharí'at ke kám kartí hain, to báwujúd sharí'at na rakhne ke, wuh apne liye ḳhud ek sharí'at hain. 15 Chunánchi wuh sharí'at kí báten apne dilon par likhí húí dikhátí hain, aur un ká dil bhí un báton kí gawáhí detá hai; aur un ke báhamí ḳhayálát yá to un par ilzám lagáte hain, yá un ko ma'zúr rakhte hain;) 16 jis roz Ḳhudá merí ḳhushḳhabarí ke mutábiq Yisú' Masíh kí ma'rifat ádmíon kí poshída báton ká insáf karegá.

17 Pas agar tú Yahúdí kahlátá, aur sharí'at par takya aur Ḳhudá par faḳhr kartá hai, 18 aur us kí marzí jántá, aur sharí'at kí ta'lím pákar 'umda 'umda báten pasand kartá hai; 19 aur agar tujh ko is bát par bhí bharosá hai, ki main andhon ká rahnumá, aur andhere men paṛe húon ke liye raushní, 20 aur nádánon ká tarbíyat karnewálá, aur bachchon ká ustád hún, aur 'ilm aur haqq ká jo namúna sharí'at men hai, wuh mere pás hai; 21 pas tú jo auron ko sikhátá hai, apne áp ko kyún nahín sikhátá? Tú jo wa'z kartá hai ki chorí na karná, áp ḳhud kyún chorí kartá hai? 22 Tú jo kahtá hai ki ziná na karná, áp ḳhud kyún ziná kartá hai? Tú jo buton se nafrat rakhtá hai, áp

khud kyún mandiron ko lúṭtá hai? 23 Tú jo sharí'at par fakhr kartá hai, sharí'at ke 'udúl se Khudá kí kyún be'izzatí kartá hai? 24 Kyúnki Tumháre sabab se gairqaumon men Khudá ke nám par kufr baká játá hai; chunánchi yih likhá bhí hai. 25 Khatne se fáida to hai, basharte ki tú sharí'at par 'amal kare: lekin jab tú ne sharí'at se 'udúl kiyá, to terá khatna námakhtúní ṭhahrá. 26 Pas agar námakhtún shakhs sharí'at ke hukmon par 'amal kare, to kyá us kí námakhtúní khatne ke barábar na giní jáegí? 27 Aur jo shakhs qaumíyat ke sabab se námakhtún rahá, agar wuh sharí'at ko púrá kare, to kyá tujhe, jo báwujúd kalám aur khatne ke sharí'at se 'udúl kartá hai, qusúrwár na ṭhahráegá? 28 Kyúnki wuh Yahúdí nahín, jo záhir ká hai; aur na wuh khatna hai, jo záhirí aur jismání hai; 29 balki Yahúdí wuhí hai, jo báṭin men hai; aur khatna wuhí hai, jo dil ká aur rúhání hai, na ki lafzí; aise kí ta'ríf ádmíon kí taraf se nahín, balki Khudá kí taraf se hotí hai.

3 Pas Yahúdí ko kyá fauqíyat hai, aur khatne se kyá fáida? 2 Har tarah se bahut, khásskar yih ki Khudá ká kalám un ke supurd húá. 3 Agar ba'z bewafá nikle, to kyá húá? kyá un kí bewafáí Khudá kí wafádárí ko báṭil kar saktí hai? 4 Hargiz nahín: balki Khudá sachchá ṭhahre, aur har ek ádmí jhúṭhá: chunánchi likhá hai;

Ki tú apní báton men rástbáz ṭhahre,
Aur apne muqaddame men fath páe.

5 Agar hamárí nárástí Khudá kí rástbází kí khúbí ko záhir kartí hai, to ham kyá kahen? kyá yih ki Khudá beinsáf hai jo gazab názil kartá hai? (Main yih bát insán kí tarah kahtá hún.) 6 Hargiz nahín: warna Khudá kyúnkar dunyá ká insáf karegá? 7 Agar mere jhúṭh ke sabab se Khudá kí sachchái us ke jalál ke wáste ziyáda záhir húí, to phir kyún gunahgár kí tarah mujh par hukm diyá játá hai? 8 aur ham kyún burái na karen, táki bhalái paidá ho? chunánchi ham par yih tuhmat lagái bhí játí hai, aur ba'z kahte hain ki in ká yihí maqúla hai: magar aison ká mujrim ṭhahrná insáf hai.

9 Pas kyá húá? kyá ham kuchh fazílat rakhte hain? Bi'lkull nahín. Kyúnki ham Yahúdíon aur Yúnáníon donon par peshtar hí yih ilzám lagá chuke hain, ki wuh sab ke sab gunáh ke mátaht hain. 10 Chunánchi likhá hai, ki

Koí rástbáz nahín, ek bhí nahín;
11 Koí samajhdár nahín,
Koí Khudá ká tálib nahín;
12 Sab gumráh hain, sab ke sab nikamme ban gaye;
Koí bhalái karnewálá nahín, ek bhí nahín:
13 Un ká galá khulí húí qabr hai;
Unhon ne apní zabánon se fareb diyá:
Un ke honṭhon men sánpon ká zahr hai;
14 Un ká munh la'nat aur karwáhaṭ se bhará húá hai;
15 Un ke qadam khún baháne ke liye tezrau hain;
16 Un kí ráhon men tabáhí aur badhálí hai,
17 Aur wuh salámatí kí ráh se wáqif na húe:
18 Un kí ánkhon men Khudá ká khauf nahín.

19 Ab ham jánte hain ki sharí'at jo kuchh kahtí hai, un se kahtí hai jo sharí'at ke mátaht hain; táki har ek ká munh band ho jáe, aur sárí dunyá Khudá ke nazdík sazá ke láiq ṭhahre: 20 kyúnki sharí'at ke a'mál se koí bashar us ke huzúr rástbáz nahín ṭhahregá, is liye ki sharí'at ke wasíle se to gunáh kí pahchán hí hotí hai. 21 Magar ab sharí'at ke bagair Khudá kí ek rástbází záhir húí hai, jis kí gawáhí sharí'at aur nabíon se hotí hai; 22 ya'ní Khudá kí wuh rástbází, jo Yisú' Masíh par ímán láne se sab ímán lánewálon ko hásil hotí hai; kyúnki kuchh farq nahín; 23 is liye ki sab ne gunáh kiyá, aur Khudá ke jalál se mahrúm hain; 24 magar us ke fazl ke sabab, us makhlasí ke wasíle se jo Masíh Yisú' men hai, muft rástbáz ṭhahráe játe hain: 25 use Khudá ne us ke khún ke bá'is ek aisá kaffára ṭhahráyá, jo ímán láne se fáidamand ho; táki jo gunáh peshtar ho chuke the, aur jin se Khudá ne tahammul karke tarah dí

thí, un ke báre men wuh apní rástbází záhir kare; 26 balki isí waqt us kí rástbází záhir ho: táki wuh khud bhí 'ádil rahe, aur jo Yisú' par ímán láe, us ko bhí rástbáz ṭhahránewálá ho. 27 Pas fakhr kahán rahá? Is kí gunjáish hí nahín. Kaun sí sharí'at ke sabab se? kyá a'mál kí sharí'at se? Nahín: balki ímán kí sharí'at se. 28 Chunánchi ham yih natíja nikálte hain, ki insán sharí'at ke a'mál ke bagair ímán ke sabab se rástbáz ṭhahrtá hai. 29 Kyá Khudá sirf Yahúdíon hí ká hai; gairqaumon ká nahín? Beshakk, gairqaumon ká bhí hai: 30 kyúnki ek hí Khudá hai, jo makhtúnon ko bhí ímán se, aur námakhtúnon ko bhí ímán hí ke wasíle se rástbáz ṭhahráegá. 31 Pas kyá ham sharí'at ko ímán se bátil karte hain? Hargiz nahín: balki sharí'at ko qáim rakhte hain.

4 Pas ham kyá kahen, ki hamáre jismání báp Ibráhím ko kyá hásil húá? 2 Kyúnki agar Ibráhím a'mál se rástbáz ṭhahráyá játá, to us ko fakhr kí jagah hotí; lekin Khudá ke nazdík nahín. 3 Kitáb i muqaddas kyá kahtí hai? Yih, ki Ibráhím Khudá par ímán láyá aur yih us ke liye rástbází giná gayá. 4 Kám karnewále kí mazdúrí bakhshish nahín, balki haqq samjhí játí hai. 5 Magar jo shakhs kám nahín kartá, balki bedín ke rástbáz ṭhahránewále par ímán látá hai, us ká ímán us ke liye rástbází giná játá hai. 6 Chunánchi jis shakhs ke liye Khudá bagair a'mál ke rástbází mahsúb kartá hai, Dáúd bhí us kí mubárakhálí is tarah bayán kartá hai, 7 ki

Mubárak wuh hain, jin kí badkárián mu'áf húín,
Aur jin ke gunáh ḍhánke gaye.
8 Mubárak wuh shakhs hai, jis ke gunáh Khudáwand mahsúb na karegá.

9 Pas kyá yih mubárakbádí makhtúnon hí ke liye hai, yá námakhtúnon ke liye bhí? Kyúnki hamárá da'wá yih hai, ki Ibráhím ke liye us ká ímán rástbází giná gayá. 10 Pas kis hálat men giná gayá? Makhtúní men, yá námakhtúní men? Makhtúní men nahín, balki námakhtúní men. 11 Aur us ne khatna ká nishán páyá, ki us ímán kí rástbází par muhr ho jáe, jo use námakhtúní kí hálat men hásil thá: táki wuh un sab ká báp ṭhahre, jo báwujúd námakhtún hone ke ímán láte hain, aur un ke liye bhí rástbází mahsúb kí jáe; 12 aur un makhtúnon ká báp ho, jo na sirf makhtún hain, balki hamáre báp Ibráhím ke us ímán kí bhí pairawí karte hain, jo use námakhtúní kí hálat men hásil thá. 13 Kyúnki yih wa'da ki wuh dunyá ká wáris hogá na Ibráhím se na us kí nasl se sharí'at ke wasíle se kiyá gayá thá, balki ímán kí rástbází ke wasíle se. 14 Kyúnki agar sharí'atwále hí wáris hon, to ímán befáida rahá, aur wa'da láhásil ṭhahrá. 15 Kyúnki sharí'at to gazab paidá kartí hai; aur jahán sharí'at nahín, wahán 'udúlhukmí bhí nahín. 16 Isí wáste wuh mírás ímán se miltí hai, táki fazl ke taur par ho, aur wuh wa'da kull nasl ke liye qáim rahe; na sirf us nasl ke liye jo sharí'atwálí hai, balki us ke liye bhí, jo Ibráhím kí mánind ímánwálí hai; wuhí ham sab ká báp hai 17 (chunánchi likhá hai, ki Main ne tujhe bahut sí qaumon ká báp banáyá;) us Khudá ke sámne, jis par wuh ímán láyá, aur jo murdon ko zinda kartá hai, aur jo chízen nahín hain, un ko is tarah bulá letá hai, ki goyá wuh hain. 18 Wuh náummedí kí hálat men ummed ke sáth ímán láyá, táki is qaul ke bamújib ki Terí nasl aisí hí hogí, wuh bahut sí qaumon ká báp ho. 19 Aur wuh jo taqríban sau baras ká thá, báwujúd apne murda se badan aur Sárah ke rihm kí murdagí par liház karne ke, ímán men za'íf na húá, 20 aur na beímán hokar Khudá ke wa'de men shakk kiyá, balki ímán men mazbút hokar Khudá kí tamjíd kí; 21 aur us ko kámil i'tiqád húá, ki jo kuchh us ne wa'da kiyá hai, wuh us ke púrá karne par bhí qádir hai. 22 Isí sabab se yih us ke liye rástbází giná gayá. 23 Aur yih bát, ki ímán us ke liye rástbází giná gayá, na sirf us ke liye likhí gayí; 24 balki hamáre liye bhí, jin ke liye ímán rástbází giná jáegá, is wáste ki ham us par ímán láe hain, jis ne hamáre Khudáwand Yisú' ko murdon men se jiláyá; 25 wuh hamáre qusúron ke liye hawále kar diyá gayá, aur hamáre rástbáz ṭhahrne ke liye jiláyá gayá.

5 Pas jab ham ímán se rástbáz ṭhahre, to Khudá ke sáth apne Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke wasíle se sulh rakkhen; 2 jis ke wasíle se ímán ke sabab us fazl tak hamárí rasáí bhí húí, jis par qáim hain; aur Khudá ke jalál kí ummed par fakhr karen. 3 Aur sirf yihí nahín, balki musíbaton men bhí fakhr karen; yih jánkar, ki musíbat se sabr paidá hotá hai; 4 aur sabr se pukhtagí; aur pukhtagí se ummed paidá hotí hai: 5 aur ummed se sharmindagí hásil nahín hotí, kyúnki Rúhu'l Quds jo ham ko bakhshá gayá hai, us ke wasíle se Khudá kí mahabbat hamáre dilon men dálí gayí hai. 6 Kyúnki jab ham kamzor hí the, to 'ain waqt par Masíh bedínon kí khátir múá. 7 Kisí rástbáz kí khátir bhí mushkil se koí apní ján degá: magar sháyad kisí nek ádmí ke liye koí apní ján tak de dene kí jur'at kare. 8 Lekin Khudá apní mahabbat kí khúbí ham par yún záhir kartá hai, ki jab ham gunahgár hí the, to Masíh hamárí khátir múá. 9 Pas jab ham us ke khún ke bá'is ab rástbáz ṭhahre, to us ke wasíle se gazab i Iláhí se zarúr hí bachenge. 10 Kyúnki jab báwujúd dushman hone ke, Khudá se us ke Beṭe kí maut ke wasíle se hamárá mel ho gayá, to mel hone ke ba'd to ham us kí zindagí ke sabab se zarúr hí bachenge; 11 aur sirf yihí nahín, balki apne Khudáwand Yisú' Masíh ke sabab, jis ke wasíle se ab hamárá Khudá ke sáth mel ho gayá, Khudá par fakhr bhí karte hain.

12 Pas jis tarah ek ádmí ke sabab se gunáh dunyá men áyá, aur gunáh ke sabab maut áí, aur yún maut sab ádmíon men phail gayí, is liye ki sab ne gunáh kiyá— 13 kyúnki sharí'at ke diye jáne tak dunyá men gunáh to thá: magar jahán sharí'at nahín, wahán gunáh mahsúb nahín hotá. 14 Táham A'dam se lekar Músá tak maut ne un par bhí bádsháhí kí, jinhon ne us A'dam kí náfarmání kí tarah, jo ánewále ká misl thá, gunáh na kiyá thá. 15 Lekin qusúr ká jo hál hai, wuh fazl kí ni'mat ká nahín. Kyúnki jab ek shakhs ke qusúr se bahut se ádmí mar gaye, to Khudá ká fazl aur us kí jo bakhshish ek hí ádmí, ya'ní Yisú' Masíh ke fazl se paidá húí, bahut se ádmíon par zarúr hí ifrát se názil húí. 16 Aur jaisá ek shakhs ke gunáh karne ká anjám húá, bakhshish ká waisá hál nahín; kyúnki ek hí ke sabab se wuh faisala húá, jis ká natíja sazá ká hukm thá: magar bahutere qusúron se aisí ni'mat paidá húí, jis ká natíja yih húá ki log rástbáz ṭhahre. 17 Kyúnki jab ek shakhs ke qusúr ke sabab maut ne us ek ke zarí'e se bádsháhí kí; to jo log fazl aur rástbází kí bakhshish ifrát se hásil karte hain, wuh ek shakhs, ya'ní Yisú' Masíh ke wasíle se, hamesha kí zindagí men zarúr hí bádsháhí karenge. 18 Garaz, jaisá ki ek qusúr ke sabab wuh faisala húá, jis ká natíja sab ádmíon ... sazá ká hukm thá; waisá hí rást...zí ke ek kám ke wasíle se sab ádmíon ko wuh ni'mat milí, jis se rástbáz ṭhahrke zindagí páen. 19 Kyúnki jis tarah ek hí shakhs kí náfarmání se bahut se log gunahgár ṭhahre, usí tarah ek kí farmánbardárí se bahut se log rástbáz ṭhahrenge. 20 Aur bích men sharí'at á maujúd húí, táki qusúr ziyáda ho jáe; magar jahán gunáh ziyáda húá, wahán fazl us se bhí niháyat ziyáda húá: 21 táki jis tarah gunáh ne maut ke sabab se bádsháhí kí, usí tarah fazl bhí, hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke wasíle se, hamesha kí zindagí ke liye, rástbází ke zarí'e se bádsháhí kare.

6 Pas ham kyá kahen? Kyá gunáh karte rahen, táki fazl ziyáda ho? 2 Hargiz nahín! Ham jo gunáh ke i'tibár se mar gaye, kyúnkar us men áyanda ko zindagí guzáren? 3 Kyá tum nahín jánte, ki ham jitnon ne Masíh Yisú' men shámil hone ká baptisma liyá, to us kí maut men shámil hone ká baptisma liyá? 4 Pas maut men shámil hone ke baptisma ke wasíle se ham us ke sáth dafn húe; táki jis tarah Masíh Báp ke jalál ke wasíle se murdon men se jiláyá gayá, usí tarah ham bhí nayí zindagí kí ráh chalen. 5 Kyúnki jab ham us kí maut kí mushábahat se us ke sáth paiwasta ho gaye, to beshakk us ke jí uṭhne kí mushábahat se bhí us ke sáth paiwasta honge 6 Chunánchi ham jánte hain, ki hamárí purání insáníyat us ke sáth

is liye salíb dí gayí, ki gunáh ká badan bekár ho jáe, táki ham áge ko gunáh kí gulámí men na rahen. 7 Kyúnki jo múá, wuh gunáh se barí húá. 8 Pas jab ham Masíh ke sáth múe, to hamen yaqín hai ki us ke sáth jienge bhí; 9 kyúnki yih jánte hain ki Masíh jab murdon men se jí uthá hai to phir nahín marne ká; maut ká phir us par ikhtiyár nahín hone ká. 10 Kyúnki Masíh jo múá, gunáh ke i'tibár se ek bár múá: magar ab jo jítá hai, Khudá ke i'tibár se jítá hai. 11 Isí tarah tum bhí apne áp ko gunáh ke i'tibár se murda, magar Khudá ke i'tibár se Masíh Yisú' men zinda samjho.

12 Pas gunáh tumháre fání badan men bádsháhí na kare, ki tum us kí khwáhishon ke tábi' raho. 13 Aur apne a'zá nárástí ke hathyár hone ke liye gunáh ke hawále na kiyá karo; balki apne áp ko murdon men se zinda jánkar Khudá ke hawále karo, aur apne a'zá rástbází ke hathyár hone ke liye Khudá ke hawále karo. 14 Is liye ki gunáh ká tum par ikhtiyár na hogá, kyúnki tum sharí'at ke mátaht nahín, balki fazl ke mátaht ho.

15 Pas kyá húá? kyá ham is liye gunáh karen, ki sharí'at ke mátaht nahín, balki fazl ke mátaht hain? Hargiz nahín! 16 Kyá tum nahín jánte, ki jis kí tábi'dárí ke liye apne áp ko gulámon kí tarah hawále kar dete ho, usí ke gulám ho, jis ke tábi'dár ho; khwáh gunáh ke, jis ká anjám maut hai; khwáh tábi'dárí ke, jis ká anjám rástbází hai. 17 Lekin Khudá ká shukr hai, ki agarchi tum gunáh ke gulám the, táham dil se us ta'lím ke tábi'dár ho gaye, jis ke sánche men tum dhále gaye the; 18 aur gunáh se ázád hokar rástbází ke gulám ho gaye. 19 Main tumhárí insání kamzorí ke sabab insání taur par kahtá húp: jis tarah tum ne apne a'zá badkárí karne ke liye nápákí aur badkárí kí gulámí ke hawále kiye the, usí tarah ab apne a'zá pák hone ke liye rástbází kí gulámí ke hawále kar do. 20 Kyúnki jab tum gunáh ke gulám the, to rástbází ke i'tibár se ázád the. 21 Pas jin báton se tum ab sharminda ho, un se tum us waqt kyá phal páte the? kyúnki un ká anjám to maut hai. 22 Magar ab gunáh se ázád, aur Khudá ke gulám hokar, tum ko apná phal milá, jis se pákízagí hásil hotí hai, aur is ká anjám hamesha kí zindagí hai. 23 Kyúnki gunáh kí mazdúrí maut hai, magar Khudá kí bakhshish hamáre Khudáwand Masíh Yisú' men hamesha kí zindagí hai.

7 Ai bháiyo, kyá tum nahín jánte, (main un se kahtá hún jo sharí'at se wáqif hain,) ki jab tak ádmí jítá hai, usí waqt tak sharí'at us par ikhtiyár rakhtí hai? 2 Chunánchi jis 'aurat ká shauhar maujúd hai, wuh sharí'at ke muwáfiq apne shauhar kí zindagí tak us ke band men hai; lekin agar shauhar mar gayá, to wuh shauhar kí sharí'at se chhút gayí. 3 Pas agar shauhar ke jíte jí dúsre mard kí ho jáe, to zániya kahláegí; lekin agar shauhar mar jáe, to wuh us sharí'at se ázád hai, yahán tak ki agar dúsre mard kí ho bhí jáe, to zániya na thahregí. 4 Pas ai mere bháiyo, tum bhí Masíh ke badan ke wasíle se sharí'at ke i'tibár se is liye murda ban gaye, ki us dúsre ke ho jáo, jo murdon men se jiláyá gayá, táki ham sab Khudá ke liye phal paidá karen. 5 Kyúnki jab ham jismání the, to gunáh kí ragbaten, jo sharí'at ke bá'is paidá hotí thín, maut ká phal paidá karne ke liye hamáre a'zá men tásír kartí thín. 6 Lekin jis chíz kí qaid men the, us ke i'tibár se markar, ab ham sharí'at se aise chhút gaye, ki rúh ke naye taur par, na ki lafzon ke puráne taur par, khidmat karte hain.

7 Pas ham kyá kahen? Kyá sharí'at gunáh hai? Hargiz nahín! Balki bagair sharí'at ke main gunáh ko na pahchántá; masalan, agar sharí'at yih na kahtí, ki Tú lálach na kar, to main lálach ko na jántá: 8 magar gunáh ne mauqa' pákar, hukm ke zarí'e se mujh men har tarah ká lálach paidá kar diyá: kyúnki sharí'at ke bagair gunáh murda hai. 9 Ek zamáne men sharí'at ke bagair main zinda thá; magar jab hukm áyá, to gunáh zinda ho gayá, aur main mar gayá; 10 aur jis hukm ká mansha zindagí thá, wuhí mere haqq men maut ká bá'is ban gayá: 11 kyúnki gunáh ne mauqa' pákar, hukm ke zarí'e se mujhe bahkáyá, aur usí ke zarí'e

se mujhe már bhí ḍálá. 12 Pas sharí'at pák hai, aur hukm bhí pák, aur rást, aur achchhá hai. 13 Pas jo chíz achchhí hai, kyá wuh mere liye maut ṭhahrí? Hargiz nahín! Balki gunáh ne, achchhí chíz ke zarí'e se mere liye maut paidá karke, mujhe már ḍálá; táki us ká gunáh honá záhir ho, aur hukm ke zarí'e se gunáh hadd se ziyáda makrúh ma'lúm ho. 14 Kyúnki ham jánte hain ki sharí'at to rúhání hai, magar main jismání, aur gunáh ke háth biká húá hún. 15 Aur jo main kartá hún us ko nahín jántá; kyúnki jis ká main iráda kartá hún, wuh nahín kartá, balki jis se mujh ko nafrat hai, wuhí kartá hún. 16 Aur agar main us par 'amal kartá hún, jis ká iráda nahín kartá, to main mántá hún ki sharí'at khúb hai. 17 Pas is súrat men us ká karnewálá main na rahá, balki gunáh hai jo mujh men basá húá hai. 18 Kyúnki main jántá hún ki mujh men, ya'ní mere jism men, koí nekí basí húí nahín: albatta iráda to mujh men maujúd hai, magar nek kám mujh se ban nahín parte. 19 Chunánchi jis nekí ká iráda kartá hún, wuh to nahín kartá: magar jis badí ká iráda nahín kartá, use kar letá hún. 20 Pas agar main wuh kartá hún jis ká iráda nahín kartá, to us ká karnewálá main na rahá, balki gunáh hai jo mujh men basá húá hai. 21 Garaz main aisí sharí'at pátá hún, ki jab nekí ká iráda kartá hún, to badí mere pás á maujúd hotí hai. 22 Kyúnki bátiní insániyat ke rú se to main Khudá kí sharí'at ko bahut pasand kartá hún: 23 magar mujhe apne a'zá men ek aur tarah kí sharí'at nazar átí hai, jo merí 'aql kí sharí'at se laṛkar, mujhe us gunáh kí sharí'at kí qaid men le átí hai, jo mere a'zá men maujúd hai. 24 Háe, main kaisá kambakht ádmí hún! is maut ke badan se mujhe kaun chhuṛáegá? 25 Apne Khudáwand Yisú' Masíh ke wasíle se Khudá ká shukr kartá hún. Garaz main khud apní 'aql se to Khudá kí sharí'at ká, magar jism se gunáh kí sharí'at ká mahkúm hún.

8 Pas ab, jo Masíh Yisú' men hain, un par sazá ká hukm nahín. 2 Kyúnki zindagí kí Rúh kí sharí'at ne, Masíh Yisú' men, mujhe gunáh aur maut kí sharí'at se ázád kar diyá. 3 Is liye ki jo kám sharí'at, jism ke sabab kamzor hokar, na kar sakí, wuh Khudá ne kiyá; ya'ní us ne apne Beṭe ko gunáhálúda jism kí súrat men aur gunáh kí qurbání ke liye bhejkar, jism men gunáh kí sazá ká hukm diyá: 4 táki sharí'at ká taqázá ham men púrá ho, jo jism ke mutábiq nahín, balki rúh ke mutábiq chalte hain. 5 Kyúnki jo jismání hain, wuh jismání báton ke khayál men rahte hain; lekin jo rúhání hain, wuh rúhání báton ke khayál men rahte hain. 6 Aur jismání níyat maut hai; magar rúhání níyat zindagí aur itmínán hai: 7 is liye ki jismání níyat Khudá kí dushmaní hai; kyúnki na to Khudá kí sharí'at ke tábi' hai, na ho saktí hai: 8 aur jo jismání hain, wuh Khudá ko khush nahín kar sakte. 9 Lekin tum jismání nahín, balki rúhání ho, basharte ki Khudá kí Rúh tum men basí húí hai. Magar jis men Masíh kí Rúh nahín, wuh us ká nahín. 10 Aur agar Masíh tum men hai, to badan to gunáh ke sabab se murda hai; magar rúh rástbází ke sabab se zinda hai. 11 Aur agar usí kí Rúh tum men basí húí hai, jis ne Yisú' ko murdon men se jiláyá, to jis ne Masíh Yisú' ko murdon men se jiláyá, wuh tumháre fání badanon ko bhí apní us Rúh ke wasíle se zinda karegá, jo tum men basí húí hai.

12 Pas, ai bháiyo, ham qarzdár to hain, magar jism ke nahín, ki jism ke mutábiq zindagí guzáren. 13 Kyúnki agar tum jism ke mutábiq zindagí guzároge, to zarúr maroge. Aur agar rúh se badan ke kámon ko nest o nábúd karoge, to jíte rahoge. 14 Is liye ki jitne Khudá kí Rúh kí hidáyat se chalte hain, wuhí Khudá ke beṭe hain. 15 Kyúnki tum ko gulámí kí rúh nahín milí, jis se phir ḍar paidá ho; balki lepálak hone kí rúh milí, jis se ham Abbá, ya'ní Ai Báp, kahkar pukárte hain. 16 Rúh khud hamárí rúh ke sáth milkar gawáhí detí hai, ki ham Khudá ke farzand hain. 17 Aur agar farzand hain, to wáris bhí hain; ya'ní Khudá ke wáris, aur Masíh ke hammírás basharte ki ham us ke sáth dukh

[illegible]eṉ, táki us ke sáth jalál bhí [illegible].

18 Kyúṉki merí dánist meṉ is zamáne ke dukh dard is láiq nahíṉ, ki us jalál ke muqábil ho sakeṉ, jo ham par záhir honewálá hai. 19 Kyúṉki maḳhlúqát kamál árzú se Ḳhudá ke beṭoṉ ke záhir hone kí ráh dekhtí hai. 20 Is liye ki maḳhlúqát batálat ke iḳhtiyár meṉ kar dí gayí thí, na apní ḳhushí se, balki us ke bá'is se, jis ne us ko 21 is ummed par batálat ke iḳhtiyár meṉ kar diyá, ki maḳhlúqát bhí faná ke qabze se chhúṭkar, Ḳhudá ke farzandoṉ ke jalál kí ázádí meṉ dáḳhil ho jáegí. 22 Kyúṉki ham ko ma'lúm hai, ki sárí maḳhlúqát milkar ab tak karáhtí hai, aur dard i zih meṉ parí taṛaptí hai. 23 Aur na faqat wuhí, balki ham bhí, jinheṉ Rúh ke pahle phal mile haiṉ, áp apne bátin meṉ karáhte haiṉ, aur lepálak hone, ya'ní apne badan kí maḳhlasí, kí ráh dekhte haiṉ. 24 Chunáṉchi hameṉ ummed ke wasíle se naját milí; magar jis chíz kí ummed hai, jab wuh nazar á jáe, to phir ummed kaisí? kyúṉki jo chíz koí dekh rahá hai, us kí ummed kyá karegá? 25 Lekin jis chíz ko nahíṉ dekhte, agar ham us kí ummed kareṉ, to sabr se us kí ráh dekhte haiṉ.

26 Isí tarah Rúh bhí hamárí kamzorí meṉ madad kartí hai, kyúṉki jis taur se ham ko du'á mángní cháhiye wuh nahíṉ átí; magar Rúh ḳhud aisí áheṉ bhar bharke hamárí shafá'at kartí hai, jin ká bayán nahíṉ ho saktá. 27 Aur diloṉ ká parakhnewálá jántá hai, ki Rúh kí kyá níyat hai: kyúṉki wuh Ḳhudá kí marzí ke muwáfiq muqaddasoṉ kí shafá'at kartá hai. 28 Aur ham ko ma'lúm hai, ki sab chízeṉ milkar Ḳhudá se mahabbat rakhnewáloṉ ke liye bhalái paidá kartí haiṉ; ya'ní un ke liye, jo Ḳhudá ke iráde ke muwáfiq buláe gaye. 29 Kyúṉki jinheṉ us ne pahle se jáná, unheṉ pahle se muqarrar bhí kiyá, ki us ke Beṭe ke hamshakl hoṉ, táki wuh bahut se bháiyoṉ meṉ pahlauṭhá ṭhahre: 30 aur jin ko us ne pahle se muqarrar kiyá, unheṉ buláyá bhí: aur jinheṉ buláyá, un ko rástbáz bhí ṭhahráyá: aur jin ko rástbáz ṭhahráyá, un ko jalál bhí baḳhshá.

31 Pas ham in bátoṉ kí bábat kyá kaheṉ? Agar Ḳhudá hamárí taraf hai, to kaun hamárá muḳhálif hai? 32 Jis ne apne Beṭe hí ko dareg na kiyá, balki ham sab kí ḳhátir use hawále kar diyá, wuh us ke sáth âur sab chízeṉ bhí hameṉ kis tarah na baḳhshegá? 33 Ḳhudá ke barguzídoṉ par kaun nálish karegá? Ḳhudá wuh hai jo un ko rástbáz ṭhahrátá hai; 34 kaun hai jo mujrim ṭhahráegá? Masíh Yisú' wuh hai jo mar gayá, balki murdoṉ meṉ se jí bhí uṭhá, aur Ḳhudá kí dahiní taraf hai, aur hamárí shafá'at bhí kartá hai. 35 Kaun ham ko Masíh kí mahabbat se judá karegá? Musíbat, yá tangí, yá zulm, yá kál, yá nangápan, yá ḳhatra, yá talwár? 36 Chunáṉchi likhá hai, ki

Ham terí ḳhátir din bhar ján se máre játe haiṉ;
Ham to zabh honewálí bheṛoṉ ke barábar gine gaye.

37 Magar in sab hálatoṉ meṉ, us ke wasíle se jis ne ham se mahabbat kí, ham ko fath se bhí baṛhkar galaba hásil hotá hai. 38 Kyúṉki mujh ko yaqín hai, ki Ḳhudá kí jo mahabbat hamáre Ḳhudáwand Masíh Yisú' meṉ hai, us se ham ko na maut judá kar sakegí, na zindagí, 39 na firishte, na hukúmateṉ, na hál kí, na istiqbál kí chízeṉ, na qudrateṉ, na balandí, na pastí, na koí âur maḳhlúq.

9 Maiṉ Masíh meṉ sach kahtá húṉ, jhúṭh nahíṉ boltá, aur merá dil bhí Rúhu'l Quds meṉ gawáhí detá hai, 2 ki mujhe baṛá gam hai, aur merá dil barábar dukhtá rahtá hai. 3 Kyúṉki mujhe yaháṉ tak manzúr hotá, ki apne bháiyoṉ kí ḳhátir, jo jism ke rú se mere qarábatí haiṉ, maiṉ ḳhud Masíh se mahrúm ho játá; 4 wuh Isráílí haiṉ; aur lepálak hone ká haqq, aur jalál, aur 'uhúd, aur sharí'at, aur 'ibádat, aur wa'de unhíṉ ke haiṉ; 5 aur qaum ke buzurg unhíṉ ke húe haiṉ, aur jism ke rú se Masíh bhí unhíṉ meṉ se húá, jo sab ke úpar aur abad tak Ḳhudá e mahmúd hai. A'mín. 6 Lekin yih bát nahíṉ, ki Ḳhudá ká kalám bátil ho gayá. Is liye ki jo Isráíl kí aulád haiṉ, wuh sab Isráílí nahíṉ. 7 Aur na Ibráhím kí nasl hone ke sabab se sab farzand

thahre; balki yih likhá hai, ki Izháq hí se terí nasl kahláegí: 8 ya'ní jismání farzand Khudá ke farzand nahín; balki wa'de ke farzand nasl gine játe hain. 9 Kyúnki wa'de ká qaul yih hai, ki Main is waqt ke mutábiq áúngá, aur Sáráh ke betá hogá. 10 Aur sirf yihí nahín, balki Ribqáh bhí ek shakhs, ya'ní hamáre báp Izháq se hámila thí; 11 aur abhí tak na to larke paidá húe the, aur na unhon ne nekí yá badí kí thí; ki us se kahá gayá, ki Bará chhote kí khidmat karegá; 12 táki Khudá ká iráda, jo barguzídagí par mauqúf hai, a'mál par mabní na thahre, balki bulánewále par. 13 Chunánchi likhá hai, ki Main ne Ya'qúb se to mahabbat kí, magar 'Esau se nafrat.

14 Pas ham kyá kahen? Kyá Khudá ke hán beinsáfí hai? Hargiz nahín! 15 Kyúnki wuh Músá se kahtá hai, ki Jis par rahm karná manzúr hai, us par rahm karúngá; aur jis par tars kháná manzúr hai, us par tars kháúngá. 16 Pas yih na iráda karnewále par munhasar hai, na daur dhúp karnewále par, balki rahm karnewále Khudá par. 17 Kyúnki kitáb i muqaddas men Fir'aun se kahá gayá hai, ki Main ne isí liye tujhe khará kiyá hai, ki terí wajh se apní qudrat záhir karún, aur merá nám tamám rú e zamín par mashhúr ho. 18 Pas wuh jis par cháhtá hai rahm kartá hai, aur jise cháhtá hai use sakht kar detá hai.

19 Pas tú mujh se kahegá, Phir wuh kyún 'aib lagátá hai? Kaun us ke iráde ká muqábala kartá hai? 20 Ai insán, bhalá tú kaun hai, jo Khudá ke sámne jawáb detá hai? Kyá baní húí chíz banánewále se kah saktí hai, ki Tú ne mujhe kyún aisá banáyá? 21 Kyá kumhár ko mittí par ikhtiyár nahín, ki ek hí launde men se ek bartan 'izzat ke liye banáe, aur dúsrá be'izzatí ke liye? 22 Pas kyá ta'ajjub hai, agar Khudá, apná gazab záhir karne, aur apní qudrat áshkárá karne ke iráde se, gazab ke bartanon ke sáth, jo halákat ke liye taiyár húe the, niháyat tahammul se pesh áyá: 23 aur yih is liye húá ki apne jalál kí daulat rahm ke bartanon ke zarí'e se áshkárá kare, jo us ne jalál ke liye pahle se taiyár kiye the, 24 ya'ní hamáre zarí'e se, jinhen us ne na faqat Yahúdíon men se, balki gairqaumon men se bhí buláyá. 25 Chunánchi Hoshe' kí kitáb men bhí Khudá yún farmátá hai, ki

Jo merí ummat na thí, use apní ummat kahúngá;
Aur jo piyárí na thí, use piyárí kahúngá.
26 Aur aisá hogá, ki jis jagah un se yih kahá gayá thá, ki Tum merí ummat nahín ho,
Usí jagah wuh zinda Khudá ke bete kahláenge.

27 Aur Yasha'yáh Isráíl kí bábat pukárkar kahtá hai, ki Go baní Isráíl ká shumár samundar kí ret ke barábar ho, táham un men se thore hí bachenge. 28 Kyúnki Khudáwand apne kalám ko tamám aur munqata' karke us ke mutábiq zamín par 'amal karegá. 29 Chunánchi Yasha'yáh ne pahle bhí kahá hai, ki

Agar Rabbu'l afwáj hamárí kuchh nasl báqí na rakhtá,
To ham Sadom kí mánind, aur 'Amoráh ke barábar ho játe.

30 Pas ham kyá kahen? Yih, ki gairqaumon ne, jo rástbází kí talásh na kartí thín, rástbází hásil kí, ya'ní wuh rástbází jo ímán se hai: 31 magar Isráíl, jo rástbází kí sharí'at kí talásh kartá thá, us sharí'at tak na pahunchá. 32 Kis liye? Is liye ki unhon ne ímán se nahín, balki goyá a'mál se us kí talásh kí. Unhon ne us thokar kháne ke patthar se thokar kháí; 33 chunánchi likhá hai ki

Dekho, main Siyyon men thes lagne ká patthar, aur thokar kháne kí chatán rakhtá hún;
Aur jo us par ímán láegá, wuh sharminda na hogá.

10 Ai bháiyo, mere dil kí árzú, aur un ke liye Khudá se merí du'á yih hai, ki wuh naját páen. 2 Kyúnki main un ká gawáh hún, ki wuh Khudá ke báre men gairat to rakhte hain, magar samajh ke sáth nahín. 3 Is liye ki wuh Khudá kí rástbází se náwáqif hokar, aur apní rástbází qáim karne kí koshish karke, Khudá kí rástbází ke tábi' na húe. 4 Kyúnki har ek ímán lánewále kí rástbází ke

liye Masíh sharí'at ká anjám hai. 5 Chunánchi Músá ne yih likhá hai, ki Jo shakhs us rástbází par 'amal kartá hai jo sharí'at se hai, wuh usí kí wajh se zinda rahegá. 6 Magar jo rástbází ímán se hai, wuh yún kahtí hai, ki Tú apne dil men yih na kah, ki A'smán par kaun chaṛhegá? (ya'ní Masíh ke utár láne ko:) 7 yá, Gahráo men kaun utregá? (ya'ní Masíh ko murdon men se jilákar úpar láne ko). 8 Balki kyá kahtí hai? yih, ki Kalám tere nazdík hai, balki tere munh aur tere dil men hai: yih wuhí ímán ká kalám hai, jis kí ham manádí karte hain; 9 ki agar tú apní zabán se Yisú' ke Khudáwand hone ká iqrár kare, aur apne dil se ímán láe, ki Khudá ne use murdon men se jiláyá, to naját páegá. 10 Kyúnki rástbází ke liye ímán láná dil se hotá hai; aur naját ke liye iqrár munh se kíyá játá hai. 11 Chunánchi kitáb i muqaddas yih kahtí hai, ki Jo koí us par ímán láegá, wuh sharminda na hogá. 12 Kyúnki Yahúdíon aur Yúnáníon men kuchh farq nahín; is liye ki wuhí sab ká Khudáwand hai, aur apne sab du'á mángnewálon ke liye faiyáz hai. 13 Kyúnki Jo koí Khudáwand ká nám legá, naját páegá. 14 Magar jis par wuh ímán nahín láe, us se kyúnkar du'á mángen? aur jis ká zikr unhon ne nahín suná, us par ímán kyúnkar láen? aur bagair manádí karnewále ke kyúnkar sunen? 15 Aur jab tak wuh bheje na jáen, manádí kyúnkar karen? Chunánchi likhá hai, ki Kyá hí khushnumá hain un ke qadam, jo achchhí chízon kí khushkhabarí dete hain!

16 Lekin sab ne is khushkhabarí par kán na dhará. Chunánchi Yasha'yáh kahtá hai, ki Ai Khudáwand, hamáre paigám ká kis ne yaqín kiyá hai? 17 Pas ímán sunne se paidá hotá hai, aur sunná Masíh ke kalám se. 18 Lekin main kahtá hún; Kyá unhon ne nahín suná? Beshakk suná: chunánchi likhá hai, ki

Un kí áwáz tamám rú e zamín par,
Aur un kí báten dunyá kí hadd tak pahunchín.

19 Phir main kahtá hún; Kyá Isráíl wáqif na thá? Awwal to Músá kahtá hai, ki

Main un se tum ko gairat diláúngá jo qaum hí nahín,
Ek nádán qaum se tum ko gussa diláúngá.

20 Phir Yasha'yáh baṛá diler hokar yih kahtá hai, ki

Jinhon ne mujhe nahín ḍhúnḍhá, unhon ne mujhe pá liyá;
Jinhon ne mujh se nahín púchhá, un par main záhir ho gayá.

21 Lekin Isráíl ke haqq men yún kahtá hai, ki Main din bhar ek náfarmán aur hujjatí ummat kí taraf apne háth baṛháe rahá.

11 Pas main kahtá hún, Kyá Khudá ne apní ummat ko radd kar diyá? Hargiz nahín! Kyúnki main bhí Isráílí, Ibráhím kí nasl, aur Binyámín ke qabíle men se hún. 2 Khudá ne apní us ummat ko radd nahín kiyá, jise us ne pahle se jáná. Kyá tum nahín jánte ki kitáb i muqaddas Eliyyáh ke zikr men kyá kahtí hai? ki wuh Khudá se Isráíl kí yún faryád kartá hai, ki 3 Ai Khudáwand, unhon ne tere nabíon ko qatl kiyá, aur terí qurbángáhon ko ḍhá diyá; ab main akelá báqí hún, aur wuh merí ján ke bhí khwáhán hain. 4 Magar jawáb i iláhí us ko kyá milá? Yih, ki Main ne apne liye sát hazár ádmí bachá rakkhe hain, jinhon ne Ba'al ke áge ghuṭne nahín ṭeke. 5 Pas isí tarah is waqt bhí, fazl se barguzída hone ke bá'is, kuchh báqí hain. 6 Aur agar fazl se barguzída hain, to a'mál se nahín; warna fazl fazl na rahá. 7 Pas natíja kyá húá? Yih, ki Isráíl jis chíz kí talásh kartá hai, wuh us ko na milí, magar barguzídon ko milí, aur báqí sakht kiye gaye. 8 Chunánchi likhá hai, ki Khudá ne unhen áj ke din tak sust tabí'at dí, aur aisí ánkhen jo na dekhen, aur aise kán jo na sunen. 9 Aur Dáúd kahtá hai, ki

Un ká dastarkhwán un ke liye jál, aur phandá,
Aur ṭhokar kháne aur sazá ká bá'is ban jáe;
10 Un kí ánkhon par táríkí á jáe, táki na dekhen;
Aur tú un kí píṭh hamesha jhukáe rakh.

11 Pas main kahtá hún, ki Kyá

unhon ne aisí ṭhokar kháí ki gir paṛen? Hargiz nahín! Balki un kí lagzish se gairqaumon ko naját milí, táki unhen gairat áe. 12 Pas jab un kí lagzish dunyá ke liye daulat ká bá'is, aur un ká ghaṭná gairqaumon ke liye daulat ká bá'is húá, to un ká bharpúr honá zarúr hí daulat ká bá'is hogá.

13 Main yih báten tum gairqaumon se kahtá hún. Chúnki main gairqaumon ká rasúl hún, is liye apní khidmat kí baṛáí kartá hún; 14 táki kisí tarah se apne qaumwálon ko gairat dilákar, un men se ba'z ko naját diláún. 15 Kyúnki jab un ká khárij ho jáná dunyá ke á milne ká bá'is húá, to kyá un ká maqbúl honá murdon men se jí uṭhne ke barábar na hogá? 16 Jab nazr ká pahlá perá pák ṭhahrá, to sárá gundhá húá áṭá bhí pák hai; aur jab jaṛ pák hai, to ḍáliyán bhí aisí hí hain. 17 Lekin agar ba'z ḍáliyán toṛí gayín, aur tú janglí zaitún hokar un kí jagah paiwand húá, aur zaitún kí raugandár jaṛ men sharík ho gayá; 18 to tú un ḍáliyon ke muqábale men fakhr na kar; aur agar fakhr karegá, to ján rakh ki tú jaṛ ko nahín, balki jaṛ tujh ko sambháltí hai. 19 Pas tú kahegá, ki Ḍáliyán is liye toṛí gayín ki main paiwand ho jáún. 20 Achchhá, wuh to beímání ke sabab toṛí gayín, aur tú ímán ke sabab qáim hai; pas magrúr na ho, balki khauf kar. 21 Kyúnki jab Khudá ne aslí ḍáliyon ko na chhoṛá, to tujh ko bhí na chhoṛegá. 22 Pas Khudá kí mihrbání aur sakhtí ko dekh: sakhtí un par jo gir gaye hain; aur Khudá kí mihrbání tujh par, basharte ki tú us mihrbání par qáim rahe: warna tú bhí káṭ ḍálá jáegá. 23 Aur wuh bhí, agar beímán na rahen, to paiwand kiye jáenge: kyúnki Khudá unhen paiwand karke bahál karne par qádir hai. 24 Is liye ki jab tú zaitún ke us darakht se kaṭkar, jis kí asl janglí hai, asl ke barkhiláf achchhe zaitún men paiwand ho gayá, to wuh jo asl ḍáliyán hain apne zaitún men zarúr hí paiwand ho jáengí.

25 Ai bháiyo, kahín aisá na ho ki tum apne áp ko 'aqlmand samajh lo, is liye main nahín cháhtá, ki tum is bhed se náwáqif raho, ki Isráíl ká ek hissa sakht ho gayá hai; aur jab tak gairqaumen púrí púrí dákhil na hon, wuh aisá hí rahegá; 26 aur is súrat se tamám Isráíl naját páegá: chunánchi likhá hai, ki

Chhuṛánewálá Siyyon se niklegá;
Aur bedíní ko Ya'qúb se dafa' karegá:
27 Aur un ke sáth merá yih 'ahd hogá,
Jab ki main un ke gunáhon ko dúr kar dúngá.

28 Injíl ke i'tibár se to wuh tumhárí khátir dushman hain: lekin barguzídagí ke i'tibár se bápdádá kí khátir piyáre hain. 29 Is liye ki Khudá kí ni'maten aur buláwá betabdíl hai. 30 Kyúnki jis tarah tum pahle Khudá ke náfarmán the, magar ab in kí náfarmání ke sabab tum par rahm húá; 31 isí tarah ab yih bhí náfarmán húe, táki tum par rahm hone ke bá'is, ab un par bhí rahm ho. 32 Is liye ki Khudá ne sab ko náfarmání men giriftár hone diyá, táki sab par rahm farmáe.

33 Wáh! Khudá kí daulat aur hikmat aur 'ilm kyá hí 'amíq hai! Us ke faisale kis qadr idrák se pare, aur us kí ráhen kyá hí benishán hain! 34 Khudáwand kí 'aql ko kis ne jáná? yá kaun us ká saláhkár húá? 35 yá kis ne pahle use kuchh diyá hai, jis ká badla use diyá jáe? 36 Kyúnki usí kí taraf se, aur usí ke wasíle se, aur usí ke liye sárí chízen hain. Us kí tamjíd abad tak hotí rahe. A'mín.

12

Pas, ai bháiyo, main Khudá kí rahmaten yád diláker, tum se iltimás kartá hún, ki apne badan aisí qurbání hone ke liye nazr karo, jo zinda, aur pák, aur Khudá ko pasandída ho; yihí tumhárí ma'qúl 'ibádat hai. 2 Aur is jahán ke hamshakl na bano, balki 'aql nayí ho jáne se apní súrat badalte jáo; táki Khudá kí nek aur pasandída aur kámil marzí tajribe se ma'lúm karte raho.

3 Main us taufíq kí wajh se jo mujh ko milí hai, tum men har ek se kahtá hún, ki jaisá samajhná cháhiye, us se ziyáda koí apne áp ko na samjhe, balki jaisá Khudá ne har ek ko andáze ke muwáfiq ímán taqsím kiyá hai, i'tidál ke sáth apne áp ko waisá hí samjhe. 4 Kyúnki jis tarah hamáre ek badan men

bahut se a'zá hote hain, aur tamám a'zá ká kám yaksán nahín; 5 isí tarah ham bhí, jo bahut se hain, Masíh men shámil hokar ek badan hain, aur ápas men ek dúsre ke a'zá. 6 Aur chúnki us taufíq ke muwáfiq jo ham ko dí gayí, hamen tarah tarah kí ni'maten milín, is liye jis ko nubuwwat milí ho, wuh ímán ke andáze ke muwáfiq nubuwwat kare; 7 agar khidmat milí ho, to khidmat men lagá rahe; agar koí mu'allim ho, to ta'lím men mashgúl rahe; 8 aur agar násih ho, to nasíhat men: khairát bántnewálá sakháwat se bánte; peshwá sargarmí se peshwáí kare; rahm karnewálá khushí ke sáth rahm kare. 9 Mahabbat beriyá ho. Badí se nafrat rakkho; nekí se lipte raho. 10 Birádarána mahabbat se ápas men ek dúsre ko piyár karo; 'izzat ke rú se ek dúsre ko bihtar samjho; 11 koshish men sustí na karo; rúhání josh men bhare raho; Khudáwand kí khidmat karte raho; 12 ummed men khush, musíbat men sábir, du'á mángne men mashgúl raho; 13 muqaddason kí ihtiyájen rafa' karo; musáfirparwarí men lage raho. 14 Jo tumhen satáte hain, un ke wáste barakat cháho: barakat cháho, la'nat na karo. 15 Khushí karnewálon ke sáth khushí karo; ronewálon ke sáth roo. 16 A'pas men yakdil raho. U'nche únche khayál na bándho, balki adná logon kí taraf mutawajjih ho. Apne áp ko 'aqlmand na samjho. 17 Badí ke 'iwaz kisí se badí na karo. Jo báten sab logon ke nazdík achchhí hain, un kí tadbír karo. 18 Jahán tak ho sake, tum apní taraf se sab ádmíon ke sáth mel miláp rakkho. 19 Ai 'azízo, apná intiqám na lo; balki gazab ko mauqa' do; kyúnki yih likhá hai, ki Khudáwand kahtá hai; Intiqám lená merá kám hai, badla main hí dúngá. 20 Balki Agar terá dushman bhúká ho, to us ko kháná khilá; agar piyásá ho, to use pání pilá; kyúnki aisá karne se, tú us ke sir par ág ke angáron ká dher lagáegá. 21 Badí se maglúb na ho, balki nekí ke zarí'e se badí par gálib áo.

13 Har shakhs a'lá hukúmaton ká tábi'dár rahe; kyúnki koí hukúmat aisí nahín, jo Khudá kí taraf se na ho; aur jo hukúmaten maujúd hain, wuh Khudá kí taraf se muqarrar hain. 2 Pas jo koí hukúmat ká sámná kartá hai, wuh Khudá ke intizám ká mukhálif hai: aur jo mukhálif hain, wuh sazá páenge. 3 Kyúnki nekokár ko hákimon se khauf nahín, balki badkár ko hai. Pas agar tú hákim se nidar rahná cháhtá hai, to nekí kar, us kí taraf se terí ta'ríf hogí; 4 kyúnki wuh terí bihtarí ke liye Khudá ká khádim hai. Lekin agar tú badí kare, to dar; kyúnki wuh talwár befáida liye húe nahín; aur Khudá ká khádim hai, ki us ke gazab ke muwáfiq badkár ko sazá detá hai. 5 Pas tábi'dár rahná, na sirf gazab ke dar se zarúr hai, balki dil bhí yihí gawáhí detá hai. 6 Tum isí liye khiráj bhí dete ho, ki wuh Khudá ke khádim hain, aur is kháss kám men hamesha mashgúl rahte hain. 7 Sab ká haqq adá karo; jis ko khiráj cháhiye, khiráj do; jis ko mahsúl cháhiye, mahsúl; jis se darná cháhiye, us se daro; jis kí 'izzat karní cháhiye, us kí 'izzat karo.

8 A'pas kí mahabbat ke siwá, kisí chíz men kisí ke qarzdár na ho; kyúnki jo dúsre se mahabbat rakhtá hai, us ne sharí'at par púrá 'amal kiyá. 9 Kyúnki yih báten, ki Ziná na kar, Khún na kar, Chorí na kar, Lálach na kar, aur in ke siwá aur jo koí hukm ho, un sab ká khulása is bát men páyá játá hai, ki Apne parausí se apní mánind mahabbat rakh. 10 Mahabbat apne parausí se badí nahín kartí; is wáste mahabbat sharí'at kí ta'míl hai.

11 Aur waqt ko pahchánkar aisá hí karo, is liye ki ab wuh gharí á pahunchí ki tum nínd se jágo; kyúnki jis waqt ham ímán láe the, us waqt kí nisbat ab hamárí naját nazdík hai. 12 Rát bahut guzar gayí, aur din nikalnewálá hai: pas ham táríkí ke kámon ko tark karke, raushní ke hathyár bándh len. 13 Jaisá din ko dastúr hai, sháistagí se chalen; na ki náchrang aur nashebází se, na zinákárí aur shahwatparastí se, aur na jhagre aur hasad se; 14 balki Khudáwand Yisú' Masíh ko pahin lo, aur jism kí khwáhishon ke liye tadbíren na karo.

14 Kamzor ímánwále ko apne men shámil to kar lo, magar shakk o shubba kí takráron ke liye nahín. 2 Ek ko i'tiqád hai, ki har chíz ká khánа rawá hai; aur kamzor ímánwálá ság pát hí khátá hai. 3 Khánewálá us ko jo nahín khátá haqír na jáne; aur jo nahín khátá wuh khánewále par ilzám na lagáe, kyúnki Khudá ne us ko qubúl kar liyá hai. 4 Tú kaun hai jo dúsre ke naukar par ilzám lagátá hai? Us ká qáim rahná yá gir parná us ke málik hí se muta'alliq hai. Balki wuh qáim hí kar diyá jáegá; kyúnki Khudáwand us ke qáim karne par qádir hai. 5 Koí to ek din ko dúsre se afzal jántá hai, aur koí sab dinon ko barábar jántá hai. Har ek apne dil men púrá i'tiqád rakkhe. 6 Jo kisí din ko mántá hai, wuh Khudáwand ke liye mántá hai: aur jo khátá hai, wuh Khudáwand ke wáste khátá hai, kyúnki wuh Khudá ká shukr kartá hai: aur jo nahín khátá, wuh bhí Khudáwand ke wáste nahín khátá, aur Khudá ká shukr kartá hai. 7 Kyúnki ham men se na koí apne wáste jítá hai, na koí apne wáste martá hai. 8 Agar ham jíte hain, to Khudáwand ke wáste jíte hain: aur agar marte hain, to Khudáwand ke wáste marte hain. Pas ham jíen, yá maren, Khudáwand hí ke hain. 9 Kyúnki Masíh isí liye múá, aur zindá húá, ki murdon aur zindon donon ká Khudáwand ho. 10 Magar tú apne bháí par kis liye ilzám lagátá hai? yá tú bhí kis liye apne bháí ko haqír jántá hai? Ham to sab Khudá ke takht i 'adálat ke áge khare honge. 11 Chunánchi yih likhá hai, ki

Khudáwand kahtá hai; Apní hayát kí qasam, har ek ghutná mere áge ṭikegá,
Aur har ek zabán Khudá ká iqrár karegí.

12 Pas har ek ham men se Khudá ko apná apná hisáb degá.

13 Pas áyanda ko ham ek dúsre par ilzám na lagáen: balki tum yihí ṭhán lo, ki koí apne bháí ke sámne wuh chíz na rakkhe, jo us ke ṭhokar kháne yá girne ká bá'is ho. 14 Mujhe ma'lúm hai, balki Khudáwand Yisú' men mujhe yaqín hai, ki koí chíz bizátihi harám nahín; lekin jo us ko harám samajhtá hai, us ke liye harám hai. 15 Agar tere bháí ko tere kháne se ranj pahunchtá hai, to phir tú mahabbat ke qá'ide par nahín chaltá. Jis shakhs ke wáste Masíh múá, us ko tú apne kháne se halák na kar. 16 Pas tumhárí nekí kí badnámí na ho: 17 kyúnki Khudá kí bádsháhat kháne píne par nahín, balki rástbází aur mel miláp aur us khushí par mauqúf hai, jo Rúhu'l Quds kí taraf se hotí hai. 18 Aur jo koí is taur se Masíh kí khidmat kartá hai, wuh Khudá ká pasandída aur ádmíon ká maqbúl hai. 19 Pas ham un báton ke tálib rahen, jin se mel miláp aur báhamí taraqqí ho. 20 Kháne kí khátir Khudá ke kám ko na bigár. Har chíz pák to hai, magar us ádmí ke liye burí hai, jis ko us ke kháne se ṭhokar lagtí hai. 21 Yihí achchhá hai, ki tú na gosht kháe, na mai piye, na áur kuchh aisá kare, jis ke sabab se terá bháí ṭhokar kháe. 22 Jo terá i'tiqád hai, wuh Khudá kí nazar men tere hí dil men rahe. Mubárak wuh hai, jo us chíz ke sabab jise wuh jáiz rakhtá hai, apne áp ko mulzim nahín ṭhahrátá. 23 Magar jo koí kisí chíz men shubha rakhtá hai, agar us ko kháe, to mujrim ṭhahrtá hai, is wáste ki wuh i'tiqád se nahín khátá; aur jo kuchh i'tiqád se nahín wuh gunáh hai.

15 Garaz ham zoráwaron ko cháhiye ki nátawánon kí kamzoríon kí ri'áyat karen, na ki apní khushí karen. 2 Ham men har shakhs apne parausí ko us kí bihtarí ke wáste khush kare, táki us kí taraqqí ho. 3 Kyúnki Masíh ne bhí apní khushí nahín kí, balki yún likhá hai, ki Tere la'n ta'n karnewálon ke la'n ta'n mujh par á pare. 4 Kyúnki jitní báten pahle likhí gayín, wuh hamárí ta'lím ke liye likhí gayín, táki sabr se aur kitáb i muqaddas kí tasallí se ummed rakkhen. 5 Aur Khudá, sabr aur tasallí ká chashma, tum ko yih taufíq de, ki Masíh Yisú' ke mutábiq ápas men yakdil raho; 6 táki tum yakdil aur yakzabán hokar hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke Khudá aur Báp kí baṛáí karo. 7 Pas jis tarah Masíh ne Khudá ke jalál ke liye tum ko apne sáth shámil kar liyá hai, usí

tarah tum bhí ek dúsre ko shámil kar lo. 8 Main kahtá hún ki Masíh Khudá kí sachchái sábit karne ke liye makhtúnon ká khádim baná, táki un wa'don ko púrá kare, jo bápdádá se kiye gaye the, 9 aur gairqaumen bhí rahm ke sabab Khudá kí baráí karen; chunánchi likhá hai ki,

Is wáste main gairqaumon men
terá iqrár karúngá,
Aur tere nám ke gít gáúngá.

10 Aur phir wuh kahtá hai, ki

Ai gairqaumo, us kí ummat ke
sáth khushí karo;

11 Phir yih, ki

Ai sárí gairqaumo, Khudáwand
kí hamd karo;
Aur sárí ummaten us kí sitáish
karen.

12 Aur Yasha'yáh bhí kahtá hai, ki

Yishai kí jar záhir hogí,
Ya'ní wuh shakhs jo gairqaumon
par hukúmat karne ko uthegá;
Usí se gairqaumen ummed rakkhengí.

13 Pas Khudá, jo ummed ká chashma hai, tumhen ímán rakhne ke bá'is sárí khushí aur itmínán se ma'múr kare, táki Rúhu'l Quds kí qudrat se tumhárí ummed ziyáda hotí jáe.

14 Aur ai mere bháiyo, main khud bhí tumhárí nisbat yaqín rakhtá hún, ki tum áp nekí se ma'múr, aur tamám ma'rifat se bhare húe ho, aur ek dúsre ko nasíhat bhí kar sakte ho. 15 Táham main ne ba'z jagah ziyáda dilerí ke sáth yád diláne ke taur par is liye tum ko likhá, ki mujh ko Khudá kí taraf se gairqaumon ke liye Masíh Yisú' ke khádim hone kí taufíq milí hai; 16 ki main Khudá kí khushkhabarí kí khidmat káhin kí tarah anjám dún, táki gairqaumen, nazr ke taur par Rúhu'l Quds se muqaddas bankar, maqbúl ho jáen. 17 Pas main un báton men jo Khudá se muta'alliq hain, Masíh Yisú' ke bá'is fakhr kar saktá hún. 18 Kyúnki mujhe aur kisí bát ke zikr karne kí jur'at nahín, siwá un báton ke jo Masíh ne gairqaumon ke tábi' karne ke liye, qaul aur fi'l se, nishánon aur mu'jizon kí táqat se, aur Rúhu'l Quds kí qudrat se merí wisátat kín; 19 yahán tak ki main ne Yarúshalem se lekar cháron taraf Illurikum tak Masíh kí khushkhabarí kí púrí púrí manádí kí; 20 aur main ne yihí hausala rakkhá, ki jahán Masíh ká nám nahín liyá gayá, wahán khushkhabarí sunáún, táki dúsre kí bunyád par 'imárat na utháún; 21 balki jaisá likhá hai, waisá hí ho, ki

Jin ko us kí khabar nahín pahunchí, wuh dekhenge;
Aur jinhon ne nahín suná, wuh
samjhenge.

22 Isí liye main tumháre pás áne se bár bár ruká rahá: 23 magar chúnki mujh ko ab in mulkon men jagah báqí nahín rahí, aur bahut barason se tumháre pás áne ká mushtáq bhí hún, 24 is liye jab Isfániya ko jáúngá, to tumháre pás hotá húá jáúngá; kyúnki mujhe ummed hai ki us safar men tum se milúngá, aur jab tumhárí suhbat se kisí qadr merá jí bhar jáegá, to tum mujhe us taraf rawána kar doge. 25 Lekin bi'lfi'l to muqaddason kí khidmat karne ke liye Yarúshalem ko játá hún. 26 Kyúnki Makiduniya aur Akhaya ke log Yarúshalem ke garíb muqaddason ke liye kuchh chanda karne ko razámand húe. 27 Kiyá to, razámandí se, magar wuh un ke qarzdár bhí hain. Kyúnki jab gairqaumen rúhání báton men un kí sharík húí hain, to lázim hai ki jismání báton men un kí khidmat karen. 28 Pas main is khidmat ko púrá karke, aur jo kuchh hásil húá, un ko saunpkar, tumháre pás hotá húá Isfániya ko jáúngá. 29 Aur main jántá hún ki jab tumháre pás áúngá, to Masíh kí kámil barakat lekar áúngá.

30 Aur ai bháiyo, main Yisú' Masíh ká jo hamárá Khudáwand hai wásta dekar, aur Rúh kí mahabbat ko yád dilákar, tum se iltimás kartá hún, ki mere liye Khudá se du'áen mángne men mere sáth milkar jánfishání karo, 31 ki main Yahúdiya ke náfarmánon se bachá rahún, aur merí wuh khidmat jo Yarúshalem ke liye hai muqaddason ko pasand áe, 32 aur Khudá kí marzí se tumháre pás khushí ke sáth ákar, tumháre sáth árám páún. 33 Khudá, jo itmínán ká chashma hai, tum sab ke sáth rahe. A'mín.

16 Maiṉ tum se Fíbe kí, jo hamárí bahin, aur Kinkhríya kí kalísiyá kí ḳhádima hai, sifárish kartá húṉ, 2 ki tum use Ḳhudáwand meṉ qubúl karo, jaisá muqaddasoṉ ko cháhiye; aur jis kám meṉ wuh tumhárí muhtáj ho, us kí madad karo, kyúṉki wuh bhí bahutoṉ kí madadgár rahí hai, balki merí bhí.

3 Priska aur Akwila se merá salám kaho; wuh Masíh Yisú' meṉ mere hamḳhidmat haiṉ. 4 Unhoṉ ne merí ján ke liye apná sir de rakkhá thá; aur sirf maiṉ hí nahíṉ, balki gairqaumoṉ kí sárí kalísiyáeṉ bhí un kí shukrguzár haiṉ. 5 Aur us kalísiyá se bhí salám kaho jo un ke ghar meṉ hai. Mere piyáre Ipainitus se salám kaho, jo Masíh ke liye A'siya ká pahlá phal hai. 6 Maryam se salám kaho, jis ne tumháre wáste bahut mihnat kí. 7 Andrunikus aur Yúniyás se salám kaho: wuh mere rishtadár haiṉ, aur mere sáth qaid húe the, aur rasúloṉ meṉ námwar haiṉ, aur mujh se pahle Masíh meṉ shámil húe. 8 Ampliyátus se salám kaho, jo Ḳhudáwand meṉ merá piyárá hai. 9 Urbánus se, jo Masíh meṉ hamárá hamḳhidmat hai, aur mere piyáre Istaḳhus se salám kaho. 10 Apilles se salám kaho, jo Masíh meṉ maqbúl hai. Aristubúlus ke gharwáloṉ se salám kaho. 11 Mere rishtadár Herodiyon se salám kaho. Narkissus ke un gharwáloṉ se salám kaho jo Ḳhudáwand meṉ haiṉ. 12 Trúfaina aur Trúfosa se salám kaho, jo Ḳhudáwand meṉ mihnat kartí haiṉ. Piyárí Pirsis se salám kaho, jis ne Ḳhudáwand meṉ bahut mihnat kí. 13 Rúfus jo Ḳhudáwand meṉ barguzída hai, aur us kí máṉ jo merí bhí máṉ hai, donoṉ se salám kaho. 14 Asunkritus, aur Fligon, aur Hirmes, aur Patrubás, aur Hirmás, aur un bháiyoṉ se jo un ke sáth haiṉ salám kaho. 15 Filulugus, aur Yúliya, aur Neryús, aur us kí bahin, aur Ulumpás, aur sáre muqaddasoṉ se jo un ke sáth haiṉ salám kaho. 16 A'pas meṉ pák bosa lekar ek dúsre ko salám karo. Masíh kí sárí kalísiyáeṉ tumheṉ salám kahtí haiṉ.

17 Ab ai bháiyo, maiṉ tum se iltimás kartá húṉ, ki jo log us ta'lím ke barḳhiláf jo tum ne pái, phúṭ parne aur ṭhokar kháne ke bá'is haiṉ, un ko táṛ liyá karo, aur un se kanára kiyá karo. 18 Kyúṉki aise log hamáre Ḳhudáwand Masíh kí nahíṉ, balki apne peṭ kí ḳhidmat karte haiṉ; aur chikní chupṛí bátoṉ se sádadiloṉ ko bahkáte haiṉ. 19 Kyúṉki tumhárí farmánbardárí sab meṉ mashhúr ho gayí hai. Is liye maiṉ tumháre báre meṉ ḳhush húṉ: lekin yih cháhtá húṉ, ki tum nekí ke i'tibár se dáná ban jáo, aur badí ke i'tibár se bhole bane raho. 20 Aur Ḳhudá, jo itmínán ká chashma hai, Shaitán ko tumháre páṉwoṉ se jald kuchalwá degá.

Hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká fazl tum par hotá rahe.

21 Merá hamḳhidmat Tímuthiyus aur mere rishtadár Lúkiyus, aur Yáson, aur Sosipatrus tumheṉ salám kahte haiṉ. 22 Is ḳhatt ká kátib Tirtiyus tum ko Ḳhudáwand meṉ salám kahtá hai. 23 Gayus, merá aur sárí kalísiyá ká mihmándár, tumheṉ salám kahtá hai. Irástus shahr ká ḳhazánchí, aur bháí Kwártus tum ko salám kahte haiṉ. [24 Hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká fazl tum sab ke sáth ho. A'mín.]

25 Ab Ḳhudá jo tum ko merí ḳhushḳhabarí, ya'ní Yisú' Masíh kí manádí ke muwáfiq, mazbút kar saktá hai, us bhed ke mukáshafe ke bamújib jo azal se poshída rahá, 26 magar is waqt záhir hokar, Ḳhudá e azalí ke hukm ke mutábiq nabíoṉ kí kitáboṉ ke zarí'e se sab qaumoṉ ko batáyá gayá, táki wuh ímán ke tábi' ho jáeṉ; 27 usí wáhid hakím Ḳhudá kí, Yisú' Masíh ke wasíle se, abad tak tamjíd hotí rahe. A'mín.

KURINTHI'ON KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' PAHLA' KHATT

1 Paulus kí taraf se, jo Ḳhudá kí marzí se Yisú' Masíh ká rasúl hone ke liye buláyá gayá, aur bháí Sosthines kí taraf se, 2 Ḳhudá kí us kalísiyá ke nám jo Kurinthus men hai, ya'ní un ke nám jo Masíh Yisú' men pák kiye gaye, aur muqaddas log hone ke liye buláe gaye hain, aur un sab ke nám bhí jo har jagah hamáre aur apne Ḳhudáwand Yisú' Masíh ká nám lete hain. 3 Hamáre Báp Ḳhudá, aur Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí taraf se tumhen fazl aur itmínán hásil hotá rahe.

4 Main tumháre báre men Ḳhudá ke us fazl ke bá'is jo Masíh Yisú' men tum par húá, hamesha apne Ḳhudá ká shukr kartá hún, 5 ki tum us men hokar sab báton men, kalám aur 'ilm kí har tarah kí daulat se daulatmand ho gaye ho; 6 chunánchi Masíh kí gawáhí tum men qáim húí: 7 yahán tak kí tum kisí ni'mat men kam nahín; aur hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke zuhúr ke muntazir ho, 8 jo tum ko áḳhir tak qáim bhí rakkhegá, táki tum hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke din beilzám ṭhahro. 9 Ḳhudá sachchá hai, jis ne tumhen apne Beṭe hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí shirákat ke liye buláyá hai.

10 Ab, ai bháiyo, main Yisú' Masíh, jo hamárá Ḳhudáwand hai, us ke nám ke wasíle tum se iltimás kartá hún, ki sab ek hí bát kaho, aur tum men tafriqe na hon; balkí báham yakdil aur yakráe hokar kámil bane raho. 11 Kyúnkí, ai bháiyo, tumhárí nisbat mujhe Ḳhloe ke gharwálon se ma'lúm húá, ki tum men jhagre ho rahe hain. 12 Merá yih matlab hai, ki tum men se koí to apne áp ko Paulus ká kahtá hai, koí Apullos ká, koí Kefá ká, koí Masíh ká. 13 Kyá Masíh baṭ gayá? Kyá Paulus tumhárí ḳhátir salíb diyá gayá? Yá tum ne Paulus ke nám par baptisma liyá? 14 Ḳhudá ká shukr kartá hún, ki Krispus aur Gayus ke siwá main ne tum men se kisí ko baptisma nahín diyá; 15 táki koí yih na kahe, ki tum ne mere nám par baptisma liyá. 16 Hán, Stifanás ke ḳhándán ko bhí main ne baptisma diyá: báqí nahín jántá, ki main ne kisí aur ko baptisma diyá ho. 17 Kyúnkí Masíh ne mujhe baptisma dene ko nahín bhejá, balki ḳhushḳhabarí sunáne ko: aur wuh bhí kalám kí hikmat se nahín, táki Masíh kí salíb betásír na ho.

18 Kyúnkí salíb ká paigám halák honewálon ke nazdík to bewuqúfí hai, magar ham naját pánewálon ke nazdík Ḳhudá kí qudrat hai. 19 Kyúnki likhá hai, ki

> Main hakímon kí hikmat ko nest,
> Aur 'aqlmandon kí 'aql ko radd karúngá.

20 Kahán ká hakím? kahán ká faqíh? kahán ká is jahán ká bahs karnewálá? kyá Ḳhudá ne dunyá kí hikmat ko bewuqúfí nahín ṭhahráyá? 21 Is liye ki jab Ḳhudá kí hikmat ke mutábiq dunyá ne apní hikmat se Ḳhudá ko na jáná, to Ḳhudá ko yih pasand áyá, ki is manádí kí bewuqúfí ke wasíle se ímán lánewálon ko naját de. 22 Chunánchi Yahúdí nishán cháhte hain, aur Yúnání hikmat talásh karte hain; 23 magar ham us Masíh i maslúb kí manádí karte hain, jo Yahúdíon ke nazdík ṭhokar, aur gairqaumon ke nazdík bewuqúfí hai; 24 lekin jo buláe húe hain, Yahúdí hon, yá Yúnání, un ke nazdík Masíh Ḳhudá kí qudrat, aur Ḳhudá kí hikmat hai. 25 Kyúnki Ḳhudá kí bewuqúfí ádmíon kí hikmat se ziyáda hikmatwálí hai, aur Ḳhudá kí kamzorí ádmíon ke zor se ziyáda zoráwar hai.

26 Ai bháiyo, apne buláe jáne par to nigáh karo, ki jism ke liház se bahut se hakím, bahut se iḳhtiyárwále, bahut se ashráf nahíṉ buláe gaye: 27 balki Ḳhudá ne dunyá ke bewuqúfoṉ ko chun liyá, ki hakímoṉ ko sharminda kare; aur Ḳhudá ne dunyá ke kamzoroṉ ko chun liyá, ki zoráwaroṉ ko sharminda kare; 28 aur Ḳhudá ne dunyá ke kamínoṉ aur haqíroṉ ko, balki bewujúdoṉ ko chun liyá ki maujúdoṉ ko nest kare, 29 táki koí bashar Ḳhudá ke sámne faḳhr na kare. 30 Lekin tum us kí taraf se Masíh Yisú' meṉ ho, jo hamáre liye Ḳhudá kí taraf se hikmat ṭhahrá, ya'ní rástbází, aur pákízagí, aur maḳhlasí: 31 táki jaisá likhá hai, waisá hí ho, ki Jo faḳhr kare, wuh Ḳhudáwand par faḳhr kare.

2 Aur ai bháiyo, jab maiṉ tumháre pás áyá aur tum meṉ Ḳhudá ke bhed kí manádí karne lagá, to a'lá darje kí taqrír yá hikmat ke sáth nahíṉ áyá. 2 Kyúṉki maiṉ ne yih iráda kar liyá thá, ki tumháre darmiyán Yisú' Masíh, balki Masíh i maslúb ke siwá, aur kuchh na jánúṉgá. 3 Aur maiṉ kamzorí, aur ḳhauf, aur bahut tharthharáne kí hálat meṉ tumháre pás rahá. 4 Aur merí taqrír aur merí manádí meṉ hikmat kí lubhánewálí báteṉ na thíṉ, balki wuh Rúh aur qudrat se sábit hotí thí: 5 táki tumhárá ímán insánoṉ kí hikmat par nahíṉ, balki Ḳhudá kí qudrat par mauqúf ho.

6 Phir bhí kámiloṉ meṉ ham hikmat kí báteṉ kahte haiṉ: lekin is jahán kí, aur is jahán ke nest honewále sardároṉ kí hikmat nahíṉ: 7 balki ham Ḳhudá kí wuh poshída hikmat bhed ke taur par bayán karte haiṉ, jo Ḳhudá ne jahán ke shurú' se peshtar hamáre jalál ke wáste muqarrar kí thí: 8 jise is jahán ke sardároṉ meṉ se kisí ne na samjhá; kyúṉki agar samajhte, to jalál ke Ḳhudáwand ko salíb na dete: 9 balki jaisá likhá hai, waisá hí húá, ki

Jo chízeṉ na áṉkhoṉ ne dekhíṉ,
na kánoṉ ne suníṉ,
Na ádmí ke dil meṉ áíṉ,
Wuh sab Ḳhudá ne apne mahabbat rakhnewáloṉ ke liye taiyár kar díṉ

10 Lekin ham par Ḳhudá ne un ko Rúh ke wasíle se záhir kiyá: kyúṉki Rúh sárí báteṉ, balki Ḳhudá kí tah kí báteṉ bhí daryáft kar letí hai. 11 Kyúṉki insánoṉ meṉ se kaun kisí insán kí báteṉ jántá hai, siwá insán kí apní rúh ke jo us meṉ hai? Isí tarah Ḳhudá kí Rúh ke siwá, koí Ḳhudá kí báteṉ nahíṉ jántá. 12 Magar ham ne na dunyá kí rúh, balki wuh rúh pái, jo Ḳhudá kí taraf se hai; táki un bátoṉ ko jáneṉ, jo Ḳhudá ne hameṉ 'ináyat kí haiṉ. 13 Aur ham in bátoṉ ko un alfáz meṉ nahíṉ bayán karte, jo insání hikmat ne ham ko sikháe hoṉ, balki un alfáz meṉ, jo Rúh ne sikháe haiṉ; aur rúhání bátoṉ ká rúhání bátoṉ se muqábala karte haiṉ. 14 Magar nafsání ádmí Ḳhudá kí Rúh kí báteṉ qubúl nahíṉ kartá, kyúṉki wuh us ke nazdík bewuqúfí kí báteṉ haiṉ; aur na wuh unheṉ samajh saktá hai, kyúṉki wuh rúhání taur par parkhí játí haiṉ. 15 Lekin rúhání shaḳhs sab bátoṉ ko parakh letá hai, magar ḳhud kisí se parkhá nahíṉ játá. 16 Ḳhudáwand kí 'aql ko kis ne jáná, ki us ko ta'lím de sake? magar ham meṉ Masíh kí 'aql hai.

3 Aur ai bháiyo, maiṉ tum se is tarah kalám na kar saká, jis tarah rúhánioṉ se, balki jaise jismánioṉ se, aur un se jo Masíh meṉ bachche haiṉ. 2 Maiṉ ne tumheṉ dúdh piláyá, aur kháná na khiláyá; kyúṉki tum ko us kí bardásht na thí: balki ab bhí bardásht nahíṉ; 3 kyúṉki abhí tak jismání ho: is liye ki jab tum meṉ hasad aur jhagṛá hai, to kyá tum jismání na húe, aur insání taríq par na chale? 4 Is liye ki jab ek kahtá hai, Maiṉ Paulus ká húṉ, aur dúsrá kahtá hai, ki Maiṉ Apullos ká húṉ, to kyá tum insán na húe? 5 Apullos kyá chíz hai? aur Paulus kyá? Ḳhádim, jin ke wasíle se tum ímán láe; aur har ek kí wuh haisíyat hai, jo Ḳhudáwand ne use baḳhshí. 6 Maiṉ ne daraḳht lagáyá, aur Apullos ne pání diyá; magar baṛháyá Ḳhudá ne. 7 Pas na lagánewálá kuchh chíz hai, na pání denewálá; magar Ḳhudá jo baṛhánewálá hai. 8 Lagánewálá aur pání denewálá donoṉ ek haiṉ: lekin har ek apná ajr apní mihnat ke muwáfiq páegá. 9 Kyúṉki ham

Khudá ke sáth kám karnewále hain: tum Khudá kí khetí aur Khudá kí 'imárat ho.

10 Main ne us taufíq ke muwáfiq, jo Khudá ne mujhe bakhshí, dáná mi'már kí tarah neo rakkhí, aur dúsrá us par 'imárat uṭhátá hai. Pas har ek khabardár rahe, ki wuh kaisí 'imárat uṭhátá hai. 11 Kyúnki siwá us neo ke jo paṛí húí hai, aur wuh Yisú' Masíh hai, koí shakhs dusrí nahín rakh saktá. 12 Aur agar koí us neo par soná, yá chándí, yá beshqímat pattharon, yá lakṛí, yá ghás, yá bhúse ká raddá rakkhe, 13 to us ká kám záhir ho jáegá; kyúnki jo din ág ke sáth záhir hogá, wuh us kám ko batá degá; aur wuh ág khud har ek ká kám ázmá legí, ki kaisá hai. 14 Jis ká kám us par baná húá báqí rahegá, wuh ajr páegá. 15 Aur jis ká kám jal jáegá, wuh nuqsán uṭháegá; lekin khud bach jáegá, magar jalte jalte.

16 Kyá tum nahín jánte, ki tum Khudá ká maqdis ho, aur Khudá kí Rúh tum men basí húí hai? 17 Agar koí Khudá ke maqdis ko barbád karegá, Khudá us ko barbád karegá; kyúnki Khudá ká maqdis pák hai, aur wuh tum ho.

18 Koí apne áp ko fareb na de. Agar koí tum men apne áp ko is jahán men hakím samjhe, to bewuqúf bane, táki hakím ho jáe. 19 Kyúnki dunyá kí hikmat Khudá ke nazdík bewuqúfí hai. Chunánchi likhá hai, ki Wuh hakímon ko un hí kí chálákí men phansá detá hai; 20 aur yih bhí, ki Khudáwand hakímon ke khayálon ko jántá hai, ki bátil hain. 21 Pas ádmíon par koí fakhr na kare. Kyúnki sárí chízen tumhárí hain; 22 khwáh Paulus ho, khwáh Apullos, khwáh Kefá, khwáh dunyá, khwáh zindagí, khwáh maut, khwáh hál kí chízen, khwáh istiqbál kí; 23 sab tumhárí hain; aur tum Masíh ke ho; aur Masíh Khudá ká hai.

4 A'dmí ham ko Masíh ká khádim, aur Khudá ke bhedon ká mukhtár samjhe. 2 Aur yahán mukhtár men yih bát dekhí játí hai, ki diyánatdár nikle. 3 Lekin mere nazdík yih niháyat khafíf bát hai, ki tum yá koí insání 'adálat mujhe parkhe, balki main khud bhí apne áp ko nahín parakhtá. 4 Kyúnki merá dil to mujhe malámat nahín kartá; magar is se main rástbáz nahín ṭhahrtá: balki merá parakhnewálá Khudáwand hai. 5 Pas jab tak Khudáwand na áe, waqt se pahle kisí bát ká faisala na karo; wuhí táríkí kí poshída báten raushan kar degá, aur dilon ke mansúbe záhir kar degá; aur us waqt har ek kí ta'ríf Khudá kí taraf se hogí.

6 Aur ai bháiyo, main ne in báton men tumhárí khátir apná aur Apullos ká zikr misál ke taur par kiyá hai, táki tum hamáre wasíle se yih síkho, ki likhe húe se tajáwuz na karo; aur ek kí táíd men dúsre ke barkhiláf shekhí na máro. 7 Tujh men aur dúsre men kaun farq kartá hai? aur tere pás kaun sí aisí chíz hai, jo tú ne dúsre se nahín páí? aur jab tú ne dúsre se páí, to fakhr kyún kartá hai, ki goyá nahín páí? 8 Tum to pahle hí se ásúda ho, aur pahle hí se daulatmand ho, aur tum ne hamáre bagair bádsháhí kí: aur kásh ki tum bádsháhí karte, táki ham bhí tumháre sáth bádsháhí karte! 9 Merí dánist men Khudá ne ham rasúlon ko sab se adná ṭhahrákar un logon kí tarah pesh kiyá hai jin ke qatl ká hukm ho chuká ho; kyúnki ham dunyá, aur firishton, aur ádmíon ke liye ek tamásha ṭhahre. 10 Ham Masíh kí khátir bewuqúf hain, magar tum Masíh men 'aqlmand ho; ham kamzor hain, aur tum zoráwar; tum 'izzatdár ho, aur ham be'izzat. 11 Ham is waqt tak bhúke, piyáse, nange hain; aur mukke kháte, aur áwára phirte hain; 12 aur apne háthon se kám karke mashaqqat uṭháte hain: log burá kahte hain, ham du'á dete hain; wuh satáte hain, ham sahte hain; 13 wuh badnám karte hain, ham minnat samájat karte hain: ham áj tak dunyá ke kúṛe aur sárí chízon kí jhaṛan kí mánind rahe.

14 Main tumhen sharminda karne ke liye yih báten nahín likhtá, balki apne piyáre farzand jánkar tum ko nasíhat kartá hún. 15 Kyúnki agar Masíh men tumháre ustád das hazár bhí hote, táham tumháre báp bahut se nahín: is liye ki main hí Injíl ke wasíle se Masíh Yisú' men tumhárá báp baná. 16 Pas main tumhárí minnat kartá hún, ki merí mánind bano. 17 Isí wáste main

ne Tímuthiyus ko tumháre pás bhejá; wuh Khudáwand men merá piyárá aur diyánatdár farzand hai; aur mere un tariqon ko jo Masíh men hain tumhen yád diláegá, jis tarah main har jagah har kalísiyá men ta'lím detá hún. 18 Ba'z aisí shekhí márte hain, ki goyá main tumháre pás áne hí ká nahín. 19 Lekin Khudáwand ne cháhá, to main tumháre pás jald áúngá, aur shekhíbázon kí báton ko nahín, balki un kí qudrat ko ma'lúm karúngá. 20 Kyúnki Khudá kí bádsháhat báton par nahín, balki qudrat par mauqúf hai. 21 Tum kyá cháhte ho? ki main lakrí lekar tumháre pás áún, yá mahabbat aur narmmizájí se?

5 Yahán tak sunne men áyá hai, ki tum men harámkárí hotí hai, balki aisí harámkárí, jo gairqaumon men bhí nahín hotí; chunánchi tum men se ek shakhs apne báp kí bíwí ko rakhtá hai. 2 Aur tum afsos to karte nahín, táki jis ne yih kám kiyá, wuh tum men se nikálá jáe; balki shekhíán marte ho. 3 Lekin main, go jism ke i'tibár se maujúd na thá, magar rúh ke i'tibár se házir hokar, goyá bahálat i maujúdagí, aisá karnewále par yih hukm de chuká hún, 4 ki jab tum aur merí rúh hamáre Khudáwand Yisú' kí qudrat ke sáth jama' ho, to aisá shakhs, hamáre Khudáwand Yisú' ke nám se, 5 jism kí halákat ke liye Shaitán ke hawále kiyá jáe táki us kí rúh Khudáwand Yisú' ke din naját páe. 6 Tumhárá fakhr karná khúb nahín. Kyá nahín jánte, ki thorá sá khamír sáre gundhe húe áte ko khamír kar detá hai? 7 Puráná khamír nikálkar apne áp ko pák kar lo, táki táza gundhá húá átá ban jáo; chunánchi tum bekhamír ho. Kyúnki hamárá bhí Fasah, ya'ní Masíh, qurbán húá: 8 pas áo, ham 'íd karen, na puráne khamír se, aur na badí aur sharárat ke khamír se, balki sáfdilí aur sachcháí kí bekhamír roṭí se.

9 Main ne apne khatt men tum ko yih likhá thá, ki harámkáron se suhbat na rakhná. 10 Yih to nahín ki bi'lkull dunyá ke harámkáron, yá lálchíon, yá zálimon, yá butparaston se milná hí nahín; kyúnki is súrat men to tum ko dunyá hí se nikal jáná partá: 11 lekin main ne tum ko darhaqíqat yih likhá thá, ki agar koí bháí kahlákar harámkár, yá lálchí, yá butparast, yá gálí denewálá, yá sharábí, yá zálim ho; to us se suhbat na rakkho, balki aise ke sáth khána tak na kháná; 12 kyúnki mujhe báharwálon par hukm karne se kyá wásta? Kyá aisá nahín hai ki tum to andarwálon par hukm karte ho, 13 magar báharwálon par Khudá hukm kartá hai? Pas us sharír ádmí ko apne darmiyán men se nikál do.

6 Kyá tum men se kisí ko yih jur'at hai, ki jab dúsre ke sáth muqaddama ho, to faisale ke liye bedínon ke pás jáe, aur muqaddason ke pás na jáe? 2 Kyá tum nahín jánte, ki muqaddas log dunyá ká insáf karenge? Pas jab tum ko dunyá ká insáf karná hai, to kyá chhote se chhote jhagron ke bhí faisal karne ke láiq nahín? 3 Kyá tum nahín jánte, ki ham firishton ká insáf karenge? To kyá ham dunyawí mu'amale faisal na karen? 4 Pas agar tum men dunyawí muqaddame hon, to kyá un ko munsif muqarrar karoge jo kalísiyá men haqír samjhe játe hain? 5 Main tumhen sharminda karne ke liye yih kahtá hún. Kyá wáqa'í tum men ek bhí dáná nahín miltá, jo apne bháiyon ká faisala kar sake? 6 balki bháí bháiyon men muqaddama hotá hai, aur wuh bhí bedínon ke áge. 7 Lekin darasl tum men bará nuqs yih hai, ki ápas men muqaddamabází karte ho. Zulm uṭháná kyún nahín bihtar jánte? apná nuqsán kyún nahín qubúl karte? 8 Balki tum hí zulm karte, aur nuqsán pahuncháte ho, aur wuh bhí bháiyon ko. 9 Kyá tum nahín jánte, ki badkár Khudá kí bádsháhat ke wáris na honge? Fareb na kháo; na harámkár Khudá kí bádsháhat ke wáris honge, na butparast, na zinákár, na 'aiyásh, na laundebáz, 10 na chor, na lálchí, na sharábí, na gáliyán baknewále, na zálim. 11 Aur ba'z tum men aise hí the bhí; magar tum Khudáwand Yisú' Masíh ke nám se, aur hamáre Khudá kí Rúh se dhul gaye, aur pák húe, aur rástbáz bhí ṭhahre.

12 Sab chízen mere liye rawá to hain; magar sab chízen mufíd na-

hín. Sab chízen mere liye rawá to hain; lekin main kisí chíz ká pá-band na húngá. 13 Kháne peṭ ke liye hain, aur peṭ khánon ke liye: lekin Ḳhudá us ko aur in ko nest karegá. Magar badan harámkárí ke liye nahín, balki Ḳhudáwand ke liye hai, aur Ḳhudáwand badan ke liye: 14 aur Ḳhudá ne Ḳhudáwand ko bhí jiláyá, aur ham ko bhí apní qudrat se jiláegá. 15 Kyá tum nahín jánte, ki tumháre badan Masíh ke a'zá hain? pas kyá main Masíh ke a'zá lekar kasbí ke a'zá banáún? Hargiz nahín! 16 Kyá nahín jánte, ki jo koí kasbí se suhbat kartá hai, wuh us ke sáth ek tan hotá hai? kyúnki wuh farmátá hai, ki Wuh donon ek tan honge. 17 Aur jo Ḳhudáwand ki suhbat men rahtá hai, wuh us ke sáth ek rúh hotá hai. 18 Harámkárí se bhágo. Jitne gunáh ádmí kartá hai, wuh badan se báhar hain; magar harámkár apne badan ká bhí gunahgár hai. 19 Kyá tum nahín jánte, ki tumhárá badan Rúhu'l Quds ká maqdis hai, jo tum men basá húá hai, aur tum ko Ḳhudá ki taraf se milá hai? aur tum apne nahín; 20 kyúnki qímat se ḳharíde gaye ho: pas apne badan se Ḳhudá ká jalál záhir karo.

7 Jo báten tum ne likhí thín un kí bábat yih hai.

Mard ke liye achchhá hai, ki 'aurat ko na chhúe. 2 Lekin harám-kárion ke andeshe se har mard apní bíwí, aur har 'aurat apná shauhar rakkhe. 3 Shauhar bíwí ká haqq adá kare: aur waisá hí bíwí shauhar ká. 4 Bíwí apne badan ki muḳhtár nahín, balki shauhar muḳhtár hai: isí tarah shauhar bhí apne badan ká muḳhtár nahín, balki bíwí. 5 Tum ek dúsre se judá na raho, magar thoṛí muddat tak ápas kí razámandí se, táki du'á ke wáste fursat mile; aur phir ikaṭṭhe ho jáo, aisá na ho ki galaba e nafs ke sabab Shaitán tum ko ázmáe. 6 Lekin yih main ijázat ke taur par kahtá hún, na hukm ke taur par. 7 Aur main to yih cháhtá hún, ki jaisá main hún, waise hí sab ádmí hon. Lekin har ek ko Ḳhudá kí taraf se ḳháss ḳháss taufíq milí hai: kisí ko kisí tarah kí, kisí ko kisí tarah kí.

8 Pas main bebiyáhon aur bewa 'auraton ke haqq men yih kahtá hún, ki un ke liye aisá hí rahná achchhá hai, jaisá main hún. 9 Lekin agar zabt na kar saken, to biyáh kar len; kyúnki biyáh karná mast hone se bihtar hai. 10 Magar jin ká biyáh ho gayá hai, un ko main nahín, balki Ḳhudáwand hukm detá hai, ki bíwí apne shauhar se 'aláhida na ho; 11 (aur agar 'aláhida ho, to yá benikáh rahe, yá apne shauhar se phir miláp kar le); na shauhar bíwí ko chhoṛe. 12 Báqíon se main hí kahtá hún, na Ḳhudáwand: ki agar kisí bhái kí bíwí bá ímán na ho, aur us ke sáth rahne ko rází ho, to wuh us ko na chhoṛe. 13 Aur jis 'aurat ká shauhar bá ímán na ho, aur us ke sáth rahne ko rází ho, to wuh shau-har ko na chhoṛe. 14 Kyúnki jo shauhar bá ímán nahín wuh bíwí ke sabab se pák ṭhahrtá hai, aur jo bíwí bá ímán nahín wuh Masíhí shauhar ke bá'is pák ṭhahrtí hai: warna tumháre farzand nápák ho-te; magar ab pák hain. 15 Lekin mard jo bá ímán na ho agar wuh 'aláhida ho, to 'aláhida hone do: aisí hálat men koí bhái yá bahin páband nahín: aur Ḳhudá ne ham ko mel miláp ke liye buláyá hai. 16 Kyúnki, ai 'aurat, tujhe kyá ḳhabar hai, ki sháyad tú apne shauhar ko bachá le? Aur ai mard, tujh ko kyá ḳhabar hai, ki sháyad tú apní bíwí ko bachá le? 17 Ma-gar jaisá Ḳhudáwand ne har ek ko hissa diyá hai, aur jis tarah Ḳhudá ne har ek ko buláyá hai, usí tarah wuh chale. Aur main sárí kalísi-yáon men aisá hí muqarrar kartá hún. 18 Jo maḳhtún buláyá gayá, wuh námaḳhtún na ho jáe. Jo námaḳhtúní kí hálat men buláyá gayá, wuh maḳhtún na ho jáe. 19 Na ḳhatna koí chíz hai, na ná-maḳhtúní; balki Ḳhudá ke huk-mon par chalná hí sab kuchh hai. 20 Har shaḳhs jis hálat men bu-láyá gayá ho, usí men rahe. 21 Agar tú gulámí kí hálat men buláyá gayá, to fikr na kar: lekin agar tú ázád ho sake, to isí ko iḳhtiyár kar. 22 Kyúnki jo shaḳhs gulámí kí hálat men Ḳhudáwand men bu-láyá gayá hai, wuh Ḳhudáwand ká ázád kiyá húá hai; isí tarah jo ázádí kí hálat men buláyá gayá hai, wuh Masíh ká gulám hai. 23 Tum qímat se ḳharíde gaye ho;

ádmíon ke gulám na bano. 24 Ai bháiyo, jo koí jis hálat men buláyá gayá ho, wuh usí hálat men Khudá ke sáth rahe.

25 Kunwáriyon ke haqq men mere pás Khudáwand ká koí hukm nahín: lekin diyánatdár hone ke liye jaisá Khudáwand kí taraf se mujh par rahm húá, us ke muwáfiq apní ráe detá hún. 26 Pas maujúda musíbat ke khayál se, merí ráe men ádmí ke liye yihí bihtar hai, ki jaisá hai waisá hí rahe. 27 Agar tere bíwí hai, to us se judá hone kí koshish na kar; aur agar tere bíwí nahín, to bíwí kí talásh na kar. 28 Lekin tú biyáh kare bhí, to gunáh nahín: aur agar kunwárí biyáhí jáe, to gunáh nahín. Magar aise log jismání taklíf páenge: aur main tumhen bacháná cháhtá hún. 29 Magar, ai bháiyo, main yih kahtá hún, ki waqt tang hai; pas áge ko cháhiye ki bíwíwále aise hon, ki goyá un ke bíwiyán nahín; 30 aur ronewále aise hon, goyá nahín rote; aur khushí karnewále aise hon, goyá khushí nahín karte; aur kharídnewále aise hon, goyá mál nahín rakhte; 31 aur dunyawí kár bár karnewále aise hon, ki dunyá hí ke na ho jáen, kyúnki dunyá kí shakl badaltí játí hai. 32 Pas main yih cháhtá hún, ki tum befikr raho. Bebiyáhá shakhs Khudáwand kí fikr men rahtá hai, ki kis tarah Khudáwand ko rází kare: 33 magar biyáhá húá shakhs dunyá kí fikr men rahtá hai, ki kis tarah apní bíwí ko rází kare. 34 Biyáhí aur bebiyáhí men bhí farq hai. Bebiyáhí Khudáwand kí fikr men rahtí hai, táki us ká jism aur rúh donon pák hon. Magar biyáhí húí 'aurat dunyá kí fikr men rahtí hai, ki kis tarah apne shauhar ko rází kare. 35 Yih tumháre fáide ke liye kahtá hún, na ki tumhen phansáne ke liye; balki is liye ki jo zebá hai, wuhí 'amal men áe, aur tum Khudáwand kí khidmat men bewaswasa mashgúl raho. 36 Aur agar koí yih samjhe, ki main apní us kunwárí laṛkí kí haqqtalafí kartá hún jis kí jawání ḍhal chalí hai, aur zarúrat bhí ma'lúm ho, to ikhtiyár hai—is men gunáh nahín—wuh us ká biyáh hone de. 37 Magar jo apne dil men pukhta ho, aur us kí kuchh zarúrat na ho, balki apne iráde ke anjám dene par qádir ho, aur dil men qasd kar liyá ho, ki main apní laṛkí ko benikáh rakkhúngá, wuh achchhá kartá hai. 38 Pas jo apní kunwárí laṛkí ko biyáh detá hai, wuh achchhá kartá hai; aur jo nahín biyáhtá, wuh áur bhí achchhá kartá hai. 39 Jab tak ki 'aurat ká shauhar jítá hai, wuh us kí páband hai; par jab us ká shauhar mar jáe, to jis se cháhe biyáh kar saktí hai—magar sirf Khudáwand men. 40 Lekin jaisí hai, agar waisí hí rahe, to merí ráe men ziyáda khushnasíb hai: aur main samajhtá hún ki Khudá kí Rúh mujh men bhí hai.

8 Ab buton kí qurbáníon kí bábat yih hai. Ham jánte hain, ki ham sab 'ilm rakhte hain. 'Ilm gurúr paidá kartá hai, lekin mahabbat taraqqí ká bá'is hai. 2 Agar koí gumán kare, ki main kuchh jántá hún, to jaisá jánná cháhiye, waisá ab tak nahín jántá; 3 lekin jo koí Khudá se mahabbat rakhtá hai, us ko Khudá pahchántá hai. 4 Pas buton kí qurbáníon ke gosht kháne kí nisbat, ham jánte hain ki but dunyá men koí chíz nahín; aur siwá ek ke, áur koí Khudá nahín. 5 Agarchi ásmán o zamín men bahut se khudá kahláte hain; (chunánchi bahutere khudá aur bahutere khudáwand hain); 6 lekin hamáre nazdík to ek hí Khudá hai, ya'ní Báp, jis kí taraf se sárí chízen hain, aur ham usí ke liye hain; aur ek hí Khudáwand hai, ya'ní Yisú' Masíh, jis ke wasíle se sárí chízen maujúd húín, aur ham bhí usí ke wasíle se hain. 7 Lekin sab ko yih 'ilm nahín, balki ba'z ko ab tak butparastí kí 'ádat hai; is liye us gosht ko but kí qurbání jánkar kháte hain, aur un ká dil chúnki kamzor hai álúda ho játá hai. 8 Khána hamen Khudá se nahín miláegá; agar na kháen, to hamárá kuchh nuqsán nahín; aur agar kháen, to kuchh nafa' nahín. 9 Lekin hoshyár raho, aisá na ho ki tumhárí yih ázádí kamzoron kí ṭhokar ká bá'is ho jáe. 10 Kyúnki agar koí tujh sáhib i 'ilm ko butkháne men khána kháte dekhe, aur wuh kamzor shakhs ho, to kyá us ká dil buton kí qurbání kháne par diler na ho jáegá? 11 Garaz tere 'ilm ke sabab se wuh kamzor shakhs, ya'ní wuh bhái jis kí khátir

Masíh múá, halák ho jáegá; 12 aur tum is tarah bháiyon ke gunahgár hokar, aur un ke kamzor dil ko gháyal karke Masíh ke gunahgár thahrte ho. 13 Is sabab se agar kháná mere bhái ko ṭhokar khiláe, to main kabhí hargiz gosht na kháúngá; táki apne bhái kí ṭhokar ká sabab na hún.

9 Kyá main ázád nahín? Kyá main rasúl nahín? Kyá main ne Yisú' ko nahín dekhá, jo hamárá Khudáwand hai? Kyá tum Khudáwand men mere banáe húe nahín? 2 Agar main auron ke liye rasúl nahín, to tumháre liye to beshakk hún: kyúnki tum khud Khudáwand men merí risálat par muhr ho. 3 Jo merá imtihán karte hain, un ke liye merá yihí jawáb hai. 4 Kyá hamen kháne píne ká ikhtiyár nahín? 5 Kyá ham ko yih ikhtiyár nahín, ki kisí Masíhí bahin ko biyáhkar liye phiren, jaisá âur rasúl, aur Khudáwand ke bhái, aur Kefá karte hain? 6 Yá sirf mujhe aur Bar Nabá ko hí mihnat mashaqqat se báz rahne ká ikhtiyár nahín? 7 Kaun sá sipáhí kabhí apní girah se khákar jang kartá hai? Kaun angúr ká bág lagákar us ká phal nahín khátá? yá kaun galla charákar us galle ká dúdh nahín pítá? 8 Kyá main yih báten insání qiyás hí ke muwáfiq kahtá hún? Kyá Tauret bhí yihí nahín kahtí? 9 Chunánchi Músá kí Tauret men likhá hai, ki Dáen men chalte húe bail ká munh na bándhná. Kyá Khudá ko bailon kí fikr hai? 10 Yá kháss hamáre wáste yih kahtá hai? Hán, yih hamáre wáste likhá gayá; kyúnki munásib hai ki jotnewálá ummed par jote, aur dáen chalánewálá hissa páne kí ummed par dáen chaláe. 11 Pas jab ham ne tumháre liye rúhání chízen boín, to kyá yih koí barí bát hai, ki ham tumhárí jismání chízon kí fasl káten? 12 Jab auron ká tum par yih ikhtiyár hai, to kyá hamárá is se ziyáda na hogá? Lekin ham ne is ikhtiyár se kám na liyá; balki har chíz kí bardásht karte hain, táki hamáre bá'is Masíh kí khushkhabarí men harj na ho. 13 Kyá tum nahín jánte, ki jo muqaddas chízon kí khidmat karte hain, wuh haikal se kháte hain? aur jo qurbángáh ke khidmatguzár hain, wuh qurbángáh ke sáth hissa páte hain? 14 Isí tarah Khudáwand ne bhí muqarrar kiyá hai, ki khushkhabarí sunánewále khushkhabarí ke wasíle se guzára karen. 15 Lekin main ne in men se kisí bát par 'amal nahín kiyá: aur na is garaz se yih likhá, ki mere wáste aisá kiyá jáe: kyúnki merá marná hí is se bihtar hai ki koí merá fakhr kho de. 16 Agar khushkhabarí sunáún, to merá kuchh fakhr nahín; kyúnki yih to mere liye zarúrí bát hai; balki mujh par afsos hai agar khushkhabarí na sunáún. 17 Kyúnki agar apní marzí se yih kartá hún to mere liye ajr hai; aur agar apní marzí se nahín kartá, to mukhtárí mere supurd húí hai. 18 Pas mujhe kyá ajr miltá hai? Yih, ki jab Injíl kí manádí karún, to khushkhabarí ko muft kar dún, táki jo ikhtiyár mujhe khushkhabarí ke báre men hásil hai, us ke muwáfiq púrá 'amal na karún. 19 Agarchi main sab logon se ázád hún, phir bhí main ne apne áp ko sab ká gulám bana diyá hai, táki âur bhí ziyáda logon ko khench láún. 20 Main Yahúdíon ke liye Yahúdí baná, táki Yahúdíon ko khench láún; jo log sharí'at ke mátaht hain, un ke liye main sharí'at ke mátaht baná, táki sharí'at ke mátahton ko khench láún, agarchi khud sharí'at ke mátaht na thá; 21 beshara' logon ke liye beshara' baná, táki beshara' logon ko khench láún, (agarchi Khudá ke nazdík beshara' na thá, balki Masíh kí sharí'at ke tábi' thá). 22 Kamzoron ke liye kamzor baná, táki kamzoron ko khench láún: main sab ádmíon ke liye sab kuchh baná húá hún, táki kisí tarah se ba'z ko bacháún. 23 Aur main sab kuchh Injíl kí khátir kartá hún, táki auron ke sáth us men sharík hún. 24 Kyá tum nahín jánte ki maidán ke daurnewále daurte to sab hí hain, magar in'ám ek hí le játá hai? Tum bhí aise hí dauro, táki jíto. 25 Aur har pahlawán sab tarah ká parhez kartá hai; wuh log to murjhánewálá sihrá páne ke liye yih karte hain, magar ham us sihre ke liye karte hain, jo nahín murjhátá. 26 Pas main bhí isí tarah daurtá hún, ya'ní bethikáná nahín; main isí tarah mukkon se lartá hún, ya'ní us kí mánind

nahín, jo hawá ko mártá hai: 27 balki main apne badan ko mártá kúttá, aur use qábú men rakhtá hún: aisá na ho ki auron men manádí karke áp námaqbúl thahrún.

10 Ai bháiyo, main tumhárá is se náwáqif rahná nahín cháhtá, ki hamáre sáre bápdádá bádal ke níche the, aur sab ke sab samundar men se guzre; 2 aur sab hí ne us bádal aur samundar men Músá ká baptisma liyá; 3 aur sab ne ek hí rúhání khurák kháí; 4 aur sab ne ek hí rúhání pání piyá: kyúnki wuh us rúhání chatán men se pání píte the, jo un ke sáth sáth chaltí thí: aur wuh chatán Masíh thá. 5 Magar un men aksaron se Khudá rází na húá; chunánchi wuh biyábán men dher ho gaye. 6 Yih báten hamáre wáste 'ibrat thahrín, táki ham burí chízon kí khwáhish na karen, jaise unhon ne kí. 7 Aur tum butparast na bano, jis tarah ba'z un men ban gaye the; chunánchi likhá hai, ki Log kháne píne baithe, phir náchne kúdne uthe. 8 Aur ham harámkárí na karen, jis tarah un men se ba'z ne kí, aur ek hí din men teís hazár máre gaye. 9 Aur ham Khudáwand kí ázmáish na karen, jaise un men se ba'z ne kí, aur sánpon ne unhen halák kiyá. 10 Aur tum burburáo nahín, jis tarah un men se ba'z burburáe, aur halák karnewále se halák húe. 11 Yih báten un par 'ibrat ke liye wáqi' húín, aur ham ákhirí zamánewálon kí nasíhat ke wáste likhí gayín. 12 Pas jo koí apne áp ko qáim samajhtá hai, wuh khabardár rahe, ki gir na pare. 13 Tum kisí aisí ázmáish men nahín pare, jo insán kí bardásht se báhar ho. Aur Khudá sachchá hai; wuh tum ko tumhárí táqat se ziyáda ázmáish men na parne degá; balki ázmáish ke sáth nikalne kí ráh bhí paidá kar degá, táki tum bardásht kar sako.

14 Is sabab se, ai mere piyáro, butparastí se bhágo. 15 Main 'aqlmand jánkar tum se kalám kartá hún; jo main kahtá hún, tum áp use parkho. 16 Wuh barakat ká piyála jis par ham barakat cháhte hain, kyá Masíh ke khún kí shirákat nahín? Wuh rotí jise ham torte hain, kyá Masíh ke badan kí shirákat nahín? 17 Chúnki rotí ek hí hai, is liye ham jo bahut se hain ek badan hain, kyúnki ham sab usí ek rotí men sharík hote hain. 18 Jo jism ke i'tibár se Isráílí hain, un par nazar karo. Kyá qurbání ká gosht khánewále qurbángáh ke sharík nahín? 19 Pas main kyá yih kahtá hún, ki buton kí qurbání kuchh chíz hai, yá but kuchh chíz hai? 20 Nahín, balki yih kahtá hún, ki jo qurbání gairqaumen kartí hain shayátín ke liye qurbání kartí hain, na ki Khudá ke liye; aur main nahín cháhtá ki tum shayátín ke sharík ho. 21 Tum Khudáwand ke piyále aur shayátín ke piyále donon men se nahín pí sakte: Khudáwand ke dastarkhwán aur shayátín ke dastarkhwán donon par sharík nahín ho sakte. 22 Kyá ham Khudáwand kí gairat ko josh diláte hain? Kyá ham us se zoráwar hain?

23 Sárí chízen rawá to hain, magar sab chízen mufíd nahín. Sárí chízen rawá to hain, magar sab chízen taraqqí ká bá'is nahín. 24 Koí apní bihtarí na dhúndhe, balki dúsre kí. 25 Jo kuchh qassábon kí dukánon men biktá hai, wuh kháo, aur díní imtiyáz ke sabab kuchh na púchho; 26 kyúnki Zamín aur us kí ma'múrí Khudáwand kí hai. 27 Agar beímánon men se koí tumhárí da'wat kare, aur tum jáne par rází ho; to jo kuchh tumháre áge rakkhá jáe, use kháo, aur díní imtiyáz ke sabab kuchh na púchho. 28 Lekin agar koí tum se kahe, ki Yih qurbání ká gosht hai, to us ke sabab jis ne tumhen jatáyá, aur díní imtiyáz ke sabab na kháo. 29 Díní imtiyáz se merá matlab terí imtiyáz nahín, balki us dúsre kí. Bhalá, merí ázádí dúsre shakhs kí imtiyáz se kyún parkhí jáe? 30 Agar main shukr karke khátá hún, to jis chíz par shukr kartá hún, us ke sabab kis liye badnám kiyá játá hún? 31 Pas tum kháo yá pío, yá jo kuchh karo, sab Khudá ke jalál ke liye karo. 32 Tum na Yahúdíon kí thokar ke bá'is bano, na Yúnáníon, na Khudá kí kalísiyá kí; 33 chunánchi main bhí sab báton men sab ko khush kartá hún, aur apná nahín, balki bahuton ká fáida dhúndhtá hún, táki wuh naját páen.

11 1 Tum merí mánind bano, jaisá main Masíh kí mánind bantá hún.

2 Main tumhárí ta'ríf kartá hún,

ki tum har bát men mujhe yád rakhte ho, aur jis tarah main ne tumhen riwáyaten pahunchá dín, tum usí tarah un ko barqarár rakhte ho. 3 Pas main tumhen ágáh karná cháhtá hún, ki har mard ká sir Masíh, aur 'aurat ká sir mard, aur Masíh ká sir Khudá hai. 4 Jo mard sir dhanke hue du'á yá nubuwwat kartá hai, wuh apne sir ko behurmat kartá hai. 5 Aur jo 'aurat be sir dhanke du'á yá nubuwwat kartí hai, wuh apne sir ko behurmat kartí hai, kyúnki wuh sir mundí húí ke barábar hai. 6 Agar 'aurat orhní na orhe, to bál bhí katáe. Agar 'aurat ká bál katáná, yá sir mundáná sharm kí bát hai, to orhní orhe. 7 Albatta mard ko apná sir dhánkná na cháhiye, kyúnki wuh Khudá kí súrat aur us ká jalál hai; magar 'aurat mard ká jalál hai. 8 Is liye ki mard 'aurat se nahín, balki 'aurat mard se hai: 9 aur mard 'aurat ke liye nahín, balki 'aurat mard ke liye paidá húí. 10 Pas firishton ke sabab se 'aurat ko cháhiye, ki apne sir par mahkúm hone kí 'alámat rakkhe. 11 Táham Khudáwand men na 'aurat mard ke bagair hai, na mard 'aurat ke bagair. 12 Kyúnki jaise 'aurat mard se hai, waise hí mard bhí 'aurat ke wasíle se hai; magar sab chízen Khudá kí taraf se hain. 13 Tum áp hí insáf karo: kyá 'aurat ká be sir dhanke Khudá se du'á mángná munásib hai? 14 Kyá tum ko taba'í taur par bhí ma'lúm nahín, ki agar mard lambe bál rakkhe, to us kí behurmatí hai? 15 Aur agar 'aurat ke lambe bál hon, to us kí zínat hai, kyúnki bál use parde ke liye diye gaye hain. 16 Lekin agar koí hujjatí nikle to yih ján le, ki na hamárá aisá dastúr hai, na Khudáwand kí kalísiyáon ká.

17 Lekin yih hukm jo detá hún, is men tumhárí ta'ríf nahín kartá, is liye ki tumháre jama' hone se fáida nahín, balki nuqsán hotá hai. 18 Kyúnki awwal to main yih suntá hún, ki jis waqt tumhárí kalísiyá jama' hotí hai, to tum men tafriqe hote hain, aur main is ká kisí qadr yaqín bhí kartá hún. 19 Kyúnki tum men bid'aton ká bhí honá zarúr hai, táki záhir ho jáe, ki tum men maqbúl kaun se hain. 20 Pas jab tum báham jama' hote ho, to tumhárá wuh kháná 'Ashá e Rabbání nahín ho saktá; 21 kyúnki kháne ke waqt har shakhs dúsre se pahle apná 'ashá khá letá hai, aur koí to bhúká rahtá hai, aur kisí ko nasha ho játá hai. 22 Kyún? Kháne píne ke liye tumháre ghar nahín? Yá Khudá kí kalísiyá ko náchíz jánte, aur jin ke pás nahín, un ko sharminda karte ho? Main tum se kyá kahún? Kyá is bát men tumhárí ta'ríf karún? Main ta'ríf nahín kartá. 23 Kyúnki yih bát mujhe Khudáwand se pahunchí, aur main ne tum ko bhí pahunchá dí, ki Khudáwand Yisú' ne, jis rát wuh pakarwáyá gayá, rotí lí; 24 aur shukr karke torí, aur kahá, ki Yih merá badan hai, jo tumháre liye hai: merí yádgárí ke wáste yihí kiyá karo. 25 Isí tarah us ne kháne ke ba'd piyála bhí liyá, aur kahá, ki Yih piyála mere khún men nayá 'ahd hai: jab kabhí piyo, merí yádgárí ke liye yihí kiyá karo. 26 Kyúnki jab kabhí tum yih rotí kháte, aur is piyále men se píte ho to Khudáwand kí maut ká izhár karte ho, jab tak wuh na áe. 27 Is wáste jo koí námunásib taur par Khudáwand kí rotí kháe, yá us ke piyále men se piye, wuh Khudáwand ke badan aur khún ke báre men qusúrwár hogá. 28 Pas ádmí apne áp ko ázmá le, aur isí tarah us rotí men se kháe, aur us piyále men se piye. 29 Kyúnki jo kháte píte waqt Khudáwand ke badan ko na pahcháne, wuh is kháne píne se sazá páegá. 30 Isí sabab se tum men bahutere kamzor aur bímár hain, aur bahut se so bhí gaye. 31 Agar ham apne áp ko jánchte, to sazá na páte. 32 Lekin Khudáwand ham ko sazá dekar tarbiyat kartá hai, táki ham dunyá ke sáth mujrim na thahren. 33 Pas, ai mere bháiyo, jab tum kháne ke liye jama' ho, to ek dúsre kí ráh dekho. 34 Agar koí bhúká ho, to apne ghar men khá le, táki tumhárá jama' honá sazá ká bá'is na ho. Aur báqí báton ko main ákar durust kar dúngá.

12 Ai bháiyo, main nahín cháhtá, ki tum rúhání ni'maton ke báre men bekhabar raho. 2 Tum jánte ho, ki jab tum gair-

qaum the, to gúnge buton ke píchhe jis tarah koí tum ko le játá thá, usí tarah játe the. 3 Pas main tumhen jatátá hún, ki jo koí Khudá kí Rúh kí hidáyat se boltá hai, wuh nahín kahtá, ki Yisú' mal'ún hai; aur na koí Rúhu'l Quds ke bagair kah saktá hai, ki Yisú' Khudáwand hai.

4 Ni'maten to tarah tarah kí hain, magar Rúh ek hí hai. 5 Aur khidmaten bhí tarah tarah kí hain, magar Khudáwand ek hí hai. 6 Aur tásíren bhí tarah tarah kí hain, magar Khudá ek hí hai, jo sab men har tarah ká asar paidá kartá hai. 7 Lekin har shakhs men Rúh ká zuhúr fáida pahuncháne ke liye hotá hai. 8 Kyúnki ek ko Rúh ke wasíle se hikmat ká kalám 'ináyat hotá hai; aur dúsre ko usí Rúh kí marzí ke muwáfiq 'ilmíyat ká kalám: 9 kisí ko usí Rúh se ímán; aur kisí ko usí ek Rúh se shifá dene kí taufíq; 10 kisí ko mu'jizon kí qudraten; kisí ko nubuwwat; kisí ko rúhon kí imtiyáz; kisí ko tarah tarah kí zabánen; kisí ko zabánon ká tarjuma karná: 11 lekin yih sab tásíren wuhí ek Rúh kartí hai, aur jis ko jo cháhtí hai, bántti hai.

12 Kyúnki jis tarah badan ek hai, aur us ke a'zá bahut se hain; aur badan ke sáre a'zá, go bahut se hain, magar báham milkar ek hí badan hain, usí tarah Masíh bhí hai. 13 Kyúnki ham sab ne, khwáh Yahúdí hon, khwáh Yúnání, khwáh gulám, khwáh ázád, ek hí Rúh ke wasíle se ek badan hone ke liye baptisma liyá, aur ham sab ko ek hí Rúh pilái gayí. 14 Chunánchi badan men ek hí 'uzw nahín, balki bahut se hain. 15 Agar pánw kahe; Chúnki main háth nahín, is liye badan ká nahín, to wuh is sabab badan se khárij to nahín. 16 Aur agar kán kahe: Chúnki main ánkh nahín, is liye badan ká nahín, to wuh is sabab se badan se khárij to nahín. 17 Agar sárá badan ánkh hí hotá, to sunná kahán hotá? Agar sunná hí sunná hotá, to sunghná kahán hotá? 18 Magar fi'lwáqi' Khudá ne har ek 'uzw ko badan men apní marzí ke muwáfiq rakkhá hai. 19 Agar wuh sab ek hí 'uzw hote to badan kahán hotá? 20 Magar ab a'zá to bahut se hain, lekin badan ek hí hai. 21 Pas ánkh háth se nahín kah saktí, ki Main terí muhtáj nahín: aur na sir pánwon se kah saktá hai, ki Main tumhárá muhtáj nahín. 22 Balki badan ke wuh a'zá jo auron se kamzor ma'lúm hote hain, bahut hí zarúrí hain: 23 aur badan ke wuh a'zá, jinhen ham auron kí nisbat zalíl jánte hain, unhín ko ziyáda 'izzat dete hain; aur hamáre názebá a'zá bahut zebá ho játe hain; 24 hálánki hamáre zebá a'zá muhtáj nahín: magar Khudá ne badan ko is tarah murakkab kiyá hai, ki jo 'uzw muhtáj hai, usí ko ziyáda 'izzat dí jáe; 25 táki badan men tafriqa na pare, balki a'zá ek dúsre kí barábar fikr rakkhen. 26 Pas agar ek 'uzw dukh pátá hai, to sáre a'zá us ke sáth dukh páte hain; aur agar ek 'uzw 'izzat pátá hai, to sáre a'zá us ke sáth khush hote hain. 27 Isí tarah tum milkar Masíh ká badan ho, aur fardan fardan a'zá ho. 28 Aur Khudá ne kalísiyá men alag alag shakhs muqarrar kiye; pahle rasúl, dúsre nabí, tísre ustád, phir mu'jize dikhánewále, phir shifá denewále, madadgár, muntazim, tarah tarah kí zabánen bolnewále. 29 Kyá sab rasúl hain? kyá sab nabí hain? kyá sab ustád hain? kyá sab mu'jiza dikhánewále hain? 30 kyá sab ko shifá dene kí quwwat 'ináyat húí? kyá sab tarah tarah kí zabánen bolte hain? kyá sab tarjuma karte hain? 31 Tum barí se barí ni'maton kí árzú rakkho. Lekin âur bhí sab se 'umda tariqa main tumhen batátá hún.

13 Agar main ádmíon aur firishton kí zabánen bolún, aur mahabbat na rakkhún, to main thanthanátá húá pítal, yá jhanjhanátí húí jhánjh hún. 2 Aur agar mujhe nubuwwat milí, aur sáre bhedon aur kull 'ilm kí wáqifíyat húí, aur merá ímán yahán tak kámil húá ki paháron ko hatá dún, aur mahabbat na rakkhún, to main kuchh bhí nahín. 3 Aur agar apná sárá mál garíbon ko khilá dún, yá apná badan jaláne ko de dún, aur mahabbat na rakkhún, to mujhe kuchh bhí fáida nahín. 4 Mahabbat sábir hai, aur mihrbán; mahabbat hasad nahín kartí; mahabbat shekhí nahín mártí, aur phúltí nahín, 5 názebá kám nahín kartí, apní bihtarí nahín cháhtí,

jhunjhlátí nahín, badgumání nahín kartí; 6 badkárí se khush nahín hotí, balki rástí se khush hotí hai; 7 sab kuchh sah letí hai, sab kuchh yaqín kartí hai, sab báton kí ummed rakhtí hai, sab báton kí bardásht kartí hai. 8 Mahabbat ko zawál nahín; nubuwwaten hon, to mauqúf ho jáengí; zabánen hon, to játí rahengí; 'ilm ho, to mit jáegá. 9 Kyúnki hamárá 'ilm náqis hai, aur hamárí nubuwwat nátamám: 10 lekin jab kámil áegá, to náqis játá rahegá. 11 Jab main bachcha thá, to bachchon kí tarah boltá thá, bachchon kí sí tabí'at thí, bachchon kí sí samajh thí; lekin jab jawán húá, to bachpan kí báten tark kar dín. 12 Ab ham ko áíne men dhundhlá sá dikhái detá hai; magar us waqt rúbarú dekhenge. Is waqt merá 'ilm náqis hai; magar us waqt aise púre taur par pahchánúngá, jaise main pahcháná gayá hún. 13 Garaz ímán, ummed, mahabbat, yih tínon dáimí hain; magar afzal in men mahabbat hai.

14 Mahabbat ke tálib ho, aur rúhání ni'maton kí bhí árzú rakkho, khusúsan is kí, ki nubuwwat karo. 2 Kyúnki jo begání zabán men báten kartá hai, wuh ádmíon se báten nahín kartá, balki Khudá se; is liye ki us kí koí nahín samajhtá; hálánki wuh apní rúh ke wasíle se bhed kí báten kahtá hai. 3 Lekin jo nubuwwat kartá hai, wuh ádmíon se taraqqí, aur nasíhat, aur tasallí kí báten kahtá hai. 4 Jo begání zabán men báten kartá hai, wuh apní taraqqí kartá hai; aur jo nubuwwat kartá hai, wuh kalísiyá kí taraqqí kartá hai. 5 Agarchi main yih cháhtá hún, ki tum sab begání zabánon men báten karo, lekin ziyádatar yihí cháhtá hún, ki nubuwwat karo: aur agar begání zabánen bolnewálá kalísiyá kí taraqqí ke liye tarjuma na kare, to nubuwwat karnewálá us se bará hai. 6 Pas, ai bháiyo, agar main tumháre pás ákar begání zabánon men báten karún, aur mukáshafa, yá 'ilm, yá nubuwwat, yá ta'lím kí báten tum se na kahún, to tum ko mujh se kyá fáida hogá? 7 Chunánchi beján chízon men bhí, jin se áwáz nikaltí hai, masalan bánsrí, yá barbat, agar un kí áwázon men farq na ho, to jo phúnká yá bajáyá játá hai, wuh kyúnkar pahcháná jáe? 8 Aur agar turhí kí áwáz sáf na ho, to kaun laráí ke liye taiyárí karegá? 9 Aise hí tum bhí agar zabán se wázih bát na kaho, to jo kahá játá hai, kyúnkar samjhá jáegá? Tum hawá se báten karnewále thahroge. 10 Dunyá men kitní hí mukhtalif zabánen kyún na hon, magar un men se koí bhí bema'ní na hogí. 11 Pas agar main kisí zabán ke ma'ní na samjhún, to bolnewále ke nazdík main ajnabí thahrúngá, aur bolnewálá mere nazdík ajnabí thahregá. 12 Pas tum jab rúhání ni'maton kí árzú rakhte ho, to aisí koshish karo, ki tumhárí ni'maton kí afzúní se kalísiyá kí taraqqí ho. 13 Is sabab se jo begání zabán men báten kartá hai, wuh du'á mánge, ki tarjuma bhí kar sake. 14 Is liye ki agar main kisí begání zabán men du'á mángún, to merí rúh to du'á mángtí hai, magar merí 'aql bekár hai. 15 Pas kyá karná cháhiye? Main rúh se bhí du'á mángúngá, aur 'aql se bhí du'á mángúngá; rúh se bhí gáúngá, aur 'aql se bhí gáúngá. 16 Warna, agar tú rúh hí se hamd karegá, to náwáqif ádmí terí shukrguzárí par A'mín kyúnkar kahegá? Is liye ki wuh nahín jántá ki tú kyá kahtá hai. 17 Tú to beshakk achchhí tarah se shukr kartá hai, magar dúsre kí taraqqí nahín hotí. 18 Main Khudá ká shukr kartá hún, ki tum sab se ziyáda zabánen boltá hún: 19 lekin kalísiyá men begání zabán men das hazár báten kahne se mujhe yih ziyáda pasand hai, ki auron kí ta'lím ke liye pánch hí báten 'aql se kahún.

20 Ai bháiyo, tum samajh men bachche na bano: badí men to bachche raho, magar samajh men jawán bano. 21 Tauret men likhá hai, ki Khudáwand kahtá hai; Main begání zabán aur begáne honthon se is ummat se báten karúngá, taubhí wuh merí na sunenge. 22 Pas begání zabánen ímándáron ke liye nahín, balki beímánon ke liye nishán hain; aur nubuwwat beímánon ke liye nahín, balki ímándáron ke liye nishán hai. 23 Pas agar sárí kalísiyá ek jagah jama' ho, aur sab ko sab begání zabánen

bolen, aur náwáqif yá beímán log andar á jáen, to kyá wuh tum ko díwána na kahenge? 24 Lekin agar sab nubuwwat karen, aur koí beímán yá náwáqif andar á jáe, to sab use qáil kar denge, aur sab use parakh lenge; 25 aur us ke dil ke bhed záhir ho jáenge; tab wuh munh ke bal girkar Khudá ko sijda karegá, aur iqrár karegá, ki beshakk Khudá tum men hai.

26 Pas, ai bháiyo, kyá karná cháhiye? Jab tum jama' hote ho, to har ek ke dil men mazmúr, yá ta'lím, yá mukáshafa, yá begání zabán, yá tarjuma hotá hai. Sab kuchh rúhání taraqqí ke liye honá cháhiye. 27 Agar begání zabán men báten karní hon, to do do, yá ziyáda se ziyáda tín tín shakhs bárí bárí se bolen, aur ek shakhs tarjuma kare: 28 aur agar koí tarjuma karnewálá na ho, to begání zabán bolnewálá kalísiyá men chupká rahe, aur apne dil se aur Khudá se báten kare. 29 Nabíon men se do yá tín bolen, aur báqí un ke kalám ko parkhen. 30 Lekin agar dúsre pás baiṭhnewále par wahí utre, to pahlá khámosh ho jáe. 31 Kyúnki tum sab ke sab ek ek karke nubuwwat kar sakte ho, táki sab síkhen, aur sab ko nasíhat ho; 32 aur nabíon kí rúhen nabíon ke tábi' hain; 33 kyúnki Khudá abtarí ká nahín, balki amn ká bání hai; jaisá muqaddason kí sárí kalísiyáon men hai.

34 'Auraten kalísiyá ke majma' men khámosh rahen, kyúnki unhen bolne ká hukm nahín; balki tábi' rahen, jaisá Tauret men bhí likhá hai. 35 Aur agar kuchh síkhná cháhen, to ghar men apne apne shauhar se púchhen; kyúnki 'aurat ká kalísiyá ke majma' men bolná sharm kí bát hai. 36 Kyá Khudá ká kalám tum men se niklá? yá sirf tum hí tak pahunchá hai?

37 Agar koí apne áp ko nabí yá rúhání samjhe, to yih ján le, ki jo báten main tumhen likhtá hún, wuh Khudáwand ke hukm hain. 38 Aur agar koí na jáne, to na jáne.

39 Pas, ai bháiyo, nubuwwat karne kí árzú rakkho; aur zabánen bolne se mana' na karo. 40 Magar sárí báten sháistagí aur qaríne ke sáth 'amal men áen.

15 Ab, ai bháiyo, main tumhen wuhí khushkhabarí jatáe detá hún jo pahle de chuká hún, jise tum ne qubúl bhí kar liyá thá, aur jis par qáim bhí ho; 2 usí ke wasíle se tum ko naját bhí miltí hai, basharte ki wuh khushkhabarí jo main ne tumhen dí thí yád rakhte ho; warna tumhárá ímán láná befáida húá. 3 Chunánchi main ne sab se pahle tum ko wuhí bát pahunchá dí, jo mujhe pahunchí thí, ki Masíh kitáb i muqaddas ke bamújib hamáre gunáhon ke liye múá; 4 aur dafn húá; aur tísre din kitáb i muqaddas ke bamújib jí uṭhá; 5 aur Kefá ko, aur us ke ba'd un bárah ko dikhái diyá; 6 phir pánch sau se ziyáda bháiyon ko ek sáth dikhái diyá, jin men se aksar ab tak maujúd hain, aur ba'z so gaye; 7 phir Ya'qúb ko dikhái diyá; phir sáre rasúlon ko; 8 aur sab se píchhe mujh ko, jo goyá adhúre dinon kí paidáish hún, dikhái diyá. 9 Kyúnki main rasúlon men sab se chhoṭá hún, balki rasúl kahláne ke láiq nahín, is liye ki main ne Khudá kí kalísiyá ko satáyá thá. 10 Lekin jo kuchh hún, Khudá ke fazl se hún: aur us ká fazl jo mujh par húá, wuh befáida nahín húá; balki main ne un sab se ziyáda mihnat kí; aur yih merí taraf se nahín húí, balki Khudá ke fazl se jo mujh par thá. 11 Pas khwáh main hún, khwáh wuh hon, ham yihí manádí karte hain, aur isí par tum ímán bhí láe.

12 Pas jab Masíh kí yih manádí kí játí hai, ki wuh murdon men se jí uṭhá, to tum men se ba'z kis tarah kahte hain, ki murdon kí qiyámat hai hí nahín? 13 Agar murdon kí qiyámat nahín, to Masíh bhí nahín jí uṭhá: 14 aur agar Masíh nahín jí uṭhá, to hamárí manádí bhí befáida hai, aur tumhárá ímán bhí befáida; 15 balki ham Khudá ke jhúthe gawáh ṭhahre; kyúnki ham ne Khudá kí bábat yih gawáhí dí, ki us ne Masíh ko jilá diyá, hálánki nahín jiláyá, agar bi'lfarz murde nahín jí uṭhte. 16 Aur agar murde nahín jí uṭhte, to Masíh bhí nahín jí uṭhá: 17 aur agar Masíh nahín jí uṭhá, to tumhárá ímán befáida hai; tum ab tak apne gunáhon men giriftár ho. 18 Balki jo Masíh men so gaye hain, wuh bhí halák húe. 19 Agar ham sirf is hí

zindagí men Masíh men ummed rakhte hain, to sáre ádmíon se ziyáda badnasíb hain.

20 Lekin fi'lwáqi' Masíh murdon men se jí uṭhá hai, aur jo so gaye hain, un men pahlá phal húá. 21 Kyúnki jab ádmí ke sabab se maut ái, to ádmí hí ke sabab se murdon kí qiyámat bhí ái; 22 aur jaise A'dam men sab marte hain, waise hí Masíh men sab zinda kiye jáenge. 23 Lekin har ek apní apní bárí se: pahlá phal Masíh; phir Masíh ke áne par us ke log. 24 Is ke ba'd ákhirat hogí; us waqt wuh sárí hukúmat aur sárá ikhtiyár aur qudrat nest karke, bádsháhat ko Khudá, ya'ní Báp ke hawále kar degá. 25 Kyúnki jab tak ki wuh sáre dushmanon ko apne pánwon tale na le áe, us ko bádsháhí karní zarúr hai. 26 Sab se pichhlá dushman jo nest kiyá jáegá, wuh maut hai. 27 Kyúnki Khudá ne sab kuchh us ke pánwon tale kar diyá hai. Magar jab wuh kahtá hai, ki Sab kuchh us ke tábi' kar diyá gayá, to záhir hai, ki jis ne sab kuchh us ke tábi' kar diyá, wuh alag rahá. 28 Aur jab sab kuchh us ke tábi' ho jáegá, to Beṭá khud us ke tábi' ho jáegá, jis ne sab chízen us ke tábi' kar dín; táki sab men Khudá hí sab kuchh ho.

29 Warna jo log murdon ke liye baptisma lete hain, wuh kyá karenge? Agar murde jí uṭhte hí nahín, to phir kyún un ke liye baptisma lete hain? 30 Aur ham kyún har waqt khatre men paṛe rahte hain? 31 Ai bháiyo, mujhe us fakhr kí qasam, jo hamáre Khudáwand Masíh Yisú' men tum par hai, main har roz martá hún. 32 Agar main insán kí tarah Ifisus men darandon se laṛá, to mujhe kyá fáida? Agar murde na jiláe jáenge, to áo, kháen píen, kyúnki kal to mar hí jáenge. 33 Fareb na kháo: burí suhbaten achchhí 'ádaton ko bigáṛ detí hain. 34 Rástbáz hone ke liye hosh men áo, aur gunáh na karo; kyúnki ba'z Khudá se náwáqif hain. Main tumhen sharm diláne ko yih kahtá hún.

35 Ab koí yih kahegá, ki Murde kis tarah jí uṭhte hain, aur kaise jism ke sáth áte hain? 36 Ai nádán, tú khud jo kuchh botá hai, jab tak wuh na mare, zinda nahín kiyá játá: 37 aur jo tú botá hai, yih wuh jism nahín jo paidá honewálá hai; balki sirf dána hai, khwáh gehún ká, khwáh kisí âur chíz ká; 38 magar Khudá ne jaisá iráda kar liyá, waisá us ko jism detá hai; aur har ek bíj ko us ká kháss jism. 39 Sab gosht yaksán gosht nahín: balki ádmíon ká gosht âur hai: chaupáyon ká gosht âur; parandon ká gosht âur hai; machhliyon ká gosht âur. 40 A'smání bhí jism hain, aur zamíní bhí: magar ásmáníon ká jalál âur hai, zamíníon ká âur. 41 A'ftáb ká jalál âur hai, máhtáb ká jalál âur, sitáron ká jalál âur; kyúnki sitáre sitáre ke jalál men farq hai. 42 Murdon kí qiyámat bhí aisí hí hai. Jism faná kí hálat men boyá játá hai; aur baqá kí hálat men jí uṭhtá hai: 43 behurmatí kí hálat men boyá játá hai; aur jalál kí hálat men jí uṭhtá hai: kamzorí kí hálat men boyá játá hai; aur quwwat kí hálat men jí uṭhtá hai: 44 nafsání jism boyá játá hai; aur rúhání jism jí uṭhtá hai. Jab nafsání jism hai, to rúhání jism bhí hai. 45 Chunánchi likhá bhí hai, ki Pahlá ádmí, ya'ní A'dam, zinda nafs baná. Pichhlá A'dam zindagí bakhshnewálí rúh baná. 46 Lekin rúhání pahle na thá, balki nafsání thá; is ke ba'd rúhání húá. 47 Pahlá ádmí zamín se, ya'ní khákí, thá: dúsrá ádmí ásmání hai. 48 Jaisá wuh khákí thá, waise hí âur khákí bhí hain; aur jaisá wuh ásmání hai, waise hí âur ásmání bhí hain. 49 Aur jis tarah ham is khákí kí súrat par húe, usí tarah us ásmání kí súrat par bhí honge.

50 Ai bháiyo, merá matlab yih hai, ki gosht aur khún Khudá kí bádsháhat ká wáris nahín ho saktá, aur na faná baqá kí wáris ho saktí hai. 51 Dekho, main tum se bhed kí bát kahtá hún: ham sab to nahín soenge, magar sab badal jáenge; 52 aur yih ek dam men, ek pal men, pichhlá narsingá phúnkte hí, hogá: kyúnki narsingá phúnká jáegá, aur murde gairfání hálat men uṭhenge, aur ham badal jáenge. 53 Kyúnki zarúr hai ki yih fání jism baqá ká jáma pahine, aur yih marnewálá jism hayát i abadí ká jáma pahine. 54 Aur jab yih fání jism baqá ká jáma pahin chukegá, aur yih marnewálá jism hayát i abadí ká jáma

pahin chukegá, to wuh qaul púrá hogá jo likhá hai, ki Maut fath ká luqma ho gayí. 55 Ai maut, terí fath kahán rahí? Ai maut, terá dank kahán rahá? 56 Maut ká dank gunáh hai; aur gunáh ká zor sharí'at hai: 57 magar Khudá ká shukr hai, jo hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke wasíle se ham ko fath bakhshtá hai. 58 Pas, ai mere 'azíz bháiyo, sábitqadam aur qáim raho, aur Khudáwand ke kám men hamesha afzáish karte raho, kyúnki yih jánte ho, ki tumhárí mihnat Khudáwand men befáida nahín hai.

16 Ab us chande ki bábat jo muqaddason ke liye kiyá játá hai, jaisá main ne Galatiya kí kalísiyáon ko hukm diyá, waisá hí tum bhí karo. 2 Hafte ke pahle din, tum men se har shakhs apní ámadaní ke muwáfiq kuchh apne pás rakh chhorá kare, táki mere áne par chande na karne paren. 3 Aur jab main áúngá, to jinhen tum manzúr karoge un ko main khatt dekar bhej dúngá, ki tumhárí khairát Yarúshalem ko pahunchá den. 4 Aur agar merá bhí jáná munásib húá, to wuh mere sáth hí jáenge. 5 Aur main Makiduniya hokar tumháre pás áúngá; kyúnki mujhe Makiduniya hokar jáná to hai hí; 6 magar rahún sháyad tumháre hí pás; aur jára bhí tumháre hí pás kátún, táki jis taraf main jáná cháhún, tum mujhe us taraf rawána kar do. 7 Kyúnki main ab ráh men tum se muláqát karní nahín cháhtá; balki mujhe ummed hai ki Khudáwand ne cháhá, to kuchh 'arse tumháre pás rahúngá. 8 Lekin main 'Íd i Pintekúst tak Ifisus men rahúngá; 9 kyúnki mere liye ek wasí' aur kárámad darwáza khulá hai, aur mukhálif bahut se hain.

10 Agar Tímuthiyus á jáe, to khayál rakhná, ki wuh tumháre pás bekhauf rahe; kyúnki wuh merí tarah Khudáwand ká kám kartá hai: 11 pas koí use haqír na jáne: balki us ko sahíh salámat is taraf rawána karná, ki mere pás á jáe; kyúnki main muntazir hún ki wuh bháiyon samet áe. 12 Aur bháí Apullos se main ne bahut iltimás kiyá, ki tumháre pás bháiyon ke sáth jáe: magar is waqt jáne par wuh mutlaq rází na húá; lekin jab us ko mauqa' milegá, to jáegá.

13 Jágte raho, ímán men qáim raho, mardánagí karo, mazbút ho. 14 Jo kuchh karte ho, mahabbat se karo.

15 Ai bháiyo, tum Stifanás ke khándán ko jánte ho, ki wuh Akhaya ke pahle phal hain, aur muqaddason ki khidmat ke liye musta'idd rahte hain. 16 Pas main tum se iltimás kartá hún, ki aise logon ke tábi' raho, balki har ek ke jo is kám aur mihnat men sharík hai. 17 Aur main Stifanás aur Furtúnátus aur Akhayikus ke áne se khush hún: kyúnki jo tum se rah gayá thá, unhon ne púrá kar diyá; 18 aur unhon ne merí aur tumhárí rúh ko táza kiyá: pas aison ko máno.

19 A'siya kí kalísiyáen tum ko salám kahtí hain. Akwila aur Priska, us kalísiyá samet jo un ke ghar men hai, tumhen Khudáwand men bahut bahut salám kahte hain. 20 Sáre bháí tumhen salám kahte hain: pák bosa lekar ápas men salám karo.

21 Main Paulus apne háth se salám likhtá hún. 22 Jo koí Khudáwand ko 'azíz nahín rakhtá, mal'ún ho. Hamárá Khudáwand ánewálá hai. 23 Khudáwand Yisú' Masíh ká fazl tum par hotá rahe. 24 Merí mahabbat Masíh Yisú' men tum sab se rahe. A'mín.

KURINTHION KE NAM

PAULUS RASU'L KA' DU'SRA' KHATT

1 Paulus kí taraf se, jo Khudá kí marzí se Masíh Yisú' ká rasúl hai, aur bhái Tímuthiyus kí taraf se, Khudá kí us kalísiyá ke nám, jo Kurinthus men hai, aur tamám Akhaya ke sab muqaddason ke nám. 2 Hamáre Báp Khudá aur Khudáwand Yisú' Masíh kí taraf se tumhen fazl aur itmínán hásil hotá rahe.

3 Hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke Khudá aur Báp kí hamd ho, jo rahmaton ká Báp, aur har tarah kí tasallí ká Khudá hai; 4 wuh hamárí sab musíbaton men ham ko tasallí detá hai, táki ham us tasallí ke sabab jo Khudá hamen bakhshtá hai, un ko bhí tasallí de saken, jo kisí tarah kí musíbat men hain. 5 Kyúnki jis tarah Masíh ke dukh ham ko ziyáda pahunchte hain, usí tarah hamárí tasallí bhí Masíh ke wasíle se ziyáda hotí hai. 6 Agar ham musíbat uthâte hain, to tumhárí tasallí aur naját ke wáste; aur agar tasallí páte hain, to tumhárí tasallí ke wáste, jis kí tásír se tum sabr ke sáth un dukhon kí bardásht kar lete ho, jo ham bhí sahte hain: 7 aur hamárí ummed tumháre báre men mazbút hai; kyúnki ham jánte hain, ki jis tarah tum dukhon men sharík ho, usí tarah tasallí men bhí ho. 8 Ai bháiyo, ham nahín cháhte ki tum us musíbat se náwáqif raho jo A'siya men ham par parí, ki ham hadd se ziyáda aur táqat se báhar past ho gaye, yahán tak ki ham ne zindagí se bhí háth dho liye: 9 balki apne úpar maut ke hukm ká yaqín kar chuke the, táki apná bharosá na rakkhen, balki Khudá ká, jo murdon ko jilátá hai: 10 chunánchi usí ne ham ko aisí barí halákat se chhuráyá, aur chhuráegá: aur ham ko us se yih ummed hai, ki áge ko bhí chhurátá rahegá; 11 agar tum bhí milkar du'á se hamárí madad karoge, táki jo ni'mat ham ko bahut logon ke wasíle se milí, us ká shukr bhí bahut se log hamárí taraf se karen.

12 Kyúnki ham ko apne dil kí is gawáhí par fakhr hai, ki hamárá chálchalan dunyá men, aur khásskar tum men, jismání hikmat ke sáth nahín, balki Khudá ke fazl ke sáth, ya'ní aisí pákízagí aur safái ke sáth rahá, jo Khudá ke láiq hai. 13 Ham aur báten tumhen nahín likhte, siwá un ke jinhen tum parhte yá mánte ho, aur mujhe ummed hai ki ákhir tak mánte rahoge: 14 chunánchi tum men se kitnon hí ne mán bhí liyá hai, ki ham tumháre fakhr hain, jis tarah hamáre Khudáwand Yisú' ke din tum bhí hamáre fakhr hoge.

15 Aur isí bharose par main ne yih iráda kiyá thá, ki pahle tumháre pás áún, táki tumhen ek aur ni'mat mile; 16 aur tumháre pás hotá húá Makiduniya ko jáún, aur Makiduniya se phir tumháre pás áún, aur tum mujhe Yahúdiya kí taraf rawána kar do. 17 Pas main ne jo yih iráda kiyá thá, to kyá talawwunmizájí se kiyá thá? yá jin báton ká qasd kartá hún, kyá jismání taur par kartá hún, ki hán hán bhí karún, aur nahín nahín bhí karún? 18 Khudá kí sachchái kí qasam, ki hamáre us kalám men jo tum se kiyá játá hai, hán aur nahín donon pái nahín játín. 19 Kyúnki Khudá ká Betá Yisú' Masíh jis kí manádí ham ne, ya'ní main ne, aur Silwánus, aur Tímuthiyus ne tum men kí, us men hán aur nahín donon na thín, balki us men hán hí hán húí; 20 kyúnki Khudá ke jitne wa'de hain, wuh sab us men hán ke sáth hain; isí liye is ke zarí'e se A'mín bhí húí, táki hamáre wasíle se Khudá ká jalál záhir ho. 21 Aur jo ham ko tumháre sáth

Masíh meṉ qáim kartá hai, aur jis ne ham ko masah kiyá, wuh Ḳhudá hai; 22 jis ne ham par muhr bhí kí, aur baiʻáne meṉ Rúh ko hamáre diloṉ meṉ diyá.

23 Maiṉ Ḳhudá ko gawáh kartá húṉ, ki maiṉ ab tak Kurinthus meṉ is wáste nahíṉ áyá, kí mujhe tum par rahm átá thá. 24 Yih nahíṉ, ki ham ímán ke báre meṉ tum par hukúmat jatáte haiṉ, balki ḳhushí meṉ tumháre madadgár haiṉ: kyúṉki tum ímán hí se qáim rahte ho.

2 Maiṉ ne apne dil meṉ yih qasd kiyá thá, ki phir tumháre pás gamgín hokar na áúṉ. 2 Kyúṉki agar maiṉ tum ko gamgín karúṉ, to mujhe kaun ḳhush karegá, siwá us ke jo mere sabab se gamgín húá? 3 Aur maiṉ ne tum ko wuhí bát likhí thí, táki aisá na ho ki mujhe ákar, jin se ḳhush honá cháhiye thá maiṉ un ke sabab se gamgín húṉ; kyúṉki mujhe tum sab par is bát ká bharosá hai, ki jo merí ḳhushí hai, wuhí tum sab kí hai. 4 Kyúṉki maiṉ ne baṛí musíbat aur dilgírí kí hálat meṉ, bahut se áṉsú bahá bahákar, tum ko likhá thá; lekin is wáste nahíṉ ki tum ko gam ho, balki is wáste ki tum us baṛí mahabbat ko maʻlúm karo, jo mujhe tum se hai.

5 Aur agar koí shaḳhs gam ká báʻis húá hai, to mere hí gam ká nahíṉ, balki (táki us par ziyáda saḳhtí na karúṉ,) kisí qadr tum sab ke gam ká báʻis húá. 6 Yihí sazá, jo us ne aksaroṉ kí taraf se páí, aise shaḳhs ke wáste káfí hai. 7 Pas bajáe is ke yihí bihtar hai, ki us ká qusúr muʻáf karo, aur tasallí do, táki wuh gam kí kasrat se tabáh na ho. 8 Is liye maiṉ tum se iltimás kartá húṉ, ki us ke báre meṉ mahabbat ká fatwá do. 9 Kyúṉki maiṉ ne is wáste bhí likhá thá, ki tumheṉ ázmá lúṉ, ki sárí bátoṉ meṉ farmánbardár ho, yá nahíṉ. 10 Jise tum kuchh muʻáf karte ho, use maiṉ bhí muʻáf kartá húṉ: kyúṉki jo kuchh maiṉ ne muʻáf kiyá, agar kiyá, to Masíh ká qáimmaqám hokar tumhárí ḳhátir muʻáf kiyá; 11 táki Shaitán ká ham par dáṉw na chale, kyúṉki ham us ke hiloṉ se náwáqif nahíṉ.

12 Aur jab maiṉ Masíh kí ḳhushḳhabarí dene ko Troás meṉ áyá, aur Ḳhudáwand meṉ mere liye darwáza khul gayá, 13 to merí rúh ko árám na milá, is liye ki maiṉ ne apne bháí Titus ko na páyá: pas un se ruḳhsat hokar Makiduniya ko chalá gayá. 14 Magar Ḳhudá ká shukr hai, jo Masíh meṉ ham ko hamesha asíroṉ kí tarah gasht karátá hai, aur apne ʻilm kí ḳhushbú hamáre wasíle se har jagah phailátá hai. 15 Kyúṉki ham Ḳhudá ke nazdík naját pánewáloṉ aur halák honewáloṉ donoṉ ke liye, Masíh kí ḳhushbú haiṉ; 16 baʻz ke wáste to marne ke liye maut kí bú, aur baʻz ke wáste jíne ke liye zindagí kí bú haiṉ. Aur kaun in bátoṉ ke láiq hai? 17 kyúṉki ham un bahut logoṉ kí mánind nahíṉ, jo Ḳhudá ke kalám meṉ ámezish karte haiṉ; balki dil kí safáí se, aur Ḳhudá kí taraf se, Ḳhudá ko házir jánkar Masíh meṉ bolte haiṉ.

3 Kyá ham phir apní neknámí jatání shurúʻ karte haiṉ? yá ham ko baʻz kí tarah neknámí ke ḳhatt tumháre pás láne, yá tum se lene kí hájat hai? 2 Hamárá jo ḳhatt hamáre diloṉ par likhá húá hai, wuh tum ho, aur use sab ádmí jánte aur paṛhte haiṉ: 3 záhir hai, kí tum Masíh ká wuh ḳhatt ho, jo ham ne ḳhádimoṉ ke taur par likhá; siyáhí se nahíṉ, balki zinda Ḳhudá kí Rúh se; patthar kí taḳhtioṉ par nahíṉ, balki gosht kí, yaʻní dil kí taḳhtioṉ par. 4 Ham Masíh kí maʻrifat, Ḳhudá par aisá hí bharosá rakhte haiṉ: 5 yih nahíṉ ki bazát i ḳhud ham is láiq haiṉ, kí apní taraf se kuchh ḳhayál bhí kar sakeṉ; balki hamárí liyáqat Ḳhudá kí taraf se hai; 6 jis ne ham ko naye ʻahd ke ḳhádim hone ke láiq bhí kiyá: lafzoṉ ke ḳhádim nahíṉ, balki rúh ke; kyúṉki lafz már dálte haiṉ, magar rúh zinda kartí hai. 7 Aur jab maut ká wuh ʻahd jis ke hurúf pattharoṉ par khode gaye the, aisá jalálwálá húá, ki baní Isráíl Músá ke chihre par, us jalál ke sabab se jo us ke chihre par thá, gaur se nazar na kar sake; háláṉki wuh ghaṭtá játá thá; 8 to rúh ká ʻahd to zarúr hí jalálwálá hogá. 9 Kyúṉki jab mujrim ṭhahránewálá ʻahd jalálwálá thá, to rástbází ká ʻahd to zarúr hí jalálwálá hogá. 10 Balki is súrat meṉ wuh jalálwálá is baṛe hí jalál ke

sabab se bejalál thahrá. 11 Kyúnki jab miṭnewálí chíz jalálwálí thí, to báqí rahnewálí chíz to zarúr hí jalálwálí hogí.

12 Pas ham aisí ummed karke, baṛí dilerí se bolte hain; 13 aur Músá kí tarah nahín hain, jis ne apne chihre par niqáb ḍálí, táki baní Isráíl us miṭnewálí chíz ke anjám ko na dekh saken: 14 lekin un ke khayálát kasíf ho gaye: kyúnki áj tak puráne 'ahdnáme ke paṛhte waqt, un ke dilon par wuhí parda paṛá rahtá hai; aur wuh Masíh men uṭh játá hai. 15 Magar áj tak jab kabhí Músá kí kitáb paṛhí játí hai, to un ke dil par parda paṛá rahtá hai. 16 Lekin jab kabhí un ká dil Khudáwand kí taraf phiregá, to wuh parda uṭh jáegá. 17 Aur wuh Khudáwand Rúh hai: aur jahán kahín Khudáwand kí Rúh hai, wahán ázádí hai. 18 Magar jab ham sab ke beniqáb chihron se Khudáwand ká jalál is tarah mun'akis hotá hai, jis tarah áíne men, to us Khudáwand ke wasíle se jo Rúh hai, ham usí jalálí súrat men darja ba darja badalte játe hain.

4 Pas jab ham par aisá rahm húá, ki hamen yih khidmat milí, to ham himmat nahín hárte: 2 balki ham ne sharm kí poshída báton ko tark kar diyá, aur makkárí kí chál nahín chalte, na Khudá ke kalám men ámezish karte hain; balki haqq záhir karke Khudá ke rúbarú har ek ádmí ke dil men apní nekí biṭháte hain. 3 Aur agar hamárí khushkhabarí par parda paṛá hai, to halák honewálon hí ke wáste paṛá hai: 4 ya'ní un beímánon ke wáste, jin kí 'aqlon ko is jahán ke khudá ne andhá kar diyá hai, táki Masíh jo Khudá kí súrat hai, us ke jalál kí khushkhabarí kí raushní un par na paṛe. 5 Kyúnki ham apní nahín, balki Masíh Yisú' kí manádí karte hain, ki wuh Khudáwand hai; aur apne haqq men yih kahte hain, ki Yisú' kí khátir tumháre gulám hain. 6 Is liye ki Khudá hí hai, jis ne farmáyá, ki Táríkí men se núr chamke; aur wuhí hamáre dilon men chamká, táki Khudá ke jalál kí pahchán ká núr Yisú' Masíh ke chihre se jalwagar ho.

7 Lekin hamáre pás yih khazána miṭṭí ke bartanon men rakkhá hai, táki yih hadd se ziyáda qudrat hamárí taraf se nahín, balki Khudá kí taraf se ma'lúm ho. 8 Ham har taraf se musíbat to uṭháte hain, lekin láchár nahín hote; hairán to hote hain, magar náummed nahín hote; 9 satáe to játe hain, magar akele nahín chhoṛe játe; giráe to játe hain, lekin halák nahín hote; 10 ham har waqt apne badan men Yisú' kí maut liye phirte hain, táki Yisú' kí zindagí bhí hamáre badan men záhir ho. 11 Kyúnki ham jíte jí Yisú' kí khátir hamesha maut ke hawále kiye játe hain, táki Yisú' kí zindagí bhí hamáre fání jism men záhir ho. 12 Pas maut to ham men asar kartí hai, aur zindagí tum men. 13 Aur chúnki ham men wuhí ímán kí rúh hai, jis kí bábat likhá hai, ki Main ímán láyá, aur isí liye bolá; pas ham bhí ímán láe, aur isí liye bolte hain; 14 kyúnki ham jánte hain, ki jis ne Khudáwand Yisú' ko jiláyá, wuh ham ko bhí Yisú' ke sáth shámil jánkar jiláegá, aur tumháre sáth apne sámne házir karegá. 15 Is liye ki sárí chízen tumháre wáste hain, táki bahut se logon ke sabab fazl ziyáda hokar Khudá ke jalál ke liye shukrguzárí bhí baṛháe.

16 Is liye ham himmat nahín hárte; balki go hamárí záhirí insáníyat záil hotí játí hai, phir bhí hamárí bátiní insáníyat roz ba roz nayí hotí játí hai. 17 Kyúnki hamárí dam bhar kí halkí sí musíbat hamáre liye azhadd bhárí aur abadí jalál paidá kartí játí hai; 18 jis hál men ki ham dekhí húí chízon par nahín, balki andekhí chízon par nazar karte hain: kyúnki dekhí húí chízen chandroza hain; magar andekhí chízen abadí hain.

5 Kyúnki ham jánte hain, ki jab hamárá khaime ká ghar jo zamín par hai giráyá jáegá, to ham ko Khudá kí taraf se ásmán par ek aisí 'imárat milegí, jo háth ká baná húá ghar nahín, balki abadí hai. 2 Chunánchi ham is men karáhte hain; aur baṛí árzú rakhte hain, ki apne ásmání ghar se mulabbas ho jáen: 3 táki mulabbas hone ke bá'is nange na páe jáen. 4 Kyúnki ham is khaime men rahkar bojh ke máre karáhte hain; is liye nahín ki yih libás utárná cháhte hain, balki is par

aur pahinná cháhte hain, táki wuh jo fání hai zindagí men garq ho jáe. 5 Aur jis ne ham ko isí bát ke liye taiyár kiyá, wuh Khudá hai, aur usí ne hamen Rúh ko bai'áne men diyá. 6 Pas hamesha hamárí khátirjama' rahtí hai, aur yih jánte hain, ki jab tak ham badan ke watan men hain, Khudáwand ke hán se jiláwatan hain; 7 kyúnki ham ímán par chalte hain, na kí ánkhon dekhe par; 8 garaz, hamárí khátirjama' hai; aur ham ko badan ke watan se 'aláhida hokar Khudáwand ke watan men rahná ziyáda manzúr hai. 9 Isí wáste ham yih hausala rakhte hain, ki watan men hon, khwáh jiláwatan, us ko khush karen. 10 Kyúnki zarúr hai ki Masíh ke takht i 'adálat ke sámne jákar ham sab ká hál záhir kiyá jáe, táki har shakhs apne un kámon ká badla páe, jo us ne badan ke wasíle se kiye hon, khwáh bhale hon, khwáh bure.

11 Pas ham Khudáwand ke khauf ko jánkar, ádmíon ko samjháte hain, aur Khudá par hamárá hál záhir hai; aur mujhe ummed hai, ki tumháre dilon par bhí záhir húá hogá. 12 Ham phir apní neknámí tum par nahín jatáte, balki ham apne sabab tum ko fakhr karne ká mauqa' dete hain, táki tum un ko jawáb de sako, jo záhir par fakhr karte hain, aur bátin par nahín. 13 Agar ham bekhud hain, to Khudá ke wáste hain; aur agar hosh men hain, to tumháre wáste. 14 Kyúnki Masíh kí mahabbat ham ko majbúr kar detí hai; is liye ki ham yih samajhte hain, ki jab ek sab ke wáste múá, to sab mar gaye; 15 aur wuh is liye sab ke wáste múá, ki jo jíte hain, wuh áge ko apne liye na jíen, balki us ke liye jo un ke wáste múá, aur phir jí uthá. 16 Pas ab se ham kisí ko jism kí haisíyat se na pahchánenge; hán, agarchi Masíh ko bhí jism kí haisíyat se jáná thá, magar ab se nahín jánenge. 17 Is liye agar koí Masíh men hai, to wuh nayá makhlúq hai: purání chízen játí rahín; dekho, wuh nayí ho gayín. 18 Aur sab chízen Khudá kí taraf se hain, jis ne Masíh ke wasíle se apne sáth hamárá mel miláp kar liyá, aur mel miláp kí khidmat hamáre supurd kí; 19 matlab yih hai, ki Khudá ne Masíh men hokar apne sáth dunyá ká mel miláp kar liyá, aur un kí taqsíron ko un ke zimme na lagáyá, aur us ne mel miláp ká paigám hamen saunp diyá hai.

20 Pas ham Masíh ke elchí hain; goyá hamáre wasíle se Khudá iltimás kartá hai: ham Masíh kí taraf se minnat karte hain, ki Khudá se mel miláp kar lo. 21 Jo gunáh se wáqif na thá, usí ko us ne hamáre wáste gunáh thahráyá, táki ham us men hokar Khudá kí rástbází ho jáen.

6 1 Aur ham jo us ke sáth kám men sharík hain, yih bhí iltimás karte hain, ki Khudá ká fazl jo tum par húá, befáida na rahne do; 2 kyúnki wuh kahtá hai, ki

Main ne qubúlíyat ke waqt terí sun lí,
Aur naját ke din terí madad kí:

dekho, ab qubúlíyat ká waqt hai; dekho, yih naját ká din hai: 3 ham kisí bát men thokar kháne ká koí mauqa' nahín dete, táki hamárí khidmat par harf na áe; 4 balki Khudá ke khádimon kí tarah har bát se apní khúbí záhir karte hain, bare sabr se, musíbaton se, ihtiyájon se, tangíon se, 5 kore kháne se, qaid hone se, hangámon se, mihnaton se, bedáríon se, fáqon se, 6 pákízagí se, 'ilm se, tahammul se, mihrbání se, Rúhu'l Quds se, beriyá mahabbat se, 7 kalám i haqq se, Khudá kí qudrat se; rástbází ke hathyáron ke wasíle se jo dahine báen hain, 8 'izzat aur be'izzatí ke wasíle se, badnámí aur neknámí ke wasíle se; go gumráh karnewále ma'lúm hote hain, phir bhí sachche hain; 9 gumnámon kí mánind hain, táham mashhúr hain; marte húon kí mánind hain, magar dekho, jíte hain; már khánewálon kí mánind hain, magar ján se máre nahín játe; 10 gamgíton kí mánind hain, lekin hamesha khush rahte hain; kangálon kí mánind hain, magar bahuteron ko daulatmand kar dete hain; nádáron kí mánind hain, táham sab kuchh rakhte hain.

11 Ai Kurinthío, ham ne tum se khulkar báten kín, aur hamárá dil tumhárí taraf se kusháda ho gayá. 12 Hamáre dilon men tumháre liye tangí nahín, magar tumháre dilon men tangí hai. 13 Pas main farzand jánkar tum se kahtá hún, ki tum

bhí us ke badle men kushádadil ho jáo.

14 Beímánon ke sáth náhamwár júe men na juto: kyúnki rástbází aur bedíní men kyá mel jol? yá raushní aur tárikí men kyá shirákat? 15 Masíh ko Balíya'al ke sáth kyá muwáfaqat? Yá ímándár ká beímán se kyá wásta? 16 Aur Khudá ke maqdis ko buton se kyá munásabat hai? kyúnki ham zinda Khudá ká maqdis hain; chunánchi Khudá ne kahá hai, ki Main un men basúngá, aur un men chalún phirúngá; aur main un ká Khudá húngá, aur wuh merí ummat honge. 17 Is wáste Khudáwand farmátá hai, ki

Un men se nikalkar 'aláhida raho,
Aur nápák chíz ko na chhúo;
To main tum ko qubúl kar lúngá,
18 Aur tumhárá Báp húngá,
Aur tum mere bete betiyán hoge:

yih Khudáwand Qádir i mutlaq ká qaul hai.

7

1 Pas ai 'azízo, chúnki ham se aise wa'de kiye gaye, to áo, apne áp ko har tarah kí jismání aur rúhání álúdagí se pák karen, aur Khudá ke khauf ke sáth pákízagí ko kamál tak pahunch____áen.

2 Ham ko apne dil men jagah do: ham ne kisí se beinsáfí nahín kí, kisí ko nahín bigárá, kisí se dagá nahín kí. 3 Main tumhen mujrim thahráne ke liye yih nahín kahtá: kyúnki pahle hí kah chuká hún, ki tum hamáre dilon men aise bas gaye ho, ki ham tum ek sáth maren aur jíen. 4 Main tum se barí dilerí ke sáth báten kartá hún, mujhe tum par bará fakhr hai: mujh ko púrí tasallí ho gayí hai; jitní musíbaten ham par átí hain, un sab men merá dil khushí se labrez rahtá hai.

5 Kyúnki jab ham Makiduniya men áe, us waqt bhí hamáre jism ko chain na milá, balki har taraf se musíbat men giriftár rahe; báhar laráiyán thín, andar dahshaten. 6 Táham 'ájizon ko tasallí bakhshnewále, ya'ní Khudá ne Titus ke áne se ham ko tasallí bakhshí; 7 aur na sirf us ke áne se, balki us kí us tasallí se bhí, jo us ko tumhárí taraf se húí; aur us ne tumhárá ishtiyáq, tumhárá gam, aur tumhárá josh, jo merí bábat thá, ham se bayán kiyá, jis se main âur bhí khush húá. 8 Go main ne tum ko apne khatt se gamgín kiyá, magar us se pachhtátá nahín, agarchi pahle pachhtátá thá. Chunánchi dekhtá hún, ki us khatt se tum ko gam húá, go thore hí 'arse tak rahá. 9 Ab main is liye khush nahín hún, ki tum ko gam húá, balki is liye ki tumháre gam ká anjám tauba húá: kyúnki tumhárá gam khudáparastí ká thá, táki tum ko hamárí taraf se kisí tarah ká nuqsán na ho. 10 Kyúnki khudáparastí ká gam aisí tauba paidá kartá hai, jis ká anjám naját hai, aur us se pachhtáná nahín partá: magar dunyá ká gam maut paidá kartá hai. 11 Pas dekho, isí bát ne, ki tum khudáparastí ke taur par gamgín húe, tum men kis qadr sargarmí, aur 'uzr, aur khafagí, aur khauf, aur ishtiyáq, aur josh, aur intiqám paidá kiyá! Tum ne har tarah se sábit kar dikháyá, ki tum is amr men barí ho. 12 Pas agarchi main ne tum ko likhá thá, magar na us ke bá'is likhá, jis ne beinsáfí kí, aur na us ke bá'is jis par beinsáfí húí, balki is liye ki tumhárí sargarmí jo hamáre wáste hai, Khudá ke huzúr tum par záhir ho jáe. 13 Isí liye ham ko tasallí húí hai: aur hamárí is tasallí men ham ko Titus kí khushí ke sabab âur bhí ziyáda khushí húí, kyúnki tum sab ke bá'is us kí rúh phir táza ho gayí. 14 Aur agar main ne us ke sámne tumhárí bábat kuchh fakhr kiyá, to sharminda na húá; balki jis tarah ki ham ne sárí báten tum se sach sach kahín, isí tarah jo fakhr ham ne Titus ke sámne kiyá, wuh bhí sach niklá. 15 Aur jab us ko tum sab kí farmánbardárí yád átí hai, ki tum kis tarah darte aur kánpte húe us se mile, to us kí dilí mahabbat tum se âur bhí ziyáda hotí játí hai. 16 Main khush hún, ki har bát men tumhárí taraf se merí khátirjama' hai.

8

Ab ai bháiyo, ham tum ko Khudá ke us fazl kí khabar dete hain, jo Makiduniya kí kalísiyáon par húá hai; 2 ki musíbat kí barí ázmáish men un kí barí khushí aur sakht garíbí ne un kí sakháwat ko hadd se ziyáda kar diyá. 3 Aur main gawáhí detá hún, ki unhon ne maqdúr ke muwáfiq, balki maqdúr

se bhí ziyáda, apní khushí se diyá, 4 aur is khairát aur muqaddason kí khidmat kí shirákat kí bábat, ham se barí minnat ke sáth darkhwást kí: 5 aur hamárí ummed ke muwáfiq hí nahín diyá, balki apne áp ko pahle Khudáwand ke, aur phir Khudá kí marzí se hamáre supurd kiyá. 6 Is wáste ham ne Titus ko nasíhat kí, ki jaise us ne pahle shurú' kiyá thá, waise hí tum men is khairát ke kám ko púrá bhí kare. 7 Pas jaise tum har bát men ímán, aur kalám, aur 'ilm, aur púrí sargarmí, aur us mahabbat men jo ham se rakhte ho sabqat le gaye ho, waise hí is khairát ke kám men bhí sabqat le jáo. 8 Main hukm ke taur par nahín kahtá, balki is liye ki auron kí sargarmí se tumhárí mahabbat kí sachchái ko ázmáún: 9 kyúnki tum hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke fazl ko jánte ho, ki wuh agarchi daulatmand thá, magar tumhárí khátir garíb ban gayá, táki tum us kí garíbí ke sabab se daulatmand ho jáo. 10 Aur main is amr men apní ráe detá hún, kyúnki yih tumháre liye mufíd hai, is liye ki tum pichhle sál se na sirf is kám men, balki is ke iráde men bhí awwal the. 11 Pas ab is kám ko púrá bhí karo, táki jaise tum iráda karne men musta'idd the, waise hí maqdúr ke muwáfiq takmíl bhí karo. 12 Kyúnki agar níyat ho, to khairát us ke muwáfiq maqbúl hogí jo ádmí ke pás hai, na us ke muwáfiq jo us ke pás nahín. 13 Yih nahín ki auron ko árám mile, aur tum ko taklíf ho: 14 balki barábarí ke taur par, is waqt tumhárí daulat se un kí kamí púrí ho, táki un kí daulat se bhí tumhárí kamí púrí ho; aur is tarah barábarí ho jáe; 15 chunánchi likhá hai, ki Jis ne bahut jama' kiyá us ká kuchh ziyáda na niklá, aur jis ne thorá jama' kiyá us ká kuchh kam na niklá.

16 Khudá ká shukr hai, jo Titus ke dil men tumháre wáste waisí hí sargarmí paidá kartá hai. 17 Kyúnki us ne hamárí nasíhat ko mán liyá, balki bará sargarm hokar apní khushí se tumhárí taraf rawána húá. 18 Aur ham ne us ke sáth us bhái ko bhejá, jis kí ta'ríf khushkhabarí ke sabab se tamám kalísiyáon men hotí hai; 19 aur sirf yihí nahín, balki wuh kalísiyáon kí taraf se is khairát ke báre men hamárá hamsafar muqarrar húá: aur ham yih khidmat is liye karte hain, ki Khudáwand ká jalál aur hamárá shauq záhir ho: 20 aur ham bachte rahte hain ki jis barí khairát ke báre men khidmat karte hain, us kí bábat koí ham par harf na láe: 21 kyúnki ham aisí chízon kí tadbír karte hain, jo na sirf Khudáwand ke nazdík bhalí hain, balki ádmíon ke nazdík bhí. 22 Aur ham ne un ke sáth apne us bhái ko bhejá hai, jis ko ham ne bahut sí báton men bárhá ázmákar sargarm páyá hai, magar chúnki us ko tum par bará bharosá hai, is liye ab bahut ziyáda sargarm hai. 23 Agar koí Titus kí bábat púchhe, to wuh merá sharík, aur tumháre wáste merá hamkhidmat hai: agar hamáre bháiyon kí bábat púchhá jáe, to wuh kalísiyáon ke qásid aur Masíh ke jalál hain. 24 Pas apní mahabbat aur hamárá wuh fakhr jo tum par hai, kalísiyáon ke rúbarú un par sábit karo.

9 Jo khidmat muqaddason ke wáste kí játí hai, us kí bábat mujhe tum ko likhná fuzúl hai: 2 kyúnki main tumhárá shauq jántá hún, jis ke sabab se Makiduniya ke logon ke áge tum par fakhr kartá hún, ki Akhaya ke log pichhle sál se taiyár hain, aur tumhárí sargarmí ne aksar logon ko ubhárá. 3 Lekin main ne bháiyon ko is liye bhejá, ki ham jo fakhr is báre men tum par karte hain, wuh beasl na thahre; balki tum mere kahne ke muwáfiq taiyár raho: 4 aisá na ho, ki agar Makiduniya ke log mere sáth áen, aur tum ko taiyár na páen, to ham (yih nahín kahte, ki tum) us bharose ke sabab sharminda hon. 5 Is liye main ne bháiyon se yih darkhwást karní zarúr samjhí, ki wuh pahle se tumháre pás jákar tumhárí mau'úda bakhshish ko peshtar se taiyár kar rakkhen, táki wuh bakhshish kí tarah taiyár rahe, na zabardastí ke taur par.

6 Lekin bát yih hai, ki jo thorá botá hai, wuh thorá kátegá; aur jo bahut botá hai, wuh bahut kátegá. 7 Jis qadr har ek ne apne dil men thahráyá hai, usí qadr de; na dareg

karke, aur na láchárí se, kyúnki Khudá khushí se denewále ko 'azíz rakhtá hai. 8 Aur Khudá tum par har tarah ká fazl kasrat se kar saktá hai, táki tum ko hamesha har chíz káfí taur par milá kare, aur har nek kám ke liye tumháre pás bahut kuchh maujúd rahá kare: 9 chunánchi likhá hai, ki

Us ne bakher kí hai, us ne kangálon ko diyá hai;
Us kí rástbází abad tak báqí rahegí.

10 Pas jo bonewále ke liye bíj, aur kháne ke liye roṭí baham pahunchátá hai, wuhí tumháre liye bíj baham pahuncháegá, aur us men taraqqí kar degá, aur tumhárí rástbází ke phalon ko baṛháegá: 11 aur tum har chíz ko ifrát se pákar, sab tarah kí sakháwat karoge, jo hamáre wasíle se Khudá kí shukrguzárí ká bá'is hotí hai. 12 Kyúnki is khidmat ke anjám dene se na sirf muqaddason kí ihtiyájen rafa' hotí hain, balki bahut logon kí taraf se Khudá kí baṛí shukrguzárí hotí hai; 13 is liye ki jo níyat is khidmat se sábit húí, us ke sabab se wuh Khudá kí baṛáí karte hain, ki tum Masíh kí khushkhabarí ká iqrár karke us par tábi'dárí se 'amal karte ho, aur un kí aur sab logon kí madad karne men sakháwat karte ho; 14 aur wuh tumháre liye du'á mángte hain, aur tumháre mushtáq hain, is liye ki tum par Khudá ká baṛá hí fazl hai. 15 Shukr Khudá ká us kí us bakhshish par jo bayán se báhar hai.

10 Main Paulus jo tumháre rúbarú 'ájiz, aur píṭh píchhe tum par diler hún, Masíh ká hilm aur narmí yád dilákar khud tum se iltimás kartá hún: 2 balki minnat kartá hún, ki mujhe házir hokar us bebákí ke sáth diler na honá paṛe, jis se main ba'z logon par diler hone ká qasd rakhtá hún, jo hamen yún samajhte hain, ki ham jism ke mutábiq zindagí guzárte hain. 3 Kyúnki ham agarchi jism men zindagí guzárte hain, magar jism ke taur par laṛte nahín; 4 is liye ki hamárí laṛáí ke hathyár jismání nahín, balki Khudá ke nazdík qil'on ke ḍhá dene ke qábil hain; 5 chunánchi ham tasawwurát, aur har ek únchí chíz ko jo Khudá kí pahchán ke barkhiláf sir uṭháe húe hai, ḍhá dete hain, aur har ek khayál ko qaid karke Masíh ká farmánbardár baná dete hain; 6 aur ham taiyár hain, ki jab tumhárí farmánbardárí púrí ho, to har tarah kí náfarmání ká badla len. 7 Tum to un chízon par nazar karte ho, jo ánkhon ke sámne hain. Agar kisí ko apne úpar yih bharosá hai, ki wuh Masíh ká hai, to apne dil men yih bhí soch le, ki jaise wuh Masíh ká hai, waise hí ham bhí hain. 8 Kyúnki agar main is ikhtiyár par kuchh ziyáda fakhr bhí karún, jo Khudáwand ne tumháre banáne ke liye diyá hai, na bigáṛne ke liye, to main sharminda na húngá. 9 Yih main is liye kahtá hún, ki khatton ke zarí'e se tum ko ḍaránewálá na ṭhahrún. 10 Kyúnki kahte hain, ki Us ke khatt to albatta mu'assir aur zabardast hain; lekin jab khud maujúd hotá hai, to kamzor sá ma'lúm hotá hai, aur us kí taqrír lachar hai. 11 Pas aisá kahnewálá samajh rakkhe, ki jaisá píṭh píchhe khatton men hamárá kalám hai, waisá hí maujúdagí ke waqt hamárá kám bhí hogá. 12 Kyúnki hamárí yih jur'at nahín, ki apne áp ko un chand shakhson men shumár karen, yá un se kuchh nisbat den, jo apní neknámí jatáte hain; lekín wuh khud apne áp ko ápas men wazan karke, aur apne áp ko ek dúsre se nisbat dekar, nádán ṭhahrte hain. 13 Lekin ham andáze se ziyáda fakhr na karenge, balki usí 'iláqe ke andáze ke muwáfiq jo Khudá ne hamáre liye muqarrar kiyá hai, jis men tum bhí á gaye ho. 14 Kyúnki ham apne áp ko hadd se ziyáda nahín baṛháte, jaise ki tum tak na pahunchne kí súrat men hotá; balki ham Masíh kí khushkhabarí dete húe tum tak pahunch gaye the: 15 aur ham andáze se ziyáda, ya'ní auron kí mihnaton par, fakhr nahín karte; lekin ummedwár hain, ki jab tumháre ímán men taraqqí ho, to ham tumháre sabab se apne 'iláqe ke muwáfiq aur bhí baṛhen; 16 táki tumhárí sarhadd se pare khushkhabarí pahunchá den, na ki gair ke 'iláqe men baní banáí chízon par fakhr karen. 17 Garaz, jo fakhr kare wuh Khudáwand par fakhr kare. 18 Kyúnki jo apní neknámí

játá hai, wuh maqbúl nahín, balki jis ko Khudáwand neknám thahrátá hai, wuhí maqbúl hai.

11 Kásh ki tum merí thorí sí bewuqúfí kí bardásht kar sakte :, hán, tum merí bardásht karte to ho. 2 Mujhe tumhárí bábat Khudá kí sí gairat hai : kyúnki main ne ek hí shauhar ke sáth tumhárí nisbat kí hai, táki tum ko pákdáman kunwárí kí mánind Masíh ke pás házir karún. 3 Lekin main dartá hún, kahín aisá na ho ki jis tarah sánp ne apní makkárí se Hawwá ko bahkáyá, isí tarah tumháre khayálát bhí us khulús aur pákdámaní se hat jáen, jo Masíh ke sáth honí cháhiye. 4 Kyúnki jo átá hai, agar wuh kisí dúsre Yisú' kí manádí kartá hai, jis kí ham ne manádí nahín kí, yá koí âur rúh tum ko miltí hai, jo na milí thí, yá dúsrí khushkhabarí milí, jis ko tum ne qubúl na kiyá thá, to tumhárá bardásht karná bajá hai. 5 Main to apne áp ko un afzal rasúlon se kuchh kam nahín samajhtá. 6 Aur agar taqrír men beshu'úr hún, to 'ilm ke i'tibár se to nahín ; balki ham ne is ko har bát men tamám ádmíon par tumhári khátir záhir kar diyá. 7 Kyá yih mujh se khatá húí, ki main ne tumhen Khudá kí khushkhabarí muft pahunchákar apne áp ko past kiyá, táki tum baland ho jáo? 8 Main ne âur kalísiyáon ko lútá, ya'ní un se ujrat lí, táki tumhárí khidmat karún ; 9 aur jab main tumháre pás thá, aur hájatmand ho gayá thá, taubhí main ne kisí par bojh nahín dálá ; kyúnki bháiyon ne Makiduniya se ákar merí hájat ko rafa' kar diyá thá : aur main har ek bát men tum par bojh dálne se báz rahá, aur rahúngá. 10 Masíh kí sadáqat kí qasam, jo mujh men hai ! Akhaya ke 'iláqe men koí shakhs mujhe yih fakhr karne se na rokegá. 11 Kis wáste? kyá is wáste ki main tum se mahabbat nahín rakhtá? Is ko Khudá jántá hai. 12 Lekin jo kartá hún, wuhí kartá rahúngá, táki mauqa' dhúndhnewálon ko mauqa' na dún ; balki jis bát par wuh fakhr karte hain, us men ham hí jaise niklen. 13 Kyúnki aise log jhúthe rasúl, aur dagábázi se kám karnewále hain, aur apne áp ko Masíh ke rasúlon ke hamshakl baná lete hain. 14 Aur kuchh 'ajab nahín, kyúnki Shaitán bhí apne áp ko núrání firishte ká hamshakl baná letá hai. 15 Pas agar us ke khádim bhí rástbází ke khádimon ke hamshakl ban jáen, to kuchh barí bát nahín : lekin un ká anjám un ke kámon ke muwáfiq hogá.

16 Main phir kahtá hún, ki mujhe koí bewuqúf na samjhe : warna bewuqúf hí samajhkar mujhe qubúl karo, ki main bhí thorá sá fakhr karún. 17 Jo kuchh main kahtá hún, wuh Khudáwand ke taur par nahín, balki goyá bewuqúfí se, aur us jur'at se kahtá hún jo fakhr karne men hotí hai. 18 Jahán âur bahutere jismání taur par fakhr karte hain, main bhí karúngá. 19 Kyúnki tum to 'aqlmand hokar khushí se bewuqúfon kí bardásht karte ho. 20 Jab koí tumhen gulám banátá hai, yá khá játá hai, yá phansá letá hai, yá apne áp ko bará banátá hai, yá tumháre munh par tamáncha mártá hai, to tum bardásht kar lete ho. 21 Merá yih kahná zillat hí ke taur par sahí, ki ham kamzor se the. Magar jis kisí bát men koí diler hai, (agarchi yih kahná bewuqúfí hai,) main bhí diler hún. 22 Kyá wuhí 'Ibrání hain? Main bhí hún. Kyá wuhí Isráílí hain? Main bhí hún. Kyá wuhí Ibráhím kí nasl se hain? Main bhí hún. 23 Kyá wuhí Masíh ke khádim hain? (merá yih kahná díwánagí hai ;) main ziyádatar hún ; mihnaton men ziyáda, qaid men ziyáda, kore kháne men hadd se ziyáda, bárhá maut ke khatron men rahá hún. 24 Main ne Yahúdíon se pánch bár ek kam chális chális kore kháe. 25 Tín bár beden kháín, ek bár sangsár kiyá gayá, tín martabe jaház tútne kí balá men pará, ek rát din samundar men kátá ; 26 main bárhá safaron men, daryáon ke khatron men, dákúon ke khatron men, apní qaum se khatron men, gairqaumon se khatron men, shahr ke khatron men, biyábán ke khatron men, samundar ke khatron men, jhúthe bháiyon ke khatron men ; 27 mihnat aur mashaqqat men, bárhá bedárí kí hálat men, bhúk aur piyás kí musíbat men, bárhá fáqakashí men, sardí aur nangápan kí hálat men rahá hún. 28 Âur báton ke

'aláwa, jin ká main zikr nahín kartá, sárí kalísiyáon kí fikr mujhe har roz á dabátí hai. 29 Kis kí kamzorí se main kamzor nahín hotá? Kis ke thokar kháne se merá dil nahín dukhtá? 30 Agar fakhr hí karná zarúr hai, to un báton par fakhr karúngá, jo merí kamzorí se muta'alliq hain. 31 Khudáwand Yisú' ká Khudá aur Báp, jis kí abad tak hamd ho, jántá hai ki main jhúṭh nahín kahtá. 32 Damishq men us hákim ne jo bádsháh Aritás kí taraf se thá, mere pakaṛne ke liye Damishqíon ke shahr par pahrá biṭhá rakkhá thá: 33 phir main ṭokre men khiṛkí kí ráh díwár par se laṭká diyá gayá, aur main us ke háthon se bach gayá.

12 Mujhe fakhr karná zarúr húá, agarchi mufíd nahín. Pas jo royá aur mukáshafe Khudáwand kí taraf se 'ináyat húe, un ká main zikr kartá hún. 2 Main Masíh men ek shakhs ko jántá hún; chaudah baras húe, ki wuh yakáyak tísre ásmán tak uṭhá liyá gayá; na mujhe yih ma'lúm ki badan samet; na yih ma'lúm ki bagair badan ke; yih Khudá ko ma'lúm hai. 3 Aur main yih bhí jántá hún, ki us shakhs ne, (badan samet yá bagair badan ke, yih mujhe ma'lúm nahín; Khudá ko ma'lúm hai,) 4 yakáyak firdaus men pahunchkar aisí báten sunín, jo kahne kí nahín, aur jin ká kahná ádmí ko rawá nahín. 5 Main aise shakhs ke úpar to fakhr karúngá, lekin apne úpar, siwá apní kamzoríon ke, fakhr na karúngá. 6 Aur agar fakhr karná cháhún bhí, to bewuqúf na ṭhahrúngá; is liye ki sach bolúngá: magar táham báz rahtá hún, táki koí mujhe us se ziyáda na samjhe, jaisá mujhe dekhtá hai, yá mujh se suntá hai. 7 Aur mukáshafon kí ziyádatí ke bá'is, mere phúl jáne ke andeshe se, mere jism men káṇṭá chubhoyá gayá, ya'ní Shaitán ká qásid, táki mere mukke máre, aur main phúl na jáún. 8 Is ke báre men main ne tín bár Khudáwand se iltimás kiyá, ki yih mujh se dúr ho jáe. 9 Magar us ne mujh se kahá, ki Merá fazl tere liye káfí hai, kyúnki merí qudrat kamzorí men púrí hotí hai. Pas main baṛí khushí se apní kamzoríon par fakhr karúngá, táki Masíh kí qudrat mujh par chhái rahe. 10 Is liye main Masíh kí khátir kamzoríon men, be'izzatíon men, ihtiyájon men, satáe jáne men, tangíon men khush hún; kyúnki jab main kamzor hotá hún, usí waqt zoráwar hotá hún.

11 Main bewuqúf to baná: magar tum hí ne mujhe majbúr kiyá; kyúnki tum ko merí ta'ríf karní cháhiye thí: is liye ki main un afzal rasúlon se kisí bát men kam nahín, agarchi kuchh nahín hún. 12 Rasúl hone kí 'alámaten kamál sabr ke sáth, nishánon, aur 'ajíb kámon, aur mu'jizon ke wasíle se tumháre darmiyán záhir húín. 13 Tum kaun sí bát men áur kalísiyáon se kam ṭhahre, bajuz is ke ki main ne tum par bojh na ḍálá? Merí yih beinsáfí mu'áf karo.

14 Dekho, yih tísrí bár main tumháre pás áne ke liye taiyár hún: aur tum par bojh na ḍálúngá; is liye ki main tumháre mál ká nahín, balki tumhárá hí khwáhán hún; kyúnki laṛkon ko mán báp ke liye jama' karná nahín cháhiye, balki mán báp ko laṛkon ke liye. 15 Aur main tumhárí rúhon ke wáste bahut khushí se kharch karúngá, balki khud bhí kharch ho jáúngá. Agar main tum se ziyáda mahabbat rakkhún, to kyá tum mujh se kam mahabbat rakkhoge? 16 Lekin mumkin hai, ki main ne khud tum par bojh na ḍálá ho; magar makkár jo húá, is liye tum ko fareb dekar phansá liyá ho. 17 Bhalá, jinhen main ne tumháre pás bhejá, kyá un men se kisí kí ma'rifat dagá ke taur par tum se kuchh le liyá? 18 Main ne Titus ko samjhákar us ke sáth us bhái ko bhejá. Pas kyá Titus ne tum se dagá ke taur par kuchh liyá? kyá ham donon ká chál chalan ek hí Rúh kí hidáyat ke mutábiq na thá? kyá ham ek hí naqsh i qadam par na chale?

19 Tum abhí tak yihí samajhte hoge, ki ham tumháre sámne 'uzr kar rahe hain? Ham to Khudá ko házir jánkar Masíh men bolte hain. Aur ai piyáro, yih sab kuchh tumhárí taraqqí ke liye hai. 20 Kyúnki main ḍartá hún, kahín aisá na ho, ki main ákar jaisá tumhen cháhtá hún, waisá na páún, aur mujhe bhí

jaisá tum nahíṉ cháhte, waisá hí páo; ki tum meṉ jhagṛá, hasad, gussa, tafriqe, badgoíáṉ, gíbateṉ, shekhíáṉ, aur fasád hoṉ; 21 aur phir maiṉ jab áúṉ, to merá Khudá mujhe tumháre sámne 'ájiz kare, aur mujhe bahutoṉ ke liye afsos karná paṛe, jinhoṉ ne peshtar gunáh kiye haiṉ, aur us nápákí, aur harámkárí, aur shahwatparastí se jo un se sarzadd húí, tauba nahíṉ kí.

13 Yih tísrí bár maiṉ tumháre pás átá húṉ. Do yá tín gawáhoṉ kí zabán se har ek bát sábit ho jáegí. 2 Jaise maiṉ ne jab dúsrí daf'a házir thá to pahle se kah diyá thá, waise hí ab gairháziri meṉ bhí un logoṉ se jinhoṉ ne peshtar gunáh kiye haiṉ, aur âur sab logoṉ se, pahle se kahe detá húṉ, ki agar phir áúṉgá, to darguzar na karúṉgá; 3 kyúṉki tum is kí dalíl cháhte ho, ki Masíh mujh meṉ boltá hai; aur wuh tumháre wáste kamzor nahíṉ, balki tum meṉ zoráwar hai: 4 háṉ, wuh kamzorí ke sabab se salíb diyá gayá, lekin Khudá kí qudrat ke sabab se zinda hai. Aur ham bhí us meṉ kamzor to haiṉ, magar us ke sáth Khudá kí us qudrat ke sabab se zinda hoṉge, jo tumháre wáste hai. 5 Tum apne áp ko ázmáo, ki ímán par ho yá nahíṉ; apne áp ko jáṉcho. Kyá tum apní bábat yih nahíṉ jánte, ki Yisú' Masíh tum meṉ hai? warna tum námaqbúl ho. 6 Lekin maiṉ ummed kartá húṉ ki tum ma'lúm kar loge, ki ham to námaqbúl nahíṉ. 7 Aur ham Khudá se du'á máṉgte haiṉ, ki tum kuchh badí na karo; na is wáste ki ham maqbúl ma'lúm hoṉ, balki is wáste ki tum nekí karo, cháhe ham námaqbúl hí ṭhahreṉ. 8 Kyúṉki ham haqq ke barkhiláf kuchh nahíṉ kar sakte, magar sirf haqq ke liye kar sakte haiṉ. 9 Jab ham kamzor haiṉ, aur tum zoráwar ho, to ham khush haiṉ: aur yih du'á bhí máṉgte haiṉ, ki tum kámil bano. 10 Is liye maiṉ gairháziri meṉ yih báteṉ likhtá húṉ, táki házir hokar mujhe us ikhtiyár ke muwáfiq sakhtí na karní paṛe, jo Khudáwand ne mujhe banáne ke liye diyá hai, na bigáṛne ke liye.

11 Garaz, ai bháiyo, khush raho; kámil bano; khátirjama' rakkho; yakdil raho; mel miláp rakkho; to Khudá, mahabbat aur mel miláp ká chashma, tumháre sáth hogá. 12 A'pas meṉ pák bosa lekar salám karo.

13 Sáre muqaddas log tum ko salám kahte haiṉ.

14 Khudáwand Yisú' Masíh ká fazl, aur Khudá kí mahabbat, aur Rúhu'l Quds kí shirákat tum sab ke sáth hotí rahe.

GALATI'OṈ KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' KHATT

1 Paulus kí taraf se, jo na insánoṉ kí jánib se, na insán ke sabab se, balki Yisú' Masíh aur Khudá Báp ke sabab se, jis ne us ko murdoṉ meṉ se jiláyá, rasúl hai; 2 aur sáre bháiyoṉ kí taraf se, jo mere sáth haiṉ, Galatiya kí kalísiyáoṉ ko. 3 Khudá Báp, aur hamáre Khudáwand Yisú' Masíh kí taraf se tumheṉ fazl aur itmínán hásil hotá rahe; 4 usí ne hamáre gunáhoṉ ke liye apne áp ko de diyá, táki hamáre Khudá aur Báp kí marzí ke muwáfiq, hameṉ is maujúda kharáb jahán se khalásí bakhshe: 5 us kí tamjíd abadu'l ábád hotí rahe. A'mín.

6 Maiṉ ta'ajjub kartá húṉ, ki jis ne tumheṉ Masíh ke fazl se buláyá, us se tum is qadr jald phirkar kisí âur tarah kí khushkhabarí kí taraf máil hone lage; 7 magar wuh dúsrí nahíṉ: albatta ba'z aise haiṉ, jo tumheṉ ghabrá dete, aur Masíh kí khushkhabarí bigáṛná cháhte haiṉ. 8 Lekin agar ham, yá ásmán

ká koí firishta bhí, us khushkhabarí ke siwá jo ham ne tumhen sunáí, koí âur khushkhabarí tumhen sunáe, to mal'ún ho. 9 Jaisá ham peshtar kah chuke hain, waisá hí ab main phir kahtá hún, ki us khushkhabarí ke siwá, jo tum ne qubúl kí thí, agar koí tumhen âur khushkhabarí sunátá hai, to mal'ún ho. 10 Ab main ádmíon ko dost banátá hún, yá Khudá ko? kyá ádmíon ko khush karná cháhtá hún? agar ab tak ádmíon ko khush kartá rahtá, to Masíh ká banda na hotá.

11 Ai bháiyo, main tumhen jatáe detá hún, ki jo khushkhabarí main ne sunáí, wuh insán kí sí nahín. 12 Kyúnki wuh mujhe insán kí taraf se nahín pahunchí, aur na mujhe sikháí gayí, balki Yisú' Masíh kí taraf se mujhe us ká mukáshafa húá. 13 Chunánchi Yahúdí tariq men jo pahle merá chál chalan thá, tum sun chuke ho; ki main Khudá kí kalísiyá ko azhadd satátá aur tabáh kartá thá: 14 aur main Yahúdí tariq men apní qaum ke aksar ham'umron se barhtá játá thá, aur apne buzurgon kí riwáyaton men niháyat sargarm thá. 15 Lekin jis Khudá ne mujhe merí mán ke pet hí se makhsús kar liyá, aur apne fazl se bulá liyá, jab us kí yih marzí húí, 16 ki apne Bete ko mujh men záhir kare, táki main gairqaumon men us kí khushkhabarí dún; to na main ne gosht aur khún se saláh lí: 17 aur na Yarúshalem men un ke pás gayá, jo mujh se pahle rasúl the, balki fauran 'Arab ko chalá gayá; phir wahán se Damishq ko wápas áyá.

18 Phir tín baras ke ba'd main Kefá se muláqát karne ko Yarúshalem gayá, aur pandrah din us ke pás rahá. 19 Magar âur rasúlon men se, Khudáwand ke bháí Ya'qúb ke siwá, kisí se na milá. 20 Jo báten main tum ko likhtá hún, Khudá ko házir jánkar kahtá hún, ki wuh jhúthí nahín. 21 Is ke ba'd main Súriya aur Kilikiya ke 'iláqon men áyá. 22 Aur Yahúdiya kí kalísiyáen jo Masíh men thín merí súrat se to wáqif na thín: 23 magar sirf yih suná kartí thín, ki Jo ham ko pahle satátá thá, wuh ab usí dín kí khushkhabarí detá hai, jise pahle tabáh kartá thá; 24 aur wuh mere bá'is Khudá kí baráí kartí thín.

2 A'khir chaudah baras ke ba'd main Bar Nabá ke sáth phir Yarúshalem ko gayá, aur Titus ko bhí sáth le gayá. 2 Aur merá jáná mukáshafe ke mutábiq húá: aur jis khushkhabarí kí gairqaumon men manádí kartá hún, wuh un se bayán kí, magar 'aláhidagí men un hí logon se jo kuchh samjhe játe the, aisá na ho ki merí is waqt kí yá aglí daur dhúp befáida jáe. 3 Lekin Titus bhí jo mere sáth thá, aur Yúnání hai, khatna karáne par majbúr na kiyá gayá: 4 aur yih un jhúthe bháiyon ke sabab se húá, jo chhipkar dákhil ho gaye the, aur chorí se ghus áe the táki us ázádí ko jo hamen Masíh Yisú' men hásil hai, jásúson ke taur par daryáft karke, hamen gulámí men láen: 5 un ke tábi' rahná ham ne gharí bhar bhí manzúr na kiyá, táki khushkhabarí kí sachcháí tum men qáim rahe. 6 Aur jo log kuchh samjhe játe the, (khwáh wuh kaise hí the, mujhe is se kuchh wásta nahín; Khudá kisí ádmí ká tarafdár nahín)—un se, jo kuchh samjhe játe the, mujhe kuchh hásil na húá: 7 lekin bar'aks is ke, jab unhon ne yih dekhá, ki jis tarah makhtúnon ko khushkhabarí dene ká kám Patras ke supurd húá, isí tarah námakhtúnon ko sunáná is ke supurd húá; 8 (kyúnki jis ne makhtúnon kí risálat ke liye Patras men asar paidá kiyá, usí ne gairqaumon ke liye mujh men bhí asar paidá kiyá); 9 aur jab unhon ne us taufíq ko ma'lúm kiyá, jo mujhe milí thí, to Ya'qúb aur Kefá aur Yúhanná ne, jo kalísiyá ke rukn samjhe játe the, mujhe aur Bar Nabá ko dahiná háth dekar sharík kar liyá, táki ham gairqaumon ke pás jáen, aur wuh makhtúnon ke pás; 10 aur sirf yih kahá, ki garíbon ko yád rakhná: magar main khud hí isí kám kí koshish men thá.

11 Lekin jab Kefá Antákiya men áyá, to main ne rúbarú hokar us kí mukhálafat kí, kyúnki wuh malámat ke láiq thá. 12 Is liye ki Ya'qúb kí taraf se chand shakhson ke áne se pahle to wuh gairqaumwálon ke sáth kháyá kartá thá: magar jab wuh á gaye, to makhtúnon se darkar báz rahá, aur kanára kiyá. 13 Aur báqí Yahúdíon ne bhí us ke sáth hokar riyákárí kí; yahán tak ki Bar

Nabá bhí un ke sáth riyákárí meṉ paṛ gayá. 14 Jab maiṉ ne dekhá, ki wuh ḳhushḳhabarí kí sachcháí ke muwáfiq sídhí chál nahíṉ chalte, to maiṉ ne sab ke sámne Kefá se kahá, ki Jab tú, báwujúd Yahúdí hone ke, gairqaumoṉ kí tarah zindagí guzártá hai, na Yahúdíoṉ kí tarah, to gairqaumoṉ ko Yahúdíoṉ kí tarah chalne par kyúṉ majbúr kartá hai? 15 Go ham paidáish se Yahúdí haiṉ, aur gunahgár gairqaumoṉ meṉ se nahíṉ, 16 táham yih jánkar ki ádmí sharí'at ke a'mál se nahíṉ, balki sirf Yisú' Masíh par ímán láne se rástbáz ṭhahrtá hai, ḳhud bhí Masíh Yisú' par ímán láe, táki ham Masíh par ímán láne se rástbáz ṭhahreṉ, na ki sharí'at ke a'mál se; kyúṉki sharí'at ke a'mál se koí bashar rástbáz na ṭhahregá. 17 Aur ham jo Masíh meṉ rástbáz ṭhahrná cháhte haiṉ, agar ḳhud hí gunahgár nikleṉ, to kyá Masíh gunáh ká bá'is hai? Hargiz nahíṉ! 18 Kyúṉki jo kuchh maiṉ ne ḍhá diyá, agar use phir banáúṉ, to apne áp ko qusúrwár ṭhahrátá húṉ. 19 Chunáṉchi maiṉ sharí'at hí ke wasíle sharí'at ke i'tibár se mar gayá, táki Ḳhudá ke i'tibár se zinda ho jáúṉ. 20 Maiṉ Masíh ke sáth maslúb húá húṉ; aur ab maiṉ zinda na rahá, balki Masíh mujh meṉ zinda hai: aur maiṉ jo ab jism meṉ zindagí guzártá húṉ, to Ḳhudá ke Beṭe par ímán láne se guzártá húṉ, jis ne mujh se mahabbat rakkhí, aur apne áp ko mere liye maut ke hawále kar diyá. 21 Maiṉ Ḳhudá ke fazl ko bekár nahíṉ kartá: kyúṉki rástbází agar sharí'at ke wasíle se miltí, to Masíh ká marná 'abas hotá.

3 Ai nádán Galatío, kis ne tum par afsún kar liyá? tumhárí to goyá áṉkhon ke sámne Yisú' Masíh salíb par dikháyá gayá. 2 Maiṉ tum se sirf yih daryáft karná cháhtá húṉ, ki tum ne sharí'at ke a'mál se Rúh ko páyá, yá ímán ke paigám se? 3 Kyá tum aise nádán ho, ki Rúh ke taur par shurú' karke, ab jism ke taur par kám púrá karná cháhte ho? 4 Kyá tum ne itní taklífeṉ befáida uṭháiṉ? magar sháyad befáida nahíṉ. 5 Pas jo tum meṉ Rúh baḳhshtá, aur tum meṉ mu'jize záhir kartá hai, kyá wuh sharí'at ke a'mál se aisá kartá hai, yá ímán ke paigám se? 6 Chunáṉchi Ibráhím Ḳhudá par ímán láyá, aur yih us ke liye rástbází giná gayá. 7 Pas ján lo, ki jo ímánwále haiṉ, wuhí Ibráhím ke farzand haiṉ. 8 Aur kitáb i muqaddas ne peshtar se yih jánkar, ki Ḳhudá gairqaumoṉ ko ímán se rástbáz ṭhahráegá, pahle hí se Ibráhím ko yih ḳhushḳhabarí suná dí, ki Tere bá'is sárí qaumeṉ barakat páeṉgí. 9 Pas jo ímánwále haiṉ, wuh ímándár Ibráhím ke sáth barakat páte haiṉ. 10 Kyúṉki jitne sharí'at ke a'mál par takya karte haiṉ, wuh sab la'nat ke mátaht haiṉ: chunáṉchi likhá hai, ki Jo koí un sab bátoṉ ke karne par qáim nahíṉ rahtá, jo sharí'at kí kitáb meṉ likhí haiṉ, wuh la'natí hai. 11 Aur yih bát záhir hai, ki sharí'at ke wasíle se koí shaḳhs Ḳhudá ke nazdík rástbáz nahíṉ ṭhahrtá: kyúṉki likhá hai, ki Rástbáz ímán se jítá rahegá: 12 aur sharí'at ko ímán se kuchh wásta nahíṉ; balki likhá hai, ki Jis ne in par 'amal kiyá, wuh in ke sabab se jítá rahegá. 13 Masíh jo hamáre liye la'natí baná, us ne hameṉ mol lekar sharí'at kí la'nat se chhuṛáyá: kyúṉki likhá hai, ki Jo koí lakṛí par laṭkáyá gayá, wuh la'natí hai: 14 táki Masíh Yisú' meṉ Ibráhím kí barakat gairqaumoṉ tak bhí pahuṉche; aur ham ímán ke wasíle se us Rúh ko hásil kareṉ, jis ká wa'da húá hai.

15 Ai bháiyo, maiṉ insán ke taur par kahtá húṉ: ki agarchi ádmí hí ká 'ahd ho, jab us kí tasdíq ho gayí, to koí us ko bátil nahíṉ kartá, aur na us par kuchh baṛhátá hai. 16 Pas Ibráhím aur us ki nasl se wa'de kiye gaye. Wuh yih nahíṉ kahtá, ki naslon se, jaisá bahutoṉ ke wáste kahá játá hai; balki jaisá ek ke wáste, ki Terí nasl ko; aur wuh Masíh hai. 17 Merá yih matlab hai, ki Jis 'ahd kí Ḳhudá ne pahle se tasdíq kí thí, us ko sharí'at chár sau tís baras ke ba'd ákar bátil nahíṉ kar saktí, ki wuh wa'da láhásil ho. 18 Kyúṉki agar mírás sharí'at ke sabab se milí hai, to wa'de ke sabab se na húí: magar Ibráhím ko Ḳhudá ne wa'de hí kí ráh se baḳhshí. 19 Pas sharí'at kyá rahí? Wuh náfarmánioṉ ke sabab se ba'd meṉ dí gayí, ki us nasl ke áne tak rahe jis se wa'da kiyá

gayá thá; aur wuh firishton ke wasíle se ek darmiyání kí ma'rifat muqarrar kí gayí. 20 Ab darmiyání ek ká nahín hotá; magar Khudá ek hí hai. 21 Pas kyá sharí'at Khudá ke wa'don ke khiláf hai? Hargiz nahín! kyúnki agar koí aisí sharí'at dí játí, jo zindagí bakhsh saktí, to albatta rástbází sharí'at ke sabab se hotí. 22 Magar kitáb i muqaddas ne sab ko gunáh ká mátaht kar diyá, táki wuh wa'da jo Yisú' Masíh par ímán láne par mauqúf hai, ímándáron ke haqq men púrá kiyá jáe.

23 I'mán ke áne se peshtar sharí'at kí mátahtí men hamárí nigahbání hotí thí, aur us ímán ke áne tak jo záhir honewálá thá, ham usí ke páband rahe. 24 Pas sharí'at Masíh tak pahuncháne ko hamárá ustád baní, táki ham ímán ke sabab rástbáz thahren. 25 Magar jab ímán á chuká, to ham ustád ke mátaht na rahe. 26 Kyúnki tum sab us ímán ke wasíle se jo Masíh Yisú' men hai, Khudá ke farzand ho. 27 Aur tum sab jitnon ne Masíh men shámil hone ká baptisma liyá Masíh ko pahin liyá. 28 Na koí Yahúdí rahá, na Yúnání; na koí gulám, na ázád; na koí mard, na 'aurat: kyúnki tum sab Masíh Yisú' men ek ho. 29 Aur agar tum Masíh ke ho, to Ibráhím kí nasl, aur wa'de ke mutábiq wáris ho.

4 Main yih kahtá hún, ki wáris jab tak bachcha hai, agarchi wuh sab ká málik hai, magar us men aur gulám men farq nahín; 2 balki jo mí'ád báp ne muqarrar kí, us waqt tak sarparaston aur mukhtáron ke ikhtiyár men rahtá hai. 3 Isí tarah ham bhí jab bachche the, to dunyawí ibtidáí báton ke páband hokar gulámí kí hálat men rahe: 4 lekin jab waqt púrá ho gayá, to Khudá ne apne Bete ko bhejá, jo 'aurat se paidá húá, aur sharí'at ke mátaht paidá húá, 5 táki sharí'at ke mátahton ko mol lekar chhurá le, aur ham ko lepálak hone ká darja mile. 6 Aur chúnki tum bete ho, is liye Khudá ne apne Bete kí Rúh hamáre dilon men bhejí, jo Abbá, ya'ní, Ai Báp, kah kahkar pukártí hai. 7 Pas ab tú gulám nahín, balki betá hai; aur jab betá húá, to Khudá ke sabab wáris bhí húá.

8 Lekin us waqt Khudá se náwáqif hokar, tum un ma'búdon kí gulámí men the, jo apní zát se Khudá nahín: 9 magar ab jo tum ne Khudá ko pahcháná, balki Khudá ne tum ko pahcháná, to un za'íf aur nikammí ibtidáí báton kí taraf kis tarah phir rujú' hote ho, jin kí dobára gulámí karní cháhte ho? 10 Tum dinon, aur mahínon, aur muqarrarí waqton, aur barason ko mánte ho. 11 Mujhe tumhárí bábat dar hai, kahín aisá na ho, ki jo mihnat main ne tum par kí hai, befáida jáe.

12 Ai bháiyo, main tumhárí minnat kartá hún, ki merí mánind ho jáo, kyúnki main bhí tumhárí mánind hún. Tum ne merá kuchh bigárá nahín: 13 balki tum jánte ho, ki main ne pahlí daf'a jism kí kamzorí ke sabab se tum ko khushkhabarí sunáí thí: 14 aur tum ne merí us jismání hálat ko, jo tumhárí ázmáish ká bá'is thí, na haqír jáná, na us se nafrat kí; aur Khudá ke firishte, balki Masíh Yisú' kí mánind mujhe mán liyá. 15 Pas tumhárá wuh khushí manáná kahán gayá? Main tumhárá gawáh hún, ki agar ho saktá, to tum apní ánkhen bhí nikálkar mujhe de dete. 16 To kyá tum se sach bolne ke sabab main tumhárá dushman ban gayá? 17 Wuh tumhen dost banáne kí koshish to karte hain, magar nekníyatí se nahín; balki wuh tumhen khárij karáná cháhte hain, táki tum unhín ko dost banáne kí koshish karo. 18 Lekin yih achchhí bát hai, ki nek amr men dost banáne kí har waqt koshish kí jáe, na sirf usí waqt ki jab main tumháre pás maujúd hún. 19 Ai mere bachcho, tumhárí taraf se mujhe phir janne ke se dard lage hain, jab tak ki Masíh tum men súrat na pakar le. 20 Jí cháhtá hai, ki ab tumháre pás maujúd hokar áur tarah se bolún, kyúnki mujhe tumhárí taraf se shubha hai.

21 Mujh se kaho to, tum jo sharí'at ke mátaht honá cháhte ho, kyá sharí'at kí bát ko nahín sunte? 22 Yih likhá hai, ki Ibráhím ke do bete the; ek laundí se, dúsrá ázád se. 23 Magar laundí ká larká jismání taur par, aur ázád ká larká wa'de ke sabab se paidá húá 24 In

báton men tamsíl páí játí hai: is liye ki yih 'auraten goyá do 'ahd hain; ek Koh i Síná par ká, jis se gulám hí paidá hote hain, aur wuh Hájira hai. 25 Aur Hájira 'Arab ká Koh i Síná hai; aur maujúda Yarúshalem us ká jawáb hai, kyúnki wuh apne larkon samet gulámí men hai. 26 Magar 'álam i bálá kí Yarúshalem ázád hai, aur wuhí hamárí máu hai. 27 Kyúnki likhá hai, ki

Ai bánjh! tú jis ke aulád nahín hotí, khushí maná;
Tú jo dard i zih se náwáqif hai, áwáz baland karke chillá:
Kyúnki bekas chhorí húí kí aulád shauharwálí kí aulád se ziyáda hogí.

28 Pas, ai bháiyo, ham Izháq kí tarah wa'de ke farzand hain. 29 Aur jaise us waqt jismání paidáishwálá rúhání paidáishwále ko satátá thá, waise hí ab bhí hotá hai. 30 Magar kitáb i muqaddas kyá kahtí hai? Yih, ki Laundí aur us ke bete ko nikál de, kyúnki laundí ká betá ázád ke bete ke sáth hargiz wáris na hogá. 31 Pas, ai bháiyo, ham laundí ke farzand nahín, balki ázád ke hain.

5 Masíh ne hamen ázád rahne ke liye ázád kiyá hai. Pas qáim raho, aur dobára gulámí ke júe men na juto.

2 Dekho, main Paulus tum se kahtá hún, ki agar tum khatna karáoge, to Masíh se tum ko kuchh fáida na hogá. 3 Balki main har ek khatna karánewále shakhs par phir gawáhí detá hún, ki use tamám sharí'at par 'amal karná farz hai. 4 Tum jo sharí'at ke wasíle se rástbáz thahrná cháhte ho, Masíh se alag ho gaye, aur fazl se mahrúm. 5 Kyúnki ham Rúh ke bá'is ímán se rástbází kí ummed bar áne ke muntazir hain. 6 Aur Masíh Yisú' men na to khatna kuchh kám ká hai, na námakhtúní; magar ímán, jo mahabbat kí ráh se asar kartá hai. 7 Tum to achchhí tarah daur rahe the; kis ne tumhen haqq ke mánne se rok diyá? 8 Yih targíb tumháre bulánewále kí taraf se nahín hai. 9 Thorá sá khamír sáre gundhe húe áte ko khamír kar detá hai. 10 Mujhe Khudáwand men tum par yih bharosá hai, ki tum aur tarah ká khayál na karoge: lekin jo tumhen ghabrá detá hai, wuh koí kyún na ho, sazá páegá. 11 Aur ai bháiyo, main agar ab tak khatne kí manádí kartá hún, to ab tak satáyá kyún játá hún? Is súrat men salíb kí thokar to játí rahí. 12 Kásh ki tumháre beqarár karnewále apná ta'alluq qata' kar lete.

13 Ai bháiyo, tum ázádí ke liye buláe to gaye ho; magar aisá na ho, ki wuh ázádí jismání báton ká mauqa' bane, balki mahabbat kí ráh se ek dúsre kí khidmat karo. 14 Kyúnki sárí sharí'at par ek hí bát se púrá 'amal ho játá hai, ya'ní is se, ki Tú apne parausí se apní mánind mahabbat rakh. 15 Lekin agar tum ek dúsre ko kátte aur pháre kháte ho, to khabardár rahná, ki ek dúsre ká satyanás na kar do.

16 Magar main yih kahtá hún, ki Rúh ke muwáfiq chalo, to jism kí khwáhish ko hargiz púrá na karoge. 17 Kyúnki jism Rúh ke khiláf khwáhish kartá hai, aur Rúh jism ke khiláf; aur yih ek dúsre ke mukhálif hain; táki jo tum cháhte ho, wuh na karo. 18 Aur agar tum Rúh kí hidáyat se chalte ho, to sharí'at ke mátaht nahín rahe. 19 Ab jism ke kám to záhir hain, ya'ní harámkárí, nápákí, shahwatparastí, 20 butparastí, jádúgarí, 'adáwaten, jhagrá, hasad, gussa, tafriqe, judáián, bid'aten, 21 bugz, nashebází, náchrang, aur âur in kí mánind: in kí bábat tumhen pahle se kahe detá hún, jaisá ki peshtar jatá chuká hún, ki aise kám karnewále Khudá kí bádsháhat ke wáris na honge. 22 Magar Rúh ká phal mahabbat, khushí, itmínán, tahammul, mihrbání, nekí, ímándárí, 23 hilm, parhezgárí hai: aise aise kámon kí koí sharí'at mukhálif nahín. 24 Aur jo Masíh Yisú' ke hain, unhon ne jism ko us kí ragbaton aur khwáhishon samet salíb par khench diyá hai.

25 Agar ham Rúh ke sabab se zinda hain, to Rúh ke muwáfiq chalná bhí cháhiye. 26 Ham bejá fakhr karke, na ek dúsre ko chiráen, na ek dúsre se jalen.

6 Ai bháiyo, agar koí ádmí kisí qusúr men pakrá bhí jáe, to tum jo rúhání ho, us ko hilmmizájí se bahál karo; aur apná bhí khayál rakh, kahín tú bhí azmáish men na par jáe 2 Tum

ek dúsre ká bár uṭháo, aur yúṉ Masíh kí sharí'at ko púrá karo. 3 Kyúṉki agar koí shakhs apne áp ko kuchh samjhe, aur ho kuchh nahíṉ, to apne áp ko dhoká detá hai. 4 Pas har shakhs apne hí kám ko ázmá le; is súrat meṉ use apní hí bábat fakhr karne ká mauqa' hogá, na dúsre kí bábat. 5 Kyúṉki har shakhs apná hí bojh uṭháegá.

6 Kalám kí ta'lím pánewálá ta'-lím denewále ko sab achchhí chízoṉ meṉ sharík kare. 7 Fareb na kháo; Khudá ṭhaṭṭhoṉ meṉ nahíṉ uṛáyá játá: kyúṉki ádmí jo kuchh botá hai, wuhí káṭegá. 8 Jo koí apne jism ke liye botá hai, wuh jism se halákat kí fasl káṭegá; aur jo Rúh ke liye botá hai, wuh Rúh se ha-mesha kí zindagí kí fasl káṭegá. 9 Ham nek kám karne meṉ himmat na háreṉ, kyúṉki agar bedil na hoṉge, to 'ain waqt par káṭeṉge. 10 Pas jaháṉ tak mauqa' mile, sab ke sáth nekí kareṉ, khásskar ahl i ímán ke sáth.

11 Dekho, maiṉ ne kaise baṛe baṛe harfoṉ meṉ tum ko apne háth se likhá hai. 12 Jitne log jismání namúd cháhte haiṉ, wuh tumheṉ khatna karáne par majbúr karte haiṉ; sirf is liye ki Masíh kí salíb ke sabab satáe na jáeṉ. 13 Kyúṉki khatna karánewále khud bhí sharí-'at par 'amal nahíṉ karte; magar tumhárá khatna is liye karáná cháhte haiṉ, ki tumhárí jismání hálat par fakhr kareṉ. 14 Lekin Khudá na kare, ki maiṉ kisí chíz par fakhr karúṉ, siwá apne Khudáwand Yisú' Masíh kí salíb ke, jis se dunyá mere i'tibár se maslúb húí, aur maiṉ dunyá ke i'tibár se. 15 Kyúṉki na khatna kuchh chíz hai, na námakhtúní, balki naye sire se makhlúq honá. 16 Aur jitne is qá'ide par chaleṉ, unheṉ, aur Khudá ke Isráíl ko, itmínán aur rahm hásil hotá rahe.

17 A'ge ko koí mujhe taklíf na de: kyúṉki maiṉ apne jism par Yisú' ke dág liye húe phirtá húṉ.

18 Ai bháiyo, hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ká fazl tumhárí rúh ke sáth rahe. A'mín.

IFISI'OṈ KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' KHATT

1 Paulus kí taraf se, jo Khudá kí marzí se Masíh Yisú' ká rasúl hai, un muqaddasoṉ ke nám jo Ifisus meṉ haiṉ aur Masíh Yisú' meṉ ímándár haiṉ. 2 Hamáre Báp Khudá aur Khudáwand Yisú' Masíh kí taraf se tumheṉ fazl aur itmínán hásil hotá rahe.

3 Hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke Khudá aur Báp kí hamd ho, jis ne ham ko Masíh meṉ ásmání maqámoṉ par har tarah kí rúhání barakat bakhshí: 4 chunánchi us ne ham ko biná e 'álam se peshtar us meṉ chun liyá, táki ham us ke nazdík mahabbat meṉ pák aur be-'aib hoṉ: 5 aur us ne apní marzí ke nek iráde ke muwáfiq hameṉ apne liye peshtar se muqarrar kiyá, ki Yisú' Masíh ke wasíle us ke lepá-lak beṭe hoṉ, 6 táki us ke us fazl ke jalál kí sitáish ho, jise hameṉ us 'Azíz meṉ muft bakhshá: 7 ham ko us meṉ us ke khún ke wasíle se makhlasí, ya'ní qusúroṉ kí mu'áfí, us ke us fazl kí daulat ke muwáfiq hásil hai, 8 jise us ne har tarah kí hikmat aur dánáí ke sáth kasrat se ham par názil kiyá; 9 chunánchi us ne apní marzí ke bhed ko apne us nek iráde ke muwáfiq ham par záhir kiyá, jise apne áp meṉ ṭhahrá liyá thá: 10 táki zamánoṉ ke púre hone ká aisá intizám ho, ki Masíh meṉ sab chízoṉ ká majmú'a ho jáe, khwáh wuh ásmán kí hoṉ, khwáh zamín kí; 11 usí meṉ ham bhí us ke iráde ke muwáfiq, jo apní marzí kí maslahat se sab kuchh kartá hai, peshtar se muqarrar hokar mírás bane; 12 táki ham jo pahle se Masíh kí ummed meṉ the, us ke

jalál kí sitáish ke bá'is hon: 13 aur usí men tum par bhí, jab tum ne kalám i haqq ko suná, jo tumhárí naját kí khushkhabarí hai, aur us par ímán láe, pák mau'úda Rúh kí muhr lagí; 14 wuhí Khudá kí milkíyat kí makhlasí ke liye, hamárí mírás ká bai'ána hai, táki us ke jalál kí sitáish ho.

15 Is sabab se main bhí us ímán ká, jo tumháre darmiyán Khudáwand Yisú' par hai, aur sab muqaddason par záhir hai, hál sunkar, 16 tumhárí bábat shukr karne se báz nahín átá, aur apní du'áon men tumhen yád kiyá kartá hún; 17 ki hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ká Khudá, jo jalál ká Báp hai, tumhen apní pahchán men hikmat aur mukáshafe kí rúh bakhshe; 18 aur tumháre dil kí ánkhen raushan ho jáen, táki tum ko ma'lúm ho, ki us ke buláne se kaisí kuchh ummed hai, aur us kí mírás ke jalál kí daulat muqaddason men kaisí kuchh hai; 19 aur ham ímán lánewálon ke liye us kí barí qudrat kyá hí behadd hai, us kí barí quwwat kí tásír ke muwáfiq, 20 jo us ne Masíh men kí, jab ki use murdon men se jilákar apní dahiní taraf ásmání maqámon par bitháyá, 21 aur har tarah kí hukúmat, aur ikhtiyár, aur qudrat, aur riyásat, aur har ek nám se bahut baland kiyá, jo na sirf is jahán men, balki ánewále jahán men bhí liyá jáegá: 22 aur sab kuchh us ke pánwon tale kar diyá, aur us ko sab chízon ká sardár banákar, kalísiyá ko de diyá; 23 yih us ká badan hai, aur usí kí ma'múrí jo har tarah se sab ká ma'múr karnewálá hai.

2 Aur us ne tumhen bhí zinda kiyá, jab apne qusúron aur gunáhon ke sabab murda the, 2 jin men tum peshtar dunyá kí rawish par chalte the, aur hawá kí 'amaldárí ke hákim, ya'ní us rúh kí pairawí karte the, jo ab náfarmání ke farzandon men tásír kartí hai; 3 in men ham bhí sab ke sab pahle apne jism kí khwáhishon men zindagí guzárte, aur jism aur 'aql ke iráde púre karte the, aur dúsron kí mánind taba'í taur par gazab ke farzand the:— 4 magar Khudá ne apne rahm kí daulat se, us barí mahabbat ke sabab, jo us ne ham se kí, 5 jab qusúron ke sabab murda hí the, to ham ko Masíh ke sáth zinda kiyá, (tum ko fazl hí se naját milí hai,) 6 aur Masíh Yisú' men shámil karke us ke sáth jiláyá, aur ásmání maqámon par us ke sáth bitháyá; 7 táki wuh apní us mihrbání se, jo Masíh Yisú' men ham par hai, ánewále zamánon men apne fazl kí beniháyat daulat dikháe: 8 kyúnki tum ko ímán ke wasíle fazl hí se naját milí hai: aur yih tumhárí taraf se nahín: Khudá kí bakhshish hai: 9 aur na a'mál ke sabab se hai, táki koí fakhr na kare. 10 Kyúnki ham usí kí kárígarí hain, aur Masíh Yisú' men un nek 'amál ke wáste makhlúq húe, jin ko Khudá ne pahle se hamáre karne ke liye taiyár kiyá thá.

11 Pas yád karo, ki tum jo jism ke rú se gairqaumwále ho—aur wuh log jo jism men háth se kiye húe khatne ke sabab makhtún kahláte hain, tum ko námakhtún kahte hain— 12 agle zamáne men Masíh se judá, aur Isráíl kí saltanat se khárij, aur wa'de ke 'ahdon se náwáqif, aur náummed, aur dunyá men Khudá se 'aláhida the. 13 Magar tum jo pahle dúr the, ab Masíh Yisú' men Masíh ke khún ke sabab se nazdík ho gaye ho. 14 Kyúnki wuhí hamárí sulh hai, jis ne donon ko ek kar liyá, aur judáí kí díwár ko jo bích men thí, dhá diyá; 15 chunánchi us ne apne jism ke zarí'e se dushmaní, ya'ní wuh sharí'at jis ke hukm zábiton ke taur par the, mauqúf kar dí; táki donon se apne áp men ek nayá insán paidá karke sulh kará de; 16 aur salíb par dushmaní ko mitákar, aur us ke sabab se donon ko ek tan banákar, Khudá se miláe; 17 aur us ne ákar, tumhen jo dúr the, aur unhen jo nazdík the, donon ko sulh kí khushkhabarí dí: 18 kyúnki us hí ke wasíle se ham donon kí ek hí Rúh men Báp ke pás rasáí hotí hai. 19 Pas ab tum pardesí aur musáfir nahín rahe, balki muqaddason ke hamwatan aur Khudá ke gharáne ke ho gaye, 20 aur rasúlon aur nabíon kí neo par, jis ke kone ke sire ká patthar khud Masíh Yisú' hai, ta'mír kiye gaye ho; 21 usí men har ek 'imárat mil milákar Khudáwand men ek pák maqdis bantí játí hai; 22 aur tum bhí us men báham ta'mír kiye játe ho, táki Rúh men Khudá ká maskan bano.

3 Isí sabab se main Paulus jo tum gairqaumwálon kí khátir Masíh Yisú' ká qaidí hún— 2 sháyad tum ne Khudá ke us fazl ke intizám ká hál suná hogá, jo tumháre liye mujh par húá; 3 ya'ní yih ki wuh bhed mujhe mukáshafe se ma'lúm húá; chunánchí main ne pahle us ká mukhtasar hál likhá hai, 4 jise paṛhkar tum ma'lúm kar sakte ho, ki main Masíh ká wuh bhed kis qadr samajhtá hún; 5 jo âur zamánon men baní A'dam ko is tarah ma'lúm na húá thá, jis tarah us ke muqaddas rasúlon aur nabíon par Rúh men ab záhir ho gayá hai; 6 ya'ní yih, ki Masíh Yisú' men gairqaumen khushkhabarí ke wasíle mírás men sharík, aur badan men shámil, aur wa'de men dákhil hain; 7 aur Khudá ke us fazl kí bakhshish se, jo us kí qudrat kí tásír se mujh par húá, main is khushkhabarí ká khádim baná. 8 Mujh par, jo sab muqaddason men chhoṭe se chhoṭá hún, yih fazl húá, ki main gairqaumon ko Masíh kí beqiyás daulat kí khushkhabarí dún; 9 aur sab par yih bát raushan karún, ki jo bhed azal se sab chízon ke paidá karnewále Khudá men poshída rahá, us ká kyá intizám hai; 10 táki ab kalísiyá ke wasíle Khudá kí tarah tarah kí hikmat un hukúmatwálon aur ikhtiyárwálon ko, jo ásmání maqámon men hain, ma'lúm ho jáe, 11 us azalí iráde ke mutábiq jo us ne hamáre Khudáwand Masíh Yisú' men kiyá thá: 12 jis men ham ko us par ímán rakhne ke sabab dilerí hai, aur bharose ke sáth rasáí. 13 Pas main darkhwást kartá hún, ki tum merí un musíbaton ke sabab jo tumhárí khátir sahtá hún, himmat na háro, kyúnki wuh tumháre liye 'izzat ká bá'is hain.

14 Is sabab se main us Báp ke áge ghuṭne ṭektá hún, 15 jis se ásmán aur zamín ká har ek khándán námzad hai; 16 ki wuh apne jalál kí daulat ke muwáfiq tumhen yih 'ináyat kare, kí tum us kí Rúh se apní bátiní insáníyat men bahut hí zoráwar ho jáo; 17 aur ímán ke wasíle se Masíh tumháre dilon men sukúnat kare; táki tum mahabbat men jaṛ pakaṛke, aur bunyád qáim karke, 18 sab muqaddason samet bakhúbí ma'lúm kar sako, ki us kí chauṛáí, aur lambáí, aur únchái, aur gahráí kitní hai, 19 aur Masíh kí us mahabbat ko ján sako, jo jánne se báhar hai, táki tum Khudá kí sárí ma'múrí tak ma'múr ho jáo.

20 Ab jo aisá qádir hai, ki us qudrat ke muwáfiq jo ham men tásír kartí hai, hamárí darkhwást aur khayál se bahut ziyáda kám kar saktá hai; 21 kalísiyá men aur Masíh Yisú' men pusht dar pusht, aur abadu'l ábád us kí tamjíd hotí rahe. A'mín.

4 Pas main jo Khudáwand men qaidí hún, tum se iltimás kartá hún, ki jis buláwe se tum buláe gaye the, us ke munásib chalo; 2 ya'ní kamál firotaní aur hilm ke sáth tahammul karke mahabbat se ek dúsre kí bardásht karo; 3 aur isí koshish men raho, ki Rúh kí yagánagí sulh ke band se bandhí rahe. 4 Ek hí badan hai, aur ek hí Rúh; chunánchi tumhen jo buláe gaye the, apne buláe jáne se ummed bhí ek hí hai; 5 ek hí Khudáwand hai, ek hí ímán, ek hí baptisma; 6 aur sab ká Khudá aur Báp ek hí hai, jo sab ke úpar, aur sab ke darmiyán, aur sab ke andar hai. 7 Aur ham men se har ek par Masíh kí bakhshish ke andáze ke muwáfiq fazl húá hai. 8 Isí wáste wuh kahtá hai, ki

Jab wuh 'álam i bálá par chaṛhá,
to qaidíon ko sáth le gayá,
Aur ádmíon ko in'ám diye.

9 (Us ke chaṛhne se âur kyá páyá játá hai, siwá is ke ki wuh zamín ke níche ke 'iláqe men utrá bhí thá? 10 Aur yih utarnewálá wuhí hai, jo sáre ásmánon se bhí úpar chaṛh gayá, táki sab chízon ko ma'múr kare.) 11 Aur usí ne ba'z ko rasúl, aur ba'z ko nabí, aur ba'z ko mubashshir, aur ba'z ko charwáhá aur ustád banákar de diyá; 12 táki muqaddas log kámil banen, aur khidmatguzárí ká kám kiyá jáe, aur Masíh ká badan taraqqí páe: 13 jab tak ham sab ke sab Khudá ke Beṭe ke ímán aur us kí pahchán men ek na ho jáen, aur kámil insán na banen, ya'ní Masíh ke púre qadd ke andáze tak na pahunch jáen; 14 táki ham áge ko bachche na rahen, aur ádmíon kí bázígarí aur makkárí ke sabab, un ke gumráh karnewále

mansúbon kí taraf, har ek ta'lím ke jhoke se maujon kí tarah uchhalte bahte na phiren; 15 balki mahabbat ke sáth sachchái par qáim rahkar, aur us ke sáth jo sir hai, ya'ní Masíh ke sáth, paiwasta hokar har tarah se baṛhte jáen; 16 jis se sárá badan, har ek joṛ kí madad se paiwasta hokar aur gaṭhkar, us tásír ke muwáfiq jo baqadr har hisse ke hotí hai, apne áp ko baṛhátá hai, táki mahabbat men apní taraqqí kartá jáe.

17 Is liye main yih kahtá hún, aur Khudáwand men jatáe detá hún, ki jis tarah gairqaumen apne behúda khayálát ke muwáfiq chaltí hain, tum áyanda ko us tarah na chalná, 18 kyúnki un kí 'aql tárík ho gayí hai, aur wuh us nádání ke sabab jo un men hai, aur apne dilon kí sakhtí ke bá'is, Khudá kí zindagí se khárij hain; 19 unhon ne sun hokar shahwatparastí ko ikhtiyár kiyá, táki har tarah ke gande kám hirs se karen. 20 Magar tum ne Masíh kí aisí ta'lím nahín pái; 21 balki tum ne us sachchái ke mutábiq, jo Yisú' men hai, usí kí suní, aur us men yih ta'lím pái hogí, 22 ki tum apne agle chál chalan kí us puráni insániyat ko utár dálo, jo fareb kí shahwaton ke sabab se kharáb hotí játí hai; 23 aur apní 'aql kí rúhání hálat men naye bante jáo, 24 aur nayí insániyat ko pahino, jo Khudá ke mutábiq sachchái kí rástbází aur pákízagí men paidá kí gayí hai.

25 Pas jhúṭh bolná chhoṛkar, har ek shakhs apne paṛausí se sach bole, kyúnki ham ápas men ek dúsre ke 'uzw hain. 26 Gussa to karo, magar gunáh na karo: súraj ke dúbne tak tumhárí khafagí na rahe: 27 aur Iblís ko mauqa' na do. 28 Chorí karnewálá phir chorí na kare, balki achchhá pesha ikhtiyár karke háthon se mihnat kare, táki muhtáj ko dene ke liye us ke pás kuchh ho. 29 Koí gandí bát tumháre munh se na nikle, balki wuhí jo zarúrat ke muwáfiq taraqqí ke liye achchhí ho, táki us se sunnewálon par fazl ho. 30 Aur Khudá kí pák Rúh ko ranjída na karo, jis se tum par makhlasí ke din ke liye muhr húí. 31 Har tarah kí talkhmizájí, aur qahr, aur gussa, aur shor o gul, aur badgoí, har qism kí badkhwáhí samet, tum se dúr kí jáen: 32 aur ek dúsre par mihrbán, aur narmdil ho, aur jis tarah Khudá ne Masíh men tumháre qusúr mu'áf kiye hain, tum bhí ek dúsre ke qusúr mu'áf karo.

5 Pas 'azíz farzandon kí tarah Khudá kí mánind bano; 2 aur mahabbat se chalo, jaise Masíh ne tum se mahabbat kí, aur hamáre wáste apne áp ko khushbú kí mánind Khudá kí nazr karke qurbán kiyá. 3 Aur jaisá ki muqaddason ko munásib hai, tum men harámkárí aur kisí tarah kí nápákí yá lálach ká zikr tak na ho; 4 aur na besharmí, aur behúdagoí, aur ṭhaṭṭhebází ká, kyúnki yih láiq nahín: balki bar'aks is ke shukrguzárí ho. 5 Kyúnki tum yih khúb jánte ho, ki kisí harámkár, yá nápák, yá lálchí kí, jo butparast ke barábar hai, Masíh aur Khudá kí bádsháhat men kuchh mírás nahín. 6 Koí tum ko befáida báton se dhoká na de, kyúnki inhín gunáhon ke sabab se náfarmání ke farzandon par Khudá ká gazab názil hotá hai. 7 Pas un ke kámon ke sharík na ho; 8 kyúnki tum pahle táríkí the, magar ab Khudáwand men núr ho: pas núr ke farzandon kí tarah chalo, 9 (is liye ki núr ká phal har tarah kí nekí aur rástbází aur sachchái hai), 10 aur tajribe se ma'lúm karte raho ki Khudáwand ko kyá pasand hai; 11 aur táríkí ke bephal kámon men sharík na ho, balki un par malámat hí kiyá karo; 12 kyúnki un ke poshída kámon ká zikr bhí karná sharm kí bát hai. 13 Aur jin chízon par malámat hotí hai, wuh sab núr se záhir hotí hain: kyúnki jo kuchh záhir kiyá játá hai, wuh raushan ho játá hai. 14 Is liye wuh kahtá hai, ki Ai sonewále, jág, aur murdon men se jí uṭh, to Masíh ká núr tujh par chamkegá.

15 Pas gaur se dekho, ki kis tarah chalte ho; nádánon kí tarah nahín, balki dánáon kí mánind chalo; 16 aur waqt ko ganímat jáno, kyúnki din bure hain. 17 Is sabab se nádán na bano, balki Khudáwand kí marzí ko samjho, ki kyá hai. 18 Aur sharáb men matwále na bano, kyúnki is se badchalní wáqi' hotí hai; balki Rúh se ma'múr

hote jáo; 19 aur ápas men mazámír, [illegible] aur rúhání gazalen gáyá karo, aur dil se Khudáwand ke liye gáte bajáte rahá karo; 20 aur sab báton men hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke nám se hamesha Khudá Báp ká shukr karte raho; 21 aur Masíh ke khauf se ek dúsre ke tábi' raho.

22 Ai bíwiyo, apne shauharon kí aisí tábi' raho, jaise Khudáwand kí. 23 Kyúnki shauhar bíwí ká sir hai, jaise ki Masíh kalísiyá ká sir hai, aur wuh khud badan ká bachánewálá hai. 24 Lekin jaise kalísiyá Masíh ke tábi' hai, waise hí bíwiyán bhí har bát men apne shauharon ke tábi' hon. 25 Ai shauharo, apní bíwiyon se mahabbat rakkho, jaise ki Masíh ne bhí kalísiyá se mahabbat karke apne áp ko us ke wáste maut ke hawále kar diyá; 26 táki us ko kalám ke sáth pání se gusl dekar aur sáf karke muqaddas banáe, 27 aur ek aisí jalálwálí kalísiyá banáke apne pás házir kare, jis ke badan men dág, yá jhurrí, yá koí aur aisí chíz na ho; balkí pák aur be'aib ho. 28 Isí tarah shauharon ko lázim hai, ki apní bíwiyon se apne badan kí mánind mahabbat rakkhen. Jo apní bíwí se mahabbat rakhtá hai, wuh apne se mahabbat rakhtá hai: 29 kyúnki kabhí kisí ne apne jism se dushmaní nahín kí, balki us ko páltá, aur parwarish kartá hai, jaise kí Masíh kalísiyá ko; 30 is liye ki ham us ke badan ke 'uzw hain. 31 Isí sabab se ádmí báp se aur mán se judá hokar apní bíwí ke sáth rahegá, aur wuh donon ek jism honge. 32 Yih bhed to bará hai, lekin main Masíh aur kalísiyá kí bábat kahtá hún. 33 Ba har hál tum men se bhí har ek apní bíwí se apní mánind mahabbat rakkhe; aur bíwí is bát ká khayál rakkhe, ki apne shauhar se dartí rahe.

6 Ai farzando, Khudáwand men apne mán báp ke farmánbardár raho; kyúnki yih wájib hai. 2 Apne báp kí aur mán kí 'izzat kar, (yih pahlá hukm hai, jis ke sáth wa'da bhí hai), 3 táki terá bhalá ho, aur terí 'umr zamín par daráz ho. 4 Aur ai bachchewálo, tum apne farzandon ko gussa na diláo, balki Khudáwand kí taraf se tarbiyat aur nasíhat de dekar, un kí parwarish karo.

5 Ai naukaro, jo jism ke rú se tumháre málik hain, apní sáfdilí se darte aur kánpte húe, un ke aise farmánbardár raho, jaise Masíh ke; 6 aur ádmíon ko khush karnewálon kí tarah dikháwe ke liye khidmat na karo, balki Masíh ke bandon kí tarah dil se Khudá kí marzí púrí karo; 7 aur us khidmat ko ádmíon kí nahín, balki Khudáwand kí jánkar jí se karo; 8 kyúnki tum jánte ho, ki jo koí jaisá achchhá kám karegá, khwáh gulám ho, khwáh ázád, Khudáwand se waisá hí páegá. 9 Aur ai máliko, tum bhí dhamkiyán chhorkar, un ke sáth aisá hí sulúk karo; kyúnki tum jánte ho, ki un ká aur tumhárá donon ká málik ásmán par hai, aur wuh kisí ká tarafdár nahín.

10 Garaz, Khudáwand men aur us kí qudrat ke zor men mazbút bano. 11 Khudá ke sab hathyár bándh lo, táki tum Iblís ke mansúbon ke muqábale men qáim rah sako; 12 kyúnki hamen khún aur gosht se kushtí nahín karní hai, balki hukúmatwálon aur ikhtiyárwálon, aur is dunyá kí táríkí ke hákimon aur sharárat kí un rúhání faujon se, jo ásmání maqámon men hain. 13 Is wáste tum Khudá ke sáre hathyár bándh lo, táki bure din men muqábala kar sako, aur sab kámon ko anjám dekar qáim rah sako. 14 Pas sachchái se apní kamar kaskar, aur rástbází ká baktar lagákar, 15 aur pánwon men sulh kí khushkhabarí kí taiyárí ke júte pahinkar, 16 aur un sab ke sáth ímán kí sipar lagákar, qáim raho, jis se tum us sharír ke sáre jalte húe tíron ko bujhá sako; 17 aur naját ká khod aur Rúh kí talwár, jo Khudá ká kalám hai, le lo; 18 aur har waqt aur har tarah se Rúh men du'á aur minnat karte raho; aur isí garaz se jágte raho, ki sab muqaddason ke wáste bilánága du'á mángá karo; 19 aur mere liye bhí, táki bolne ke waqt mujhe kalám karne kí taufíq ho; jis se main khushkhabarí ke bhed ko dilerí se záhir karún, 20 jis ke liye zanjír se jakrá húá elchí hún; aur us ko aisí dilerí se bayán karún, jaisá bayán karná mujh par farz hai.

21 Aur Tukhikus jo piyárá bhái, aur Khudáwand men diyánatdár khá-

dim hai, tumhen sab báten batá degá, táki tum bhí mere hál se wáqif ho jáo, ki main kis tarah rahtá hún: 22 us ko main ne tumháre pás isí wáste bhejá hai, ki tum hamárí hálat se wáqif ho jáo, aur wuh tumháre dilon ko tasallí de.

23 Khudá Báp, aur Khudáwand Yisú' Masíh kí taraf se bháiyon ko itmínán hásil ho, aur un men ímán ke sáth mahabbat ho. 24 Jo hamáre Khudáwand Yisú' Masíh se lázawál mahabbat rakhte hain, un sab par fazl hotá rahe.

FILIPPI'ON KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' KHATT

1 Masíh Yisú' ke bandon Paulus aur Tímuthiyus kí taraf se, Filippí ke sab muqaddason ke nám jo Masíh Yisú' men hain, nigahbánon aur khádimon samet. 2 Hamáre Báp Khudá, aur Khudáwand Yisú' Masíh kí taraf se tumhen fazl aur itmínán hásil hotá rahe.

3 Main jab kabhí tumhen yád kartá hún, to apne Khudá ká shukr bajá látá hún; 4 aur har ek du'á men jo tumháre liye mángtá hún, hamesha khushí ke sáth tum sab ke liye darkhwást kartá hún, 5 is liye ki tum awwal roz se lekar áj tak khushkhabarí ke phailáne men sharík rahe ho; 6 aur mujhe is bát ká bharosá hai, ki jis ne tum men nek kám shurú' kiyá hai, wuh use Yisú' Masíh ke din tak púrá kar degá; 7 chunánchi wájib hai, ki main tum sab kí bábat aisá hí khayál karún, kyúnki tum mere dil men rahte ho, aur merí qaid aur khushkhabarí kí jawábdihí aur subút men, tum sab mere sáth fazl men sharík ho. 8 Khudá merá gawáh hai, ki main Masíh Yisú' kí sí ulfat karke tum sab ká mushtáq hún. 9 Aur yih du'á kartá hún, ki tumhárí mahabbat, 'ilm aur har tarah kí tamíz ke sáth aur bhí ziyáda hotí jáe; 10 táki 'umda 'umda báton ko pasand kar sako; aur Masíh ke din tak sáfdil raho, aur thokar na kháo; 11 aur rástbází ke phal se, jo Yisú' Masíh ke sabab se hai, bhare raho, táki Khudá ká jalál záhir ho, aur us kí sitáish kí jáe.

12 Aur ai bháiyo, main cháhtá hún tum ján lo, ki jo mujh par guzrá, wuh khushkhabarí kí taraqqí hí ká bá'is húá; 13 yahán tak ki qaisarí sipáhíon kí sárí paltan aur báqí sab logon men mashhúr ho gayá, ki main Masíh ke wáste qaid hún; 14 aur jo Khudáwand men bháí hain, un men se aksar mere qaid hone ke sabab se diler hokar, bekhauf Khudá ká kalám sunáne kí ziyáda jur'at karte hain. 15 Ba'z to hasad aur jhagre kí wajh se Masíh kí manádí karte hain; aur ba'z neknīyatí se: 16 ek to mahabbat kí wajh se, yih jánkar Masíh kí manádí karte hain, ki main khushkhabarí kí jawábdihí ke wáste muqarrar hún: 17 magar dúsre tafriqe kí wajh se, na ki sáfdilí se, balki is khayál se ki merí qaid men mere liye musíbat paidá karen. 18 Pas kyá húá? Sirf yih, ki har tarah se Masíh kí manádí hotí hai, baháne se ho, khwáh sachchái se; aur is se main khush hún, aur rahúngá bhí. 19 Kyúnki main jántá hún, ki tumhárí du'á, aur Yisú' Masíh kí Rúh ke in'ám se, is ká anjám merí naját hogá; 20 chunánchi merí dilí árzú aur ummed yihí hai, ki main kisí bát men sharminda na hún, balki merí kamál dilerí ke bá'is jis tarah Masíh kí ta'zím mere badan ke sabab se hamesha hotí rahí hai, usí tarah ab bhí hogí, khwáh main zinda rahún khwáh marún. 21 Kyúnki zinda rahná mere liye Masíh hai, aur marná nafa'. 22 Lekin agar merá jism men zinda rahná hí mere kám ke liye mufíd hai, to main nahín jántá, ki

kise pasand karún. 23 Main donon taraf phansá húá hún; merá jí to yih cháhtá hai, ki kúch karke Masíh ke pás já rahún, kyúnki yih bahut hí bihtar hai; 24 magar jism men rahná tumhárí khátir ziyáda zarúrí hai. 25 Aur chúnki mujhe is ká yaqín hai, is liye main jántá hún ki zinda rahúngá, balki tum sab ke sáth rahúngá, táki tum ímán men taraqqí karo, aur us men khush raho; 26 aur jo tumhen mujh par fakhr hai, wuh mere phir tumháre pás áne se Masíh Yisú' men ziyáda ho jáe. 27 Sirf yih karo ki tumhárá chál chalan Masíh kí khushkhabarí ke muwáfiq rahe, táki main khwáh áún aur tumhen dekhún, khwáh na áún, tumhárá hál sunún, ki tum ek rúh men qáim ho, aur Injíl ke ímán ke liye ek ján hokar jánfishání karte ho; 28 aur kisí bát men mukhálifon se dahshat nahín kháte: yih un ke liye halákat ká sáf nishán hai, lekin tumhárí naját ká, aur yih Khudá kí taraf se hai; 29 kyúnki Masíh kí khátir tum par yih fazl húá, ki na faqat us par ímán láo, balki us kí khátir dukh bhí saho: 30 aur tum usí tarah jánfishání karte ho, jis tarah mujhe karte dekhá thá, aur ab bhí sunte ho, ki main waisí hí kartá hún.

2 Pas agar kuchh tasallí Masíh men, aur mahabbat kí diljam'í, aur Rúh kí shirákat, aur rahmdilí o dardmandí hai; 2 to merí yih khushí púrí karo, ki yakdil raho; yaksán mahabbat rakkho; ek ján ho; ek hí khayál rakkho; 3 tafriqe aur bejá fakhr ke bá'is kuchh na karo, balki firotaní se ek dúsre ko apne se bihtar samjhe: 4 har ek apne hí ahwál par nahín, balki har ek dúsron ke ahwál par bhí nazar rakkhe. 5 Waisá hí mizáj rakkho, jaisá Masíh Yisú' ká bhí thá: 6 us ne agarchi Khudá kí súrat par thá, Khudá ke barábar hone ko qabze men rakhne kí chíz na samjhá, 7 balki apne áp ko khálí kar diyá, aur khádim kí súrat ikhtiyár kí, aur insánon ke mushábih ho gayá; 8 aur insání shakl men záhir hokar apne áp ko past kar diyá, aur yahán tak farmánbardár rahá, ki maut, balki salíbí maut, gawárá kí. 9 Isí wáste Khudá ne bhí use bahut sarbaland kiyá, aur use wuh nám bakhshá jo sab námon se a'lá hai; 10 táki Yisú' ke nám par har ek ghutná ṭike, khwáh ásmánion ká ho, khwáh zamínion ká, khwáh un ká jo zamín ke níche hain; 11 aur Khudá Báp ke jalál ke liye har ek zabán iqrár kare, ki Yisú' Masíh Khudáwand hai.

12 Pas ai mere 'azízo, jis tarah tum hamesha se farmánbardárí karte áe ho, usí tarah ab bhí na sirf merí házirí men, balki is se bahut ziyáda merí gairházirí men, ḍarte kánpte húe apní naját ká kám kiye jáo; 13 kyúnki jo tum men níyat aur 'amal donon ko, apne nek iráde ko anjám dene ke liye, paidá kartá hai, wuh Khudá hai. 14 Sab kám shikáyat aur takrár bagair kiyá karo; 15 táki tum be'aib aur bhole hokar, ṭeṛhe aur kajrau logon men Khudá ke benuqs farzand bane raho, (jin ke darmiyán tum dunyá men chirágon kí tarah dikhái dete ho, 16 aur zindagí ká kalám pesh karte ho,) táki Masíh ke din mujhe fakhr ho, ki na merí dauṛ dhúp befáida húí, na merí mihnat akárath gayí. 17 Aur agar mujhe tumháre ímán kí qurbání aur khidmat ke sáth apná khún bhí baháná paṛe, taubhí khush hún, aur tum sab ke sáth khushí kartá hún: 18 tum bhí isí tarah khush ho, aur mere sáth khushí karo.

19 Mujhe Khudáwand Yisú' men ummed hai, ki Tímuthíyus ko tumháre pás jald bhejúngá, táki tumhárá ahwál daryáft karke merí bhí khátirjama' ho. 20 Kyúnki koí aisá hamdil mere pás nahín, jo sáfdilí se tumháre liye fikrmand ho. 21 Sab apní apní báton kí fikr men hain, na Yisú' Masíh kí. 22 Lekin tum us kí pukhtagí se wáqif ho, ki jaise beṭá báp kí khidmat kartá hai, waise hí us ne mere sáth khushkhabarí phailáne men khidmat kí. 23 Pas main ummed kartá hún, ki jab apne hál ká anjám ma'lúm kar lúngá, to use fauran bhej dúngá. 24 Aur mujhe Khudáwand par bharosá hai, ki main áp bhí jald áúngá. 25 Lekin main ne Ipafruditus ko tumháre pás bhejná zarúr samjhá; wuh merá bhái, aur hamkhidmat, aur hamsipáh, aur tumhárá qásid, aur merí hájat rafa' karne ke liye khádim hai; 26 kyúnki wuh tum sab ká bahut

mushtáq thá, aur is wáste beqarár rahtá thá, ki tum ne us kí bímárí ká hál suná thá: 27 beshakk wuh bímárí se marne ko thá; magar Khudá ne us par rahm kiyá; aur faqat us hí par nahín, balki mujh par bhí, táki mujhe gam par gam na ho. 28 Is liye mujhe us ke bhejne ká âur bhí ziyáda khayál húá, ki tum bhí us kí muláqát se phir khush ho jáo, aur merá bhí gam ghat jáe. 29 Pas tum us se Khudáwand men kamál khushí ke sáth milná, aur aise shakhson kí 'izzat kiyá karo: 30 is liye ki wuh Masíh ke kám kí khátir marne ke qaríb ho gayá thá, aur us ne ján lagá dí, táki jo kamí tumhárí taraf se merí khidmat men húí, use púrá kare.

3 Garaz, mere bháiyo, Khudáwand men khush raho. Tumhen ek hí bát bár bár likhne men mujhe to kuchh diqqat nahín, aur tumhárí is men hifázat hai. 2 Kutton se khabardár raho, badkáron se khabardár raho, katwánewálon se khabardár raho: 3 kyúnki makhtún to ham hain, jo Khudá kí Rúh kí hidáyat se 'ibádat karte hain, aur Masíh Yisú' par fakhr karte hain, aur jism ká bharosá nahín karte: 4 go main to jism ká bhí bharosá kar saktá hún: agar kisí âur ko jism par bharosá karne ká khayál ho, to main us se bhí ziyáda kar saktá hún: 5 áthwen din merá khatna húá, Isráíl kí qaum, aur Binyámín ke qabíle ká hún; 'Ibráníon ká 'Ibrání; sharí'at ke i'tibár se Farísí hún; 6 josh ke i'tibár se kalísiyá ká satánewálá; sharí'at kí rástbází ke i'tibár se be'aib thá. 7 Lekin jitní chízen mere nafa' kí thín, unhín ko main ne Masíh kí khátir nuqsán samajh liyá hai. 8 Balki main apne Khudáwand Masíh Yisú' kí pahchán kí barí khúbí ke sabab sab chízon ko nuqsán samajhtá hún: jis kí khátir main ne sárí chízon ká nuqsán utháyá, aur un ko kúrá samajhtá hún, táki Masíh ko hásil karún, 9 aur us men páyá jáún; na apní us rástbází ke sáth, jo sharí'at kí taraf se hai, balki us rástbází ke sáth, jo Masíh par ímán láne ke sabab hai, aur Khudá kí taraf se ímán par miltí hai: 10 aur main us ko aur us ke jí uthne kí qudrat ko, aur us ke sáth dukhon men sharík hone ko ma'lúm karún, aur us kí maut se mushábahat paidá karún; 11 táki kisí tarah murdon men se jí uthne ke darje tak pahunchún. 12 Yih garaz nahín, ki main pá chuká, yá kámil ho chuká hún: balki us chíz ke pakarne ke liye daurá húá játá hún, jis ke liye Masíh Yisú' ne mujhe pakrá thá. 13 Ai bháiyo, merá yih gumán nahín, ki pakar chuká hún: balki sirf yih kartá hún, ki jo chízen píchhe rah gayín un ko bhúlkar, áge kí chízon kí taraf barhá húá, 14 nishán kí taraf daurá húá játá hún, táki us in'ám ko hásil karún, jis ke liye Khudá ne mujhe Masíh Yisú' men úpar buláyá hai. 15 Pas ham men se jitne kámil hain, yihí khayál rakkhen, aur agar kisí bát men tumhárá âur tarah ká khayál ho, to Khudá us bát ko bhí tum par záhir kar degá: 16 ba har hál jahán tak ham pahunche hain, usí ke mutábiq chalen.

17 Ai bháiyo, tum sab milkar merí mánind bano, aur un logon ko pahchán rakkho, jo is tarah chalte hain jis ká namúna tum ham men páte ho. 18 Kyúnki bahutere aise hain, jin ká zikr main ne tum se bárhá kiyá hai, aur ab bhí ro roke kahtá hún, ki wuh apne chál chalan se Masíh kí salíb ke dushman hain: 19 un ká anjám halákat hai, un ká khudá pet hai, wuh apní sharm kí báton par fakhr karte hain, aur dunyá kí chízon ke khayál men rahte hain. 20 Magar hamárá watan ásmán par hai; aur ham ek Munjí, ya'ní Khudáwand Yisú' Masíh ke wahán se áne ke intizár men hain: 21 wuh apní us quwwat kí tásír ke muwáfiq, jis se sab chízen apne tábi' kar saktá hai, hamárí pastháli ke badan kí shakl badalkar, apne jalál ke badan kí súrat par banáegá.

4 Is wáste, ai mere piyáre bháiyo, jin ká main mushtáq hún, jo merí khushí aur táj ho, ai piyáro, Khudáwand men isí tarah qáim raho.

2 Main Yúodiya ko bhí nasíhat kartá hún, aur Suntukhe ko bhí, ki wuh Khudáwand men yakdil rahen. 3 Aur ai sachche hamkhidmat, tujh se bhí darkhwást kartá hún, ki tú un 'auraton kí madad kar, kyúnki

unhon ne mere sáth khushkhabarí phailáne men, Klemens aur mere un báqí hamkhidmaton samet jánfisháni kí, jin ke nám kitáb i hayát men darj hain.

4 Khudáwand men har waqt khush raho; phir kahtá hún, ki khush raho. 5 Tumhárí narmmizájí sab ádmion par záhir ho. Khudáwand qarib hai. 6 Kisí bát kí fikr na karo: balki har ek bát men tumhárí darkhwásten, du'á aur minnat ke wasíle se, shukrguzárí ke sáth Khudá ke sámne pesh kí jáen; 7 to Khudá ká itmínán, jo samajh se bi'l-kull báhar hai, tumháre dilon aur khayálon ko Masíh Yisú' men mahfúz rakkhegá.

8 Garaz, ai bháiyo, jitní báten sach hain, aur jitní báten sharáfat kí hain, aur jitní báten wájib hain, aur jitní báten pák hain, aur jitní báten pasandída hain, aur jitní báten dilkash hain; garaz jo nekí aur ta'ríf kí báten hain, un par gaur kiyá karo. 9 Jo báten tum ne mujh se síkhín, aur hásil kín, aur sunín, aur mujh men dekhín, un par 'amal kiyá karo; to Khudá jo itmínán ká chashma hai tumháre sáth rahegá.

10 Main Khudáwand men bahut khush hún, ki ab itní muddat ke ba'd tumhárá khayál mere liye sarsabz húá; beshakk tumhen pahle bhí is ká khayál thá, magar mauqa' na milá. 11 Yih nahín ki main muhtájí ke liház se kahtá; kyúnki main ne yih síkhá hai, ki jis hálat men hún, usí par rází rahún. 12 Main past honá bhí jántá hún, aur barhná bhí jántá hún: har ek bát, aur sab hálaton men, main ne ser honá, bhúká rahná, aur barhná ghatná síkhá hai. 13 Jo mujhe táqat bakhshtá hai, us men main sab kuchh kar saktá hún. 14 Táham tum ne achchhá kiyá, jo merí musíbat men sharík húe. 15 Aur ai Filippío, tum khud bhí jánte ho, ki khushkhabarí ke shurú' men, jab main Makiduniya se rawána húá, to tumháre siwá kisí kalísiyá ne lene dene ke mu'ámale men merí madad na kí. 16 Chunánchi Thissaluníke men bhí merí ihtiyáj rafa' karne ke liye tum ne ek daf'a nahín, balki do daf'a kuchh bhejá thá. 17 Yih nahín ki main in'ám cháhtá hún, balki aisá phal cháhtá hún, jo tumháre hisáb men ziyáda ho jáe. 18 Mere pás sab kuchh hai, balki ifrát se hai: tumhárí bhejí húí chízen Ipafruditus ke háth se lekar main ásúda ho gayá hún; wuh khushbú, aur maqbúl qurbání hain, jo Khudá ko pasandída hai. 19 Merá Khudá apní daulat ke muwáfiq jalál se Masíh Yisú' men tumhárí har ek ihtiyáj rafa' karegá. 20 Hamáre Khudá aur Báp kí abadu'l ábád tamjíd hotí rahe. Ámín.

21 Har ek muqaddas se jo Masíh Yisú' men hai salám kaho. Jo bháí mere sáth hain tumhen salám kahte hain. 22 Sáre muqaddas, khusúsan Qaisar ke gharwále, tumhen salám kahte hain.

23 Khudáwand Yisú' Masíh ká fazl tumhárí rúh ke sáth rahe

KULUSSI'ON KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' KHATT

1 Paulus kí taraf se, jo Khudá kí marzí se Masíh Yisú' ká rasúl hai, aur bháí Tímuthiyus kí taraf se, 2 Masíh men un muqaddas aur ímándár bháiyon ke nám, jo Kulusse men hain.

Hamáre Báp Khudá kí taraf se tumhen fazl aur itmínán hásil hotá rahe.

3 Ham tumháre haqq men hamesha du'á karke, apne Khudáwand Yisú' Masíh ke Báp, ya'ní Khudá, ká shukr karte hain; 4 kyúnki ham ne suná hai, ki Masíh Yisú' par tumhárá ímán hai, aur sab muqaddas logon se mahabbat rakhte ho, 5 us ummed kí húí chíz ke sabab jo tumháre wáste ásmán par rakkhí húí

hai, jis ká zikr tum us ḳhushḳhabarí ke kalám i haqq men̲ sun chuke ho, 6 jo tumháre pás pahun̲chí hai; jaise sáre jahán men̲ bhí phal detí, aur taraqqí kartí játí hai; chunán̲chi jis din se tum ne us ko suná, aur Ḳhudá ke fazl ko sachche taur par pahchání, tum men̲ bhi aisá hí kartí hai; 7 usí kí ta'lím tum ne hamáre 'azíz hamḳhidmat Ipafrás se páí, jo hamáre liye Masíh ká diyánatdár ḳhádim hai; 8 usí ne tumhárí mahabbat ko jo Rúh men̲ hai ham par záhir kiyá.

9 Isí liye jis din se yih suná hai, ham bhí tumháre wáste yih du'á mán̲gne aur darḳhwást karne se báz nahín̲ áte, ki tum kamál rúhání hikmat aur samajh ke sáth us kí marzí ke 'ilm se ma'múr ho jáo; 10 táki tumhárá chál chalan Ḳhudáwand ke láiq ho, aur us ko har tarah se pasand áe, aur tum men̲ har tarah ke nek kám ká phal lage, aur Ḳhudá kí pahchán men̲ baṛhte jáo; 11 aur us ke jalál kí qudrat ke muwáfiq har tarah kí quwwat se qawí hote jáo, táki ḳhushí ke sáth har súrat se sabr aur tahammul kar sako; 12 aur Báp ká shukr karte raho, jis ne ham ko is láiq kiyá, ki núr men̲ muqaddason̲ ke sáth mírás ká hissa páen̲; 13 usí ne ham ko táríkí ke qabze se chhuṛákar apne 'azíz Beṭe kí bádsháhat men̲ dáḳhil kiyá; 14 jis men̲ ham ko maḳhlasí, ya'ní gunáhon̲ kí mu'áfí, hásil hai: 15 wuh andekhe Ḳhudá kí súrat aur tamám maḳhlúqát se pahle maulúd hai; 16 kyún̲ki usí men̲ sárí chízen̲ paidá kí gayín̲, ásmán kí hon̲, yá zamín kí, dekhí hon̲, yá andekhí, taḳht hon̲, yá riyásaten̲, yá hukúmaten̲, yá iḳhtiyárát; sárí chízen̲ usí ke wasíle se, aur usí ke wáste paidá húí hain̲; 17 aur wuh sab chízon̲ se pahle hai, aur usí men̲ sárí chízen̲ qáim rahtí hain̲. 18 Aur wuhí badan, ya'ní kalísiyá, ká sir hai; wuhí mabdá hai, aur murdon̲ men̲ se jí uṭhnewálon̲ men̲ pahlauṭhá, táki sab báton̲ men̲ us ká awwal darja ho; 19 kyún̲ki Báp ko yih pasand áyá, ki sárí ma'múrí usí men̲ sukúnat kare; 20 aur us ke ḳhún ke sabab jo salíb par bahá sulh karke, sab chízon̲ ká usí ke wasíle se apne sáth mel kar le, ḳhwáh wuh zamín kí hon̲, ḳhwáh ásmán kí. 21 Aur us ne ab us ke jismání badan men̲ maut ke wasíle se tumhárá bhí mel kar liyá, 22 jo pahle ḳhárij, aur bure kámon̲ ke sabab dil se dushman the, táki wuh tum ko muqaddas, be'aib, aur beilzám banákar, apne sámne házir kare: 23 basharte ki tum ímán kí bunyád par qáim aur puḳhta raho, aur us ḳhushḳhabarí kí ummed ko jise tum ne suná, na chhoṛo, jis kí manádí ásmán ke níche ke tamám maḳhlúqát men̲ kí gayí; aur main̲ Paulus usí ká ḳhádim baná.

24 Ab main̲ un dukhon̲ ke sabab se ḳhush hún̲, jo tumhárí ḳhátir uṭhátá hún̲, aur Masíh kí musíbaton̲ kí kamí us ke badan, ya'ní kalísiyá, kí ḳhátir, apne jism men̲ púrí kiye detá hún̲; 25 jis ká main̲ Ḳhudá ke us intizám ke bamújib ḳhádim baná, jo tumháre wáste mere supurd húá, táki main̲ Ḳhudá ke kalám kí púrí púrí manádí karún̲; 26 ya'ní us bhed kí, jo tamám zamánon̲ aur pushton̲ se poshída rahá, lekin ab us ke un muqaddason̲ par záhir húá, 27 jin par Ḳhudá ne záhir karná cháhá, ki gairqaumon̲ men̲ us bhed ke jalál kí daulat kaisí kuchh hai, aur wuh yih hai, ki Masíh jo jalál kí ummed hai tum men̲ rahtá hai: 28 jis kí manádí karke ham har ek shaḳhs ko nasíhat karte, aur har ek ko kamál dánáí se ta'lím dete hain̲, táki ham har shaḳhs ko Masíh men̲ kámil karke pesh karen̲; 29 aur isí liye main̲ us kí us quwwat ke muwáfiq jánfishání se mihnat kartá hún̲, jo mujh men̲ zor se asar kartí hai.

2 Main̲ cháhtá hún̲ tum ján lo, ki tumháre, aur Laudíkiyawálon̲, aur un sab ke liye jinhon̲ ne merí jismání súrat nahín̲ dekhí, kyá hí jánfishání kartá hún̲; 2 táki un ke dilon̲ ko tasallí ho, aur wuh mahabbat se ápas men̲ gaṭhe rahen̲, aur púrí samajh kí tamám daulat ko hásil karen̲, aur Ḳhudá ke bhed, ya'ní Masíh ko pahchánen̲, 3 jis men̲ hikmat aur ma'rifat ke sáre ḳhazáne chhipe húe hain̲. 4 Yih main̲ is liye kahtá hún̲, ki koí ádmí lubhánewálí báton̲ se tumhen̲ dhoká na de. 5 Kyún̲ki main̲ go jism ke i'tibár se dúr hún̲, magar rúh ke i'tibár se tumháre pás hún̲, aur tumhárí báqá'ida hálat, aur tumháre ímán kí jo Masíh par hai mazbútí dekhkar ḳhush hotá hún̲.

6 Pas jis tarah tum ne Masíh Yisú' Khudáwand ko qubúl kiyá, usí tarah us men chalte raho; 7 aur us men jar pakarte aur ta'mír hote jáo; aur jis tarah tum ne ta'lím páí, usí tarah ímán men mazbút raho, aur khúb shukrguzárí kiyá karo.

8 Khabardár, koí shakhs tum ko us failsúfí aur láhásil fareb se shikár na kar le, jo insánon kí riwáyat aur dunyawí ibtidáí báton ke muwáfiq hain, na Masíh ke muwáfiq: 9 kyúnki Ulúhíyat kí sárí ma'múrí usí men mujassam hokar sukúnat kartí hai, 10 aur tum usí men ma'múr ho gaye ho, jo sárí hukúmat aur ikhtiyár ká sir hai: 11 usí men tumhárá aisá khatna húá, jo háth se nahín hotá, ya'ní Masíh ká khatna, jis se jismání badan utárá játá hai; 12 aur usí ke sáth baptisma men dafn húe, aur is men Khudá kí quwwat par ímán lákar, jis ne use murdon men se jiláyá, us ke sáth jí bhí uthe. 13 Aur us ne tumhen bhí, jo apne qusúron aur jism kí námakhtúní ke sabab se murda the, us ke sáth zinda kiyá, aur hamáre sab qusúr mu'áf kiye; 14 aur hukmon kí wuh dastáwez mitá dálí, jo hamáre nám par, aur hamáre khiláf thí; aur us ko salíb par kílon se jarkar sámne se hatá diyá: 15 us ne hukúmaton aur ikhtiyáron ko apne úpar se utárkar un ká barmalá tamásha banáyá, aur salíb ke sabab se un par fathyábí ká shádiyána bajáyá.

16 Pas kháne píne, yá 'íd, yá naye chánd, yá sabt kí bábat koí tum par ilzám na lagáe: 17 kyúnki yih ánewálí chízon ká sáya hain, magar asl chízen Masíh kí hain. 18 Koí shakhs khaksárí aur firishton kí 'ibádat pasand karke, tumhen daur ke in'ám se mahrúm na rakkhe; aisá shakhs apní jismání 'aql par befáida phúlkar, dekhí húí chízon men masrúf rahtá hai, 19 aur us Sir ko pakre nahín rahtá, jis se sárá badan joron aur patthon ke wasíle se parwarish pákar, aur báham paiwasta hokar, Khudá kí taraf se barhtá játá hai.

20 Jab tum Masíh ke sáth dunyawí ibtidáí báton kí taraf se mar gaye, to phir un kí mánind jo dunyá men zindagí guzárte hain, ádmíon ke hukmon aur ta'límon ke muwáfiq, aise qá'idon ke kyún páband hote ho. 21 ki Ise na chhúná, use na chakhná, use háth na lagáná, 22 (kyúnki yih sárí chízen kám men láte láte faná ho jáengí)? 23 In báton men apní ijád kí húí 'ibádat, aur khaksárí, aur jismání riyázat ke i'tibár se hikmat kí súrat to hai, magar jismání khwáhishon ke rokne men in se kuchh fáida nahín hotá.

3 Pas jab tum Masíh ke sáth jiláe gaye, to 'álam i bálá kí chízon kí talásh men raho, jahán Masíh maujúd hai, aur Khudá kí dahiní taraf baithá hai. 2 'Alam i bálá kí chízon ke khayál men raho, na zamín par kí chízon ke; 3 kyúnki tum mar gaye, aur tumhárí zindagí Masíh ke sáth Khudá men chhipí húí hai. 4 Jab Masíh, jo hamárí zindagí hai, záhir kiyá jáegá, to tum bhí us ke sáth jalál men záhir kiye jáoge.

5 Pas apne un a'zá ko murda karo, jo zamín par hain, ya'ní harámkárí, aur nápákí, aur shahwat, aur burí khwáhish, aur lálach ko jo butparastí ke barábar hai; 6 ki unhín ke sabab se Khudá ká gazab náfarmání ke farzandon par názil hotá hai; 7 aur tum bhí, jis waqt un báton men zindagí guzárte the, us waqt unhín par chalte the. 8 Lekin ab tum bhí in sab ko, ya'ní gussa, aur qahr, aur badkhwáhí, aur badgoí, aur munh se gálí bakná chhor do: 9 ek dúsre se jhúth na bolo, kyúnki tum ne puráni insáníyat ko us ke kámon samet utár dálá, 10 aur nayí insáníyat ko pahin liyá hai, jo ma'rifat hásil karne ke liye apne Kháliq kí súrat par nayí bantí játí hai: 11 wahán na Yúnání rahá, na Yahúdí, na khatna, na námakhtúní, na wahshí, na Skútí, na gulám, na ázád: sirf Masíh sab kuchh aur sab men hai.

12 Pas Khudá ke barguzídon kí tarah, jo pák aur 'azíz hain, dardmandí, aur mihrbání, aur firotaní, aur hilm aur tahammul ká libás pahino; 13 agar kisí ko dúsre kí shikáyat ho, to ek dúsre kí bardásht kare, aur ek dúsre ke qusúr mu'áf kare; jaise Khudáwand ne tumháre qusúr mu'áf kiye, waise hí tum bhí karo: 14 aur in sab ke úpar mahabbat ko jo kamál ká patká hai bándh lo. 15 Aur Masíh ká itmínán, jis ke liye tum ek badan

hokar buláe bhí gaye ho, tumháre dilon par hukúmat kare, aur tum shukrguzár raho. 16 Masíh ke kalám ko apne dilon men kasrat se basne do; aur kamál dánái se ápas men ta'lím aur nasíhat karo, aur apne dilon men fazl ke sáth Khudá ke liye mazámír aur gít aur rúhání gazalen gáo; 17 aur kalám yá kám jo kuchh karte ho, wuh sab Khudáwand Yisú' ke nám se karo, aur usí ke wasíle se Khudá Báp ká shukr bajá láo.

18 Ai bíwiyo, jaisá Khudáwand men munásib hai, apne shauharon ke tábi' raho. 19 Ai shauharo, apní bíwiyon se mahabbat rakkho, aur un se talkhmizájí na karo. 20 Ai farzando, har bát men apne mán báp ke farmánbardár raho; kyúnki yih Khudáwand men pasandída hai. 21 Ai bachchewálo, apne farzandon ko diqq na karo, táki wuh bedil na ho jáen. 22 Ai naukaro, jo jism ke rú se tumháre málik hain, sab báton men un ke farmánbardár raho; ádmíon ko khush karnewálon kí tarah dikháwe ke liye nahín, balki sáfdilí aur Khudá ke khauf se: 23 jo kám karo, jí se karo, yih jánkar ki Khudáwand ke liye karte ho, na ádmíon ke liye; 24 kyúnki tum jánte ho ki Khudáwand kí taraf se is ke badle men tum ko mírás milegí. Tum Khudáwand Masíh kí khidmat karte ho. 25 Kyúnki jo burá kartá hai, wuh apní burái ká badla páegá; wahán kisí kí tarafdárí nahín.

4 Ai máliko, apne naukaron ke sáth yih jánkar 'adl o insáf karo, ki ásmán par tumhárá bhí ek Málik hai.

2 Du'á mángne men mashgúl, aur shukrguzárí ke sáth us men bedár raho; 3 aur sáth sáth hamáre liye bhí du'á mángá karo, ki Khudá ham par kalám ká darwáza khole, táki main Masíh ke us bhed ko bayán kar sakún, jis ke sabab qaid bhí hún; 4 aur use aisá záhir karún, jaisá mujhe karná lázim hai. 5 Waqt ko ganímat jánkar báharwálon ke sáth hoshyárí se bartáo karo. 6 Tumhárá kalám hamesha aisá purfazl aur namkín ho, ki tumhen har shakhs ko munásib jawáb dená á jáe.

7 Piyárá bhái aur diyánatdár khádim Tukhikus, jo Khudáwand men hamkhidmat hai, merá sárá hál tumhen batá degá: 8 use main ne isí liye tumháre pás bhejá hai, ki tum hamárí hálat se wáqif ho jáo, aur wuh tumháre dilon ko tasallí de; 9 aur us ke sáth Unesimus ko bhí bhejá hai, jo diyánatdár aur piyárá bhái, aur tum men se hai. Yih tumhen yahán kí sárí báten batá denge.

10 Aristarkhus, jo mere sáth qaid hai, aur Bar Nabá ke rishte ká bhái Marqus (jis kí bábat tumhen hukm mile the; agar wuh tumháre pás áe, to us se achchhí tarah milná:) 11 aur Yisú' jo Yústus kahlátá hai, tumhen salám kahte hain: makhtúnon men se sirf yihí Khudá kí bádsháhat ke liye mere hamkhidmat, aur merí tasallí ká bá'is rahe hain. 12 Ipafrás jo tum men se hai, aur Masíh Yisú' ká banda hai, tumhen salám kahtá hai; wuh tumháre liye du'á mángne men hamesha jánfishání kartá hai, táki tum kámil hokar púre i'tiqád ke sáth Khudá kí púrí marzí par qáim raho. 13 Main us ká gawáh hún, ki wuh tumháre aur Laudíkiya, aur Hiyarápulis ke logon ke wáste barí koshish kartá hai. 14 Piyárá tabíb Lúqá aur Demás tumhen salám kahte hain. 15 Laudíkiya men ke bháiyon aur Numfás aur un ke ghar kí kalísiyá se salám kahná. 16 Aur jab yih khatt tum men parh liyá jáe, to aisá karná ki Laudíkiya kí kalísiyá men bhí parhá jáe, aur us khatt ko jo Laudíkiya se áe, tum bhí parhná. 17 Aur Arkhippus se kahná, ki Jo khidmat Khudáwand men tere supurd húí hai, use hoshyárí ke sáth anjám de.

18 Main Paulus apne háth se salám likhtá hún. Merí zanjíron ko yád rakhná. Tum par fazl hotá rahe.

THISSALUNI'KI'ON KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' PAHLA' KHATT

1 Paulus, aur Silwánus, aur Tímuthiyus kí taraf se, Thissaluníkion kí kalísiyá ke nám, jo Khudá Báp aur Khudáwand Yisú' Masíh men hai. Fazl aur itmínán tumhen hásil hotá rahe.

2 Tum sab ke báre men ham Khudá ká shukr hamesha bajá láte hain; aur apní du'áon men tumhen yád karte hain; 3 aur apne Khudá aur Báp ke huzúr tumháre ímán ke kám, aur mahabbat kí mihnat, aur us ummed ke sabr ko bilánága yád karte hain, jo hamáre Khudáwand Yisú' Masíh kí bábat hai; 4 aur ai bháiyo, Khudá ke piyáro, ham ko ma'lúm hai ki tum barguzída ho; 5 is liye ki hamárí khushkhabarí tumháre pás na faqat lafzí taur par pahunchí, balki qudrat aur Rúhu'l Quds aur púre i'tiqád ke sáth bhí; chunánchi tum jánte ho, ki ham tumhárí khátir tum men kaise ban gaye the. 6 Aur tum kalám ko barí musíbat men Rúhu'l Quds kí khushí ke sáth qubúl karke, hamárí aur Khudáwand kí mánind bane; 7 yahán tak ki Makiduniya aur Akhaya ke sáre ímándáron ke liye namúna bane. 8 Kyúnki tumháre hán se na faqat Makiduniya aur Akhaya men Khudáwand ke kalám ká charchá phailá hai, balki tumhárá ímán jo Khudá par hai har jagah aisá mashhúr ho gayá hai, ki hamáre kahne kí kuchh hájat nahín. 9 Is liye ki wuh áp hamárá zikr karte hain, ki tumháre pás hamárá áná kaisá húá; aur tum buton se phirkar Khudá kí taraf rujú' húe, táki zinda aur haqíqí Khudá kí bandagí karo, 10 aur us ke Bete ke ásmán par se áne ke muntazir raho, jise us ne murdon men se jiláyá, ya'ní Yisú' ke, jo ham ko ánewále gazab se bachátá hai.

2 Ai bháiyo, tum áp jánte ho ki hamárá tumháre pás áná befáida na húá; 2 balki tum ko ma'lúm hí hai, ki báwujúd peshtar Filippí men dukh utháne aur be'izzat hone ke, ham ko apne Khudá men yih dilerí hásil húí, ki Khudá kí khushkhabarí barí jánfishání se tumhen sunáen. 3 Kyúnki hamárí nasíhat na gumráhí se hai, na nápákí se, na fareb ke sáth: 4 balki jaise Khudá ne ham ko maqbúl karke khushkhabarí hamáre supurd kí, waise hí ham bayán karte hain; ádmíon ko nahín, balki Khudá ko khush karne ke liye, jo hamáre dilon ko ázmátá hai. 5 Kyúnki tum ko ma'lúm hí hai ki na kabhí hamáre kalám men khushámad pái gayí, na wuh lálach ká parda baná; Khudá is ká gawáh hai; 6 aur ham ádmíon se 'izzat nahín cháhte the; na tum se, na auron se; agarchi Masíh ke rasúl hone ke bá'is tum par bojh dál sakte the. 7 Balki jis tarah mán apne bachchon ko páltí hai, usí tarah ham tumháre darmiyán narmí ke sáth rahe; 8 aur usí tarah ham tumháre bahut mushtáq hokar, na faqat Khudá kí khushkhabarí, balki apní ján tak bhí tumhen de dene ko rází the, is wáste ki tum hamáre piyáre ho gaye the. 9 Kyúnki, ai bháiyo, tum ko hamárí mihnat aur mashaqqat yád hogí, ki ham ne tum men se kisí par bojh na dálne kí garaz se, rát din mihnat mazdúrí karke, tumhen Khudá kí khushkhabarí kí manádí kí. 10 Tum bhí gawáh ho, aur Khudá bhí, ki tum se jo ímán le áe ho ham kaisí pákízagí aur rástbází aur be'aibí ke sáth pesh áe: 11 chunánchi tum jánte ho, ki jis tarah báp apne bachchon ke sáth kartá hai, usí tarah ham bhí tum men se har ek ko nasíhat karte, aur dilásá dete, aur samjháte

rahe, 12 táki tumhárá chál chalan Khuda ke láiq ho, jo tumhen apní bádsháhat aur jalál men bulátá hai.

13 Is wáste ham bhí bilánága Khudá ká shukr karte hain, ki jab Khudá ká paigám hamárí ma'rifat tumháre pás pahunchá, to tum ne use ádmíon ká kalám samajhkar nahín, balki (jaisá haqíqat men hai,) Khudá ká kalám jánkar qubúl kiyá, aur wuh tum men jo ímán le áe ho tásír bhí kar rahá hai. 14 Is liye ki tum, ai bháiyo, Khudá kí un kalísiyáon kí mánind ban gaye, jo Yahúdiya men Masíh Yisú' men hain; kyúnki tum ne bhí apne qaum-wálon se wuhí taklífen uṭháín, jo unhon ne Yahúdíon se; 15 jinhon ne Khudáwand Yisú' ko aur nabíon ko bhí már ḍálá, aur ham ko satá satákar nikál diyá; wuh Khudá ko pasand nahín áte, aur sáre ádmíon ke mukhálif hain. 16 Aur wuh hamen gairqaumon ko un kí naját ke liye kalám sunáne se mana' karte hain; táki un ke gunáhon ká paimána hamesha bhartá rahe; lekin un par intihá ká gazab á gayá.

17 Ai bháiyo, jab ham thoṛe 'arse ke liye záhir men, na dil se, tum se judá ho gaye, to ham ne kamál árzú se tumhárí súrat dekhne kí aur bhí ziyáda koshish kí: 18 is wáste ham ne (ya'ní mujh Paulus ne) ek daf'a nahín, balki do daf'a tumháre pás áná cháhá, magar Shaitán ne hamen roke rakkhá. 19 Bhalá, hamárí um-med, aur khushí, aur fakhr ká táj kyá hai? Kyá wuh hamáre Khudá-wand Yisú' ke sámne us ke áne ke waqt tum hí na hoge? 20 Hamárá jalál aur khushí tum hí to ho.

3 Is wáste jab ham ziyáda bar-dásht na kar sake, to Athene men akelá rah jáná manzúr kiyá; 2 aur ham ne Tímuthiyus ko jo hamárá bhái, aur Masíh kí khush-khabarí men Khudá ká khádim hai, is liye bhejá ki wuh tumhen mazbút kare aur tumháre ímán ke báre men tumhen nasíhat kare, 3 ki in musí-baton ke sabab koí na ghabráe; kyúnki tum áp jánte ho, ki ham in hí ke liye muqarrar húe hain. 4 Balki pahle bhí, jab ham tumháre pás the, to tum se kahá karte the, ki hamen musíbat uṭhání hogí; chunánchi aisá hí húá, aur tumhen ma'lúm bhí hai. 5 Is wáste jab main aur ziyáda bardásht na kar saká, to tumháre ímán ká hál daryáft karne ko bhejá, kahín aisá na húá ho ki ázmánewále ne tumhen ázmáyá ho, aur hamárí mihnat befáida gayí ho. 6 Magar ab jo Tímuthiyus ne tumháre pás se hamáre pás ákar tumháre ímán aur mahabbat kí, aur is bát kí khush-khabarí dí, ki tum hamárá zikr i khair hamesha karte ho, aur hamáre dekhne ke aise mushtáq ho, jaise ki ham tumháre; 7 is liye ai bhái-yo, ham ne apní sárí ihtiyáj aur musíbat men tumháre ímán ke sabab se tumháre báre men tasallí páí: 8 kyúnki ab, agar tum Khudáwand men qáim ho, to ham zinda hain. 9 Tumháre bá'is apne Khudá ke sámne hamen jis qadr khushí hásil hai, us ke badle men kis tarah tumhárí bábat Khudá ká shukr adá karen? 10 Ham rát din bahut hí du'á mángte rahte hain, ki tumhárí súrat dekhen, aur tumháre ímán kí kamí púrí karen.

11 Ab hamárá Khudá aur Báp khud, aur hamárá Khudáwand Yisú' tumhárí taraf hamárí rahbarí kare: 12 aur Khudáwand aisá kare ki jis tarah ham ko tum se mahabbat hai, usí tarah tumhárí mahabbat bhí, ápas men aur sab ádmíon ke sáth, ziyáda ho aur baṛhe; 13 táki wuh tumháre dilon ko aisá mazbút kar de, ki jab hamárá Khudáwand Yisú' apne sab muqaddason ke sáth áe, to wuh hamáre Khudá aur Báp ke sámne pákízagí men be'aib ṭhahren.

4 Garaz, ai bháiyo, ham tum se darkhwást karte hain, aur Khudá-wand Yisú' men tumhen nasíhat karte hain, ki jis tarah tum ne ham se munásib chál chalne, aur Khudá ko khush karne kí ta'lím páí, aur jis tarah tum chalte bhí ho, usí tarah aur taraqqí karte jáo. 2 Kyún-ki tum jánte ho, ki ham ne tum ko Khudáwand Yisú' kí taraf se kyá kyá hukm pahuncháe. 3 Chunán-chi Khudá kí marzí yih hai, ki tum pák bano, ya'ní harámkárí se bache raho; 4 aur har ek tum men se pákízagí aur 'izzat ke sáth apne zarf ko hásil karná jáne; 5 na shahwat ke josh se, un qaumon kí mánind jo Khudá ko nahín jántín: 6 aur koí shakhs apne bhái ke sáth

is amr men ziyádatí aur dagá na kare, kyúnki Khudáwand in sab kámon ká badla lenewálá hai; chunánchi ham ne pahle bhí tum ko tambíh karke jatá diyá thá. 7 Is liye ki Khudá ne ham ko nápákí ke liye nahín, balki pákízagí ke liye buláyá. 8 Pas jo nahín mántá, wuh ádmí ko nahín, balki Khudá ko nahín mántá, jo tum ko apní Pák Rúh detá hai.

9 Magar birádarána mahabbat kí bábat tumhen kuchh likhne kí hájat nahín, kyúnki tum ápas men mahabbat karne kí Khudá se ta'lím pá chuke ho; 10 aur tamám Makiduniya ke sab bháiyon ke sáth aisá hí karte ho. Lekin ai bháiyo, ham tumhen nasíhat karte hain, ki taraqqí karte jáo; 11 aur jis tarah ham ne tum ko hukm diyá, chupcháp rahne, aur apná kár o bár karne, aur apne háthon se mihnat karne kí himmat karo; 12 táki báharwálon ke sáth sháistagí se bartáo karo, aur kisí chíz ke muhtáj na ho.

13 Ai bháiyo, ham nahín cháhte ki jo sote hain, un kí bábat tum náwáqif raho, táki auron kí mánind jo náummed hain gam na karo. 14 Kyúnki jab hamen yih yaqín hai ki Yisú' mar gayá aur jí uthá, to isí tarah Khudá un ko bhí jo so gaye hain, Yisú' ke wasíle se usí ke sáth le áegá. 15 Chunánchi ham tum se Khudáwand ke kalám ke mutábiq kahte hain, ki ham jo zinda hain, aur Khudáwand ke áne tak báqí rahenge, soe húon se hargiz áge na barhenge. 16 Kyúnki Khudáwand khud ásmán se utar áegá; us waqt lalkár, aur muqarrab firishte kí áwáz sunái degí, aur Khudá ká narsingá phúnká jáegá, aur pahle to Masíh men múe húe jí uthenge; 17 phir ham jo zinda báqí honge, un ke sáth bádalon par uthbe jáenge, táki hawá men Khudáwand ká istiqbál karen, aur is tarah hamesha Khudáwand ke sáth rahenge. 18 Pas tum in báton se ek dúsre ko tasallí diyá karo.

5 Magar, ai bháiyo, is kí kuchh hájat nahín ki waqton aur mauqa'on kí bábat tum ko kuchh likhá jáe. 2 Is wáste ki tum áp khúb jánte ho, ki Khudáwand ká din is tarah ánewálá hai, jis tarah rát ko chor átá hai. 3 Jis waqt log kahte honge ki Salámatí aur amn hai, us waqt un par is tarah nágahán halákat áegí, jis tarah hámila ko dard lagte hain; aur wuh hargiz na bachenge. 4 Lekin tum, ai bháiyo, tárikí men nahín ho, ki wuh din chor kí tarah tum par á pare: 5 kyúnki tum sab núr ke farzand, aur din ke farzand ho; ham na rát ke hain, na tárikí ke. 6 Pas auron kí tarah so na rahen, balki jágte aur hoshyár rahen. 7 Kyúnki jo sote hain, rát hí ko sote hain, aur jo matwále hote hain, rát hí ko matwále hote hain. 8 Magar ham jo din ke hain, ímán aur mahabbat ká baktar lagákar, aur naját kí ummed ká khod pahinkar hoshyár rahen. 9 Kyúnki Khudá ne hamen gazab ke liye nahín, balki is liye muqarrar kiyá ki ham apne Khudáwand Yisú' Masíh ke wasíle se naját hásil karen; 10 wuh hamárí khátir is liye múá ki, ham jágte hon yá sote hon, sab milke usí ke sáth jíen. 11 Pas tum ek dúsre ko tasallí do, aur ek dúsre kí taraqqí ke bá'is bano, chunánchi tum aisá karte bhí ho.

12 Aur, ai bháiyo, ham tum se darkhwást karte hain, ki jo tum men mihnat karte, aur Khudáwand men tumháre peshwá hain, aur tum ko nasíhat karte hain, unhen máno; 13 aur un ke kám ke sabab mahabbat se un kí barí 'izzat karo. A'pas men mel miláp rakkho. 14 Aur, ai bháiyo, ham tumhen nasíhat karte hain, ki beqá'ida chalnewálon ko samjháo, kamhimmaton ko dilásá do, kamzoron ko sambhálo, sab ke sáth tahammul se pesh áo. 15 Khabardár, koí kisí se badí ke 'iwaz badí na kare; balki har waqt nekí karne ke darpai raho, ápas men bhí, aur sab se. 16 Har waqt khush raho; 17 bilá nága du'á mángo: 18 har ek bát men shukrguzárí karo: kyúnki Masíh Yisú' men tumhárí bábat Khudá kí yihí marzí hai. 19 Rúh ko na bujháo; 20 nubuwwaton kí haqárat na karo: 21 sárí báton ko ázmáo: jo achchhí ho use pakre raho; 22 har qism kí badí se bache raho.

23 Khudá jo itmínán ká chashma hai, áp hí tum ko bi'lkull pák kare; aur tumhárí rúh aur ján aur badan hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke áne tak púre púre aur be'aib

mahfúz rahen. 24 Tumhárá bulánewálá sachchá hai, wuh aisá hí karegá.

25 Ai bháiyo, hamáre wáste du'á mángo.

26 Pák bose ke sáth sáre bháiyon ko salám karo. 27 Main tumhen Khudáwand kí qasam detá hún, ki yih khatt sáre bháiyon ko sunáyá jáe.

28 Hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ká fazl tum par hotá rahe.

THISSALUNI'KI'ON KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' DU'SRA' KHATT

1 Paulus, aur Silwánus, aur Tímuthiyus kí taraf se Thissaluníkíon kí kalísiyá ke nám, jo hamáre Báp Khudá aur Khudáwand Yisú' Masíh men hai. 2 Fazl aur itmínán Khudá Báp aur Khudáwand Yisú' Masíh kí taraf se tumhen hásil hotá rahe.

3 Ai bháiyo, tumháre báre men har waqt Khudá ká shukr karná ham par farz hai, aur yih is liye munásib hai, ki tumhárá ímán bahut barhtá játá hai, aur tum sab kí mahabbat ápas men ziyáda hotí játí hai; 4 yahán tak ki ham áp Khudá kí kalísiyáon men tum par fakhr karte hain, ki jitne zulm aur musíbaten tum uthháte ho, un sab men tumhárá sabr aur ímán záhir hotá hai; 5 yih Khudá kí sachchí 'adálat ká sáf nishán hai; táki tum Khudá kí bádsháhat ke láiq thahro, jis ke liye tum dukh bhí uthháte ho: 6 kyúnki Khudá ke nazdík yih insáf hai, ki badle men tumháre musíbat denewálon ko musíbat, 7 aur tum musíbat uthhánewálon ko hamáre sáth árám de; us waqt, jab ki Khudáwand Yisú' apne qawí firishton ke sáth, bharaktí húí ág men ásmán se záhir hogá; 8 aur jo Khudá ko nahín pahchánte, aur hamáre Khudáwand Yisú' kí khushkhabarí ko nahín mánte, un se badla legá: 9 wuh Khudáwand ke chihre aur us kí qudrat ke jalál se dúr hokar, abadí halákat kí sazá páenge; 10 yih us din hogá, jab ki wuh apne muqaddason men jalál páne, aur sab ímán lánewálon ke sabab se ta'ajjub ká bá'is hone ke liye áegá, kyúnki tum hamárí gawáhí par ímán láe. 11 Isí wáste ham tumháre liye har waqt du'á bhí mángte rahte hain, ki hamárá Khudá tumhen is buláwe ke láiq jáne, aur nekí kí har ek khwáhish aur ímán ke har ek kám ko qudrat se púrá kare; 12 táki hamáre Khudá aur Khudáwand Yisú' Masíh ke fazl ke muwáfiq, hamáre Khudáwand Yisú' ká nám tum men jalál páe, aur tum us men.

2 Ai bháiyo, ham apne Khudáwand Yisú' Masíh ke áne aur us ke pás apne jama' hone kí bábat tum se darkhwást karte hain, 2 ki kisí rúh, yá kalám, yá khatt se, jo goyá hamárí taraf se ho, yih samajhkar ki Khudáwand ká din á pahunchá hai, tumhárí 'aql dafa'atan pareshán na ho jáe, aur na tum ghabráo. 3 Kisí tarah se kisí ke fareb men na áná; kyúnki wuh din nahín áegá, jab tak ki pahle bargashtagí na ho, aur wuh gunáh ká shakhs, ya'ní halákat ká farzand, záhir na ho, 4 jo mukhálafat kartá hai, aur har ek se jo Khudá yá ma'búd kahlátá hai apne áp ko bará thahrátá hai, yahán tak ki wuh Khudá ke maqdis men baithkar apne áp ko Khudá záhir kartá hai. 5 Kyá tumhen yád nahín, ki jab main tumháre pás thá, to tum se yih báten kahá kartá thá? 6 Ab jo chíz use rok rahí hai, táki wuh apne khāss waqt par záhir ho, us ko tum jánte ho. 7 Kyúnki bedíní ká bhed to ab bhí tásír kartá játá hai, magar ab ek roknewálá hai, aur jab tak ki wuh dúr na kiyá jáe roke rahegá. 8 Us waqt wuh bedín záhir hogá, jise Khudáwand Yisú' apne munh kí phúnk se halák, aur apní ámad kí tajallí se nest karegá: 9 aur jis

kí ámad Shaitán kí tásír ke muwáfiq, har tarah kí jhúṭhí qudrat, aur nishánon, aur 'ajíb kámon ke sáth, 10 aur halák honewálon ke liye nárásti ke har tarah ke dhoke ke sáth hogí; is wáste ki unhon ne haqq kí mahabbat ko ikhtiyár na kiyá, jis se un kí naját hotí. 11 Isí sabab se Khudá un ke pás gumráh karnewálí tásír bhejegá, táki wuh jhúṭh ko sach jánen, 12 aur jitne log haqq ká yaqín nahín karte, balki nárástí ko pasand karte hain, wuh sab sazá páen.

13 Lekin tumháre báre men, ai bháiyo, Khudáwand ke piyáro, har waqt Khudá ká shukr karná ham par farz hai, kyúnki Khudá ne tumhen ibtidá hí se is liye chun liyá thá, ki Rúh ke zarí'e se pákíza bankar, aur haqq par ímán lákar naját páo: 14 jis ke liye us ne tumhen hamárí khushkhabarí ke wasíle se buláyá, táki tum hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ká jalál hásil karo. 15 Pas, ai bháiyo, sábitqadam raho, aur jin riwáyaton kí tum ne hamárí zabání, yá khatt ke zarí'e se ta'lím pái hai, un par qáim raho.

16 Ab hamárá Khudáwand Yisú' Masíh khud, aur hamárá Báp Khudá, jis ne ham se mahabbat rakkhí, aur fazl se abadí tasallí aur achchhí ummed bakhshí, 17 tumháre dilon ko tasallí de, aur har ek nek kám aur kalám men mazbút kare.

3 Garaz, ai bháiyo, hamáre haqq men du'á karo, ki Khudáwand ká kalám aisá jald phail jáe, aur jalál páe, jaisá tum men; 2 aur kajrau aur bure ádmíon se ham bache ráhen; kyúnki sab men ímán nahín. 3 Magar Khudáwand sachchá hai; wuh tum ko mazbút karegá, aur us Sharír se mahfúz rakkhegá. 4 Aur Khudáwand men hamen tum par bharosá hai, ki jo hukm ham tumhen dete hain, un par 'amal karte ho, aur karte bhí rahoge. 5 Khudáwand tumháre dilon ko Khudá kí mahabbat aur Masíh ke sabr kí taraf hidáyat kare.

6 Ai bháiyo, ham apne Khudáwand Yisú' Masíh ke nám se tumhen hukm dete hain, ki har ek aise bháí se kanára karo, jo beqá'ida chaltá hai, aur us riwáyat par 'amal nahín kartá jo us ko hamárí taraf se pahunchí; 7 kyúnki tum áp jánte ho, ki hamárí mánind kis tarah banná cháhiye; is liye ki ham tum men beqá'ida na chalte the; 8 aur kisí kí roṭí muft na kháte the, balki mihnat mashaqqat se rát din kám karte the, táki tum men se kisí par bojh na ḍálen: 9 is liye nahín ki ham ko ikhtiyár na thá, balki is liye ki apne áp ko tumháre wáste namúna ṭhahráen, táki tum hamárí mánind bano. 10 Aur jab ham tumháre pás the, us waqt bhí tum ko yih hukm dete the, ki jise mihnat karní manzúr na ho, wuh kháne bhí na páe. 11 Ham sunte hain, ki tum men ba'z beqá'ida chalte hain, aur kuchh kám nahín karte, balki auron ke kám men dakhl dete hain. 12 Aise shakhson ko ham Khudáwand Yisú' Masíh men hukm dete aur nasíhat karte hain, ki chupcháp kám karke apní hí roṭí kháen. 13 Aur tum, ai bháiyo, nek kám karne men himmat na háro. 14 Aur agar koí hamáre is khatt kí bát ko na máne, to use nigáh men rakkho; aur us se suhbat na rakkho, táki wuh sharminda ho. 15 Lekin use dushman na jáno, balki bháí samajhkar nasíhat karo.

16 Ab Khudáwand jo itmínán ká chashma hai, áp hí tum ko hamesha aur har tarah se itmínán bakhshe. Khudáwand tum sab ke sáth rahe.

17 Main Paulus apne háth se salám likhtá hún: har khatt men merá yihí nishán hai: main isí tarah likhtá hún. 18 Hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ká fazl tum sab par hotá rahe.

TI'MUTHIYUS KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' PAHLA' KHATT

1 Paulus kí taraf se jo hamáre Munjí Khudá, aur hamáre ummedgáh Masíh Yisú' ke hukm se Masíh Yisú' ká rasúl hai, 2 Tímuthiyus ke nám, jo ímán ke liház se merá sachchá farzand hai. Fazl, rahm, aur itmínán, Khudá Báp aur hamáre Khudáwand Masíh Yisú' kí taraf se tujhe hásil hotá rahe.

3 Jis tarah main ne Makiduniya játe waqt tujhe nasíhat kí thí, ki Ifisus men rahkar ba'z shakhson ko hukm kar de, ki âur tarah kí ta'lím na den, 4 aur un kahániyon aur beintihá nasabnámon par liház na karen jo takrár ká bá'is hote hain, aur us intizám i Iláhí ke muwáfiq nahín jo ímán par mabní hai; usí tarah ab bhí kartá hún. 5 Hukm ká maqsad yih hai, ki pák dil aur nek níyat aur beriyá ímán se mahabbat paidá ho. 6 In ko chhorkar ba'z shakhs behúda bakwás kí taraf mutawajjih ho gaye; 7 aur sharí'at ke mu'allim banná cháhte hain, hálánki jo báten kahte hain, aur jin ká yaqíní taur se da'wá karte hain, un ko samajhte bhí nahín. 8 Magar ham jánte hain ki sharí'at achchhí hai, basharte ki koí use sharí'at ke taur par kám men láe, 9 ya'ní yih samajhkar ki sharí'at rástbázon ke liye muqarrar nahín húí, balki beshara' aur sarkash logon, aur bedínon, aur gunahgáron, aur nápákon, aur rindon, aur mán báp ke qátilon, aur khúníon, 10 aur harámkáron, aur laundebázon, aur bardafaroshon, aur jhúthon, aur jhúthí qasam kháneválon, aur in ke siwá sahíh ta'lím ke âur barkhiláf kám karnewálon ke wáste hai; 11 yih Khudá e mubárak ke jalál kí us khushkhabarí ke muwáfiq hai, jo mere supurd húí.

12 Main apne táqat bakhshnewále Khudáwand Masíh Yisú' ká shukr kartá hún, ki us ne mujhe diyánatdár samajhkar apní khidmat ke liye muqarrar kiyá; 13 agarchi main pahle kufr baknewálá, aur satánewálá, aur be'izzat karnewálá thá: táham mujh par rahm húá, is wáste ki main ne beímání kí hálat men nádání se yih kám kiye the; 14 aur hamáre Khudáwand ká fazl, us ímán aur mahabbat ke sáth jo Masíh Yisú' men hai, bahut ziyáda húá. 15 Yih bát sach, aur har tarah se qubúl karne ke láiq hai, ki Masíh Yisú' gunahgáron ko naját dene ke liye dunyá men áyá, jin men sab se bará main hún. 16 Lekin mujh par rahm is liye húá, ki Yisú' Masíh mujh bare gunahgár men apná kamál tahammul záhir kare, táki jo log hamesha kí zindagí ke liye us par ímán láenge, un ke liye main namúna banún. 17 Ab azalí bádsháh, ya'ní gairfání, nádída, wáhid Khudá kí 'izzat aur tamjíd abadu'l ábád hotí rahe. A'mín.

18 Ai farzand Tímuthiyus, un peshíngoíon ke muwáfiq jo pahle terí bábat kí gayí thín, main yih hukm tere supurd kartá hún, táki tú un ke mutábiq achchhí laráí lartá rahe, aur ímán aur us nek níyat par qáim rahe, 19 jis ke dúr karne ke sabab ba'z logon ke ímán ká jaház garq ho gayá. 20 Unhín men se Huminayus aur Sikandar hain, jinhen main ne Shaitán ke hawále kiyá, táki kufr se báz rahná síkhen.

2 Pas main sab se pahle yih nasíhat kartá hún, ki munáját-en, aur du'áen, aur iltijáen, aur shukrguzárián sab ádmíon ke liye kí jáen; 2 bádsháhon aur sab bare martabawálon ke wáste is liye, ki ham kamál dindárí aur sanjídagí se amn o árám ke sáth zindagí guzáren. 3 Yih hamáre Munjí Khudá ke nazdík 'umda aur pasandída hai; 4 wuh cháhtá hai ki sáre ádmí naját páen, aur sachcháí kí pahchán tak pahunchen. 5 Kyúnki Khudá ek hai, aur Khudá aur insánon ke bích men darmiyání bhí

ek, ya'ní Masíh Yisú' jo insán hai; 6 jis ne apne áp ko sab ke fidye men diyá, ki munásib waqton par is kí gawáhí dí jáe. 7 Main sach kahtá hún, jhúth nahín boltá, ki main isí garaz se manádí karnewálá aur rasúl aur gairqaumon ko ímán aur sachcháí kí báten sikhánewálá muqarrar húá.

8 Pas main cháhtá hún, kí mard har jagah, bagair gusse aur takrár ke, pák háthon ko uthákar du'á mángá karen. 9 Isí tarah 'auraten hayádár libás se sharm aur parhezgárí ke sáth apne áp ko sanwáren, na bál gúndhne aur sone aur motiyon aur qímatí poshák se; 10 balki nek kámon se, jaisá khudáparastí ká iqrár karnewálí 'auraton ko munásib hai. 11 'Aurat ko chupcháp kamál tábi'dárí se síkhná cháhiye. 12 Aur main ijázat nahín detá ki 'aurat sikháe, yá mard par hukm chaláe, balki chupcháp rahe. 13 Kyúnki pahle A'dam banáyá gayá, us ke ba'd Hawwá; 14 aur A'dam ne fareb nahín kháyá, balki 'aurat fareb khákar gunáh men par gayí. 15 Lekin aulád janne ke wasíle se naját páegí, basharte ki wuh ímán aur mahabbat aur pákízagí men parhezgárí ke sáth qáim rahen.

3 Yih bát sach hai, ki jo shakhs nigahbán ká 'uhda cháhtá hai, wuh achchhe kám kí khwáhish kartá hai. 2 Pas nigahbán ko beilzám, ek bíwí ká shauhar, parhezgár, muttaqí, sháista, musáfirparwar, aur ta'lím dene ke láiq honá cháhiye; 3 nashe men gul machánewálá, yá márpít karnewálá na ho, balki halím ho, na takrárí, na zardost; 4 apne ghar ká bakhúbí bandobast kartá ho, aur apne bachchon ko kamál sanjídagí se tábi' rakhtá ho. 5 (Jab koí apne ghar hí ká bandobast karná nahín jántá, to Khudá kí kalísiyá kí kyúnkar khabargírí karegá?) 6 Naumuríd na ho, táki gurúr karke kahín Iblís kí sí sazá na páe. 7 Aur báharwálon ke nazdík bhí neknám honá cháhiye, táki malámat men aur Iblís ke phande men na phanse. 8 Isí tarah khádimon ko bhí sanjída honá cháhiye; dozabán, aur sharábí, aur najáiz nafa' ke lálchí na hon; 9 aur ímán ke bhed ko pák dil men hifázat se rakkhen. 10 Aur yih bhí pahle ázmáe jáen, is ke ba'd agar beilzám thahren, to khidmat ká kám karen. 11 Isí tarah 'auraton ko bhí sanjída honá cháhiye, tuhmat lagánewálí na hon, balki parhezgár aur sárí báton men ímándár hon. 12 Khádim ek ek bíwí ke shauhar hon, aur apne apne bachchon aur gharon ká bakhúbí bandobast karte hon; 13 kyúnki jo khidmat ká kám bakhúbí anjám dete hain, wuh apne liye achchhá martaba, aur us ímán men jo Masíh Yisú' par hai, barí dilerí hásil karte hain.

14 Main tere pás jald áne kí ummed karne par bhí, yih báten tujhe is liye likhtá hún, 15 ki agar mujhe áne men der ho, to tujhe ma'lúm ho jáe ki Khudá ke ghar, ya'ní zinda Khudá kí kalísiyá men, jo haqq ká sutún aur bunyád hai, kyúnkar bartáo karná cháhiye. 16 Is men kalám nahín, ki díndárí ká bhed bará hai, ya'ní wuh jo jism men záhir húá, aur rúh men rástbáz thahrá, aur firishton ko dikhái diyá, aur gairqaumon men us kí manádí húí, aur dunyá men us par ímán láe, aur jalál men úpar utháyá gayá.

4 Lekin Rúh sáf kahtí hai, ki áyanda zamánon men ba'z log, gumráh karnewálí rúhon aur shayátín kí ta'límon kí taraf mutawajjih hokar, ímán se bargashta ho jáenge. 2 Yih un jhúthe ádmíon kí riyákárí ke bá'is hogá, jin ká dil goyá garm lohe se dágá gayá hai; 3 yih log biyáh karne se mana' karenge, aur un khánon se parhez karne ká hukm denge, jinhen Khudá ne is liye paidá kiyá hai, ki ímándár aur haqq ke pahchánnewále unhen shukrguzárí ke sáth kháen; 4 kyúnki Khudá kí paidá kí húí har chíz achchhí hai, aur koí chíz inkár ke láiq nahín, basharte ki shukrguzárí ke sáth kháí jáe; 5 is liye ki Khudá ke kalám aur du'á se pák ho játí hai.

6 Agar tú bháiyon ko yih báten yád diláegá, to Masíh Yisú' ká achchhá khádim thahregá, aur ímán aur us achchhí ta'lím kí báton se, jis kí tú pairawí kartá áyá hai, parwarish pátá rahegá: 7 lekin behúda aur búrhiyon kí sí kaháníyon se kanára kar, aur díndárí ke liye riyázat kar: 8 kyúnki jismání riyázat ká fáida kam hai, lekin díndárí sab báton ke liye fáidamand hai, is

liye ki ab kí aur áyanda kí zindagí ká bhí wa'da isí ke liye hai. 9 Yih bát sach hai, aur har tarah se qubúl karne ke láiq. 10 Kyúnki ham mihnat aur jánfisháni isí liye karte hain, ki hamári ummed us zinda Khudá par lagí húí hai, jo sab ádmíon ká, khásskar ímándáron ká, Munjí hai. 11 In báton ká hukm kar, aur ta'lím de. 12 Koí terí jawání kí haqárat na karne páe; balki tú ímándáron ke liye kalám karne, aur chál chalan, aur mahabbat, aur ímán, aur pákízagí men namúna ban. 13 Jab tak main na áún, parhne, aur nasíhat karne, aur ta'lím dene kí taraf mutawajjih rah. 14 Us ni'mat se gáfil na rah, jo tujhe hásil hai, aur nubuwwat ke zarí'e, buzurgon ke háth rakhte waqt, tujhe milí thí. 15 In báton kí fikr rakh; inhín men mashgúl rah; táki terí taraqqí sab par záhir ho. 16 Apní aur apní ta'lím kí khabardárí rakh. In báton par qáim rah; kyúnki aisá karne se tú apní aur apne sunnewálon kí bhí naját ká bá'is hogá.

5 Kisí bare 'umrwále ko malámat na kar, balki báp jánkar nasíhat kar; 2 aur jawánon ko bhái jánkar; aur barí 'umrwálí 'auraton ko mán jánkar; aur jawán 'auraton ko, kamál pákízagí se, bahin jánkar. 3 Un bewa 'auraton kí jo wáqa'í bewa hain, 'izzat kar. 4 Aur agar kisí bewa ke bete yá pote hon, to wuh pahle apne hí gharáne ke sáth díndárí ká bartáo karná, aur mán báp ká haqq adá karná síkhen; kyúnki yih Khudá ke nazdík pasandída hai. 5 Jo wáqa'í bewa hai aur us ká koí nahín, wuh Khudá par ummed rakhtí hai, aur rát din munáját aur du'áon men mashgúl rahtí hai. 6 Magar jo 'aish o 'ishrat men par gayí hai, wuh jíte jí mar gayí hai. 7 In báton ká bhí hukm kar, táki wuh beilzám rahen. 8 Agar koí apnon aur khásskar apne gharáne kí khabargírí na kare, to ímán ká munkir, aur beímán se badtar hai. 9 Wuhí bewafard men likhí jáe, jo sáth baras se kam kí na ho, aur ek shauhar kí bíwí húí ho; 10 aur nek kámon men mashhúr ho; bachchon kí tarbiyat kí ho; pardesiyon ke sáth mihmánnawází kí ho; muqaddason ke pánw dhoe hon; musíbatzadon kí madad kí ho; aur har nek kám karne kí darpai rahí ho. 11 Magar jawán bewa 'auraton ke nám darj na kar, kyúnki jab wuh Masíh ke khiláf nafs ke tábi' ho játí hain, to biyáh karná cháhtí hain; 12 aur sazá ke láiq thahrtí hain, is liye ki unhon ne apne pahle ímán ko chhor diyá. 13 Aur is ke sáth hí wuh ghar ghar phirkar bekár rahná síkhtí hain; aur sirf bekár hí nahín rahtín, balki bakbak kartí rahtí, aur auron ke kám men dakhl bhí detí hain, aur náshaista báten kahtí hain. 14 Pas main yih cháhtá hún ki jawán bewa 'auraten biyáh karen, aulád janen, ghar ká intizám karen, aur kisí mukhálif ko badgoí ká mauqa' na den; 15 kyúnki ba'z gumráh hokar Shaitán kí pairau ho chukí hain. 16 Agar kisí ímándár 'aurat ke hán bewa 'auraten hon, to wuhí un kí madad kare, aur kalísiyá par bojh na dálá jáe, táki wuh un kí madad kar sake, jo wáqa'í bewa hain.

17 Jo buzurg achchhá intizám karte hain, khásskar wuh jo kalám sunáne aur ta'lím dene men mihnat karte hain, dochand 'izzat ke láiq samjhe jáen. 18 Kyúnki kitáb i muqaddas yih kahtí hai, ki Dáen men chalte húe bail ká munh na bándhná; aur, Mazdúr apní mazdúrí ká haqqdár hai. 19 Jo da'wá kisí buzurg ke barkhiláf kiyá jáe, bagair do yá tín gawáhon ke us ko na sun. 20 Gunáh karnewálon ko sab ke sámne malámat kar, táki auron ko bhí khauf ho. 21 Khudá aur Masíh Yisú' aur barguzída firishton ko gawáh karke, main tujhe tákíd kartá hún, ki in báton par bilá ta'assub 'amal karná, aur koí kám tarafdárí se na karná. 22 Kisí shakhs par jald háth na rakhná, aur dúsron ke gunáhon men sharík na honá. Apne áp ko pák rakhná. 23 A'yanda ko sirf pání hí na piyá kar, balki apne mi'de aur aksar kamzor rahne kí wajh se, zará sí mai bhí kám men láyá kar. 24 Ba'z ádmíon ke gunáh záhir hote hain, aur pahle hí 'adálat men pahunch játe hain; aur ba'z ke píchhe játe hain. 25 Isí tarah ba'z achchhe kám bhí záhir hote hain; aur jo aise nahín hote, wuh bhí chhip nahín sakte.

6 Jitne naukar júe ke níche hain, apne apne málikon ko kamál 'izzat ke láiq jánen, táki Khudá ká nám aur ta'lím badnám na ho.

2 Aur jin ke málik ímándár haiṉ, wuh un ko bháí hone kí wajh se haqír na jáneṉ; balki is liye ziyádatar un kí ḳhidmat kareṉ, ki fáida uṭhánewále ímándár aur 'azíz haiṉ. Tú in báton kí ta'lím de, aur nasíhat kar.

3 Agar koí shaḳhs âur tarah kí ta'lím detá hai, aur sahíh báton ko, ya'ní hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí báton, aur us ta'lím ko nahíṉ mántá, jo díndárí ke mutábiq hai; 4 wuh magrúr hai, aur kuchh nahíṉ jántá, balki use bahs aur lafzí takrár karne ká marz hai, jin se hasad, aur jhagṛe, aur badgoíáṉ, aur badgumáníáṉ, 5 aur un ádmíoṉ meṉ radd o badal paidá hotá hai, jin kí 'aql bigaṛ gayí hai, aur wuh haqq se mahrúm haiṉ, aur díndárí ko nafa' hí ká zarí'a samajhte haiṉ. 6 Háṉ, díndárí qaná'at ke sáth baṛe nafa' ká zarí'a hai; 7 kyúṉki na ham dunyá meṉ kuchh láe, aur na kuchh us meṉ se le já sakte haiṉ; 8 pas agar hamáre pás kháne pahinne ko hai, to usí par qaná'at kareṉ. 9 Lekin jo daulatmand honá cháhte haiṉ, wuh aisí ázmáish aur phande aur bahut sí behúda aur nuqsán pahuṉchánewálí ḳhwáhishoṉ meṉ phaṉste haiṉ, jo ádmíoṉ ko tabáhí aur halákat ke daryá meṉ garq kar detí haiṉ; 10 kyúṉki rupaye kí mahabbat har qism kí buráí kí ek jaṛ hai; jis kí árzú meṉ ba'z ne ímán se gumráh hokar apne diloṉ ko tarah tarah ke gamoṉ se chhalní kar liyá.

11 Magar, ai mard i Ḳhudá, tú in báton se bhág: aur rástbází, díndárí, ímán, mahabbat, sabr, aur hilm ká tálib ho. 12 I'mán kí achchhí kushtí laṛ, us hamesha kí zindagí par qabza kar le jis ke liye tú buláyá gayá thá, aur bahut se gawáhoṉ ke sámne achchhá iqrár kiyá thá. 13 Maiṉ us Ḳhudá ko jo sab chízoṉ ko zinda kartá hai, aur Masíh Yisú' ko jis ne Puntiyus Pílátus ke sámne achchhá iqrár kiyá thá, gawáh karke tujhe takíd kartá húṉ, 14 ki hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke us zuhúr tak hukm ko bedág aur beilzám rakh; 15 jise wuh munásib waqt par numáyáṉ karegá, jo mubárak aur wáhid Hákim, bádsháhoṉ ká Bádsháh, aur ḳhudáwandoṉ ká Ḳhudáwand hai; 16 baqá sirf usí ko hai; aur wuh us núr meṉ rahtá hai, jis tak kisí kí guzar nahíṉ ho saktí; na use kisí insán ne dekhá, aur na dekh saktá hai; us kí 'izzat aur saltanat abad tak rahe. A'mín.

17 Is maujúda jahán ke daulatmandoṉ ko hukm de, ki magrúr na hoṉ, aur nápáedár daulat par nahíṉ, balki Ḳhudá par ummed rakkheṉ, jo hameṉ lutf uṭháne ke liye sab chízeṉ ifrát se detá hai; 18 aur nekí kareṉ, aur achchhe kámoṉ meṉ daulatmand baneṉ, aur saḳháwat par taiyár, aur imdád par musta'idd hoṉ; 19 aur áyanda ke liye apne wáste ek achchhí bunyád qáim kar rakkheṉ, táki haqíqí zindagí par qabza kareṉ.

20 Ai Tímuthiyus, is amánat ko hifázat se rakh; aur jis 'ilm ko 'ilm kahná hí galat hai, us kí behúda bakwás aur muḳhálafatoṉ par tawajjuh na kar. 21 Ba'z us ká iqrár karke ímán se bargashta ho gaye haiṉ.

Tum par fazl hotá rahe.

TI'MUTHIYUS KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' DU'SRA' ḲHATT

1 Paulus kí taraf se, jo us zindagí ke wa'de ke muwáfiq jo Masíh Yisú' meṉ hai, Ḳhudá kí marzí se Masíh Yisú' ká rasúl hai, 2 piyáre farzand Tímuthiyus ke nám. Fazl, rahm, aur itmínán, Ḳhudá Báp aur hamáre Ḳhudáwand Masíh Yisú' kí taraf se tujhe hásil hotá rahe.

3 Jis Ḳhudá kí 'ibádat maiṉ sáf dil se bápdádá ke taur par kartá húṉ, us ká shukr hai ki apní du'áoṉ meṉ bilánága tujhe yád rakhtá húṉ; 4 aur tere áṉsúoṉ ko yád karke rát

din terí muláqát ká mushtáq rahtá húṉ, táki ḳhushí meṉ bhar jáúṉ; 5 aur mujhe terá wuh beriyá ímán yád diláyá gayá hai, jo pahle terí náni Lois, aur terí máṉ Yúníke rakhtí thí, aur mujhe yaqín hai, ki tú bhí rakhtá hai. 6 Isí sabab se maiṉ tujhe yád dilátá húṉ, ki tú Ḳhudá kí us ni'mat ko chamká de, jo mere háth rakhne ke bá'is tujhe hásil hai. 7 Kyúṉki Ḳhudá ne hameṉ dahshat kí rúh nahíṉ, balki qudrat, aur mahabbat, aur tarbiyat kí rúh dí hai. 8 Pas hamáre Ḳhudáwand kí gawáhí dene se, aur mujh se jo us ká qaidí húṉ, sharm na kar; balki Ḳhudá kí qudrat ke muwáfiq ḳhushḳhabarí kí ḳhátir mere sáth dukh uṭhá, 9 jis ne hameṉ naját dí, aur pák buláwe se buláyá, hamáre kámoṉ ke muwáfiq nahíṉ, balki apne ḳháss iráde, aur us fazl ke muwáfiq jo Masíh Yisú' meṉ ham par azal se húá; 10 magar ab hamáre Munjí Masíh Yisú' ke zuhúr se záhir húá, jis ne maut ko nest, aur zindagí aur baqá ko us ḳhushḳhabarí ke wasíle se raushan kar diyá, 11 jis ke liye maiṉ manádí karnewálá, aur rasúl, aur ustád muqarrar húá. 12 Isí bá'is se maiṉ yih dukh bhí uṭhátá húṉ: lekin sharmátá nahíṉ; kyúṉki jis ká maiṉ ne yaqín kiyá hai use jántá húṉ; aur mujhe yaqín hai ki wuh merí amánat kí us din tak hifázat kar saktá hai. 13 Jo sahíh báteṉ tú ne mujh se suníṉ, us ímán aur mahabbat ke sáth jo Masíh Yisú' meṉ hai, un ká ḳháka yád rakh. 14 Rúhu'l Quds ke wasíle se jo ham meṉ basá húá hai, is achchhí amánat kí hifázat kar.

15 Tú yih jántá hai, ki A'siya ke sab log mujh se phir gaye, jin meṉ se Fúgilus aur Hirmugines haiṉ. 16 Ḳhudáwand Unesifurus ke gharáne par rahm kare, kyúṉki us ne bahut daf'a mujhe tázadam kiyá, aur merí qaid se sharminda na húá; 17 balki jab wuh Romá meṉ áyá, to koshish se talásh karke mujh se milá; 18 (Ḳhudáwand use yih baḳhshe, ki us din us par Ḳhudáwand ká rahm ho;) aur us ne Ifisus meṉ jo jo ḳhidmateṉ kíṉ, tú unheṉ ḳhúb jántá hai.

2 Pas, ai mere farzand, tú us fazl se jo Masíh Yisú' meṉ hai mazbút ban. 2 Aur jo báteṉ tú ne bahut se gawáhoṉ ke sámne mujh se suní haiṉ, un ko aise diyánatdár ádmíoṉ ke supurd kar, jo auroṉ ko bhí sikháne ke qábil hoṉ. 3 Masíh Yisú' ke achchhe sipáhí kí tarah mere sáth dukh uṭhá. 4 Koí sipáhí jab laṛáí ko játá hai apne áp ko dunyá ke mu'ámaloṉ meṉ nahíṉ phaṉsátá, táki apne bhartí karnewále ko ḳhush kare. 5 Dangal meṉ muqábala karnewálá bhí, agar us ne báqá'ida muqábala na kiyá ho, to sihrá nahíṉ pátá. 6 Jo kisán mihnat kartá hai, paidáwár ká hissa pahle usí ko milná cháhiye. 7 Jo maiṉ kahtá húṉ us par gaur kar; kyúṉki Ḳhudáwand tujhe sárí bátoṉ kí samajh degá. 8 Yisú' Masíh ko yád rakh, jo murdoṉ meṉ se jí uṭhá hai, aur Dáúd kí nasl se hai, merí us ḳhushḳhabarí ke muwáfiq 9 jis ke liye maiṉ badkár kí tarah dukh uṭhátá húṉ, yaháṉ tak ki qaid húṉ; magar Ḳhudá ká kalám qaid nahíṉ. 10 Isí sabab se maiṉ barguzída logoṉ kí ḳhátir sab kuchh sahtá húṉ, táki wuh bhí us naját ko jo Masíh Yisú' meṉ hai, abadí jalál samet hásil kareṉ. 11 Yih bát sach hai, ki Jab ham us ke sáth mar gaye, to us ke sáth jienge bhí: 12 agar ham dukh sahenge, to us ke sáth bádsháhí bhí karenge; agar ham us ká inkár karenge, to wuh bhí hamárá inkár karegá; 13 agar ham bewafá ho jáenge, taubhí wuh wafádár rahegá, kyúṉki wuh áp apná inkár nahíṉ kar saktá.

14 Yih báteṉ unheṉ yád dilá, aur Ḳhudáwand ke sámne tákíd kar, ki lafzí takrár na kareṉ, jis se kuchh hásil nahíṉ, balki sunnewále bigaṛ játe haiṉ. 15 Apne áp ko Ḳhudá ke sámne maqbúl, aur aise kám karnewále kí tarah pesh karne kí koshish kar, jis ko sharminda honá na paṛe, aur jo haqq ke kalám ko durustí se kám meṉ látá ho. 16 Lekin behúda bakwás se parhez kar, kyúṉki aise shaḳhs áur bhí bedíní meṉ taraqqí karenge, 17 aur un ká kalám ákila kí tarah khátá chalá jáegá; Huminayus aur Filetus un hí meṉ se haiṉ: 18 wuh yih kahkar ki qiyámat ho chukí hai, haqq se gumráh ho gaye haiṉ, aur ba'z ká ímán bigáṛte haiṉ. 19 Táham Ḳhudá kí mazbút bunyád qáim rahtí hai, aur us par yih muhr hai, ki Ḳhudáwand apnoṉ ko pahchántá hai: aur, Jo koí Ḳhudá-

wand ká nám letá hai, nárástí se báz rahe. 20 Bare ghar men na sirf sone chándí hí ke bartan hote hain, balki lakrí aur miṭṭí ke bhí; ba'z 'izzat aur ba'z zillat ke liye. 21 Pas jo koí in se 'aláhida hokar apne tain pák karegá, wuh 'izzat ká bartan, aur muqaddas banegá, aur Málik ke kám ke láiq, aur har nek kám ke liye taiyár hogá. 22 Jawání kí ḳhwáhishon se bhág, aur jo pák dil ke sáth Ḳhudáwand se du'á mángte hain, un ke sáth rástbází, aur ímán, aur mahabbat, aur sulh ká tálib ho. 23 Lekin bewuqúfí aur nádání kí hujjaton se kanára kar, kyúnki tú jántá hai ki un se jhagre paidá hote hain. 24 Aur munásib nahín, ki Ḳhudáwand ká banda jhagrá kare, balki sab ke sáth narmí kare, aur ta'lím dene ke láiq, aur burdbár ho, 25 aur muḳhálifon ko halímí se tádíb kare; sháyad Ḳhudá unhen tauba kí taufíq baḳhshe, táki wuh haqq ko pahchánen, 26 aur Ḳhudáwand ke bande ke háth se Ḳhudá kí marzí ke asír hokar, Iblís ke phande se chhúṭen.

3 Lekin yih ján rakh, ki aḳhír zamáne men bure din áenge. 2 Kyúnki ádmí ḳhudgaraz, zardost, sheḳhíbáz, magrúr, badgo, mán báp ke náfarmán, náshukr, nápák, 3 taba'í mahabbat se ḳhálí, sangdil, tuhmat lagánewále, bezabt, tundmizáj, nekí ke dushman, 4 dagábáz, ḍhíṭh, ghamanḍ karnewále, Ḳhudá kí nisbat 'aish o 'ishrat ko ziyáda dost rakhnewále honge; 5 wuh díndárí kí waza' to rakkhenge, magar us ke asar ko qubúl na karenge; aison se bhí kanára karná. 6 In hí men se wuh log hain, jo gharon men dabe pánw ghus áte hain, aur un chhachhorí 'auraton ko qábú men kar lete hain, jo gunáhon men dabí húí hain, aur tarah tarah kí ḳhwáhishon ke bas men hain; 7 aur hamesha ta'lím pátí rahtí hain, magar haqq kí pahchán tak kabhí nahín pahunchtín. 8 Aur jis tarah ki Yannes aur Yambres ne Músá kí muḳhálafat kí thí, isí tarah yih log bhí haqq kí muḳhálafat karte hain. Yih aise ádmí hain, jin kí 'aql bigrí húí hai, aur wuh ímán ke i'tibár se námaqbúl hain. 9 Magar is se ziyáda na barh sakenge, is wáste ki in kí nádání sab ádmíon par záhir ho jáegí, jaise un kí bhí ho gayí thí. 10 Lekin tú ne ta'lím, chál chalan, iráde, ímán, tahammul, mahabbat, sabr, satáe jáne, aur dukh uṭháne men merí pairawí kí; 11 ya'ní aise dukhon men, jo Antákiya aur Ikuniyum aur Lustra men mujh par pare, aur áur dukhon men bhí jo main ne uṭháe hain, magar Ḳhudáwand ne mujhe un sab se chhurá liyá. 12 Balki jitne Masíh Yisú' men díndárí ke sáth zindagí guzárná cháhte hain, wuh sab satáe jáenge. 13 Aur bure aur dhokebáz ádmí fareb dete aur fareb kháte húe bigarte chale jáenge. 14 Magar tú un báton par jo tú ne síkhí thín, aur jin ká yaqín tujhe diláyá gayá thá, yih jánkar qáim rah, ki tú ne unhen kin logon se síkhá thá; 15 aur tú bachpan se un pák nawishton se wáqif hai, jo tujhe Masíh Yisú' par ímán láne se naját hásil karne ke liye dánái baḳhsh sakte hain. 16 Har ek sahífa jo Ḳhudá ke ilhám se hai, ta'lím, aur ilzám, aur isláh, aur rástbází men tarbiyat karne ke liye fáidamand bhí hai; 17 táki mard i Ḳhudá kámil bane, aur har ek nek kám ke liye bi'lkull taiyár ho jáe.

4 Ḳhudá aur Masíh Yisú' ko jo zindon aur murdon kí 'adálat karegá, gawáh karke, aur us ke zuhúr aur bádsháhat ko yád dilákar main tujhe tákíd kartá hún, 2 ki tú kalám kí manádí kar; waqt aur bewaqt musta'idd rah; har tarah ke tahammul aur ta'lím ke sáth samjhá de, aur malámat aur nasíhat kar. 3 Kyúnki aisá waqt áegá, ki log sahíh ta'lím kí bardásht na karenge, balki kánon kí khujlí ke bá'is apní apní ḳhwáhishon ke muwáfiq bahut se ustád kar lenge; 4 aur apne kánon ko haqq kí taraf se pherkar, kaháníyon par mutawajjih honge. 5 Magar tú sárí báton men hoshyár rah; dukh uṭhá; bashárat ká kám anjám de; apní ḳhidmat ko púrá kar. 6 Kyúnki main ab qurbán ho rahá hún, aur mere kúch ká waqt á pahunchá hai. 7 Main achchhí kushtí lar chuká, main ne daur ko ḳhatm kar liyá, main ne ímán ko mahfúz rakkhá. 8 A'yanda ke liye mere wáste rástbází ká wuh táj rakkhá húá hai, jo 'ádil munsif, ya'ní Ḳhudáwand, mujhe us din degá; aur

sirf mujhe hí nahín, balki un sab ko bhí, jo us ke zuhúr ke árzúmand hon.

9 Mere pás jald áne kí koshish kar: 10 kyúnki Demás ne is maujúda jahán ko pasand karke mujhe chhor diyá, aur Thissalunike ko chalá gayá, aur Kreskens Galatiya ko, aur Titus Dalmatiya ko. 11 Sirf Lúqá mere pás hai. Marqus ko sáth lekar á já; kyúnki khidmat ke liye wuh mere kám ká hai. 12 Tukhikus ko main ne Ifisus bhej diyá hai. 13 Jo choga main Troás men Karpus ke hán chhor áyá hún, jab tú áe, to wuh, aur kitáben, khásskar raqq ke túmár, letá áiyo. 14 Sikandar thathere ne mujh se bahut buráiyán kín: Khudáwand use us ke kámon ke muwáfiq badla degá. 15 Us se tú bhí khabardár rah: kyúnki us ne hamárí báton kí barí mukhálafat kí. 16 Merí pahlí jawábdihí ke waqt kisí ne merá sáth na diyá, balki sab ne mujhe chhor diyá: kásh ki unhen is ká hisáb dená na pare. 17 Magar Khudáwand merá madadgár thá, aur us ne mujhe táqat bakhshí, táki merí ma'rifat paigám kí púrí manádí ho jáe, aur sab gairqaumen sun len; aur main sher ke munh se chhuráyá gayá. 18 Khudáwand mujhe har ek bure kám se chhuráegá, aur apní ásmání bádsháhat men sahíh salámat pahunchá degá; us kí tamjíd abadu'l ábád hotí rahe. A'mín.

19 Priska aur Akwila se, aur Unesifurus ke khándán se salám kah. 20 Irástus Kurinthus men rahá; aur Trufimus ko main ne Míletus men bímár chhorá. 21 Jáьon se pahle mere pás á jáne kí koshish kar. Yúbúlus, aur Púdens, aur Línus, aur Klaudiya, aur âur sáre bháí tujhe salám kahte hain.

22 Khudáwand terí rúh ke sáth rahe. Tum par fazl hotá rahe.

TITUS KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' KHATT

---

1 Paulus kí taraf se, jo Khudá ká banda aur Yisú' Masíh ká rasúl hai, (Khudá ke barguzídon ke ímán, aur us haqq kí pahchán ke mutábiq, jo díndárí ke muwáfiq hai, 2 us hamesha kí zindagí kí ummed par, jis ká wa'da azal se Khudá ne kiyá hai, jo jhúth nahín bol saktá, 3 aur us ne munásib waqton par apne kalám ko us paigám men záhir kiyá, jo hamáre Munjí Khudá ke hukm ke mutábiq mere supurd húá,) 4 ímán kí shirkat ke rú se sachche farzand Titus ke nám. Fazl aur itmínán Khudá Báp aur hamáre Munjí Masíh Yisú' kí taraf se tujhe hásil hotá rahe.

5 Main ne tujhe Krete men is liye chhorá thá, ki tú báqí rahí húí báton ko durust kare; aur mere hukm ke mutábiq shahr ba shahr aise buzurgon ko muqarrar kare, 6 jo beilzám, aur ek ek bíwí ke shauhar hon, aur un ke bachche ímándár, aur badchalní aur sarkashí ke ilzám se pák hon; 7 kyúnki nigahbán ko Khudá ká mukhtár hone kí wajh se beilzám honá cháhiye; na khudráe ho, na gussawar; na nashe men gul machánewálá, na már pít karnewálá; aur na nájáiz nafa' ká lálchí; 8 balki musáfirparwar, khairdost, muttaqí, munsifmizáj, pák, aur zabt karnewálá ho; 9 aur ímán ke kalám par, jo is ta'lím ke muwáfiq hai, qáim ho, táki sahíh ta'lím ke sáth nasíhat bhí kar sake, aur mukhálifon ko qáil bhí kar sake.

10 Kyúnki bahut se log sarkash, aur behúdago, aur dagábáz hain, khásskar makhtúnon men se; 11 in ká munh band karná cháhiye; yih log nájáiz nafa' kí khátir násháista báten sikhákar ghar ke ghar tabáh kar dete hain. 12 Un hí men se ek shakhs ne kahá hai, jo kháss un ká nabí thá, ki Kretí hamesha jhúthe, múzí jánwar, ahadí kháú hote hain.

13 Yih gawáhí sach hai; pas unhen sakht malámat kiyá kar, táki un ká ímán durust ho jáe, 14 aur wuh Yahúdíon kí kahániyon aur un ádmíon ke hukmon par tawajjuh na karen, jo haqq se gumráh hote hain. 15 Pák logon ke liye sab chízen pák hain; magar gunáhálúda aur beímán logon ke liye kuchh bhí pák nahín balki un kí 'aql aur dil donon gunáhálúda hain. 16 Wuh Khudá kí pahchán ká da'wá to karte hain, magar apne kámon se us ká inkár karte hain, kyúnki wuh makrúh aur náfarmán hain, aur kisí nek kám ke qábil nahín.

2 Lekin tú wuh báten bayán kar, jo sahíh ta'lím ke munásib hain; 2 ya'ní yih ki búrhe mard parhezgár, sanjída, aur muttaqí hon, aur un ká ímán, aur mahabbat, aur sabr sahíh ho. 3 Isí tarah búrhí 'auraton kí bhí waza' muqaddason kí sí ho; tuhmat lagánewálí, aur ziyáda mai píne men mubtalá na hon, balki achchhí báten sikhánewálí hon; 4 táki jawán 'auraton ko sikháen, ki apne shauharon ko piyár karen, bachchon ko piyár karen, 5 aur muttaqí, aur pákdáman, aur ghar ká kárbár karnewálí aur mihrbán hon, aur apne apne shauharon ke tábi' rahen, táki Khudá ká kalám badnám na ho. 6 Jawán ádmíon ko bhí isí tarah nasíhat kar, ki muttaqí banen. 7 Sárí báton men apne áp ko nek kámon ká namúna baná. Terí ta'lím men safáí, aur sanjídagí, 8 aur aisí sihhatkalámí páí jáe, jo malámat ke láiq na ho; táki mukhálif ham par 'aib lagáne kí koí wajh na pákar sharminda ho jáe. 9 Naukaron ko nasíhat kar, ki apne málikon ke tábi' rahen, aur sab báton men unhen khush rakkhen; aur un ke hukm se kuchh inkár na karen; 10 chorí chálákí na karen; balki har tarah kí diyánatdárí achchhí tarah záhir karen; táki un se har bát men hamáre Munjí Khudá kí ta'lím ko raunaq ho. 11 Kyúnki Khudá ká wuh fazl záhir húá hai, jo sáre ádmíon kí naját ká bá'is hai, 12 aur hamen tarbiyat detá hai, táki bedíní aur dunyawí khwáhishon ká inkár karke, is maujúda jahán men parhezgárí, aur rástbází, aur díndárí ke sáth zindagí guzáren; 13 aur us mubárak ummed, ya'ní apne buzurg Khudá aur Munjí Yisú' Masíh ke jalál ke záhir hone ke muntazir rahen; 14 jis ne apne áp ko hamáre wáste de diyá, táki fidya hokar hamen har tarah kí bedíní se chhurá le, aur pák karke apní kháss milkíyat ke liye ek aisí ummat banáe, jo nek kámon men sargarm ho.

15 Púre ikhtiyár ke sáth yih báten kah, aur nasíhat de, aur malámat kar. Koí terí haqárat na karne páe.

3 Un ko yád dilá, ki hákimon aur ikhtiyárwálon ke tábi' rahen, aur un ká hukm mánen; aur har nek kám ke liye musta'idd rahen; 2 kisí kí badgoí na karen; takrárí na hon; balki narmmizáj hon, aur sab ádmíon ke sáth kamál halímí se pesh áen. 3 Kyúnki ham bhí pahle nádán, náfarmán, fareb khánewále, aur rang ba rang kí khwáhishon, aur 'aish 'ishrat ke bande the; aur badkhwáhí aur hasad men zindagí guzárte the; nafrat ke láiq the, aur ápas men kína rakhte the. 4 Magar jab hamáre Munjí Khudá kí mihrbání, aur insán ke sáth us kí ulfat záhir húí; 5 to us ne ham ko naját dí, magar rástbází ke kámon ke sabab nahín, jo ham ne khud kiye, balki apní rahmat ke mutábiq nayí paidáish ke gusl aur Rúhu'l Quds ke hamen nayá banáne ke wasíle se, 6 jise us ne hamáre Munjí Yisú' Masíh kí ma'rifat ham par ifrát se názil kiyá; 7 táki ham us ke fazl se rástbáz thahrkar, hamesha kí zindagí kí ummed ke mutábiq wáris banen. 8 Yih bát sach hai, aur main cháhtá hún, ki tú in báton ká yaqíní taur se da'wá kare; táki jinhon ne Khudá ká yaqín kiyá hai, wuh achchhe kámon men lage rahne ká khayál rakkhen. Yih báten bhalí aur ádmíon ke wáste fáidamand hain. 9 Magar bewuqúfí kí hujjaton, aur nasabnámon, aur jhagron, aur un laráiyon se jo sharí'at kí bábat hon, parhez kar, is liye ki yih láhásil aur befáida hain. 10 Ek do bár nasíhat karke bid'atí shakhs se kanára kar, 11 yih jánkar ki aisá shakhs bargashta ho gayá hai, aur apne áp ko mujrim thahrákar gunáh kartá rahtá hai.

12 Jab main tere pás Artimás yá Tukhikus ko bhejún, to mere pás Níkupulis áne kí koshish karná: kyúnki main ne wahín járá kátne ká qasd kar liyá hai. 13 Zenás 'álim i shara' aur Apullos ko koshish karke rawána kar de, is taur par ki un ko kisí chíz kí hájat na rahe; 14 aur hamáre log bhí zarúraton ko rafa' karne ke liye achchhe kámon men lage rahná síkhen, táki bephal na rahen.

15 Mere sab sáthí tujhe salám kahte hain. Jo ímán ke rú se hamen 'azíz rakhte hain, un se salám kah.

Tum sab par fazl hotá rahe.

FILEMON KE NA'M

PAULUS RASU'L KA' KHATT

1 Paulus kí taraf se, jo Masíh Yisú' ká qaidí hai, aur bhái Tímuthiyus kí taraf se, apne 'azíz aur hamkhidmat Filemon, 2 aur bahin Affiya, aur apne hamsipáh Arkhippus, aur Filemon ke ghar kí kalísiyá ke nám. 3 Fazl aur itmínán hamáre Báp Khudá, aur Khudáwand Yisú' Masíh kí taraf se tumhen hásil hotá rahe.

4 Main terí us mahabbat ká aur ímán ká hál sunkar jo sáre muqaddason ke sáth, aur Khudáwand Yisú' par hai, 5 hamesha apne Khudá ká shukr kartá hún, aur apní du'áon men tujhe yád kartá hún, 6 táki tere ímán kí shirákat tumhárí har khúbí kí pahchán men Masíh ke wáste muassir ho. 7 Kyúnki, ai bhái, mujhe terí mahabbat se bahut khushí aur tasallí húí; is liye ki tere sabab se muqaddason ke dil táza húe hain.

8 Pas agarchi mujhe Masíh men barí dilerí to hai, ki tujhe munásib hukm dún; 9 magar mujhe yih ziyáda pasand hai, ki main búrhá Paulus, balki is waqt Masíh Yisú' ká qaidí bhí hokar, mahabbat kí ráh se iltimás karún. 10 So apne farzand Unesimus kí bábat, jo qaid kí hálat men mujh se paidá húá, tujh se iltimás kartá hún. 11 Pahle to wuh kuchh tere kám ká na thá, magar ab tere aur mere donon ke kám ká hai; 12 khud usí ko, ya'ní apne kaleje ke tukre ko, main ne tere pás wápas bhejá hai. 13 Us ko main apne hí pás rakhná cháhtá thá, táki terí taraf se is qaid men, jo khushkhabarí ke bá'is hai, merí khidmat kare. 14 Lekin terí marzí ke bagair main ne kuchh karná na cháhá, táki terá nek kám láchárí se nahín, balki khushí se ho. 15 Kyúnki mumkin hai ki wuh tujh se is liye thorí der ke wáste judá húá ho, ki hamesha tere pás rahe; 16 magar ab se gulám kí tarah nahín, balki gulám se bihtar hokar, ya'ní aise bhái kí tarah rahe, jo jism men bhí aur Khudáwand men bhí merá niháyat 'azíz ho, aur terá is se bhí kahín ziyáda. 17 Pas agar tú mujhe sharík jántá hai, to use is tarah qubúl karná jis tarah mujhe. 18 Aur agar us ne terá kuchh nuqsán kiyá hai, yá us par terá kuchh átá hai, to wuh mere nám likh le; 19 main Paulus apne háth se likhtá hún, ki khud adá karúngá; aur is ke kahne kí kuchh hájat nahín, ki merá qarz jo tujh par hai, wuh tú khud hai. 20 Ai bhái, main cháhtá hún, ki mujhe terí taraf se Khudáwand men khushí hásil ho: Masíh men mere dil ko táza kar. 21 Main terí farmánbardárí ká yaqín karke tujhe likhtá hún, aur jántá hún ki jo kuchh main kahtá hún, tú us se bhí ziyáda karegá. 22 Is ke siwá, mere liye thahrne kí jagah taiyár kar; kyúnki mujhe ummed hai, ki main tumhárí du'áon ke wasíle se tumhen bakhshá jáúngá.

23 Ipafrás jo Masíh Yisú' men mere sáth qaid hai, 24 aur Marqus aur Aristarkhus, aur Demás, aur Lúqá, jo mere hamkhidmat hain, tujhe salám kahte hain.

25 Hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ká fazl tumhárí rúh par hotá rahe. A'mín.

‘IBRA’NI’ON KE NA’M KA’ KHATT

1 Agle zamáne men Khudá ne bápdádá se hissa ba hissa aur tarah ba tarah nabíon kí ma‘rifat kalám karke, 2 is zamáne ke ákhir men ham se Beṭe kí ma‘rifat kalám kiyá, jise us ne sárí chízon ká wáris ṭhahráyá, aur jis ke wasíle se us ne ‘álam bhí paidá kiye; 3 wuh us ke jalál ká partau, aur us kí zát ká naqsh hokar, sab chízon ko apní qudrat ke kalám se sambháltá hai; wuh gunáhon ko dhokar ‘álam i bálá par Kibriyá kí dahiní taraf já baiṭhá; 4 aur firishton se isí qadr buzurg ho gayá, jis qadr us ne mirás men un se afzal nám páyá. 5 Kyúnki firishton men se us ne kab kisí se kahá, ki

Tú merá Beṭá hai,
A’j tú mujh se paidá húá?

Aur phir yih, ki

Main us ká Báp húngá,
Aur wuh merá Beṭá hogá?

6 Aur jab pahlauṭhe ko dunyá men phir látá hai, to kahtá hai, ki Khudá ke sab firishte use sijda karen. 7 Aur firishton kí bábat yih kahtá hai, ki

Wuh apne firishton ko hawáen,
Aur apne khádimon ko ág ke shu‘le banátá hai:

8 Magar Beṭe kí bábat kahtá hai, ki

Ai Khudá, terá takht abadu’l ábád rahegá;
Aur terí bádsháhat ká ‘asá rástí ká ‘asá hai.
9 Tú ne rástbází se mahabbat, aur badkárí se ‘adáwat rakkhí;
Isí sabab se Khudá, ya‘ní tere Khudá ne khushí ke tel se,
Tere sáthiyon kí banisbat tujhe ziyáda masah kiyá.

10 Aur yih, ki

Ai Khudáwand, tú ne ibtidá men zamín kí neo ḍálí,
Aur ásmán tere háth kí kárígarí hain:
11 Wuh nest ho jáenge; magar tú báqí rahegá:
Aur wuh sab poshák kí mánind puráne ho jáenge:
12 Tú unhen chádar kí tarah lapeṭegá,
Aur wuh poshák kí tarah badal jáenge:
Magar tú wuhí hai,
Aur tere baras khatm na honge.

13 Lekin us ne firishton men se kisí ke báre men kab kahá, ki

Tú merí dahiní taraf baiṭh,
Jab tak main tere dushmanon ko tere pánwon tale kí chaukí na kar dún?

14 Kyá wuh sab khidmatguzár rúhen nahín, jo naját kí mirás pánewálon kí khátir khidmat ko bhejí játí hain?

2 Is liye jo báten ham ne suním, un par aur bhí dil lagákar gaur karná cháhiye, táki bahkar un se dúr na chale jáen. 2 Kyúnki jo kalám firishton kí ma‘rifat farmáyá gayá thá, jab wuh qáim rahá, aur har qusúr aur náfarmání ká ṭhík ṭhík badla milá: 3 to itní baṛí naját se gáfil rahkar ham kyúnkar bach sakte hain? jis ká bayán pahle Khudáwand ke wasíle se húá, aur sunnewálon se hamen páya e subút ko pahunchá; 4 aur sáth hí Khudá bhí apní marzí ke muwáfiq, nishánon, aur ‘ajíb kámon, aur tarah tarah ke mu‘jizon, aur Rúhu’l Quds kí ni‘maton ke zarí‘e se us kí gawáhí detá rahá.

5 Us ne us ánewále jahán ko, jis ká ham zikr karte hain, firishton ke tábi‘ nahín kiyá. 6 Balki kisí ne kisí mauqa‘ par yih bayán kiyá hai, ki

Insán kyá chíz hai, jo tú us ká khayál kartá hai?
Yá ádamzád kyá hai, jo tú us par nigáh kartá hai?
7 Tú ne use firishton se kuchh hí kam kiyá;
Tú ne us par jalál aur ‘izzat ká táj rakkhá.
Aur apne háthon ke kámon par use ikhtiyár bakhshá;

8 Tú ne sab chízen tábi' karke us
ke pánwon tale kar dí hain.

Pas jis súrat men us ne sab chízen us ke tábi' kar dín, to us ne koí chíz aisí na chhorí, jo us ke tábi' na kí ho. Magar ham ab tak sab chízen us ke tábi' nahín dekhte. 9 Albatta us ko dekhte hain, jo firishton se kuchh hí kam kyá gayá, ya'ní Yisú' ko, ki maut ká dukh sahne ke sabab jalál aur 'izzat ká táj use pahináyá gayá hai, táki Khudá ke fazl se wuh har ek ádmí ke liye maut ká maza chakkhe. 10 Kyúnki jis ke liye sab chízen hain, aur jis ke wasíle se sab chízen hain, us ko yihí munásib thá, ki jab bahut se beton ko jalál men dákhil kare, to un kí naját ke báni ko dukhon ke zarí'e se kámil kar le. 11 Is liye kí pák karnewálá aur pák honewále sab ek hí asl se hain: isí bá'is wuh unhen bháí kahne se nahín sharmátá. 12 Chunánchi kahtá hai, ki

Terá nám main apne bháiyon se
bayán karúngá,
Kalísiyá men terí hamd ke gít
gáúngá.

13 Aur phir yih, ki Main us par bharosá rakkhúngá. Aur phir yih, ki Dekh, main un larkon samet jinhen Khudá ne mujhe diyá. 14 Pas jis súrat men ki larke khún aur gosht men sharík hain, to wuh khud bhí un kí tarah un men sharík húá; táki maut ke wasíle se us ko jise maut par qudrat hásil thí, ya'ní Iblís ko, tabáh kar de; 15 aur jo 'umr bhar maut ke dar se gulámí men giriftár rahe, unhen chhurá le. 16 Kyúnki wáqi' men wuh firishton ká nahín, balki Ibráhím kí nasl ká sáth detá hai. 17 Pas us ko sab báton men apne bháiyon kí mánind banná lázim húá; táki ummat ke gunáhon ká kaffára dene ke wáste, un báton men jo Khudá se 'iláqa rakhtí hain, ek rahmdil aur diyánatdár sardár káhin bane. 18 Kyúnki jis súrat men us ne khud hí ázmáish kí hálat men dukh utháyá, to wuh un kí bhí madad kar saktá hai, jin kí ázmáish hotí hai.

3 Pas, ai pák bháiyo, tum jo ásmání buláwe men sharík ho, us Rasúl aur Sardár Káhin Yisú' par gaur karo, jis ká ham iqrár karte hain; 2 jo apne muqarrar karnewále ke haqq men diyánatdár thá, jis tarah ki Músá us ke sáre ghar men thá. 3 Kyúnki wuh Músá se is qadr ziyáda 'izzat ke láiq samjhá gayá, jis qadr ghar ká banánewálá ghar se ziyáda 'izzatdár hotá hai. 4 Chunánchi har ek ghar ká koí na koí banánewálá hotá hai, magar jis ne sab chízen banáín, wuh Khudá hai. 5 Músá to us ke sáre ghar men khádim kí tarah diyánatdár rahá, táki áyanda bayán honewálí báton kí gawáhí de; 6 lekin Masíh bete kí tarah us ke ghar ká mukhtár hai, aur us ká ghar ham hain, basharte ki apní dilerí aur ummed ká fakhr ákhir tak mazbútí se qáim rakkhen. 7 Pas jis tarah ki Rúhu'l Quds farmátá hai,

Agar áj tum us kí áwáz suno,
8 To apne dilon ko sakht na karo,
jis tarah ki gussa diláne ke
waqt
A'zmáish ke din jangal men kiyá
thá;
9 Jahán tumháre bápdádá ne
mujhe jánchá aur ázmáyá,
Aur chális baras tak mere kám
dekhe.
10 Isí liye main us pusht se náráz
húá,
Aur kahá, ki In ke dil hamesha
gumráh hote rahte hain;
Aur inhon ne merí ráhon ko nahín
pahchána;
11 Chunánchi main ne apne gazab
men qasam khái,
Ki yih mere árám men dákhil na
hone páenge.

12 Ai bháiyo, khabardár, tum men se kisí ká aisá burá aur beímán dil na ho, jo zinda Khudá se phir jáe: 13 balki jis roz tak A'j ká din kahá játá hai, har roz ápas men nasíhat kiyá karo, táki tum men se koí gunáh ke fareb men ákar sakhtdil na ho jáe: 14 kyúnki ham Masíh men sharík húe hain, basharte ki apne ibtidáí bharose par ákhir tak mazbútí se qáim rahen: 15 chunánchi kahá játá hai, ki

Agar áj tum us kí áwáz suno,
To apne dilon ko sakht na karo,
jis tarah ki gussa diláne ke waqt
kiyá thá.

16 Kin logon ne áwáz sunkar gussa diláyá? kyá un sab ne nahín, jo Músá ke wasíle Misr se nikle the? 17 Aur wuh kin logon se chális baras tak náráz rahá? Kyá un se nahín,

jinhoṉ ne gunáh kiyá, aur un kí lásheṉ biyábán meṉ paṛí rahíṉ? 18 Aur kin kí bábat us ne qasam kháí, ki wuh mere árám meṉ dáḳhil na hone páeṉge, siwá un ke jinhoṉ ne náfarmání kí? 19 Garaz ham dekhte haiṉ, ki wuh beímání ke sabab dáḳhil na ho sake.

4 Pas jab us ke árám meṉ dáḳhil hone ká wa'da báqí hai, to hameṉ ḍarná cháhiye, aisá na ho ki tum meṉ se koí rahá húá ma'lúm ho. 2 Kyúṉki hameṉ bhí un hí kí tarah ḳhushḳhabarí sunáí gayí. Lekin sune húe kalám ne un ko is liye kuchh fáida na diyá, ki sunnewáloṉ ke diloṉ meṉ ímán ke sáth na baiṭhá. 3 Aur ham jo ímán láe, us árám meṉ dáḳhil hote haiṉ, jis tarah us ne kahá, ki

Maiṉ ne apne gazab meṉ qasam kháí,
Ki yih mere árám meṉ dáḳhil na hone páeṉge:

go biná e 'álam ke waqt us ke kám ho chuke the. 4 Chunáṉchi us ne sátweṉ din kí bábat kisí mauqa' par is tarah kahá hai, ki Ḳhudá ne apne sáre kámoṉ ko púrá karke sátweṉ din árám kiyá. 5 Aur phir is maqám par yih kahtá hai, ki

Wuh mere árám meṉ dáḳhil na hone páeṉge.

6 Pas jab yih bát báqí hai, ki ba'z us árám meṉ dáḳhil hoṉ, aur jin ko pahle ḳhushḳhabarí sunáí gayí thí, wuh náfarmání ke sabab se dáḳhil na húe; 7 to phir ek ḳháss din ṭhahrákar, itní muddat ke ba'd Dáúd kí kitáb meṉ use Áj ká din kahtá hai, jaisá peshtar kahá gayá, ki

Agar áj tum us kí áwáz suno,
To apne diloṉ ko saḳht na karo.

8 Aur agar Yahoshú' ne unheṉ árám meṉ dáḳhil kiyá hotá, to wuh us ke ba'd dúsre din ká zikr na kartá. 9 Pas Ḳhudá kí ummat ke liye sabt ká árám báqí hai. 10 Kyúṉki jo us ke árám meṉ dáḳhil húá, us ne bhí Ḳhudá kí tarah apne kámoṉ ko púrá karke árám kiyá. 11 Pas áo, ham us árám meṉ dáḳhil hone kí koshish kareṉ, táki un kí tarah náfarmání karke koí shaḳhs gir na paṛe. 12 Kyúṉki Ḳhudá ká kalám zinda aur muassir, aur har ek dodhárí talwár se ziyáda tez hai, aur ján aur rúh, aur band band, aur gúde gúde ko judá karke guzar játá hai, aur dil ke ḳhayáloṉ aur irádoṉ ko jáṉchtá hai. 13 Aur us se maḳhlúqát kí koí chíz chhipí nahíṉ, balki jis se ham ko kám hai us kí nazaroṉ meṉ sab chízeṉ khulí aur beparda haiṉ.

14 Pas jab hamárá ek aisá baṛá sardár káhin hai, jo ásmánoṉ se guzar gayá, ya'ní Ḳhudá ká Beṭá Yisú', to áo, ham apne iqrár par qáim raheṉ. 15 Kyúṉki hamárá aisá sardár káhin nahíṉ, jo hamárí kamzorioṉ meṉ hamárá hamdard na ho sake, balki sárí bátoṉ meṉ hamárí tarah ázmáyá gayá, táham begunáh rahá. 16 Pas áo, ham fazl ke taḳht ke pás dilerí se chaleṉ, táki ham par rahm ho, aur wuh fazl hásil kareṉ jo zarúrat ke waqt hamárí madad kare.

5 Kyúṉki har sardár káhin ádmioṉ meṉ se muntaḳhab hokar ádmioṉ hí ke liye un bátoṉ ke wáste muqarrar kiyá játá hai, jo Ḳhudá se 'iláqa rakhtí haiṉ, táki nazreṉ aur gunáhoṉ kí qurbániáṉ guzráne: 2 aur wuh nádánoṉ aur gumráhoṉ se narmí ke sáth pesh áne ke qábil hotá hai, is liye ki wuh ḳhud bhí kamzorí meṉ mubtalá rahtá hai; 3 aur isí sabab se us par farz hai, ki gunáhoṉ kí qurbání jis tarah ummat kí taraf se guzráne, usí tarah apní taraf se bhí chaṛháe. 4 Aur koí shaḳhs apne áp yih 'izzat iḳhtiyár nahíṉ kartá, jab tak Hárún kí tarah Ḳhudá kí taraf se buláyá na jáe. 5 Isí tarah Masíh ne bhí sardár káhin hone kí buzurgí apne taiṉ nahíṉ dí, balki usí ne dí, jis ne us se kahá thá, ki

Tú merá Beṭá hai,
Áj tú mujh se paidá húá:

6 chunáṉchi wuh dúsre maqám par bhí kahtá hai, ki

Tú Malik i Sidq ke taríqe ká
Abad tak káhin hai.

7 Us ne apní bashariyat ke dinoṉ meṉ, zor zor se pukárkar aur áṉsú bahá bahákar, usí se du'áeṉ aur iltijáeṉ kíṉ, jo us ko maut se bachá saktá thá, aur ḳhudátarsí ke sabab us kí suní gayí; 8 aur báwujúd Beṭá hone ke us ne dukh uṭhá uṭhákar farmánbardárí síkhí; 9 aur kámil bankar apne sab farmánbardároṉ ke liye abadí naját ká bá'is húá; 10 aur use Ḳhudá kí taraf se Malik i Sidq ke taríqe ke sardár káhin ká ḳhitáb milá.

11 Is báre men hamen bahut sí báten kahní hain, jin ká samjháná mushkil hai, is liye ki tum únchá sunne lage. 12 Waqt ke khayál se to tumhen ustád honá cháhiye thá, magar ab is bát kí hájat hai, ki koí shakhs Khudá ke kalám ke ibtidáí usúl tumhen phir sikháe; aur sakht gizá kí jagah tumhen dúdh píne kí hájat par gayí. 13 Kyúnki dúdh píte húe ko rástbází ke kalám ká tajriba nahín hotá, is liye ki wuh bachcha hai. 14 Aur sakht gizá púrí 'umrwálon ke liye hotí hai, jin ke hawáss kám karte karte nek o bad men imtiyáz karne ke liye tez ho gaye hain.

6 Pas áo, Masíh kí ta'lím kí ibtidáí báten chhorkar kamál kí taraf qadam barháen, aur murda kámon se tauba karne, aur Khudá par ímán láne kí, 2 aur baptismon, aur háth rakhne, aur murdon ke jí uthne, aur abadí 'adálat kí ta'lím kí bunyád dobára na dálen. 3 Aur Khudá cháhe, to ham yihí karenge. 4 Kyúnki jin logon ke dil ek bár raushan ho gaye, aur wuh ásmání bakhshish ká maza chakh chuke, aur Rúhu'l Quds men sharík ho gaye, 5 aur Khudá ke 'umda kalám, aur áyanda jahán kí quwwaton ká záiqa le chuke, 6 agar wuh bargashta ho jáen, to unhen tauba ke liye phir nayá banáná námumkin hai, is liye ki wuh Khudá ke Bete ko apní taraf se dobára salíb dekar 'aláníya zalíl karte hain. 7 Kyúnki jo zamín us bárish ká pání pí letí hai, jo us par bár bár hotí hai, aur un ke kárámad sabzí paidá kartí hai, jin kí taraf se us kí kásht bhí hotí hai, wuh Khudá kí taraf se barakat pátí hai: 8 aur agar jháriyán aur úntkatáre ugátí hai, to námaqbúl, aur qaríb hai ki la'natí ho, aur us ká anjám jaláyá jáná hai.

9 Lekin, ai 'azízo, agarchi ham yih báten kahte hain, táham tumhárí nisbat in se bihtar aur naját-wálí báton ká yaqín karte hain: 10 is liye ki Khudá beinsáf nahín, jo tumháre kám aur us mahabbat ko bhúl jáe, jo tum ne us ke nám ke wáste is tarah záhir kí, ki muqaddason kí khidmat kí, aur kar rahe ho. 11 Aur ham is bát ke árzúmand hain, ki tum men se har shakhs púrí ummed ke wáste ákhir tak isí tarah koshish záhir kartá rahe: 12 táki tum sust na ho jáo, balki un kí mánind bano, jo ímán aur tahammul ke bá'is wa'don ke wáris hote hain.

13 Chunánchi jab Khudá ne Ibráhím se wa'da karte waqt qasam kháne ke wáste kisí ko apne se bará na páyá, to apní hí qasam khákar 14 kahá, ki Yaqínan main tujhe barakaton par barakaten bakhshúngá, aur terí aulád ko bahut barháúngá. 15 Aur is tarah sabr karke us ne wa'da kí húí chíz ko hásil kiyá. 16 A'dmí to apne se bare kí qasam kháyá karte hain, aur un ke har qaziye ká ákhirí subút qasam se hotá hai. 17 Is liye jab Khudá ne cháhá, ki wá'de ke wárison par áur bhí sáf taur se záhir kare, ki merá iráda badal nahín saktá, to qasam ko darmiyán men láyá: 18 táki do betabdíl chízon ke bá'is, jin ke báre men Khudá ká jhúth bolná mumkin nahín, hamárí pukhta taur se diljam'í ho jáe, jo panáh lene ko is liye daure hain, ki us ummed ko, jo sámne rakkhí húí hai, qabze men láen; 19 wuh hamárí ján ká aisá langar hai, jo sábit aur qáim rahtá hai, aur parde ke andar tak bhí pahunchtá hai; 20 jahán Yisú' hamesha ke liye Malik i Sidq ke tariqe ká sardár káhin bankar, hamárí khátir peshrau ke taur par dákhil húá hai.

7 Aur yih Malik i Sidq Shálem ká bádsháh, Khudá Ta'álá ká káhin, hamesha káhin rahtá hai: jab Ibráhím bádsháhon ko qatl karke wápas átá thá, to isí ne us ká istiqbál kiyá, aur us ke liye barakat cháhí; 2 isí ko Ibráhím ne sab chízon kí dahyakí dí; yih awwal to apne nám ke ma'ní ke muwáfiq Rástbází ká Bádsháh hai; aur phir Shálem, ya'ní Sulh, ká bádsháh: 3 yih bebáp, bemán, benasabnáma hai, na us kí 'umr ká shurú', na zindagí ká ákhir, balki Khudá ke Bete ke mushábih thahrá.

4 Pas gaur karo ki yih kaisá buzurg thá, jis ko qaum ke buzurg Ibráhím ne lút ke 'umda se 'umda mál kí dahyakí dí. 5 Ab Lewí kí aulád men se jo kahánat ká 'uhda páte hain, un ko hukm hai kí ummat, ya'ní apne bháiyon se, agarchi wuh Ibráhím hí kí sulb se paidá húe

hoṉ, sharí'at ke mutábiq dahyakí leṉ; 6 magar jis ká nasab un se judá hai, us ne Ibráhím se dahyakí lí, aur jis se wa'de kiye gaye the, us ke liye barakat cháhí. 7 Aur is meṉ kalám nahíṉ ki chhoṭá baṛe se barakat pátá hai. 8 Aur yaháṉ to marnewále ádmí dahyakí lete haiṉ, magar waháṉ wuhí letá hai, jis ke haqq meṉ gawáhí dí játí hai ki zinda hai. 9 Pas ham kah sakte haiṉ ki Lewí ne bhí, jo dahyakí letá hai, Ibráhím ke zarí'e se dahyakí dí; 10 is liye ki jis waqt Malik i Sidq ne Ibráhím ká istiqbál kiyá thá, wuh us waqt tak apne báp kí sulb meṉ thá.

11 Pas agar baní Lewí kí kahánat se kámilíyat hásil hotí, (kyúṉki usí kí mátahtí meṉ ummat ko sharí'at milí thí,) to phir kyá hájat thí, ki dúsrá káhin Malik i Sidq ke taríqe ká paidá ho, aur Hárún ke taríqe ká na giná jáe? 12 Aur jab kahánat badal gayí, to sharí'at ká bhí badalná zarúr hai; 13 kyúṉki jis kí bábat yih báteṉ kahí játí haiṉ, wuh dúsre qabíle meṉ shámil hai, jis meṉ se kisí ne qurbángáh kí khidmat nahíṉ kí. 14 Chunáṉchi záhir hai, ki hamárá Khudáwand Yahúdáh meṉ se paidá húá; aur is firqe ke haqq meṉ Músá ne kahánat ká kuchh zikr nahíṉ kiyá. 15 Aur jab Malik i Sidq kí mánind ek âur aisá káhin paidá honewálá thá, 16 jo jismání ahkám kí sharí'at ke muwáfiq nahíṉ, balki gairfání zindagí kí quwwat ke mutábiq muqarrar ho, to hamárá da'wá âur bhí sáf záhir ho gayá. 17 Kyúṉki us ke haqq meṉ yih gawáhí dí gayí hai, ki

Tú Malik i Sidq ke taríqe ká
Abad tak káhin hai.

18 Ġaraz pahlá hukm kamzor aur befáida hone ke sabab se mansúkh ho gayá, 19 (kyúṉki sharí'at ne kisí chíz ko kámil nahíṉ kiyá), aur us kí jagah ek bihtar ummed rakkhí gayí, jis ke wasíle se ham Khudá ke nazdík já sakte haiṉ. 20 Aur chúṉki Masíh ká taqarrur bagair qasam ke na húá, 21 (kyúṉki wuh to bagair qasam ke káhin muqarrar húe haiṉ, magar yih qasam ke sáth us kí taraf se húá, jis ne is kí bábat kahá, ki

Khudáwand ne qasam kháí hai,
aur us se phiregá nahíṉ, ki
Tú abad tak káhin hai;)

22 isí liye Yisú' ek bihtar 'ahd ká zámin ṭhahrá. 23 Aur chúṉki maut ke sabab qáim na rah sakte the, is liye wuh to bahut káhin muqarrar húe; 24 magar chúṉki yih abad tak qáim rahnewálá hai, is liye is kí kahánat lázawál hai. 25 Isí liye jo us ke wasíle se Khudá ke pás áte haiṉ, wuh unheṉ púrí púrí naját de saktá hai, kyúṉki wuh un kí shafá'at ke liye hamesha zinda hai.

26 Chunáṉchi aisá hí sardár káhin hamáre láiq bhí thá, jo pák, aur beriyá, aur bedág ho, aur gunahgároṉ se judá, aur ásmánoṉ se baland kiyá gayá ho; 27 aur un sardár káhinoṉ kí mánind is ká muhtáj na ho, ki har roz pahle apne gunáhoṉ aur phir ummat ke gunáhoṉ ke wáste qurbániáṉ chaṛháe; kyúṉki ise wuh ek hí bár kar guzrá, jis waqt apne áp ko qurbán kiyá. 28 Is liye ki sharí'at to kamzor ádmíoṉ ko sardár káhin muqarrar kartí hai; magar us qasam ká kalám jo sharí'at ke ba'd kháí gayí, us Beṭe ko muqarrar kartá hai, jo hamesha ke liye kámil kiyá gayá hai.

8 Ab jo báteṉ ham kah rahe haiṉ, un meṉ se baṛí bát yih hai, ki Hamárá aisá sardár káhin hai, jo ásmánoṉ par Kibriyá ke takht kí dahiní taraf já baiṭhá, 2 aur maqdis aur us haqíqí khaime ká khádim hai, jise Khudáwand ne khaṛá kiyá hai, na insán ne. 3 Aur chúṉki har sardár káhin nazreṉ aur qurbániáṉ guzránne ke wáste muqarrar hotá hai: is liye zarúr húá, ki is ke pás bhí guzránne ko kuchh ho. 4 Aur agar wuh zamín par hotá, to hargiz káhin na hotá, is liye ki sharí'at ke muwáfiq nazr guzránnewále maujúd haiṉ, 5 jo ásmání chízoṉ kí naql aur 'aks kí khidmat karte haiṉ; chunáṉchi jab Músá khaima banáne ko thá, to use yih hidáyat húí, ki Dekh, jo namúna tujhe paháṛ par dikháyá gayá thá, usí ke mutábiq sab chízeṉ banáná. 6 Magar ab us ne is qadr bihtar khidmat páí, jis qadr us bihtar 'ahd ká darmiyání ṭhahrá, jo bihtar wa'doṉ kí bunyád par qáim kiyá gayá hai. 7 Kyúṉki agar pahlá 'ahd benuqs hotá, to dúsre ke liye mauqa' na ḍhúṉḍhá játá. 8 Pas wuh un ke nuqs batákar kahtá hai, ki

Khudáwand farmátá hai, **Dekh,**
wuh din áte haiṉ,

Ki main Isráíl ke gharáne, aur Yahúdáh ke gharáne se ek nayá 'ahd bándhúngá;
9 Yih us 'ahd ki mánind na hogá, jo main ne un ke bápdádá se us din bándhá thá,
Jab mulk i Misr se nikál láne ke liye un ká háth pakrá thá;
Is wáste ki wuh mere 'ahd par qáim nahín rahe,
Aur Khudáwand farmátá hai, ki Main ne un kí taraf kuchh tawajjuh na kí.
10 Phir Khudáwand farmátá hai, ki Jo 'ahd Isráíl ke gharáne se Un dinon ke ba'd bándhúngá, wuh yih hai, ki
Main apne qánún un ke zihn men dálúngá,
Aur un ke dilon par likhúngá;
Aur main un ká Khudá húngá,
Aur wuh merí ummat honge:
11 Aur har shakhs ko apne hamwatan
Aur apne bhái ko yih ta'lím dení na paregí, ki Tú Khudáwand ko pahchán;
Kyúnki chhoțe se bare tak, sab mujhe ján lenge;
12 Is liye ki main un ki nárástíon par rahm karúngá,
Aur un ke gunáhon ko phir kabhí yád na karúngá.

13 Jab us ne nayá 'ahd kahá, to pahle ko puráná thahráyá. Aur jo chíz puráni aur muddat kí ho játí hai, wuh mițne ke qaríb hotí hai.

9 Garaz, pahle 'ahd men bhí 'ibádat ke ahkám the, aur aisá maqdis jo dunyawí thá; 2 ya'ní ek khaima banáyá gayá thá; agle men chirágdán, aur mez, aur nazr ki roțiyán thín; aur use Pák makán kahte hain. 3 Aur dúsre parde ke píchhe wuh khaima thá, jise Páktarín kahte hain; 4 us men sone ká 'údsoz, aur cháron taraf sone se mandhá húá 'ahd ká sandúq thá; is men mann se bhará húá ek sone ká martabán, aur phúlá phalá húá Hárún ká 'asá, aur 'ahd kí takhtián thín; 5 aur us ke úpar jalál ke karúbí the, jo kaffáragáh par sáya karte the: in báton ke mufassal bayán karne ká yih mauqa' nahín. 6 Jab yih chízen is tarah ban chukín, to pahle khaime men to káhin har waqt dákhil hote, aur 'ibádat ká kám anjám dete hain. 7 Magar dúsre men sirf sardár káhin hí sál bhar men ek bár játá hai; aur bagair khún ke nahín játá; jise apne wáste aur ummat ki bhúl chúk ke wáste guzrántá hai. 8 Is se Rúhu'l Quds ká yih ishára hai, ki jab tak pahlá khaima khará hai, pák makán kí ráh záhir nahín húí. 9 Wuh khaima maujúda zamáne ke liye ek misál hai; aur is ke bamújib aisí nazren aur qurbánián guzrání játí thín, jo 'ibádat karnewále ko dil ke i'tibár se kámil nahín kar saktín; 10 is liye ki wuh sirf kháne píne, aur tarah tarah ke guslon kí biná par jismání ahkám hain, jo isláh ke waqt tak muqarrar kiye gaye hain.

11 Lekin jab Masíh áyanda ki achchhí chízon ká sardár káhin hokar áyá, to us buzurgtar aur kámiltar khaime kí ráh se jo háthon ká baná húá, ya'ní is dunyá ká, nahín; 12 aur bakron aur bachhron ká khún lekar nahín, balki apná hí khún lekar, pák makán men ek hí bár dákhil ho gayá, aur abadí khalásí karái. 13 Kyúnki jab bakron aur bailon ke khún aur gáe ki rákh nápákon par chhiŗke jáne se záhirí pákizagí hásil hotí hai; 14 to Masíh ká khún jis ne apne áp ko azalí Rúh ke wasíle Khudá ke sámne be'aib qurbán kar diyá, tumháre dilon ko murda kámon se kyún na pák karegá, táki zinda Khudá kí 'ibádat karen. 15 Aur isí sabab se wuh naye 'ahd ká darmiyání hai, táki us maut ke wasíle se jo pahle 'ahd ke waqt ke qusúron kí mu'áfí ke liye húí hai, buláe húe log wa'de ke bamújib abadí mírás ko hásil karen. 16 Kyúnki jahán wasíyat hai, wahán wasíyat karnewále ki maut bhí sábit honí zarúr hai. 17 Is liye ki wasíyat maut ke ba'd hí járí hotí hai, aur jab tak wasíyat karnewálá zinda rahtá hai, us ká ijrá nahín hotá. 18 Isí liye pahlá 'ahd bhí bagair khún ke nahín bándhá gayá. 19 Chunánchi jab Músá tamám ummat ko sharí'at ká har ek hukm suná chuká, to bachhron aur bakron ká khún lekar, pání, aur lál ún, aur zúfá ke sáth, us kitáb aur tamám ummat par chhiŗak diyá, 20 aur kahá, ki Yih us 'ahd ká khún hai, jis ká hukm Khudá ne tumháre liye diyá hai. 21 Aur isí tarah us ne khaime aur 'ibádat kí tamám chízon par khún

chhirká. 22 Aur taqríban sári chízen sharí'at ke mutábiq khún se pák kí játí hain, aur bagair khún baháe mu'áfí nahín hotí.

23 Pas zarúr thá, ki ásmání chízon kí naqlen to in ke wasíle se pák kí jáen; magar khud ásmání chízen in se bihtar qurbánion ke wasíle se. 24 Kyúnki Masíh us háth ke banáe húe pák makán men dákhil nahín húá, jo haqíqí pák makán ká namúna hai, balki ásmán hí men dákhil húá; táki ab Khudá ke rúbarú hamárí khátir házir ho: 25 yih nahín ki wuh apne áp ko bár bár qurbán kare, jis tarah ki sardár káhin pák makán men har sál dúsre ká khún lekar játá hai; 26 warna biná e 'álam se lekar us ko bár bár dukh uthání zarúr hotá: magar ab zamánon ke ákhir men ek bár záhir húá, táki apne áp ko qurbán karne se gunáh ko mitá de. 27 Aur jis tarah ádmíon ke liye ek bár marná aur us ke ba'd 'adálat ká honá muqarrar hai; 28 isí tarah Masíh bhí ek bár bahut logon ke gunáh utháne ke liye qurbán hokar, dúsrí bár bagair gunáh ke, naját ke liye un ko dikháí degá, jo us kí ráh dekhte hain.

10 Kyúnki sharí'at jis men áyanda kí achchhí chízon ká 'aks hai, aur un chízon kí aslí súrat nahín, un ek hí tarah kí qurbánion se, jo har sál bilánága guzrání játí hain, pás ánewálon ko hargiz kámil nahín kar saktí. 2 Warna un ká guzránná kyún mauqúf na ho játá? Is liye ki jab 'ibádat karnewále ek bár pák ho játe, to phir un ká dil unhen gunahgár na thahrátá. 3 Balki wuh qurbáníán sál ba sál gunáhon ko yád dilátí hain. 4 Kyúnki mumkin nahín ki bailon aur bakron ká khún gunáhon ko dúr kare. 5 Isí liye wuh dunyá men áte waqt kahtá hai, ki

Tú ne qurbání aur nazr ko pasand na kiyá,
Balki mere liye ek badan taiyár kiyá;
6 Púrí sokhtaní qurbánion aur gunáh kí qurbánion se tú khush na húá:
7 Us waqt main ne kahá, ki Dekh main áyá hún,
(Kitáb ke warqon men merí nisbat likhá húá hai,)
Táki, ai Khudá, terí marzí púrí karún.

8 Upar to wuh kahtá hai, ki Na tú ne qurbánion aur nazron aur púrí sokhtaní qurbánion, aur gunáh kí qurbánion ko pasand kiyá, aur na un se khush húá; hálánki wuh qurbáníán sharí'at ke muwáfiq guzrání játí hain; 9 aur phir yih kahtá hai, ki Dekh, main áyá hún, táki terí marzí púrí karún; garaz wuh pahle ko mauqúf kartá hai, táki dúsre ko qáim kare. 10 Usí marzí ke sabab ham Yisú' Masíh ke jism ke ek hí bár qurbán hone ke wasíle se pák kiye gaye hain. 11 Aur har ek káhin to khare hokar har roz 'ibádat kartá hai, aur ek hí tarah kí qurbáníán bár bár guzrántá hai, jo hargiz gunáhon ko dúr nahín kar saktín: 12 lekin yih shakhs hamesha ke liye gunáhon ke wáste ek hí qurbání guzránkar, Khudá kí dahiní taraf já baithá; 13 aur usí waqt se muntazir hai, ki us ke dushman us ke pánwon tale kí chaukí banen; 14 kyúnki us ne ek hí qurbání charháne se un ko hamesha ke liye kámil kar diyá hai, jo pák kiye játe hain. 15 Aur Rúhu'l Quds bhí ham ko yihí batátá hai; kyúnki yih kahne ke ba'd, ki

16 Khudáwand farmátá hai;
Jo 'ahd main un dinon ke ba'd un se bándhúngá, wuh yih hai, ki
Main apne qánún un ke dilon par likhúngá,
Aur un ke zihn men dálúngá;
17 phir wuh yih kahtá hai, ki
Un ke gunáhon aur bedínion ko phir kabhí yád na karúngá.

18 Aur jab in kí mu'áfí ho gayí hai, to phir gunáh kí qurbání nahín rahí.

19 Pas ai bháiyo, chúnki hamen Yisú' ke khún ke sabab us nayí aur zinda ráh se pák makán men dákhil hone kí dilerí hai; 20 jo us ne parde ya'ní apne jism men se hokar, hamáre wáste makhsús kí hai; 21 aur chúnki hamárá aisá bará káhin hai, jo Khudá ke ghar ká mukhtár hai; 22 to áo, ham sachche dil aur púre ímán ke sáth, aur dil ke ilzám ko dúr karne ke liye dilon par chhínte lekar, aur badan ko sáf pání se dhulwákar, Khudá ke pás chalen: 23 aur apní ummed ke iqrár ko mazbútí se tháme rahen; kyúnki jis ne wa'da kiyá hai, wuh sachchá hai: 24 aur mahabbat aur nek kámon kí targíb dene ke liye ek dúsre ká liház rakkhen; 25 aur ek dúsre ke sáth

jama' hone se báz na áen, jaisá ba'z logon ká dastúr hai, balki ek dúsre ko nasíhat karen; aur jis qadr us din ko nazdík hote húe dekhte ho usí qadr ziyáda kíyá karo.

26 Kyúnki haqq kí pahchán hásil karne ke ba'd agar ham ján bújhkar gunáh karen, to gunáhon kí koí âur qurbání báqí nahín rahí; 27 hán, 'adálat ká ek haulnák intizár aur gazabnák átish báqí hai, jo mukhálifon ko khá legí. 28 Jab Músá kí sharí'at ká na mánnewálá do yá tín shakhson kí gawáhí se, bagair rahm kiye márá játá hai, 29 to khayál karo ki wuh shakhs kis qadr ziyáda sazá ke láiq thahregá, jis ne Khudá ke Bete ko pámál kiyá, aur 'ahd ke khún ko, jis se wuh pák húá thá, nápák jáná, aur fazl kí Rúh ko be'izzat kiyá. 30 Kyúnki use ham jánte hain, jis ne kahá, ki Intiqám lená merá kám hai, badla main hí dúngá: aur phir yih, ki Khudáwand apní ummat kí 'adálat karegá. 31 Zinda Khudá ke háthon men parná haulnák bát hai.

32 Lekin un pahle dinon ko yád karo, kí tum ne munawwar hone ke ba'd dukhon kí barí khakher uthái; 33 kuchh to yún ki la'n ta'n aur musíbaton ke bá'is tumhárá tamásha baná; aur kuchh yún ki tum un ke sharík húe, jin ke sáth yih badsulúkí hotí thí. 34 Chunánchi tum ne qaidíon kí hamdardí bhí kí, aur apne mál ká lut jáná bhí khushí se manzúr kiyá, yih jánkar ki tumháre pás ek bihtar aur dáimí milkiyat hai. 35 Pas apní dilerí ko háth se na do, is liye ki us ká bará ajr hai. 36 Kyúnki tumhen sabr karná zarúr hai, táki Khudá kí marzí púrí karke wa'da kí húí chíz hásil karo.

37 Aur ab bahut hí thorí muddat báqí hai, ki
A'newálá áegá, aur der na karegá.
38 Aur merá rástbáz banda ímán se jítá rahegá:
Aur agar wuh hategá, to merá dil us se khush na hogá.

39 Lekin ham hatnewále nahín ki halák hon, balki ímán rakhnewále hain ki ján bacháen.

11 Ab ímán ummed kí húí chízon ká i'timád, aur andekhí chízon ká subút hai. 2 Kyúnki usí kí bábat buzurgon ke haqq men achchhí gawáhí dí gayí. 3 I'mán hí se ham ma'lúm karte hain, ki 'álam Khudá ke kahne se bane hain; yih nahín, ki jo kuchh nazar átá hai záhirí chízon se baná ho. 4 I'mán hí se Hábíl ne Qayin se afzal qurbání Khudá ke liye guzrání; aur usí ke sabab us ke rástbáz hone kí gawáhí dí gayí; kyúnki Khudá ne us kí nazron kí bábat gawáhí dí: aur agarchi wuh mar gayá hai, táham usí ke wasíle se ab tak kalám kartá hai. 5 I'mán hí se Hanok uthá liyá gayá, táki maut ko na dekhe; aur chúnki Khudá ne use uthá liyá thá, is liye us ká patá na milá: kyúnki utháe jáne se peshtar us ke haqq men yih gawáhí dí gayí thí, kí yih Khudá ko pasand áyá hai: 6 aur bagair ímán ke us ko pasand áná námumkin hai: is liye kí Khudá ke pás ánewále ko ímán láná cháhiye, ki wuh maujúd hai, aur apne tálibon ko badla detá hai. 7 I'mán hí ke sabab se Núh ne un chízon kí bábat, jo us waqt tak nazar na átí thín, hidáyat pákar, Khudá ke khauf se apne gharáne ke bacháo ke liye kishtí banáí; jis se us ne dunyá ko mujrim thahráyá, aur us rástbází ká wáris húá, jo ímán se hai. 8 I'mán hí ke sabab se Ibráhím jab buláyá gayá, to hukm mánkar us jagah chalá gayá, jise mirás men lenewálá thá; aur agarchi jántá na thá, ki main kahán játá hún, táham rawána ho gayá. 9 I'mán hí se us ne wa'da kiye húe mulk men is tarah musáfirána taur par búd o básh kí, ki goyá gair mulk hai, aur Izháq aur Ya'qúb samet jo us ke sáth usí wa'de ke wáris the, khaimon men sukúnat kí. 10 Kyúnki wuh us páedár shahr ká ummedwár thá, jis ká mi'már aur banánewálá Khudá hai. 11 I'mán hí se Sárah ne bhí sinn i yás ke ba'd hámila hone kí táqat páí, is liye ki us ne wa'da karnewále ko sachchá jáná: 12 pas ek shakhs se jo murda sá thá, ásmán ke sitáron ke barábar kasír, aur samundar ke kanáre kí ret ke barábar beshumár auláá paidá húí.

13 Yih sab ímán kí hálat men mare, aur wa'da kí húí chízen na páin, magar dúr hí se unhen dekhkar khush húe, aur iqrár kiyá, kí ham zamín par pardesí aur musáfir hain. 14 Jo aisí báten kahte hain, wuh

záhir karte hain, ki ham apne watan kí talásh men hain. 15 Aur jis mulk se wuh nikal áe the, agar us ká khayál karte, to unhen wápas jáne ká mauqa' thá. 16 Magar haqíqat men wuh ek bihtar, ya'ní ásmání, mulk ke mushtáq the. Isí liye Khudá un se, ya'ní un ká Khudá kahláne se, sharmáyá nahín: chunánchi us ne un ke liye ek shahr taiyár kiyá.

17 I'mán hí se Ibráhím ne ázmáish ke waqt Izháq ko nazr guzráná: aur jis ne wa'don ko sach mán liyá thá, wuh us iklaute ko nazr karne lagá, 18 jis kí bábat yih kahá gayá thá, ki Izháq hí se terí nasl kahláegí: 19 kyúnki wuh samjhá, ki Khudá murdon men se jiláne par bhí qádir hai; chunánchi un hí men se tamsíl ke taur par wuh use phir milá. 20 I'mán hí se Izháq ne honewálí báton kí bábat bhí Ya'qúb aur 'Esáú donon ko du'á dí. 21 I'mán hí se Ya'qúb ne marte waqt Yúsuf ke donon beton men se har ek ko du'á dí, aur apne 'asá ke sire par sahárá lekar sijda kiyá. 22 I'mán hí se Yúsuf ne, jab wuh marne ke qaríb thá, baní Isráíl ke khurúj ká zikr kiyá, aur apní haddiyon kí bábat hukm diyá. 23 I'mán hí se Músá ke mán báp ne us ke paidá hone ke ba'd tín mahíne tak us ko chhipáe rakkhá; kyúnki unhon ne dekhá ki bachcha khúbsúrat hai, aur wuh bádsháh ke hukm se na dare. 24 I'mán hí se Músá ne bare hokar Fir'aun kí betí ká betá kahláne se inkár kiyá; 25 is liye ki us ne gunáh ká chandroza lutf uthá ne kí nisbat, Khudá kí ummat ke sáth men badsulúkí ká bardásht karná ziyáda pasand kiyá; 26 aur Masíh ke liye la'n ta'n uthá ne ko Misr ke khazánon se barí daulat jáná; kyúnki us kí nigáh ajr páne par thí. 27 I'mán hí se us ne, bádsháh ke gusse ká khauf na karke, Misr ko chhor diyá, is liye ki wuh andekhe ko goyá dekhkar sábitqadam rahá. 28 I'mán hí se us ne Fasah karne aur khún chhirakne par 'amal kiyá, táki pahlauthon ká halák karnewálá baní Isráíl ko háth na lagáe. 29 I'mán hí se wuh Bahr i Qulzum se is tarah guzar gaye, jaise khushk zamín par se, aur jab Misrion ne yih qasd kiyá to dúb gaye. 30 I'mán hí se Yaríhó kí shahrpanáh, jab sát din tak us ke gird phir chuke, to gir parí. 31 I'mán hí se Ráháb fáhisha náfarmánon ke sáth halák na húí, kyúnki us ne jásúson ko amn se rakkhá thá. 32 Ab aur kyá kahún? Itní fursat kahán ki Gid'on, aur Báráq, aur Shimshon, aur Yiftah, aur Dáúd, aur Samwíl, aur, aur nabíon ká ahwál bayán karún? 33 Unhon ne ímán hí ke sabab se bádsháhaton ko maglúb kiyá, rástbází ke kám kiye, wa'da kí húí chízon ko hásil kiyá, sheron ke munh band kiye, 34 ág kí tezí ko bujháyá, talwár kí dhár se bach nikle, kamzorí men zoráwar húe, laráí men bahádur bane, gairon kí faujon ko bhagá diyá. 35 'Auraton ne apne murde phirke zinda páe; ba'z már kháte kháte mar gaye, magar riháí manzúr na kí, táki un ko bihtar qiyámat nasíb ho; 36 ba'z thatthon men uráe jáne, aur kore kháne, balki zanjíron men bándhe jáne aur qaid men parne se ázmáe gaye; 37 sangsár kiye gaye; áre se chíre gaye; ázmáish men pare; talwár se máre gaye; bheron aur bakriyon kí khál orhe húe, muhtájí men, musíbat men, badsulúkí kí hálat men máre máre phire; 38 dunyá un ke láiq na thí; wuh jangalon, aur paháron, aur gáron, aur zamín ke garhon men áwára phirá kiye. 39 Aur agarchi in sab ke haqq men ímán ke sabab se achchhí gawáhí dí gayí, táham unhen wa'da kí húí chíz na milí; 40 is liye ki Khudá ne peshbíní karke hamáre liye koí bihtar chíz tajwíz kí thí, táki wuh hamáre bagair kámil na kiye jáen.

12 Pas jab ki gawáhon ká aisá bará bádal hamen ghere húe hai, to áo, ham bhí har ek bojh, aur us gunáh ko jo hamen ásání se uljhá letá hai dúr karke, us daur men sabr se dauren, jo hamen darpesh hai; 2 aur ímán ke báni aur kámil karnewále Yisú' ko takte rahen, jis ne us khushí ke liye jo us kí nazaron ke sámne thí, sharmindagí kí parwá na karke, salíb ká dukh sahá, aur Khudá ke takht kí dahiní taraf já baithá. 3 Pas us ko gaur karo, jis ne apne haqq men burái karnewále gunahgáron kí is qadr mukhálafat kí bardásht kí; táki tum bedil hokar

himmat na háro. 4 Tum ne gunáh se larne men ab tak aisá muqábala nahíṉ kiyá, jis meṉ ḳhún bahá ho. 5 Aur tum us nasíhat ko bhúl gaye, jo tumheṉ farzandoṉ kí tarah kí játí hai, ki

Ai mere beṭe, Ḳhudáwand kí tambíh ko náchíz na ján,
Aur jab wuh tujhe malámat kare, to bedil na ho;
6 Kyúṉki jis se Ḳhudáwand mahabbat rakhtá hai, use tambíh bhí kartá hai,
Aur jis ko beṭá baná letá hai, us ke koṛe bhí lagátá hai.

7 Tum jo kuchh dukh sahte ho wuh tumhárí tarbiyat ke liye hai. Ḳhudá farzand jánkar tumháre sáth sulúk kartá hai; wuh kaun sá beṭá hai, jise báp tambíh nahíṉ kartá? 8 Aur agar tumheṉ wuh tambíh na kí gayí, jis meṉ sab sharík haiṉ, to tum harámzáde ṭhahre, na beṭe. 9 'Aláwa is ke, jab hamáre jismání báp hameṉ tambíh karte the, aur ham un kí ta'zím karte rahe, to kyá rúhoṉ ke Báp kí is se ziyáda tábi'dárí na kareṉ, jis se ham zinda raheṉ? 10 Wuh to thoṛe dinoṉ ke wáste apní samajh ke muwáfiq tambíh karte the, magar yih hamáre fáide ke liye kartá hai, táki ham bhí us kí pákízagí meṉ shámil ho jáeṉ. 11 Aur bi'lfi'l har qism kí tambíh ḳhushí ká nahíṉ, balki gam ká bá'is ma'lúm hotí hai: magar jo us ko sahte sahte puḳhta ho gaye haiṉ, un ko ba'd meṉ chain ke sáth rástbází ká phal baḳhshtí hai. 12 Pas ḍhíle háthoṉ aur sust ghuṭnoṉ ko durust karo; 13 aur apne páṉwoṉ ke liye sídhe ráste banáo, táki langṛá beráh na ho, balki shifá páe.

14 Sab ke sáth mel miláp rakhne, aur us pákízagí ke tálib raho, jis ke bagair koí Ḳhudáwand ko na dekhegá. 15 Gaur se dekhte raho ki koí shaḳhs Ḳhudá ke fazl se mahrúm na rah jáe; aisá na ho ki koí kaṛwí jaṛ phúṭkar tumheṉ dukh de, aur us ke sabab se aksar log nápák ho jáeṉ; 16 aur na koí harámkár yá 'Esáú kí tarah bedín ho, jis ne ek waqt ke kháne ke 'iwaz apne pahlauṭhe hone ká haqq bech ḍálá. 17 Kyúṉki tum jánte ho ki is ke ba'd, jab us ne barakat ká wáris honá cháhá, to manzúr na húá; chunáṉchi us ko níyat kí tabdílí ká mauqa' na milá, go us ne áṉsú bahá bahákar us kí baṛí talásh kí.

18 Tum us paháṛ ke pás nahíṉ áe, jis ká chhúná mumkin thá, aur wuh ág se jaltá thá, aur us par kálí ghaṭá, aur táríkí, aur túfán, 19 aur narsinge ká shor, aur kalám karnewále kí aisí áwáz thí, jis ke sunnewáloṉ ne darḳhwást kí, ki ham se áur kalám na kiyá jáe: 20 kyúṉki wuh is hukm kí bardásht na kar sake, ki Agar koí jánwar bhí us paháṛ ko chhúe, to sangsár kiyá jáe; 21 aur wuh nazzára aisá ḍarauná thá, ki Músá ne kahá; Maiṉ niháyat ḍartá aur káṉptá húṉ. 22 Balki tum Ṣiyyon ke paháṛ, aur zinda Ḳhudá ke shahr, ya'ní ásmání Yarúshalem ke pás, aur lákhoṉ firishtoṉ, 23 aur un pahlauṭhoṉ kí 'ámm jamá'at, ya'ní kalísiyá, jin ke nám ásmán par likhe haiṉ, aur sab ke munsif Ḳhudá, aur kámil kiye húe rástbázoṉ kí rúhoṉ, 24 aur naye 'ahd ke darmiyání Yisú', aur chhiṛkáo ke us ḳhún ke pás áe ho, jo Hábíl ke ḳhún kí nisbat bihtar báteṉ kahtá hai. 25 Ḳhabardár, us kahnewále ká inkár na karná, kyúṉki jab wuh log zamín par hidáyat karnewále ká inkár karke na bach sake, to ham ásmán par ke hidáyat karnewále se muṉh moṛkar kyúṉkar bach sakeṉge? 26 Us kí áwáz ne us waqt to zamín ko hilá diyá: magar ab us ne yih wa'da kiyá hai, ki Ek bár phir maiṉ faqat zamín hí ko nahíṉ, balki ásmán ko bhí hilá dúṉgá. 27 Aur yih 'ibárat, ki Ek bár phir, is bát ko záhir kartí hai, ki jo chízeṉ hilá dí játí haiṉ makhlúq hone ke bá'is ṭal jáeṉgí, táki behilí chízeṉ qáim raheṉ. 28 Pas ham wuh bádsháhat pákar jo hilne kí nahíṉ, us fazl ko háth se na deṉ, jis ke sabab se pasandída taur par Ḳhudá kí 'ibádat ḳhudá-tarsí aur ḳhauf ke sáth kare; 29 Kyúṉki hamárá Ḳhudá ḳhák kar denewálí ág hai.

13

Biràdarána mahabbat qáim rahe. 2 Musáfirparwarí se gáfil na raho: kyúṉki is kí wajh se ba'z ne beḳhabarí meṉ firishtoṉ kí mihmándárí kí hai. 3 Qaidíoṉ ko is tarah yád rakkho, ki goyá tum un ke sáth qaid ho; aur jin ke sáth badsulúkí kí játí hai, un ko

bhí yih samajhkar yád rakkho, ki ham bhí jism rakhte hain. 4 Biyáh karná sab men 'izzat kí bát samjhí jáe, aur bistar bedág rahe; is liye ki Khudá harámkáron aur zánion kí 'adálat karegá. 5 Rupaye kí mahabbat se khálí raho; aur jo tumháre pás hai, usí par qaná'at karo; kyúnki us ne khud kahá hai, ki Main tujh se hargiz dastbardár na húngá, aur kabhí tujhe na chhorúngá. 6 Is wáste ham dilerí ke sáth kahte hain, ki

Khudáwand merá madadgár hai; main khauf na karúngá:
Insán merá kyá karegá?

7 Jo tumháre peshwá the, aur jinhon ne tumhen Khudá ká kalám sunáyá, unhen yád rakkho; aur un kí zindagí ke anjám par gaur karke un jaise ímándár ho jáo. 8 Yisú' Masíh kal, aur áj, balki abad tak yaksán hai. 9 Mukhtalif aur begáni ta'límon ke sabab se bhatakte na phiro: kyúnki fazl se dil ká mazbút rahná bihtar hai; na un khurákon se, jin ke isti'mál karnewálon ne kuchh fáida na uṭháyá. 10 Hamárí ek aisí qurbángáh hai, jis men se khaime kí khidmat karnewálon ko kháne ká ikhtiyár nahín. 11 Kyúnki jin jánwaron ká khún sardár káhin pák makán men gunáh ke kaffáre ke wáste le játá hai, un ke jism khaimagáh ke báhar jaláe játe hain. 12 Isí liye Yisú' ne bhí, ummat ko khud apne khún se pák karne ke liye, darwáze ke báhar dukh uṭháyá. 13 Pas áo, us kí zillat ko apne úpar liye húe khaimagáh se báhar us ke pás chalen. 14 Kyúnki yahán hamárá koí qáim rahnewálá shahr nahín; balki ham ánewále shahr kí talásh men hain. 15 Pas ham us ke wasíle se hamd kí qurbání, ya'ní un honṭhon ká phal, jo us ke nám ká iqrár karte hain, Khudá ke liye har waqt charháyá karen. 16 Aur bhaláí aur sakháwat karní na bhúlo, is liye ki Khudá aisí qurbánion se khush hotá hai. 17 Apne peshwáon ke farmánbardár aur tábi' raho, kyúnki wuh tumhárí rúhon ke fáide ke liye un kí tarah jágte rahte hain, jinhen hisáb dená paregá; táki wuh khushí se yih kám karen, na ranj se: kyúnki is súrat men tumhen kuchh fáida nahín.

18 Hamáre wáste du'á karo; kyúnki hamen yaqín hai, ki hamárá dil sáf hai, aur ham har bát men nekí ke sáth zindagí guzární cháhte hain. 19 Main tumhen yih kám karne kí is liye áur bhí nasíhat kartá hún, ki main jald tumháre pás phir áne páún.

20 Ab Khudá itmínán ká chashma, jo bheron ke bare charwáhe, ya'ní hamáre Khudáwand Yisú' ko, abadí 'ahd ke khún ke bá'is murdon men se zinda karke uṭhá láyá; 21 tum ko har nek bát men kámil kare, táki tum us kí marzí púrí karo, aur jo kuchh us ke nazdík pasandída hai Yisú' Masíh ke wasíle se ham men paidá kare; jis kí tamjíd abadu'l ábád hotí rahe. A'mín.

22 Ai bháiyo, main tum se iltimás kartá hún, kí is nasíhat ke kalám kí bardásht karo; kyúnki main ne tumhen mukhtasar taur par likhá hai. 23 Tum ko wázih ho, ki hamárá bháí Tímuthiyus rihá ho gayá hai: agar wuh jald á gayá, to main us ke sáth tum se milúngá.

24 Apne sab peshwáon aur sáre muqaddason se salám kaho. Itáliyawále tumhen salám kahte hain.

25 Tum sab par fazl hotá rahe A'mín.

YA'QU'B KA' 'A'MM KHATT

1 Khudá ke aur Khudáwand Yisú' Masíh ke bande Ya'qúb kí taraf se, un bárah qabílon ko jo jábajá rahte hain, salám pahunche.

2 Ai mere bháiyo, jab tum tarah tarah kí ázmáishon men paro, 3 to is ko yih jánkar kamál khushí kí bát samajhná, ki tumháre ímán kí ázmáish sabr paidá kartí hai. 4 Aur sabr ko apná púrá kám karne do, táki tum púre aur kámil ho jáo, aur tum men kisí bát kí kamí na rahe.

5 Lekin agar tum men se kisí men hikmat kí kamí ho, to Khudá se mánge, jo bagair malámat kiye sab ko faiyází ke sáth detá hai; us ko dí jáegí. 6 Magar ímán se mánge, aur kuchh shakk na kare; kyúnki shakk karnewálá samundar kí lahr kí mánind hotá hai, jo hawá se bahtí aur uchhaltí hai. 7 Aisá ádmí yih na samjhe, ki mujhe Khudáwand se kuchh milegá; 8 wuh shakhs dodilá hai, aur apní sárí báton men beqiyám.

9 Adná bhái apne a'lá martabe par fakhr kare: 10 aur daulatmand apní adná hálat par: is liye ki ghás ke phúl kí tarah játá rahegá. 11 Kyúnki súraj nikalte hí sakht dhúp partí, aur ghás ko sukhá detí hai, aur us ká phúl gir játá hai, aur us kí khúbsúratí játí rahtí hai; isí tarah daulatmand bhí apní ráh par chalte chalte khák men mil jáegá.

12 Mubárak wuh shakhs hai, jo ázmáish kí bardásht kartá hai: kyúnki jab maqbúl thahrá, to zindagí ká wuh táj hásil karegá, jis ká Khudáwand ne apne mahabbat karnewálon se wa'da kiyá hai. 13 Jab koí ázmáyá jáe, to yih na kahe, ki merí ázmáish Khudá kí taraf se hotí hai; kyúnki na to Khudá badí se ázmáyá já saktá hai, aur na wuh kisí ko ázmátá hai: 14 hán, har shakhs apní hí khwáhishon men khinchkar aur phanskar ázmáyá játá hai. 15 Phir khwáhish hámila hokar gunáh ko jantí hai; aur gunáh jab barh chuká to maut paidá kartá hai. 16 Ai mere piyáre bháiyo, fareb na kháná. 17 Har achchhí bakhshish, aur har kámil in'ám úpar se hai, aur núron ke Báp kí taraf se miltá hai, jis men na koí tabdílí ho saktí hai, aur na gardish ke sabab us par sáya partá hai. 18 Us ne apní marzí se hamen kalám i haqq ke wasíle se paidá kiyá, táki us kí makhlúqát men se ham ek tarah ke pahle phal hon.

19 Ai mere piyáre bháiyo, yih bát tum jánte ho. Pas har ádmí sunne men tez, aur bolne men dhírá, aur gusse men dhímá ho; 20 kyúnki insán ká gussa Khudá kí rástbází ká kám nahín kartá. 21 Is liye sárí najásat, aur badí ke fuzle ko dúr karke, us kalám ko halímí se qubúl kar lo, jo dil men boyá gayá, aur tumhárí rúhon ko naját de saktá hai. 22 Lekin kalám par 'amal karnewále bano, na mahz sunnewále jo apne áp ko dhoká dete hain. 23 Kyúnki jo koí kalám ká sunnewálá ho, aur us par 'amal karnewálá na ho, wuh us shakhs kí mánind hai, jo apní qudratí súrat áíne men dekhtá hai: 24 is liye ki wuh apne áp ko dekhkar chalá játá, aur fauran bhúl játá hai ki main kaisá thá. 25 Lekin jo shakhs ázádí kí kámil sharí'at par gaur se nazar kartá rahtá hai, wuh apne kám men is liye barakat páegá, ki sunkar bhúltá nahín, balki 'amal kartá hai. 26 Agar koí apne áp ko díndár samjhe, aur apní zabán ko lagám na de, balki apne dil ko dhoká de, to us kí díndárí bátil hai. 27 Hamáre Khudá aur Báp ke nazdík khális aur be'aib díndárí yih hai, ki yatímon aur bewa 'auraton kí musíbat ke waqt un kí khabar len, aur apne áp ko dunyá se bedág rakkhen.

2 Ai mere bháiyo, hamáre Khudáwand Zu'ljalál Yisú' Masíh ká ímán tum men tarafdárí ke sáth na ho. 2 Kyúnki agar ek shakhs to sone kí angúthí aur 'umda poshák pahine húe tumhárí jamá'at men áe, aur ek garíb ádmí maile kuchaile kapre pahine húe áe;

3 aur tum us 'umda poshákwále ká liház karke kaho, ki Tú yahán achchhí jagah baiṭh; aur us garíb shakhs se kaho, ki Tú wahán khaṛá rah, yá mere páṉwoṉ kí chaukí ke pás baiṭh; 4 to kyá tum ne ápas meṉ tarafdárí na kí, aur badníyat munsif na bane? 5 Ai mere piyáre bháiyo, suno; kyá Ḳhudá ne is jahán ke garíboṉ ko ímán meṉ daulatmand, aur us bádshNone ká wáris hone ke liye barguzída nahíṉ kiyá, jis ká us ne apne mahabbat karnewáloṉ se wa'da kiyá hai? 6 Lekin tum ne garíb ádmí kí be-'izzatí kí. Kyá daulatmand tum par zulm nahíṉ karte, aur wuhí tumheṉ 'adálatoṉ meṉ ghasíṭkar nahíṉ le játe? 7 Kyá wuh us buzurg nám par kufr nahíṉ bakte, jis se tum námzad ho? 8 Táham, agar tum is nawishte ke mutábiq, ki Apne paṛausí se apní mánind mahabbat rakh, us bádsháhí sharí'at ko púrá karte ho, to achchhá karte ho: 9 lekin agar tum tarafdárí karte ho, to gunáh karte ho; aur sharí'at tum ko qusúrwár ṭhahrátí hai. 10 Kyúṉki jis ne sárí sharí'at par 'amal kiyá, aur ek hí bát meṉ ḳhatá kí, wuh sárí bátoṉ meṉ qusúrwár ṭhahrá. 11 Is liye ki jis ne yih kahá, ki Ziná na kar, usí ne yih bhí kahá, ki Ḳhún na kar. Pas agar tú ne ziná to na kiyá, magar ḳhún kiyá, taubhí tú sharí'at ká 'udúl karnewálá ṭhahrá. 12 Tum un logoṉ kí tarah kalám bhí karo aur kám bhí karo, jin ká ázádí kí sharí'at ke muwáfiq insáf hogá. 13 Kyúṉki jis ne rahm nahíṉ kiyá, us ká insáf bagair rahm ke hogá. Rahm insáf par gálib átá hai.

14 Ai mere bháiyo, agar koí kahe, ki Maiṉ ímándár húṉ, magar 'amal na kartá ho, to kyá fáida? Kyá aisá ímán use naját de saktá hai? 15 Agar koí bháí yá bahin naṉgí ho, aur un ko rozána roṭí kí kamí ho, 16 aur tum meṉ se koí un se kahe, ki Salámatí ke sáth jáo, garm aur ser raho; magar jo chízeṉ tan ke liye darkár haiṉ, wuh unheṉ na de, to kyá fáida? 17 Isí tarah ímán bhí, agar us ke sáth a'mál na hoṉ, to apní zát se murda hai. 18 Balki koí kah saktá hai, ki Tú to ímándár hai, aur maiṉ 'amal karnewálá húṉ: tú apná ímán bagair a'mál ke to mujhe dikhá; aur maiṉ apná ímán a'mál se tujhe dikháúṉgá. 19 Tú is bát par ímán rakhtá hai, ki Ḳhudá ek hí hai; ḳhair, achchhá kartá hai: shayátín bhí ímán rakhte, aur thartharáte haiṉ. 20 Magar, ai nikamme ádmí, kyá tú yih bhí nahíṉ jántá, ki ímán bagair a'mál ke bekár hai? 21 Jab hamáre báp Ibráhím ne apne beṭe Izháq ko qurbángáh par qurbán kiyá, to kyá wuh a'mál se rástbáz na ṭhahrá? 22 Pas tú ne dekh liyá ki ímán ne us ke a'mál ke sáth milkar asar kiyá, aur a'mál se ímán kámil húá; 23 aur yih nawishta púrá húá, ki Ibráhím Ḳhudá par ímán láyá, aur yih us ke liye rástbází giná gayá, aur wuh Ḳhudá ká dost kahláyá. 24 Pas tum ne dekh liyá, ki insán sirf ímán hí se nahíṉ, balki a'mál se rástbáz ṭhahrtá hai. 25 Isí tarah Ráháb fáhisha bhí, jab us ne qásidoṉ ko apne ghar meṉ utárá, aur dúsrí ráh se rukhsat kiyá, to kyá a'mál se rástbáz na ṭhahrí? 26 Garaz, jaise badan bagair rúh ke murda hai, waise hí ímán bhí bagair a'mál ke murda hai.

3 Ai mere bháiyo, tum meṉ se bahut se ustád na baneṉ, kyúṉki jánte ho, ki ham jo ustád haiṉ ziyáda sazá páeṉge; 2 is liye ki ham sab ke sab aksar ḳhatá karte haiṉ. Kámil shakhs wuh hai, jo bátoṉ meṉ ḳhatá na kare; wuh sáre badan ko bhí qábú meṉ rakh saktá hai. 3 Jab ham, apne qábú meṉ karne ke liye, ghoṛoṉ ke muṉh meṉ lagám de dete haiṉ, to un ke sáre badan ko bhí ghumá sakte haiṉ. 4 Dekho, jaház bhí, agarchi baṛe baṛe hote haiṉ, aur tez hawáoṉ se chaláe játe haiṉ, táham ek niháyat chhoṭí sí patwár ke zarí'e se mánjhí kí marzí ke muwáfiq ghumáe játe haiṉ. 5 Isí tarah zabán bhí ek chhoṭá sá 'uzw hai, aur baṛí shekhí mártí hai. Dekho, thoṛí sí ág se kitne baṛe jangal meṉ ág lag játí hai. 6 Zabán bhí ek ág hai; zabán hamáre a'zá meṉ shararat ká ek 'álam hai, aur sáre jism ko dág lagátí hai, aur dáira e dunyá ko ág lagá detí hai, aur jahannam kí ág se jaltí rahtí hai. 7 Kyúṉki har qism ke chaupáe, aur parand, aur kíṛe makauṛe, aur daryáí jánwar to insán ke qábú

men á sakte hain, aur áe bhí hain: 8 magar zabán ko koí ádmí qábú men nahín kar saktá; wuh ek balá hai, jo kabhí ruktí hí nahín; zahr i qátil se bharí húí hai. 9 Isí se ham Khudáwand aur Báp kí hamd karte hain; aur isí se ádmíon ko, jo Khudá kí súrat par paidá húe hain, baddu'á dete hain. 10 Ek hí munh se mubárakbád aur baddu'á nikaltí hai. Ai mere bháiyo, aisá na honá cháhiye. 11 Kyá chashme ke ek hí munh se míṭhá aur khárí pání nikaltá hai? 12 Ai mere bháiyo, kyá anjír ke darakht men zaitún, aur angúr men anjír paidá ho sakte hain? Isí tarah khárí chashme se míṭhá pání nahín nikal saktá.

13 Tum men dáná aur samajhdár kaun hai? jo aisá ho, wuh apne kámon ko nek chál chalan ke wasíle se us hilm ke sáth záhir kare jo hikmat se paidá hotá hai. 14 Lekin agar tum apne dil men sakht hasad aur tafriqe rakhte ho, to haqq ke khiláf na shekhí máro, na jhúṭh bolo. 15 Yih hikmat wuh nahín, jo úpar se utartí hai, balki dunyawí, aur nafsání, aur shaitání hai. 16 Is liye ki jahán hasad aur tafriqa hotá hai, wahán fasád aur har tarah ká burá kám bhí hotá hai. 17 Magar jo hikmat úpar se átí hai, awwal to wuh pák hotí hai, phir milansár, halím, aur tarbiyatpizír, rahm aur achchhe phalon se ladí húí, betarafdár, aur beriyá hotí hai. 18 Aur sulh karánewálon ke liye rástbází ká phal sulh ke sáth boyá játá hai.

4 Tum men laráiyán aur jhagre kahán se á gaye? Kyá un khwáhishon se nahín, jo tumháre a'zá men fasád kartí hain? 2 Tum khwáhish karte ho, aur tumhen miltá nahín: khún aur hasad karte ho, aur kuchh hásil nahín kar sakte; tum jhagaṛte aur laṛte ho; tumhen is liye nahín miltá, ki mángte nahín; 3 tum mángte ho, aur páte nahín, is liye ki burí níyat se mángte ho, táki apní 'aish o 'ishrat men kharch karo. 4 Ai ziná karnewáliyo, kyá tumhen nahín ma'lúm, ki dunyá se dostí rakhní Khudá se dushmaní karní hai? Pas jo koí dunyá ká dost banná cháhtá hai, wuh apne áp ko Khudá ká dushman banátá hai. 5 Kyá tum yih samajhte ho, ki kitáb i muqaddas befáida kahtí hai? Jis rúh ko us ne hamáre andar basáyá hai, kyá wuh aisí árzú kartí hai, jis ká anjám hasad ho? 6 Wuh to ziyáda taufíq bakhshtá hai. Isí liye yih áyá hai, ki Khudá magrúron ká muqábala kartá hai, magar firotanon ko taufíq bakhshtá hai. 7 Pas Khudá ke tábi' ho jáo; aur Iblís ká muqábala karo, to wuh tum se bhág jáegá. 8 Khudá ke nazdík jáo, to wuh tumháre nazdík áegá. Ai gunahgáro, apne háthon ko sáf karo; aur ai dodilo, apne dilon ko pák karo. 9 Afsos aur mátam karo, aur roo: tumhárí hansí mátam se badal jáe, aur tumhárí khushí udásí se. 10 Khudáwand ke sámne firotaní karo, wuh tumhen sarbaland karegá.

11 Ai bháiyo, ek dúsre kí badgoí na kare. Jo apne bhái kí badgoí kartá, yá bhái par ilzám lagátá hai, wuh sharí'at kí badgoí kartá, aur sharí'at par ilzám lagátá hai; aur agar tú sharí'at par ilzám lagátá hai, to sharí'at par 'amal karnewálá nahín, balki us par hákim ṭhahrá. 12 Sharí'at ká denewálá aur hákim to ek hí hai, jo bacháne aur halák karne par qádir hai; tú kaun hai, jo apne paṛausí par ilzám lagátá hai?

13 Tum jo yih kahte ho, ki Ham áj yá kal fulán shahr men jákar wahán ek baras ṭhahrenge, aur saudágarí karke nafa' uṭháenge; 14 aur yih jánte nahín ki kal kyá hogá; zará suno to. Tumhárí zindagí chíz hí kyá hai? Bukhárát ká sá hál hai; abhí nazar áe, abhí gáib ho gaye. 15 Bajáe is ke tumhen yih kahná cháhiye, ki Agar Khudáwand cháhe, to ham zinda bhí rahenge, aur yih yá wuh kám bhí karenge. 16 Magar ab tum apní shekhíon par fakhr karte ho; aisá sab fakhr burá hai. 17 Pas jo koí bhaláí karní jántá hai, aur nahín kartá, us ke liye yih gunáh hai.

5 Ai daulatmando, zará suno to; tum apní musíbaton par jo ánewálí hain roo aur wáwailá karo. 2 Tumhárá mál bigaṛ gayá, aur tumhárí poshákon ko kíṛá khá gayá. 3 Tumháre sone chándí ko zang lag gayá; aur wuh zang tum par gawáhí degá, aur ág kí tarah tumhárá gosht kháegá. Tum ne ákhir zamáne men khazána jama'

kiyá hai. 4 Dekho, jin mazdúron ne tumháre khet káṭe, un kí wuh mazdúrí jo tum ne dagá karke rakh chhoṛí, chillátí hai, aur fasl káṭnewálon ki faryád Rabbu'l afwáj ke kánon tak pahunch gayí hai. 5 Tum ne zamín par 'aish o 'ishrat kí, aur maze uṛáe; tum ne apne dilon ko zabh ke din moṭá táza kiyá. 6 Tum ne rástbáz shakhs ko qusúrwár ṭhahráyá aur qatl kiyá; wuh tumhárá muqábala nahín kartá.

7 Pas, ai bháiyo, Ḳhudáwand kí ámad tak sabr karo. Dekho, kisán zamín kí qímatí paidáwár ke intizár men pahle aur pichhle menh ke barasne tak sabr kartá rahtá hai. 8 Tum bhí sabr karo, aur apne dilon ko mazbút rakkho; kyúnki Ḳhudáwand kí ámad qaríb hai. 9 Ai bháiyo, ek dúsre kí shikáyat na karo, táki tum sazá na páo: dekho, munsif darwáze par khaṛá hai. 10 Ai bháiyo, jin nabíon ne Ḳhudáwand ke nám se kalám kiyá, un ko dukh uṭháne, aur sabr karne ká namúna samjho. 11 Dekho, sabr karnewálon ko ham mubárak kahte hain: tum ne Aiyúb ke sabr ká hál to suná hí hai, aur Ḳhudáwand kí taraf se jo is ká anjám húá, use bhí ma'lúm kar liyá, jis se Ḳhudáwand ká bahut tars aur rahm záhir hotá hai.

12 Magar, ai mere bháiyo, sab se baṛhkar yih hai, ki qasam na kháo; na ásmán kí, na zamín kí, na kisí áur chíz kí, balki hán kí jagah hán karo, aur nahín kí jagah nahín, táki sazá ke láiq na ṭhahro.

13 Agar tum men koí musíbatzada ho, to du'á mánge. Agar ḳhush ho, to hamd ke gít gáe. 14 Agar tum men koí bímár ho, to kalísiyá ke buzurgon ko buláe, aur wuh Ḳhudáwand ke nám se us ko tel malkar, us ke liye du'á mángen; 15 jo du'á ímán ke sáth hogí, us ke bá'is bímár bach jáegá, aur Ḳhudáwand use uṭhá khaṛá karegá, aur agar us ne gunáh kiye hon, to un kí bhí mu'áfí ho jáegí. 16 Pas tum ápas men ek dúsre se apne apne gunáhon ká iqrár karo; aur ek dúsre ke liye du'á mángo, táki shifá páo. Rástbáz kí du'á ke asar se bahut kuchh ho saktá hai. 17 Eliyyáh hamárá hamtabí'at insán thá; us ne baṛe josh se du'á kí, ki menh na barse; chunánchi sáṛhe tín baras tak zamín par menh na barsá. 18 Phir us ne du'á kí, to ásmán se pání barsá, aur zamín men paidáwár húí.

19 Ai mere bháiyo, agar tum men koí ráh i haqq se gumráh ho jáe, aur koí us ko pher láe, 20 to wuh yih ján le, ki jo koí kisí gunahgár ko us kí gumráhí se pher láegá, wuh ek ján ko maut se bacháegá, aur bahut se gunáhon par parda ḍálegá.

PATRAS KA PAHLA' 'A'MM ḲHATT

1 Patras kí taraf se, jo Yisú' Masíh ká rasúl hai, un musáfiron ke nám jo Puntus, Galatiya, Kappadukiya, A'siya aur Bithuniya men jábajá rahte hain, 2 aur Ḳhudá Báp ke 'ilm i sábiq ke muwáfiq, Rúh ke pák karne se, farmánbardár hone aur Yisú' Masíh ká ḳhún chhiṛke jáne ke liye barguzída húe hain. Fazl aur itmínán tumhen ziyáda hásil hotá rahe.

3 Hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke Ḳhudá aur Báp kí hamd ho, jis ne Yisú' Masíh ke murdon men se jí uṭhne ke bá'is apní baṛí rahmat se hamen zinda ummed ke liye naye sire se paidá kiyá, 4 táki ek gairfání, aur bedág, aur lázawál mírás ko hásil karen; 5 wuh tumháre wáste, jo Ḳhudá kí qudrat se ímán ke wasíle us naját ke liye, jo áḳhirí waqt men záhir hone ko

taiyár hai, hifázat kiye játe ho, ásmán par mahfúz hai. 6 Is ke sabab tum khushí manáte ho, agarchi ab chand roz ke liye zarúrat kí wajh se, tarah tarah kí ázmáishon ke sabab gamzada ho; 7 aur yih is liye hai, ki tumhárá ázmáyá húá ímán, jo ág se ázmáe húe fání sone se bhí bahut hí beshqímat hai, Yisú' Masíh ke zuhúr ke waqt ta'ríf aur jalál aur 'izzat ká bá'is thahre: 8 us se tum bedekhe mahabbat rakhte ho, aur agarchi is waqt us ko nahín dekhte, táham us par ímán lákar aisí khushí manáte ho, jo bayán se báhar aur jalál se bharí hai; 9 aur apne ímán ká maqsad, ya'ní rúhon kí naját, hásil karte ho. 10 Isí naját kí bábat un nabíon ne barí talásh aur tahqíq kí, jinhon ne us fazl ke báre men jo tum par hone ko thá, nubuwwat kí. 11 Unhon ne is bát kí tahqíq kí, ki Masíh kí Rúh, jo un men thí, aur peshtar se Masíh ke dukhon kí, aur un ke ba'd ke jalál kí gawáhí detí thí, wuh kaun se aur kaise waqt kí taraf ishára kartí thí. 12 Un par yih záhir kiyá gayá, ki wuh na apní, balki tumhárí khidmat ke liye yih báten kahá karte the, jin kí khabar ab tum ko un kí ma'rifat milí, jinhon ne Rúhu'l Quds ke wasíle jo ásmán par se bhejá gayá, tum ko khushkhabarí dí; aur firishte bhí in báton par gaur se nazar karne ke mushtáq hain.

13 Is wáste apní 'aql kí kamar bándhkar, aur hoshyár hokar, us fazl kí kámil ummed rakkho, jo Yisú' Masíh ke zuhúr ke waqt tum par honewálá hai; 14 aur farmánbardár farzand hokar apní jahálat ke zamáne kí purání khwáhishon ke tábi' na bano; 15 balki jis tarah tumhárá bulánewálá pák hai, usí tarah tum bhí apne sáre chál chalan men pák bano; 16 kyúnki likhá hai, ki Pák ho, is liye ki main pák hún. 17 Aur jab ki tum Báp kahkar us se du'á mángte ho, jo har ek ke kám ke muwáfiq bagair tarafdárí ke insáf kartá hai, to apní musáfirat ká zamána khauf ke sáth guzáro: 18 kyúnki tum jánte ho, ki tumhárá nikammá chál chalan jo bápdádá se chalá átá thá, us se tumhárí khalásí fání chízon, ya'ní sone chándí ke zarí'e se nahín húí; 19 balki ek be'aib aur bedág barre, ya'ní Masíh ke beshqímat khún se; 20 us ká 'ilm to biná e 'álam ke peshtar se thá, magar zuhúr ákhir zamáne men tumhárí khátir húá, 21 ki us ke wasíle se Khudá par ímán láe ho, jis ne us ko murdon men se jiláyá, aur jalál bakhshá, táki tumhárá ímán aur ummed Khudá par ho. 22 Chúnki tum ne haqq kí tábi'dárí se apne dilon ko pák kiyá hai, jis se bháiyon kí beriyá mahabbat paidá húí, is liye dil o ján se ápas men bahut mahabbat rakkho; 23 kyúnki tum fání tukhm se nahín, balki gairfání se, Khudá ke kalám ke wasíle, jo zinda aur qáim hai, naye sire se paidá húe ho. 24 Chunánchi

Har bashar ghás kí mánind hai,
Aur us kí sárí shán o shaukat ghás
ke phúl kí mánind:
Ghás to súkh játí hai, aur phúl
gir játá hai;
25 Lekin Khudáwand ká kalám
abad tak qáim rahegá.

Yih wuhí khushkhabarí ká kalám hai, jo tumhen sunáyá gayá thá.

2 Pas har tarah kí badkhwáhí, aur sáre fareb, aur riyákárí, aur hasad, aur har tarah kí badgoí ko dúr karke, 2 nauzád bachchon kí mánind khális rúhání dúdh ke mushtáq raho, táki us ke zarí'e se naját hásil karne ke liye barhte jáo; 3 agar tum ne Khudáwand ke mihrbán hone ká maza chakkhá hai: 4 us ke, ya'ní ádmíon ke radd kiye húe, par Khudá ke chune húe aur qímatí zinda patthar ke pás ákar, 5 tum bhí zinda pattharon kí tarah rúhání ghar bante játe ho, táki káhinon ká muqaddas firqa bankar, aisí rúhání qurbánián charháo, jo Yisú' Masíh ke wasíle se Khudá ke nazdík maqbúl hotí hain. 6 Chunánchi kitáb i muqaddas men áyá hai, ki

Dekho, main Siyyon men kone
ke sire ká chuná húá aur qímatí patthar rakhtá hún:
Jo us par ímán láegá, hargiz
sharminda na hogá.

7 Pas tum ímán lánewálon ke liye to wuh qímatí hai: magar ímán na lánewálon ke liye

Jis patthar ko mi'máron ne
radd kiyá,
Wuhí kone ke sire ká patthar ho
gayá;

8 aur,
Thes lagne ká patthar, aur ṭhokar kháne kí chaṭán húá;
kyúnki wuh náfarmán hokar kalám se ṭhokar kháte hain: aur isí ke liye muqarrar bhí húe the. 9 Lekin tum ek barguzída nasl, sháhí káhinon ká firqa, muqaddas qaum, aur aisí ummat ho, jo Ḳhudá kí ḳháss milkíyat hai, táki us kí ḳhúbíán záhir karo, jis ne tumhen táríkí se apní 'ajíb raushní men buláyá hai: 10 pahle tum koí ummat na the, magar ab Ḳhudá kí ummat ho: tum par rahmat na húí thí, magar ab tum par rahmat húí.

11 Ai piyáro, main tumhárí minnat kartá hún, kí tum apne áp ko pardesí aur musáfir jánkar un jismání ḳhwáhishon se parhez karo, jo rúh se laṛáí rakhtí hain: 12 aur gairqaumon men apná chál chalan nek rakkho; táki jin báton men wuh tumhen badkár jánkar tumhárí badgoí karte hain, tumháre nek kámon ko dekhke, unhí ke sabab muláhize ke din Ḳhudá kí baṛáí karen.

13 Ḳhudáwand kí ḳhátir insán ke har ek intizám ke tábi' raho: bádsháh ke, is liye ki wuh sab se buzurg hai; 14 aur hákimon ke, is liye ki wuh badkáron kí sazá aur nekokáron kí ta'ríf ke liye us ke bheje húe hain; 15 kyúnki Ḳhudá kí yih marzí hai, kí tum nekí karke nádán ádmíon kí jahálat kí báton ko band kar do: 16 aur apne áp ko ázád jáno; magar is ázádí ko badí ká parda na banáo, balki apne áp ko Ḳhudá ká banda jáno. 17 Sab kí 'izzat karo. Birádarí se mahabbat rakkho. Ḳhudá se ḍaro. Bádsháh kí 'izzat karo.

18 Ai naukaro, baṛe ḳhauf se apne málikon ke tábi' raho; na sirf nekon aur halímon hí ke, balki badmizájon ke bhí. 19 Kyúnki agar koí Ḳhudá ke ḳhayál se, beinsáfí ke bá'is dukh uṭhákar, taklífon kí bardásht kare, to yih pasandída hai. 20 Is liye ki agar tum ne gunáh karke mukke kháe, aur sabr kiyá, to kaun sá faḳhr hai? hán, agar nekí karke dukh páte, aur sabr karte ho, to yih Ḳhudá ke nazdík pasandída hai. 21 Aur tum isí ke liye buláe gaye ho: kyúnki Masíh bhí tumháre wáste dukh uṭhákar tumhen ek namúna de gayá hai, táki us ke naqsh i qadam par chalo. 22 Na us ne gunáh kiyá, aur na us ke munh se koí makr kí bát niklí: 23 na wuh gáliyán khákar gálí detá thá; aur na dukh pákar kisí ko dhamkátá thá; balki apne áp ko sachche insáf karnewále ke supurd kartá thá: 24 wuh áp hamáre gunáhon ko apne badan par liye húe salíb par chaṛh gayá, táki ham gunáhon ke i'tibár se markar rástbází ke i'tibár se jíen; aur usí ke már kháne se tum ne shifá páí. 25 Kyúnki pahle tum bheṛon kí tarah bhaṭakte phirte the; magar ab apní rúhon ke Gallabán aur Nigahbán ke pás phir á gaye ho.

3 Ai bíwiyo, tum bhí apne apne shauhar ke tábi' raho; 2 is liye ki agar ba'z un men se kalám ko na mánte hon, taubhí tumháre pákíza chál chalan aur ḳhauf ko dekhkar, bagair kalám ke apní apní bíwí ke chál chalan se Ḳhudá kí taraf khinch jáen. 3 Aur tumhárá singár záhirí na ho; ya'ní sir gúndhná, aur sone ke zewar, aur tarah tarah ke kapṛe pahinná; 4 balki tumhárí bátiní aur poshída insáníyat, hilm aur mizáj kí gurbat kí gairfání áráish se árásta rahe; kyúnki Ḳhudá ke nazdík is kí baṛí qadr hai. 5 Aur agle zamáne men bhí Ḳhudá par ummed rakhnewálí muqaddas 'auraten apne áp ko isí tarah sanwártí, aur apne apne shauhar ke tábi' rahtí thín: 6 chunánchi Sárah Ibráhím ke hukm men rahtí, aur use ḳhudáwand kahtí thí; tum bhí agar nekí karo, aur kisí ḍaráwe se na ḍaro, to us kí beṭiyán húin.

7 Ai shauharo, tum bhí bíwiyon ke sáth 'aqlmandí se basar karo, aur 'aurat ko názuk zarf jánkar us kí 'izzat karo, aur yún samjho ki ham donon zindagí kí ni'mat ke wáris hain, táki tumhárí du'áen ruk na jáen.

8 Garaz, sab ke sab yakdil aur hamdard raho; birádarána mahabbat rakkho; narmdil aur firotan bano; 9 badí ke 'iwaz badí na karo; aur gálí ke badle gálí na do; balki is ke bara'ks barakat cháho; kyúnki tum barakat ke wáris hone ke liye buláe gaye ho. 10 Chunánchi

Jo koí zindagí se khush honá,
Aur achchhe din dekhná cháhe,
Wuh zabán ko badí se,
Aur honthon ko makr kí bát kahne se báz rakkhe:
11 Badí se kanára kare, aur nekí ko 'amal men láe;
Sulh ká tálib ho, aur us kí koshish men rahe.
12 Kyúnki Khudáwand kí nazar rástbázon kí taraf hai,
Aur us ke kán un kí du'á par lage hain:
Magar badkár Khudáwand kí nigáh men hain.

13 Agar tum nekí karne men sargarm ho, to tum se badí karnewálá kaun hai? 14 Aur agar rástbází kí khátir dukh saho bhí, to tum mubárak ho: na un ke daráne se daro, aur na ghabráo; 15 balki Masíh ko Khudáwand jánkar apne dilon men muqaddas samjho, aur jo koí tum se tumhárí ummed kí wajh daryáft kare, us ke jawáb dene ke liye har waqt musta'idd raho, magar hilm aur khauf ke sáth; 16 aur níyat bhí nek rakkho, táki jin báton men tumhárí badgoí hotí hai, un hí men wuh log sharminda hon, jo tumháre Masíhí nek chál chalan par la'n ta'n karte hain. 17 Kyúnki agar Khudá kí yihí marzí ho, ki tum nekí karne ke sabab dukh uth※ao, to yih badí karne ke sabab dukh utháne se bihtar hai. 18 Is liye ki Masíh ne bhí, ya'ní rástbáz ne nárástog ke liye, gunáhon ke bá'is ek bár dukh utháyá, táki ham ko Khudá ke pás pahunchác; wuh jism ke i'tibár se to márá gayá, lekin rúh ke i'tibár se zinda kiyá gayá; 19 isí men us ne jákar un qaidí rúhon men manádí kí, 20 jo us agle zamáne men náfarmán thín, jab Khudá Núh ke waqt men tahammul karke thahrá rahá thá, aur wuh kishtí taiyár ho rahí thí, jis par sawár hokar thore se ádmí, ya'ní áth jánen, pání ke wasíle se bachín: 21 aur usí pání ká mushábih bhí, ya'ní baptisma, Yisú' Masíh ke jí uthne ke wasíle se, ab tumhen bachátá hai; us se jism kí najásat ká dúr karná murád nahín, balki khális níyat se Khudá ká tálib honá murád hai; 22 wuh ásmán par jákar Khudá kí dahiní taraf baithá hai; aur firishte aur ikhtiyárát aur qudraten us ke tábi' kí gayí hain.

4 Pas jab ki Masíh ne jism ke i'tibár se dukh utháyá, to tum bhí aisá hí mizáj ikhtiyár karke hathyárband bano; kyúnki jis ne jism ke i'tibár se dukh utháyá, us ne gunáh se farágat páí, 2 táki áyanda ko apní báqí jismání zindagí ádmíon kí khwáhishon ke mutábiq na guzáre, balki Khudá kí marzí ke mutábiq. 3 Is wáste ki gairqaumon kí marzí ke muwáfiq kám karne, aur shahwatparastí, burí khwáhishon, maikhwárion, náchrang, nashebázíon, aur makrúh butparastíon men jis qadr ham ne pahle waqt guzárá, wuhí bahut hai: 4 is par wuh ta'ajjub karte hain, ki tum usí sakht badchalní tak un ká sáth nahín dete, aur la'n ta'n karte hain. 5 Unhen usí ko hisáb dená paregá, jo zindon aur murdon ká insáf karne ko taiyár hai. 6 Kyúnki murdon ko bhí khushkhabarí isí liye sunáí gayí thí, ki jism ke liház se to ádmíon ke mutábiq un ká insáf ho, lekin rúh ke liház se Khudá ke mutábiq zinda rahen.

7 Sab chízon ká khátima jald honewálá hai; pas hoshyár raho aur du'á mángne ke liye taiyár. 8 Sab se barhkar yih hai, ki ápas men barí mahabbat rakkho, kyúnki mahabbat bahut se gunáhon par parda dál detí hai. 9 Bagair burburáe ápas men musáfirparwarí karo: 10 jin ko jis jis qadr ni'mat milí hai, wuh use Khudá kí mukhtalif ni'maton ke achchhe mukhtáron kí tarah ek dúsre kí khidmat men sarf karen; 11 agar koí kuchh kahe, to aisá kahe ki goyá Khudá ká kalám hai; agar koí khidmat kare, to us táqat ke mutábiq kare, jo Khudá de; táki sab báton men Yisú' Masíh ke wasíle Khudá ká jalál záhir ho: jalál aur saltanat abadu'l ábád usí kí hai. A'mín.

12 Ai piyáro, jo musíbat kí ág tumhárí ázmáish ke liye tum men bharkí hai, yih samajhkar us se ta'ajjub na karo, ki yih ek anokhí bát ham par wáqi' húí hai: 13 balki Masíh ke dukhon men jyún jyún sharík ho, khushí karo; táki us ke jalál ke zuhúr ke waqt bhí niháyat khush o khurram ho. 14 Agar Masíh ke nám ke sabab tumhen malámat kí játí hai, to tum mubárak ho; kyúnki jalál ká

Rúh, ya'ní Ḳhudá ká Rúh, tum par sáya kartá hai. 15 Tum meṉ se koí shaḳhs ḳhúní, yá chor, yá badkár, yá auroṉ ke kám meṉ dastandáz hokar dukh na páe: 16 lekin agar Masíhí hone ke bá'is koí shaḳhs dukh páe, to sharmáe nahíṉ, balki is nám ke sabab se Ḳhudá kí baṛáí kare. 17 Kyúṉki wuh waqt á pahuṉchá hai, ki Ḳhudá ke ghar se 'adálat shurú' ho, aur jab ham hí se shurú' hogí, to un ká kyá anjám hogá, jo Ḳhudá kí ḳhushḳhabarí ko nahíṉ mánte? 18 Aur jab rástbáz hí mushkil se naját páegá, to bedín aur gunahgár ká kyá ṭhikáná? 19 Pas jo Ḳhudá kí marzí ke muwáfiq dukh páte haiṉ, wuh nekí karke apní jánoṉ ko wafádár Ḳháliq ke supurd kareṉ.

5 Tum meṉ jo buzurg haiṉ, maiṉ un kí tarah buzurg, aur Masíh ke dukhoṉ ká gawáh, aur záhir honewále jalál meṉ sharík bhí hokar, un ko yih nasíhat kartá húṉ, 2 ki Ḳhudá ke us galle kí gallabání karo jo tum meṉ hai; láchárí se nigahbání na karo, balki Ḳhudá kí marzí ke muwáfiq ḳhushí se; aur nájáiz nafa' ke liye nahíṉ, balki dilí shauq se; 3 aur jo log tumháre supurd haiṉ, un par hukúmat na jatáo, balki galle ke liye namúna bano; 4 aur jab sardár Gallabán záhir hogá, to tum ko jalál ká aisá sihrá milegá, jo murjháne ká nahíṉ. 5 Ai jawáno, tum bhí buzurgoṉ ke tábi' raho. Balki sab ke sab ek dúsre kí ḳhidmat ke liye firotaní se kamarbasta raho; is liye ki Ḳhudá magrúroṉ ká muqábala kartá hai, magar firotanoṉ ko taufíq baḳhshtá hai. 6 Pas Ḳhudá ke qawí háth ke níche firotaní se raho, táki wuh tumheṉ waqt par sarbaland kare; 7 aur apní sárí fikr usí par ḍál do, kyúṉki us ko tumhárá ḳhayál hai. 8 Tum hoshyár aur bedár raho: tumhárá muḳhálif Iblís garajnewále sher í babar kí tarah ḍhúṉḍhtá phirtá hai, ki kis ko pháṛ kháe: 9 tum ímán meṉ mazbút hokar, aur yih jánkar us ká muqábala karo, ki tumháre bháí jo dunyá meṉ haiṉ, aise hí dukh bhar rahe haiṉ. 10 Ab Ḳhudá, jo har tarah ke fazl ká chashma hai, jis ne tum ko Masíh meṉ apne abadí jalál ke liye buláyá, tumháre thoṛí muddat tak dukh uṭháne ke ba'd, áp hí tumheṉ kámil, aur qáim, aur mazbút karegá. 11 Abadu'l ábád usí kí saltanat rahe. A'mín.

12 Maiṉ ne Silwánus kí ma'rifat, jo merí dánist meṉ diyánatdár bháí hai, muḳhtasar taur par likhkar, tumheṉ nasíhat kí, aur yih gawáhí dí, ki Ḳhudá ká sachchá fazl yihí hai: isí par qáim raho. 13 Jo Bábil meṉ tumhárí tarah barguzída hai, wuh, aur merá beṭá Marqus tumheṉ salám kahte haiṉ. 14 Mahabbat se bosa le lekar ápas meṉ salám karo.

Tum jitne shaḳhs Masíh meṉ ho, sab ko itminán hásil hotá rahe.

PATRAS KA' DU'SRA' 'A'MM ḲHATT

1 Shama'ún Patras kí taraf se, jo Yisú' Masíh ká banda aur rasúl hai, un logoṉ ke nám jinhoṉ ne hamáre Ḳhudá aur Munjí Yisú' Masíh kí rástbází ke sabab hamárá sá qímatí ímán páyá hai. 2 Ḳhudá, aur hamáre Ḳhudáwand Yisú' kí pahchán ke sabab fazl aur itminán tumheṉ ziyáda hotá rahe; 3 kyúṉki us kí iláhí qudrat ne wuh sab chízeṉ jo zindagí aur díndárí se muta'alliq haiṉ, hameṉ us kí pahchán ke wasíle se 'ináyat kíṉ, jis ne ham ko apne ḳháss jalál aur nekí ke zarí'e se buláyá; 4 jin ke bá'is us ne ham se qímatí aur niháyat baṛe wa'de kiye, táki un ke wasíle se tum us ḳharábí se chhúṭkar, jo dunyá meṉ burí ḳhwáhish ke sabab se hai,

zát i iláhí meṉ sharík ho jáo. 5 Pas isı bá'is tum apní taraf se kamál koshish karke, apne ímán par nekí, aur nekí par ma'rifat, 6 aur ma'rifat par parhezgárí, aur parhezgárí par sabr, aur sabr par díndárí, 7 aur díndárí par birádarána ulfat, aur birádarána ulfat par mahabbat baṛháo. 8 Kyúṉki agar yih báteṉ tum meṉ maujúd hoṉ, aur ziyáda bhí hotí jáeṉ, to tum ko hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke pahchánne meṉ bekár aur bephal na hone deṉgí. 9 Aur jis meṉ yih báteṉ na hoṉ, wuh andhá hai, aur kotáhnazar, aur apne pahle gunáhoṉ ke dhoe jáne ko bhúle baiṭhá hai. 10 Pas, ai bháiyo, apne buláwe aur barguzídagí ko sábit karne kí ziyáda koshish karo: kyúṉki agar aisá karoge, to kabhí ṭhokar na kháoge: 11 balki is se tum hamáre Ḳhudáwand aur Munjí Yisú' Masíh kí abadí bádsháhat meṉ baṛí 'izzat ke sáth dáḳhil kiye jáoge.

12 Is liye main tumheṉ yih báteṉ yád diláne ko hamesha musta'idd rahúṉgá; agarchi tum un se wáqif aur us haqq bát par qáim ho, jo tumheṉ hásil hai. 13 Aur jab tak main is ḳhaime meṉ húṉ, tumheṉ yád dilá dilákar ubhárná apne úpar wájib samajhtá húṉ; 14 kyúṉki hamáre Ḳhudáwand Yisú' Masíh ke batáne ke muwáfiq mujhe ma'lúm hai, ki mere ḳhaime ke giráe jáne ká waqt jald ánewálá hai. 15 Pas main aisí koshish karúṉgá, ki mere intiqál ke ba'd tum in báton ko hamesha yád rakh sako. 16 Kyúṉki jab ham ne tumheṉ apne Ḳhudáwand Yisú' Masíh kí qudrat aur ámad se wáqif kiyá thá, to dagábází kí ghaṛí húí kahániyoṉ kí pairawí nahíṉ kí thí, balki ḳhud us kí 'azmat ko dekhá thá. 17 Ki us ne Ḳhudá Báp se us waqt 'izzat aur jalál páyá, jab us afzal jalál meṉ se use yih áwáz áí, ki Yih merá piyárá Beṭá hai, jis se main ḳhush húṉ: 18 aur jab ham us ke sáth muqaddas paháṛ par the, to ásmán se yihí áwáz átí suní. 19 Aur hamáre pás nabíoṉ ká wuh kalám hai, jo ziyáda mu'tabar ṭhahrá; aur tum achchhá karte ho, jo yih samajhkar us par gaur karte ho, ki wuh ek chirág hai, jo andherí jagah meṉ raushní baḳhshtá hai, jab tak pau na phaṭe, aur subh ká sitára tumháre diloṉ meṉ na chamke: 20 aur pahle yih ján lo, ki kitáb i muqaddas kí kisí nubuwwat kí bát kí táwíl kisí ke zátí iḳhtiyár par mauqúf nahíṉ. 21 Kyúṉki nubuwwat kí koí bát ádmí kí ḳhwáhish se kabhí nahíṉ húí, balki ádmí Rúhu'l Quds kí tahrík ke sabab Ḳhudá kí taraf se bolte the.

2 Aur jis tarah us ummat meṉ jhúṭhe nabí bhí the, isí tarah tum meṉ bhí jhúṭhe ustád honge, jo poshída taur par halák karnewáli bid'ateṉ nikálenge, aur us Málik ká inkár karenge, jis ne unheṉ mol liyá thá, aur apne áp ko jald halákat meṉ ḍálenge. 2 Aur bahutere un kí shahwatparastí kí pairawí karenge; jin ke sabab se ráh i haqq kí badnámí hogí. 3 Aur wuh lálach se báteṉ banákar, tum ko apne nafa' ká sabab ṭhahráenge: aur jo qadím se un kí sazá ká hukm ho chuká hai, us ke áne meṉ kuchh der nahíṉ, aur un kí halákat sotí nahíṉ. 4 Kyúṉki jab Ḳhudá ne gunáh karnewále firishtoṉ ko na chhoṛá, balki jahannam meṉ bhejkar tárík gároṉ meṉ ḍál diyá, táki 'adálat ke din tak hirásat meṉ raheṉ; 5 aur na pahlí dunyá ko chhoṛá, balkí bedín dunyá par túfán bhejkar rástbází ke manádí karnewále Núh ko, ma' áur sát ádmíoṉ ke bachá liyá; 6 aur Sadom aur 'Amoráh ke shahroṉ ko ḳhák i siyáh kar diyá, aur unheṉ halákat kí sazá dí, aur áyanda zamáne ke bedínoṉ ke liye já e 'ibrat baná diyá; 7 aur rástbáz Lút ko, jo bedínoṉ ke nápák chál chalan se diqq thá, rihái baḳhshí, 8 (chunáṉchi wuh rástbáz un meṉ rahkar, aur un ke beshara' kámoṉ ko dekh dekhkar, aur sun sunkar, goyá har roz apne sachche dil ko shikanje meṉ khenchtá thá); 9 to Ḳhudáwand díndároṉ ko ázmáish se nikál lená, aur badkároṉ ko 'adálat ke din tak sazá meṉ rakhná jántá hai; 10 ḳhusúsan un ko jo nápák ḳhwáhishoṉ se jism kí pairawí karte haiṉ, aur hukúmat ko náchíz jánte haiṉ. Wuh gustáḳh, aur ḳhudráe haiṉ, aur 'izzatdároṉ par la'n ta'n karne se nahíṉ ḍarte: 11 báwujúde ki firishte, jo táqat aur qudrat meṉ un se baṛe haiṉ, Ḳhudáwand ke sámne un par la'n

ta'n ke sáth nálish nahín karte. 12 Lekin yih log be'aql jánwaron kí mánind hain, jo pakṛe jáne aur halák hone ke liye haiwán i mutlaq paidá húe hain; jin báton se náwáqif hain, un ke báre men auron par la'n ta'n karte hain; apní ḳharábí men ḳhud ḳharáb kiye jáenge; 13 dúsron ke burá karne ke badle inhín ká burá hogá. In ko din diháṛe 'aiyáshí karne men maza átá hai; yih dág aur 'aib hain; jab tumháre sáth kháte píte hain, to apní taraf se mahabbat kí ziyáfat karke 'aish o 'ishrat karte hain; 14 un kí ánkhen, jin men zinákár 'auraten basí húí hain, gunáh se ruk nahín saktín; wuh beqayám dilon ko phansáte hain; un ká dil lálach ká mashsháq hai; wuh la'nat kí aulád hain; 15 wuh sídhí ráh chhoṛkar gumráh ho gaye hain, aur Ba'or ke beṭe Bil'ám kí ráh par ho liye hain, jis ne nárástí kí mazdúrí ko 'azíz jáná; 16 magar apne qusúr par yih malámat uṭháí, ki ek bezabán gadhí ne ádmí kí tarah bolkar, is nabí ko díwánagí se báz rakkhá. 17 Wuh andhe kúe hain, aur aise kuhar, jise ándhí uṛátí hai; un ke liye behadd táríkí dharí hai. 18 Wuh ghamanḍ kí behúda báten bak bakkar, shahwatparastí ke zarí'e se un logon ko jismání ḳhwáhishon men phansáte hain, jo gumráhon men se nikal hí rahe hain; 19 wuh un se to ázádí ká wa'da karte hain, aur áp ḳharábí ke gulám bane húe hain; kyúnki jo shaḳhs jis se maglúb hai, wuh us ká gulám hai. 20 Aur jab wuh Ḳhudáwand aur Munjí Yisú' Masíh kí pahchán ke sabab dunyá kí álúdagion se chhúṭkar, phir un men phanse, aur un se maglúb húe, to un ká pichhlá hál pahle se bhí badtar húá. 21 Kyúnki rástbází kí ráh ká na jánná un ke liye is se bihtar hotá, ki use jánkar us pák hukm se phir játe, jo unhen saunpá gayá thá. 22 Un par yih sachchí masal sádiq átí hai, ki Kuttá apní qai kí taraf rujú' kartá hai, aur nahláí húí súarní daldal men loṭne kí taraf.

3 Ai 'azízo, ab main tumhen yih dúsrá ḳhatt likhtá hún; aur yáddihání ke taur par donon ḳhatton se tumháre sáf dilon ko ubhártá hún; 2 ki tum un báton ko jo pák nabíon ne peshtar kahín, aur Ḳhudáwand aur Munjí ke us hukm ko yád rakkho, jo tumháre rasúlon kí ma'rifat áyá thá: 3 aur yih pahle ján lo, ki áḳhir dinon men aise hansí ṭhaṭṭhá karnewále áenge, jo apní ḳhwáhishon ke muwáfiq chalenge, 4 aur kahenge, ki Us ke áne ká wa'da kahán gayá? kyúnki jab se bápdádá soe hain, us waqt se ab tak sab kuchh waisá hí hai, jaisá ḳhilqat ke shurú' se thá. 5 Wuh to ján bújhkar yih bhúl gaye ki Ḳhudá ke kalám ke zarí'e se ásmán qadím se maujúd hain, aur zamín pání men se baní, aur pání men qáim hai; 6 inhín ke zarí'e se us zamáne kí dunyá dúbkar halák húí. 7 Magar is waqt ke ásmán aur zamín usí kalám ke zarí'e se is liye rakkhe hain ki jaláe jáen, aur wuh bedín ádmíon kí 'adálat aur halákat ke din tak mahfúz rahenge.

8 Ai 'azízo, yih ḳháss bát tum par poshída na rahe, ki Ḳhudáwand ke nazdík ek din hazár baras ke barábar hai, aur hazár baras ek din ke barábar. 9 Ḳhudáwand apne wa'de men der nahín kartá, jaisí der ba'z log samajhte hain; balki tumháre báre men tahammul kartá hai, is liye ki kisí kí halákat nahín cháhtá, balki yih cháhtá hai, ki sab kí tauba tak naubat pahunche. 10 Lekin Ḳhudáwand ká din chor kí tarah á jáegá; us din ásmán baṛe shor gul ke sáth barbád ho jáenge, aur 'anásir harárat kí shiddat se pighal jáenge, aur zamín aur us par ke kám jal jáenge. 11 Jab yih sab chízen is tarah pighalnewálí hain, to tumhen pák chál chalan aur díndárí men kaisá kuchh honá cháhiye, 12 aur Ḳhudá ke us din ke áne ká kaisá kuchh muntazir aur mushtáq rahná cháhiye, jis ke bá'is ásmán ág se pighal jáenge, aur 'anásir harárat kí shiddat se gal jáenge. 13 Lekin us ke wa'de ke muwáfiq ham naye ásmán aur nayí zamín ká intizár karte hain, jin men rástbází basí rahegí.

14 Pas, ai 'azízo, chúnki tum in báton ke muntazir ho, is liye us ke sámne itmínán kí hálat men bedág aur be'aib nikalne kí koshish karo; 15 aur hamáre Ḳhudáwand ke tahammul ko naját samjho; chunánchi hamáre piyáre bháí Paulus ne

bhí us hikmat ke muwáfiq jo use 'ináyat húí, tumhen yihí likhá hai; 16 aur apne sáre khatton men in báton ká zikr kiyá hai; jin men ba'z báten aisí hain, jin ká samajhná mushkil hai, aur jáhil aur beqiyám log un ke ma'non ko bhí, âur sahífon kí tarah khench tánkar, apne liye halákat paidá karte hain. 17 Pas, ai 'azízo, chúnki tum pahle se ágáh ho, is liye hoshyár raho, táki bedínon kí gumráhí kí taraf khinchkar apní mazbútí ko chhor na do; 18 balki hamáre Khudáwand aur Munjí Yisú' Masíh ke fazl aur pahchán men barhte jáo. Usí kí tamjíd ab bhí ho, aur abad tak hotí rahe. A'mín.

YU'HANNA' KA' PAHLA' 'A'MM KHATT

1 Us zindagí ke Kalám kí bábat jo ibtidá se thá, aur jise ham ne suná, aur apní ánkhon se dekhá, balki gaur se dekhá, aur apne háthon se chhúá; 2 (yih zindagí záhir húí, aur ham ne use dekhá, aur us kí gawáhí dete hain, aur isí hamesha kí zindagí kí tumhen khabar dete hain jo Báp ke sáth thí, aur ham par záhir húí); 3 jo kuchh ham ne dekhá aur suná hai, tumhen bhí us kí khabar dete hain, táki tum bhí hamáre sharík ho: aur hámárí shirákat Báp ke sáth, aur us ke Bete Yisú' Masíh ke sáth hai. 4 Aur yih báten ham is liye likhte hain ki hamárí khushí púrí ho jáe.

5 Us se sunkar jo paigám ham tumhen dete hain, wuh yih hai, ki Khudá núr hai, aur us men zará bhí táríkí nahín. 6 Agar ham kahen, ki hamárí us ke sáth shirákat hai, aur phir táríkí men chalen, to ham jhúthe hain, aur haqq par 'amal nahín karte; 7 lekin agar ham núr men chalen, jis tarah ki wuh núr men hai, to hamárí ápas men shirákat hai, aur us ke Bete Yisú' ká khún hamen tamám gunáh se pák kartá hai. 8 Agar ham kahen, ki ham begunáh hain, to apne áp ko fareb dete hain, aur ham men sachchái nahín. 9 Agar apne gunáhon ká iqrár karen, to wuh hamáre gunáhon ke mu'áf karne, aur hamen sárí nárástí se pák karne men sachchá aur 'ádil hai. 10 Agar kahen, ki ham ne gunáh nahín kiyá, to use jhúthá thahráte hain, aur us ká kalám ham men nahín hai.

2 Ai mere bachcho, yih báten main tumhen is liye likhtá hún ki tum gunáh na karo. Aur agar koí gunáh kare, to Báp ke pás hamárá ek Madadgár maujúd hai, ya'ní Yisú' Masíh rástbáz; 2 aur wuhí hamáre gunáhon ká kaffára hai, aur na sirf hamáre hí gunáhon ká, balki tamám dunyá ke gunáhon ká bhí. 3 Agar ham us ke hukmon par 'amal karenge, to is se hamen ma'lúm hogá, ki ham use ján gaye hain. 4 Jo koí yih kahtá hai, ki Main use ján gayá hún, aur us ke hukmon par 'amal nahín kartá, wuh jhúthá hai, aur us men sachchái nahín; 5 hán, jo koí us ke kalám par 'amal kare, us men yaqínan Khudá kí mahabbat kámil ho gayí hai. Hamen isí se ma'lúm hotá hai, ki ham us men hain: 6 jo koí yih kahtá hai, ki main us men qáim hún, to cháhiye ki yih bhí usí tarah chale, jis tarah wuh chaltá thá.

7 Ai 'azízo, main tumhen koí nayá hukm nahín likhtá, balki wuhí puráná hukm, jo shurú' se tumhen milá hai: yih puráná hukm wuhí kalám hai, jo tum ne suná hai. 8 Phir tumhen ek nayá hukm likhtá hún, aur yih bát us par aur tum par sádiq átí hai; kyúnki táríkí mittí játí hai, aur haqíqí núr chamakná shurú' ho gayá hai. 9 Jo koí yih kahtá hai,

ki main núr men hún, aur apne bhái se 'adáwat rakhtá hai, wuh abhí tak táríkí hí men hai. 10 Jo koí apne bhái se mahabbat rakhtá hai, wuh núr men rahtá hai, aur ṭhokar nahín kháne ká. 11 Lekin jo apne bhái se 'adáwat rakhtá hai, wuh táríkí men hai, aur táríkí hí men chaltá hai, aur yih nahín jántá ki kahán játá hai; kyúnki táríkí ne us kí ánkhen andhí kar dí hain.

12 Ai bachcho, main tumhen is liye likhtá hún ki us ke nám se tumháre gunáh mu'áf húe. 13 Ai buzurgo, main tumhen is liye likhtá hún ki jo ibtidá se hai, use tum ján gaye ho. Ai jawáno, main tumhen is liye likhtá hún ki tum us sharír par gálib á gaye ho. Ai laṛko, main ne tumhen is liye likhá hai ki tum Báp ko ján gaye ho. 14 Ai buzurgo, main ne tumhen is liye likhá hai ki jo ibtidá se hai us ko tum ján gaye ho. Ai jawáno, main ne tumhen is liye likhá hai ki tum mazbút ho, aur Khudá ká kalám tum men qáim rahtá hai, aur tum us sharír par gálib á gaye ho. 15 Na dunyá se mahabbat rakkho, na un chízon se jo dunyá men hain. Jo koí dunyá se mahabbat rakhtá hai, us men Báp kí mahabbat nahín. 16 Kyúnki jo kuchh dunyá men hai, ya'ní jism kí khwáhish, aur ánkhon kí khwáhish, aur zindagí kí shekhí, wuh Báp kí taraf se nahín, balki dunyá kí taraf se hai. 17 Dunyá aur us kí khwáhish donon miṭṭí játí hain, lekin jo Khudá kí marzí par chaltá hai, wuh abad tak qáim rahegá.

18 Ai laṛko, yih akhir waqt hai; aur jaisá tum ne suná hai ki mukhálif i Masíh ánewálá hai, us ke muwáfiq ab bhí bahut se mukhálif i Masíh paidá ho gaye hain; is se ham jánte hain, ki yih akhir waqt hai. 19 Wuh nikle to ham hí men se, magar ham men se the nahín; is liye ki agar ham men se hote, to hamáre sáth rahte; lekin nikal is liye gaye ki yih záhir ho, ki wuh sab ham men se nahín hain. 20 Aur tumhárá to us Quddús kí taraf se masah kiyá gayá hai, aur tum sab kuchh jánte ho. 21 Main ne tumhen is liye nahín likhá ki tum sachchái ko nahín jánte, balki is liye ki tum use jánte ho, aur is liye ki koí jhúṭh sachchái kí taraf se nahín hai. 22 Kaun jhúṭhá hai siwá us ke jo Yisú' ke Masíh hone ká inkár kartá hai? Mukhálif i Masíh wuhí hai jo Báp aur Beṭe ká inkár kartá hai. 23 Jo koí Beṭe ká inkár kartá hai, us ke pás Báp bhí nahín; jo Beṭe ká iqrár kartá hai, us ke pás Báp bhí hai. 24 Jo tum ne shurú' se suná hai, wuhí tum men qáim rahe. Jo tum ne shurú' se suná hai, agar wuh tum men qáim rahe, to tum bhí Beṭe aur Báp men qáim rahoge. 25 Aur jis ká us ne ham se wa'da kiyá, wuh hamesha kí zindagí hai 26 Main ne yih báten tumhen un kí bábat likhí hain, jo tumhen fareb dete hain. 27 Aur tumhárá wuh masah jo us kí taraf se kiyá gayá, tum men qáim rahtá hai, aur tum is ke muhtáj nahín, ki koí tumhen sikháe; balki jis tarah wuh masah jo us kí taraf se kiyá gayá, tumhen sab báten sikhátá hai, aur sachchá hai, aur jhúṭhá nahín, aur jis tarah us ne tumhen sikháyá, usí tarah tum us men qáim rahte ho. 28 Garaz, ai bachcho, us men qáim raho; táki jab wuh záhir ho, to hamen dilerí ho, aur ham us ke áne par us ke sámne sharminda na hon. 29 Agar tum jánte ho ki wuh rástbáz hai, to yih bhí jánte ho ki jo koí rástbází ke kám kartá hai, wuh us se paidá húá hai.

3 Dekho, Báp ne ham se kaisí mahabbat kí hai, ki ham Khudá ke farzand kahláe; aur ham hain bhí. Dunyá hamen is liye nahín jántí, ki us ne use bhí nahín jáná. 2 'Azízo, ham is waqt Khudá ke farzand hain; aur abhí tak yih záhir nahín húá ki ham kyá kuchh honge. Itná jánte hain ki jab wuh záhir hogá, to ham bhí us kí mánind honge; kyúnki us ko waisá hí dekhenge, jaisá wuh hai. 3 Aur jo koí us se yih ummed rakhtá hai, apne áp ko waisá hí pák kartá hai, jaisá wuh pák hai. 4 Jo koí gunáh kartá hai, wuh shara' kí mukhálafat kartá hai; aur gunáh shara' kí mukhálafat hí hai. 5 Aur tum jánte ho ki wuh is liye záhir húá thá, ki gunáhon ko uṭhá le jáe; aur us kí zát men gunáh nahín. 6 Jo koí us men qáim rahtá hai, wuh gunáh nahín kartá: jo koí gunáh kartá hai, na us ne use dekhá hai, aur na jáná hai. 7 Ai bachcho, kisí ke fareb

men na ánà: jo rástbází ke kám kartá hai, wuhí us kí tarah rástbáz hai. 8 Jo shakhs gunáh kartá hai, wuh Iblís se hai; kyúnki Iblís shurú' hí se gunáh kartá rahá hai. Khudá ká Beṭá isí liye záhir húá thá, ki Iblís ke kámon ko miṭáe. 9 Jo koí Khudá se paidá húá hai, wuh gunáh nahín kartá; kyúnki us ká tukhm us men baná rahtá hai: balki wuh gunáh kar hí nahín saktá, kyúnki Khudá se paidá húá hai. 10 Isí se Khudá ke farzand, aur Iblís ke farzand záhir hote hain: jo koí rástbází ke kám nahín kartá, wuh Khudá se nahín, aur wuh bhí nahín jo apne bhái se mahabbat nahín rakhtá. 11 Kyúnki jo paigám tum ne shurú' se suná, wuh yih hai, ki ham ek dúsre se mahabbat rakkhen; 12 aur Qayin kí mánind na banen, jo us sharír se thá, aur jis ne apne bhái ko qatl kiyá. Aur us ne kis wáste use qatl kiyá? Is wáste ki us ke kám bure the, aur us ke bhái ke kám rástí ke the.

13 Ai bháiyo, agar dunyá tum se 'adáwat kartí hai, to ta'ajjub na karo. 14 Ham jánte hain ki maut se nikalkar zindagí men dákhil ho gaye, kyúnki ham bháiyon se mahabbat rakhte hain. Jo mahabbat nahín rakhtá, wuh maut kí hálat men rahtá hai. 15 Jo koí apne bhái se 'adáwat rakhtá hai, wuh khúní hai: aur tum jánte ho, ki kisí khúní men hamesha kí zindagí maujúd nahín rahtí. 16 Ham ne mahabbat ko isí se jáná hai, ki us ne hamáre wáste apní ján de dí: aur ham par bhí bháiyon ke wáste ján dení farz hai. 17 Jis kisí ke pás dunyá ká mál ho, aur wuh apne bhái ko muhtáj dekhkar rahm karne men dareg kare, to us men Khudá kí mahabbat kyúnkar qáim rah saktí hai? 18 Ai bachcho, ham kalám aur zabán hí se nahín, balki kám aur sachchái ke zarí'e se bhí mahabbat karen. 19 Is se ham jánenge ki haqq ke hain, aur jis bát men hamárá dil hamen ilzám degá, us ke báre men ham us ke huzúr apní diljam'í karenge; 20 kyúnki Khudá hamáre dil se bará hai, aur sab kuchh jántá hai. 21 Ai 'azízo, jab hamárá dil hamen ilzám nahín detá, to hamen Khudá ke sámne dilerí ho játí hai; 22 aur jo kuchh ham mángte hain, wuh hamen us kí taraf se miltá hai; kyúnki ham us ke hukmon par 'amal karte hain, aur jo kuchh wuh pasand kartá hai, use bajá láte hain. 23 Aur us ká hukm yih hai, ki ham us ke Beṭe Yisú' Masíh ke nám par ímán láen, aur jaisá us ne hamen hukm diyá, us ke muwáfiq ápas men mahabbat rakkhen. 24 Aur jo us ke hukmon par 'amal kartá hai, wuh is men, aur yih us men qáim rahtá hai. Aur isí se, ya'ní us Rúh se jo us ne hamen dí hai, ham jánte hain ki wuh ham men qáim rahtá hai.

4 Ai 'azízo, har ek rúh ká yaqín na karo, balki rúhon ko ázmáo, ki wuh Khudá kí taraf se hain yá nahín; kyúnki bahut se jhúṭhe nabí dunyá men nikal khare húe hain. 2 Khudá kí Rúh ko tum is tarah pahchán sakte ho, ki jo koí rúh iqrár kare ki Yisú' Masíh mujassam hokar áyá hai, wuh Khudá kí taraf se hai: 3 aur jo koí rúh Yisú' ká iqrár na kare, wuh Khudá kí taraf se nahín: aur yihí mukhálif i Masíh kí rúh hai, jis kí khabar tum sun chuke ho ki wuh ánewálí hai, balki ab bhí dunyá men maujúd hai. 4 Ai bachcho, tum Khudá se ho, aur un par gálib á gaye ho; kyúnki jo tum men hai, wuh us se bará hai jo dunyá men hai. 5 Wuh dunyá se hain, is wáste dunyá kí sí kahte hain, aur dunyá un kí suntí hai. 6 Ham Khudá se hain: jo Khudá ko jántá hai, wuh hamárí suntá hai; jo Khudá se nahín, wuh hamárí nahín suntá. Isí se ham haqq kí rúh aur gumráhí kí rúh ko pahchán lete hain.

7 Ai 'azízo, áo ham ek dúsre se mahabbat rakkhen; kyúnki mahabbat Khudá kí taraf se hai, aur jo koí mahabbat rakhtá hai, wuh Khudá se paidá húá hai, aur Khudá ko jántá hai. 8 Jo mahabbat nahín rakhtá, wuh Khudá ko nahín jántá, kyúnki Khudá mahabbat hai. 9 Jo mahabbat Khudá ko ham se hai, wuh is se záhir húí, ki Khudá ne apne iklaute Beṭe ko dunyá men bhejá hai, táki ham us ke sabab se zinda rahen. 10 Mahabbat is men nahín, ki ham ne Khudá se mahabbat kí, balki is men hai, ki us ne ham se mahabbat kí, aur hamáre gunáhon ke kaffáre ke liye apne Beṭe ko

bhejá. 11 Ai 'azízo, jab Ḳhudá ne ham se aisí mahabbat kí, to ham par bhí ek dúsre se mahabbat karní farz hai. 12 Ḳhudá ko kabhí kisí ne nahín dekhá: agar ham ek dúsre se mahabbat karte hain, to Ḳhudá ham men rahtá hai, aur us kí mahabbat hamáre dil men kámil ho gayí hai. 13 Chúnki us ne apní Rúh men se hamen diyá hai, is se ham jánte hain, ki ham us men qáim rahte hain, aur wuh ham men. 14 Aur ham ne dekh liyá hai, aur gawáhí dete hain, ki Báp ne Beṭe ko dunyá ká Munjí karke bhejá hai. 15 Jo koí iqrár kartá hai, ki Yisú' Ḳhudá ká Beṭá hai, Ḳhudá us men rahtá hai, aur wuh Ḳhudá men. 16 Jo mahabbat Ḳhudá ko ham se hai, us ko ham ján gaye, aur hamen us ká yaqín hai. Ḳhudá mahabbat hai; aur jo mahabbat men qáim rahtá hai, wuh Ḳhudá men qáim rahtá hai, aur Ḳhudá us men qáim rahtá hai. 17 Isí sabab se mahabbat ham men kámil ho gayí hai, táki hamen 'adálat ke din dilerí ho; kyúnki jaisá wuh hai, waise hí dunyá men ham bhí hain. 18 Mahabbat men ḳhauf nahín hotá: balki kámil mahabbat ḳhauf ko dúr kar detí hai, kyúnki ḳhauf se 'azáb hotá hai; aur koí ḳhauf karnewálá mahabbat men kámil nahín húá. 19 Ham is liye mahabbat karte hain, ki pahle us ne ham se mahabbat kí. 20 Agar koí kahe, ki main Ḳhudá se mahabbat rakhtá hún, aur wuh apne bháí se 'adáwat rakkhe, to jhúṭhá hai; kyúnki jo apne bháí se jise us ne dekhá hai, mahabbat nahín rakhtá, wuh Ḳhudá se bhí, jise us ne nahín dekhá, mahabbat nahín rakh saktá. 21 Aur ham ko us kí taraf se yih hukm milá hai, ki jo koí Ḳhudá se mahabbat rakhtá hai, wuh apne bháí se bhí mahabbat rakkhe.

5 Jis ká yih ímán hai, ki Yisú' hí Masíh hai, wuh Ḳhudá se paidá húá hai: aur jo koí wálid se mahabbat rakhtá hai, wuh us kí aulád se bhí mahabbat rakhtá hai. 2 Jab ham Ḳhudá se mahabbat rakhte, aur us ke hukmon par 'amal karte hain, to is se ma'lúm ho játá hai, ki Ḳhudá ke farzandon se bhí mahabbat rakhte hain. 3 Aur Ḳhudá kí mahabbat yih hai, ki ham us ke hukmon par 'amal karen; aur us ke hukm saḳht nahín. 4 Jo koí Ḳhudá se paidá húá hai, wuh dunyá par gálib átá hai; aur wuh galaba, jis se dunyá maglúb húí hai, hamárá ímán hai. 5 Dunyá ká maglúb karnewálá kaun hai, siwá us shaḳhs ke jis ká yih ímán hai, ki Yisú' Ḳhudá ká Beṭá hai? 6 Yihí hai wuh jo pání aur ḳhún ke wasíle se áyá thá, ya'ní Yisú' Masíh; wuh na faqat pání ke wasíle se, balki pání aur ḳhún donon ke wasíle se áyá thá; 7 aur jo gawáhí detá hai, wuh Rúh hai, kyúnki Rúh sachcháí hai. 8 Aur gawáhí denewále tín hain, Rúh aur pání aur ḳhún; aur yih tínon ek hí bát par muttafiq hain. 9 Jab ham ádmíon kí gawáhí qubúl kar lete hain, to Ḳhudá kí gawáhí to us se baṛhkar hai, aur Ḳhudá kí gawáhí yih hai, ki us ne apne Beṭe ke haqq men gawáhí dí hai. 10 Jo Ḳhudá ke Beṭe par ímán rakhtá hai, wuh apne áp men gawáhí rakhtá hai: jis ne Ḳhudá ká yaqín nahín kiyá, us ne use jhúṭhá ṭhahráyá; kyúnki wuh us gawáhí par jo Ḳhudá ne apne Beṭe ke haqq men dí hai, ímán nahín láyá. 11 Aur wuh gawáhí yih hai, ki Ḳhudá ne hamen hamesha kí zindagí baḳhshí, aur yih zindagí us ke Beṭe men hai. 12 Jis ke pás Beṭá hai, us ke pás zindagí hai; aur jis ke pás Ḳhudá ká Beṭá nahín, us ke pás zindagí bhí nahín.

13 Main ne tum ko, jo Ḳhudá ke Beṭe ke nám par ímán láe ho, yih báten is liye likhín, ki tumhen ma'lúm ho ki hamesha kí zindagí rakhte ho. 14 Aur hamen jo us ke sámne dilerí hai, us ká sabab yih hai, ki agar us kí marzí ke muwáfiq kuchh mángte hain, to wuh hamárí suntá hai. 15 Aur jab ham jánte hain ki jo kuchh ham mángte hain, wuh hamárí suntá hai, to yih bhí jánte hain ki jo kuchh ham ne us se mángá hai, wuh páyá hai. 16 Agar koí apne bháí ko aisá gunáh karte dekhe, jis ká natíja maut na ho, to du'á mánge; Ḳhudá us ke wasíle se zindagí baḳhshegá; unhí ko jinhon ne aisá gunáh nahín kiyá jis ká natíja maut ho. Gunáh aisá bhí hai, jis ká natíja maut hai: is kí bábat du'á mángne ko main nahín kahtá. 17 Hai to har tarah kí nárástí gunáh; magar aisá gunáh bhí hai, jis ká natíja maut nahín.

18 Ham jánte hain, ki jo koí Khudá se paidá húá hai, wuh gunáh nahín kartá; balki us kí hifázat wuh kartá hai, jo Khudá se paidá húá, aur wuh sharír use chhúne nahín pátá. 19 Ham jánte hain, ki ham Khudá se hain; aur sárí dunyá us sharír ke qabze men parí húí hai. 20 Aur yih bhí jánte hain, ki Khudá ká Betá á gayá hai, aur us ne hamen samajh bakhshí hai, táki us ko jo haqíqí hai jánen; aur ham us men jo haqíqí hai, ya'ní us ke Bete Yisú' Masíh men hain. Haqíqí Khudá aur hamesha kí zindagí yihi hai. 21 Ai bachcho, apne áp ko buton se bacháe rakkho.

YU'HANNA' KA' DU'SRA' KHATT

1 Mujh buzurg kí taraf se us barguzída bíbí aur us ke farzandon ke nám, jin se main us sachchái ke sabab sachchí mahabbat rakhtá hún, jo ham men qáim rahtí hai, aur abad tak hamáre sáth rahegí; 2 aur sirf main hí nahín, balki wuh sab bhí mahabbat rakhte hain, jo haqq se wáqif hain. 3 Khudá Báp, aur Báp ke Bete Yisú' Masíh kí taraf se fazl, aur rahm, aur itmínán, sachchái aur mahabbat samet, hamáre shámilhál rahenge.

4 Main bahut khush húá, ki main ne tere ba'z larkon ko us hukm ke mutábiq, jo hamen Báp kí taraf se milá thá, haqíqat men chalte húe páyá. 5 Ab, ai bíbí, main tujhe koí nayá hukm nahín, balki wuhí jo shurú' se hamáre pás hai likhtá, aur tujh se minnat karke kahtá hún, ki áo, ham ek dúsre se mahabbat rakkhen. 6 Aur mahabbat yih hai, ki ham us ke hukmon par chalen. Yih wuhí hukm hai, jo tum ne shurú' se suná hai, ki tumhen is par chalná cháhiye. 7 Kyúnki bahut se aise gumráh karnewále dunyá men nikal khare húe hain, jo Yisú' Masíh ke mujassam hokar áne ká iqrár nahín karte. Gumráh karnewálá, aur mukhálif i Masíh yihí hai. 8 Apní bábat khabardár raho, táki jo mihnat ham ne kí hai, wuh tumháre sabab se zá'i na ho jáe, balki tum ko púrá ajr mile. 9 Jo koí áge barh játá hai, aur Masíh kí ta'lím par qáim nahín rahtá, us ke pás Khudá nahín. Jo us ta'lím par qáim rahtá hai, us ke pás Báp bhi hai, aur Betá bhí. 10 Agar koí tumháre pás áe, aur yih ta'lím na de, to na use ghar men áne do, aur na salám karo; 11 kyúnki jo koí aise shakhs ko salám kartá hai, wuh us ke bure kámon men sharík hotá hai.

12 Mujhe bahut sí báten tum ko likhní hain; magar kágaz aur siyáhí se likhná nahín cháhtá; balki tumháre pás áne, aur rúbarú bát chít karne kí ummed rakhtá hún, táki tumhárí khushí kámil ho. 13 Terí barguzída bahin ke larke tujhe salám kahte hain.

YU'HANNA' KA' TI'SRA' KHATT

1 Mujh buzurg kí taraf se us piyáre Gayus ke nám, jis se main sachchí mahabbat rakhtá hún.

2 Ai piyáre, main yih du'á mángtá hún, ki jis tarah tú rúhání taraqqí kar rahá hai, isí tarah tú sab báton men taraqqí kare, aur tandurust rahe. 3 Kyúnki jab bháiyon ne ákar terí us sachchái kí gawáhí dí, jis par tú haqíqat men chaltá hai, to main niháyat khush húá. 4 Mere liye is se barhkar aur koí khushí

nahín, ki main apne farzandon ko haqq par chalte húe sunún.

5 Ai piyáre, jo kuchh tú un bháiyon ke sáth kartá hai, jo pardesí bhí hain, wuh diyánat se kartá hai; 6 unhon ne kalísiyá ke sámne terí mahabbat kí gawáhí dí thí. Agar tú unhen us tarah rawána karegá, jis tarah Khudá ke logon ko munásib hai, to achchhá karegá: 7 kyúnki wuh us Nám kí khátir nikle hain, aur gairqaumon se kuchh nahín lete. 8 Pas aison kí khátirdárí karní ham par farz hai, táki ham bhí haqq kí táíd men un ke hamkhidmat hon.

9 Main ne kalísiyá ko kuchh likhá thá; magar Diyutrifes jo un men bará banná cháhtá hai, hamen qubúl nahín kartá. 10 Pas jab main áúngá, to us ke kámon ko jo wuh kar rahá hai, yád diláúngá, ki hamáre haqq men burí báten baktá hai; aur in par qanáʻat na karke khud bhí bháiyon ko qubúl nahín kartá, aur jo qubúl karná cháhte hain, un ko bhí manaʻ kartá hai, aur kalísiyá se nikál detá hai. 11 Ai piyáre, badí kí nahín, balki nekí kí pairawí kar. Nekí karnewálá Khudá se hai: badí karnewále ne Khudá ko nahín dekhá. 12 Demetriyus ke báre men sab ne, aur khud haqq ne bhí gawáhí dí; aur ham bhí gawáhí dete hain, aur tú jántá hai, ki hamárí gawáhí sachchí hai.

13 Mujhe likhná to tujh ko bahut kuchh thá; magar siyáhí aur qalam se tujhe likhná nahín cháhtá: 14 balki tujh se jald milne kí ummed rakhtá hún; us waqt ham rúbarú bát chít karenge. Tujhe itmínán hásil hotá rahe. Yahán ke dost tujhe salám kahte hain. Tú wahán ke doston se nám ba nám salám kah.

YAHU'DA'H KA' ʻA'MM KHATT

1 Yahúdáh kí taraf se jo Yisúʻ Masíh ká banda aur Yaʻqúb ká bháí hai, un buláe húon ke nám, jo Khudá Báp men ʻazíz, aur Yisúʻ Masíh ke liye mahfúz hain. 2 Rahm aur itmínán aur mahabbat tum ko ziyáda hásil hotí rahe.

3 Ai piyáro, jis waqt main tum ko us naját kí bábat likhne men kamál koshish kar rahá thá, jis men ham sab sharík hain, to main ne tumhen yih nasíhat likhní zarúr jání, ki tum us ímán ke wáste jánfisháni karo, jo muqaddason ko ek hí bár saunpá gayá thá. 4 Kyúnki baʻz aise shakhs chupke se ham men á mile hain, jin kí is sazá ká zikr qadím zamáne men peshtar se likhá gayá thá; yih bedín hain, aur hamáre Khudá ke fazl ko shahwatparastí se badal dálte hain, aur hamáre wáhid Málik aur Khudáwand Yisúʻ Masíh ká inkár karte hain.

5 Pas agarchi tum sab báten ek bár ján chuke ho, táham yih bát tumhen yád diláni cháhtá hún, ki Khudáwand ne ek ummat ko mulk i Misr men se chhuráne ke baʻd unhen halák kiyá jo ímán na láe. 6 Aur jin firishton ne apní hukúmat ko qáim na rakkhá, balki apne kháss maqám ko chhor diyá, un ko us ne dáimí qaid men tárikí ke andar roz i ʻazím kí ʻadálat tak rakkhá hai. 7 Isí tarah Sadom, aur ʻAmoráh aur un ke áspás ke shahr jo in kí tarah harámkárí men par gaye, aur gairjism kí taraf rágib húe, hamesha kí ág kí sazá men giriftár hokar já e ʻibrat thahre hain. 8 Táham yih log bhí apne wahmon men mubtalá hokar un kí tarah jism ko nápák karte, aur hukúmat ko náchíz jánte, aur ʻizzatdáron par laʻn taʻn karte hain. 9 Lekin muqarrab firishte Míkáíl ne Músá kí lásh kí bábat Iblís se bahs o takrár karte waqt, laʻn taʻn ke sáth us par nálish karne

kí jur'at na kí, balki yih kahá, ki Khudáwand tujhe malámat kare. 10 Magar yih jin báton ko nahín jánte un par la'n ta'n karte hain: aur jin ko be'aql jánwaron kí tarah taba'í taur par jánte hain, un men apne áp ko kharáb karte hain. 11 In par afsos hai! ki yih Qayin kí ráh par chale, aur mazdúrí ke liye barí hirs se Bil'ám kí sí gumráhí ikhtiyár kí, aur Qorah kí tarah mukhálafat karke halák húe. 12 Yih tumhárí mahabbat kí ziyáfaton men tumháre sáth kháte píte waqt goyá daryá kí poshída chatánen hain; yih bedharak apná pet bharnewále charwáhe hain: yih bepání ke bádal hain, jinhen hawáen urá le játí hain; yih patjhar ke bephal darakht hain; jo donon tarah se murda, aur jar se ukhre húe hain; 13 yih samundar kí purjosh maujen hain, jo apní besharmí ke jhág uchhálti hain; yih wuh áwáragard sitáre hain, jin ke liye abad tak behadd tárîkí dharí hai. 14 In ke báre men Hanok ne bhí, jo A'dam se sátwín pusht men thá, yih peshíngoí kí thí, ki Dekho, Khudáwand apne lákhon muqaddason ke sáth áyá, 15 táki sab ádmíon ká insáf kare, aur sab bedínon ko un ki bedíní ke un sáre kámon ke sabab, jo unhon ne bedíní se kíye hain, aur un sárí sakht báton ke sabab, jo bedín gunahgáron ne us kí mukhálafat men kahí hain, qusúrwár thahráe. 16 Yih burburánewále aur shikáyat karnewále hain, aur apní khwáhishon ke muwáfiq chalte hain, aur apne munh se bare bol bolte hain, aur nafa' ke liye logon kí rúdárí karte hain.

17 Lekin, ai piyáro, un báton ko yád rakkho, jo hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke rasúl pahle kah chuke hain; 18 wuh tum se kahá karte the, kí Akhír zamáne men aise thattha karnewále honge, jo apní bedíní kí khwáhishon ke muwáfiq chalenge. 19 Yih wuh ádmí hain, jo tafriqe dálte hain, aur nafsání hain, aur Rúh se bebahra. 20 Magar tum, ai piyáro, apne páktarín ímán men apní taraqqí karke, aur Rúhu'l Quds men du'á mángke, 21 apne áp ko Khudá kí mahabbat men qáim rakkho, aur hamesha kí zindagí ke liye hamáre Khudáwand Yisú' Masíh kí rahmat ke muntazir raho. 22 Aur ba'z logon par, jo shakk men hain, rahm karo; 23 aur ba'z ko jhapatkar ág men se nikálo; aur ba'z par khauf khákar rahm karo, balki us poshák se bhí nafrat karo, jo jism ke sabab se dágí ho gayí ho.

24 Ab jo tum ko thokar kháne se bachá saktá hai, aur apní purjalál huzúr men kamál khushí ke sáth be'aib karke khará kar saktá hai, 25 us Khudá e wáhid ká, jo hamárá Munjí hai, jalál, aur 'azmat, aur saltanat, aur ikhtiyár, hamáre Khudáwand Yisú' Masíh ke wasíle se, jaisá azal se hai, ab bhí ho, aur abadu'l ábád rahe. A'mín.

YU'HANNA' 'A'RIF KA' MUKA'SHAFA

1 Yisú' Masíh ká mukáshafa, jo use Khudá kí taraf se is liye húá ki apne bandon ko wuh báten dikháe, jin ká jald honá zarúr hai: aur us ne apne firishte ko bhejkar, us kí ma'rifat unhen apne bande Yúhanná par záhir kiyá, 2 jis ne Khudá ke kalám aur Yisú' Masíh kí gawáhí kí, ya'ní un sab chízon kí jo us ne dekhí thín, shahádat dí. 3 Is nubuwwat kí kitáb ká parhnewálá, aur us ke sunnewále, aur jo kuchh is men likhá hai us par 'amal karnewále, mubárak hain; kyúnki waqt nazdík hai.

4 Yúhanná kí jánib se un sát kalísiyáon ke nám jo A'siya men hain. Us kí taraf se jo hai, aur jo thá, aur jo ánewálá hai; aur un sát rúhon kí

taraf se, jo us ke takht ke sámne hain; 5 aur Yisú' Masíh kí taraf se, jo sachchá gawáh, aur murdon men se jí uṭhnewálon men pahlauṭhá, aur dunyá ke bádsháhon par hákim hai; tumhen fazl aur itmínán hásil hotá rahe. Jo ham se mahabbat rakhtá hai, aur jis ne apne ḳhún ke wasíle se ham ko gunáhon se ḳhalásí baḳhshí, 6 aur ham ko ek bádsháhat bhí, aur apne Khudá aur Báp ke liye káhin bhí baná diyá; us ká jalál aur saltanat abadu'l ábád rahe. A'mín. 7 Dekho, wuh bádalon ke sáth ánewálá hai; aur har ek ánkh use dekhegí; aur jinhon ne use chhedá thá, wuh bhí dekhenge; aur zamín par ke sáre qabíle us ke sabab se chhátí píṭenge. Beshakk. A'mín.

8 Ḳhudáwand Ḳhudá, jo hai, aur jo thá, aur jo ánewálá hai, ya'ní Qádir i Mutlaq, farmátá hai, ki Main Alfa aur Omiga hún.

9 Main Yúhanná jo tumhárá bháí, aur Yisú' kí musíbat, aur bádsháhat, aur sabr men tumhárá sharík hún, Ḳhudá ke kalám aur Yisú' ki nisbat gawáhí dene ke bá'is us ṭápú men thá, jo Patmus kahlátá hai; 10 ki Ḳhudáwand ke din R[illegible]h men á gayá, aur apne píchhe na[illegible] ge kí sí yih ek baṛí áwáz suní, 11 ki Jo kuchh tú dekhtá hai, us ko kitáb men likhkar, sáton kalísiyáon ke pás bhej de, ya'ní Ifisus, aur Smurna, aur Pirgamun, aur Thúátíra, aur Sardís, aur Filadilfiya, aur Laudíkiya men. 12 Main ne us áwáz denewále ke dekhne ke liye munh pherá, jis ne mujh se kahá thá; aur phirkar sone ke sát chirágdán dekhe; 13 aur un chirágdánon ke bích men ádamzád sá ek shaḳhs dekhá, jo pánwon tak ká jáma pahine, aur sone ká sínaband síne par bándhe húe thá. 14 Us ká sir aur bál safed ún, balki barf kí mánind safed the; aur us kí ánkhen ág ke shu'le kí mánind thín; 15 aur us ke pánw us ḳhális pítal ke se the, jo bhaṭṭí men tapáyá gayá ho; aur us kí áwáz zor ke pání kí sí thí. 16 Aur us ke dahine háth men sát sitáre the: aur us ke munh men se ek dodhárí tez talwár nikaltí thí: aur us ká chihra aisá chamaktá thá, jaise tezí ke waqt áftáb. 17 Jab main ne use dekhá, to us ke pánwon men murda sá gir paṛá. Aur us ne yih kahkar mujh par apná dahiná háth rakkhá, ki Ḳhauf na kar; main awwal, aur áḳhir, 18 aur Zinda hún; main mar gayá thá, aur dekh, abadu'l ábád zinda rahúngá, aur maut aur 'álam i arwáh kí kunjiyán mere pás hain. 19 Pas jo báten tú ne dekhín, aur jo hain, aur jo in ke ba'd honewálí hain, un sab ko likh le; 20 ya'ní un sát sitáron ká bhed, jinhen tú ne mere dahine háth men dekhá thá, aur un sone ke sát chirágdánon ká. Wuh sát sitáre to sát kalísiyáon ke firishte hain: aur wuh sát chirágdán sát kalísiyáen hain.

2 Ifisus kí kalísiyá ke firishte ko yih likh, ki

Jo apne dahine háth men sáton sitáre liye húe hai, aur sone ke sáton chirágdánon men phirtá hai, wuh yih kahtá hai, ki 2 Main tere kám, aur terí mashaqqat, aur terá sabr to jántá hún; aur yih bhí, ki tú badon ko dekh nahín saktá; aur jo apne áp ko rasúl kahte hain, aur hain nahín, tú ne un ko ázmákar jhúṭhá páyá; 3 aur tú sabr kartá hai, aur mere nám kí ḳhátir musíbat uṭháte uṭháte thaká nahín. 4 Magar mujh ko tujh se yih shikáyat hai, ki tú ne apní pahlí sí mahabbat chhoṛ dí. 5 Pas ḳhayál kar ki tú kahán se girá hai, aur tauba karke pahle kí tarah kám kar; aur agar tú tauba na karegá, to main tere pás ákar tere chirágdán ko us kí jagah se haṭá dúngá. 6 Albatta tujh men yih bát to hai, ki tú Níkulaiyon ke kámon se nafrat rakhtá hai, jin se main bhí nafrat rakhtá hún. 7 Jis ke kán hon, wuh sune, ki Rúh kalísiyáon se kyá kahtí hai. Jo gálib áe, main use us zindagí ke daraḳht men se, jo Ḳhudá ke Firdaus men hai, phal kháne ko dúngá.

8 Aur Smurna kí kalísiyá ke firishte ko yih likh, ki

Jo awwal o áḳhir hai, aur jo mar gayá thá aur zinda húá, wuh yih kahtá hai, ki 9 Main terí musíbat aur garíbí ko jántá hún, (magar tú daulatmand hai); aur jo apne áp ko Yahúdí kahte hain, aur hain nahín, balki Shaitán kí jamá'at hain, un ke la'n ta'n ko bhí jántá hún. 10 Jo dukh tujhe sahne honge, un se ḳhauf na kar: dekho, Iblís tum men se ba'z ko qaid men ḍálne ko hai, táki tumhárí ázmáish ho; aur das din tak musíbat uṭháoge. Ján dene tak bhí

wafádár rah; to main tujhe zindagí ká táj dúngá. 11 Jis ke kán hon, wuh sune, ki Rúh kalísiyáon se kyá kahtí hai. Jo gálib áe, us ko dúsrí maut se nuqsán na pahunchegá.

12 Aur Pirgamun kí kalísiyá ke firishte ko yih likh, ki

Jis ke pás dodhárí tez talwár hai, wuh kahtá hai, ki 13 Main yih to jántá hún, ki tú Shaitán kí takhtgáh men sukúnat rakhtá hai, aur mere nám par qáim rahtá hai, aur jin dinon men merá wafádár shahíd Antipás tum men us jagah qatl húá thá, jahán Shaitán rahtá hai, un dinon men bhí tú ne mujh par ímán rakhne se inkár nahín kiyá. 14 Lekin mujhe chand báton kí tujh se shikáyat hai, is liye ki tere hán ba'z log Bil'ám kí ta'lím mánnewále hain, jis ne Báláq ko baní Isráíl ke sámne ṭhokar khilánewálí chíz rakhne kí ta'lím dí, ya'ní yih ki wuh buton kí qurbánián kháen, aur harámkárí karen. 15 Chunánchi tere hán bhí ba'z log isí tarah Níkulaiyon kí ta'lím ke mánnewále hain. 16 Pas tauba kar; nahín to, main tere pás jald ákar apne munh kí talwár se un ke sáth laṛúngá. 17 Jis ke kán hon, wuh sune, ki Rúh kalísiyáon se kyá kahtí hai. Jo gálib áe, main use poshída mann men se dúngá, aur ek safed patthar dúngá; us patthar par ek nayá nám likhá húá hogá, jise us ke pánewále ke siwá koí na jánegá.

18 Aur Thúátíra kí kalísiyá ke firishte ko yih likh, ki

Khudá ká Beṭá, jis kí ánkhen ág ke shu'le kí mánind, aur páṉw khális pítal kí mánind hain, yih kahtá hai, ki 19 Main tere kámon, aur mahabbat, aur ímán, aur khidmat, aur sabr ko to jántá hún, aur yih bhí ki tere pichhle kám pahle kámon se ziyáda hain; 20 par mujhe tujh se yih shikáyat hai, ki tú ne us 'aurat Ízibil ko rahne diyá hai, jo apne áp ko nabíya kahtí hai, aur mere bandon ko harámkárí karne aur buton kí qurbánián kháne kí ta'lím dekar gumráh kartí hai. 21 Main ne us ko tauba karne kí muhlat dí; magar wuh apní harámkárí se tauba karní nahín cháhtí. 22 Dekh, main us ko bistar par ḍáltá hún; aur jo us ke sáth ziná karte hain, agar us ke se kámon se tauba na karen, to un ko baṛí musíbat men phansátá hún. 23 Aur us ke farzandon ko ján se márúngá; aur sárí kalísiyáon ko ma'lúm hogá, ki gurdon aur dilon ká jánchnewálá main hí hún; aur main tum men se har ek ko us ke kámon ke muwáfiq badla dúngá. 24 Magar tum Thúátíra ke báqí logon se, jo us ta'lím ko nahín mánte, aur un báton se jinhen log Shaitán kí gahrí báten kahte hain, náwáqif ho, yih kahtá hún, ki tum par âur bojh na ḍálúngá. 25 Albatta jo tumháre pás hai, mere áne tak us ko tháme raho. 26 Jo gálib áe, aur jo mere kámon ke muwáfiq ákhir tak 'amal kare, main use qaumon par ikhtiyár dúngá: 27 aur wuh lohe ke 'asá se un par hukúmat karegá, jis tarah ki kumhár ke bartan chaknáchúr ho játe hain: chunánchi main ne bhí aisá ikhtiyár apne Báp se páyá hai: 28 aur main use subh ká sitára dúngá. 29 Jis ke kán hon, wuh sune, ki Rúh kalísiyáon se kyá kahtí hai.

3 Aur Sardís kí kalísiyá ke firishte ko yih likh, ki

Jis ke pás Khudá kí sát rúhen hain aur sát sitáre hain, wuh yih kahtá hai, ki Main tere kámon ko jántá hún, ki tú zinda kahlátá hai, aur hai murda. 2 Jágtá rah, aur un chízon ko jo báqí hain aur jo miṭne ko thín, mazbút kar; kyúnki main ne tere kisí kám ko apne Khudá ke nazdík púrá nahín páyá. 3 Pas yád kar, ki tú ne kis tarah ta'lím pái, aur suní thí, aur us par qáim rah, aur tauba kar. Aur agar tú jágtá na rahegá, to main chor kí tarah á jáúngá, aur tujhe hargiz ma'lúm na hogá ki kis waqt tujh par á paṛúngá. 4 Albatta Sardís men tere hán thoṛe se aise shakhs hain, jinhon ne apní poshák álúda nahín kí; wuh safed poshák pahine húe mere sáth sair karenge, kyúnki wuh is láiq hain. 5 Jo gálib áe, use isí tarah safed poshák pahinái jáegí, aur main us ká nám kitáb i hayát se hargiz na káṭúngá, balki apne Báp aur us ke firishton ke sámne us ke nám ká iqrár karúngá. 6 Jis ke kán hon, wuh sune, ki Rúh kalísiyáon se kyá kahtí hai.

7 Aur Filadilfiya kí kalísiyá ke firishte ko yih likh, ki

Jo quddús aur barhaqq hai, aur Dáúd kí kunjí rakhtá hai, jis ke

khole húe ko koí band nahín kartá, aur band kiye húe ko koí kholtá nahín, wuh yih kahtá hai, ki 8 Main tere kámon ko jántá hún, (dekh, main ne tere sámne ek darwáza khol rakkhá hai, koí use band nahín kar saktá;) ki tujh men thorá sá zor hai, aur tú ne mere kalám par 'amal kiyá hai, aur mere nám ká inkár nahín kiyá. 9 Dekh, main Shaitán ke un jamá'atwálon ko tere qábú men kar dúngá, jo apne áp ko Yahúdí kahte hain, aur hain nahín, balki jhúth bolte hain; dekh, main aisá karúngá, ki wuh ákar tere pánwon men sijda karenge, aur jánenge ki mujhe tujh se mahabbat hai. 10 Chúnki tú ne mere sabr ke kalám par 'amal kiyá hai, is liye main bhí ázmáish ke us waqt terí hifázat karúngá, jo zamín ke rahnewálon ke ázmáne ke liye tamám dunyá par ánewálá hai. 11 Main jald ánewálá hún; jo kuchh tere pás hai, use tháme rah, táki koí terá táj na chhín le. 12 Jo gálib áe, main use apne Khudá ke maqdis men ek sutún banáúngá; wuh phir kabhí báhar na niklegá; aur main apne Khudá ká nám, aur apne Khudá ke shahr, ya'ní us naye Yarúshalem ká nám, jo mere Khudá ke pás se ásmán se utarnewálá hai, aur apná nayá nám us par likhúngá. 13 Jis ke kán hon, wuh sune, ki Rúh kalísiyáon se kyá kahtí hai.

14 Aur Laudíkiya kí kalísiyá ke firishte ko yih likh, ki

Jo A'mín aur sachchá aur barhaqq gawáh, aur Khudá kí khilqat ká mabdá hai, wuh yih kahtá hai, ki 15 Main tere kámon ko jántá hún, ki na tú sard hai na garm: kásh ki tú sard yá garm hotá. 16 Pas chúnki tú na to garm hai, na sard, balki nímgarm hai, is liye main tujhe apne munh se nikál phenkne ko hún. 17 Aur chúnki tú kahtá hai, ki Main daulatmand hún, aur máldár ban gayá hún, aur kisí chíz ká muhtáj nahín; aur yih nahín jántá, ki tú kambakht aur khwár aur garíb aur andhá aur nangá hai; 18 is liye main tujhe saláh detá hún, ki mujh se ág men tapáyá húá soná kharíd le, táki daulatmand ho jáe; aur safed poshák le, táki tú use pahinkar nangápan ke záhir hone kí sharmindagí na utháe; aur ánkhon men lagáne ke liye surma le, táki tú bíná ho jáe. 19 Main jin jin ko 'azíz rakhtá hún, un sab ko malámat aur tambíh kartá hún: pas sargarm ho, aur tauba kar. 20 Dekh, main darwáze par khará húá khatkhatátá hún; agar koí merí áwáz sunkar darwáza kholegá, to main us ke pás andar jákar us ke sáth kháná kháúngá, aur wuh mere sáth. 21 Jo gálib áe, main use apne sáth apne takht par bitháúngá, jis tarah main gálib ákar apne Báp ke sáth us ke takht par baith gayá. 22 Jis ke kán hon, wuh sune, ki Rúh kalísiyáon se kyá kahtí hai.

4 In báton ke ba'd jo main ne nigáh kí, to kyá dekhtá hún, ki ásmán men ek darwáza khulá húá hai; aur jis ko main ne peshtar narsinge kí sí áwáz se apne sáth báten karte suná thá, wuhí kahtá hai, ki Yahán úpar á já; main tujhe wuh báten dikháúngá, jin ká in báton ke ba'd honá zarúr hai. 2 Fauran main Rúh men á gayá; aur kyá dekhtá hún, ki ásmán par ek takht rakkhá hai, aur us takht par koí baithá hai; 3 aur jo us par baithá hai, wuh sang i yashab aur 'aqíq sá ma'lúm hotá hai, aur us takht ke gird zumurrud kí sí ek dhanuk ma'lúm hotí hai. 4 Aur us takht ke gird chaubís takht hain: aur un takhton par chaubís buzurg safed poshák pahine húe baithe hain, aur un ke siron par sone ke táj hain. 5 Aur us takht men se bijliyán aur áwázen aur garajen paidá hotí hain; aur us takht ke sámne ág ke sát chirág jal rahe hain; yih Khudá kí sát rúhen hain; 6 aur us takht ke sámne goyá shíshe ká samundar billaur kí mánind hai; aur takht ke bích men aur takht ke girdágird chár jándár hain, jin ke áge píchhe ánkhen hí ánkhen hain. 7 Pahlá jándár babar kí mánind hai, aur dúsrá jándár bachhre kí mánind, aur tísre jándár ká chihra insán ká sá hai, aur chauthá jándár urte húe 'uqáb kí mánind hai. 8 Aur in cháron jándáron ke chha chha par hain, aur cháron taraf aur andar ánkhen hí ánkhen hain, aur rát din bagair árám liye yih kahte rahte hain, ki Quddús, quddús, quddús, Khudáwand Khudá, Qádir i mutlaq, jo thá, aur jo hai, aur jo ánewálá hai.

9 Aur jab wuh jándár us kí tamjíd, aur 'izzat, aur shukrguzárí karenge, jo takht par baithá hai, aur abadu'l ábád zinda rahegá, 10 to wuh chaubís buzurg us ke sámne jo takht par baithá hai gir parenge, aur us ko sijda karenge, jo abadu'l ábád zinda rahegá, aur apne táj yih kahte húe us takht ke sámne dál denge, ki 11 Ai hamáre Khudáwand aur Khudá, tú hí tamjíd, aur 'izzat, aur qudrat ke láiq hai: kyúnki tú hí ne sárí chízen paidá kín, aur wuh terí hí marzí se thín, aur paidá húín.

5 Aur jo takht par baithá thá, main ne us ke dahine háth men ek kitáb dekhí, jo andar se aur báhar se likhí húí thí, aur use sát muhren lagákar band kiyá gayá thá. 2 Phir main ne ek zoráwar firishte ko baland áwáz se yih manádí karte dekhá, ki Kaun is kitáb ke kholne aur us kí muhren torne ke láiq hai? 3 Aur koí shakhs ásmán par, yá zamín par, yá zamín ke níche, us kitáb ke kholne, yá us par nazar karne ke qábil na niklá. 4 Aur main is bát par zár zár rone lagá, ki koí us kitáb ke kholne, yá us par nazar karne ke láiq na niklá; 5 tab un buzurgon men se ek ne mujh se kahá, ki Ro nahín: dekh, Yahúdáh ke qabíle ká wuh Babar, jo Dáúd kí asl hai, us kitáb aur us kí sáton muhron ke kholne ke liye gálib áyá. 6 Aur main ne us takht aur cháron jándáron aur un buzurgon ke bích men, goyá zabh kiyá húá ek Barra khará dekhá; us ke sát síng aur sát ánkhen thín: yih Khudá kí sáton rúhen hain, jo tamám rú e zamín par bhejí gayí hain. 7 Us ne ákar takht par baithe húe ke dahine háth se us kitáb ko le liyá. 8 Jab us ne kitáb le lí, to wuh cháron jándár aur chaubís buzurg us Barre ke sámne gir pare; aur har ek ke háth men barbat, aur 'úd se bhare húe sone ke piyále the; yih muqaddason kí du'áen hain. 9 Aur wuh yih nayá gít gáne lage, ki Tú hí is kitáb ke lene, aur us kí muhren kholne ke láiq hai, kyúnki tú ne zabh hokar apne khún se har ek qabíle, aur ahl i zabán, aur ummat, aur qaum men se Khudá ke wáste logon ko kharíd liyá; 10 aur un ko hamáre Khudá ke liye ek bádsháhát aur káhin baná diyá; aur wuh zamín par bádsháhí karte hain. 11 Aur jab main ne nigáh kí, to us takht aur un jándáron aur buzurgon ke girdágird bahut se firishton kí áwáz suní, jin ká shumár lákhon aur karoron thá; 12 aur wuh baland áwáz se kahte the, ki Zabh kiyá húá Barra hí qudrat, aur daulat, aur hikmat, aur táqat, aur 'izzat, aur tamjíd, aur hamd ke láiq hai. 13 Phir main ne ásmán, aur zamín, aur zamín ke níche kí, aur samundar kí sab makhlúqát ko, ya'ní sárí chízon ko jo un men hain, yih kahte suná, ki Jo takht par baithá hai, us kí aur Barre kí hamd, aur 'izzat, aur tamjíd, aur saltanat abadu'l ábád rahe. 14 Aur cháron jándáron ne Ámín kahí, aur buzurgon ne girkar sijda kiyá.

6 Phir main ne dekhá, ki Barre ne un sát muhron men se ek ko kholá, aur un cháron jándáron men se ek kí garaj kí sí yih áwáz suní, ki Á. 2 Aur main ne nigáh kí, to kyá dekhtá hún, ki ek safed ghorá hai, aur us ká sawár kamán liye húe hai: use ek táj diyá gayá, aur wuh fath kartá húá niklá, táki âur bhí fath kare.

3 Aur jab us ne dúsrí muhr kholí, to main ne dúsre jándár ko yih kahte suná, kí Á. 4 Phir ek âur ghorá niklá, jis ká rang lál thá; us ke sawár ko yih ikhtiyár diyá gayá, ki zamín par se sulh uthá le, táki log ek dúsre ko qatl karen: aur use ek barí talwár dí gayí.

5 Aur jab us ne tísrí muhr kholí, to main ne tísre jándár ko yih kahte suná, ki Á. Aur main ne nigáh kí, to kyá dekhtá hún, ki ek kálá ghorá hai; aur us ke sawár ke háth men ek tarázú hai. 6 Aur main ne goyá un cháron jándáron ke bích men se yih áwáz átí suní, ki Gehún dínár ke ser bhar, aur jau dínár ke tín ser, aur tel aur mai ká nuqsán na kar.

7 Aur jab us ne chauthí muhr kholí, to main ne chauthe jándár ko yih kahte suná, kí Á. 8 Aur main ne nigáh kí, to kyá dekhtá hún, ki ek zard sá ghorá hai, aur us ke sawár ká nám Maut hai, aur 'Álam i Arwáh us ke píchhe píchhe hai. Aur in ko chauthái zamín par yih ikhtiyár diyá gayá, ki talwár, aur kál, aur wabá, aur zamín ke darandon se logon ko halák karen.

9 Aur jab us ne pánchwín muhr

kholí, to main ne qurbángáh ke níche un kí rúhen dekhín, jo Khudá ke kalám ke sabab, aur gawáhí par qáim rahne ke bá'is máre gaye the; 10 aur wuh barí áwáz se chillákar bolín, ki Ai Málik, ai quddús o barhaqq, tú kab tak insáf na karegá, aur zamín ke rahnewálon se hamáre khún ká badla na legá? 11 Aur un men se har ek ko safed jáma diyá gayá, aur un se kahá gayá, ki âur thorí muddat árám karo, jab tak ki tumháre hamkhidmat aur bháiyon ká bhí shumár púrá na ho le, jo tumhárí tarah qatl honewále hain.

12 Aur jab us ne chhatí muhr kholí, to main ne dekhá ki ek bará bhaunchál áyá, aur súraj kammal kí mánind kálá, aur sárá chánd khún sá ho gayá; 13 aur ásmán ke sitáre is tarah zamín par gir pare, jis tarah zor kí ándhí se hilkar anjír ke darakht men se kachche phal gir parte hain. 14 Aur ásmán is tarah sarak gayá, jis tarah maktúb lapetne se sarak játá hai, aur har ek pahár aur tápú apní apní jagah se tal gayá. 15 Aur zamín ke bádsháh, aur amír, aur faují sardár, aur máldár, aur zoráwar, aur tamám gulám aur ázád, paháron ke gáron aur chatánon men já chhipe; 16 aur paháron aur chatánon se kahne lage, ki Ham par gir paro, aur hamen us kí nazar se jo takht par baithá húá hai, aur Barre ke gazab se chhipá lo: 17 kyúnki un ke gazab ká roz i 'azím á pahunchá; ab kaun thahr saktá hai?

7 Is ke ba'd main ne zamín ke cháron konon par chár firishte khare dekhe; wuh zamín kí cháron hawáon ko tháme húe the, táki zamín, yá samundar, yá kisí darakht par hawá na chale. 2 Phir main ne ek âur firishte ko, zinda Khudá kí muhr liye húe, mashriq se úpar kí taraf áte dekhá; us ne un cháron firishton se, jinhen zamín aur samundar ke zarar pahuncháne ká ikhtiyár diyá gayá thá, baland áwáz se pukárkar kahá, 3 ki Jab tak ham apne Khudá ke bandon ke máthe par muhr na kar len, zamín aur samundar aur darakhton ko zarar na pahuncháná. 4 Aur jin par muhr kí gayi, main ne un ká shumár suná, ki baní Isráíl ke sab qabílon men se ek lákh chauális hazár par muhr kí gayí.

5 Yahúdáh ke qabíle men se bárah hazár par muhr kí gayí:
Ra'úben ke qabíle men se bárah hazár par:
Gád ke qabíle men se bárah hazár par:
6 A'sher ke qabíle men se bárah hazár par:
Naftálí ke qabíle men se bárah hazár par:
Manashshih ke qabíle men se bárah hazár par:
7 Shama'ún ke qabíle men se bárah hazár par:
Lewí ke qabíle men se bárah hazár par:
Yissákár ke qabíle men se bárah hazár par:
8 Zabúlún ke qabíle men se bárah hazár par:
Yúsuf ke qabíle men se bárah hazár par;
Binyámín ke qabíle men se bárah hazár par muhr kí gayí.

9 In báton ke ba'd jo main ne nigáh kí, to kyá dekhtá hún, ki har ek qaum, aur qabíle, aur ummat, aur ahl i zabán kí ek aisí barí bhír, jise koí shumár nahín kar saktá, safed jáme pahine aur khajúr kí dáliyán apne háthon men liye húe, takht aur Barre ke áge kharí hai; 10 aur barí áwáz se chillá chillákar kahtí hai, ki Naját hamáre Khudá kí taraf se hai, jo takht par baithá hai, aur Barre kí taraf se. 11 Aur sáre firishte us takht, aur buzurgon aur cháron jándáron ke girdágird khare hain; phir wuh takht ke áge munh ke bal gir pare, aur Khudá ko sijda karke 12 kahá, A'mín: Hamd, aur tamjíd, aur hikmat, aur shukr, aur 'izzat, aur qudrat, aur táqat, abadu'l ábád hamáre Khudá kí ho. A'mín. 13 Aur buzurgon men se ek ne mujh se kahá, ki Yih safed jáme pahine húe kaun hain, aur kahán se áe hain? 14 Main ne us se kahá, ki Ai mere khudáwand, tú hí jántá hai. Us ne mujh se kahá, ki Yih wuhí hain, jo us barí musíbat men se nikalkar áe hain; inhon ne apne jáme Barre ke khún se dhokar safed kiye hain. 15 Isí sabab se yih Khudá ke takht ke sámne hain, aur us ke maqdis men rát din us kí 'ibádat karte hain; aur jo takht par baithá hai, wuh apná khaima un ke úpar tánegá. 16 Is ke ba'd na kabhí un ko bhúk

lagegí, na piyás; aur na kabhí un ko dhúp satáegí, na garmí; 17 kyúnki jo Barra takht ke bích men hai, wuh un kí gallabání karegá, aur unhen áb i hayát ke chashmon ke pás le jáegá; aur Khudá un kí ánkhon ke sab ánsú ponchh degá.

8 Jab us ne sátwín muhr kholí, to ádh ghanṭe ke qaríb ásmán men khámoshí rahí. 2 Aur main ne un sáton firishton ko dekhá, jo Khudá ke sámne khaṛe rahte hain; aur unhen sát narsinge diye gaye.

3 Phir ek âur firishta sone ká 'údsoz liye húe áyá, aur qurbángáh ke úpar khaṛá húá; aur us ko bahut sá 'úd diyá gayá, táki sab muqaddason kí du'áon ke sáth us sunahrí qurbángáh par chaṛháe, jo takht ke sámne hai. 4 Aur us 'úd ká dhuwán firishte ke háth se muqaddason kí du'áon ke sáth Khudá ke sámne pahunch gayá. 5 Aur firishte ne 'údsoz ko lekar, us men qurbángáh kí ág bharí, aur zamín par ḍál dí; aur garajen, aur áwázen, aur bijlíyán paidá húín, aur bhaunchál áyá.

6 Aur wuh sáton firishte, jin ke pás wuh sát narsinge the, phúnkne ko taiyár húe.

7 Aur jab pahle ne narsingá phúnká, to khún mile húe ole aur ág paidá húí, aur zamín par ḍálí gayí; aur tiháí zamín jal gayí, aur tiháí darakht jal gaye, aur tamám harí ghás jal gayí.

8 Aur jab dúsre firishte ne narsingá phúnká, to goyá ág se jaltá húá ek baṛá paháṛ samundar men ḍálá gayá, aur tiháí samundar khún ho gayá; 9 aur samundar kí tiháí jándár makhlúqát mar gayí; aur tiháí jaház tabáh ho gaye.

10 Aur jab tísre firishte ne narsingá phúnká, to ek baṛá sitára mash'al kí tarah jaltá húá ásmán se ṭúṭá, aur tiháí daryáon aur pání ke chashmon par á paṛá; 11 us sitáre ká nám Nágdauná kahlátá hai, aur tiháí pání nágdaune kí tarah kaṛwá ho gayá; aur pání ke kaṛwe ho jáne se, bahut se ádmí mar gaye.

12 Aur jab chauthe firishte ne narsingá phúnká, to tiháí súraj, aur tiháí chánd, aur tiháí sitáron par sadma pahunchá, yahán tak ki un ká tiháí hissa tárík ho gayá, aur tiháí din men raushní na rahí, aur isí tarah tiháí rát men bhí.

13 Aur jab main ne phir nigáh kí, to ásmán ke bích men ek 'uqáb ko uṛte, aur baṛí áwáz se yih kahte suná, ki Un tín firishton ke narsingon kí áwázon ke sabab, jin ká phúnkná abhí báqí hai, zamín ke rahnewálon par afsos, afsos, afsos!

9 Aur jab pánchwen firishte ne narsingá phúnká, to main ne ásmán se zamín par ek sitára girá húá dekhá; aur use atháh gaṛhe kí kunjí dí gayí. 2 Aur jab us ne atháh gaṛhe ko kholá, to gaṛhe men se ek baṛí bhaṭṭí ká sá dhuwán uṭhá; aur gaṛhe ke dhuwen ke bá'is se súraj aur hawá tárík ho gayí. 3 Aur us dhuwen men se zamín par ṭiḍḍiyán nikal paṛín, aur unhen zamín ke bichchhúon kí sí táqat dí gayí. 4 Aur un se kahá gayá, ki un ádmíon ke siwá jin ke máthe par Khudá kí muhr nahín, zamín kí ghás, yá kisí hariyáwal, yá kisí darakht ko zarar na pahunchána. 5 Aur unhen ján se márne ká nahín, balki pánch mahíne tak logon ko aziyat dene ká ikhtiyár diyá gayá; aur un kí aziyat aisí thí, jaise bichchhú ke ḍank márne se ádmí ko hotí hai. 6 Un dinon men ádmí maut ḍhúnḍhenge, magar hargiz na páenge; aur marne kí árzú karenge, aur maut un se bhágegí. 7 Aur un ṭiḍḍiyon kí súraten un ghoṛon kí sí thín, jo laṛáí ke liye taiyár kiye gaye hon; aur un ke siron par goyá sone ke táj the, aur un ke chihre ádmíon ke se the; 8 aur bál 'auraton ke se the, aur dánt babar ke se. 9 Aur un ke pás lohe ke se baktar the; aur un ke paron kí áwáz aisí thí, jaise rathon aur bahut se ghoṛon kí, jo laṛáí men daurte hon. 10 Aur un kí dumen bichchhúon kí sí thín, aur un men ḍank bhí the; aur un kí dumon men pánch mahíne tak ádmíon ko zarar pahunchá ne kí táqat thí. 11 Atháh gaṛhe ká firishta un par bádsháh thá: us ká nám 'Ibrání men Abaddon, aur Yúnání men Apullyon hai.

12 Pahlá Afsos to ho chuká; dekho, is ke ba'd do Afsos âur honewále hain.

13 Aur jab chhaṭe firishte ne narsingá phúnká, to main ne us sunahrí qurbángáh ke singon men se, jo Khudá ke sámne hai, aisí áwáz suní, 14 ki us chhaṭe firishte se, jis ke pás

narsingá thá, koí kah rahá hai, ki Baṛe daryá e Furát ke pás jo chár firishte bandhe húe hain, unhen khol de. 15 Pas wuh cháron firishte khol diye gaye, jo kháss ghaṛí, aur din, aur mahíne, aur baras ke liye, tihái ádmion ke már ḍálne ko taiyár kiye gaye the. 16 Aur faujon ke sawár shumár men bis karoṛ the: main ne un ká shumár suná. 17 Aur mujhe is royá men ghoṛe aur un ke aise sawár dikhái diye, jin ke baktar ág aur sumbul aur gandhak ke se the; aur un ghoṛon ke sir babar ke se sir the; aur un ke munh se ág, aur dhuwán, aur gandhak nikaltí thí. 18 In tínon áfaton, ya'ní us ág, aur dhuwen, aur gandhak se, jo un ke munh se nikaltí thí, tihái ádmí máre gaye. 19 Kyúnki un ghoṛon kí táqat un ke munh aur un kí dumon men thí; is liye ki un kí dumen sánpon kí mánind thín, aur dumon men sir bhí the; unhín se wuh zarar pahúnchâte the. 20 Aur báqí ádmion ne, jo in áfaton se na mare the, apne háthon ke kámon se tauba na kí, ki shayátín kí, aur sone, aur chándí, aur pítal, aur patthar, aur lakṛí kí múraton kí parastish karne se báz áte, jo na dekh saktí hain, na sun saktí hain, na chal saktí hain: 21 aur jo khún, aur jádúgarián, aur harámkárí, aur choriyán unhon ne kí thín, un se tauba na kí.

10 Phir main ne ek âur zorá-war firishte ko bádal oṛhe húe ásmán se utarte dekhá; us ke sir par dhanuk thí, aur us ká chihra áftáb kí mánind thá, aur us ke pánw ág ke sutúnon kí mánind; 2 aur us ke háth men ek chhoṭí sí khulí húi kitáb thí: us ne apná dahiná pánw to samundar par rakkhá, aur báyán khushkí par; 3 aur aisí baṛí áwáz se chilláyá, jaise babar dahártá hai: aur jab wuh chilláyá, to garaj kí sát áwázen sunái din. 4 Aur jab garaj kí sáton áwázen sunái de chukín, to main ne likhne ká iráda kiyá; aur ásmán par se yih áwáz átí suní, ki Jo báten garaj kí in sát áwázon se suní hain, un ko poshída rakh; aur tahrír na kar. 5 Aur jis firishte ko main ne samundar aur khushkí par khaṛe dekhá thá, us ne apná dahiná háth ásmán kí taraf uṭháyá, 6 aur jo abadu'l ábád zinda rahegá, aur jis ne ásmán aur us ke andar kí chízen, aur zamín aur us ke úpar kí chízen, aur samundar aur us ke andar kí chízen paidá kí hain, us kí qasam khákar kahá, ki Ab âur der na hogí; 7 balki sátwen firishte kí áwáz dene ke zamáne men, jab wuh nar-singá phúnkne ko hogá, to Khudá ká poshída matlab, us khushkha-barí ke muwáfiq, jo us ne apne bande nabíon ko dí thí, púrá hogá. 8 Aur jis áwáz denewále ko main ne ásmán par bolte suná thá, us ne phir mujh se mukhátib hokar kahá, ki Já, us firishte ke háth men se, jo samundar aur khushkí par khaṛá hai, wuh khulí húi kitáb le le. 9 Tab main ne us firishte ke pás jákar kahá, ki Yih chhoṭí kitáb mujhe de de. Us ne mujh se kahá, ki Le, ise khá le; yih terá peṭ to kaṛwá kar degí; magar tere munh men shahd kí tarah miṭhí lagegí. 10 Pas main wuh chhoṭí kitáb us firishte ke háth se lekar khá gayá; wuh mere munh men to shahd kí tarah miṭhí lagí; magar jab main use khá gayá, to merá peṭ kaṛwá ho gayá. 11 Aur mujh se kahá gayá, ki Tujhe bahut sí ummaton aur qaumon, aur ahl i zabán aur bádsháhon par phir nu-buwwat karní zarúr hai.

11 Aur mujhe 'asá kí mánind ek nápne kí lakṛí dí gayí; aur kisí ne kahá, ki Uṭhkar Khudá ke maqdis aur qurbángáh, aur us men ke 'ibádat karnewálon ko náp. 2 Aur us sahn ko jo maqdis ke báhar hai, khárij kar de, aur use na náp; kyúnki wuh gairqaumon ko de diyá gayá hai; wuh muqaddas shahr ko bayális mahíne tak pámál karengí. 3 Aur main apne do gawáhon ko ikhtiyár dúngá, aur wuh ṭáṭ oṛhe húe ek hazár do sau sáṭh din nu-buwwat karenge. 4 Yih wuhí zai-tún ke do darakht, aur do chirágdán hain, jo zamín ke Khudáwand ke sámne khaṛe hain. 5 Aur agar koí unhen zarar pahuncháná cháhtá hai, to un ke munh se ág nikalkar un ke dushmanon ko khá játí hai. Aur agar koí unhen zarar pahunchâná cháhegá, wuh zarúr isí tarah márá jáegá. 6 Un ko ikhtiyár hai ki ásmán ko band kar den, táki un kí nubuwwat ke zamáne men páni na barse; aur páníyon par ikhtiyár hai, ki unhen khún bana ḍálen, aur jitní daf'a cháhen zamín par har

tarah kí áfat láen. 7 Jab wuh apní gawáhí de chukenge, to wuh haiwán jo atháh garhe se niklegá, un se larkar un par gálib áegá, aur un ko már dálegá. 8 Aur un kí láshen us bare shahr ke bázár men parí rahengí, jo rúhání i'tibár se Sadom aur Misr kahlátá hai, jahán un ká Khudáwand bhí maslúb húá thá. 9 Aur ummaton, aur qabílon, aur ahl i zabán, aur qaumon men se log un kí láshon ko sárhe tín din tak dekhte rahenge, aur un kí láshon ko qabr men na rakhne denge. 10 Aur zamín ke rahnewále un ke marne se khushí manáenge, aur shádiyáne bajáenge, aur ápas men tuhfe bhejenge; kyúnki in donon nabíon ne zamín ke rahnewálon ko satáyá thá. 11 Aur sárhe tín din ke ba'd, Khudá kí taraf se un men zindagí kí rúh dákhil húí; aur wuh apne pánwon ke bal khare ho gaye, aur un ke dekhnewálon par bará khauf chháyá. 12 Aur unhen ásmán par se ek baland áwáz sunáí dí, ki Yahán úpar á jáo. Pas wuh bádal par sawár hokar ásmán par charh gaye; aur un ke dushman unhen dekh rahe the. 13 Phir usí waqt ek bará bhaunchál á gayá, aur shahr ká daswán hissa gir gayá; aur us bhaunchál se sát hazár ádmí mare: aur báqí dar gaye, aur ásmán ke Khudá kí tamjíd kí.

14 Dúsrá Afsos ho chuká; dekho, tísrá Afsos jald honewálá hai.

15 Aur jab sátwen firishte ne narsingá phúnká, to ásmán par barí áwázen is mazmún kí paidá húín, ki Dunyá kí bádsháhat hamáre Khudáwand aur us ke Masíh kí ho gayí: aur wuh abadu'l ábád bádsháhí karegá. 16 Aur chaubíson buzurgon ne, jo Khudá ke sámne apne apne takht par baithe the, munh ke bal girkar Khudá ko sijda kiyá, 17 aur yih kahá, ki Ai Khudáwand Khudá, Qádir i mutlaq, jo hai aur jo thá, ham terá shukr karte hain; kyúnki tú ne apní barí qudrat ko háth men lekar bádsháhí kí. 18 Aur qaumon ko gussa áyá, aur terá gazab názil húá, aur wuh waqt á pahunchá hai ki murdon ká insáf kiyá jáe, aur tere bande nabíon aur muqaddason aur un chhote baron ko, jo tere nám se darte hain, ajr diyá jáe, aur zamín ke tabáh karnewálon ko tabáh kiyá jáe.

19 Aur Khudá ká jo maqdis ásmán par hai, wuh kholá gayá; aur us ke maqdis men us ke 'ahd ká sandúq dikhái diyá; aur bijliyán, aur áwázen, aur garajen paidá húín, aur bhaunchál áyá, aur bare ole pare.

12 Phir ásmán par ek bará nishán dikhái diyá, ya'ní ek 'aurat nazar áí, jo áftáb ko orhe húe thí, aur chánd us ke pánwon ke níche thá, aur bárah sitáron ká táj us ke sir par; 2 wuh hámila thí, aur dard i zih men chillátí thí, aur bachcha janne kí taklíf men thí. 3 Phir ek aur nishán ásmán par dikhái diyá, ya'ní ek bará lál azhdahá; us ke sát sir aur das sing the, aur us ke siron par sát táj. 4 Aur us kí dum ne ásmán ke tiháí sitáre khenchkar zamín par dál diye: aur wuh azhdahá us 'aurat ke áge já khará húá, jo janne ko thí, táki jab wuh jane, to us ke bachche ko nigal jáe. 5 Aur wuh betá janí, ya'ní wuh larká jo lohe ke 'asá se sab qaumon par hukúmat karegá; aur us ká bachcha yakáyak Khudá aur us ke takht ke pás tak pahunchá diyá gayá. 6 Aur wuh 'aurat us biyábán ko bhág gayí, jahán Khudá kí taraf se us ke liye ek jagah taiyár kí gayí thí, táki wahán ek hazár do sau sáth din tak us kí parwarish kí jáe.

7 Phir ásmán par laráí húí: Míkáíl aur us ke firishte azhdahe se larne ko nikle; aur azhdahá aur us ke firishte un se lare; 8 lekin gálib na áe, aur is ke ba'd ásmán par un ke liye jagah na rahí. 9 Aur wuh bará azhdahá, ya'ní wuhí puráná sánp jo Iblís aur Shaitán kahlátá hai, aur sáre jahán ko gumráh kar detá hai, zamín par girá diyá gayá, aur us ke firishte bhí us ke sáth girá diye gaye. 10 Phir main ne ásmán par se yih barí áwáz átí suní, ki Ab hamáre Khudá kí naját, aur qudrat, aur bádsháhat, aur us ke Masíh ká ikhtiyár záhir húá; kyúnki hamáre bháiyon par ilzám lagánewálá, jo rát din hamáre Khudá ke áge un par ilzám lagáyá kartá hai, girá diyá gayá. 11 Aur wuh Barre ke khún, aur apní gawáhí ke kalám ke bá'is us par gálib áe; aur unhon ne apní ján ko 'azíz na samjhá, yahán tak ki maut bhí gawárá kí.

12 Pas, ai ásmáno, aur un ke rahnewálo, khushí manáo. Ai khushkí aur tarí, tum par afsos hai; kyúnki Iblís bare gusse men tumháre pás utarkar áyá hai, is liye ki jántá hai, ki merá thorá hí sá waqt báqí hai.

13 Aur jab azhdahe ne dekhá, ki main zamín par girá diyá gayá hún, to us 'aurat ko satáyá, jo betá janí thí. 14 Aur us 'aurat ko bare 'uqáb ke do par diye gaye, táki sánp ke sámne se urkar biyábán men apní us jagah pahunch jáe, jahán ek zamáne, aur zamánon, aur ádhe zamáne tak us kí parwarish kí jáegí. 15 Aur sánp ne us 'aurat ke píchhe apne munh se nadí kí tarah páni baháyá, táki us ko is nadí se bahá de. 16 Magar zamín ne us 'aurat kí madad kí, aur apná munh kholkar us nadí ko pí liyá, jo azhdahe ne apne munh se baháí thí. 17 Aur azhdahe ko 'aurat par gussa áyá, aur us kí báqí aulád se, jo Khudá ke hukmon par 'amal kartí hai, aur Yisú' kí gawáhí dene par qáim hai, larne ko gayá: 1 aur samundar kí ret par já khará húá.

13

Aur main ne ek haiwán ko samundar men se nikalte húe dekhá, us ke das síng aur sát sir the, aur us ke síngon par das táj, aur us ke siron par kufr ke nám likhe húe the. 2 Aur jo haiwán main ne dekhá, us kí shakl tendúe kí sí thí, aur pánw ríchh ke se, aur munh babar ká sá; aur us azhdahe ne apní qudrat aur apná takht aur bará ikhtiyár use de diyá. 3 Aur main ne us ke siron men se ek par goyá zakhm i kárí lagá húá dekhá, magar us ká zakhm i kárí achchhá ho gayá, aur sárí dunyá ta'ajjub kartí húí us haiwán ke píchhe píchhe ho lí. 4 Aur chúnki us azhdahe ne apná ikhtiyár us haiwán ko de diyá thá, is liye unhon ne azhdahe kí parastish kí; aur us haiwán kí bhí yih kahkar parastish kí, ki Is haiwán kí mánind kaun hai? kaun us se lar saktá hai? 5 Aur bare bol bolne aur kufr bakne ke liye use ek munh diyá gayá, aur use bayálís mahíne tak kám karne ká ikhtiyár diyá gayá. 6 Aur us ne Khudá kí nisbat kufr bakne ke liye munh kholá, ki us ke nám, aur us ke khaime, ya'ní ásmán ke rahnewálon kí nisbat kufr bake. 7 Aur use yih ikhtiyár diyá gayá, ki muqaddason se lare, aur un par gálib áe; aur use har qabíle, aur ummat, aur ahl i zabán, aur qaum par ikhtiyár diyá gayá. 8 Aur zamín ke wuh sab rahnewále, jin ke nám us Barre kí kitáb i hayát men likhe nahín gaye, jo biná e 'álam ke waqt se zabh húá hai, us haiwán kí parastish karenge. 9 Jis ke kán hon wuh sune. 10 Jis ko qaid honewálí hai, wuh qaid men paregá; jo koí talwár se qatl karegá, wuh zarúr talwár se qatl kiyá jáegá. Muqaddason ke sabr aur ímán ká yihí mauqa' hai.

11 Phir main ne ek âur haiwán ko zamín men se nikalte húe dekhá; us ke barre ke se do síng the, aur azhdahe kí tarah boltá thá. 12 Aur yih pahle haiwán ká sárá ikhtiyár us ke sámne kám men látá thá, aur zamín aur us ke rahnewálon se us pahle haiwán kí parastish karátá thá, jis ká zakhm i kárí achchhá ho gayá thá. 13 Aur wuh bare bare nishán dikhátá thá, yahán tak ki ádmíon ke sámne ásmán se zamín par ág názil kar detá thá. 14 Aur zamín ke rahnewálon ko un nishánon ke sabab se, jin ke us haiwán ke sámne dikháne ká us ko ikhtiyár diyá gayá thá, is tarah gumráh kar detá thá, ki zamín ke rahnewálon se kahtá thá, ki jis haiwán ke talwár lagí thí, aur wuh zinda ho gayá, us ká but banáo. 15 Aur use us haiwán ke but men rúh phúnkne ká ikhtiyár diyá gayá, táki wuh haiwán ká but bole bhí, aur jitne log us haiwán ke but kí parastish na karen, un ko qatl bhí karáe. 16 Aur us ne sab chhote baron, daulatmandon aur garíbon, ázádon aur gulámon ke dahine háth, yá un ke máthe par ek ek chháp kará diyá; 17 táki us ke siwá jis par nishán, ya'ní us haiwán ká nám, yá us ke nám ká 'adad ho, âur koí kharíd farokht na kar sake. 18 Hikmat ká yih mauqa' hai. Jo samajh rakhtá hai, wuh is haiwán ká 'adad gin le; kyúnki wuh ádmí ká 'adad hai; aur us ká 'adad chha sau chhiyásath hai.

14

Phir main ne nigáh kí, to kyá dekhtá hún, ki wuh Barra Siyyon ke pahár par khará hai, aur us ke sáth ek lákh

chauális hazár shakhs hain, jin ke máthe par us ká aur us ke Báp ká nám likhá húá hai. 2 Aur mujhe ásmán par se ek aisí áwáz sunáí dí, jo zor ke pání, aur barí garaj kí si áwáz thí; aur jo áwáz main ne suní, wuh aisí thí jaise barbatnawáz barbat bajáte hon. 3 Wuh takht ke sámne, aur cháron jándáron aur buzurgon ke áge, goyá ek nayá gít gá rahe the: aur un ek lákh chauális hazár shakhson ke siwá, jo dunyá men se kharíd liye gaye the, koí us gít ko na síkh saká. 4 Yih wuh hain, jo 'auraton ke sáth álúda nahín húe, balki kunwáre hain. Yih wuh hain, jo Barre ke píchhe píchhe chalte hain, jahán kahín wuh játá hai. Yih Khudá aur Barre ke liye pahle phal hone ke wáste ádmion men se kharíd liye gaye hain. 5 Aur un ke munh se kabhí jhúth na niklá thá; wuh be'aib hain.

6 Phir main ne ek âur firishte ko ásmán ke bích men urte húe dekhá, jis ke pás zamín ke rahnewálon kí har qaum aur qabíle aur ahl i zabán aur ummat ke sunáne ke liye, abadí khushkhabarí thí. 7 Aur us ne barí áwáz se kahá, ki Khudá se daro, aur us kí tamjíd karo; kyúnki us kí 'adálat ká waqt á pahunchá hai; aur usí kí 'ibádat karo, jis ne ásmán aur zamín, aur samundar aur pání ke chashme paidá kiye.

8 Phir is ke ba'd ek âur dúsrá firishta yih kahtá húá áyá, ki Gir pará, wuh bará shahr i Bábil gir pará, jis ne apní harámkárí kí gazabnák mai tamám qaumon ko piláí hai.

9 Phir in ke ba'd ek âur tísre firishte ne ákar barí áwáz se kahá, ki Jo koí us haiwán aur us ke but kí parastish kare, aur apne máthe yá apne háth par us kí chháp le le, 10 wuh Khudá ke qahr kí us khális mai ko piegá, jo us ke gazab ke piyále men bharí gayí hai; aur pák firishton ke sámne aur Barre ke sámne ág aur gandhak ke 'azáb men mubtalá hogá: 11 aur un ke 'azáb ká dhuwán abadu'l ábád uthtá rahegá; aur jo us haiwán aur us ke but kí parastish karte hain, aur jo us ke nám kí chháp lete hain, un ko rát din chain na milegá. 12 Muqaddason, ya'ní Khudá ke hukmon par 'amal karnewálon, aur Yisú' par ímán rakhnewálon ke sabr ká yihí mauqa' hai.

13 Phir main ne ásmán men se yih áwáz suní; ki Likh, Mubárak hain wuh murde jo ab se Khudáwand men marte hain; Rúh kahtí hai, ki Beshakk; kyúnki wuh apní mihnaton se árám páenge, aur un ke a'mál un ke sáth sáth hote hain.

14 Phir main ne nigáh kí, to kyá dekhtá hún, ki ek safed bádal hai, aur us bádal par ádamzád kí mánind koí baithá hai, jis ke sir par sone ká táj, aur háth men tez daránti hai. 15 Phir ek âur firishte ne maqdis se nikalkar, us bádal par baithe húe se barí áwáz ke sáth pukárkar kahá, ki Apní daránti chalákar kát, kyúnki kátne ká waqt á gayá; is liye ki zamín kí fasl bahut pak gayí. 16 Pas jo bádal par baithá thá us ne apní daránti zamín par dál dí, aur zamín kí fasl kat gayí.

17 Phir ek âur firishta us maqdis men se niklá jo ásmán par hai; us ke pás bhí tez daránti thí. 18 Phir ek âur firishta qurbángáh se niklá, jis ká ág par ikhtiyár thá, us ne tez darántiwále se barí áwáz se kahá, ki Apní tez daránti chalákar zamín ke angúr ke darakht ke guchchhe kát le; kyúnki us ke angúr bi'lkull pak gaye hain. 19 Aur us firishte ne apní daránti zamín par dálí, aur zamín ke ángúr ke darakht kí fasl kátkar, Khudá ke qahr ke bare hauz men dál dí. 20 Aur shahr ke báhar us hauz men angúr raunde gaye; aur hauz men se itná khún niklá, ki ghoron kí lagámon tak pahunch gayá, aur solah sau farláng tak bah niklá.

15 Phir main ne ásmán par ek âur bará aur 'ajíb nishán, ya'ní sát firishte sáton pichhlí áfaton ko liye húe dekhe; kyúnki in áfaton par Khudá ká qahr khatm ho gayá hai.

2 Phir main ne shíshe ká sá ek samundar dekhá, jis men ág milí húí thí: aur jo us haiwán, aur us ke but, aur us ke nám ke 'adad par gálib áe the, un ko us shíshe ke samundar ke pás Khudá kí barbaten liye khare húe dekhá. 3 Aur wuh Khudá ke bande Músá ká gít, aur Barre ká gít gá gákar kahte the, ki Ai Khudáwand Khudá, Qádir i

mutlaq, tere kám bare aur 'ajíb hain; ai azalí Bádsháh, terí ráhen rást aur durust hain. 4 Ai Khudáwand, kaun tujh se na daregá? aur kaun tere nám ki baráí na karegá? kyúnki sirf tú hí quddús hai; aur sárí qaumen ákar tere sámne sijda karengí, kyúnki tere insáf ke kám záhir ho gaye hain.

5 In báton ke ba'd main ne dekhá, ki shahádat ke khaime ká maqdis ásmán men kholá gayá: 6 aur wuh sáton firishte jin ke pás sáton áfaten thín, ábdár aur chamakdár jawáhir se árásta, aur síne par sunahrí sínaband bándhe húe, maqdis se nikle. 7 Aur un cháron jándáron men se ek ne sát sone ke piyále, abadu'l ábád zinda rahnewále Khudá ke qahr se bhare húe, un sáton firishton ko diye. 8 Aur Khudá ke jalál, aur us kí qudrat ke sabab maqdis dhuwen se bhar gayá, aur jab tak un sáton firishton kí sáton áfaten khatm na ho chukín, koi us maqdis men dákhil na ho saká.

16 Phir main ne maqdis men se kisí ko barí áwáz se un sáton firishton se yih kahte suná, ki Jáo, Khudá ke qahr ke sáton piyálon ko zamín par ulat do.

2 Pas pahle ne jákar apná piyála zamín par ulat diyá; aur jin ádmíon par us haiwán kí chháp thí, aur jo us ke but kí parastish karte the, un ke ek burá aur taklíf denewálá násúr paidá ho gayá.

3 Aur dúsre ne apná piyála samundar men ultá; aur wuh murde ká sá khún ban gayá; aur samundar ke sab jándár mar gaye.

4 Aur tísre ne apná piyála daryáon aur páni ke chashmon par ultá, aur wuh khún ban gaye. 5 Aur main ne pání ke firishte ko yih kahte suná, ki Ai Quddús, jo hai, aur jo thá, tú 'ádil hai, ki tú ne yih insáf kiyá; 6 kyúnki unhon ne muqaddason aur nabion ká khún baháyá thá, aur tú ne unhen khún piláyá: wuh isí láiq hain. 7 Phir main ne qurbángáh men se yih áwáz suní, ki Ai Khudáwand Khudá, Qádir i mutlaq, beshakk, tere faisale durust aur rást hain.

8 Aur chauthe ne apná piyála súraj par ultá aur use ádmíon ko ág se jhulas dene ká ikhtiyár diyá gayá. 9 Aur ádmí sakht garmí se jhulas gaye, aur Khudá ke nám kí nisbat kufr baká, jo in áfaton par ikhtiyár rakhtá hai; aur tauba na kí ki us kí tamjíd karte.

10 Aur pánchwen ne apná piyála us haiwán ke takht par ultá; aur us kí bádsháhat men andherá chhá gayá; aur dard ke máre log apní zabánen kátne lage; 11 aur apne dukhon aur násúron ke bá'is ásmán ke Khudá kí nisbat kufr baká, aur apne kámon se tauba na kí.

12 Aur chhate ne apná piyála bare daryá e Furát par ultá; aur us ká pání súkh gayá, táki mashriq se ánewále bádsháhon ke liye ráh taiyár ho jáe. 13 Phir main ne us azhdahe ke munh se, aur us haiwán ke munh se, aur us jhúthe nabí ke munh se, tín nápák rúhen mendakon kí súrat men nikalte dekhín: 14 yih shayátín kí nishán dikhánewálí rúhen hain, jo Qádir i mutlaq Khudá ke roz i 'azím kí laráí ke wáste jama' karne ke liye, sárí dunyá ke bádsháhon ke pás nikalkar játí hain. 15 (Dekho, main chor kí tarah átá hún. Mubárak wuh hai, jo jágtá hai, aur apní posh́ák kí hifázat kartá hai, táki nangá na phire, aur log us kí barahnagí na dekhen.) 16 Aur unhon ne un ko us jagah jama' kiyá, jis ká nám 'Ibrání men Har Magidon hai.

17 Aur sátwen ne apná piyála hawá par ultá, aur maqdis ke takht kí taraf se bare zor se yih áwáz ái, ki Ho chuká. 18 Phir bijliyán, aur áwázen, aur garajen paidá húín; aur ek aisá bará bhaunchál áyá, ki jab se insán zamín par paidá húe, aisá bará aur sakht bhaunchál kabhí na áyá thá. 19 Aur us bare shahr ke tín tukre ho gaye, aur qaumon ke shahr gir gaye; aur bare shahr i Bábil kí Khudá ke hán yád húí, táki use apne sakht gazab kí mai ká jám piláe. 20 Aur har ek tápú apní jagah se tal gayá, aur paháron ká patá na lagá. 21 Aur ásmán se ádmíon par man man bhar ke bare bare ole gire, aur chúnki yih áfat niháyat sakht thí, is liye logon ne olon kí áfat ke bá'is Khudá kí nisbat kufr baká.

17 Aur un sáton firishton men se jin ke pás sát piyále the, ek ne ákar mujh se yih kahá, ki Idhar á; main tujhe us barí kasbí

kí sazá dikháún, jo bahut se pániyon par baiṭhí húí hai; 2 aur jis ke sáth zamín ke bádsháhon ne harámkárí kí thí; aur zamín ke rahnewále us kí harámkárí kí mai se matwále ho gaye the. 3 Pas wuh mujhe Rúh men jangal ko le gayá; wahán main ne qirmizí rang ke haiwán par, jo kufr ke námon se lipá húá thá, aur jis ke sát sir aur das sing the, ek 'aurat ko baiṭhe húe dekhá. 4 Yih 'aurat argawání aur qirmizí libás pahine húe, aur sone aur jawáhir aur motiyon se árásta thí; aur ek sone ká piyála makrúhát, ya'ní us kí harámkárí kí nápákíon se bhará húá, us ke háth men thá; 5 aur us ke máthe par yih nám likhá húá thá; RÁZ, BAṚÁ SHAHR I BÁBIL, KASBÍON AUR ZAMÍN KÍ MAKRÚHÁT KÍ MÁN. 6 Aur main ne us 'aurat ko muqaddason ke ḳhún, aur Yisú' ke shahidon ke ḳhún píne se, matwálá dekhá: aur use dekhkar sakht hairán húá. 7 Us firishte ne mujh se kahá, ki Tú hairán kyún ho gayá? Main is 'aurat aur us haiwán ká, jis par wuh sawár hai, aur jis ke sát sir aur das sing hain, tujhe bhed batátá hún. 8 Yih jo tú ne haiwán dekhá, yih pahle to thá, magar ab nahín hai; aur áyanda atháh gaṛhe se nikalkar, halákat men paṛegá; aur zamín ke rahnewále jin ke nám biná e 'álam ke waqt se kitáb i hayát men likhe nahín gaye, is haiwán ká yih hál dekhkar, ki pahle thá, aur ab nahín, aur phir maujúd ho jáegá, ta'ajjub karenge. 9 Yihí mauqa' hai us zihn ká, jis men hikmat hai; wuh sáton sir sát paháṛ hain, jin par wuh 'aurat baiṭhí húí hai; 10 aur wuh sát bádsháh bhí hain; pánch to ho chuke hain, aur ek maujúd hai, aur ek abhí áyá nahín; aur jab áegá, to kuchh 'arse tak us ká rahná zarúr hai. 11 Aur jo haiwán pahle thá, aur ab nahín, wuh áṭhwán hai, aur un sáton men se paidá húá, aur halákat men paṛegá. 12 Aur wuh das sing jo tú ne dekhe, das bádsháh hain; abhí tak unhon ne bádsháhat nahín pái; magar us haiwán ke sáth ghaṛí bhar ke wáste bádsháhon ká sá iḳhtiyár páenge. 13 In sab kí ek hí ráe hogí, aur wuh apní qudrat aur iḳhtiyár us haiwán ko de denge. 14 Wuh Barre se laṛenge, aur Barra un par gálib áegá; kyúnki wuh ḳhudáwandon ká Ḳhudáwand, aur bádsháhon ká Bádsháh hai; aur jo buláe húe, aur barguzída, aur wafádár us ke sáth hain, wuh bhí gálib áenge. 15 Phir us ne mujh se kahá, ki Jo pání tú ne dekhe, jin par kasbí baiṭhí hai, wuh ummaten, aur guroh, aur qaumen, aur ahl i zabán hain. 16 Aur jo das sing tú ne dekhe, wuh, aur haiwán us kasbí se 'adáwat rakkhenge, aur use bekas aur nangá kar denge, aur us ká gosht khá jáenge, aur us ko ág men jalá ḍálenge. 17 Kyúnki Ḳhudá un ke dilon men yih ḍálegá, ki wuh usí kí ráe par chalen, aur jab tak ki Ḳhudá kí báten púrí na ho len, wuh muttafiqu'r ráe hokar apní bádsháhat us haiwán ko de den. 18 Aur wuh 'aurat jise tú ne dekhá, wuh baṛá shahr hai, jo zamín ke bádsháhon par hukúmat kartá hai.

18 In báton ke ba'd main ne ek áur firishte ko ásmán par se utarte húe dekhá, jise baṛá iḳhtiyár thá; aur zamín us ke jalál se raushan ho gayí. 2 Us ne baṛí áwáz se chillákar kahá, ki Gir paṛá, baṛá shahr i Bábil gir paṛá, aur shayátín ká maskan, aur har nápák rúh ká aḍḍá, aur har nápák aur makrúh parande ká aḍḍá ho gayá. 3 Kyúnki us kí harámkárí kí gazabnák mai ke bá'is tamám qaumen gir gayí hain, aur zamín ke bádsháhon ne us ke sáth harámkárí kí hai; aur dunyá ke saudágar us ke 'aish o 'ishrat kí badaulat daulatmand ho gaye.

4 Phir main ne ásmán men kisí áur ko yih kahte húe suná, ki Ai merí ummat ke logo, us men se nikal áo, táki tum us ke gunáhon men sharík na ho; aur us kí áfaton men se koí tum par na á jáe. 5 Kyúnki us ke gunáh ásmán tak pahunch gaye hain, aur us kí badkárián Ḳhudá ko yád á gayí hain. 6 Jaisá us ne kiyá, waisá hí tum bhí us ke sáth karo; aur use us ke kámon ká do chand badla do; jis qadr us ne piyála bhará, tum us ke liye dugná bhar do. 7 Jis qadr us ne apne áp ko shándár banáyá, aur 'aiyáshí kí thi, usí qadr us ko 'azáb aur gam men ḍál do; kyúnki wuh apne dil men kahtí hai, ki Main

malika ho baiṭhí hún, bewa nahín, aur kabhí gam na dekhúngí. 8 Is liye us par ek hí din men áfaten áengí, ya'ní maut, aur gam, aur kál; aur wuh ág men jalákar ḳhák kar dí jáegí; kyúnki us ká insáf karnewálá Ḳhudáwand Ḳhudá qawí hai. 9 Aur us ke sáth harámkárí aur 'aiyáshí karnewále zamín ke bádsháh, jab us ke jalne ká dhuwán dekhenge, to us ke liye roenge, aur chhátí píṭenge; 10 aur us ke 'azáb ke ḍar se dúr khaṛe húe kahenge, ki Ai baṛe shahr! ai Bábil! ai mazbút shahr! afsos! afsos! ghaṛí hí bhar men tujhe sazá mil gayí. 11 Aur dunyá ke saudágar us ke liye roenge, aur mátam karenge, kyúnki ab koí un ká mál nahín ḳharídne ká: 12 aur wuh mál yih hai; soná, chándí, jawáhir, motí, aur mihín katání aur argawání aur reshmí aur qirmizí kapṛe, aur har tarah kí ḳhushbúdár lakṛiyán, aur háthídánt ke tarah tarah kí chízen, aur niháyat beshqímat lakṛí, aur pítal aur lohe aur sang i marmar ke tarah tarah kí chízen; 13 aur dárchíní, aur masálih, aur 'úd, aur 'itr, aur lubán, aur mai, aur tel, aur maidá, aur gehún, aur maweshí, aur bheṛen, aur ghoṛe, aur gáṛiyán, aur gulám; aur ádmíon kí jánen. 14 Ab tere dilpasand mewe tere pás se dúr ho gaye; aur sárí lazíz aur tuhfa tuhfa chízen tujh se játí rahín; ab wuh hargiz háth na áengí. 15 In chízon ke saudágar jo us ke sabab se máldár ban gaye the, us ke 'azáb ke ḳhauf se dúr khaṛe húe roenge, aur gam karenge; 16 aur kahenge, ki Afsos! afsos! wuh baṛá shahr, jo mihín katání aur argawání aur qirmizí kapṛe pahine húe, aur sone aur jawáhir aur motiyon se árásta thá! 17 ghaṛí hí bhar men us kí itní baṛí daulat barbád ho gayí. Aur sab náḳhudá, aur jaház ke sáre musáfir, aur malláh, aur âur jitne samundar ká kám karte hain, 18 jab us ke jalne ká dhuwán dekhenge, to dúr khaṛe húe chilláenge aur kahenge, ki Kaun sá shahr is baṛe shahr kí mánind hai? 19 Aur apne siron par ḳhák ḍálenge, aur rote húe, aur mátam karte húe, chillá chillákar kahenge, ki Afsos! afsos! wuh baṛá shahr, jis kí daulat se samundar ke sab jaházwále daulatmand ho gaye! ghaṛí hí bhar men ujaṛ gayá. 20 Ai ásmán, aur ai muqaddaso, aur rasúlo, aur nabío, us par ḳhushí karo; kyúnki Ḳhudá ne insáf karke us se tumhárá badla le liyá.

21 Phir ek zoráwar firishte ne baṛí chakkí ke páṭ kí mánind ek patthar uṭháyá, aur yih kahkar samundar men phenk diyá, ki Bábil ká baṛá shahr bhí isí tarah zor se giráyá jáegá, aur phir kabhí us ká patá na milegá. 22 Aur barbatnawázon, aur mutribon, aur bánslí bajánewálon, aur narsingá phúnknewálon kí áwáz phir kabhí tujh men na sunáí degí; aur kisí peshe ká kárígar tujh men phir kabhí páyá na jáegá; aur chakkí kí áwáz tujh men phir kabhí na sunáí degí; 23 aur chirág kí raushní tujh men phir kabhí na chamkegí; aur tujh men dulhá aur dulhan kí áwáz phir kabhí na sunáí degí: kyúnki tere saudágar zamín ke amír the; aur terí jádúgarí se sárí qaumen gumráh ho gayín. 24 Aur nabíon aur muqaddason aur zamín ke âur sab maqtúlon ká ḳhún us men páyá gayá.

19 In báton ke ba'd, main ne ásmán par goyá baṛí jamá'at ko baland áwáz se yih kahte suná, ki Hallalúyáh; Naját, aur jalál, aur qudrat hamáre Ḳhudá hí kí hai: 2 kyúnki us ke faisale rást aur durust hain, is liye ki us ne us baṛí kasbí ká insáf kiyá, jis ne apní harámkárí se dunyá ko ḳharáb kiyá thá, aur us se apne bandon ke ḳhún ká badla liyá. 3 Phir dúsrí bár unhon ne Hallalúyáh kahá. Aur us ke jalne ká dhuwán abadu'l ábád uṭhtá rahegá. 4 Aur chaubíson buzurgon aur cháron jándáron ne girkar Ḳhudá ko sijda kiyá, jo taḳht par baiṭhá thá, aur kahá, ki A'mín; Hallalúyáh. 5 Aur taḳht men se yih áwáz niklí, ki Ai us se ḍarnewále bando, chhoṭe ho ḳhwáh baṛe, tum sab hamáre Ḳhudá kí hamd karo. 6 Phir main ne baṛí jamá'at kí sí áwáz, aur zor ke pání kí sí áwáz, aur saḳht garajon kí sí áwáz suní, ki Hallalúyáh: is liye ki Ḳhudáwand hamárá Khudá, Qádir i mutlaq, bádsháhí kartá hai. 7 A'o, ham khushí karen, aur ni-

háyat shádmán hon, aur us kí tamjíd karen: is liye ki Barre kí shádí á pahunchí, aur us kí bíwí ne apne áp ko taiyár kar liyá. 8 Aur us ko chamakdár aur sáf mihín katání kaprá pahinne ká ikhtiyár diyá gayá: kyúnki mihín katání kapre se muqaddas logon kí rástbází ke kám murád hain. 9 Aur us ne mujh se kahá, ki Likh, Mubárak hain wuh, jo Barre kí shádí kí ziyáfat men buláe gaye hain. Phir us ne mujh se kahá, ki Yih Khudá kí sachchí báten hain. 10 Aur main use sijda karne ke liye us ke pánwon par girá. Us ne mujh se kahá ki Khabardár, aisá na kar: main bhí terá aur tere un bháiyon ká hamkhidmat hún, jo Yisú' kí gawáhí dene par qáim hain: Khudá hí ko sijda kar: kyúnki Yisú' kí gawáhí nubuwwat kí rúh hai.

11 Phir main ne ásmán ko khulá húá dekhá; aur kyá dekhtá hún, ki ek safed ghorá hai; aur us par ek sawár hai jo Sachchá aur Barhaqq kahlátá hai; aur wuh rástí ke sáth insáf aur laráí kartá hai. 12 Aur us kí ánkhen ág ke shu'le hain, aur us ke sir par bahut se táj hain; aur us ká ek nám likhá húá hai, jise us ke siwá âur koí nahín jántá. 13 Aur wuh khún kí chhírkí húí poshák pahine húe hai: aur us ká nám Kalám i Khudá kahlátá hai. 14 Aur ásmán kí faujen safed ghoron par sawár, aur safed aur sáf mihín katání kapre pahine húe, us ke píchhe píchhe hain. 15 Aur qaumon ke márne ke liye us ke munh se ek tez talwár nikaltí hai: aur wuh lohe ke 'asá se un par hukúmat karegá: aur Qádir i mutlaq Khudá ke sakht gazab kí mai ke hauz men angúr raundegá. 16 Aur us kí poshák aur rán par yih nám likhá húá hai, BÁDSHÁHON KÁ BÁDSHÁH, AUR KHUDÁWANDON KÁ KHUDÁWAND.

17 Phir main ne ek firishte ko áftáb par khare húe dekhá; aur us ne barí áwáz se chillákar ásmán men ke sáre urnewále parandon se kahá, ki A'o, Khudá kí barí ziyáfat men sharík hone ke liye jama' ho jáo; 18 táki tum bádsháhon ká gosht, aur faují sardáron ká gosht, aur zoráwaron ká gosht, aur ghoron aur un ke sawáron ká gosht, aur sáre ádmíon ká gosht kháo, khwáh ázád hon khwáh gulám, khwáh chhote hon khwáh bare.

19 Phir main ne us haiwán, aur zamín ke bádsháhon, aur un kí faujon ko us ghore ke sawár aur us kí fauj se jang karne ke liye ikatthá dekhá. 20 Aur wuh haiwán aur us ke sáth wuh jhúthá nabí pakrá gayá, jis ne us ke sámne aise nishán dikháe the, jin se us ne haiwán kí chháp lenewálon aur us ke but kí parastish karnewálon ko gumráh kiyá thá: wuh donon ág kí us jhíl men zinda dále gaye, jo gandhak se jaltí hai: 21 aur báqí us ghore ke sawár kí talwár se, jo us ke munh se nikaltí thí, qatl kiye gaye; aur sáre parand un ke gosht se ser ho gaye.

20 Phir main ne ek firishte ko ásmán se utarte dekhá, jis ke háth men atháh garhe kí kunjí, aur ek barí zanjír thí. 2 Us ne us azhdahe, ya'ní puráne sánp ko, jo Iblís aur Shaitán hai, pakarkar hazár baras ke liye bándhá, 3 aur use atháh garhe men dálkar band kar diyá, aur us par muhr kar dí, táki wuh hazár baras ke púre hone tak qaumon ko phir gumráh na kare; is ke ba'd zarúr hai, ki thore 'arse ke liye kholá jáe.

4 Phir main ne takht dekhe, aur log un par baith gaye, aur 'adálat un ke supurd kí gayí: aur un kí rúhon ko bhí dekhá, jin ká Yisú' kí gawáhí dene, aur Khudá ke kalám ke sabab sir kátá gayá thá, aur jinhon ne na us haiwán kí parastish kí thí, na us ke but kí, aur na us kí chháp apne máthe aur háthon par lí thí; wuh zinda hokar hazár baras tak Masíh ke sáth bádsháhí karte rahe. 5 Aur jab tak yih hazár baras púre na ho liye, báqí murde zinda na húe. Pahlí qiyámat yihí hai. 6 Mubárak aur muqaddas wuh hai, jo pahlí qiyámat men sharík ho: aison par dúsrí maut ká kuchh ikhtiyár nahín; balki wuh Khudá aur Masíh ke káhin honge, aur us ke sáth hazár baras tak bádsháhí karenge.

7 Aur jab hazár baras púre ho chukenge, to Shaitán qaid se chhor diyá jáegá, 8 aur un qaumon ko jo zamín ke cháron taraf hongí, ya'ní

Yájúj o Májúj ko, gumráh karke laṛáí ke liye jama' karne ko niklegá; un ká shumár samundar kí ret ke barábar hogá. 9 Aur wuh tamám zamín par phail jáengí aur muqaddason kí lashkargáh aur 'azíz shahr ko cháron taraf se gher lengí, aur ásmán par se ág názil hokar unhen khá jáegí. 10 Aur un ká gumráh karnewálá Iblís ág aur gandhak kí us jhíl men dálá jáegá, jahán wuh haiwán aur jhúṭhá nabí bhí hogá; aur wuh rát din abadu'l ábád 'azáb men rahenge.

11 Phir main ne ek baṛá safed taḳht, aur us ko jo us par baiṭhá húá thá dekhá, jis ke sámne se zamín aur ásmán bhág gaye; aur unhen kahín jagah na milí. 12 Phir main ne chhoṭe baṛe sab murdon ko us taḳht ke sámne khaṛe húe dekhá; aur kitáben kholí gayín; phir ek âur kitáb kholí gayí, ya'ní kitáb i hayát: aur jis tarah un kitábon men likhá húá thá, un ke a'mál ke mutábiq murdon ká insáf kiyá gayá. 13 Aur samundar ne apne andar ke murdon ko de diyá, aur maut aur 'álam i arwáh ne apne andar ke murdon ko de diyá: aur un men se har ek ke a'mál ke muwáfiq us ká insáf kiyá gayá. 14 Phir maut aur 'álam i arwáh ág kí jhíl men ḍále gaye. Yih ág kí jhíl dúsrí maut hai. 15 Aur jis kisí ká nám kitáb i hayát men likhá húá na milá, wuh ág kí jhíl men ḍálá gayá.

21 Phir main ne ek naye ásmán, aur nayí zamín ko dekhá: kyúnki pahlá ásmán aur pahlí zamín játí rahí thí; aur samundar bhí na rahá. 2 Phir main ne shahr i muqaddas, naye Yarúshalem ko ásmán par se Ḳhudá ke pás se utarte dekhá; aur wuh us dulhan kí mánind árásta thá, jis ne apne shauhar ke liye singár kiyá ho. 3 Phir main ne taḳht men se kisí ko baland áwáz se yih kahte suná, ki Dekh, Ḳhudá ká ḳhaima ádmíon ke darmiyán hai; wuh un ke sáth ḳhaima karegá, aur wuh us ke log honge, aur Ḳhudá áp un ke sáth rahegá, aur un ká Ḳhudá hogá: 4 aur wuh un kí ánkhon ke sab ánsú ponchh degá; is ke ba'd maut nahín rahegí, aur na mátam rahegá, na áh o nála, na dard: pahlí chízen játí rahín. 5 Aur jo taḳht par baiṭhá húá thá, us ne kahá, ki Dekh, main sárí chízon ko nayá baná detá hún. Phir us ne kahá, ki Likh le: kyúnki yih báten sach aur barhaqq hain. 6 Phir us ne mujh se kahá, ki Yih báten púrí ho gayín. Main Alfa, aur Omiga, ya'ní ibtidá aur intihá hún. Main piyáse ko áb i hayát ke chashme se muft piláúngá. 7 Jo gálib áe, wuhí in chízon ká wáris hogá; aur main us ká Ḳhudá húngá, aur wuh merá beṭá hogá. 8 Magar buzdilon, aur beímánon, aur ghinaune logon, aur ḳhúníon, aur harámkáron, aur jádúgaron, aur butparaston, aur sáre jhúṭhon ká hissa ág aur gandhak se jalnewálí jhíl men hogá; yih dúsrí maut hai.

9 Phir un sát firishton men se, jin ke pás sát piyále the, aur wuh pichhlí sát áfaton se bhare húe the, ek ne ákar mujh se kahá, ki Idhar á; main tujhe dulhan, ya'ní Barre kí bíwí, dikháún. 10 Aur wuh mujhe Rúh men ek baṛe aur únche paháṛ par le gayá, aur shahr i muqaddas Yarúshalem ko, ásmán par se Ḳhudá ke pás se utarte dikháyá; 11 us men Ḳhudá ká jalál thá: aur us kí chamak niháyat qímatí patthar, ya'ní us yashab kí sí thí, jo billaur kí tarah shaffáf ho; 12 aur us kí shahrpanáh baṛí aur baland thí, aur us ke bárah darwáze, aur darwázon par bárah firishte the, aur un par baní Isráíl ke bárah qabílon ke nám likhe húe the: 13 tín darwáze mashriq kí taraf the; tín darwáze shimál kí taraf; tín darwáze junúb kí taraf; aur tín darwáze magrib kí taraf. 14 Aur us shahr kí shahrpanáh kí bárah bunyáden thín, aur un par Barre ke bárah rasúlon ke bárah nám likhe the. 15 Aur jo mujh se kah rahá thá, us ke pás, shahr aur us ke darwázon aur us kí shahrpanáh ke nápne ke liye, ek paimáish ká ála, ya'ní sone ká gaz thá. 16 Aur wuh shahr chaukor wáqi' húá thá, aur us kí lambáí chauṛáí ke barábar thí: us ne shahr ko us gaz se nápá, to bárah hazár farláng niklá: us kí lambáí aur chauṛáí aur úncháí barábar thí. 17 Aur us ne us kí shahrpanáh ko ádmí kí, ya'ní firishte kí, paimáish ke mutábiq nápá, to ek sau chauálís háth niklí. 18 Aur us kí shahrpanáh

kí ta'mír yashab kí thí: aur shahr aise ḳhális sone ká thá, jo shaffáf shishe kí mánind ho. 19 Aur us shahr kí shahrpanáh kí bunyáden har tarah ke jawáhir se árásta thín. Pahlí bunyád yashab kí thí; dúsrí nílam kí; tísrí shabchirág kí; chauthí zumurrud kí; 20 pánchwín 'aqíq kí; chhaṭí la'l kí; sátwín sunahre patthar kí; áṭhwín fíroze kí; nawín zabarjad kí; daswín yamaní kí; gyárahwín sang i sumbulí kí, aur bárahwín yáqút kí. 21 Aur bárah darwáze bárah motiyon ke the; har darwáza ek ek motí ká thá; aur shahr kí saṛak shaffáf shíshe kí mánind ḳhális sone kí thí. 22 Aur main ne us men koí maqdis na dekhá: is liye ki Ḳhudáwand Ḳhudá Qádir i mutlaq, aur Barra us ká maqdis hain. 23 Aur us shahr men súraj yá chánd kí raushní kí kuchh hájat nahín; kyúnki Ḳhudá ke jalál ne use raushan kar rakkhá hai, aur Barra us ká chirág hai. 24 Aur qaumen us kí raushní men chalen phirengí; aur zamín ke bádsháh apní shán o shaukat ká sámán us men láenge. 25 Aur us ke darwáze din ko hargiz band na honge, (aur rát wahán na hogí:) 26 aur log qaumon kí shán o shaukat aur 'izzat ká sámán us men láenge: 27 aur us men koí nápák chíz, yá koí shaḳhs jo ghinaune kám kartá, yá jhúṭhí báten ghaṛtá hai, hargiz dáḳhil na hogá, magar wuhí jin ke nám Barre kí kitáb i hayát men likhe húe hain.

22 Phir us ne mujhe billaur kí tarah chamaktá húá áb i hayát ká ek daryá dikháyá, jo Ḳhudá aur Barre ke taḳht se nikalkar, us shahr kí saṛak ke bích men bahtá thá. 2 Aur daryá ke wár pár zindagí ká daraḳht thá; us men bárah qism ke phal áte the, aur har mahíne men phaltá thá; aur us daraḳht ke patton se qaumon ko shifá hotí thí. 3 Aur phir la'nat na hogí: aur Ḳhudá aur Barre ká taḳht us shahr men hogá: aur us ke bande us kí 'ibádat karenge; 4 aur wuh us ká munh dekhenge; aur us ká nám un ke máthon par likhá húá hogá. 5 Aur phir rát na hogí; aur wuh chirág aur súraj kí raushní ke muhtáj na honge; kyúnki Ḳhudáwand Ḳhudá un ko raushan karegá, aur wuh abadu'l ábád bádsháhí karenge.

6 Phir us ne mujh se kahá, ki Yih báten sach aur barhaqq hain; chunánchi Ḳhudáwand ne, jo nabíon kí rúhon ká Ḳhudá hai, apne firishte ko is liye bhejá, ki apne bandon ko wuh báten dikháe jin ká jald honá zarúr hai. 7 Aur dekh, main jald ánewálá hún. Mubárak hai wuh jo is kitáb kí nubuwwat kí báton par 'amal kartá hai.

8 Main wuhí Yúhanná hún, jo in báton ko suntá aur dekhtá thá. Aur jab main ne suná aur dekhá, to jis firishte ne mujhe yih báten dikháín, main us ke pánwon par sijda karne ko girá. 9 Us ne mujh se kahá, ki Ḳhabardár, aisá na kar: main bhí terá, aur tere bháí nabíon, aur is kitáb kí báton par 'amal karnewálon ká hamḳhidmat hún: Ḳhudá hí ko sijda kar.

10 Phir us ne mujh se kahá, ki Is kitáb kí nubuwwat kí báton ko poshída na rakh; kyúnki waqt nazdík hai. 11 Jo burái kartá hai, wuh burái hí kartá jáe: aur jo najis hai, wuh najis hí hotá jáe: aur jo rástbáz hai, wuh rástbází hí kartá jáe: aur jo pák hai, wuh pák hí hotá jáe. 12 Dekh, main jald ánewálá hún; aur har ek ke kám ke muwáfiq dene ke liye ajr mere pás hai. 13 Main Alfa aur Omiga, awwal o áḳhir, ibtidá o intihá hún. 14 Mubárak hain wuh, jo apne jáme dhote hain, kyúnki zindagí ke daraḳht ke pás áne ká iḳhtiyár páenge, aur un darwázon se shahr men dáḳhil honge. 15 Magar kutte, aur jádúgar, aur harámkár, aur ḳhúní, aur butparast, aur jhúṭhí bát ká har ek pasand karne aur ghaṛnewálá báhar rahegá.

16 Mujh Yisú' ne apná firishta is liye bhejá ki kalísiyáon ke báre men tumháre áge in báton kí gawáhí de. Main Dáúd kí asl o nasl, aur subh ká chamaktá húá sitára hún.

17 Aur Rúh aur Dulhan kahtí hain, ki A'. Aur sunnewálá bhí kahe, ki A'. Aur jo piyásá ho wuh áe: aur jo koí cháhe áb i hayát muft le.

18 Main har ek ádmí ke áge jo is kitáb kí nubuwwat kí báten suntá hai gawáhí detá hún, ki agar koí ádmí un men kuchh baṛháe, to Ḳhudá is kitáb men likhí húí áfaten

us par názil karegá: 19 aur agar koí is nubuwwat kí kitáb kí báton men se kuchh nikál ḍále, to Ḳhudá us zindagí ke daraḳht, aur muqaddas shahr men se, jin ká is kitáb men zikr hai, us ká hissa nikál ḍálegá.

20 Jo in báton kí gawáhí detá hai, wuh yih kahtá hai, ki Beshakk: main jald ánewálá hún. A'mín: ai Ḳhudáwand Yisú', A'.

21 Ḳhudáwand Yisú' ká fazl muqaddason ke sáth rahe. A'mín.